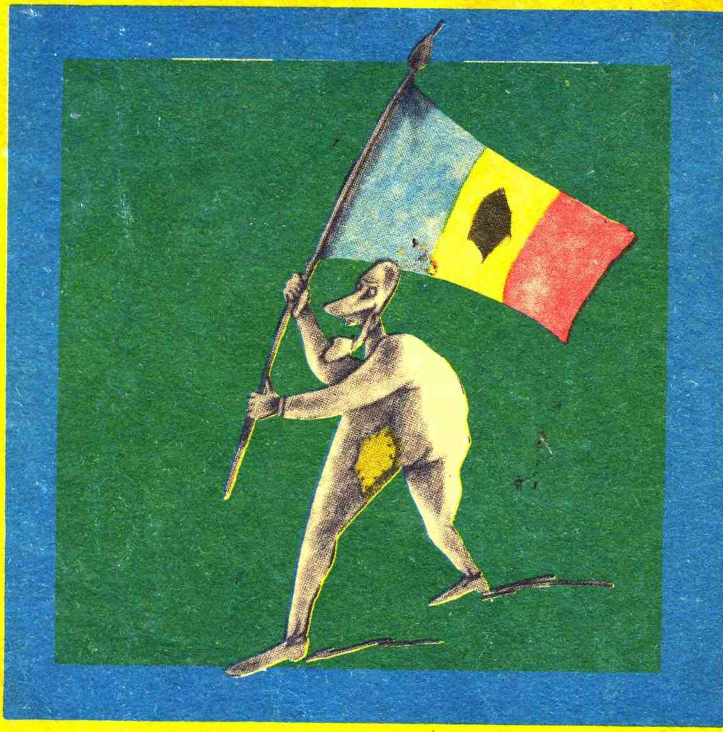


perpetuum comic '91

moftul român

VACANŢE CU HAZ



UNICA REȚETĂ

Să mori de rîs, nu altceva! – *zic unii*
Iar alții: **M-am umflat de-atîta rîs!**
Sau: **Io, de rîsul lumii, încă nu-s!**
Sau: **Rîzi hohotitor cum rîd păunii!**

Sau: **Rîde ciob de oală spartă!** *Plus:*
Ne-am tăvălit de rîset, ca nebunii!
Noroc că rîsu-ngrașe! *spun grăsunii.*
Și cîte alte vorbe nu s-au spus!

Doar despre Clovn s-a zis, cum știm, că dînsu'
E demn de antonimul: **Rîsu-Plînsu!**

Că-i bun și plînsul, cîte-o picătură,
Cînd **te-ai stricat de rîs** *peste măsură!*

Dar **rîsul sănătos** *(și economic)*
L-asigură numai PERPETUUM COMIC!

TUDOR GEORGE

● AU COLABORAT ●

VALENTIN SILVESTRU, O. BOUR, MIRCEA HORIA SIMIONESCU, CORNEL-MARIN CHIOREAN, M. GION, DUMITRU SOLOMON, MIHAI BARBU, HORAŢIU MĂLĂELE, IULIAN PENA-PAI, MARIAN POPESCU, RODICA TOTT, C. GAVRILĂ-GAVCO, C. PAVEL, ILIE BĂDICUŢ, NARCIS ZĂRNESCU, GH. CHIRIAC, RADU POPOVICI, SORANA COROAMĂ-STANCA, VASILE CRĂIŢĂ-MÂNDRA, ADRIAN DRAGOMIRESCU, ADRIAN ANDRONIC, VIOREL CACOVEANU, MIRCEA ŞONCUTEANU, NICHI URSEI, MIHAI PÎNZARU-PIM, ŞTEFAN CAZIMIR, VARUJAN VOSGANIAN, O. COVACI, MOLNAR DENEŞ, GABRIEL TEODORESCU, HORAŢIU MIHAIU, DAN-SILVIU TURCULEŢ, BOGDAN ULMU, MARIUS DANILIUC, DAN PLĂEŞU, ION BARBU, FL. PLAXIENCU, IOSIF NAGHIU, CRISTIAN MARCU, ALEX. BADEA, MIRCEA MARIAN, DEZIDERIU BODIŞ, M. POP, HORIA SANTĂU, GABRIEL BRATU, N. VIZITEU, V. TOMULEŢ, GEO VASILE, V. VASILIU, ALEX. P. CULESCU, ADRIAN POPESCU, LIVIU PENCEA, CRIŞAN CONSTANTINESCU, DUMITRU DINULESCU, IOSIF VIANU, RUDI SCHMUCKLE, EUGEN TARU, EUSEBIU ŞTEFĂNESCU, OLGA DOBRESCU, ANDREI CIURUNGA, CANDID STOICA, POMPILIU DUMITRESCU, PATREL BERCEANU, C. CIOSU, MATEI GHEORGHE, VIRGIL STOENESCU, ANDO, ELEONORA VASILIU, GEORGE LICURICI, FLORIN CORA, TUDOR POPESCU, MIRCEA IONESCU QUINTUS, RADU IULIAN, ŞTEFAN DIMITRIU, IOAN LĂCUSTĂ, LAURENŢIU CERNEŢ, LEONTE NĂSTASE, ION BĂIEŞU, ALEXANDRU MORARU, MAF, IULIAN MARGU, DORIN GOAGĂ, VLAD MUŞATESCU, MIHAI CRIŞAN, CORNELIU ALBU, NEBOIŞA ROSICI, VIOREL CLOPOVSCHI, FLORIN ANDREI IONESCU, CRISTIAN MIHĂILESCU, C. CUCOŞ, T. PÎCĂ, MARIA ŞOIMUŞAN, VIOREL TEOC-NASTA, BOGDAN CĂUŞ, MIRCEA GHEORGHE, N. IONIŢĂ, NECULAI MIRODONI, ANATOL GHERMANSCHI, VICTOR PARHON, T. PALL, BOGDAN F. CALCIU, MIHAI MATEI, MIHAI CONSTANTIN, ION ACĂI, CRISTIAN ZAHARIE, SORIN HOLBAN, TUDOR GEORGE, EDUARD HUIDAN, MIRCEA MICU, HORIA CRIŞAN, PAUL EVERAC, RADU CLEŢIU, DAN COJOCARU, ADRIAN COSTEA, ION CĂNĂVOIU, C. TOPAN, DORU OLAŞ, ILEANA GÂRBACI, MIHAI ISPIRESCU, GH. D. CONSTANTINESCU, DOROTHY PARKER (SUZANA-CARMEN DUMITRESCU), ŢVETAN ŢEKOV-KARANDAŞ, ANDREJ STOK, UMER MINDJOSI, (VITALIE TEODORU), SERGIO JOCKIMAN, MARCEL LAVACHERI, ALEA SOBL, LOUIS RAUWOLF, HERBERT SANDBERG, MARK TWAIN, (PETRU IAMANDI), ALEXANDĂR MILANOV, (VALENTIN DEŞLIU), RAŞIT YAKALI, KAMBIZ DERAMBANSKI, SLAVI SLAVOV, GABRIEL EDME, LUBO MARINOV, (RALUCA TULBURE), MOIMIR MIHATOV, QUINO, LAURENCE T. PETER şi RAYMOND HULL, (OLGA IVANCIU), LACO TVERD'AC, SUNCIŢA BOJINOVSKA, GHIURO VARGA, ANE VASILEVSCHI,

Coperta I şi IV: ION BARBU

perpetuum comic '91

HAI LA VORBE

MARIN SORESCU

Vorbe, chipul meu de-acum
Va rămîne-n voi, măcar
Cît rămîne apa mării
În năvodul de pescar.

Cum ascund comori piraţii
În vreo peşteră grozavă,
Am cărat în voi întruna
Saci cu timp şi lăzi cu slavă.

Iar cînd v-am umplut de stele,
Tot mai nesătul de buchii,
Mi-am vîrît în voi fiinţa,
Îndesînd-o cu genunchii.

moftul român

FONDATORI I.L. CARAGIALE ŞI ANTON BACALBAŞA



Eu, inspirat rapsode, iluminat profet,
Iau pana mea de gîscă și-nchin acest sonet
La vremuri viitoare, sublime, ideale,
Cînd, toți fiind o apă în lumea-armonie,
Răi n-or să se mai nască, nici proști n-or să mai fie.

I.L. CARAGIALE

VALENTIN SILVESTRU

SCRISOARE PRECUVÎNTĂTOARE CHIAR CĂTRE DUMNEATA...

Stimate și prețuite cititor, avem plăcerea de a-ți înfățișa o nouă ediție a volumului de satiră și umor „Perpetuum comic", care apare de ani, îndeobște cam către sărbătorile hibernale sau (cîteodată și) în zodia vacanțelor estivale. Ca totdeauna, cartea de față reprezintă și acum o antologie a celor mai buni umoriști români și străini - dacă vor fi scăpat doi-trei pînă la zece-unsprezece! -, a celor mai destoinici caricaturiști, a mai tuturor genurilor și speciilor literare și grafice care iscă bucuria hohotitoare, surîsul malițios, acea stare de confort spiritual numită bună dispoziție generalizată. În culegerea de față există un mare număr de glume bune, un număr de glume ne-bune și o cantitate oarecare de glume doar voite ca atare. Nu luați în considerație ceea ce vi se pare lipsit de veselie. Probabil că provine din erori de sortare, așa cum unele cutii de conserve a căror etichetă promite mazăre fină au înăuntru marmeladă de spanac. Și-apoi, țineți seama și de o vorbă nimerită a lui Shakespeare: „Decît un spirit lipsă, mai bine unu-n plus."

Alcătuitorii antologiei, redactorii revistei „Moftul român", și-au dat toată osteneala de a alege, culege și prezenta frumos hazurile participanților. Satirele bat în inautenticitate, anacronism, felurite mamelucării și bulibășeli actuale; încearcă a sancționa zîmbitor anapodismele, harababurizările de fiecare zi și de fiecare noapte, brambureala moravurilor, care a căpătat, în ultima vreme, o întindere și o diversitate dintre cele mai sesizante pentru profesioniștii literaturii specializate. Tot astfel, sînt puternic sensibilizați caricaturiștii de oamenii care trăiesc cu fundul în sus, sau în două luntri, sau mereu într-o parte, producînd dereglări acute în raporturile dintre semeni. Veți fi, probabil, interesați și de lupta arhanghelilor rîsului cu balaurii birocrației, care au șapte capete, care anevoie pot fi răzbiți, și prin ai căror solzi de hîrtie scorțoșită greu pătrund pînă și sulițele îngerilor exterminatori. Vă veți întîlni, negreșit, și cu clienții eterni ai zeflemelei universale, oameni de bine puși pe rele, capete de lemn care acționează cîte o mînă de fier, lingăi, entuziaști, sentimentale tarifate, copii extrem de precoci, cei care, cum spunea Rabelais, se trudesc nefăcînd nimic și nefăcînd nimic ostenesc, locuitori ai cetății Tîmpitopole, descoperită de Caragiale, surate ale Toantei de la Gugumănești, zămislită de alt Caragiale, iorgu, pezevenghi patenți, pușlamale cu atestat, mitocani firoscoși, hahalere cu ifos, pramatii sulemenite, pișicheri cu lustru, derbedei ocazionali, negustori de piei de cloșcă, zurbagii și agiamii.

Cu ajutorul umoriștilor căpătați și o anume dexteritate în a-i cunoaște mai lesne pe sus-pomeniți. Dar, firește, îndatorirea principală ce și-au asumat-o toți cei prezenți în aceste pagini e de a vă produce voioșie. Căci ea tonicizează și fortifică. Are și efect terapeutic, verificat prin vremuri. „Această deprindere a rîsului - ne învață unul din străluciții noștri antecesori, Swift - curăță coșul pieptului și plămînul, e un leac minunat împotriva toanelor rele, fiind cea mai sănătoasă din toate doctoriile cu putință".

Încercați cu încredere și să vă fie de bine cititul și privitul filelor ce urmează.

MIRCEA HORIA SIMIONESCU

METAFIZICĂ DE BUZUNAR

Prin 1936, pe cînd încă nu izbuteam să mă conving că trebuie să învăț carte, cu toate că mergeam regulat la școală și mă sileam să adun doi și cu doi, unchiul meu Șurub Ionescu mă trăgea adesea în atelierul lui de tinichigerie și-mi vorbea ore în șir despre marile invenții și descoperiri ale secolului în care trăiam. Era un neobosit iscoditor într-ale tehnicii, îl entuziasmau știrile publicate pe muchie de gazetă, în cîteva rînduri (pe-atunci, ca și astăzi, invențiile menite să bulverseze știința și destinul oamenilor se rezumau la cinci cuvinte și trei enunțuri), multe din ideile aflate acolo încolțeau înmiit în capul lui și fantezia pusă la lucru nu mai avea astîmpăr. Împlinea cu imaginația lui ceea ce se înfățișa prea pe scurt, visa pe marginea realității (și a realizărilor de ultimă oră) cum eu visam să ies cît mai repede din tinichigerie spre a bate cercul pe care nu-l bătusem îndeajuns de-a lungul celor șapte ani de-acasă și ai străzii noastre.

— Uite, mecanicii au inventat avionul, telefonul, tramvaiul, zepelinul și ascensorul..., zicea unchiul meu și se prefăcea că se prăvălește pe spate de admirație pentru geniul uman. Gîndește-te că astea sînt nimicuri față de ce-o să fie și ce-o să apară pînă la sfîrșitul secolului... Ehee, minuni nu alta...

— Ce-o să apară? tresăream eu gîndindu-mă că cercul pe care îl mînam cu bățul, va primi cu vremea motor.

— Dacă ai avea puțină minte, desigur că ai vedea aievea încotro merge știința, ai întrezări tehnica viitorului.

Deschideam larg ochii, descopeream că ciocanul de lipit al unchiului și-a ciobit vîrful și și-a pierdut coada izolantă (să-l văd cum îl mai prinde cu mîna, tare mi-e teamă că o să se frigă aprig, ca și ieri!), rețineam că sub tăițeii de tablă înghesuiți într-un ungher unchiul și-a rătăcit ochelarii (pe care îi va căuta pînă o să-i sară ochii, iar eu nu-i voi spune în veci unde au căzut...), așteptam cu mare interes să-și dea drumul, idei proprii pe-această temă n-aveam.

Unchiul trăgea de pe primus ciocanul de lipit, își frigea aprig palma și alerga la cana cu apă să-și ostoiască usturimea, apoi începea să viseze la tot ce anul 2000 ne va oferi cu generozitate:

— Vom călători în avioane de tablă, ne vor lua de-acasă, de pe acoperiș, pe-o scară lungă și subțire... Te urci într-un vapor de tablă care trece pe rotile de tablă pe strada ta, abia cînd dă de apă, la fluviu, își deschide zbaturile și își părăsește rotilele... Ai ajuns la New-York sau la Buzău, te îmbarci pe-un cărucior de tablă și motorul de tablă te duce ca fulgerul la hotelul de tablă. Habar n-ai ce fericire e să te tolănești într-un fotoliu de tablă, să citești ziarul de tablă și să bei o limonadă dintr-un pahar de tablă... Comod îmbrăcat într-o luxoasă pijama de tablă...

— Ce nevoie am să umblu pe unde a-nțărcat dracul copiii? I-am întrerupt. Vreau să rămîn acasă, cu mămica și tăticu'...

— N-ai decît, cine te alungă?... Închipuiește-ți ce atmosferă plăcută în apartamentul vostru, între un pat de tablă, un șifonier de tablă, cu frumoase tablouri pe pereți.. Din tablă gofrată...

— Între burlane? am intervenit.

— Firește. Numai că burlanele de atunci se vor afla în interior, ca să nu le lovească ploaia iar rugina să nu le sfarme.. Cărțile și caietele, din

tablă galvanizată, frumos așezate în rafturi și-n servieta sau ghiozdanul de tablă... Părinții îți vor aduce haine de tablă, mîncare din tablă moale, vei asculta la radio cu galenă muzică de tablă sau, la un patefon de tablă, plăci de...

— Nu-mi place mîncarea de tablă... Prefer halvaua...

— Habar n-ai ce gustoase vor fi gogoșile de tablă, plăcintele cu foi de...

Unchiul detalia pînă la plictiseală: vor apărea poezii de tablă și filme color din tablă color, bomboane și fetițe din tablă, dulci și aromate (cît de aromată e tabla, mai ales puțin încinsă!), vom vizita expoziții de tablă și ne vom plimba prin dese, umbroase păduri de tablă, vopsite cu vopsea de tablă și pline de tot felul de floricele și ierburi de tablă. După cum se înțelege, premiul de la sfîrșitul anului școlar va fi însoțit de-o gingașă coroniță de tablă și de cuvintele mîngîietoare ale profesorilor — toate zumzăind plăcut ca o foaie de tablă trasă pe-un caldarîm... Fumătorii vor fuma țigări de...

— Cîtă tablă, atîtea tinichele ruginite! am observat eu. Se va împuți lumea...

— Ai tu în cap un alt material mai nobil și mai universal? s-a supărat unchiul.

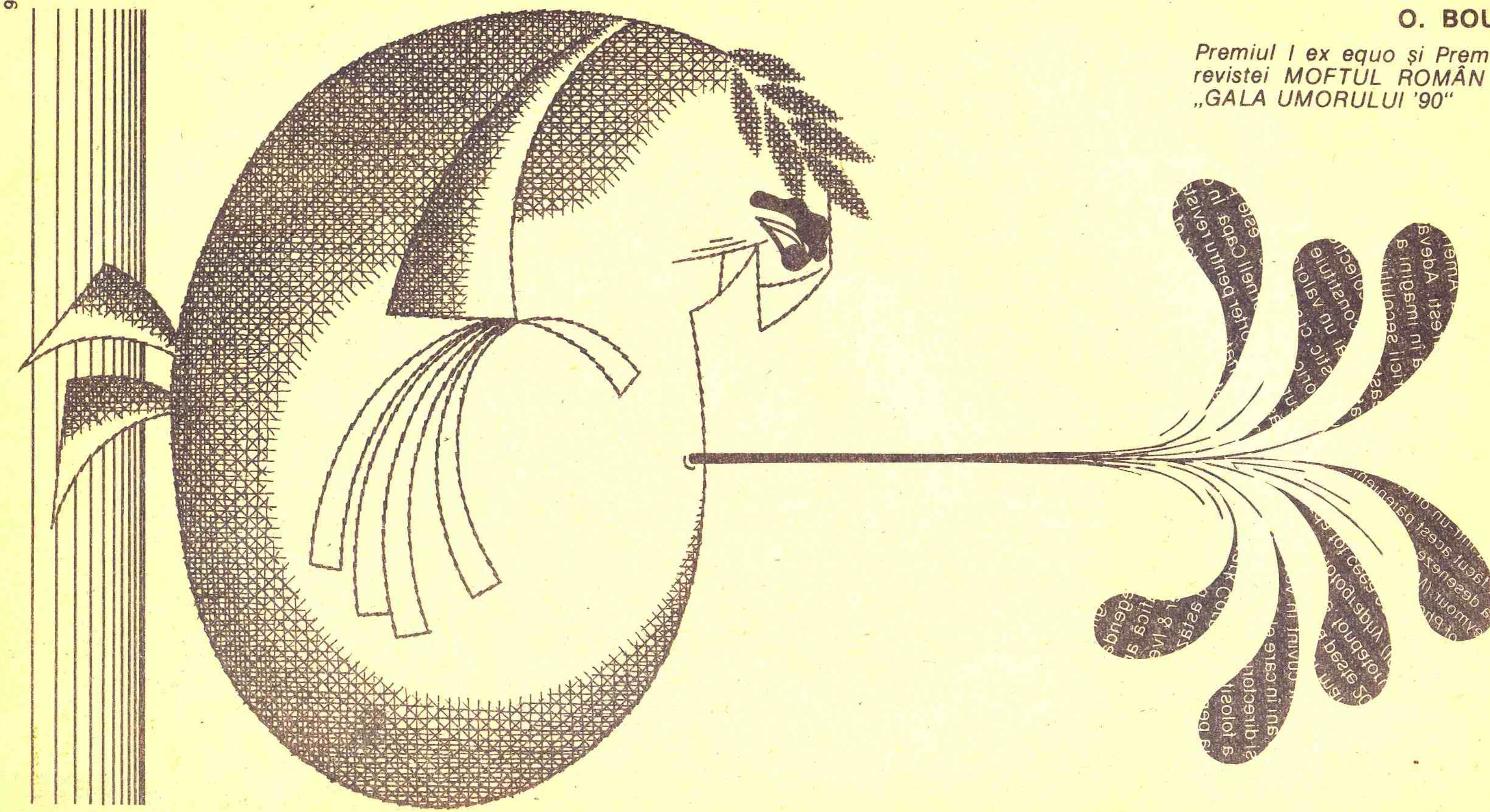
Am stat mult pe gînduri, am chibzuit adînc, în cele din urmă mi-a venit o idee și am formulat-o pe loc:

— Ba bine că nu: dacă în loc de tablă am face toate obiectele și am reînnoi natura cu material plastic? Materialul plastic are o mie și una de calități... Și unde mai pui că nu ruginește niciodată, oferind avantajul că supraviețuiește pe vecie chiar cînd obiectul, mașina, florile sau persoanele confecționate din plastic și-au încetat de mult timp existența, forma, funcțiunile...

Unchiul Șurub Ionescu a rămas între burlanele lui cu gura căscată, am înțeles că l-a cucerit visul de plastic și că pe dinaintea ochilor lui se perindă colorat, ca să nu se stingă multă vreme, largi, nesfîrșite imagini ale unei planete inundate, de la Pol la Ecuator, de plasticul viitorului.

CORNEL MARIN CHIOREAN





O. BOUR

Premiul I ex equo și Premiul revistei MOFTUL ROMÂN la „GALA UMORULUI '90"

DUMITRU SOLOMON

UN TIC ŞI UN CRITIC

Mă plimbam, notează criticul Decuseară în memoriile sale, pe care le-a intitulat Memorie, fiindcă, zice el, are o singură memorie, nu mai multe, ceea ce, dacă mă gîndesc bine, mi se potriveşte şi mie şi încă unui număr de vreo patru miliarde de oameni, mă plimbam, deci, notează el, sîcîit de întreruperi, fără rost prin staţiune, după ce băusem, fiindcă aşa e obiceiul, iar eu respect toate obiceiurile chiar dacă se bat cap în cap, un pahar de apă minerală de la izvorul 3, apă care dacă ar fi curs la robinetul de acasă aş fi azvîrlit-o cu dezgust în chiuvetă şi aş fi alertat de urgenţă organele de resort ce au în grijă distribuirea dar şi puritatea apei, mă topeam de căldură, deşi toată lumea pretinde că vine aici să se răcorească, eu însumi anunţîndu-mi prietenii că fug din canicula bucureşteană tocmai la N., unde voi respira aer curat, mă voi răcori şi voi bea apă despre care nu bănuiam că are în componenţa ei mai mult metal decît un aliaj de oţel. Staţiunea îmi oferea un peisaj uman cam monoton, fiind format mai ales din bunici de ambele sexe şi nepoţei aşişderea şi lipsind aproape cu desăvîrşire generaţia de mijloc, aceea care prezintă mai mult interes pentru un observator solitar. Mergînd aşa, torturat de plictiseala, pe care nimeni n-o recunoaşte la întoarcere, toţi mărturisind cu accente lirice că s-au simţit minunat, că au respirat un aer hiperionizat şi au băut o apă de-a dreptul miraculoasă, urmăream cu coada ochilor un norişor foarte asemănător bustului lui Marilyn Monroe. Abia cînd norişorul cinematografic devenise unscharf, căpătînd un contur suprarealist, mi-am dat seama că pasiunea mea cinefilă mă purtase pînă către marginea orăşelului. Se auzeau prin apropiere nişte strigăte sălbatice, nu atît de oameni înjunghiaţi, cît de oameni care-i îndemnau pe alţii să înjunghie. Era o senzaţie incomparabil mai vitală decît linişte de azil a staţiunii. Întreb doi puşti care alergau în direcţia zgomotului: ce se întîmplă? E meci, răspunde unul, fără să-mi arunce măcar o privire. Bine, îmi zic, ia să văd un meci pe viu, căci restul le văd numai la televizor. Descopăr terenul, stadion e mult spus, intru. Fotbaliştii nu jucau chiar ca în campionatul italian, dar aveau voinţă. Unii purtau tricouri verzi, restul fiind îmbrăcaţi aproximativ în alb. Cine joacă? îl întreb pe vecinul meu, un bărbat cu un început hotărît de chelie. Localnicii cu „Cimentul", îmi răspunde. Care-s ai noştri? întreb ca să ştiu cu cine ţin. Cei din stînga, în alb, cei din dreapta, cu apartheidul, sînt oaspeţii, mă lămureşte. Pronunţase corect: nu apartaid, ci apărt-heid. O fi o echipă din Africa de Sud? Exclus. Le-o fi zicînd aşa fiindcă au tricourile verzi? Nu văd legătura: Africa de Sud e mai mult neagră decît verde. Oricum, ceva nu-i în regulă cu ăştia, aşa că devin un suporter convins al localnicilor. Aceştia joacă apatic la mijlocul terenului, pasînd două mingi din trei la adversar, în schimb cînd ajung în faţa porţii şutează cu o precizie matematică toate mingile afară. Adversarii aplică aceeaşi tactică, pe care comentatorii sportivi o numesc savant tactică de uzură. Iau decizia să nu pun o patimă devoratoare în urmărirea jocului, dar nu pot rămîne la fel de calm în faţa unei obsesii care ia proporţii nevrotice: apartheidul. Domnule, zic, nu vă supăraţi, sînt venit la odihnă. Şi eu, zice. N-am voie să mă enervez, zic. Sufăr de astenie nervoasă. Şi eu, zice. Atunci, spun, fiindcă ţinem de acelaşi sector, nu mă abandonaţi în suferinţă. Spuneţi-mi ce-i cu apartheidul. Mă priveşte speriat: cei cu apartheidul? Precizez: ce este cu

apartheidul? Ce să fie, zice, dumneavoastră nu știți? Segregație, discriminare rasială, Africa de Sud... știe toată lumea. Bine, zic, dar ce legătură au cei de la „Cimentul"? Ce legătură să aibă? se miră. Păi, zic, chiar asta e întrebarea. După o clipă, exclamă: am priceput! Nu vă frămîntați. E un tic. Un tic nervos.

Meciul se sfîrșește cum a început: zero la zero. O luăm agale spre centrul stațiunii. Vă invit la o înghețată, zic. Intrăm într-o cofetărie pe a cărei firmă a-ul e lipit pe dos. Cer două înghețate. Acum, zic, spuneți-mi ce e cu ticul. Cu ticul? Da, cu ticul. E din școală. De la geografie. Orele de geografie le ținea un stagiar, care, de fapt, era de filosofie, dar nu-i ajungea norma, că o împărțea cu o nepoată a directorului. Mă scoate într-o zi la tablă, stagiarul care va să zică. Aveam despre America de Sud. Spun eu ce știu, mai nimic. Brînzei, îmi zice. Brînzei e numele meu. Mă recomand și eu: Decuseară. Ne strîngem mîinile. Criticul literar? ma întreabă. Da, răspund. Îmi pare bine de cunoștință. Vă citesc toate cronicile și articolele. Mulțumesc, îi raspund. Să continui. Brînzei, zice profesorul, arată-ne pe hartă America de Sud. Era un planiglob cu curenții atmosferici și cîmpurile barice. Pun mîna hotărît pe Africa. În clasă, o liniște înfricoșată. Brînzei. zice profesorul, ți-am spus să-mi arăți America. De Sud. Mă apropii din nou de hartă și pun mîna, calm, pe Africa. Ești sigur? mă întreabă. Da! zic. Ai nota unu! De ce? protestez. Mi-ați spus să arăt America de Sud. Poate n-am fost destul de precis. Nu, zice. O mai arăt o dată. Bine, zice. Mă duc din nou la hartă și pun degetul pe partea de sud a Africii de Sud. La loc! strigă. Să nu te mai prind pe aici! De ce v-ați supărat, spun calm, mi-ați cerut să arăt pe hartă America de Sud, am arătat America de Sud. Se face vînăt, se uită la mine, se uită la hartă, își ia catalogul și iese. Am aflat că a consultat toate atlasurile și toate manualele din bibliotecă, după care a consultat un oftalmolog și un neurolog. La lecția următoare era palid și arăta nedormit. Brînzei, mi-a spus, pentru ceea ce ai făcut nu există notă decît în direcția minus infinit. Pînă data viitoare ai să scrii de două sute de ori: America de Sud e în vestul Oceanului Atlantic. Africa de Sud e în dreapta. Aici se practică apartheidul. Am scris. O săptămînă. În fiecare seară. De atunci am rămas cu ticul. Africa de Sud — dreapta — apartheid. Și de ce l-ați necăjit pe bietul profesor? îl întreb. Să-l necăjesc? Nici gînd. Eram absolut convins că pusesem mîna pe America de Sud.

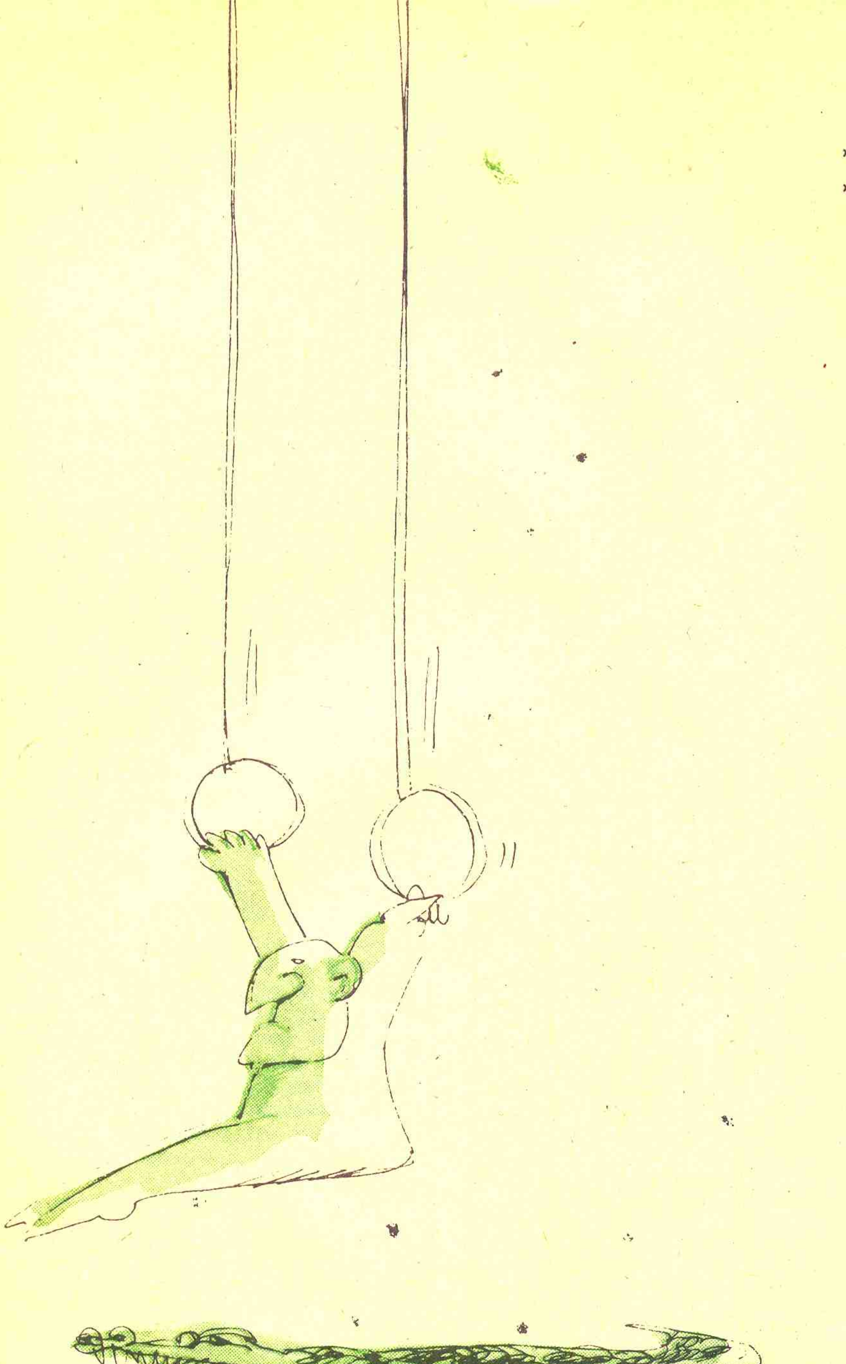
Terminăm de mîncat înghețatele în tăcere. La un moment dat, zice Brînzei: dacă tot am avut norocul să întîlnesc un critic, îmi permiteți să vă citesc o schiță pe care am scris-o? Puteam să nu-i permit? E scurtă, mă asigură, o știu pe de rost. Sigur? Zîmbește: de data asta sînt sigur. Un grup de copii albi și negri se joacă pe un teren în pătrate albe și negre. Copiii albi au inițiativa. Se elimină unii pe alții din joc și, în final, rămîne o fetiță albă care se proclamă regină. Dar nu mai are supuși. La reluarea jocului, copiii negri au inițiativa și rămîne în final o fetiță neagră care se proclamă regină. Firește, nici ea nu mai are supuși. Și tot așa, mereu. pînă la căderea nopții.

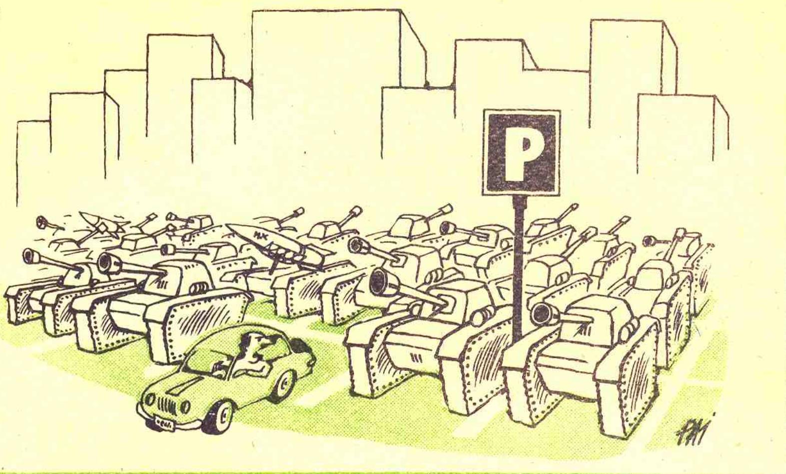
Asta-i tot. Ce părere aveți? Ce părere să am? E limpede că e vorba de un tic nervos irepresibil: apartheidul. Dar asta mi-am spus-o în gînd. Afară era încă lumină.

MIHAI BARBU



HORAȚIU MĂLĂIELE





IULIAN PENA-PAI

MARIAN POPESCU

POVESTEA VORBEI ÎNTRERUPTE

Ce le putea spune? Cum să înceapă? Dar parcă de început era vorba? Ce-i drept, era vorba și de asta și încă de multe altele. Bine, bine, dar cum să facă? Of, numai întrebările cît timp îți mănîncă. Să nu mai spun de răspunsuri...

Cel mai bine era să intre, să aștepte să se facă liniște, să se uite la ei, la toți, să spună cine era și ce urma să facă. Dar ei, crezi că ei nu știau ce urma să facă, ei care știu totul în afară de ceea ce-i putea surprinde de la bun început.

Începutul ăsta o să-l omoare. Era același lucru, adică mereu se întîmpla același lucru ca și atunci cînd trebuia să intre la cineva, undeva unde nu mai fusese niciodată și trebuia să întrebe, să afle ceva sau, mai rău, să ceară ceva. Adică să meargă acolo unde numai de el nu aveau timp și loc, căci au și ei, ca fiecare, treburile lor, le place să facă, să vorbească tot ce-au mai făcut și ce-au vorbit. Odată, îi spunea Mircea, cel mai simplu era să nu te mai gîndești, să intri, să rupi cu tine, și să intri. Chiar așa. Dar parcă poți să nu te mai gîndești? Poți i-a zis el, dacă ești de capul tău.

Da, da, dar uite că acum nu era de capul lui, trebuia să fie atent la ce face și ce spune, nu că prima impresie contează — că asta contează, fir-ar să fie! — dar nu știi la ce poți să te aștepți. Îi povestea Mircea că aici e ca la injecție, te doare un pic și pe urmă te simți bine, adică intri în normal. Lui, însă, tocmai de normalul ăsta îi era teamă. Cum arăta? Nu chiar teamă, dar o neliniște, acolo, tot era. Păi, e firesc!

Ce, parcă parașutiștii cînd se aruncă, știu ce-i așteaptă? Au fost antrenați, fizic și mental, au luat-o încet, încet, s-au obișnuit să aibă curaj — cum o fi cînd nu-l ai și trebuie să-l capeți? Dar cine ți-l poate da? — și restul devine exercițiu, rutină, obișnuința curajului.

Nu cumva se gîndește prea mult? Oricum e plătit pentru ceea ce urmează să facă, a fost și el antrenat dar uite că obișnuința n-a apărut. Abia acum, dacă are noroc, o s-o capete. Ce tîmpenie, auzi, dacă are noroc, o să se obișnuiască! Păi ăsta e norocul, să te obișnuiești sau, dimpotrivă, să faci mereu altfel? Depinde. Aude vorba asta de atîtea ori încît i se face lehamite

RODICA TOTT

Firul Ariadnei

• Cum să te ajut? Mi-ai spus ce ai pe suflet, nu şi pe cuget.

• Idealurile se fac şi după aceea se caută.

• N-am să uit niciodată binele pe care mi-l puteai face.

• Învaţă să înoţi. Nu ţi-am promis că o să naufragiem împreună.

• De la o vreme mă uit cum trec anii: doi cîte doi, doi cîte doi...

• Pe el îl trăznesc ideile ca pe un butuc.

• Fericirea e ca femeia nestatornică: nu ştii cînd vine, nu ştii cînd pleacă.

• Şi dacă o să mă domesticesc o să-mi fie mai bine? se întreba raţa sălbatică.

• Pocnind din bici pe lîngă boi i-a ieşit faimă de dresor.

s-o mai folosească. Tot e bine că-şi poate alege cuvintele, alea pe care le vrea el. Nu-i spunea maică-sa, de cîte ori scăpa vreun cuvînt mai nefolosit în zona ei, „ce vorbă-i asta?" Şi el îi explica, nu, mai întîi îi spunea cu binişorul şi pe urmă îi explica vorba respectivă. Degeaba.

Aşa cum trebuie să facă el acum, cînd nu mai are nici prea mult timp. Să explice vorbele. Nu e simplu. Nimic nu-i simplu, aşa-i spunea Petrică atunci cînd voia să-l înveţe cum să repare ceva („Bă băiete, fiecare chestie are chestia ei şi p-aia trebe s-o ştii că p-ormă s-aşază ea singură"). Lui şi aşa nu-i plăcea să vorbească prea mult, cum dracu' pot alţii să vorbească atît, milioane de cuvinte într-o viaţă de om, o viaţă de vorbe, că altfel cum să-i spui? Vorbe pe care trebuie să le explici, să le spui cu alte vorbe, ca să nu mai zică de „vorbele" din cap, nespusele, alte milioane, la rînd, dacă le-o veni vreodată rîndul. Că multe sînt, doamne!

Oricum, pentru ce are el de făcut, nu abundenţa contează, ci modul de prezentare şi desfacere. Dar calitatea, cu ea cum rămîne? Că aşa ar fi simplu, o să intre, spune bună ziua, şi pe urmă... Urma scapă turma. Frumoasă vorbă. Să i-o spună lu' mutu', că nu e bună nici de doi bani, Deşi, uite ce curios lucru, tocmai că bani o să ia pe vorbele astea. Bani, nu altceva. Îi vine să şi rîdă. Acu' vreo sută-două de ani, ar fi primit produse agricole, ce-ar fi făcut cu banii? Mereu se inervează vecinul cu care mai schimbă o vorbă-două — din cauza... discrepanţei. „Frumos e dom'ne să iei bani că dai din gură, uite la mîinile-astea, treijdăani a muncit în fabrică, ia uite le iele, păi asta-i muncă, lasă dragă că-i vorbesc cu respect, nu se supără omu', nu aşa vecine, că ne cunoaştem". Discuţia a fost ceva mai amplă, l-a lăsat pe gînduri deşi ar fi trebuit să zică şi el vreo două-trei vorbe omului, să-l lămurească de... discrepanţă, să-i explice că una-i munca lui, alta-i a ăluia din fabrică şi statu' nostru socialist le recunoaşte pe-amîndouă şi să-i mai fi zis că unii au mîinile bătute, alţii creieru', adică fiecare lucrează cu ce poate şi tot muncă se cheamă, să-i mai fi zis de Marx, da' poate nu-l credea.

Cine ar fi crezut, cu zece ani în urmă, c-o să fie acum în situaţia asta? Mult timp nu mai e, aşa c-ar trebui să se gîndească mai bine la ce le zice cînd o intra. Dar dacă o lasă baltă, chiar aşa! Ce se mai complică acum, stai să vezi complicaţii mai tîrziu. Frumoasă joacă! La el, ştie asta de mult, vorba contează, la alţii, gestul, la pictori adică, şi la boxeri. N-a rîs ăla micu' de s-a stricat cînd a auzit la televizor de unu' în ring că „se exprimă cu acurateţe"? Şi ăla căra la pumni în capul celuilalt, de nu se mai vedea culoarea de la casca de protecţie. Oricum, ăştia chiar aşa cum „se exprimă" şi în ring tot au o protecţie deasupra capului, că veni vorba, el, însă... Cînd o zice, zisă e şi se duce!

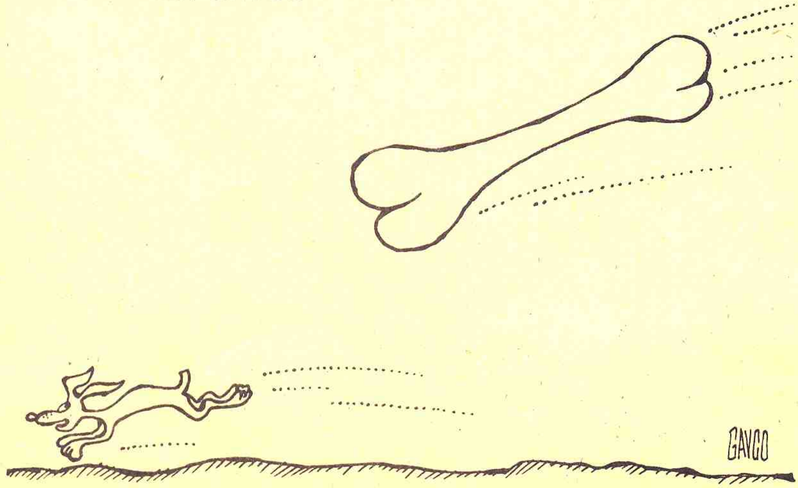
Nu e bine s-o luăm nici aşa dramatic. Lasă că nici pînă acum n-a fost comic... Ce mare scofală! Să intri, să spui bună ziua, să te pre-

zinți și pe urmă să te uiți în ochii lor. Ca să citești ce? Altă lectură! A observat, însă, adesea, că lecturile astea sînt foarte interesante. Deloc obositoare și, de multe ori, pline de surprize. Numai că el, în timp ce o să le vorbească, trebuie să le și „citească" în ochi, să vadă cum reacționează, ca să se poată orienta. La armată, hă, hă, nu făcuseră ei orientarea pe timp de zi și pe timp de noapte în teren? Într-un fel se comportă omu' ziua, altfel noaptea! A rîs pentru că și-a adus aminte de aia pe timp de noapte, că trebuia folosită busola și unui de la ei din pluton, nu că era prost, da' cum venea vremea de busolă parcă se prostea și mai mult, că nu le venea să creadă, era omu'ntreg pînă adineauri și acum, poftim, galben tot. Mă rog, omul și obiectul.

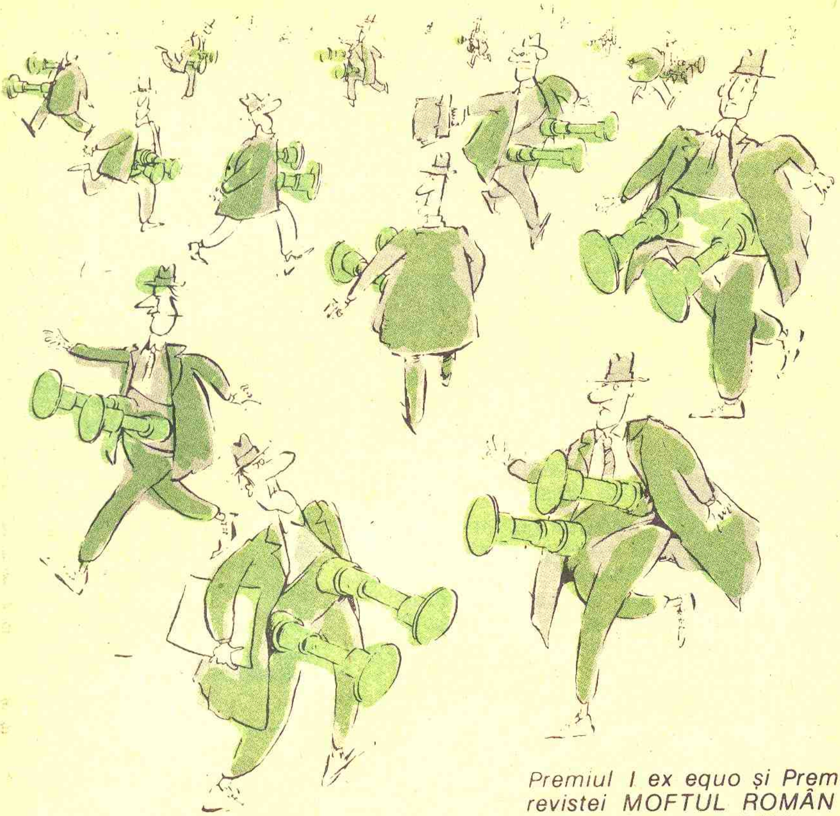
Poate că trebuie s-o ia metodic! Metoda, se știe, e „un mod sistematic de cercetare și de transformare a realității obiective", vorba e, mai are el timp acum să facă toate astea, mai ales să transforme o realitate obiectivă? Care încă nu știe cum arată. O să vadă el, „vezi tu pe dracu", i se spunea de cîte ori urma să întreprindă ceva mai neortodox, adică neconform. Oricum, nici dracu' nu poate fi atît de negru. Că parcă de culoare e vorba. E o siguranță în unii ceva de speriat; după ce că nu știu care e realitatea obiectivă, se aruncă triumfal înainte ca să-ți arate cît de greșit ești. „Ce vorbă-i asta?" E, după engleză, I'm wrong, you're wrong, he's wrong. Lasă domnule chestiile astea, să te văd cînd oi intra dacă-ți vine tot așa să conjugi? Ei, cu conjugările e ca și cu înjugările: e de ajuns s-o pornești, că pe urmă merg de vale firesc, repede și cu precizie. Și asta o să le-o servești cînd intri, așa tam-nesam (cred c-așa se scrie!) Ei nu, mai întîi facem o introducere, ne prezentăm, o să le spun c-o fi, c-o păți, pînă le spun rostul. Restul? Nu, rostul, ca să priceapă. Și tot așa. Dar asta e funcție de ei, eu am lecția învățată. Ca la tribunal, cînd te-a rugat un amic, dom'ne n-ai nici o grijă, îți spun eu ce să zici, totu' e să vadă ei c-ai venit cu lecția-nvățată, hai, te rog, nu mă lăsa, da' de ce te-ai gîndit la mine?, ai, mă, ce vrei acum, să-ți spun cît țin eu la tine, ajută-mă și te voi ajuta și eu. Doamne ferește! Să mă ajute el pe mine, adică la divorț. Spun unii niște prostii. Păi de ce prostii?! Dacă se întîmplă?

Hai, mai încet cu vorba că ne apropiem. Cred că pe-aici trebuie să fie. Pe aleea asta. Da, da, uite-o. la să întrebe pe cineva. „Bună ziua, nu știți unde-i școala?" „Aia e, da' n-a-nceput!" Ea n-a-nceput, dar o să înceapă el. (Mai vorbim noi peste cîțiva ani.)... „Bună ziua, dom'profesor!"

C. GAVRILĂ-GAVCO



C. PAVEL



Premiul I ex equo și Premiul revistei MOFTUL ROMÂN la „GALA UMORULUI '90"

ILIE BĂDICUȚ

PORUMBEL RUMENIT

Costică, Mitică și Ghiță sînt șoferi cu experiență și lucrează de ani de zile împreuna la oficiul „Prietenii Naturii". Toți trei transportă cu minibuzele grupuri mici de turiști în excursii de o zi în împrejurimile pitorești ale orașului. Toți trei sînt buni prieteni; vreme îndelungată și-au împărțit masa de prînz adusă în pachet, de fapt Costică și Mitică și-au împărțit-o cu Ghiță. Un timp, cei doi și-au zis ba c-o fi uituc, ba că n-o fi avut, bietul, ceva potrivit pentru pachet, apoi au început să-l suspecteze de zgîrcenie: strînge bani la ciorap, băiatul! Pînă într-o zi cînd l-am văzut ascuns într-un desiș în pădure înfulecînd la bunătăți din pachetul lui. După ce se ghiftuise pe săturate la masa comună pe care Costică și Mitică așternuseră ce aduseseră în pachetele lor. De-atunci n-au mai pus masa împreună. Costică și Mitică se făceau c-au uitat să-și ia pachete și așteptau că doar-doar o zice Ghiță vorba aia: „— Hai, poftiți la masă... Mult-puțin, ce-o fi..." Dar ți-ai găsit! Ghiță se ducea la mașina lui, ascundea pachetul sub haină și apoi pleca întins spre desiș... Ca omul, de!... Puteai să-l întrebi unde se duce?!

Într-o zi, în timp ce Costică și Mitică fuseseră chemați de ghid pentru nu știu ce dis-

poziții, lui Costică îi dispăruse pachetul din geantă. În altă zi, se pomenise Mitică fără pachet. După un timp, rămăseseră flămînzi amîndoi. Pesemne, Ghiță încercase să vadă dacă poate să mănînce cît trei. Și putuse! Nu le lăsase nici măcar o coajă de pîine. Altădată, l-au surprins în desiș pe cînd înghițea ultimul dumicat din pachetul lui Mitică. Încercaseră să-l certe. El rîsese nătîng și le dăduse un răspuns dezarmant: „Ce să fac, bă, dacă mi-e foame?!"

Acum, sînt la locul de popas pe care-l cunosc de atîția ani, că știu toate pîlcurile de copaci, tufele, desișurile, totul pînă unde începe pădurea cea mare. Costică și Mitică s-au îndepărtat de mașini, lăsîndu-le ca din întîmplare deschise. Costică și-a luat pachetul. Mitică — nu. După ce-au consumat împreună conținutul pachetului, se întorc la mașini. Ghiță — nicăieri. Merg întins la mașina lui Mitică. Mitică deschide geanta...

— L-a luat... zise Mitică cu fața luminată parcă de-o bucurie mare și mult așteptată.

— Acu-i acu! îi răspunse ca un ecou Costică. — Încearcă să faci pe supăratul.

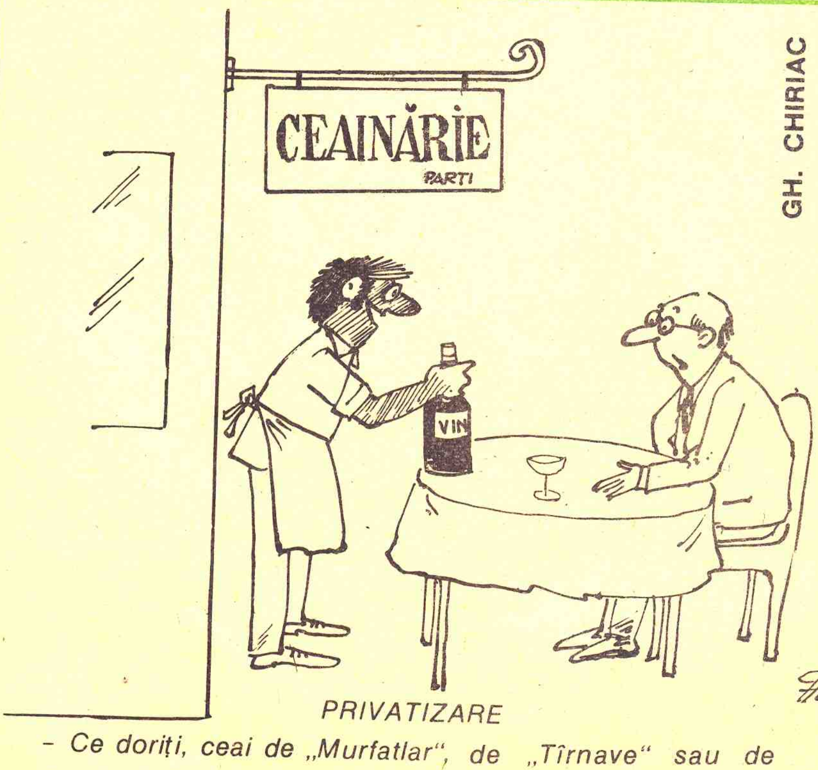
După un timp bunicel, se arată și Ghiță. Vine spre cei doi prudent, ca un motan care știe c-a furat ceva de pe masă.

NARCIS ZĂRNESCU

UNA PE FAȚĂ, DOUĂ PE DOS

* De cînd cu descoperirea legii gravitației necesitatea căderii a fost demonstrată.
* Cît de chinuitoare și insuportabilă e o conștiință curată!
* După multe fapte de vitejie, Făt-Frumos a fost împăiat ca să slujească drept exemplu de curaj și generozitate pentru generațiile viitoare.
* Să stăm mereu umăr

GH. CHIRIAC



PRIVATIZARE

- Ce doriți, ceai de „Murfatlar", de „Tîrnave" sau de „Odobești"...?!

lîngă umăr, inimă lîngă inimă, buzunar lîngă buzunar.

* Pentru unii un învăţat nu este decît un ignorant studios.

* Caricatură fără cuvinte: Mărul a fost mîncat pentru că era oprit. Dacă ar fi fost „oprit" şarpele, Adam ar fi mîncat şarpele.

* Te admir pentru că mă recunosc în tine.

* Prietenia: armistiţiu sau amnistie?

* — De ce mă detestă? Doar nu i-am făcut nimic?

— Naivule! Tu eşti gras şi el e slab. E de ajuns.

* — Tu dispreţuieşti omenirea. De acord. Dar pe tine, nu? — Puţină indulgenţă, acolo, ce naiba!

— Ce făcuşi, Ghiţă, mă lăsaşi fără mîncare?!

— Ce să fac, bă, dacă-mi fu foame?...

— Baremi îţi plăcu? Fu bun?

— Nemaipomenit! Mai să-mi înghit limba!

— Măcar ştii ce mîncaşi?

— Cum să nu? Un porumbel rumenit în frigare. Un porumbel pe cinste, d-ăi dolofani!

— Vino mai aproape să vezi că mai am ceva în portbagaj pentru tine.

Mitică deschise portbagajul şi-l lăsă să se uite. Faţa de coţcar a lui Ghiţă se posomorî, apoi începu să pălească: în portbagaj, nu se ştie cum, ajunseseră capul, ghearele şi penele unei păsări negre din specia atît de răspîndită pe cîmpiile şi prin pădurile ţării.

— Ce e cu astea? întrebă Ghiţă speriat.

— Astea au rămas din porumbelul rumenit pe care-l mîncaşi tu!

Ghiţă se pomenise din cîteva sărituri în marginea rîuleţului care sălta zglobiu peste pietre. Îşi apucase tîmplele între mîini şi stătuse vreme îndelungată aplecat deasupra undelor cristaline cu trupul scuturat de convulsii de parcă ar fi săvîrşit un ritual de purificare totală şi de lepădare definitivă de viciul lăcomiei.

RADU POPOVICI



SORANA COROAMĂ STANCA

SCARA

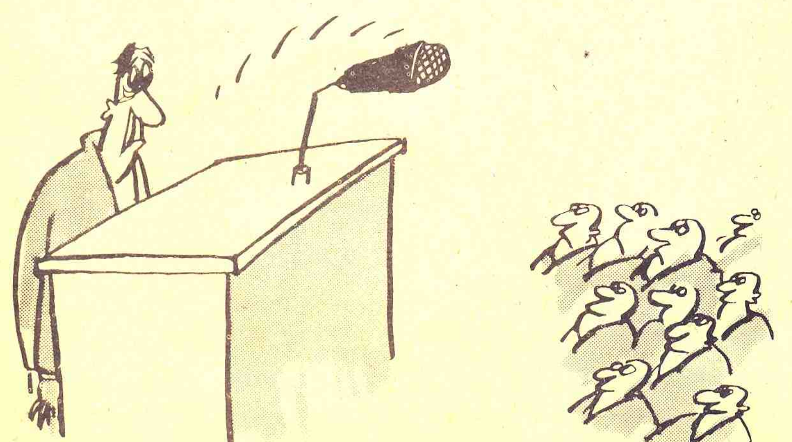
Personagii: Regina
Şambelanul
Santinela
Osînditul

O scară. La înălţimi diferite: regina, şambelanul, santinela, osînditul. Lumină de zi.

Şambelanul:
Regină, acesta e prinsul tău.
Regina:
Îi dăruiesc viaţa.
Şambelanul:
Doar moartea i-o poţi hotărî.

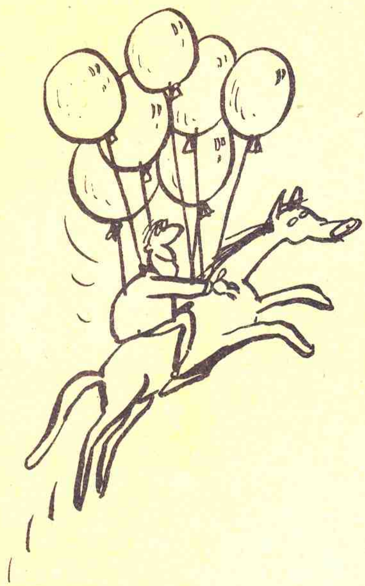
Regina:
Amintiri dragi mă leagă de ziua de astăzi. Copilă mă înconjuram de flori, de suave parfumuri, de muzica divină a harfelor ca s-o cinstesc în chip deosebit. Fiul grădinarului mi-a dăruit un trandafir în ziua asta. Tatăl meu, regele, îşi iubea nespus trandafirii. Băiatul a fost îngropat sub trandafirul pe care-l tăiase pentru mine. În amintirea lui...
Şambelanul:
Dimineaţa care vine este întunecată şi aspră.
Regina:
E adevărat. În zori am auzit urletul mulţimei sub zidurile palatului.
Şambelanul:
Soarele zilei de astăzi a apus de mult. Bate miezul nopţii. (Se aud bătăile. Luna s-a schimbat, e noapte.) Sunetul harfelor a amuţit; din cocioabe, din şanturi, de sub poduri, din pieţe murdare încep să se adune zdrenţăroşii, flămînzii, ciungii... Sînt încă tăcuţi... (lumina creşte brusc).
Regina:
Spre seară mi-am aflat adăpost într-o colibă de păstor. Ploua şi omul mi-a dat şuba lui. (Lumina descreşte — amurg) Toată noaptea au dansat flăcările pe blana grea de lup. În amintirea... (se întrerupe) Am prea puţine amintiri, de aceea mă întorc mereu la aceleaşi. Vreau să văd faţa acestui om.
Şambelanul:
Să-şi ridice privirea asupra reginei?
Regina:
Să vorbească. Vreau să-i aud glasul.
Şambelanul:
Urechea ta, doamnă, se află prea sus.
Regina:
Oh, pot să mă aplec. O să cobor; e o treaptă care-mi place nespus — a treia, roşie ca focul. (Se ridică din jilţ).
Şambelanul:
Dar cît este de alunecoasă! Lavina pornită din creştetul muntelui nu se opreşte decît în fundul prăpastiei, îngropînd vietăţile sub greutatea ei moartă.
Regina:
O scară pe care nu poţi urca şi nu poţi coborî, nu este o scară, este o absurditate, un non-sens; nu duce nicăieri, nu foloseşte la nimic. Într-adins i-aţi îngustat treptele din ce în ce, le-aţi prăvălit unele peste altele din ce în ce mai înclinate, din ce în ce mai iuţi. Mă ţineţi cocoţată aici sus, prizonieră, (bate din picior) prizonieră. Urcă pînă la mine numai fumul de tămîie, am oroare de fumul de tămîie, mi-e greaţă de tămîie, mă înăbuşă fumul.
Şambelanul:
La ce bun bătăile din picior şi strigătele şi exasperarea...
Regina:
Îmi place să strig.
Şambelanul (conciliant):
Se poate, se poate; cu oarecare măsură desigur. Sub bolta aceasta sunetele se reverberează neplăcut.
Regina:
Fiindcă e prea mare, prea rece, prea goală. De o sută de ori am cerut să se tapiseze pereţii, să se aştearnă un preş cumsecade pe jos. Şi jilţul ăsta cu speteaza ţeapănă! Trage, mă dor oasele, sînt cu mult mai chinuită decît ultimul dintre supuşii mei! (Realizează că osînditul se află încă acolo, îngenunchiat la

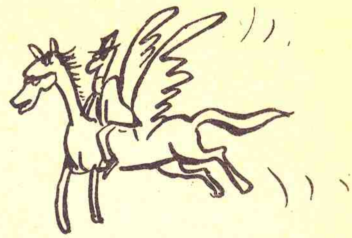
picioarele scării.) Hîm da... A văzut cineva fața acestui om?
Șambelanul:
Cum?
Regina:
A văzut cineva fața acestui om?
Santinela (strigă în poziție de drepți):
Eu nu, Majestate.
Regina:
Atunci cine?
Santinela (strigă în poziție de drepți):
Călăul, Majestate.
Regina:
Să fie chemat călăul! (bate din palme)
Șambelanul (clătină din cap):
Ttttt!
Regina:
Există vreo lege care interzice călăului să apară înaintea reginei?
Șambelanul:
Pe eșafod este posibil.
Regina:
Absurd. N-o să urc pe eșafod numai pentru a-i fi permis călăului să mă apropie (rîde).
Șambelanul:
De altminteri ar fi inutil. Gîndiți-vă la drumul pe care acest om l-a parcurs. Ostașii l-au predat temnicerului, temnicerul procurorului, procurorul călăului, călăul procurorului, procurorul judecătorilor, judecătorii temnicerului, temnicerul ostașilor, ostașii reginei. Fața lui e o mască de sînge. Ce importanță mai poate avea dacă cineva i-a cunoscut vreodată fața cea adevărată. Și apoi care e fața lui cea adevărată? Aceea dinaintea crimei sau aceea de după?
Regina:
Ce crimă a făptuit?
Șambelanul:
Totul se află consemnat în dosar.
Regina:
Să mi se aducă dosarul.
Șambelanul:
E mare, e greu, e prăfuit, e ros de șoareci. Astfel cere legea.
Regina:
E o lege stupidă.
Șambelanul:
Legea nu poate fi schimbată decît prin lege.
Regina:
Eu nu execut un dosar, execut un om.
Șambelanul:
Poruncește să fie executat, doamnă. Poruncește să fie executat cît mai repede, e tot ce ți se cere.
Regina:
Omul acesta nu e trist?
Șambelanul:
Cred că e mai degrabă indiferent.
Regina (alarmată):
Nu cumva i s-a făcut vreo injecție, nu cumva mi-a fost adus aici drogat?
Șambelanul (ofensat):
Nu avem criminalul obicei de a cheltui nechibzuit din visteria publică, doamnă.
Regina:
Atunci de ce e atît de inert? Nu mai are nici o nădejde?



C. PAVEL

Premiul I ex equo și Premiul revistei MOFTUL ROMÂN la „GALA UMORULUI ROMÂNESC '90"

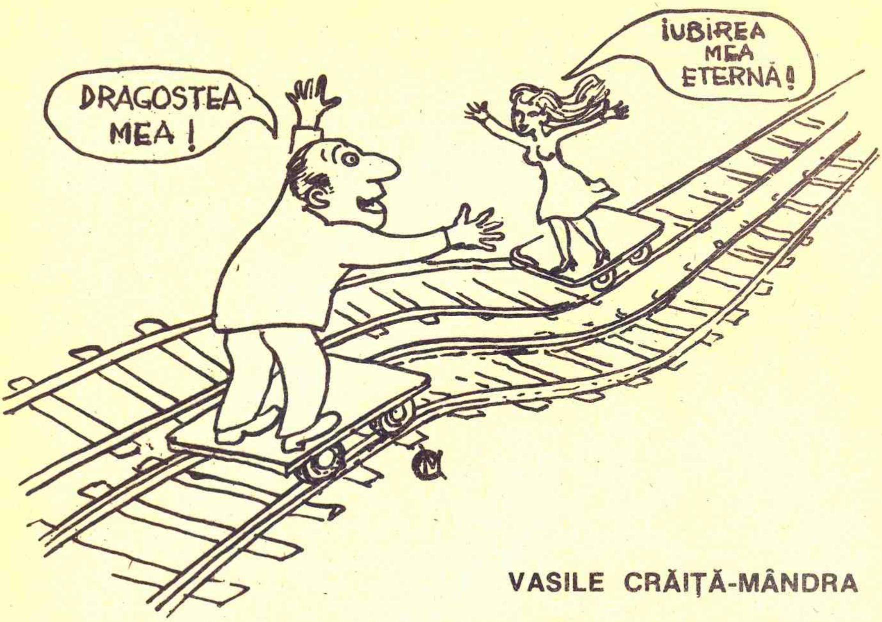




C. PAVEL

Premiul I ex equo și Premiul revistei MOFTUL ROMÂN la „GALA UMORULUI ROMÂNESC '90"

Regina:
Doamna, nu-mi închipui să fie un prost. Cei care ajung aici sînt rareori niște proști.
Regina:
Cînd i-au dat drumul ostașii, s-a prăbușit în genunchi. De ce, dacă nu-mi cerșește-ndurarea?
Șambelanul:
E o poziție firească pentru cel care-a vizitat mai înainte pivnița călăului.
Regina (după o scurtă pauză):
Mi-e sufletul rece și gol.
Șambelanul (după o scurtă pauză):
Căsătoria reginei ar prilejui mărețe serbări populare.
Regina:
Și asta mi se cere?
Șambelanul (politicos):
Regina este rugată să se căsătorească.
Regina:
Am îmbătrînit așteptînd. Niciodată, nimeni n-a urcat pînă sus, la mine.
Șambelanul:
Bineînțeles că soțul tău ar putea urca. Trebuie numai să te hotărăști. Pretendenții se îmbulzesc nerăbdători în antecameră.
Regina:
Nu mă pot hotărî fără să le văd fața. (Cu încăpățînare) Vreau să văd fața acestui om. În ce hal îmi sînt trimiși întotdeauna! (Își scoate eșarfa, o aruncă șambelanului) Șterge-i sîngele de pe față.
Șambelanul:
Să cobor pînă la această animalitate abjectă? (Zvîrle eșarfa santinelei) N-ai auzit, răcane? Șterge-i fața!
Santinela (nedumerit):
Eu?
Regina:
Acela dintre voi doi, care va șterge fața osînditului, va putea urca apoi pînă la mine. Dacă acolo jos coborîm în animalitate abjectă, aici desigur, unde cîntă serafimii, unde îngerii își înmoaie aripile de aur în fumul gros de tămîie, numai soțul meu poate urca, regele!
Șambelanul:
Sînt prea bătrîn, doamnă. Și dacă atunci cînd voi fi atent să nu alunec prea jos, puștiul ăsta urcînd cu sufletul la gură cîte trei trepte deodată va profita ca să se instaleze pe platforma mea de șambelan?
Santinela:
Ho, ho, vulpe bătrînă, unde să aluneci? Poate așa, din întîmplare, pe treapta mea, hai? Ca să-mi iei



VASILE CRĂIŢĂ-MÂNDRA

locul. Numai că vezi, drăguţă, eu n-o să plec nicăieri la plimbare, nici în jos, nici în sus, află ca să ştii!

Regina:
Eşti un prost. O să porniţi amîndoi, de jos de tot, de la egalitate, nu pricepi?

Santinela:
Foarte frumoasă chestia asta cu egalitatea. Cu alte cuvinte, să pierd tot ceea ce am cucerit, ca să fiu egal cu cine? Nu cu cel de sus, ci cu cel de jos. Mulţumesc.

Regina:
Urci ca să cobori, vreau să spun cobori ca să urci.

Santinela:
Parcă nu ştiţi cîţi pungaşi, iertaţi expresia, pîndesc urcuşul?! Am plătit ca să fiu declarat inapt pentru front, am plătit ca să intru în garda regală, am plătit ca să fac de planton în sala tronului. Şi acum s-o iau încă odată de la capăt? Nici un şfanţ??

Regina:
Dar vei fi rege!

Santinela:
Cîţi regi nu au fost răsturnaţi de azi pe mîine şi au ajuns mai rău decît cel de colo? (gest spre osîndit) Eu însă rămîn mereu ceea ce sînt. E o diferenţă.

Regina:
Regele nou o să te omoare fiindcă ai slujit pe cel vechi.

Santinela:
Ei vedeţi că habar n-aveţi, iertaţi expresia? Eu sînt în slujba legii, nu a unui individ oarecare. (Zvîrle eşarfa osînditului) Şterge-ţi faţa, mă, n-auzi? (Eşarfa cade pe jos, osînditul are mîinile legate).

Regina (după o scurtă pauză):
Era cea mai frumoasă eşarfă a mea; moale şi călduroasă... E oare pierdută pentru totdeauna?

Şambelanul:
Incontestabil, doamnă.

Regina:
Fără să fi folosit la ceva. Păcat. (Oftează) Cred că am făcut tot ceea ce omeneşte a fost cu putinţă.

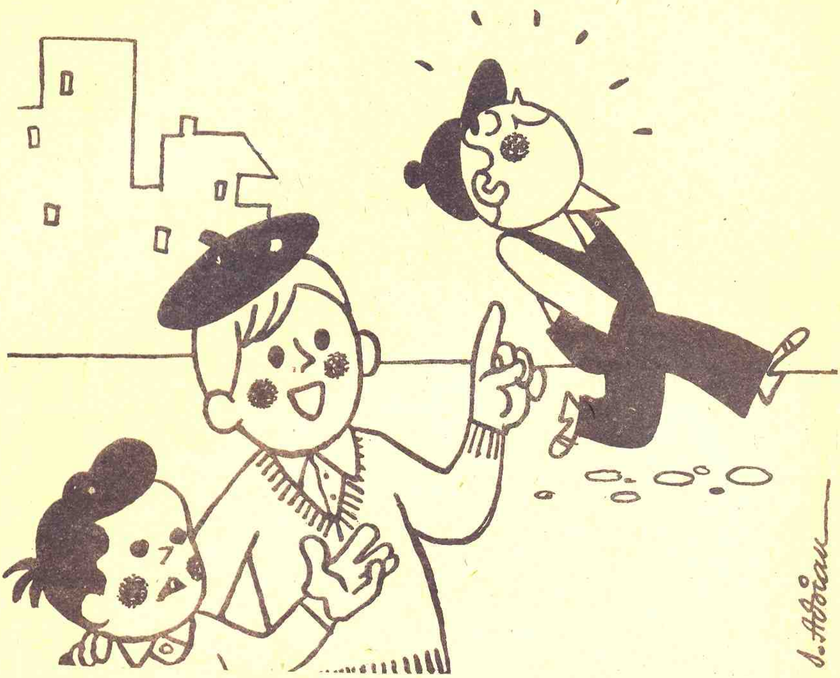
Şambelanul:
Absolut totul. Ca de obicei.

Regina:
Ei bine, din moment ce nimeni nu doreşte să procedez altminteri... nici măcar osînditul. Şi pentru a-i scurta suferinţele... (ridică mîna).

Şambelanul (tare de tot):
Regina a ridicat mîna. Regina e bună.

Regina:
Nu-mi place să aştept. Îmi înţe

ADRIAN DRAGOMIRESCU



– *Se dă mare Gigel, tăticul lui este manipulant!*

penește brațul. Cît o să-l mai țin în aer? Caraghios!

Șambelanul:

Probabil o defecțiune tehnică. Nu s-o fi terminat la timp execuția precedentă.

Regina (își pocnește oasele degetelor):

Mă dor articulațiile. E un început de artritism. (Îndreaptă degetul mare în jos) Nimic decît această scară. Duce de la mine la el sau de la el la mine, indiferent. Nimic dedesubt, nimic deasupra noastră. Undeva, pe o treaptă intermediară s-a consumat restul — dragostea, bucuriile simple, grijile mărunte, tristețea, nădejdea... Nici unul dintre noi nu știm care-i treapta aceea, ar trebui să le încercăm pe toate.

Șambelanul:

Teoretic, doamnă, se poate elabora un amplu studiu teoretic. Se poate găsi și o corespondență în artele plastice de exemplu, în muzică, în dans. Să avem încredere în savanții și artiștii noștri, sînt dintre cei mai de seamă.

Regina:

Să-mi supui spre cercetare operele lor cu prima ocazie. Căci dacă omenirea începe cu el (indică pe osîndit) și se termină cu mine (îndreaptă degetul mare în sus) greșeala s-a întîmplat pe parcurs. Firește, teoretic se poate relua totul de la început. Ar fi interesant. (Șambelanul aplaudă discret. Se aude un zgomot formidabil) Ce s-a întîmplat?

Șambelanul:

Călăul, doamnă. Spune că a terminat cu cel dinainte. Privește cu încredere spre tron, Majestate!

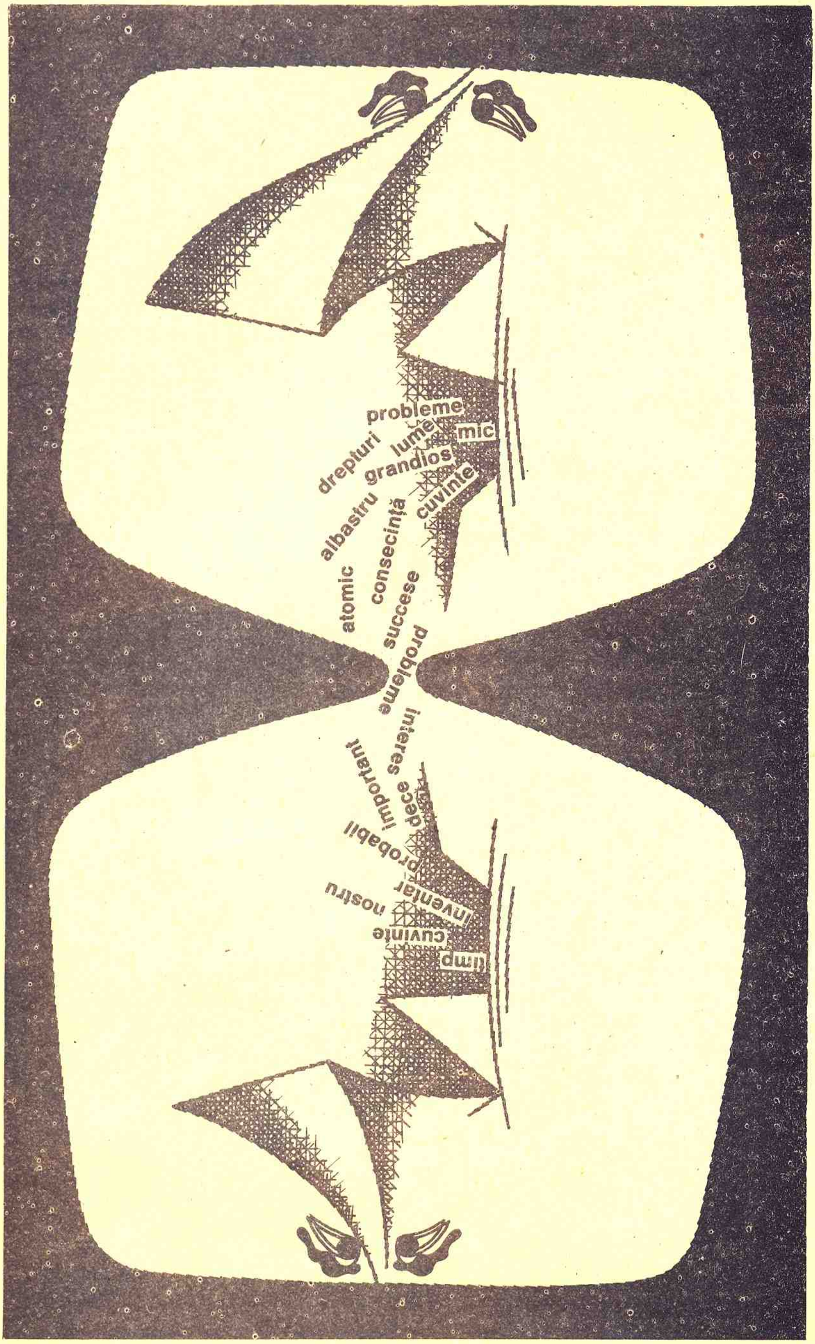
Regina:

Să nu-l dezamăgim. (Flutură vesel mîna. Lumina de pe osîndit se stinge brusc) În sfîrșit! (Lasă mîna în jos. O zguduie un strănut) Domnule Șambelan, ai grijă să mi se procure de îndată o nouă eșarfă. Să fie moale, călduroasă, dantelată fin, cu un motiv floral în colțuri, trandafiri de preferință. Pentru astăzi vă mulțumesc, domnilor. (Se așează în jilț. Întuneric total).

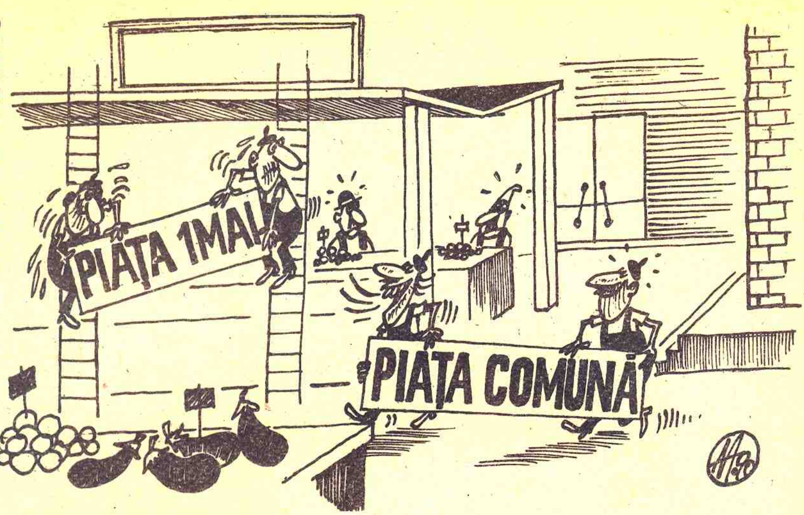
CORTINA

O. BOUR

Premiul I ex equo și Premiul revistei MOFTUL ROMÂN la „GALA UMORULUI ROMÂNESC '90"



ADRIAN ANDRONIC



– Schimbăm numele pieței. Astfel o să putem spune, că sîntem și noi în „PIAȚA COMUNĂ"...!!!

VIOREL CACOVEANU

POVESTEA UNUI MARE SUCCES

Mihai Mateuț, om simplu și harnic, din popor, a fost numit șeful unei noi unități de preparare și desfacere a gogoșilor și plăcintelor. Stimulat de onoarea acordată, Mateuț a pornit hotărît la lucru, vrînd să aibă o unitate model, unică în oraș și împrejurimi. A urmărit personal, zi de zi, munca tîmplarilor, a vopsitorilor, a meșterilor specialiști în fier forjat, a pictorilor care au executat firma, înconjurîndu-i cu atenție și căldură, ca de la om la om, oferindu-le, ba un litru de țuică sau ți-

MIRCEA ȘONCUTEANU



NICHI URSEI

PRETENȚII

Mă cheamă iar la ea pe aspru ton
Măicuța mea din satul Momîrlani.
(C-așa pățesc cu ea de patru ani,
De cînd și-a pus în casă telefon).

„Să vii să-i ducem nașului plocon,
Dar caută un whisky, c-ai tu bani.
Ceva cafea și Kent, pantofi „gubani“,
C-așa i-a dus și Gicu lu' Ion.

Lu' nașa i-ai o trusă de machiaj
Și o perucă blondă, platinată.
Să-i ducem ce-i duceam odată
Ne rîde C.A.P.-ul, n-am curaj.“

(Nășica-i la cantină promovată,
Iar nașu-i șef de atelaj).

MIHAI PÎNZARU-PIM



gări Kent, ba o ladă cu bere sau o damigeană cu vin. Cînd totul a fost gata, s-a anunțat și în ziarul local deschiderea unei noi și moderne unități de patiserie, specializată în gogoși și plăcinte. „Noua unitate Gogoașa noastră vă așteaptă, stimați iubitori ai patiseriei populare.“ Cei dintîi cetățeni s-au oprit, au citit firma, reclama, au surîs scurt, cu discreție, unii au intrat înăuntru, au admirat ordinea și curățenia, abundența și calitatea deosebită a preparatelor și a prețurilor, văzîndu-și apoi de drum. Spre surprinderea lui Mateuț și a întreprinderii, unitatea avea extrem de puțini clienți. S-a repetat anunțul în ziar, s-a pus pe trotuar un afiș imens, care-l acoperea pe cel al Teatrului Național, s-au sporit gustoasele plăcinte, făcîndu-se, pe lîngă cele cu brînză de oaie și gem, altele cu varză și orez... Degeaba. Vînzările erau foarte reduse, în ciuda excelentului local și a excelentelor produse. Mateuț a căzut pe gînduri, părea trist și bolnav, privea dezolat unitatea și se întreba ce e de făcut. La sugestia conducerii, a organizat și o expoziție cu vînzare. Tot zadarnic. În dezamăgirea lui profundă, Mateuț și-a amintit că, la ei în sat, trăia un bătrîn comerciant de pe vremuri, cărunt, cu perciuni mari și ochi șireți, de la care învățase și el meserie. Se urcă în mașină și se duse glonț la bătrîn. Acesta îl ascultă, tăcu apoi multă vreme, mîngîindu-și perciunii.

— Ce să fac? repetă deznădăjduit Mateuț.

— Comerțul e un lucru teribil de greu, Mateuț. Ți-am mai spus...

Asta ori îl ai din naștere ori nu...

— Oare eu să nu-l am? zise și mai deznădăjduit oaspetele.

— Nu știu...

— Ce mă sfătuiești, meștere?

— Am să-ți spun o poveste. Într-o zi mi-am trimis copilul după pîine. Ziceam să-l învăț de mic să facă și el cîte ceva pe lîngă casă. S-a dus și a venit fără pîine. „— De ce n-ai luat, nu era pîine?“ — l-am întrebat. „— Ba da“. „— Atunci?“ — „Nu era coadă, zice el și n-am știut ce să fac...“

Cei doi s-au privit cîteva clipe curioși, Mateuț a rîs zgîrcit și strîmb.

— Asta-i povața mea, adăugă bătrînul.

Mateuț s-a întors la oraș, a trecut în fugă pe la frații lui și pe la niște prieteni. A doua zi, frații și prietenii, unii cu copii și neveste, s-au așezat frumos, la rînd, în fața unității „Gogoașa noastră“. Iar în urma lor, de îndată ce s-au așezat, rîndul a început să crească văzînd cu ochii. Mateuț a deschis unitatea. Și odată coada închegebată, așa a rămas. Zi de zi, pe trotuar, pînă departe, în fața vitrinelor celorlalte magazine, lumea aștepta disciplinată, la rînd, pentru a cumpăra gogoși sau plăcinte. Au trecut anii, au scăzut sortimentele de gogoși și plăcinte, a scăzut gramajul și calitatea lor, doar coada era mereu egală, mereu aceeași...

Mateuț supraveghea unitatea, personalul, punea mîna unde era nevoie și se-ntreba, din ce în ce mai des și mai în taină, de ce le plac oamenilor atît de mult gogoșile?

ȘTEFAN CAZIMIR

PENTRU CONTRA

MARȘ FUNEBRU

Va fi o zi ca orișicare,
Cu cozi la film pe bulevard,
Cu pietoni pe trotuare
Și cu afișe vechi pe gard,
Cînd pentru cea din urmă oară
Spre țintirim m-oi îndrepta
În line muzici de fanfară -
Tiratati, tiratata...

Va fi o zi de bucurie
Pentru studenți, căci este clar
Că nimeni n-o să vrea să vie
Să-mi ție locu-n seminar,
Iar morga-mi universitară
În raclă s-o adăposti,
În line muzici de fanfară -
Tiratata, tiratati...

Nu vreau să-mi plîngă anii tineri
Torcîndu-și glasul în urcuș
Nici popa de la Sfînta Vineri,
Nici rabinul de la Buhuși.
Dar pentru cea din urmă oară
Eu bucuros m-oi desfăta
Cu line muzici de fanfară -
Tiratati, tiratata...

Sub lovitura soartei crude
Încovoiați, cu pașii grei,
În urmă-mi vin amici și rude,
Sindicaliști, studenți, femei...
Vor lăcrăma cu jale-amară
Și bancuri vechi vor povesti
În line muzici de fanfară -
Tiratata, tiratati...

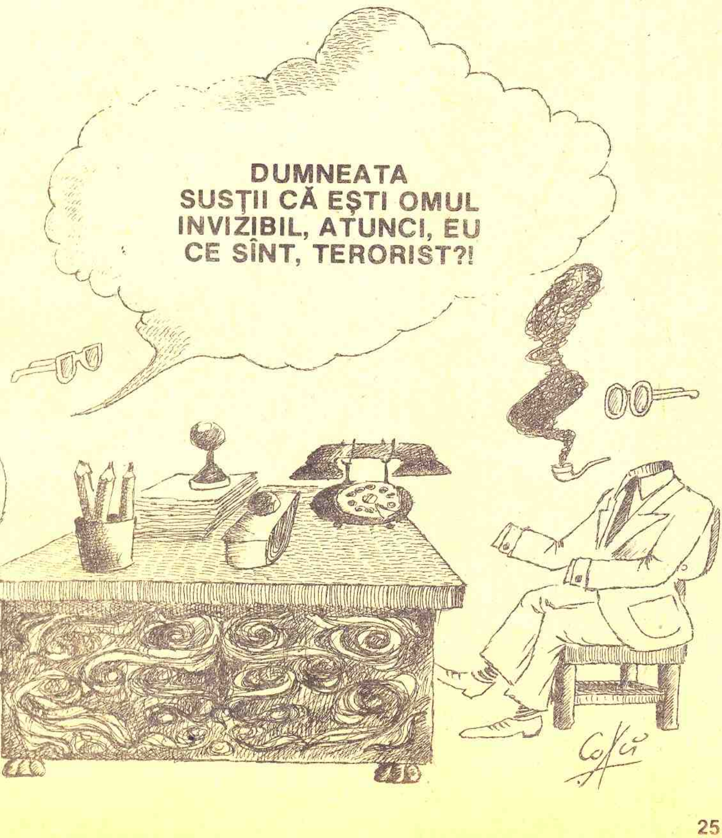
Și iată ultima etapă!
Sfîrșind protocolarul drum,
Sicriu-i coborît în groapă
Și bulgări sună: bum-burum.
Dar eu, ființă refractară,
Netulburat voi asculta
Doar muzici line de fanfară -
Tiratati, tiratata...

26.X. 1960

VARUJAN VOSGANIAN

EPOCA BRONZULUI

Primarul Stănilă privea, pe sub cozorocul șepcii, statuia de bronz cocoțată pe postament, cu brațul întins spre înainte. Estimp Hăbăucă, adjunctul de primar, citea cu glas răspicat discursul scris în grabă pe hîrtie de caiet. În conștiința adjunctului de primar se petrecuse cea mai autentică revoluție, el devenind din șef al comisiei organizatorice a fostului comitet p.c.r., șef al comisiei organizatorice a Consiliului Provizoriu. Astfel încît, pe măsura revoluției petrecute în conștiința lui, Hăbăucă ponegri cu atîta înverșunare memoria proletarului Ilie Tichie, încît cu siguranță că, auzind acestea, nici un porumbel nu s-ar mai fi găinățat vreodată pe creștetul lui. După ce arătă, cu lux de amănunte, că proletarul Ilie Tichie a cerut încă înainte de război ca Basarabia și Bucovina să fie date Uniunii Sovietice, Ardealul să fie dat Ungariei, Cadrilaterul să fie retrocedat Bulgariei, Banatul să fie dăruit Serbiei și ce mai rămîne să fie împărțit în mod egal, că, mai apoi, a fost informator al Siguranței, al Legiunii, al lui Antonescu, al Anei Pauker și al lui Tudor Postelnicu, că a umplut frumoasa urbe cu tot felul de lozinci cum ar fi: „Ceaușescu apare/ Soarele răsare" sau „Ceaușescu, nu uita/ Toți muncitorii te vrea", că ar fi fost fascist, stalinist, maoist, castroist și alte asemenea lucruri despre care Ilie Tichie habar n-avea, deoarece nu știa să citească, după toate acestea, deci, asistența indignată, ridicînd



O. COVACI
Premiul II la „GALA UMORULUI ROMÂNESC '90"

degetele în semnul victoriei, ceru ca statuia să fie demolată. Primarul avea, la rîndul lui, o hîrtie pe care o strîngea între degetele asudate și din care voi să citească precum că pentru asigurarea victoriei revoluției doborîrea statuii e o condiție „sine qua non". Se împotmoli, însă, atît de rău încît aruncă hîrtia, spunînd doar atît:

— E musai!

Ilie Tichie, privindu-i chiondorîș de pe înălțimea postamentului, se învîrtoșă în fața ingratitudinii posterității. Trebuiră să treacă două zile pînă ce adjunctul Hăbăucă, abia trăgîndu-și sufletul, să se prăbușească pe un scaun în biroul primarului, cu conștiința datoriei împlinite.

— S-a ținut tare..., spuse, întretăiat. Parcă l-ar fi făcut măsa pe statuie. Acuma, gata! L-am dat la topit...

Primarul aprobă, apoi își bagă nasul și cozorocul în hîrtii. Cînd și le ridică, peste jumătate de ceas, Hăbăucă era tot acolo.

— Știi, șefu, spuse acesta, bustul din părculețul gării? Stamatiade, primul director al liceului, care a fost și la Academie...

— Așa...

Hăbăucă privi în dreapta și în stînga, apoi se aplecă spre urechea primarului:

— A fost mason...

— De unde știi?

— Nu știu. Da' nici alții n-au de un' să știe. E greu de verificat. Putem da liniștiți bustul jos.

— La ce ne trebuie?

— La topit. Nu ne ajunge bronzul pentru statuia dumneavoastră. Ați cerut mărime naturală.

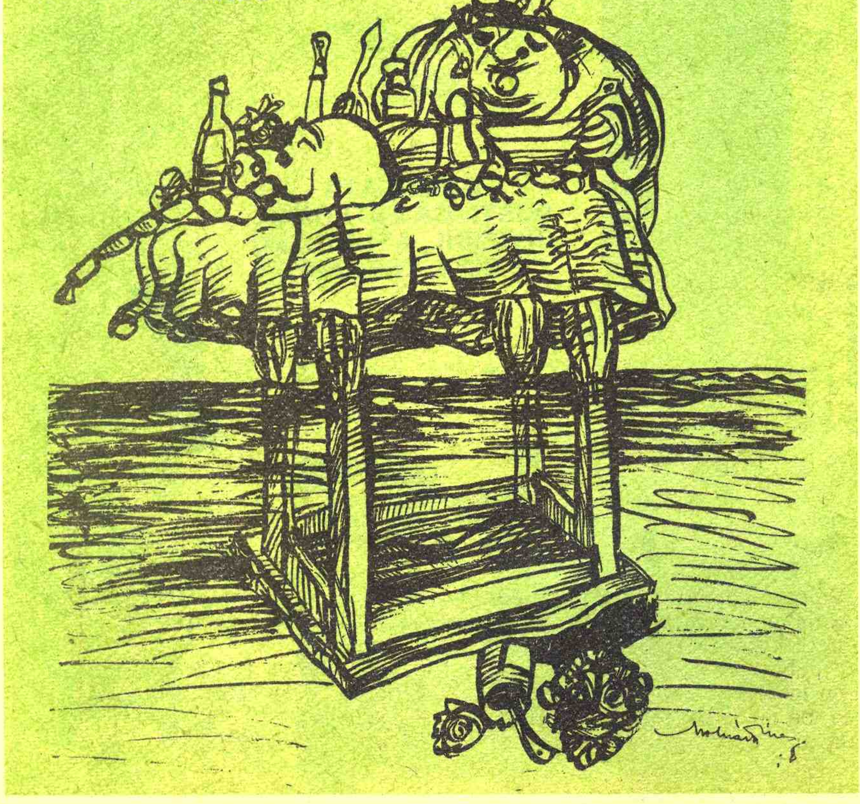
— Parcă spuneai că Ilie Tichie era de aceeași înălțime cu mine.

— Da, însă dumneavoastră ați ordonat cu șapcă pe cap...

Primarul se lăsă pe gînduri, mîngîindu-și cozorocul.

— Cu șapcă, neapărat, concluziona. Să vadă toți că s-a petrecut o revoluție...

MOLNAR DENES





HORAȚIU MIHAIU

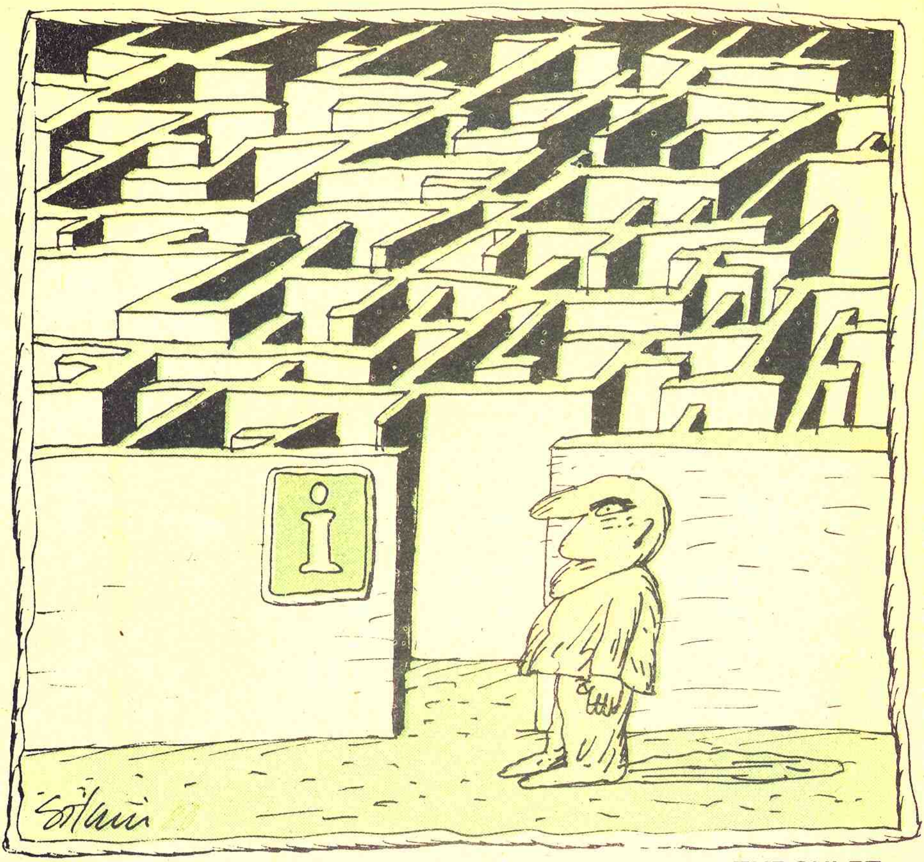
GABRIEL TEODORESCU

Remember UMORISTIC

Valeriu Mardare a fost gazetar și dramaturg, autor al comediilor „Omul fără identitate", „Cameleonii", „Nu zice vorbă mare", „Haidem la teatru", jucate cu mult succes pe scenele teatrelor din capitală și din provincie. Într-un interviu pe care s-a așezat colbul vremii, dramaturgul își aduce aminte de un duel de epigrame avut cu Păstorel Teodoreanu.

Într-o seară a intrat să ia masa la un restaurant. La o masă — Păstorel, înconjurat de un grup de prieteni, era în vervă. Pînă să sosească mîncarea, Valeriu Mardare a rupt un șervețel și pe un colț a scris următoarea epigramă adresată lui Păstorel, care era proaspăt laureat al premiului național pentru proză, și căruia-i apăruse volumul de poezii intitulat „Caiet de versuri":

Eu nu-nțeleg această
Ciudată simbioză:
Ai scos „Caiet de versuri",
Și premiu-i pentru proză?!



DAN SILVIU TURCULEȚ

Peste cîteva clipe, șervețelul se reîntoarce la masa lui Valeriu Mardare, dar cu răspunsul lui Păstorel:

Cum viața nu e roză,
În sumbrul univers,
Eu viețuiesc în proză,
Dar mă îmbăt în vers.

Valeriu Mardare a luat alt șervețel pe care i-a dat replica lui Păstorel:

Ne-a plăcut sinceritatea
Dar să te vedem la mers.
Dacă pierzi cumva cadența
Și îți șchioapătă vre-un vers?

Răspunsul lui Păstorel sosi prompt:

Vorbe nu arunc în vînt,
Dar o spun ca să se știe:
Poți să șchioapeți pe pămînt,
Cînd mergi sigur pe hîrtie!

După asemenea vorbă, adversarul a continuat provocarea:

Nu-i o laudă deșartă,
Sau uităm cu toții oare,
C-atît omul, cît și versul,
Merg... doar dacă au picioare!

Riposta lui Păstorel a venit imediat:

Să meargă omul pe picioare,
Căci liber e în toate cele,
Dar să evite o eroare,
Și să nu cugete cu ele!

Ultima săgeată a fost formulată în franțuzește, cu o aluzie la Verlaine. Răspunsul spiritualului adversar a sosit tot în franțuzește:

Verlaine, de bonne classe,
Buvait jusqu'au délire –
En vers, moi je l'admire –
En vin, je le dépasse!

BOGDAN ULMU

PREMIERA

Stau la un spectacol cu piesa **Trei surori**. *Dar stau tare neinspirat, lîngă niște spectatori neobișnuiți cu exigențele spectacolului (oare cînd vom scrie și un ghid pentru spectatorii de teatru? Și oare cînd vom consemna, în cronici, și atitudinea publicului?!). Ca să vă conving, voi reproduce, alternativ, fragmente din „dialogul" sală/public:*

Actorul (pe scenă): S-a crăpat de ziuă!

O spectatoare (în stal): Păi atunci ce mai stai!? Pleacă odată!

Actrița: Haide, Ferapont, tătucule, să mergem!...

Un copil: Mamă, ce-i ăla Ferapont?

Actrița: Va veni odată timpul cînd vom afla cu toții tîlcul acestor suferințe...

O spectatoare bătrînă: Foarte buni covrigeii! A închis la bufet?

Actorul: Unde sînt zilele de odinioară?

Un spectator în vîrstă: El are peruca, Lariso?

Actorul: Te iubesc nespus de mult! Te iubesc din toată inima!

O spectatoare: I-a sucit gîtu' lu' ăsta!

Actorul: Du-te! Du-te, fără să întorci capul!

Spectatoarea: Moșu-i nervos!

Actorul: O educație grosolană otrăvește sufletul copiilor...

Spectatorul în vîrstă: E clar, el are peruca, Lariso!

Larisa: O, dă' urîțel mai e!

Actorul: Să-ți dea Dumnezeu un bărbat bun! E timpul să te mariți, Irina!

Spectatoarea: Vezi că are suflet bun, săracu'!?

Actrița: Trebuie să trăim... trebuie să trăim!

Spectatoarea: Da' cît mai ține tu?

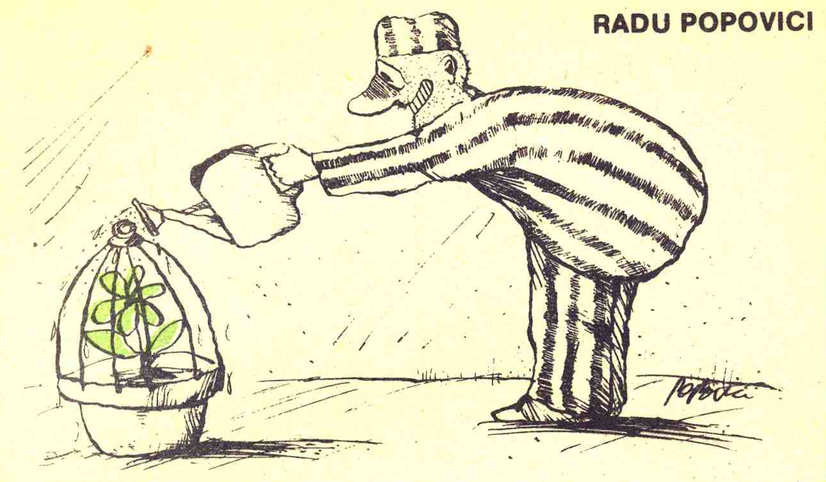
Ș.a.m.d.

Avem școli de regizori, scenografi, actori, critici. Nu avem școli de spectatori. Și ce nevoie are spectatorul de o școală la care se poate învăța rîsul, plînsul și, mai ales, riscul de-a decide soarta unui spectacol!...

MARIUS DANILIUC



RADU POPOVICI



DAN PLĂEŞU

FOTBAL

ÎNAINTE DE REVOLUŢIE

— Tovarăşe responsabil al gazetei de perete, echipa de fotbal a cooperativei noastre urmează să joace în Cupă cu... Ia să văd dacă ştii cu cine jucăm...

— Ştiu, tovarăşe vice. Cum să nu ştiu? Numai că oaspeţii sînt din divizia A, iar noi...

— Tocmai de asta te-am chemat la mine. Bănuiam că există o asemenea atitudine şi am decis s-o curmez din faşă. Ei, şi ce dacă ei joacă în divizia A? Asta nu înseamnă că în mod automat sînt mai buni decît noi.

— În mod automat, nu. Însă în mod normal, da.

— Măi, tovarăşe responsabil, nu te lăsa copleşit de o asemenea atitudine că nu-i bine deloc. Zău că nu-i bine! Nici pentru noi, nici pentru echipă, nici pentru colectiv. Ba, mai ales pentru colectiv nu-i deloc bine. Uite, să zicem că, prin absurd, echipa noastră „Şurubul" ar lua bătaie...

— De ce prin absurd, tovarăşe vice? Dar noi vom lua în mod sigur bătaie. E diferenţă foarte mare de clasă, de experienţă, de valoare. Totul e să ne bată onorabil. La cel mult patru-cinci goluri diferenţă.

— Dar eşti de-a dreptul pesimist! Şi nu mă laşi să vorbesc. Unde rămăsesem... Deci, dacă prin absurd am lua bătaie, îţi dai seama ce s-ar întîmpla cu moralul colectivului nostru? Întreaga producţie de şuruburi pe decada în curs, dacă nu şi pe luna în curs ar fi compromisă. Aşa că...

— Să facem în aşa fel încît să nu luăm bătaie. Asta doriţi, nu?

— Nu neapărat.

— Atunci?!

— Să vedem ce scriem la gazeta de perete. Asta voiam de la dumneata. Deci, indiferent de rezultat, tonul să fie optimist, tonic, vesel. Dacă-i batem, e mai uşor. Dacă nu, gîndeşte-te că poporul nostru — încă din vechime, de pe timpul geto-dacilor — a primit necazul cu zîmbetul pe buze. Aşa şi acum. Şi nu uita: valoarea nu aşteaptă numărul

ION BARBU

Premiul SINDICATULUI PROFESORILOR DE DISCIPLINE ARTISTICE DIN ROMÂNIA la „GALA UMORULUI ROMÂNESC '90"



golurilor. Asta a spus-o un latin. Sau un turc. Ori un grec. Oricum a spus-o cineva. Ai înțeles, cred...

— Am înțeles și nu prea. Însă oricum, mă voi strădui.

După disputarea meciului, se putea citi la gazeta de perete a cooperativei:

„Ieri s-a disputat marele meci dintre echipa noastră „Șurubul" și formația aia din divizia A, al cărei nume ne scapă. Trecem și peste scor, deoarece nu asta e important, ci modul admirabil în care au luptat băieții noștri. Încă din primul minut de joc portarul nostru s-a străduit, cu trup și suflet, să apere din răsputeri poarta. Dar așa cum e și în viață, nu întotdeauna reușești. Au urmat cîteva minute bune, fără gol, cînd fundașii noștri s-au făcut în dese rînduri remarcați, stopînd prin toate mijloacele drumul adversarului către poarta noastră. În acele minute, cum spuneam, s-au achitat bine de sarcină. Nu putem să-i facem nici un reproș fundașului nostru Strachină pentru faultul pe care l-a comis apoi în careu. Se impunea. La război, ca la război. Nu credea băiatul că tocmai în acea clipă arbitrul o să fie pe aproape de fază, nici că oaspeții aveau, totuși, targa pregătită. Cum, necum, penaltiul a fost transformat. Arbitrul a pretins ca fundașul nostru Strachină să părăsească terenul, arătîndu-i cartonașul roșu. După o consultare cu banca antrenorilor noștri, fundașul a primit permisiunea să treacă pe tușă, de unde, în continuare, l-a înjurat pe arbitrul de centru, care s-a făcut însă că nu aude. De altfel arbitrii au fost sub orice critică. Una s-a discutat cu dumnealor, și cu totul altceva a ieșit pe teren. Mai ales în minutele 10, 11, 12, 13, 14 ș.a., cînd portarul nostru Turturel s-a remarcat din nou la golurile primite. O asemenea luptă îndîrjită greu mi-a fost dat să văd. Iată o fază. În minutul 36 mijlocașul nostru Țucără a vrut să iasă din jumătatea noastră de teren pentru a se îndrepta și el spre poarta oaspeților, cu gînd să realizeze primul șut al nostru către poarta lor. Dar un fundaș de-al oaspeților i-a luat, pur și simplu, mingea. Arbitrul n-a fluierat. În schimb, l-am fluierat noi. Și bine l-am făcut. Apoi în minutul 41 atacantul nostru Sănducu și-a demonstrat excelentele calități de șuteur trăgînd cu sete în poarta goală. Din păcate, era poarta noastră. Să-l scuzăm. Se credea, săracul, în careul celorlalți. Și, uite așa, am ajuns cu bine la pauză, scorul de pe tabela de marcaj nereflectînd nici pe departe lupta din teren. O luptă dreaptă, bărbătească. Sîntem oricum cîștigătorii morali ai meciului. Iar aceasta trebuie să ne insufle încredere, curaj, avînt în realizarea producției de șuruburi pe decada și pe luna în curs. Despre repriza secundă n-am să mai vorbesc din lipsă de spațiu. Felicitări călduroase echipei noastre. Cît despre oaspeți, doar atît: valoarea nu reflectă numărul golurilor, cum spuneau un latin, un turc și un grec. Dacă ar fi fost domni, ne lăsau și pe noi să marcăm o singură dată. Și mai pretind că joacă în divizia A"...

RADU POPOVICI



TUDOR POPESCU

ÎNTERVIUL MINOR

(Un copil de șase ani de care se apropie un reporter cu microfonul. Copilul se joacă. Reporterul face introducerea reportajului.)

REPORTER: Stimați ascultători ai postului nostru local de radio mă aflu cu microfonul în mijlocul copiilor grădiniței cu program redus al fabricii de produse refractare din orașul în care trăim cu toții. Sîntem într-o minunată zi de iulie 1989. Într-o atmosferă specifică vîrstei copiii își petrec aici, lipsiți de orice griji, minunata lor copilărie, înconjurați de nenumăratele lor jucării... Iată, chiar lîngă mine, un băiețel superb — ah, ce minunați sînt copiii noștri! — un băiețel care privește cu minunații lui ochi spre microfonul meu. Am venit să fac un reportaj în direct. Mă adresez mai întîi acestui copil care, numai peste cîteva luni va fi elev și va descifra tainele alfabetului. În apropierea noastră se află tovarășa Luminița Pădurescu, minunata educatoare a acestor minunați copii. Dînsa face educația acestor copii de la vîrsta de trei ani... Așadar, o discuție spontană cu micuțul... Cum te numești tu, drăguță? Ce vîrstă ai?

TRAIAN: Mă numesc Traian Vasilescu și la toamnă voi avea șase ani.

REPORTER: Bravo, Trăienele...

TRAIAN: Traian.

REPORTER: Ce minunați sînt copiii noștri, nu mai suportă diminutivele care au fermecat copilăria noastră. Așadar, Traiane, ce faci tu aici?

TRAIAN: Mă joc.

REPORTER: Cu ce te joci și de ce te joci?

TRAIAN: După cum se știe jocul este un minunat mijloc de educație în spiritul muncii. Noi ne jucăm pregătindu-ne să ajungem viitori muncitori, ingineri, oameni ai muncii constructori de nădejde ai societății socialiste multilateral dezvoltate... Jocul mai este un mijloc de dezvoltare a inteligenței și îndemînării, ca și a spiritului de observație...

REPORTER: Minunat răspuns!

TRAIAN: Mai am de răspuns. Jocul îi educă pe copii în spiritul muncii în comun, dezvoltîndu-le sentimentele colectiviste, în opoziție cu sentimentele egoiste pe care le dezvoltă jocurile în capitalism.

REPORTER: Minunat! Minunat! Dragi ascultători nu mă sfiesc să repet acest adjectiv care oglindește exact starea mea sufletească. Ce ai tu în față?

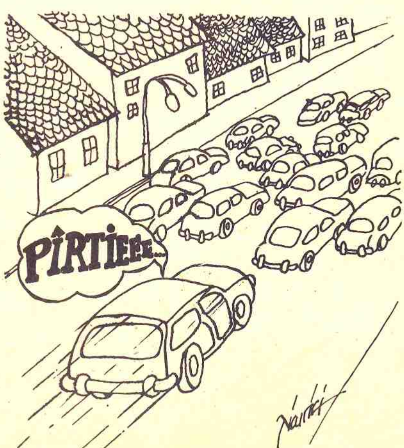
TRAIAN: În față am un tractor pe care îl repar pentru arăturile de primăvară. Toate tractoarele grădiniței noastre vor fi reparate pînă la începutul lunii martie, cînd vom declanșa campania agricolă.

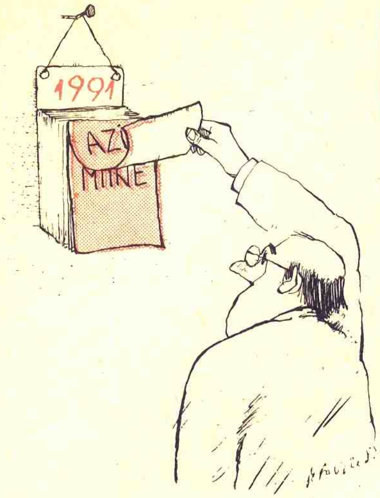
REPORTER: Tovarășa educatoare nu mă miră satisfacția pe care o citesc pe fața dumneavoastră. În acest răspuns simt un pedagog ce își duce la îndeplinire sarcinile încredințate... Ce ne mai poți spune, Trăienele?

TRAIAN *(aspru):* Traian!

REPORTER: Scuză-mă! Sînt mai

GEORGE LICURICI





RADU POPOVICI

în vîrstă, am beneficiat de o educație în care diminutivul și dulcegăria se împleteau. Spune-mi, Traiane, cum decurge minunatul vostru joc?

TRAIAN: Pentru a fi gata cu reparațiile la timp mai întîi am făcut o riguroasă selecție a pieselor vechi pe care le putem refolosi. Aceasta a micșorat mult prețul de cost și ne-a permis terminarea reparațiilor la timp, deoarece nu am mai depins de piesele de schimb deficitare!

REPORTER: Cu adevărat minunat! Stimați ascultători, părinți ai micilor copii din această grădiniță, ați ascultat în direct un interviu care poate să vă fie exemplu de atitudine cetățenească înaintată. Aceste răspunsuri cred că v-au dat de gîndit, poate v-au răscolit conștiințele și ați recunoscut în sufletele dumneavoastră că nu sînteți la aceeași înălțime în munca dumneavoastră de fiecare zi. Dar vă puteți îndrepta. Învățăm toată viața, chiar și de la copiii noștri... Să revenim la micuțul care ne-a dat aceste minunate răspunsuri. Dragă Träie... Scuză-mă! Dragă Traiane, ce preocupări mai aveți voi aici în grădiniță?

TRAIAN: De exemplu jucăm teatru...

REPORTER: Minunat! Dragi ascultători, o adevărată surpriză. Copiii grădiniței cu program redus a fabricii de produse refractare joacă în timpul liber teatru. Ce înseamnă teatrul pentru voi, dragă Traiane?

TRAIAN: Teatrul este o artă sincretică. El dă tuturor copiilor posibilitatea de a se dezvolta în direcția preferată: unii sînt actori, alții pictează decorul, alții cîntă... În procesul realizării spectacolului copiii sînt educați în spiritul muncii în comun iar pe scenă evoluează personaje exemplu de comportament pentru noi toți.

REPORTER: Minunat! Ce păcat că nu se află lîngă noi și un tovarăș dramaturg să afle ce fel de eroi preferă acești copii minunați. Ce păcat, dragi ascultători, că nu-l puteți vedea pe micuțul Traian dînd aceste răspunsuri pline de responsabilitate. Dragă Traiane, ce ai de transmis celorlalți copii din cartierul nostru? Ei vor auzi, la difuzoarele din cartier, cuvintele tale. Poftim microfonul.

TRAIAN *(spontan):* Milică, Victore, Sandule veniți la cinci la fotbal pe maidanul de lîngă blocurile noi...

REPORTER *(astupă microfonul, îl ia):* Stimați ascultători, nu știu ce s-a întîmplat, cred că s-a auzit un copil de afară, sau s-a produs o suprapunere. Vă asigur că Traian m-a și părăsit, este mult prea preocupat de repararea la timp a tractoarelor, nu-mi rămîne decît să mă îndepărtez în vîrful picioarelor, să nu-i deranjez pe minunații noștri copii...



FL. PLAXIENCU

IOSIF NAGHIU

(à la manière de ART BUCHWALD)

UN BOLNAV FĂRĂ LEAC

Avînd o stare oarecum depresivă cauzată probabil de agitația unei metropole mari cum e New York-ul, m-am dus la un psihiatru.

După ce m-a așezat pe un pat violet care se ridica și se lăsa aidoma scaunelor de frizerie, medicul a aprins o lumină discretă și m-a lăsat să contemplu cîteva clipe pereții pe care începuseră să se rotească niște imortele și cale, cum nu mai văzusem demult.

— V-aș pune și muzică — mi-a spus — am cîteva discuri de Mozart, o nebunie, dar ideea că muzica asta genială este înghesuită pe niște disculețe de plastic de la un timp mă deprimă.

— Fiți liniștit, nu doresc Mozart — i-am răspuns căutînd să evit florile lunecătoare și supradimensionate care după ce se opreau pe tavan încercau să mi se înfigă în ochi.

— Poate doriți ceva de mîncare?

L-am asigurat și de faptul că mîncasem înainte de a ieși în oraș.

Psihiatrul scoase o farfurie din adîncul unui sertar și începu să înfulece lacom niște biftecuri uriașe.

— Și eu am mîncat, însă de la un timp se întîmplă cu mine un fenomen foarte ciudat. Chipurile disperate ale pacienților îmi provoacă o foame grozavă.

— Poftă bună! am zis, negăsind o replică mai potrivită.

După ce făcu dispărute două biftecuri, cinci prăjituri și trei sticle de bere fără să mă slăbească din ochi, hotărî că deocamdată îi este deajuns.

— Mă simt mai bine, constată mulțumit.

Cu toate că nu puteam spune la fel, mi-am manifestat bucuria.

— Nu vă grăbiți, mă cenzură psihiatrul și ochii începură să-i joace în orbite ca florile pe tavan, în ultimele două luni am pus pe mine șase kilograme.

— N-ar trebui să luați niște măsuri?

— Nu știu, nu știu... Dacă renunț la pacienți mor de foame, dacă nu renunț crăp în curînd, izbucni el deprimat și începu să-și maseze concomitent ceafa și inima.

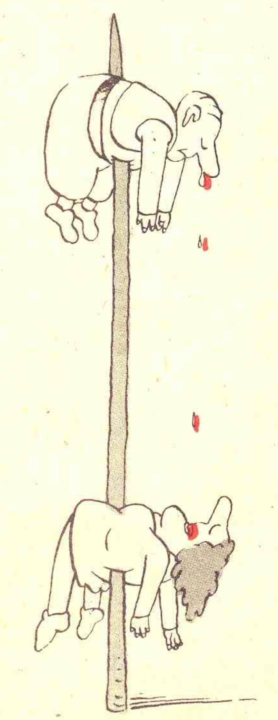
M-am ridicat de pe patul mobil și l-am lăsat să se culce.

— Ești totuși un om drăguț, zise rîgîind ușurat. Dar fața lui transpirată se crispă iar și ridicîndu-se-n capul oaselor începu să țipe la mine.

— De ce m-ai lăsat să înfulec ca un apucat? De ce te gîndești doar la dumneata? Pe ce lume crezi că trăiești?

— Nu știu, am mormăit derutat, dacă mi-amintesc bine, înainte de a intra în cabinetul acesta, eram hotărît să vă pun și eu această întrebare.

— Atunci de ce nu te-ai dus la un astrolog sau un ghicitor? Știu, știu, mă țintui iarăși cu ochii săi bulbucați, ai venit aici să-mi faci rău, să contribui cu mutra dumitale deprimată la mania asta sinucigașă a mea, hă-



CRISTIAN MARCU

păitul. Vrei să crăp cît mai repede.

L-am asigurat că nici nu-mi trece prin cap o idee atît de neghioabă și am încercat să-i amintesc că vechii romani, după ospețele copioase, aveau obiceiul să-și bage degetele în gît pentru a scăpa în felul acesta de efectele dezastruoase ale propriei lor lăcomii.

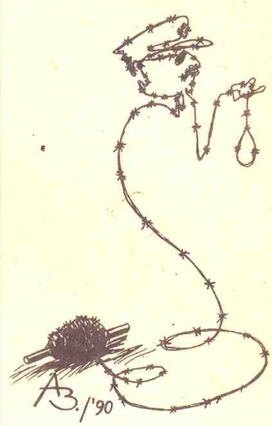
După ce socoti în gînd cît îl costase masa suplimentară clătină capul nemulțumit și rămase așa privind la tavan.

— Știu ce am să fac, spuse în cele din urmă și ochii săi începură să sclipească din nou, voi trece pe o hrană absolut vegetală.

— Și vegetale de unde? Nu vedeți că toată așa-zisa natură este de plastic și de asfalt?

— Dacă altă cale nu e voi consuma florile de pe pereți hotărî el cu o străfulgerare dementă și după un salt furios începu să rupă pereții cu dinții și să mestece motivele florale de pe tapet.

L-am lăsat să mestece iluzia unei naturi dispărute și am ieșit în anticamera plină de pacienți care așteptau. Oricum, eu nu puteam să-i ofer o altă soluție. Dacă angoasa mea era trecătoare, florofagia doctorului ecologist nu avea nici un leac.



ALEX. BADEA

MIRCEA MARIAN

LA AERO PORT

La barul aeroportului din B.

— Tanța! (persoană subțire, felină, blondă)

— Manța! (idem, pe roșcat)

— Tanța, scumpo, de cînd nu te-am mai văzut! (sărutări patetice) Ce faci, pleci? Vii?

— Manța scumpo, nici nu știi ce dor mi-a fost de tine... (trei, patru lacrimi) Pleci undeva? Vii de undeva?

— Da... Mai ții minte, Tanța, pe cînd eram noi două la școală? (pauză) Da, tocmai acum am sosit... (oftînd) Franța, Italia, Belgia, Olanda... Sînt frîntă, nu mai pot.

— Ani de zile am stat în aceeași bancă (pauză). Cum a fost, draga mea, spune-mi? Eu plec în Nord: Norvegia, Suedia, Finlanda...

— Pe astea le-am terminat acum doi ani! (gest indiferent) Apropo, dar cu ce ocazie?

— O, soțul meu este inginer-șef, la o mare întreprindere! Pleacă într-un schimb de experiență. Și cum n-am vrut să-l las singur... (alt ton) Dar tu?

— O, soțul meu este sportiv de performanță. Marcel, tu! Nu se poate să nu fi auzit de el. Handbal, dragă! Toată ziua bat drumurile prin lume. A început să-mi fie lehamite! În deplasarea asta mi-am rupt trei perechi de pantofi!

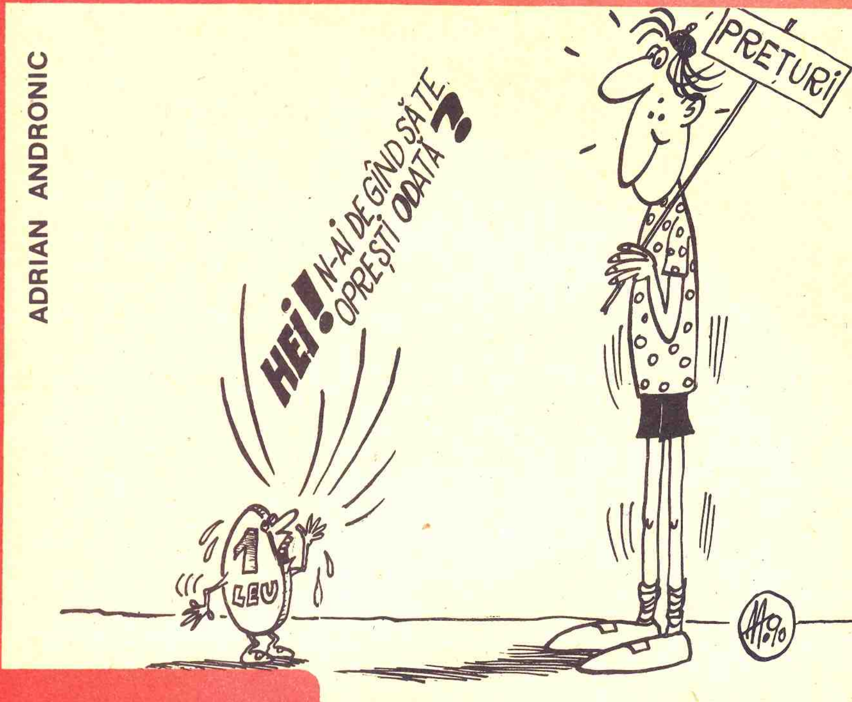
— Ție-ți dă mîna să vorbești, dar eu de-abia m-am măritat. A fost frumos, zici?

— Nu cine știe ce. Peste tot muzee, castele... De cîteva ori, de plictiseală, era să mă arunc în aia... Cum naiba îi zice rîului care trece prin Paris? Vistula, tu?

— Ah, Manțo, proastă mai ești! Vistula e în Suedia... Ebru! Sau Tibru! Una din astea două curge prin Paris. Apropo, tu ai fost la Luvru?

— Nu. Că tocmai era închis. Preluau marfă... Dar am găsit alături niște bluzițe, să înnebunești nu alta! Ei, dar Roma, să vezi tu Tanțo,

ADRIAN ANDRONIC



Roma! Acolo mătăsuri! De Bruxelles ce să mai zic!

— Fericito! Apropo, am auzit că în Norvegia, sau poate în Suedia, nu mai știu, există... fiorduri. Ce sînt alea, dragă?

— Nici atîta nu știi, dragă? Se vede că nu ești umblată! E așa, cum să-ți spun, niște blănuri polare. Cu garnituri negre...

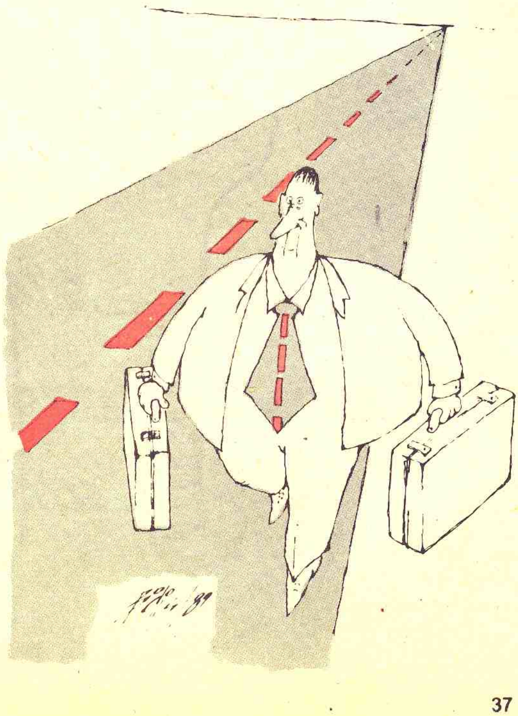
— Da? Atunci o să-mi cumpăr o duzină. Ce bine-mi pare că te-am întîlnit! (privindu-și ceasul) E tîrziu, trebuie să plec. Pa, Manți, și să ne vedem cu bine. Apropo, ce ți-a luat bărbatu' tău de sărbători?

— O, soțul meu mi-a cumpărat un Fiat 127 sport! Roșu! E o nebunie, nu alta! Dar al tău?

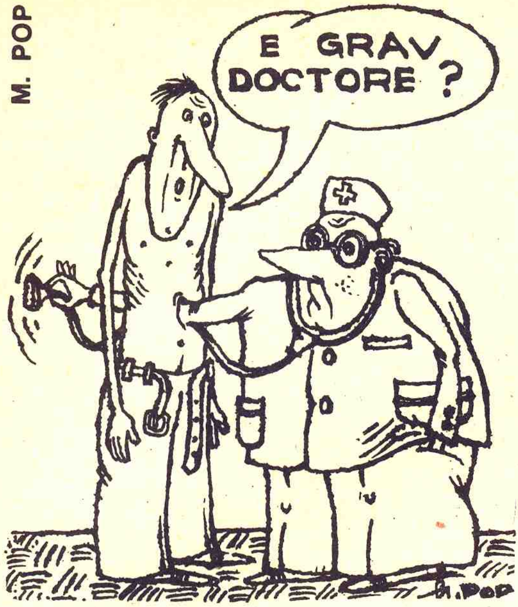
— O, mie soțul meu mi-a cumpărat un Țuculescu. Nu e cine știe ce, dar totuși...

— Tot cu patru uși, dragă?

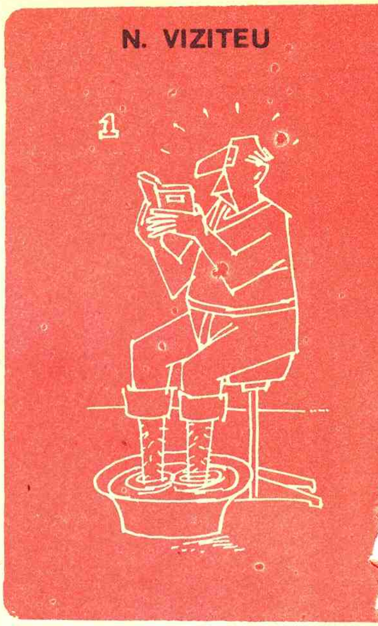
DEZIDERIU BODIȘ

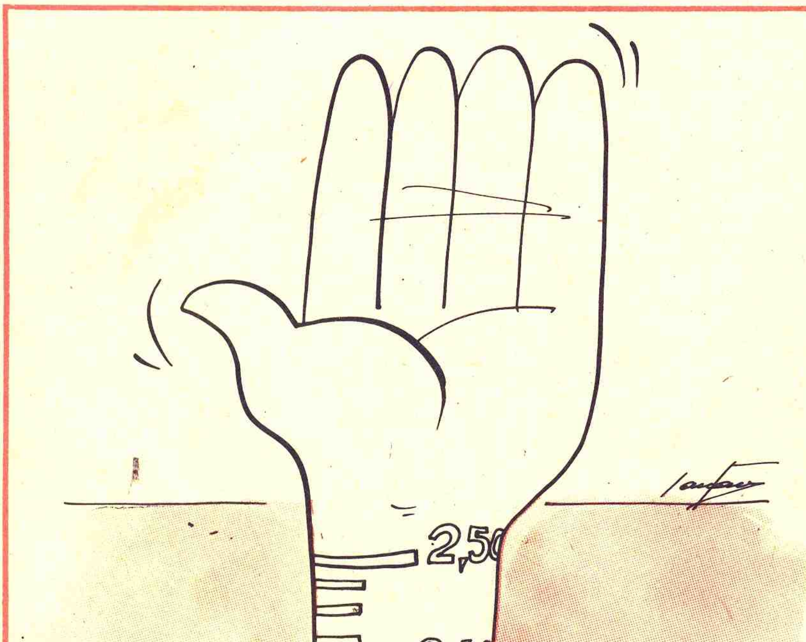


M. POP

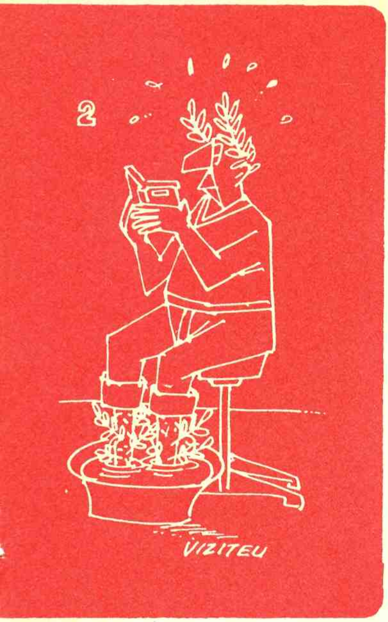


N. VIZITEU

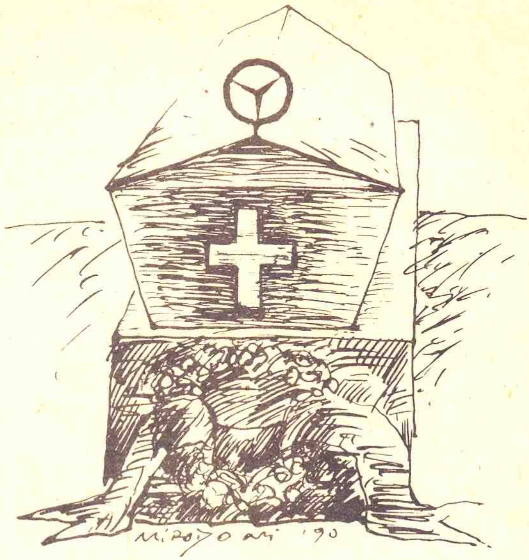


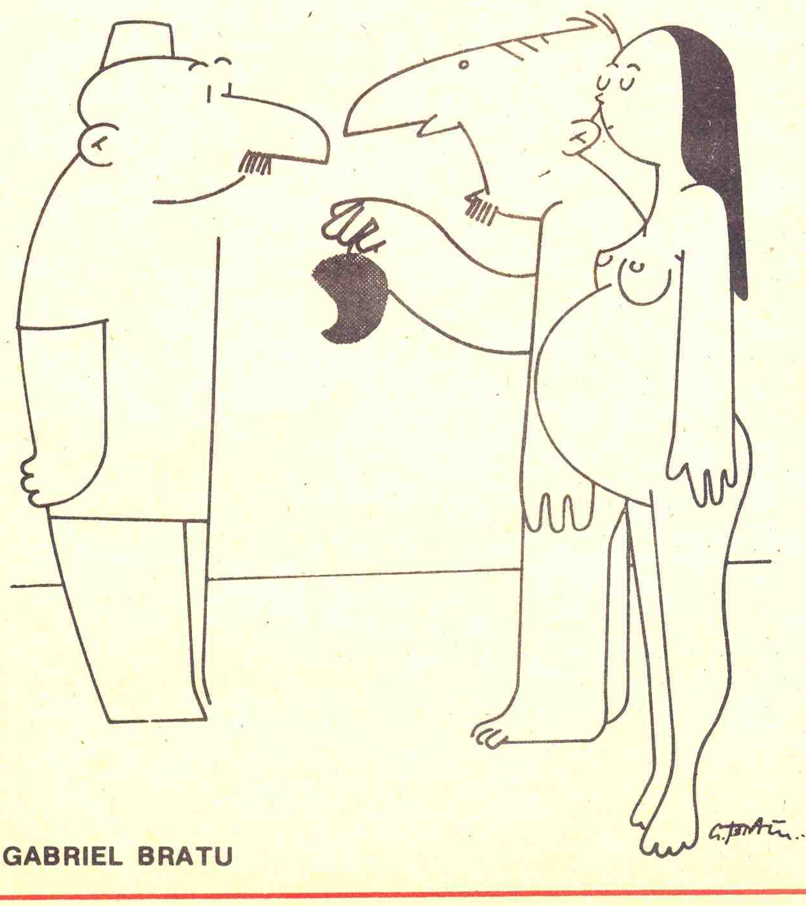


HORIA SANTĂU



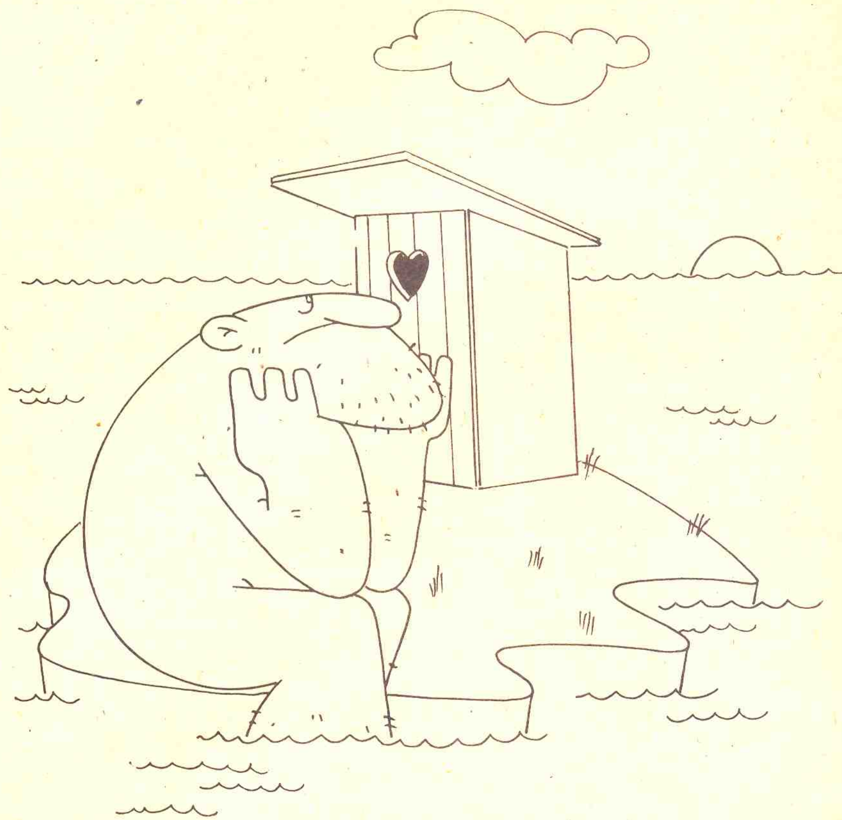
NECULAI MIRODONI





GABRIEL BRATU

GABRIEL BRATU



LA VERNISAJ

GEO VASILE

Stimat auditoriu, mirabila noimă a mobilizării noastre de azi se poate decoda cu ochiul liber pe simezele puse la dispoziție cu atîta dăruire de organizatori, ei înșiși educați la aceeași școală a privirii dezinteresate (aparent unidimensională), tipică celor șapte magnifici expozanți de grafică și pictură sub generoasa și atît de sugestiva egidă a cenaclului de artă naivă „Sextant". Fiecare artist este găzduit cu cel puțin șapte lucrări, astfel încît publicul să poată opta, compara și cumpăra, evident, vîrfurile sau culmile, asimptotic vorbind. De altfel fiecare din cei mobilizați aici știe ce înseamnă un vertex sau un culmen legat indestructibil de vertigo, așadar sentimentul vîrfului nu poate fi decît previziunea amețitoarei ținte absolute, depozitară a idealului personal sau obștesc ce ne vizitează din cea mai fragedă copilărie. Sigur, rolul meu nu este unul ușor, căci ce este criticul decît un ins care nu se mai poate bucura sau întrista decît public, în public și pentru public, un sacrificat stegar al gustului obiectiv. Înstrăinarea de sine (dar și de prieteni, colegi, vecini, rude din țară sau străinătate) este nu numai o problemă umanitară a criticului ci și una ontologică. Comuniunea, logodna, mariajul, racordul,

APROBARE AMABILĂ

ALEXANDRU P. CULESCU

Vestul sălbatic. Cel mai vestic, cel mai sălbatic.

Cunoscutul, tipicul „saloon", locul de desfășurare al celor mai palpitante întîmplări, din cele mai senzaționale filme cunoscute e aici, la doi pași, în orășelul în care am poposit.

E indicat să privim numai pe fereastră. A intra înăuntru e ceva mai riscant: în asemenea locuri nu se prea glumește.

Atmosfera e tipică: fum să-l tai cu barda, zgomot de sticle și pahare ciocnite, risete tipice, de maximă intensitate, acoperind pianul, nelipsitul pian care abia se mai aude, zdrăngănind într-un colț.

De la o masă s-a ridicat un cow-boy pricăjit, care, clătinîndu-se, iese pe ușă și dispare în noapte.

Dispare, însă, numai pentru cîteva minute, fiindcă se întoarce, cu o falcă în cer și cu una în pămînt, scoate pistolul și trage un foc în aer.

Moment tipic de „suspense". Acum e-acum.

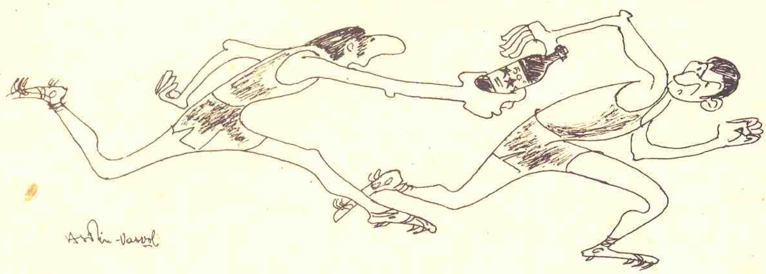
— Cine mi-a vopsit calul în verde? — urlă, pițigăiat, pricăjitul.

— Eu — rostește o voce de bas profund, care zguduie pereții, un vlăjgan care, ridicîndu-se de la o masă, nu se mai termină de ridicat:

— Aveți ceva împotrivă?

— O, nu... Voiam să știu numai... cînd îi dați al doilea strat.

V. VASILIU



identificarea sa cu obiectul artistic în vederea omologării și calificării acestuia și care nu este întotdeauna obiectul dorinței (l'objet du désir), se află la originea dramei sale, de fapt drama unui divorț — id est obiectivare — ce se joacă clipă de clipă pe acel podium singular al unor combustii pure și anticipatoare ale reperelor și orizonturilor spirituale ale cetății. Toposul criticului este o insulă al cărei elan de contopire cu continentul este permanent cenzurat în numele purității actului de evaluare a obiectelor artistice oferite de continent. Pe continent criticul nu debarcă decît în vacanță, condiția sa de insular sau peninsular este implacabilă. Voi spune deci, asumîndu-mi rolul că linia lucrărilor de grafică, vitală și vibrantă deși uneori redundantă, este bună conducătoare de idei-forță ce, ca să zic așa, plutesc în aer, evident pe liniile de forță ale aerului nostru pur și personalizat, specific noilor exigențe. Sînt decelabile totuși anumite inflexiuni și moliciuni ce nu pot proveni decît din umbroasa retorică a melancoliei profesată de Dürer de care ne desparte nu numai timpul ci și locul, scopul și mijloacele. În schimb, cromatica explozivă a picturilor, deloc întîmplătoare, are un ce provocator vis-à-vis de idealul nostru de armonie a semitonurilor și a nuanțelor surdinizate; culoarea se revarsă hemoragic dincolo de frontiere, inundînd tabloul și ochiul, amenințînd strategic și periclitînd compoziția, ambientul, climatul nostru etic. Culorile vociferează agresiv, confiscînd intimitatea privirii, cotropesc în loc să cucerească. Nu împărtășesc de fel această năvală și răzvrătire, chiar dacă este datorată tinerilor școliți la „Sextant".

POLUAREA VERBALĂ

CRIȘAN CONSTANTINESCU

Mi-am imaginat pentru o clipă, cu cîtva timp în urmă, că doar unii comentatori de la Vocea Americii mai folosesc din cînd în cînd forme ca **ultimile,** în loc de **ultimele,** sau alte cîteva perle ciobite, care ne zgîrie timpanul. Mi s-a părut explicabil. Departe de țară...

Da' de unde! Avem și noi faliții noștri, cum își dorea Cațavencu, prin pana lui Nenea Iancu.

De pildă. Iată un adevăr incontestabil: Sîntem un popor credincios prin tradiție ancestrală, de la origini. Dar, să vedem. Acum e libertate. Nu? Fiecare își arogă dreptul de a-și exprima sentimentele și resentimentele, chiar și prin cărăușia limbajului. Ești liber să crezi. Ori să nu crezi. Dar această din urmă opțiune parcă aduce aminte de o epocă. De zgură și de tinichea. Mai cu seamă atunci cînd vrei să continui — din cine știe ce motive, parcă nu bănuiți dumneavoastră care? — propaganda materialismului științific, discreditat.

Și atunci, să folosim ortoepia, cîteodată sprijiniți de dicționare, elaborate pe atunci: Ferească **s**fîntul, **d**oamne-ajută, facă **d**omnui, dacă vrea **c**el de **s**us. Care domn și care sfînt? Și de sus, de unde?

Să mai pomenim de creére sau creiére, pe care le auzim chiar și din savante buze; în loc de creare? sau: Douăzeci si una de mi-Nu? Ca și gingașul, coloratul „mișto", din argoul feminin cvasiurban!

Mai auzim de asemenea: preșidenție. De unde? De la preșidente? A! Mă rog: prezidenție. De la prezident. Altă poveste. (Ascultați chiar și dezbaterile parlamentare). Mai auzim frecvent: **î**ntreprindere, **î**nvestiții financiare, **î**nvestit cu putere.

Nu mai spun ce-am pățit cu un redactor, la o carte, apropo de termenul „apropriat". Poftim? A, nu. Ați înțeles foarte corect. Era vorba de un redactor plin, un lector de carte.

— Uitați-vă. Aici aveți un **r** în plus. Corectați.

Ca să relatez exact, m-am jenat. Am încercat o diversiune:

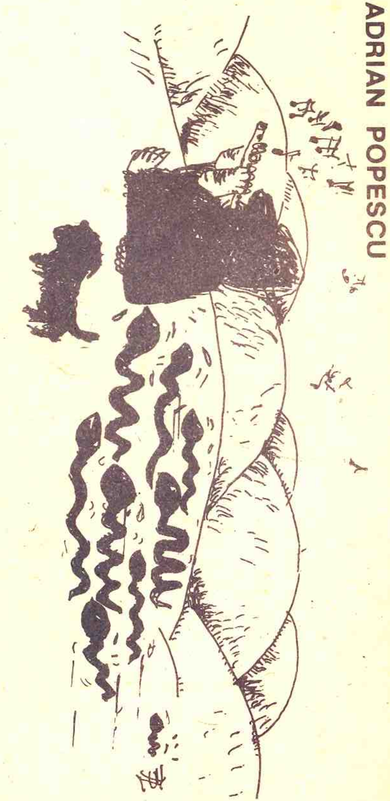
— A, înțeleg! Vedeți, eu am făcut Dreptul: E un termen utilizat mai rar. (Auzi argumentare! Cînd e un verb folosit și de franțuji: approprier. Și de strămoșii noștri comuni, latinii: appropriare. Am continuat) A-ți apropria înseamnă a face ca un lucru să devină al tău. Știți?

— Da? Mă rog!

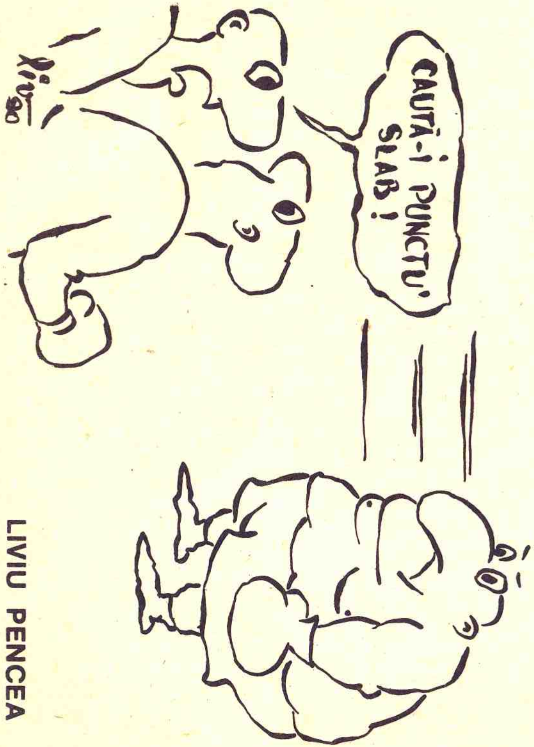
Și l-am salvat.

Iar mai apoi, înfiorătorul: Uitați. Care s-a preschimbat din oaie în mistreț, cum ar fi zis Gheorghe Ciprian. Îl folosesc spicheri de radio, comentatori TV, a trecut în literatură, în

ADRIAN POPESCU



nute; cînd spunem: un minut! Sau: O mie și una de motive; cînd spunem: un motiv! Sau de îngrozitoarele: șaptisprezece, optisprezece, pronunțate cu umor negru, utilizate chiar și de tineret; cînd spunem: șapte, opt!



LIVIU PENCEA

subtitrarea unor filme, unde actori îndrăgiți își îndeamnă partenerii: Uitați despre ce-i vorba! Și ei n-au nici o vină. N-au nici actorii noștri, în filme autohtone, dacă așa pretinde scenariul. Și chiar acum, după apocalips, îl auzim rostit de oameni elevați, din gura unor personaje populare, a unor miniștri plini. A realizat o vogă și o epidemie. Îl preluăm din zbor și-l trecem altora.

Îmi spunea consternat un prieten, poet, într-o convorbire telefonică, în legătură cu acest „Uitați", pe care mi l-a servit:

— Domnule, dacă stau să reflectez, ai perfectă dreptate.

Ceea ce îmi aduce aminte de o glumă veche:

Procurorul: Acest om e un criminal periculos!

Președintele: Mda. S-ar părea că ai dreptate.

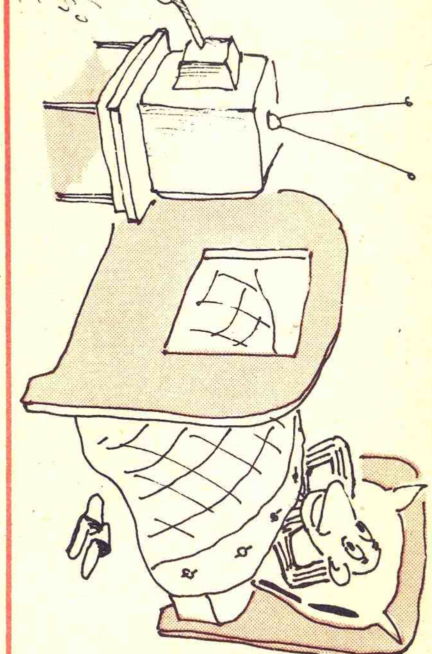
Avocatul Apărării: E un biet nevinovat!

Președintele: Conform argumentării, mi se pare că și dumneata ai dreptate.

Grefierul: Și eu ce scriu aici, domnule Președinte? Ați dat dreptate și Acuzării, și Apărării!

Președintele: Domnule, da' știi că... și dumneata ai dreptate?

Tot respectul pentru seriozitatea cu care zidim cărămizi și lapis rediviva la temelia acestei revoluții extrem de zbuciumate. Căreia îi dorim fierbinte să-și crească imaculați crinii și aprinse rozele! Dar, hai să facem o haltă. O clipă de umor și un moment de adevăr. Se spune că ajută în terapeutica — de ce nu? — și a poluării. Chiar și verbale. Ca să nu ni se încurce limbile și să lunecăm în babilonie.



O. COVACI

DUMITRU DINULESCU

ANUNȚ LA MICA PUBLICITATE

Gogu s-a gîndit mult pînă cînd a conceput anunțul la Mica Publicitate. Gogu n-are decît treizeci de ani. S-a dus la prietenul lui Pandele și i-a expus proiectul:

— Dom'le, uite ce e, de-ajuns m-am aiurit pînă acum... nu mai ține...

Pandele admise. De altfel asta era și părerea lui despre Gogu. Și-atunci Gogu îi expuse proiectul său. Anunțul său va arăta așa:

„Tînăr intelectual caută colaboratoare pentru diverse lucrări de birou: traduceri, corectură, diverse".

— Ce părere ai?

Pandele dădu nemulțumit din cap. Își aprinse pipa. Pandele era nedespărțit de pipa lui, fiind scriitor. Era un fel de pipă cu scriitor.

— E cusută cu ață albă, spuse Pandele, pufăind ceremonios.

— De ce? se miră Gogu.

— Păi, în primul rînd, că nu-ți publică așa ușor. Aici e tot defectul.

— Dom'le, se înfierbîntă Gogu, eu aș vrea să cunosc cît mai multe tipe și n-am prilejul. Adevărul este că sînt foarte serios în demersul meu. Dar vreau să dau ceva cît mai general, în așa fel încît să se prindă cît mai multe. Cu alesul mă ocup eu pe urmă...

— Te-nțeleg, îi spuse Pandele, care chiar era înțelegător, dar cei de la redacție nu trebuie să se prindă. De ce nu dai mai bine o propunere de schimb de locuință? Scrii așa: „Fac schimb de locuință..." Ba nu! îi veni deodată lui Pandele ideea salvatoare. Zici așa: „Închiriez cameră la o fată tînără". Sau: „Închiriez cameră la o studentă sau tînără intelectuală".

— Bine, dar dacă vine fata și vede că-i vorba de un bărbat singur?

— Păi da' ce, trebuie să-i spui că ești singur? Îi spui, dacă vine, că mama ta închiriază, care nu-i pentru moment acolo, e plecată la piață sau e plecată în provincie sau pur și simplu e la spital. Adică-ntre timp s-a îmbolnăvit și-a ajuns la spital. Și trebuie să se-ntoarcă. Iar tu, care nu locuiești acolo, faci serviciul ăsta pentru mama ta.

— Cînd o să sune la telefon și-o să dea de-o voce de dulău, fata, dacă-i de calitate, o să se sperie.

— Îți dai numai adresa.

ANECDOTE

Culese de *IOSIF VIANU*

AVANTAJ

Un vînzător de la un magazin de mobilă reușește să vîndă cam de trei ori mai multe canapele decît colegii săi, mai puțini abili. Argumentul său e următorul:

— Vedeți — explică el clienților săi — canapeaua asta are marele avantaj de a nu se putea transforma în pat... cînd vin în vizită musafiri nepoftiți!

O MASĂ PE CINSTE

Un diplomat trimis în misiune în Africa, n-a putut participa la aniversarea zilei de naștere a soției sale, dar a încercat să-i facă un cadou original, trimițîndu-i un papagal de toată frumusețea.

— Spune, draga mea, își întrebă el soția la înapoiere, ți-a plăcut cadoul pe care ți l-am trimis?

— Da, iubitule, dar... cum eram zece la masă, a trebuit să mai cumpăr și un curcan!?

— N-o să se descurce în labirintul ăsta de blocuri.

— Foarte bine, atunci închiriezi o căsuță poștală.

— E foarte bine, mai ales că nu vreau să citească diverși, între care în primul rînd maică-mea, recunoscu Gogu.

Apoi plecă de la Pandele. Gogu avusese pînă de curînd în apartamentul său proprietate personală din Titan o chiriașă de suflet. Venise însă soțul, care era măcelar la Abator. Gogu scăpase extrem de ușor. La secția de chirurgie facială a Facultății de stomatologie unde se prezentase apoi de urgență, scăpase doar cu două extracții, doi premolari distruși doar de-o formidabilă lovitură de labă, ca o labă de urs, de mistreț sau de cimpanzeu.

Cînd îl văzuse pe măcelar, care intrase pe nesimțite-n apartament, Gogu nu știa cine era, dar după expresia de groază a femeii, înțelese dintr-o privire totul. Pe femeie o apucaseră tremurăturile, pe față-i apăruseră pete roșii, era seara, erau amîndoi în bucătărie și beau ceai.

— Cum dumnezeu am uitat ușa deschisă? atît apucă el să mai raționeze, apoi matahala se apropiase, simțise ceva ca un buzdugan despicîndu-i falca și totul se făcuse negru.

A doua zi de-abia constată că i se mai luase și fierul de călcat și o brichetă, și douăsutecincizeci de lei, pe care-i avea în bucătărie, băgați sub niște farfurii, de care știau numai ei doi: el și femeia, și pe care-i păstrau pentru orice eventualitate.

Era mulțumit de întrevederea cu Pandele. Se întoarse acasă. Vroia să conceapă anunțul însă nu exact cum i-l sugerase Pandele, vroia să aducă și ceva contribuție personală, dar nu avu mult timp să facă ciorne, că sună soneria.

Se duse să se uite cine e. Era ea. Deschise repede, o introduse înăuntru, se uită iar pe palier și-nchise ușa răsucind cheia de două ori în broască. Puse și lanțul.

— Ce e? o întrebă el pe femeie, alb ca varul.

Dar femeia era foarte dezinvoltă.

— Nu-i nimic, răspunse ea liniștită, m-am întors, nu te bucuri?

— Ba da, zise el și-i privi ochiul drept, încă vînăt.

De la povestea cu venirea soțului trecuseră două săptămîni.

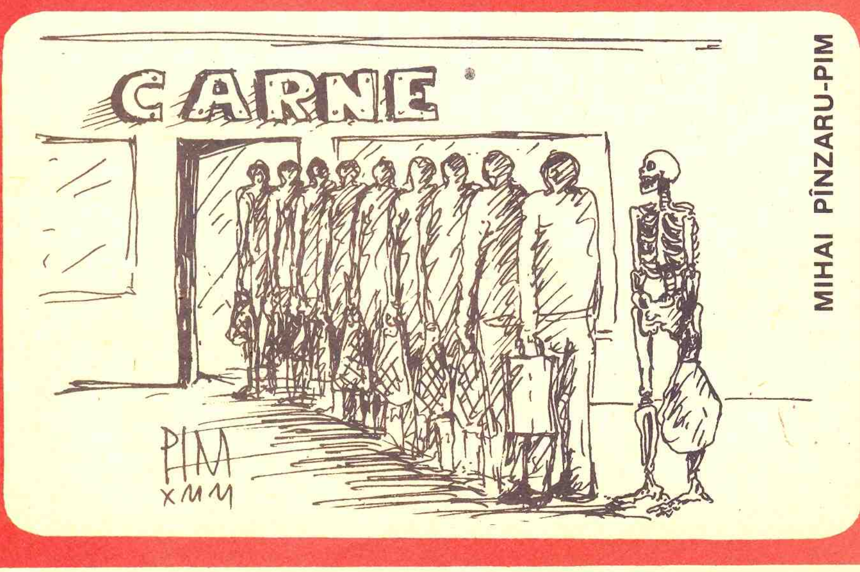
— Ce ți-a făcut animalul? murmură Gogu, cu un aer misterios și o sărută pe femeie pe lîngă ochiul lovit.

— M-a bătut, asta e, e un animal. M-a bătut și atunci, m-a bătut și acum, mă-nțelegi că e un animal? Nu mai pot să stau cu el! Salvează-mă!

— Să ne mutăm! zise Gogu.

— Dar de ce, nu e proprietate personală apartamentul tău?

— Ba da, dar ce să facem? Ne



MIHAI PÎNZARU-PIM

mutăm! Dacă vine iar...

— S-ar putea să vină, își dădu ea seama de-abia acum.

Cei doi se îmbrăcară repede și luîndu-și abile precauțiuni se strecurară afară.

Apoi măcelarul veni la Gogu la serviciu. Acolo se purtă foarte demn. Gogu fu chemat de directorul lui. I se făcu o mustrare severă și i se puse în vedere ca în două-trei zile să renunțe la nevasta măcelarului.

Gogu se duse iar la Pandele. Pandele pufăia din nelipsita lui pipă și scria la capitolul al paisprezecelea din noul lui roman, un SF cu acțiunea în planeta Gamma, la vreo 5000 de ani lumină de pămînt. Scuzîndu-se că-l întrerupsese, Gogu îi expuse rapid situația.

— N-ai încotro, conchise logic Pandele, renunță la ea! Spune, ce-ai făcut cu anunțul?

— Nu l-am dat!

— Vezi că ești un aiurit, de ce nu mergi pe-un drum pe care tot ai apucat sa te-nscrii? zise Pandele cu emfază, luă futacul și-ncepu să-și scormone pipa.

— Dar cum să-i spun femeii?

— Spune-i simplu!

— Și ce, biata de ea, ce să se facă?

— Are copii cu măcelarul?

— Are doi.

— Și unde stau?

— La părinții măcelarului.

— Păi are și el dreptate omul, raționă Pandele cu cumsecădenie.

— Sigur, recunoscu și Gogu.

Gogu nu se duse-n seara aceea la noua locuință, o garsonieră închiriată tocmai în Berceni, ci se duse la el acasă. Apoi, dimineață, dădu telefon la serviciu, își inventă ceva teren de făcut și se duse-n Berceni. Norocul lui era că femeia lipsea de-acasă. Cine știe unde era? Își luă repede lucrurile și coborî, pe nesimțite, scările. Cînd să iasă din bloc, aproape se izbi piept în piept cu ea.

— Ce faci?

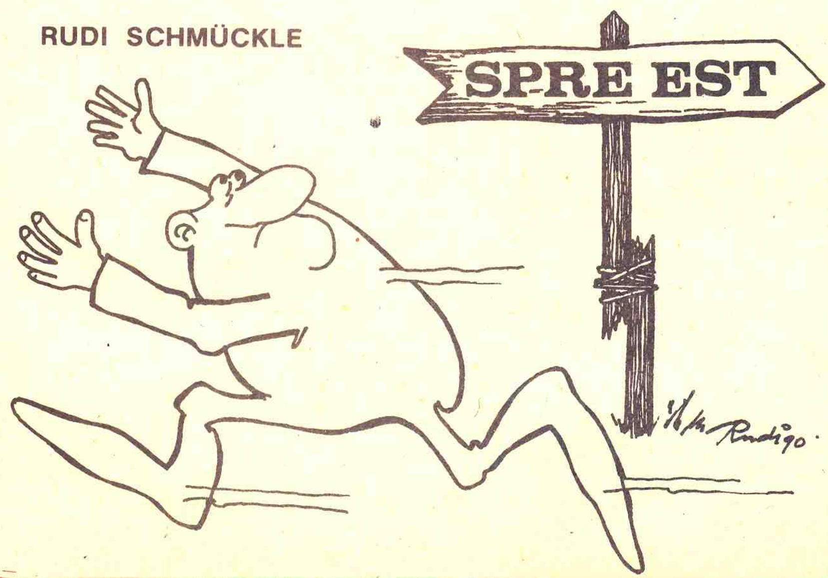
Dar el nu mai stătu la discuție și dispăru cu cei doi saci mari de plastic. Atunci ea se luă după el. Simțindu-se urmărit, Gogu, un băiat destul de gras, începu totuși să fugă. Ea îl urma, tot în fugă. Îl ajunse. Gogu gîfîia.

— Mi-e scîrbă de tine, îi spuse ea.

Și-l scuipă. Îl scuipă cu sete, cu năduf, cu disperare. Gogu ridică mîna să se șteargă, atunci femeia apucă de unul din saci, îl strînse la piept și se-ntoarse, dreaptă, pornind cu pași egali spre garsoniera lor. Spera astfel, de fapt, ca să se întoarcă și el.

Dar Gogu nu se mai întoarse.

RUDI SCHMÜCKLE



Plecă cu sacul care-i mai rămăsese și se duse cu el direct la serviciu. Măcelarul îl aștepta în fața întreprinderii. Gogu îl văzu prea tîrziu. Dar văzîndu-l cu sacul în mînă, măcelarul înțelese totul. Se-mbună vizibil, chiar îi venea să plîngă. Îl abordă totuși pe Gogu și-l invită la o bere. Era destul de tîrziu, dar Gogu n-avea ce face, se duse cu el. La bere, măcelarul îi expuse ceea ce Gogu știa de altfel, deși mai află și alte amănunte, care totuși nu-l interesau. Se despărțiră buni prieteni, așa credea măcelarul, dar Gogu n-avea altceva decît un sentiment îngrozitor de dezgust, era de parcă era un porc, parcă se tăvălise-n noroi cu toți porcii unei întreprinderi zootehnice fruntașe.

Chiar în după-amiaza aceea se duse la Poștă și-și închirie o căsuță poștală. Iar în ziua următoare se duse la agenția de publicitate, cu un anunț făcut destul de pervers, la care lucrase toată noaptea și pe care nu i-l mai arătă lui Pandele, convins de delicatețea, dar și de impulsivitatea lui.

Spre marea lui dezolare însă, funcționarul de la agenție nu-i primi anunțul.

— Nu vă supărați, îi spuse acesta, noi nu primim astfel de anunțuri.

— Dar ce are?

— Vă rog să nu mai comentați, îl avertiză funcționarul.

Gogu plecă de la agenție spășit, ca un cîine bătut, se duse iar la Poștă și vru să renunțe la căsuță. Dar i se spuse că oricum căsuța rămîne a lui treizeci de zile.

— Trebuie profitat de aceste treizeci de zile, își zise Gogu și se duse acasă. Poșteanu era departe, iar Gogu era convins că trebuie redactat un nou anunț.

Se gîndi apoi să se ducă iar la Pandele și să-l roage pe Pandele să i-l facă, pentru că uitase formularea acestuia dintîi, care acum i se părea cea mai nimerită.

Îl sună pe Pandele. Dar Pandele avea telefonul defect, așa că aparatul sună în van.

Atunci Gogu se hotărî să renunțe la povestea cu anunțul, însă datorită acestui fapt rămase singur patru luni, pînă cunoscu altă fată și astfel la vîrsta de treizeci de ani pierdu patru luni din viață, vîrstă care se știe că e una din cele mai frumoase, dar depinde desigur cum o folosești, mai ales că dacă o iei așa aiurea, parcă ai avea șaptesprezece ani, nu treizeci, ba mai rău, cincizeci și opt și nu treizeci,... că atunci mai e o vîrstă critică. Pe urmă oamenii se liniștesc.

ANECDOTE

ULTIMA DORINȚĂ...

Cînd intră judecătorii în sală, criminala se apleacă spre avocatul ei și-l intreabă:

— Spuneți, maestre, hermina președintelui e veritabilă sau o imitație? Știți, n-aș vrea să fiu judecată de o instanță în blană de iepure!

ETICHETĂ

Un american și un englez sînt singurii supraviețuitori ai unui teribil naufragiu. Înotînd în ocean, deodată în fața lor apare un rechin. Americanul scoate un pumnal foarte ascuțit dar englezul protestează:

— Scuzați, Sir. Nu știți că la pește nu se folosește cuțit?

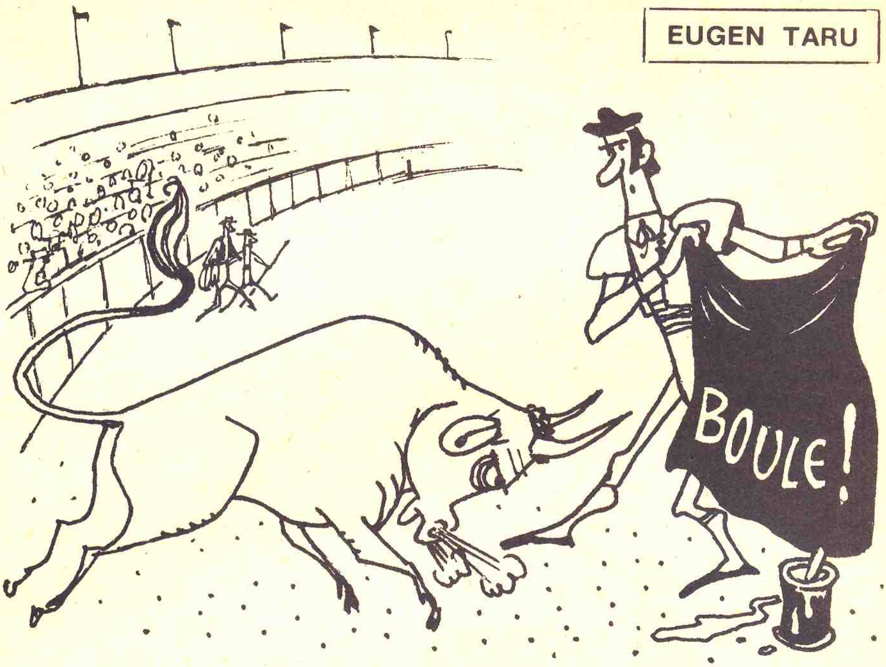
ÎN VESTUL SĂLBATIC

O persoană din nord sosește într-un orășel din Far West și întîlnește pe stradă un căutător de aur. Acesta îl privește lung și îi spune:

— Aici băiete, ai de ales între a deveni șerif ori să fii spînzurat. Cel mai rău însă e să devii șerif!

Culese de
IOSIF VIANU

EUGEN TARU



EUSEBIU ŞTEFĂNESCU

CEL MAI POPULAR ACTOR

După o filmare de noapte la Buftea.
Personajele:

- **TOMA CARAGIU** - *cel mai popular actor în timpul vieții sale.*
- **JEAN CONSTANTIN** - *o pată de culoare distinctă în peisajul teatrului și filmului românesc.*
- **DOMNIŞOARA** - *inocentă, conștiincioasă.*

T.C. (puțin obosit, dar jubilînd) — Ce-ai zice dumneata de o ciorbiță de burtă matinală, agrementată cu mujdei, cu smîntînă si ardei iute?

J.C. — Aoleu, suflet de om, m-ai lovit drept în papila gustativă! Mamă!

T.C. — I-am dat telefon lui Costel, bucătarul de la „Moldova". Peste o jumătate de oră e pe masă, aburită, prietenoasă. Nu te mai demachia, că nu iese. Hai! Nu poți să zbori pînă la „Moldova" că e plafonul acoperit, te iau eu cu mașina. În drum ne oprim un minut la fisc, să-mi plătesc angaralele.

J.C. — Aoleu, suflet de om, se răcește „burta"!.

T.C. — Poftim mentalitate de actor de provincie. Pe mine mă cunoaște țara, dragule, cu simpatie. Am zis un minut. EIN MANN, EIN WORT!

(Schimbare de decor. La Secția financiară. În spatele unui ghișeu, o domnișoară drăguță, blondă-ingenuă, citește un roman polițist)

T.C.(așezat în cadrul ghișeului, în plină lumină, cu coama lui leonină bine cunoscută și zîmbet de duminică)
— Sărut mîna, domnișoară, am venit să-mi plătesc taxele.

D-ra (lasă cartea deoparte, desface un formular, își ridică ochii albaștri și răspunde zîmbetului cu

ANECDOTE

SCOTIANĂ

Mc Kee vrea să se angajeze în poliție, motiv pentru care este testat mai întîi oral:

— Pe trotuar s-au adunat mulți oameni — spune examinatorul — Ce faceți ca să împrăștiați mulțimea?

— Foarte simplu... Îmi iau cascheta în mînă și fac o chetă!

FERICIRE ÎN PERICOL...

— De un an de zile ieși în fiecare seară la plimbare cu fiica mea. De ce n-o iei în căsătorie?

— Pentru că atunci n-aș mai avea cu cine să ies la plimbare.

LA ȘCOALĂ

— Gigele, dovedește că pămîntul e rotund!

— Dar eu n-am spus niciodată asta!

ÎNTREBĂRI PUERILE

— Mi-ai făcut capul calendar cu atîtea întrebări, spune tatăl enervat fiului său, elev în clasa a II-a. La vîrsta ta nu puneam atîtea întrebări.

— Ei, dacă ai fi făcut-o, ai fi știut să-mi răspunzi acum, spune puștiul supărat.

Culese de
IOSIF VIANU

un zîmbet dulce-profesional)

— Da, vă rog, numele dumneavoastră!

T.C. (un rictus de stupoare, pe care îl reprimă la ghiontul lui Jean Constantin. Apoi, răspunde apăsat, cu vocea sa inconfundabilă)

— Caragiu.

D-ra (scrie calm numele și-și ridică ochii albaștri mîngîietori)

— Caragiu, și mai cum?

J.C. (îl biciuiește de la spate)

— Hai, suflet de om, declină numele către domnișoară!

T.C. (alb)

— Caragiu... Toma.

(din nou apăsat)

— Toma Caragiu!

D-ra (notează meticulos în formular)

— Profesia?

T.C. (congestionat)

J.C. (dansează geamparale în spatele său)

T.C. (se hotărăște brusc)

— Croitor, croitor, domnișoară!

D-ra — De dame sau de bărbați?

T.C. (vervă, aproape de apoplexie)

— De dame și de bărbați. Lucrăm rapid, impecabil, pentru copii orice vîrstă... Facem și huse pentru cîini... Foarte bune iarna.

D-ra — Lucrați la cooperativă, sau particular?

T.C. (începe să-i placă jocul)

— Și la cooperativă, și particular. Păi ce să facem în timpul liber? Să ne uităm la televizor? Să vedem filme cu artiști? Să ne ducem la teatru? Muncim și în timpul liber!

D-ra (îl privește de data aceasta cu extaz, admirînd patetismul cu care-și iubește meseria de croitor)

— Așteptați o clipă.

(Se ridică de pe scaun, trece pe la vestiar și apare în pragul ușii cu un cupon de stofă în mînă)

— Știți, peste trei săptămîni e ziua logodnicului meu. Am cumpărat de ocazie o stofă foarte bună. V-aș fi îndatorată dacă m-ați ajuta să-i fac un costum de seară.

J.C. (iese din spatele lui Toma Caragiu și se zborșește)

— Păi ce faci, suflet de om, acum iei alte comenzi și pe mine m-ai lăsat cu proba a doua neterminată?

D-ra (scapă cuponul din mînă, stupefiată)

— Vai, înseamnă că sînteți un croitor foarte bun dacă lucreaza la Dumneavoastră și actorul Jean Constantin!

CORTINA

OLGA DOBRESCU

EU ȘI MUZA

Ce-ai mai făcut, ce altă boroboață,
De ai figura asta vinovată,
Cu tot surîsul tău „pe sub mustață"?
Îmi spune el că iar o făcuși lată.
Cu altă muză mi te-ai hîrjonit
Și mi-ați vărsat pe masă, iar, cerneală?
De-o vreme, parcă ai înnebunit
(De m-ai făcut să scriu o aiureală)!
Ori ai vorbit cu muza lui Cutare
Și versurile lui mi le-ai dictat
Să-i vină-apoi, ideea, dumisale,
De-a m-acuza de plagiat?
Vai, cum mai pot să cred c-ai avea stofă
Și că mă pot, în fine, bizui
Pe tine care ești o catastrofă?!
Și fii mai serioasă, nu te mai hlizi!



ANDREI CIURUNGA

IADUL DEMOCRAT

Ales cu mii de voturi contra trei
de Marii Responsabili de Cazane
în funcția de șef peste satane,
se-ntoarse Scaraoțchi către ei:

– Vă mulțumesc diabolic de cinstit
c-ați dat în lături contracandidatul
ce complota s-acapareze statul –
și-n locu-i cu credință m-ați numit.

De-aceea, pentru noul vostru trai,
voi căuta ca Iadul, cum se spune,
să se paveze cu intenții bune
întocmai ca-n vitrinele din Rai.

Mă leg, în fața Marelui Senat,
s-aveți de-aci-nainte, libertate,
egalitate *și* fraternitate,
ca-n orice colț de lume democrat.

Deci, în acest ilustru for decid
să vă-nvestesc, la ora triumfală,
cu libertatea *de a-i fierbe-n smoală*
pe toți adepții celuilalt partid.

Egalitatea *v-o propun așa:*
toată recolta ce-o produc plăvanii
s-o-mpart în mod egal la partizanii
care-au votat înscăunarea mea.

Iar ca să vadă pînă și-un miop
cît preț voi pune pe fraternitate,
evoc zicala veche: „Fă-te frate
cu omul, pînă treci de cîte-un hop."

Atît aveam să vă comunic eu.
Voi, fiți atenți să nu vă dați în petic!
... Și Scaraoțchi a-ncheiat patetic:
– Așa să ne ajute Dumnezeu!

CANDID STOICA

ZÎMBIND DE-O AMINTIRE

Am ceva din belșug. Pot da și altora, deși cred că și alții au așa ceva din belșug și pot să-mi dea și mie. Acest „belșug" se numește: AMINTIRI.

Se întîmplă însă un fenomen. Cu anii, posibilitatea de a acumula belșug (amintiri) scade. Rămîi doar cu belșugul vechi. Dar și cu ăsta se întîmplă ceva ciudat. Se pierd în ceață detalii și trebuie inventate altele. Inventezi o dată și cînd reiei amintirea, o reiei cu detaliu schimbat, îmbelșugat. Și așa rămîne: o poveste îmbelșugată. Se întîmplă, de exemplu, ca din participanții la un belșug, la o amintire să dispară participantul principal și atunci tu, sau altul, care am fost participanți secundari, luăm locul celui principal și îi dăm acestuia pe cel secundar. Sau nu-i mai dăm nimic. S-ar putea să fie un exemplu creator de a scrie amintirile. Nu vreau să insinuez că toate amintirile au la bază această tehnică, ci doar unele. Aceea pe care vreau să v-o povestesc nu are la bază tehnica amintită, deși din cei trei care au participat la ea nu au mai rămas decît doi. Primul nu mai e. Al doilea sînt eu. Al treilea e Tudor Popescu. Cine nu-l cunoaște pe Tudor Popescu? Pentru cine, totuși, nu-l cunoaște, deși nu cred că există cineva, îi dau semnalmentele: înalt, privire deschisă, inevitabilă ca albastrul cerului sau, cum ar spune un poet, „privire celestă".

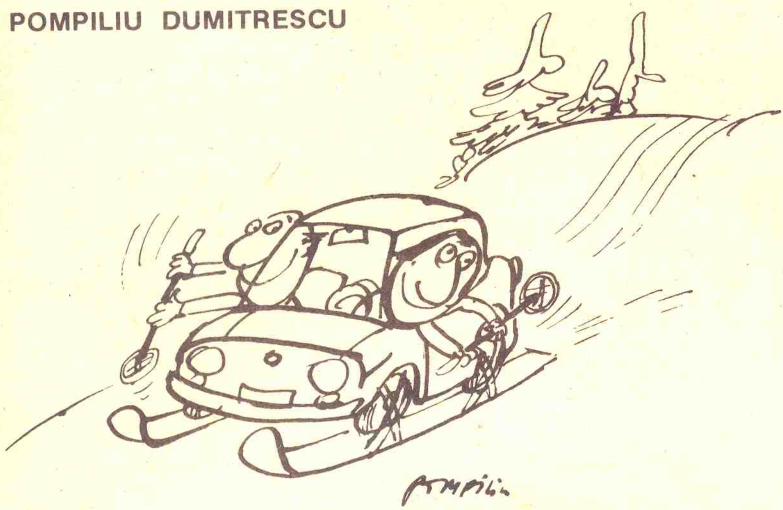
Are păr și barbă spre deosebire de mine care nu am nici una, nici alta. Și o bunătate electrizantă.

Încă un amănunt. Scrie piese de teatru. (Cred că la el e o manie). Nu numai că le scrie, dar i se și joacă. Nu numai că i se și joacă, dar și rîde lumea de ele. Și de actorii care le interpretează.

Bieții actori! Într-o piesă a lui, de care a rîs lumea cu gura pînă la urechi, am jucat și eu. El a vrut. Nu știu de ce. „Dumneata nu mă cunoști pe mine dar eu te cunosc. Am mai rîs de dumneata", mi-a zis el. Cînd l-am întrebat unde și în ce loc mi-a răspuns: „N-a mai rîs nimeni de d-ta? Ei bine, or să rîdă! O să vezi!" L-a rugat pe regizorul piesei ca în fiecare seară să fiu aruncat într-un bazin cu apă ca să-mi piară pofta să mai spun că nu rîde lumea de mine. Regizorului, care-l iubea la nebunie, i-a plăcut chestia asta și așa a făcut. Două sute de spectacole am fost aruncat în apă complet îmbrăcat. (În apa unui bazin). Vara mai mergea. Mă răcorea. Ajunsese chiar să-mi placă. Dar a venit iarna. După ce am răcit de două ori zdravăn, au fost nevoiți s-o încălzească. O dată au încălzit-o atît de tare că directorul care intra înaintea mea (doar cu picioarele) s-a opărit!

Dar asta-i altă poveste. Tudor Popescu mai avea o manie. Venea la acest spectacol aproape în fiecare seară. Venea și rîdea și el, de ce scrisese. După care ne comunica foarte serios: „Azi sărbătorim 100 de spectacole de la premieră". Nu erau o sută. Dar dacă el vrea, sărbătoream. Noi eram actori, deci Executanți! Dacă autorul vrea, sărbătoream. Ce pierdeam? Am sărbătorit 100 de spectacole la al 19-lea, la al 27-lea, la al 36-lea, la al 81-lea, la al 99-lea, la al 121-lea... la al 199-lea. Fără nici o regulă. De exemplu, poate vă închipuiți că ar fi preferat spectacolele cu soț sau invers. Nu. N-avea nici o preferință decît bunul lui plac. Buna lui dispoziție. Și aici se poate vedea unde duce „bunul plac", că duce și el undeva. Bineînțeles că am sărbătorit și al 100-lea spectacol. Cel adevărat, nu inventat. Dar această sărbătorire a fost mai cu moț. Autorul ne-a făcut daruri. Nu știu dacă e bine, dacă e frumos să amintesc asta. Mă gîndesc că pot afla alți autori care nu fac daruri

POMPILIU DUMITRESCU



și, doamne ferește, se supără. Sînt și dintr-ăștia. Ei zic că darul lor e piesa. Poți să știi dacă n-au dreptate? Așa că la al 100-lea spectacol am primit fiecare actor (din cei ce jucau în piesă), în dar, un portofel. Colegele nu știu ce au primit și poate nici nu e bine să spun. Ce semnificație a avut acest portofel nu-mi dau seama. În orice caz pe el scria titlul piesei (Concurs de frumusețe), numele fiecăruia, iar cu litere mari — „100 de spectacole". Celălalt participant la intimplare (primul), cel care acum nu mai e, cel care ar putea confirma că intimplarea nu e inventată, avea și el o manie. Nu știu dacă era ceva bun sau rău. Îi plăcea să facă glume! De dimineață pînă seara glumea. Aveai chef sau nu de o șotie, el ți-o făcea. Chiar dacă nu rîdeai de ea, rîdea el. Și rîdea atît de contagios că te făcea și pe tine să rîzi. Viața nu glumise cu el sau glumise rău de tot și el se răzbuna pe ea în felul acesta.

Tocmai la acest eveniment s-a găsit el să mai facă o glumă. A venit la mine și mi-a arătat ce a primit el în dar, neîndoindu-se că și eu am primit ceva la fel.

— Dar, a mai zis el, eu am găsit în portofelul de dar alt dar: 40 de lei. Tu ce-ai găsit?

— Nu știu, am spus eu, să văd. Am luat portofelul l-am deschis și am scos din el 1500 de lei pe care i-am numărat în fața lui, sumă pe care numai cu două minute înainte o pusesem acolo.

Colegul glumeț s-a uitat la mine, s-a uitat la portofel, s-a uitat în jur, cerînd parcă ajutor, dar negăsind, și văzînd atîta impotrivire a destinului s-a enervat și mi s-a adresat: „Extraordinar! O glumă nu mai pot să fac în teatrul ăsta", și-a plecat trîntind ușa. Da, el care făcea atîtea glume, și-a pierdut brusc umorul.

Au rîs colegii cu hohote.

Am rîs și eu, deși n-am știut de ce rîd.

A rîs și el, mai tîrziu, după ce-i trecuse furia.

— Se întîmplă, domne, se întîmplă. Ce vă mirați așa? Asta se numește pierderea instantanee a umorului! Adică eu dacă am umor (zic eu că am), să mi-l pierd deodată, din cauza unui portofel. M-am enervat. Adică să nu mai poți face o glumă dacă nu ai spatele asigurat? Păi da. Scamatorul își aranjează masa, trapezistul plasa și actorul... actorul, nimic? Dumneata (se adresează el lui Tudor Popescu) ce spui de toate astea? Dumneata care știi atît de multe despre viață?

Tudor Popescu a rîs și el. De ce n-ați zîmbi (măcar) și dumneavoastră?

PATREL BERCEANU

DIN JURNALUL UNUI ACTOR

Sept. 1976. M-am prezentat la teatrul din orașul N, unde am fost repartizat. Directorul mi-a vorbit timp de o jumătate de ceas despre încrederea în talentul meu, în tinerețea mea, în voința mea de afirmare. La fel și colegii mei de profesiune. Abia aștept să arăt ce pot. Am recitit cîteva capodopere ale dramaturgiei, pentru a-mi împrospăta memoria cu viitoarele roluri care mă așteaptă: **Oedip, Macbeth, Hamlet, Romeo, Tartuffe, Don Juan, Trigorin, Ștefan cel Mare, Rică Venturiano** și altele.

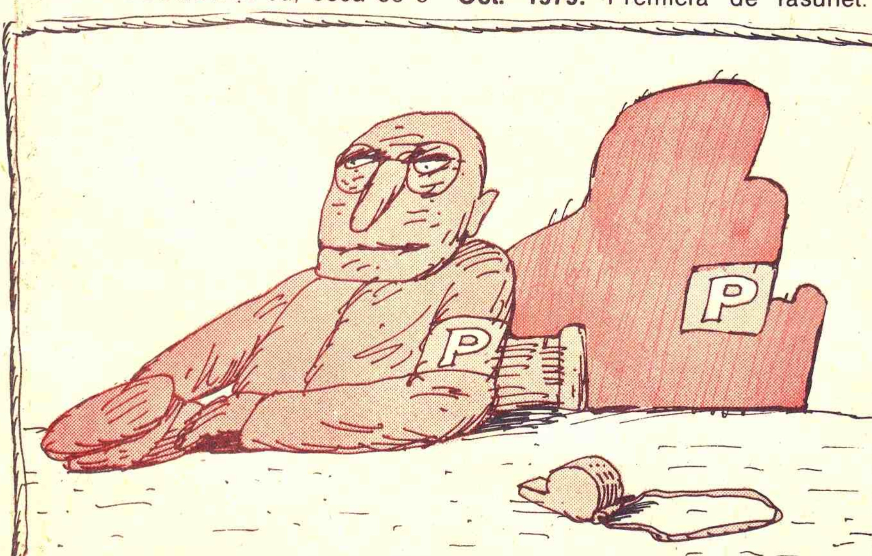
Oct. 1976. Au început repetițiile cu „Henric al VIII-lea", de Shakespeare.

Am fost distribuit și eu, ceea ce e deja o victorie. Joc rolul lui Griffith, ușierul reginei Katharine. Un rol mic, dar greu, pentru că ușa pe care o închid și o deschid e din stejar masiv. Înaintea fiecărui spectacol trebuie s-o ung, altminteri se blochează lăsînd în culise pe regină și întreaga suită. În orice caz, de mine depinde întreg actul al IV-lea. De m-ar vedea părinții cu cîtă măreție închid și deschid ușa ce s-ar mai mîndri că m-am făcut actor!

Feb. 1978. Punem în scenă „Romeo și Julieta". Mi s-a explicat că, la cei 28 de ani ai mei, sînt prea tînăr și lipsit de experiență scenică pentru al juca pe Romeo. A fost distribuit maestrul Petre Ștefaniu-Vrancea, care are 55 de ani și o bogată experiență în spate. Anul trecut a jucat pe Richard al III-lea și a făcut o impresie deosebită, maestrul Petre Ștefaniu fiind cocoșat din naștere. Se pare că regizorul, adus special de la București, va înscrie o pagină de referință în montările cu această piesă, propunînd pentru prima dată un Romeo cocoșat.

„Drama eroului va fi triplă, ne-a spus regizorul. El este și vîrstnic și cocoșat și va și muri. Va fi zguduitor". Eu am fost distribuit în suita lui Tybalt și-l scot pe acesta de pe scenă după ce va fi ucis în duel. E o scenă grea, dar regia e mulțumită de mine.

Oct. 1979. Premieră de răsunet:



DAN SILVIU TURCULEȚ

„Danton", de Camil Petrescu. Zeci și zeci de personaje. Regizorul mi-a încredințat rolul copilului lui Danton, care în piesă are vreo 10—12 ani și, eu fiind cel mai tînăr actor, voi face un rol de compoziție. Propriu-zis n-am nimic de zis, dar mi s-a indicat un joc mut plin de simțire.

Ian. 1980. În sfîrșit, talentul meu dă roadele așteptate. Un cronicar al revistei „Scena" m-a remarcat cu aceste cuvinte: „O impresie de neșters ne-a oferit interpretul copilului lui Danton, uriaș la fizic ca și tatăl său și care aruncă niște priviri de oligofren, vădindu-se că urmașii marilor bărbați nu moștenesc nimic din geniul părinților".

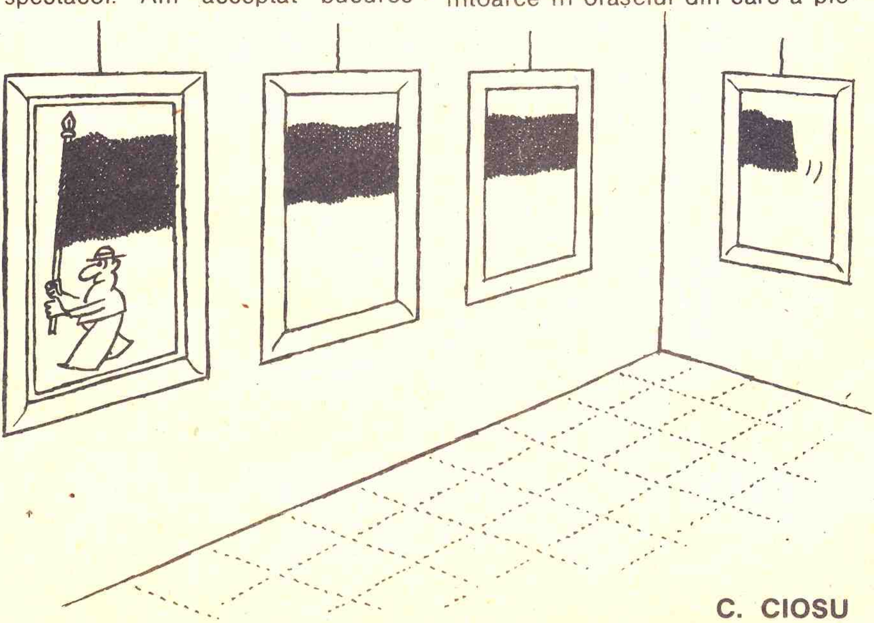
Iunie 1981. Noul director a remarcat timbrul deosebit de plăcut și bărbătesc al vocii mele. Am fost solicitat să fac o înregistrare magnetică cu următoarele replici: „Atențiune, începe spectacolul. Publicul spectator este rugat să-și ocupe locurile în sală. Vă mulțumim". Am avut puțin trac, dar pînă la urmă înregistrarea a ieșit foarte bine. N-am jucat în nici o piesă nouă în stagiunea actuală, dar vocea mea e prezentă în teatru seară de seară.

Martie 1982. Am fost solicitat să joc împreună cu amatorii de la Liceul pedagogic din localitate, pentru a da un plus de greutate într-un spectacol. Am acceptat bucuros pentru că au nevoie de un sfat competent. Le-am spus să nu se simtă timorați că joacă împreună cu un profesionist, că și eu am fost amator cîndva și a trebuit să muncesc mult pînă la afirmare. Trebuie să fiu atent cu ei, să nu-i complexez prea tare.

Iulie 1983. M-am apucat să colecționez cutii de chibrituri. E o pasiune nobilă care îți dezvoltă simțul ordinii, al perseverenței și al armoniei, lucruri absolut necesare meseriei mele de bază. Am găsit și alți cîțiva colecționari împătimiți, de la filarmonică și teatrul de estradă.

Aprilie 1984. În teatru a avut loc o întîmplare tragică. În scena balconului din „Romeo și Julieta", maestrul Petre Ștefaniu s-a prăbușit de pe balcon și a fost dus la spital. În urma intervenției chirurgicale, marelui nostru actor i s-a extirpat cocoașa. Regizorul a cerut, în consecință, scoaterea spectacolului din repertoriu, căci, spunea el, un Romeo fără cocoașă nu mai are nici un haz.

Feb. 1985. Am început stagiunea cu un nou spectacol, absolut original: „Pescărușul" de Cehov. Acțiunea este mutată în zilele noastre, iar Nina Zarecinaia nu vrea să se facă actriță, ca în vechile montări, ci aviatoare. Zborul devine simbolul montării. Ea are un accident (nu i se deschide parașuta la timp) și se întoarce în orășelul din care a ple-



C. CIOSU

cat pentru a învăța pe cei mai tineri să învețe să piloteze ultimul tip de avionete numite „Pescărușul". Eu am fost distribuit în rolul unuia din tinerii care vor să zboare, un rol mut, iarăși, dar de mare profunzime. Costumul de zbor a făcut o impresie extraordinară. NASA a cerut direcției teatrului relații despre spectacol, intenționînd să-l filmeze pentru a ridica moralul cosmonauților înainte de zbor.

Mai 1986. S-au împlinit zece ani de activitate în teatru. La masa festivă directorul a vorbit despre talentul meu de a face neuitate rolurile aparent minore și de a face uitate rolurile aparent majore. Acum, ca actor de categoria I, am spus eu în încheiere, sînt conștient că mă așteaptă noi și noi satisfacții și împliniri profesionale.

Aprilie 1987. Am avut o convorbire absolut interesantă cu noul director al teatrului, bineînțeles, în culise. O reproduc pentru posteritate:

Directorul: Dumneata ce cauți pe-aici?

Eu: Cum adică, ce caut?

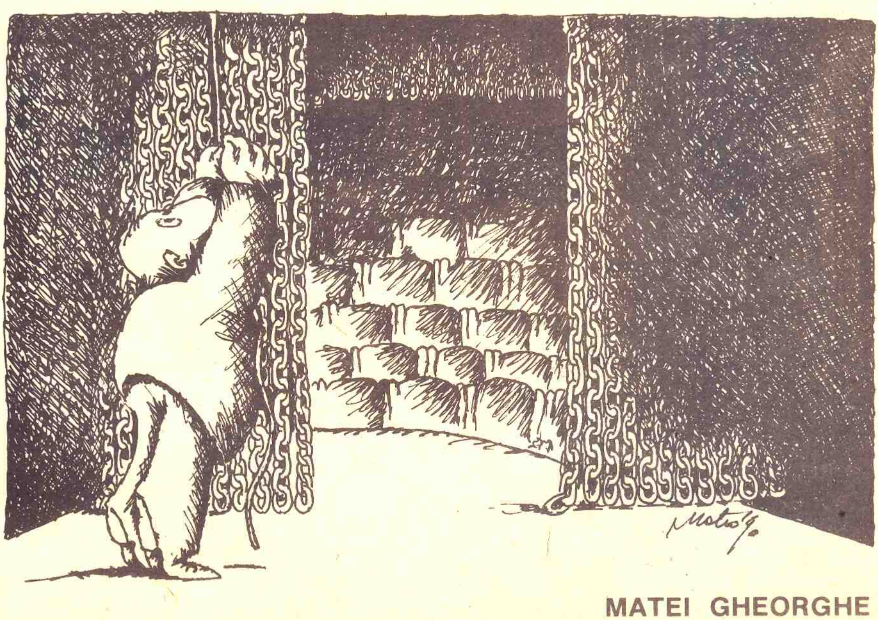
Directorul: Persoanele străine n-au ce căuta în culise.

Eu: Eu, persoană străină? Eu sînt actor categoria întîi tovarășe.

Directorul: Să fii sănătos, ca nu te-am văzut jucînd de 6 luni de cînd conduc teatrul!

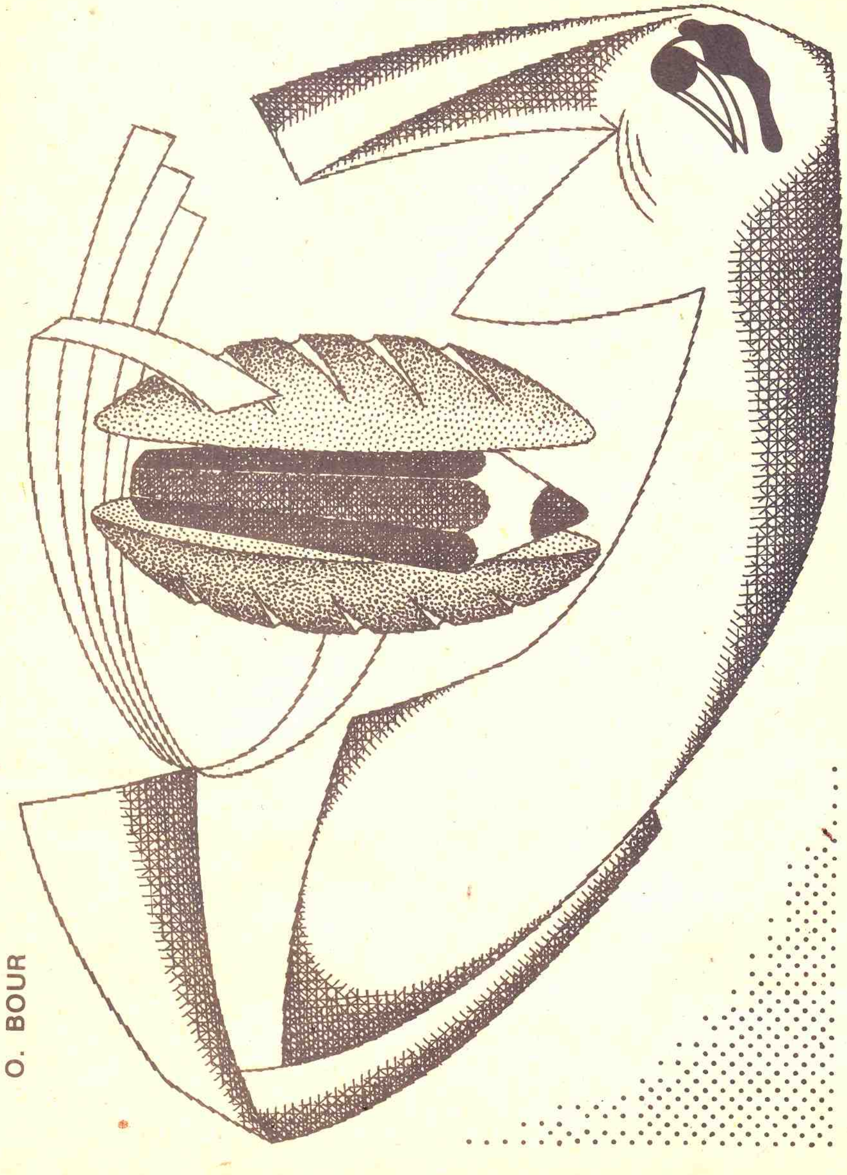
Eu: Ce sînt eu de vină că s-a prăbușit balconul cu maestrul Ștefaniu și că s-a scos spectacolul de pe afiș? Ce sînt eu de vină că interpreta tinerei Nina a ieșit la pensie și nu se mai joacă acest minunat spectacol despre aviație, care este „Pescărușul"? Și vă rog să nu vorbiți insolent cu artiștii! Ehe, cîți directori am schimbat eu în peste un deceniu de activitate... Dumneata știi cîte premii am luat eu pentru colecția mea unică de chibrituri?

August 1988. După 12 ani, teatrului i-a fost repartizat un nou absolvent al institutului. Directorul i-a vorbit o jumătate de oră despre încrederea în talentul său, în voința sa de afirmare. Noi, cei mai tineri actori din teatru ne-am împrietenit repede. Mi-a cerut cu împrumut cîteva texte de Shakespeare, Cehov, Caragiale și alți clasici, pentru a nu fi luat prin surprindere cînd va fi pus să joace pe Hamlet, Trigorin sau Rica Venturiano. I-am arătat și colecția mea de chibrituri. A fost uluit și m-a întrebat cînd am avut timp să adun atîtea cutii. Printre picături, i-am răspuns. Orice mare artist în meseria de bază, trebuie să aibă o pasiune colaterală. I-am dăruit și cîteva dubluri de cutii pentru a începe să-și încropească o colecție. Pe urmă m-a întrebat dacă n-am niște vaselină să ungă ușa care scîrțîie în „Henric al VIII-lea". Piesa s-a reluat într-o viziune nouă

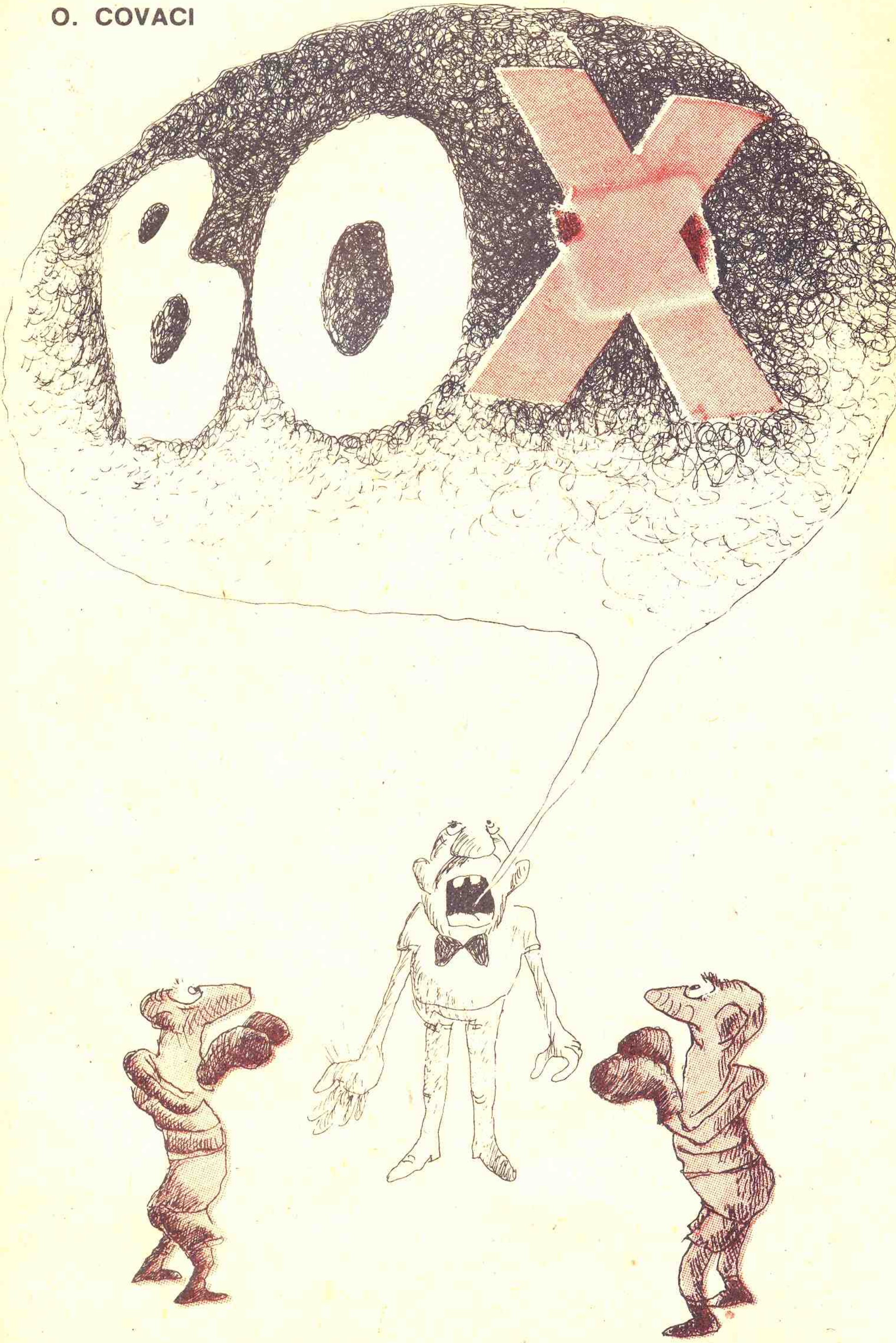


MATEI GHEORGHE

și am fost distribuit în rolul lui Griffith. I-am dat un borcan întreg. Noi, tinerii, trebuie să ne ajutăm între noi. Pe mine nu m-a ajutat nimeni la începutul carierei și uite că m-am descurcat. Mai tîrziu, mi-a spus că a început să-și mărească colecția de cutii de chibrituri. Mă bucură seriozitatea lui. Fără ea nu faci nimic în viață. Dar închei aici aceste rînduri pentru astăzi. Mă grăbesc spre teatru unde se reia „Romeo și Julieta" într-o viziune absolut originală. Julieta, de fapt, e o fată bătrînă, ceea ce explică dragostea ei la prima vedere. Rolul a fost încredințat soției directorului care, din dragoste pentru un teatru modern, revoluționar în expresie, va renunța la comoditatea condiției de pensionară pentru a-și pune talentul în slujba unei cauze nobile.



O. COVACI



Micro-serial de **VIRGIL STOENESCU**
după o schiță de O. Henry

TEATRU FOARTE SCURT

O RĂPIRE CU BUCLUC

Personajele:
— Sam — 35 ani
— Bill — 30 ani
Doi bieți oameni disperați.
— Copilul — 12 ani, un zurbagiu neurechiat la vreme.
— Bancherul — bancherii n-au vîrstă!

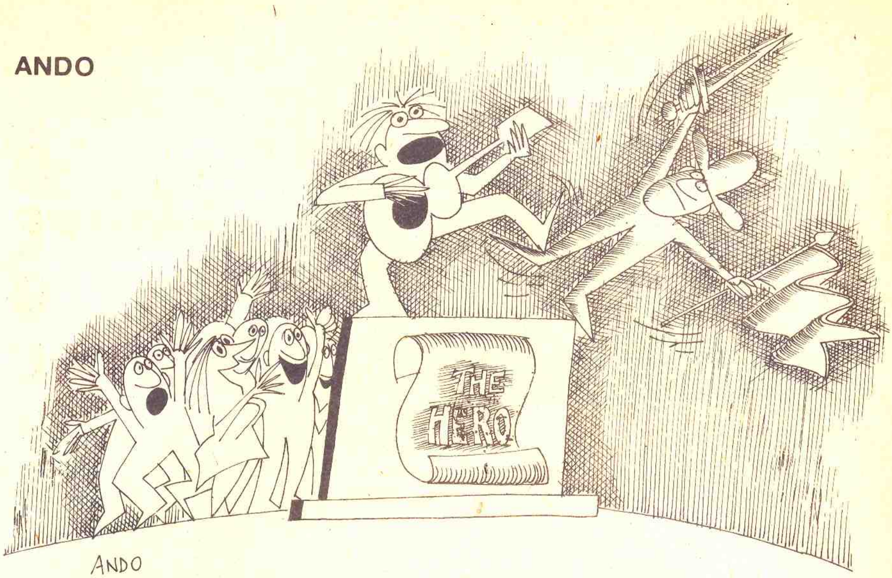
EPISODUL I
DECOR: un tufiș, în spatele unei bănci, dintr-un parc pustiu.

Sam (discută cu Bill în șoaptă)—Treaba e simplă și ușoară. Poți să mă crezi, Bill! E o mană cerească! Nu ți-am spus? Mana cerească e o chestie din Biblie. I s-a întîmplat lui Noe, sau lui Moise, — nu mai știu cui! În orice caz unuia din tipii care erau la ananghie, — ca și noi! Ori Biblia e o garanție, Bill! Recunoști?
Bill — Recunosc!
Sam — Băiatul bancherului Dorset e tocmai ceea ce ne trebuie. E un puști vioi, de vreo 12 ani — cîrn, pistruiat, cu părul blond...
Bill — Se joacă întotdeauna pe aici?
Sam — În fiecare dimineață.
Bill — E bine că pe aici nu prea trec...
Sam — Ssst! Uite-l! El e! (se aude un miorlăit de pisică)
Bill — Dar de ce miorlăie așa?!!
Sam — Nu miorlăie el. A prins o pisică și se distrează, nițel, cu coada ei! Hai Bill! Ridică-te și cheamă-l!
Bill (ridicîndu-se) — Hei, piciule! Nu vrei o punga cu bomboane?
Copilul (scoate limba la el) — Nasosule! (apoi îi arunca o piatră între ochi și rîde zgomotos) Hă-hă-hă-hă! Ți-am crăpat tărtăcuța!
Bill — Afurisitul! Putea să mă chiorască!
Sam (ridicîndu-se și el) — Ești un țintaș grozav, puștiule! Am o pușcă automată. Nu vrei să tragi cu ea?
Copilul — Unde e?
Sam — Uite-o! (îi întinde o pușcă jucărie; copilul o ia și, atunci, Sam îl înhață și-l tîrăște în tufișuri)

EPISODUL II
DECOR: un mic luminiș în pădure, în fața unei peșteri. Bill este legat de un copac, cu fața și brațele pline de zgîrieturi. Copilul cu pene de pasăre înfipte în păr țopăie în jurul lui Bill, scoțînd chiote în genul strigătelor de război ale Pieilor-Roșii).

Sam (apropiindu-se) — Bill, ce-i asta? Ce naiba faceți acolo?!!
Bill (cu stoicism) — E-n regulă, Sam! Ne jucăm de-a indienii. El e Vulturul răzbunător, șeful Irochezilor! Eu sînt prizonierul lui și mîine dimineață o să mă scalpeze.
Sam — Ia încetați odată cu prostiile astea! (îl dezleagă pe Bill).
Copilul — (copilul aruncă un lasso improvizat pe după gîtul lui Bill și-l răstoarnă pe spate).
Bill — Sam! Ajutor! Sam!
Sam — Potolește-te împielițatule, că de nu...
Copilul — Asta e figura lui John Wayne! N-ați văzut filmul „Călărețul fără cap"?
Bill (scrîșnește furios) — Sam,

ANDO



potolește-l că nu mai răspund de mine!

Sam — Ascultă zurbagiule...

Copilul — Am să-l torturez cu un cartof fierbinte. E metoda doctorului Hammer. N-ați citit romanul „Vampirii din Chicago"?

Bill (oftînd) — Crezi că o să ne plătească vreun ban pentru ca podoaba asta să se întoarcă acasă?

Sam — Părinții își iubesc copii, oricît ar fi de năbădăioși! Vino mai încoace să-ți citesc ce i-am scris bancherului! (se retrag amîndoi cu spatele la copil și Sam citește, în șoaptă, conținutul unei scrisori) *„Domnule Dorset, băiatul dumneavoastră a fost răpit de noi. Vi-l înapoiem numai contra sumei de 2000 de dolari. Depuneți banii, mîine la orele 9, la locul indicat în schița alăturată. La două ore după primirea sumei de răscumpărare, băiatul dumneavoastră va fi înapoi acasă. Conformați-vă, altfel copilul dumneavoastră este pierdut". „Doi oameni disperați."*

EPISODUL III

(Același decor, în dimineața zilei următoare. Copilul stă călare pe pieptul lui Bill; cu o mînă îl trage de păr, iar cu alta încearcă să deschidă lama unui briceag)

Sam (iese din peșteră și-l smulge pe copil)–Nebunule, ce te-a apucat?

Copilul (măreț) — Marele șef al Irochezilor își ține cuvîntul: îl scalpez pe năsos!

Sam (îmbrîncindu-l) — Astîmpără-te smintitule!

Bill (geme sfîșietor) — Aoleu! M-a speriat îngrozitor! Mai avea nițel și deschidea briceagul!

Sam — Calmează-te Bill! E ora 9,45. Cobor să văd dacă bancherul ne-a trimis banii.

Bill (printre lacrimi) — Mi-e frică, Sam! Nu mă lăsa singur cu el!

Sam — Mă întorc repede, Bill. (către copil) Tu, besmeticule, te cotonogesc dacă nu-l lași în pace pe nenea Bill!

Copilul (cu un surîs diabolic)–Bine! N-o să mai fiu indian! O sa fiu „Cow-boy-ul sîngeros"!

EPISODUL IV

(Același decor, după o oră)

Sam (apare și strigă) — Bill!

Unde ești Bill? (din tufișuri se ivește Bill cu părul și hainele în dezordine, abia tîrîndu-se și gemînd la fiecare pas) Ce-i cu tine, Bill? Ce-ai pățit? Unde e băiatul?

Bill — L-am gonit! Nu mai puteam suporta. Mi-a sărit în spinare și mă croia cu nuiaua strigînd că el e cow-boy-ul sîngeros, iar eu sînt calul lui. M-a călărit toată valea la trap și la galop. Curgea sudoarea pe mine gîrlă, iar bestia aia pistruiată mă ardea cu nuiaua și urla: galop, galop! Apoi, mi-a dat să mănînc iarbă și, fiindcă n-avea destulă iarbă, mi-a vîrît, cu sila, pămînt în gură...

Sam — Și pe urmă?

Bill — Pe urmă m-am ridicat, i-am tras și eu un picior și l-am pus pe fugă. Îmi pare rău de bani, Sam, dar...

Sam — Nu-i nimic! Uite ce ne-a trimis bancherul! (scoate un plic)

Bill — O scrisoare!

Sam — Ascultă: (citește) *„Domnilor disperați, am primit scrisoarea prin care îmi cereți 2000 de dolari pentru răscumpărarea fiului meu. Am însă o contra-propunere: dacă îmi plătiți dumneavoastră mie suma de 250 de dolari, voi consimți să-mi reprimesc băiatul acasă. Vă avertizez însă că trebuie adus noaptea, din cauza vecinilor. Aceștia sînt fericiți că fiul meu a dispărut și v-ar linșa dacă vă prind că îl aduceți înapoi. Al Dvs., Dorset".*

(Între timp copilul a ieșit din pădure, s-a apropiat pînă în spatele celor doi și le-a pocnit la urechi o pungă mare, pe care o umflase)

Copilul (aleargă în jurul lor rizînd) — Ha-ha-ha-ha...

Bill (rugător) — Sam... ce înseamnă, în definitiv, 250 de dolari?

Sam — Cum, Bill, vrei să-i dăm banii?! Singurii noștri bani?!!

Bill — Ne mai rămîn 25 de dolari. E puțin, știu! Dar dacă mai stau încă o noapte cu jivina asta pistruiată, ajung la balamuc! Să-i dăm banii pungașului de bancher și sa scăpăm de beleaua care ne-a căzut pe cap!

Sam — Bine Bill! Calmează-te! De cum se înserează, îl ducem înapoi. O să ne închipuim că ne-au căzut în canal cei 250 de dolari!!

EPISODUL V

DECOR: o poartă masivă, într-un zid. E noapte. Apar Sam și Bill, ducînd în mijlocul lor copilul. Bill apasă butonul soneriei.

Copilul — Deci nu stăm. Luăm numai pușca tatii și plecăm la vînătoare. Da?

Sam — Așa cum am vorbit.

Bancherul (din spatele porții) — Cine e?

Sam — Oameni buni! V-am adus... știți dumneavoastră ce!

Bancherul (apare în cadrul porții) — Aș dori mai întîi banii!

Sam — Poftim cei 250 de dolari!

Bill — ...Și copilul! (i-l împinge în brațe) Ia-ți-l!!

Sam — Și acum... adio!

Copilul — Ce face?! Nu-i lăsa, tată! Eu vreau la vînătoare! Împușcă-i, tată! Nu-i lăsa! (copilul se zbate, tot mai furios, în brațele bancherului) Împușcă-i pe amîndoi!

Sam (către bancher) — Cît de mult poți să-l ții?

Bancherul (luptîndu-se cu baiatul) — Nu sînt prea puternic, dar cred că vă pot garanta vreo zece minute.

Sam — O.K.! În zece minute noi traversăm statele din Vest, statele din mijloc, statele din Nord și nu ne oprim pînă în Alaska! Hai Bill! După mine, Bill!! (cei doi pornesc într-o goană disperată).

CORTINA

ELEONORA VASILIU

SECOLUL XX *ŞI COPILUL DIFICIL*

A TRECUT ȘI „NOAPTE BUNĂ COPII..."

S-a făcut noapte. A trecut și „Noapte bună, copii..." Gigel își fumează plictisit țigara imaginară, picior peste picior, așa cum a văzut că face unchiul Vlad după terminarea cinei.

Nu are decît cinci ani dar e deja „copil precoce". Și un copil precoce ca el pune o seamă de probleme. Bieții părinți! Nu au fost pregătiți pentru un asemenea odor. La drept vorbind se așteptau la un copil obișnuit, ceva care să plîngă și să rîdă cînd vor ei, care să spună poezii, să asculte și să nu pună întrebări absurde, care să nu zică despre mama „gîsculiță dezmierdată" sau să-i pună piedici bunicii ca să vadă cum aterizează în beci.

Uneori e de-a dreptul insuportabil. De aceea bunica s-a închis de trei zile în camera ei fiind foarte speriată de la ultima ispravă a lui Gigel. Fiindcă... pe toate le poate suporta, dar nu și stafiile, așa ca atunci cînd „dumnealui" și-a pus un cearceaf în cap și a zăngănit lanțul lui Azorel cum făcuse fantoma lui Wilhelm de Orania cu lanțurile închisorii.

Acum Gigel e de-a dreptul plictisit. Știe că tatăl său va încerca să-l adoarmă citindu-i vreo poveste, metodă cu totul învechită, bună numai pentru copii banali.

— Gigel, treci la culcare! se aude glasul voit aspru al lui „tăticu".

— Da, tăticule.

Pornesc amîndoi de mînă ca doi prieteni. Așa e la început. După aproximativ o jumătate de oră însă iese cu scandal.

— Gigel, promiți ca în seara asta să nu mai pui întrebări prostești?

— Da, tăticule.

— Bine. Astă seară îți voi citi „Frumoasa din pădurea adormită", poate adormi și tu mai repede.

— Da, tăticule!

— Ei, gata cu „da, tăticule", că începi să mă enervezi.

— Da, tăticule! Aaa... adică... nu?

— Gata că-ncep; a fost odată ca niciodată, că de n-ar fi nu s-ar povesti, un împărat și o împărăteasă care n-aveau copii.

— Erau căsătoriți, tăticule?

— Bineînțeles, dar de ce întrebi?

— Fiindcă dacă nu erau căsătoriți nu puteau să aibă copii!

— Ba puteau, sare cu artag tatăl, furios că deja a fost întrerupt, dar la privirea nedumerită a lui Gigel își dă seama de greșeală.

— Nu dragul tatii, nu puteau.

— Dar dacă erau căsătoriți de ce nu puteau să aibă copii?

— Ei, uite așa, fiindcă nu puteau!

— Erau sterili?

Tatăl scapă cartea jos rămînînd cu gura mai mult decît întredeschisă.

— Ce-ai zis, măi Gigele? Ce-ai zis?

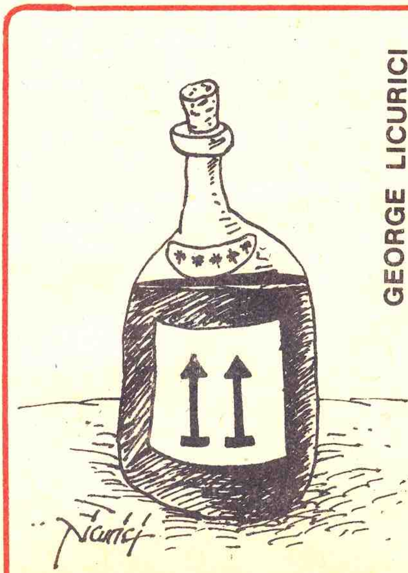
— Am întrebat dacă erau sterili, răspunde inocent Gigel.

— Da de unde știi tu cuvințelul ăsta buclucaș?

— Păi... de la mama.

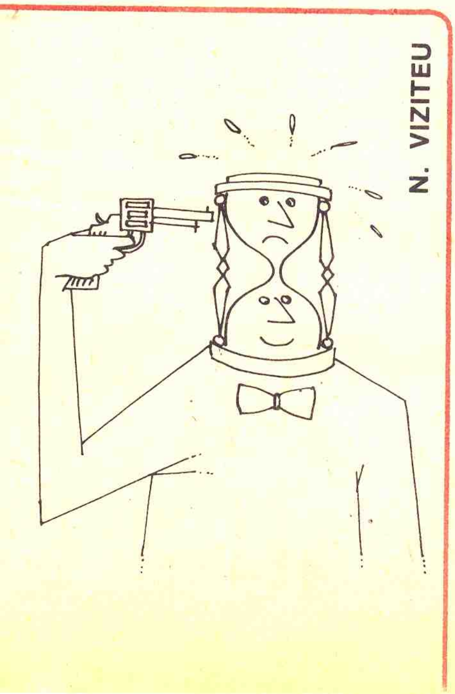
— Cum adică de la mama?

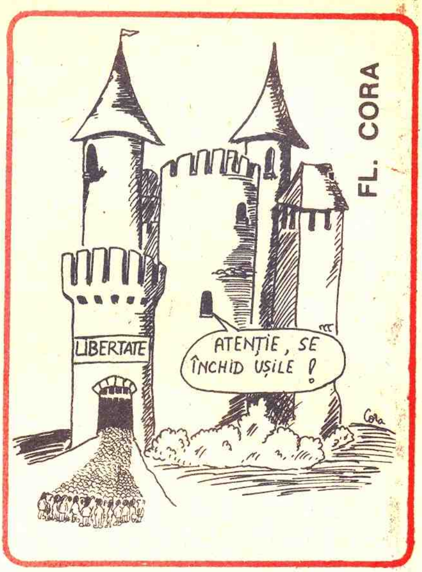
— Păi... să vezi tăticule... odată cînd tanti Zizi a venit pe aici, am auzit-o pe mămica în bucătărie



GEORGE LICURICI

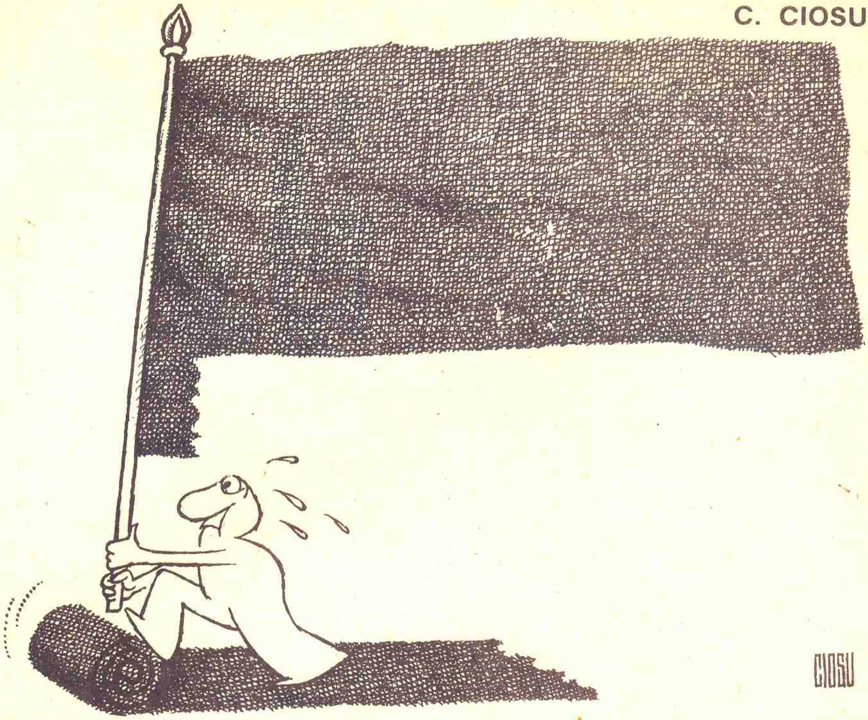
cum zicea la bunica „sterila asta are pretenția să facă un copil".
— Dar tu unde erai de nu te-au văzut ele?
— Eu eram în coșul de rufe.
— Ce căutai acolo?
— Am vrut să trec în faza de im-pon-de-ra-li-bi-tate!
— Cum? Impondera...cum? Imponderabilitate poate. Cum vine asta?
— Ei, tăticule, faza aia cînd stai cu capu-n jos și picioarele-n sus.
— Hîm?? Tatăl ridică sprîncenele nedumerit, dar n-are curaj să-l contrazică; lasă-mă odată să citesc; ...și dacă a văzut și a văzut împărăteasa că nu are copii s-a rugat de cele șapte zîne.
— Tăticule, ce-i aia o zînă?
— O zînă este... o femeie bună și... aaa... frumoasă... aaa... care apare și dispare.
— Adică e in-di-vi-zibilă?
— Ce? Măi Gigel, se spune invizibilă, băiatul tatii.
— Tăticule, dar bunica poate să fie zînă?
— Nu cred.
— De ce, tăticule?
— Fiindcă... mă rog... a trecut de vîrsta tinereții... și apoi, cred că i-ar trebui o rochie de aia albă... cum ai văzut tu în „Vrajitorul din Oz".
— Dar mămica poate fi zînă?
— Mama? Ce-ți veni?
— Păi, ea e mai tînără ca bunica, nu?
— Hîm! Asta așa-i. Dar mai taci odată, dom'le, ce tot atîtea întrebări?





Gigel tace bosumflat.
Tatăl își ia din nou cartea.
— Și Tom-Degețel a luat în buzunare pietricelele...
— Asta cu Tom-Degețel mi-ai citit-o alaltăieri, tăticule!
— Uf, am sărit o pagină... vezi dacă mă întrerupi tot timpul? Îmi pierd șirul!
— Tăticule? Arhiducele e mai mare ca ducele?
— Păi... știu și eu? Cred că da!
— Dar arhiepiscopul e mai mare ca episcopul?
— ??? M-m-m-daa.
— Dar arhidiaconul e mai mare ca diaconul?
— Da' mai slăbește-mă cu întrebările astea îngrozitoare, ce sînt eu? Mafalda? Cînd te pornești o ții așa o zi întreagă! Am să înnebunesc! Am să mă sinucid!
— Tăticule, ce-i aia „sinucid"?
— Aaaa... nu! Nu mai rezist, simt că mă ia cu călduri!
În clipa următoare intră în cameră, vaporoasă și îndantelată, mama:
— Dragă, nu te-nfuria! Copilul vrea să știe cît mai multe, nu-i vina lui că nu le știe pe toate!
— Dar nici tata nu le știe pe toate!
— Ce? Cum ai zis? Auzi numai ce copil! Ce tupeu! Ți-o spune așa fără înconjur. Și apoi la ritmul lui de întrebări, de ce, de ce, de ce, simt că îmi face capul baniță!
Gigel stă acum în brațele mamei.
— Iubițelule, nu fi și tu așa de sîcîitor că tata e uneori mai obosit și

C. CIOSU



nu se poate concentra!

Tatăl își reia lectura după ce se convinge că Gigel s-a liniștit:

— ...Și cele șapte zîne i-au prezis împărătesei că peste șapte zile va avea o fată cu cele mai alese daruri de pe lume... și va fi atît de... frumoasă... că (și aici tatăl trage un căscat zdravăn) că la soare... s-ar putea mîine, draga mea s-ar putea să plouă, mă cam dor încheieturile, se adresează tatăl mamei, uitînd de „frumoasa din pădurea adormită".

Numai că Gigel, ca niciodată, stă cuminte, ca dus pe gînduri.

— Bebe, citește! Uite ce impresionat e copilul, îi atrage atenția mama.

— Și la botezul ei... oaaah! (un alt căscat zgomotos), fiecare ursitoare i-a urat fetei... cele mai... mai... mai...

— Ei, cele mai ce? întreabă mama exasperată.

Tatăl se freacă pe la ochi somnoros.

— Și la botezul ei... unde am rămas? Ah, da, și la botezul ei fiecare ursitoare...

— Asta ai mai citit, dragă!

— Da ce, eu pentru tine citesc? și se uită la Gigel cu coada ochiului. Doamne ce cuminte stă, parcă prea cuminte. Deci: fiecare ursitoare... i-a urat cele mai... cele mai... frumoase daruri... din lume... oăăh!! (al treilea căscat zgomotos).

Tatăl picotește de somn dar face eforturi susținute să-și mențină cartea în mînă. Mama trage și ea cîte un căscat înfundat.

— Dar la sfîrșitul urărilor... a venit o ursitoa-... ăăăh a venit o ursitoare... rea și a poruncit să...

Tatăl scapă cartea din mînă și în aceeași clipă se aude în cameră un sforăit zgomotos. Așa se întîmplă de fiecare dată, tatăl citește povești ca s-adoarmă copilul, dar întotdeauna adoarme el înaintea lui Gigel.

În seara asta însă iată că ațipește și mama.

Gigel se uită concentrat la ei. Au adormit de tot sau nu? În clipa următoare privirea îi alunecă pe draperie, perdeaua este albă, cu franjuri lungi de mătase. Se apropie de birou, deschide un sertar, ia un foarfece, se suie pe șifonier și începe să taie cu repeziciune perdeaua. Coboară și o culege de pe jos tiptil, tiptil.

Iese din cameră fericit.

— Bunico, bunico, te fac zînă, te fac in-di-vi-zibilă!

MIRCEA IONESCU QUINTUS

ESCAPADA

Soț plecat în deplasare.
Pradă unei vechi iubiri,
Merg la dînsa pe-nserare
C-un buchet de trandafiri.

Ce surpriză! Stă la masă;
Chiar din prag mă-mbrățișează,
Mă poftește iute-n casă,
Pune florile în vază,

Își mai potrivește cocul,
Mai aduce-o farfurie,
Parcă nu-și găsește locul
De atîta bucurie.

Cînd abia-ncepuse-antrenul
Cu o gazdă ca păpușa,
Cearcă să deschidă ușa
Soțul, ce pierduse trenul.

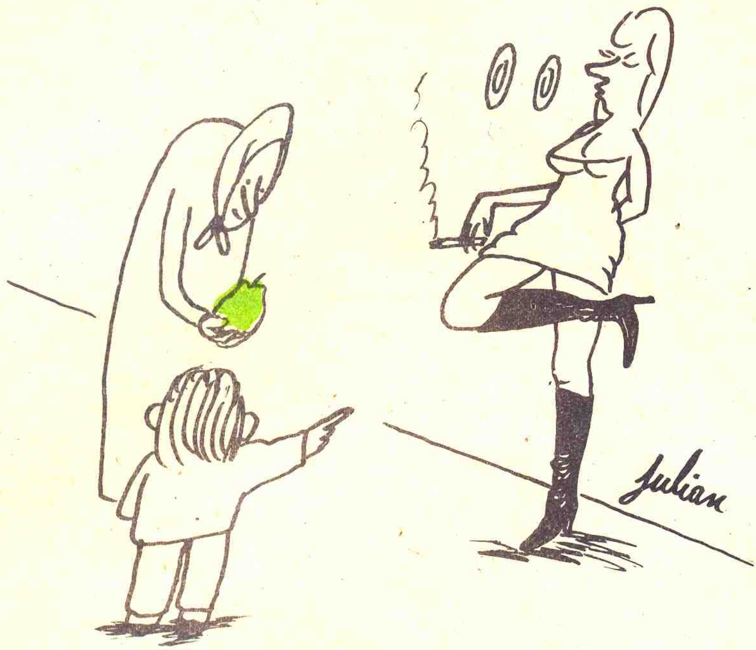
N-oi fi eu viteaz ca zmeii,
Nici fricos; dar conștient
De năpastele femeii,
M-am împachetat urgent

Și tiptil-tiptil prin holul
Amăgitelor dorințe
Mă-ndreptam spre dependințe
Ca să-nlătur carambolul.

Soț plecat în deplasare
Nu e vreo scofală mare:
Cît pe-aci să iau bătaie
De la cel ascuns în baie!



RADU IULIAN



VALENTIN SILVESTRU

PAZNIC LA BOSTĂNĂRIE

Primarul se dă jos din șaretă cu șalele înțepenite: hurducat toată ziua de gropile și umflăturile drumurilor mărginașe, seara își simte toate oasele dislocate. Dar e tînăr și își revine iute.

Se uită bucuros peste întinderea cu gogoșari, roșii și puzderie de bostani albi, umflați, care urmează clina dealului, coborînd apoi lin spre eleșteul cu pește.

Din bordeiul paznicului iese un fuior de fum. În prag se ivește numaidecît un bătrîn scund, cu umeri surprinzători de largi. Pălăria trebuie să fie din veacul celălalt, dar flaneaua e din nailon, iar șoșonii din picioare, de dată recentă, evident.

— Bună ziua, moșule!

— Noroc, băiete. Cu ce treburi pe la noi?

— Dau și eu o raită prin bunurile comunei.

Moșul îl cercetează bănuitor, cu ochii mici, vinețiì:

— Ce fel de raită? Umbli după bunătăți?

— Să văd și eu de ce dispunem.

Și primarul se așează, suspinînd, pe un butuc din preajmă. Moșneagul rămîne în picioare. Tac amîndoi. Se aude, de departe, o cinteză.

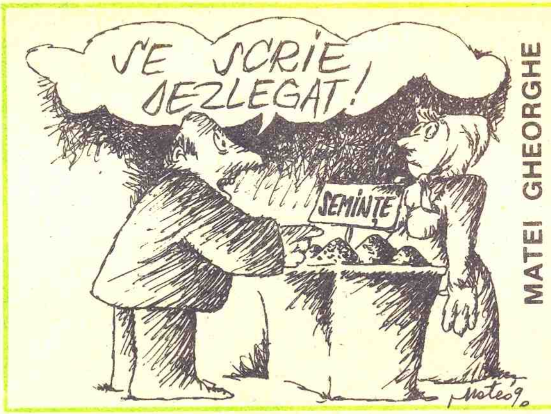
— Dar dumneata ce ești aici? Paznic?

— Paznic. Și tu, flăcăule, ce **stare civilă** ai?

— Sînt primar.

— Primarul cel nou?

ANEC DOTE



DIAGNOSTIC

— Domnule doctor, nu știu ce se-ntîmplă cu mine dar cînd dorm, fluier...

— Nu e grav.

— Ba este, fiindcă locuiesc la parter și sînt șef de gară!

UNDEVA, ÎN MUNȚI

Un turist ajunge într-un sat pierdut în munți. Se întîlnește cu o țărancă pe care o întreabă:

— E foarte frumos aici dar e cam pustiu. Medic aveți?

— Nu.

— Și ce faceți cînd sînteți bolnavi?

— Ei și dumneavoastră... murim de moarte naturală!

MAȘINA LUI „GROUCHO"

Invitat să-și petreacă sfîrșitul de săptămînă la vila unui prieten din Hollywood, vestitul comic american al cinematografului anilor '30 ajunge acolo la volanul unei mașini foarte vechi.

— De unde ai vechitura asta? îl întreabă gazda, rîzînd.

— Ce vechitură? Asta e mașina mea de oraș!

— Da? Atunci aș dori să-mi precizezi despre ce oraș e vorba: Pompei, Babilon, Siracuza?

Culese de
IOSIF VIANU

— Da. Cel nou.

Bătrînul intră iute în colibă, iese cu o ghioagă enormă de frasin, ia, milităreşte, poziția de drepți cu arma la picior și salută cadențat:

— Să trăiți, tovarășe primar! Sînt paznicul Vasile Clonț al lui Ifrim. Servesc cu credință comuna.

— Pe loc repaus! — comandă vesel oaspetele. Ce ai pe foc?

— Mămăligă. Vă servesc?

— Fără nimic altceva?

— E și un **element** de brînză. Și oarecare ceapă.

Se consumă deci mămăligă cu unt, brînză, ceapă și măsline.

— De măsline de unde ai făcut rost?

— Mai aduc copiii cîte ceva.

— Copiii?

— Șase am: trei băieți și trei fete. Și unsprezece nepoți. Toți **entelectuali.**

— Apoi de ce nu te țin acasă, la vîrsta dumitale? Cîți ani ai?

— 86.

— Cum? Și stai aici, singur, pe cîmp?

— Zi și noapte.

— De ce ții serviciul? De nevoie?

— Nu. Că-mi place mie aici. Acasă ce să fac? Babă n-am, alte „copilițe" nu trag la mine...

Oaspetele își privește gazda dintr-o dungă:

— Și ce te faci dacă te atacă vreun borfaș?

— Îl bat de-l smintesc. Dar n-am avut cazuri. Ori îți închipui că n-am **forță executivă?** Ia, dă-mi mîna.

Primarul simte o strînsoare de menghină și se răstoarnă de pe butuc înainte de a-și da seama ce i se întîmplă.

— Aoleu, dar vajnic mai ești! — rîde, scuturîndu-se de praf. Totuși, pentru anii dumitale... Aici sînt socoteli, probleme... Văd că ai și cîntar...

— **Dispun.** Da' ce crezi, că-s ramolit? De ce mă crezi dumneata ramolit? Ia întreabă-mă ceva din istoria română, ce-a făcut Petru Rareș la Feldioara; sau din geografie: cîți afluenți are Siretul...

Intră iar în colibă și aduce la ve-

IOAN LĂCUSTĂ

LADA

„Tecuci. O descoperire interesantă.

D. procuror Bădescu, printre lucrurile sechestrate de la escrocul Dividaris și ascunse de soția lui a găsit o canapea a cărei saltea se ridică lăsînd loc unei lăzi sau mai bine zis unei afundături în care încape un om în lung. Acea afundătură mai e prevăzută cu mai multe găuri ce servesc celui închis pentru respirație.

Energicul procuror Bădescu cercetează cu activitate pentru a afla la ce servea acea canapea-ascunzătoare a lui Dividaris. Circulă mai multe versiuni în privința acestei descoperiri, aștept însă părerea justiției în aceasta dubioasă afacere. Costachy". (Universul, 10 noiembrie 1901)

Cu toate cercetările energicului procuror, nu s-a putut stabili cu preciziune la ce anume servea respectiva ladă. Din șirul de ipoteze formulate, în cele din urmă au rămas în picioare următoarele:

1. Dividaris, un cunoscut afacerist local, cu legături însă și în județele învecinate, moștenise lada de la prima sa soție, Eleonora, decedată la 16 septembrie 1892, în vîrstă de 25 ani, în urma unei intoxicații cu raci fierți.

2. Lada era folosită în mod curent de Dividaris pentru meditațiile sale solitare, cînd punea la cale o nouă escrocherie.

3. Lada făcea parte din recuzita unei societăți secrete, neidentificată, și ale cărei scopuri se presupune că vizau răsturnarea prefectului Tiberiade.

4. Era folosită ca ascunzătoare pentru amantele lui Dividaris.

5. În fine, conform unei ipoteze formulată de tînărul profesor de

---

dere un calculator de buzunar:

— Socotelile le fac cu mașinăria asta. Mi-a procorat-o un ginere din Italia... Și m-am învățat să umblu cu degetul pe ea. Dă o problemă: să vezi.

Primarul rămîne pe gînduri, amuzat:

— Mda — zice, pe jumătate convins — ești un paznic neobișnuit. Și cu cît te plătim noi pe lună?

— 100 de lei.

— Foarte puțin.

— Nu-i puțin, că se adaugă și produse. Am voie să fur pînă la 70 de kilograme pe an.

— Cum adică să furi?

— După lege, n-aveți cum să mă plătiți. Și nici să-mi dați produse. Așa că s-a stabilit să fur din tot ce-avem aici. Bineînțeles, cu acte în regulă.

Primarul mulțumește cuviincios pentru tratație, se ridică și se mai scutură o dată.

— Asta chiar n-o mai înțeleg.

— Simplu: cînd e să-mi însușesc zarzavaturi, îl chem pe secretarul Consiliului popular, cîntărim, de-o pildă, două kile de roșii, una de ardei grași, mă rog. Eu fac chitanță — io-te, am și chitanțier, cu borderou — el semnează că a luat primăria pentru mese date delegaților și gata. Sau facem proces-verbal că iepurii au năvălit în varză și-n morcovi, dar obectele sînt în ciorba făcută de nepoată-mea.

— Așadar, mergem pe minciună!

— Dar serviciul meu e adevărat. Și chitanțele pentru fiecare an sînt colea, în ordine. N-am furat niciodată mai mult decît mi s-a stabelit. Și n-am mîncat nici măcar un fir de leuștean fără evidență.

— Nu se poate așa. Punem noi ordine în chestiunea asta.

— Atunci înseamnă să mă dai afară.

— Ba din contră. Să te răsplătim cum se cuvine. Dar cu acte.

— Știu eu. Că de cînd am intrat paznic, am apucat patru primari. Și fiecare după ce venea pe aici, pentru cunoștință, mă trecea în legalitate. Adică mă dădea afară. Iar după o săptămînă, mă chema înapoi.

matematici Anghel V. Dolînga, Dividaris ar fi folosit lada pentru a realiza, prin ea, trecerea în Infinitul Mic.

Această din urmă ipoteză a fost reluată de Dolînga, mulți ani mai tîrziu, după ce citise într-o publicație bucureșteană rezultatele unor cercetări întreprinse de Urmuz și care demonstrau că trecerea în Infinitul Mic sau Mare este posibilă, după cum rezulta și din descrierea cazului unuia Stamate care folosea în acest scop o pîlnie.

Nu mai avea însă cine să fie receptiv la dezlegarea misterului, readus în discuție de profesorul Dolîngă într-o suită de articole publicate în gazeta locală. Singurul lor ecou fu o notiță inserată pe ultima pagină a **Revistei studioase** (tom LXIII, nr. 4/1935, p. 286), care apărea la Bruxelles, scoasă de un comitet internațional.

Lumea era însă preocupată atunci de alte probleme, de stringentă actualitate, încît ipoteza lui Dolîngă trecu neobservată și pe plan mondial.

Abia în 1958, Ion G. Istrati, candidat în științe matematice la Universitatea din București, consultînd din simplă curiozitate colecția **Revistei studioase,** întîlni și notița despre ipoteza lui Dolîngă. Căuta la Biblioteca Academiei gazeta belgiană, dar n-o găsi. Scrise atunci la Tecuci, solicitînd informații despre profesorul Dolîngă.

De la inspectoratul școlar i se răspunse că Dolîngă activase în învățămînt pînă în 1934, cînd fusese pensionat. Decedase la 3 iulie 1939. Mai trăiau soția sa, Marcela Dolîngă, și fiul său, Corneliu Vintilă Dolîngă, inspector principal la Uniunea raională a cooperativelor de consum. Scrisoarea era semnată de șeful secției de învățămînt, care încheia printr-o frază de elogiu la adresa lui Dolîngă: „L-am avut și noi profesor, suflet generos, erudit și care a sădit sămînța dragostei de cunoaștere în sufletele multor generații, dintre care mulți sînt astăzi vrednici constructori ai vieții noi pe meleagurile natale".

Istrati intră în corespondență cu familia profesorului și obținu de la fiul acestuia o copie după articole, transcrise de fiica sa, Luminița, elevă în clasa a IX-a. Claudiu Vintilă se scuza că nu-i poate împrumuta originalele, dar nu mai aveau

— Chiar așa?

— Dar cine se mai angajează azi cu 100 de lei pe lună?

Primarul se urcă, sprinten, în șaretă. Calul nechează scurt, apoi sforăie.

— I-e sete — observă moș neagul, săltîndu-și pălăria incoloră. Are păr rar, dar nu alb, ci cărunt și țepos.

— Eu — mai spune — mă pregătesc pentru concediul de-o săptămînă. Mai plec pe la București. O **vizionez** pe fiică-mea, care-i director general și mă duce la Operetă, unde-mi place mie baletul. Dar să știi că în lipsa mea, aici se fură fără ștampilă, pe-adevăratelea. Și nu răspund.

— Bine, bine... Altfel ești un om grozav!

— Să trăiți, tovarășe primar, mulțumim de **apreciere.** Iar peste opt zile, cînd mai treceți pe-aici cu **revenirea,** vă servesc, din partea mea și cu un crap chinezesc. Că am rație hoțească de trei pe an — și n-am **consumat** încă nici unul.



MIHAI BARBU

decît un singur set și acela, făcînd parte din moștenirea tatălui său, nu putea fi scos din casă, sub nici un chip.

Ion G. Istrati studie articolele și reținu unele din formulările profesorului. În ansamblu, demonstrația acestuia era însă superficială, Dolîngă fiind, evident, lipsit de-o metodologie consecvent științifică. Încerca să justifice una sau două intuiții, fără a fi convingător în ansamblu.

Pentru a-și da seama în mod concret unde șchiopătau calculele profesorului, Istrati simți nevoia să vadă lada. Și-o imagina, o putea reconstitui după schițele lui Dolîngă, dar o verificare temeinică nu putea fi făcută decît în fața obiectului real.

Și Istrati se hotărî, în vacanța de vară, să se deplaseze la Tecuci. Cu ajutorul lui Corneliu Vintilă Dolîngă, începu investigațiile.

După trei zile, Istrati reuși să descopere un nepot al procurorului Bădescu, care-l puse în legătură cu moș Anghel, un viticultor de lîngă cantonul nr. 3. În 1901, moș Anghel făcea armata la jandarmi și fusese detașat la compania din Tecuci.

Moșul își aminti cu greu de Bădescu. Era, după spusele lui, un om tare ambițios, care dacă-și punea un plan în cap, nu se lăsa pînă nu-i reușea. Despre ladă, moș Anghel nu mai ținea minte nimic.

Puțin necăjit, Istrati după ce ascultase feluritele povești ale moșului și după ce băuse două sticle cu vin din recolta 1953, se hotărî să-l lase în pace, mai ales că moșul începuse să picotească cu capul pe masă.

Se ridică și, luîndu-și rămas bun, în timp ce moș Anghel îl strîngea în brațe și-i repeta că-l așteaptă și la toamnă, cînd o fi la cules, Istrati zări pe perete, sub candelă, o fotografie decolorată, într-o ramă negricioasă. Din ea, zîmbeau doi soldați de jandarmi, cu puștile la picior. În spatele lor, abia zărită, o ladă. Istrati se desprinse din îmbrățișare și luă poza. O aduse mai la lumină și i-o arătă moșului.

— Eu îs ăsta, rîse moș Anghel, punînd degetul pe capul soldatului din dreapta. Și ăsta e camaradul Pantelimon.

— Și asta? întrebă Istrati, punînd și el degetul pe ladă.

— Asta? Ce să fie? Stătea la noi

O TRANZACȚIE ignobilă

LAURENȚIU CERNEȚ

În general, am o părere destul de bună și de obiectivă despre mine, bazată pe tot ce știu în legătură cu caracterul meu și pe amintiri despre fapte și întîmplări cînd, mărturisesc sincer, m-am purtat frumos și onorabil. Nu mi-a stat în fire să fur, să înșel oamenii, să mint și să fac măgării. Nu-mi recunosc însă nici un merit: am fost și sînt așa nu datorită vreunui efort, ci pentru că nu puteam fi altfel.

Totuși, dacă stau strîmb și judec drept, de o măgărie tot mă simt vinovat. Ce măgărie — o mîrșăvie! Una singură, dar mare de tot. Groaznică. Excepția care, după cum se spune, întărește, nu știu în ce fel, regula.

Asta s-a-ntîmplat demult, tare demult...

Eram îndrăgostit. Numai cine n-a fost niciodată îndrăgostit nu știe cum este. Îndrăgostit mortal, nebunește, sfidînd orice rațiune... O chema Măriuca, avea optsprezece ani și mi se părea mai frumoasă decît Ileana Cosînzeana. Mă topeam privind-o. Mă lipeam de ea și-i spuneam tot felul de nimicuri dulci. Voiam să mă însor cu ea și n-am în-

la companie. O făcusem rastel de arme.

Apoi, brusc, chipul moșului se lumină. Își dădu admirativ un pumn în cap.

— Vezi tovărășică? Asta-i lada, bre. Taman asta. O ținu ce-o ținu la prefectură, iar apoi ne-o dădu nouă. Majoru a cerut-o că tot stătea degeaba. Și noi am cărat-o.

— Și? întrebă gîtuit de emoție Istrati.

Moș Anghel se așeză. Își mai turnă un pahar. Îl bău, privind bucuros fotografia.

— Da, da, făcu el. Era mai lungă decît un om. Și avea și găurele. P-aici, puse el degetul. Și pe dincolo. Găurele așa, mici și multe, că nici nu le vedeai, dacă nu știai că-s acolo.

— Și? repetă Istrati. Putea sta un om în ea?

Moșul ridică din umeri. Privi îndelung poza, apoi o aruncă pe pat. Se întoarse și rîse, clătinînd încet din cap spre Istrati.

— Nu merge, tovărășelule, nu ține la mine, cu de-alde astea. Mi-a trebuit mie ceva vreme pînă să mă dumiresc ce vrei, dar nu sînt eu omul.

Istrati îl privi nedumerit.

— Nu mă tragi de limbă, să știi. Sînt om bătrîn, pățit. Ehehe, cîte n-am pățit eu la viața mea!

Istrati întinse mîna, să ia fotografia de pe pat. Moșul îi făcu semn s-o lase acolo.

— Nu e, nu e ca astea de-acu. degeaba te cerci să mă descoși. Mergi la alții, poate ăia ți-or spune. Da eu unul nu. Că știu eu cine-mi ești? Te dai profesor și după aia mă trezesc că mă ridică iar, că de ce m-am jăluit. Da de înscris tot nu mă înscriu, pînă n-oi vrea eu. Să văd eu ce și cum și după aia...

Istrati simți cum amețește. Nu mai înțelegea nimic din spusele moșneagului. Încercă să-i explice iar cum aflase el de lada aia, cum un profesor scrisese despre ea și el ar vrea acum să vadă dacă acel profesor avusese dreptate.

— De ce să n-aibă, ridică din umeri moș Anghel. Toți profesorii are dreptate, dacă vrea. Ce-i costă să aibă ei dreptate? Cu noi ăștia, mai greii de cap, e mai prost cu dreptatea. Că de-o avem, tot nu știm cum să ne-o spunem. Iar de-o spunem, ne bagă la ladă. Ai priceput acu?

tîmpinat nici o împotrivire. Măriuca era de acord, tata era de acord, doar mama nu mă lua în serios și zicea că o să-mi treacă.

Închipuiți-vă următoarea scenă: eu, ținînd-o de mînă, ea îmbrățișîndu-mă și sărutîndu-mă pe amîndoi obrajii. Mama croșetînd dantelă, iar tata jucînd table cu Iancu. O atmosferă foarte pașnică și chiar idilică...

Uitai să spun că Măriuca era învățătoare în primul an de învățămînt, colegă cu mama, și venea zilnic pe la noi. Iancu, tot învățător, un băiat înalt, chipeș, fercheș și foarte deștept, trecea și el pe acolo. În sat, distracții nu prea existau. Unde să se fi dus?

Noi — eu și Măriuca — nu ne jenam de prezența lor, mai ales că treaba era clară: urma să mă-nsor cu ea... Deodată, într-o seară, Iancu a închis brusc cutia de table și m-a-ntrebat:

— Ce spui, Lorine, n-ai vrea să facem un tîrg?

— Ce tîrg? am fost eu curios.

— Uite... Tu vrei să te-nsori cu Măriuca...

— Vreau!

— Eu îți propun să mi-o lași mie, s-o iau eu de nevastă.

Am încremenit. Nu mă așteptam la așa ceva.

— Dar, a continuat Iancu, nu pe degeaba. Eu îți dau în schimb o cutie de culori.

Oferta era tentantă, însă n-am cedat imediat. Pînă la urmă — nu știu ce-o fi fost în mintea mea —, am acceptat tîrgul...

Nici acum nu-mi iert acea mîrșăvie. Cum am putut s-o dau pe Măriuca pe o cutie de culori?! Groaznic. N-am nici o scuză. Ce dacă eram tînăr și nemintos? Mă și mir cum de n-am devenit un derbedeu, dacă la patru ani mă dedam la asemenea tranzacții ignobile.

Istrati clătină din cap. Moș Anghel îl privi nemulțumit. Își mai turnă un pahar.

— Cum să-ți spun eu, se încumetă moșul. Să zicem că dumneata vrei de la mine ceva. Să-ți dau o semnătură, la o adică. Vii cu cererea de înscriere la mine să mă înscriu și-mi zici: semnează. Da eu nu semnez, că nu m-am lămurit. Și mai vii o dată, de două, de trei ori, și te-apuci să mă lămurești. Da eu tot nu mă dau lămurit. Și atunci dumneata te-nfurii, că n-ai timp să mă lămurești numai pe mine. Mai e și ala și alalaltu, ai lista și planu de făcut. Și atunci zici, bine, îmi pare rău, dar n-am ce-ți face. Și vine altul pe urma dumitale și mă ia și mă duce și mă bagă în ladă. Pune capacul și zice: acu stai și te lămurește. Ai priceput?

Istrati clătină iar din cap. Mormăi nu. Moșul îl privi amărît. Istrati îl cercetă și el obosit.

— Tot în lada asta? întrebă într-un tîrziu Istrati.

Moș Anghel dădu plictisit din mînă.

— Cum asta? Nu ți-am spus c-am făcut-o rastel? Alta nouă, una, două, cîte trebuie. E scînduri cît lumea pe pămînt.

— Aha, facu Istrati.

— Păi, vezi. Cam așa e cazul. Și n-am eu dreptate atunci? Ce să mă apuc să-ți povestesc de cîte și mai cîte. Știu eu cine ești? Ce vrei de la mine?

— Nu știi, într-adevăr, zîmbi Istrati.

— Încă mă ține, se bătu moșul vesel pe frunte. Doar la lămureală nu se dă el deloc. Da nici eu nu-l iau repede.

Istrati se ridică. Moșul veni după el și-l conduse pînă în poartă. Îi strînse mîna, bătîndu-l pe umăr.

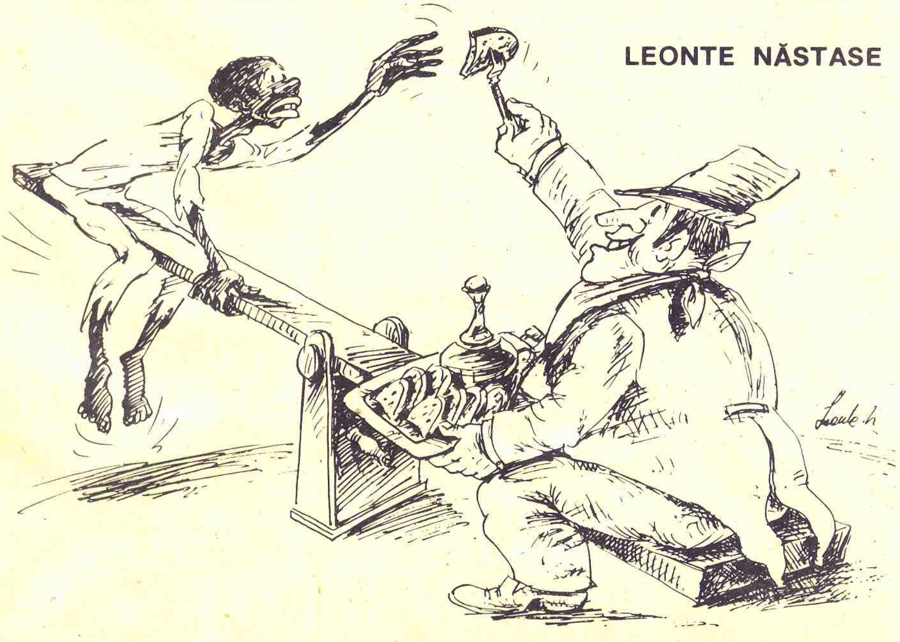
— Și la toamnă, vino, să bei must.

— Da, da, negreșit, îngînă Istrati.

În aceeași noapte se întoarse în București. Corneliu Vintilă Dolîngă nu-l conduse la gară. Era plecat în raion, în campania de lămurire.

N.A. *Acest text făcea parte din ciclul „La ușa domnului Caragiale" din volumul meu de debut* **Cu ochi blînzi** *(Cartea Românească, 1985). N-a fost publicat, cenzorul respingîndu-l pe motiv că se referea la... colectivizare.*

LEONTE NĂSTASE



ION BĂIEȘU

UN CAZ CON-CRET

NAE: Nu-i așa, frate Gogule, că e plăcut să mănînci la restaurant, să fii servit prompt și curat? În caz că ospătarul te cunoaște, fiindu-i client vechi, te simți ca acasa. Deși...

GOGU: Ce vrei să spui cu asta?

NAE: Altceva e să ai căminul tău, casa ta, masa ta, nevasta ta. Nimic nu poate înlocui tihna și comoditatea căminului conjugal. Vii acasă, obosit, nevasta îți servește o mîncare caldă, îți dă halatul și papucii, te întreabă cum îți merge la servici, plus alte diferite chestiuni intime. Din păcate, nevastă-mea...

GOGU: Ce vroiai să spui de nevastă-ta? Că nu-ți asigură căldura sufletească necesară? Că nu te așteaptă fericită în pragul casei?

NAE: Nu mă așteaptă. Vin acasă și stau singur cuc. Mă uit pe pereți, sufletul meu e pustiu. Uneori mă uit la televizor. Îmi fac singur de mîncare. Îmi spăl singur ciorapii. Îmi calc singur cămășile.

GOGU: Dar ea unde este?

NAE: Nu știu.

GOGU: Așa făcea și prima mea soție. Dispărea. Cînd o întrebam unde a fost zicea că făcuse o vizită unei mătuși. Își fabricase circa zece mătuși fictive. Ar trebui să pui piciorul în prag. Nu trebuie să admiți să fii umilit. Ia-i cheile și încui-o în dormitor, leag-o de piciorul patului. Nevasta trebuie să stea permanent în casă, să asigure cu ființa ei căldura căminului conjugal. Eu am divorțat din cauza asta de trei ori pînă acum. Ultima soție pleca și întîrzia sistematic zece-cinșpe minute, deși îi cronometrasem drumul minut cu minut. Am exclus-o din viața mea fără pic de remușcări. Te sfătuiesc și pe dumneata să divorțezi.

NAE: De cine să divorțez?

GOGU: De nevastă.

NAE: Care nevastă?

GOGU: De nevasta pe care ziceai că n-o găsești acasă.

NAE: Păi cum s-o găsesc acasă dacă nu sînt însurat?!

GOGU: Nu ești însurat?

NAE: Nu.

GOGU: Atunci despre ce nevastă vorbeai?

NAE: Vorbeam despre o nevastă posibilă. Vorbesc la figurat. Mă înțelegi? Localul public îți oferă totul, în afară de căldura sufletească. Căldura sufletească nu ți-o poate oferi decît o soție. Dar merită să te căsătorești doar pentru căldura sufletească?

GOGU: Dragul meu, după părerea mea e mai avantajos să fii singur și să aspiri mereu spre un cămin conjugal. Poate o să ți se pară paradoxal, dar menajul de



MIRCEA ȘONCUTEANU

ALEXANDRU MORARU

NEDUMERIREA LUI ILARIE

Ilarie pătrunse în casa scărilor și rămase mirat de mulțimea oamenilor în salopetă ce forfoteau, urcînd sau coborînd întruna etajele. „E doar ora nouă...", își zise și-și mută picioarele dintr-o băltoacă pe suprafața căreia pluteau fire de cîlți și pete lunguiețe de minium de plumb. Strănută o dată, apoi, parcurgînd primele patru trepte, simți palierul vibrînd și abia avu timp să se ferească din calea a doi tipi ce-l țintuiră c-o uitătură seacă, virilă. Le remarcă mustățile stufoase, lăsate în colțuri, centurile capsate, late de-o palmă, și pălăriile colorate, cu borurile răsfrînte, împinse pe ceafă. Unul legăna în mînă o rangă lungă, hexagonală, iar celălalt purta pe umăr un instrument nedefinit, asemănător cu un clește uriaș.

Timorat, ajunse la primul etaj, unde se-mpiedică de-un cablu și se propti cu băr-

unul singur, cu două mese zilnice la restaurant, este mai avantajos din punct de vedere material decît o căsătorie care se sfîrșește cu divorț.

NAE: Da, dar mai e ceva.

GOGU: Ce?

NAE: Un avantaj al căsătoriei. Copiii.

GOGU: Da, e adevărat. Una dintre rațiunile mariajului e copiii. Faci copii, ai bucurii.

NAE: Crezi?

GOGU: Ce?

NAE: Că, dacă ai copii, ai bucurii?

GOGU: Vorbesc în principiu.

NAE: În principiu, da. Dar în practică? Un văr de-al meu avea un copil excelent, premiant, fenomen. Ei bine, cînd s-a întors de la un examen — pe care îl luase cu zece plus, firește — a alunecat pe parchet, a ieșit prin fereastră, din fereastra în balcon și din balcon...

GOGU: Nu mai spune, mi se face rău. Într-adevăr, cu copiii e o adevărată loterie; îi faci, îi crești, ca să ai un sprijin la bătrînețe... Adică să aibă cine să-ți dea un pahar cu apă.

NAE: Auzi? Te întreb ceva: merită să faci un copil pentru un pahar cu apă? Dumneata știi cît costă un copil per total, adică de la naștere pînă la majorat? O avere.

GOGU: Bineînțeles. Da' de ce-l iei de la naștere? Ia-l cu nouă luni înainte, că de-atunci începe cheltuiala.

NAE: Păi cu banii respectivi angajez femeie cu ora. Sau îmi trag apă în dormitor, direct la pat. Nu?

GOGU: Păi sigur.

NAE: Cînd e mic, cumpără-i scutece, biberon, cumpără-i jucării. Te informez că, recent, s-au scumpit jucăriile. Știi cît au ajuns niște zdrăngănele? De la un leu și



ADRIAN ANDRONIC

nouăzeci și cinci de bani la doi și cinci. Păi merită?

GOGU: Auzi? Berea asta mă cam umflă în burtă. Hai să luăm cîte o tărie. Maistre, dă-ne cîte două vizichiuri mari.

NAE: Sigur că unii bat mult pe chestia sentimentală. Adică pe fiorul acela divin cînd auzi gînguritul copilului care zice: „tată". Cît o fi un vizichi la ăștia?

GOGU: Nu contează, fac eu cinste. Auzi? Ce vream să zic? A, da. Păi, dragă, există jucării care zic „tată" și „mamă" pe bază de tranzistori!

NAE: Bineînțeles. Chiar dacă sînt scumpe, tot ieși mai ieftin decît cu un copil natural.

GOGU: Plus că jucăria o poți repara. Pe cînd copilul... Auzi, eu aș vrea să-mi faci un calcul precis, pentru că dumneata ești de meserie: cît mă costă un copil făcut-crescut pînă la 20 de ani, și cît scot eu de la el dacă mă întreține pe urmă 20 de ani, adică pînă la adînca bătrînețe?

NAE: Un moment. Am calculatorul la mine. (Calculează pe un calculator de buzunar) Ieși în pierdere.

GOGU: Vorbești serios?

NAE: Da. Cu cîteva mii de lei.

GOGU: Serios?! Înseamnă că nu merită efortul și riscul. Adică cum să-ți spun... Maistre, mai dă-ne două vizichiuri. Totuși, mai controlează o dată, poate a greșit calculatorul.

NAE: Cum o să greșească dacă e electronic?! Nu-i avantajos copilul, îți spun. Ieși în pierdere. Am un caz concret în familie. Un văr de-al meu s-a însurat ceva mai tîrziu, adică la maturitate, a făcut un copil, l-a dat la școală, la facultate, a ieșit inginer...

GOGU: Și?

NAE: La bătrînețe, cînd n-a mai putut, i-a zis: „măi băiete, eu te-am crescut pe tine, acuma crește-mă și tu". Știi ce i-a răspuns fi-su, inginerul?

GOGU: Ce?

NAE: „Dă-te 'ncolo, parazit social! La muncă!"

GOGU: Și? El, tat-su, ce-a făcut?

NAE: Cum „ce-a făcut"? L-a dat în judecată. Acum sînt deja la a treia înfățișare. I-a cerut despăgubiri.

GOGU: Normal.

NAE: Păi, dar cum?!

GOGU: Pot să dau și eu un rînd?

NAE: Dă. Auzi, nici nu mă gîndesc să fac copii. Să-ți dau și eu un caz concret. Fii atent. Un cumnat de-al meu.... Maistre, adu, dom-le, vizichiurile alea odată! Cum ziceam, un cumnat de-al meu, încă de pe vremea cînd era copil, avea un copil...

GOGU: Stai așa, că nu pricep. (Năuc) Era copil și avea un copil?!

NAE: Ai răbdare, că-ți explic...

(Discuția continuă și după căderea cortinei)



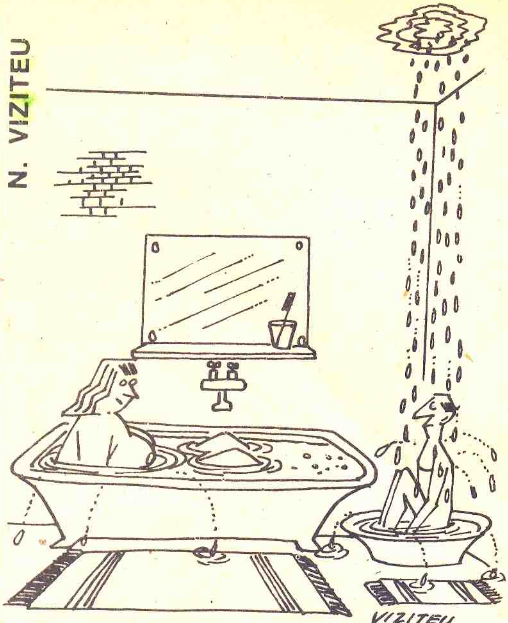
RADU POPOVICI

bia în peretele mirosind a var proaspăt. Se redresă pe dată, nu înainte de a-și masa falca ce suferise o mică deviere de la normal, și atacă hotărît treptele celui de-al doilea etaj. „Foarte ciudat! gîndi iritat. Extrem de multă animație. În..." Un bubuit asurzitor îi curmă reflecțiile și-i dublă ritmul cardiac, împietrindu-l la mijlocul scărilor. Imediat, un sîsîit violent, ca de șarpe în agonie, îi izbi timpanele suprasolicitate, încît, pradă unor presimțiri sumbre, găsi anevoie puteri să urce restul treptelor. Cu infinite precauțiuni se apropie de ușa deschisă a unui apartament și aruncă o privire înăuntru. Văzu doi bărbați bocănind cu ciocane în calorifere, iar al treilea, cocoțat pe-un scaun, îndoia țevi groase cît degetul mare. Se retrase pe vîrfuri și, vrînd să-și continue drumul, înlemni. În fața lui stăteau proțăpiți cei doi haidamaci întîlniți la intrare, fixîndu-l intens.

Abia acum le apreciè cum se cuvine statura, fiind la același nivel, și tot acum băgă de seamă cicatricea vînătă a unuia, camuflată pe jumătate de perii sîrmoși ai bărbii. Cel cu cicatricea se scărpină în cot și scuipă un muc de țigară lîngă pantofii lui Ilarie, care scoase un sunet nearticulat, apoi amuți ca peștele, lipindu-se de zid, și închise ochii, lac de sudoare. Cînd, într-un tîrziu, îi deschise, necunoscuții dispărură, însă lărmuiala și bufniturile nu, dimpotrivă, răzbeau mai amplu, propagîndu-se fără opreliști în spațiul vast al construcției.

Cu un efort de voință supraomenească, Ilarie se dezlipi de perete și porni epuizat spre cel de-al treilea etaj. „Nu înțeleg ce se petrece! își spuse revoltat. O brambureală nemaipomenită, inexplicabilă!" Deodată, se opri și, după felul în care se holbă la cei doi zidari ce refăceau o porțiune de tencuială căzută, aceștia crezură că are nevoie de ajutor și înaintară către el, astfel că Ilarie, slobozind un muget, se repezi cu fruntea înainte, pe scări în sus. Refugiindu-se în apartamentul său se prăbuși pe-o ladă c-un capac grosolan, zgîlțîit de tremurături în serie. O țigară fumată rapid îl calmă cît de cît, dar starea de liniște relativă nu dură mult, căci trei lovituri consecutive, una mai energică decît cealaltă, zguduiră ușa de la intrare. Tresări îndată și se tîrî în dreptul vizorului, invadat de-o paloare ca de mort. Îngrozit, făcu involuntar un pas îndărăt, ezită îndelung, se apropie iarăși și-și presă ochiul de orificiul minuscul.

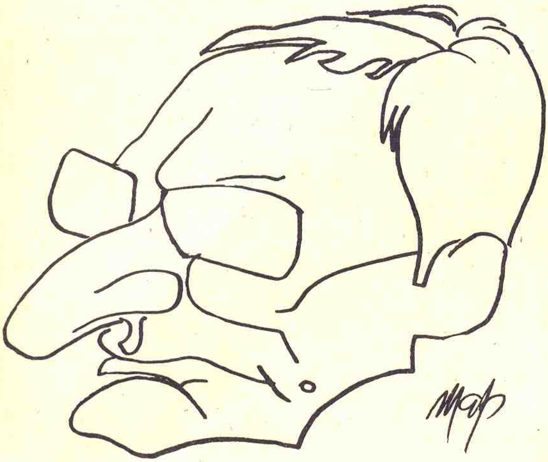
N. VIZITEU



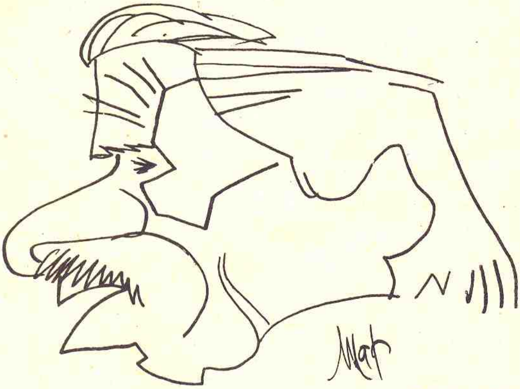


ION BARBU

Desene de MAF



RADU BELIGAN



MIHAI MEREUȚĂ



COLEA RĂUTU

N-avea nici o îndoială, o clipă avusese impresia că se înșelase și se convinse că nu. Figurile celor doi mustăcioși rînjeau diabolic, alungite caraghios de lentilele vizorului. „Nu deschid!... Nu deschid!..." — răcni în gînd, pe fondul altor avalanșe de izbituri. Gura i se uscase complet, iar transpirația ce i se scurgea în dîre sărate îi ustura pielea, provocîndu-i un disconfort fizic mizerabil. Auzi un schimb răstit de cuvinte, urmate de un tropăit greu, înfundat, și din nou tăcere, doar la parter sau la etajul unu se menținea același sîsîit sinistru, insuportabil. „Ce tot îi dădeau cu «garnituri», cu «mopsuri», cu «acetilenă»?"își reaminti dialogul lor. Ca să vezi ce jargoane au! Păși în centrul camerei, încet, privind buimac pereții goi, stors de orice dorință, și înțepeni brusc, încordîndu-și atenția. Era sigur că înregistrase un clipocit firav, dar nu-l putea localiza. Luînd încăperile la rînd, depistă în ultima sursa zgomotului abia perceptibil. Din conducta ce alimenta caloriferul țîșnea un jet de apă subțire, constant, infiltrîndu-se printre îmbucăturile parchetului. Contemplă minute în șir prelingerea implacabilă a lichidului și, cînd, în cele din urmă, se urni, constată că trecuse deja de ora zece. Încuie apartamentul și coborî scările, cu simțurile ascuțite la maximum. Ajuns la parter, petecul de hîrtie lipit pe ușa de la intrare îi atrase încă o dată atenția: „Azi, 23 noiembrie, va avea loc recepția finală a blocului H 84. Rugăm toți locatarii să fie prezenți".

IULIAN MARGU

ANIVERSARE RATATĂ

Abia în urma acestei neprevăzute catastrofe au fost recunoscute, în sfîrșit, rolul și importanța lui Vergiliu Ghimeș în prestigioasa instituție în care lucra. Din păcate pentru Vergiliu Ghimeș această recunoaștere venea puțin cam tîrziu, după ani și ani în care colegii „îi mîncaseră ficații", cum se exprima respectivul. Totuși, decît niciodată...

Ce se întîmplase, de fapt?

În luna mai a.c., șeful său trebuia să-și serbeze ziua onomastică. Anul acesta însă nu era o aniversare obișnuită. Șeful împlinea 40 de primăveri, așa că dorea ca sărbătoarea să aibă și mai mult fast ca de obicei. Importantul sărbătorit era un om deosebit de pretențios, un om care respecta și funcția și omul, un exemplu în acest sens fiind și faptul că, de cînd fusese avansat, nimeni nu-l mai auzise vorbind despre altceva decît despre estetică. „Îmi place să cred că toți cei de aici sîntem niște avocați ai frumosului", spusese șeful în memorabila adunare ținută cu prilejul avansării și fiecare simți brusc necesitatea să-și „ridice nivelul". Momentan însă toate planurile șefului se îndreptau, cum era și firesc, spre această onomastică pe care el dorea, din tot sufletul, să o transforme într-o adevărată sărbătoare a spiritului și, cu siguranța, acest lucru s-ar fi petrecut întocmai, dacă Vergiliu Ghimeș, chiar cu cîteva zile înainte de eveniment, nu ar fi avut o criză de ficat pentru care a trebuit să fie urgent internat. Lipsa lui în preajma aniversării vicelui avu darul să strecoare în sînul colectivului oarecare panică. Despre ce oare se va discuta la acest important eveniment? Despre estetica, firește, dar estetica este atît de vasta... iar ei, spre deosebire de ceilalți ani, nu primiseră bibliografia. Dacă Vergiliu Ghimeș, prietenul intim al sărbătoritului, n-ar fi fost internat, situația ar fi fost cu totul alta. El i-ar fi informat pe toți, în timp util, despre cartea la care citea șeful, ei și-ar fi conspectat conștiincios materialul, iar aniversarea. ca de obicei, ar fi avut un caracter deosebit de elevat. Acum însă, în această situație specială, fiecare trebuia să meargă pe propria-i inspirație. Ceea ce, de altfel, au și făcut.

Încă de la aperitiv, curajosul instructor principal Petru Ciulei vru să demareze furtunos discuțiile la nivel înalt.

— Ceea ce mă deranjează pe mine la Hedonism, spuse inspectorul principal între două înghițituri, este că reduce rolul artei la simpla plăcere. Fulgerător, trase cu ochiul spre șef care părea mai încîntat de tarta cu ciuperci decît de respectivul subiect. Totuși, Petru Ciulei vru să-și joace cartea pînă la capăt. Lucrul acesta mi se pare o mare greșeală. De fapt, nu știu care este părerea dumneavoastră, se adresă el atît de fără tact celorlalți, încît fură de-a dreptul jenați de situație. Problema este discutabilă, încercă Petru Ciulei să mai salveze situația, după care, lăsînd baltă estetica, trecu la creierul **à la grec.**

George Bănacu, colegul precedentului, trase, discret, cu mare emoție, fițuica de sub farfuria cu aperitiv și constată cu mîhnire că era în afara subiectului: el studiase parnasianismul. Cu mult tact, introduse bilețelul înapoi, după care se arătă foarte interesat de măslina pe care o urmărea insistent și nu mai reușea odată s-o prindă.

— Pentru mine, polisemia este totul, încercă Ilie Măgăvană, coregraf principal, să spargă frontul prin alt punct. O operă, dacă nu este polisemică, nu are valoare. Exemplul operei shakespeariene este mai mult decît grăitor.

Din păcate nici această nouă provocare nu avu mai multe șanse de izbîndă, așa că o liniște mormîntală se așternu pînă la consumarea integrală a aperitivului.

Încordarea se insinua tot mai vizibil, cu toate astea nimeni nu mai avea curajul să încerce un alt subiect. Abia la friptura de fazan Mirela Veștemeanu, secretară, își lua inima în dinți.

— Orice am zice, interveni culta secretară, realismul rămîne realism. Noutatea și superioritatea lui principală este indiscutabilă. De fapt Goethe spunea că...

Neavînd o atenție distributivă deosebită, deci neputîndu-se lupta și cu estetica și cu pieptul de fazan tăiat ca tăițeii, ghinionista avocată a frumosului se înecă tocmai la jumătatea dizertației. Acest eveniment avu, totuși, darul de a mai înviora tăcerea stînjenitoare.

La sărmăluțele în foi de viță, George Bănacu simți că este rîndul lui să salveze situația. Trase ușor fițuica, dar cînd să intervină, din neatenție, soția șefului, care tocmai servea, îi puse o lingură de smîntînă pe parnasianism, așa că dreptul la cuvînt al instructorului cu probleme de teatru fuse ca și anulat.

Cauza însă nu fusese încă pierdută, așa că Benedict Paranțuca, colegul colegului precedentului, se aruncă spectaculos în luptă.

— Ce este de fapt limbajul artistic, spuse ferm Benedict, dacă nu o modalitate de comunicare specifică artei, născută în procesul complex al diversificării relațiilor sociale, al apariției, alături de limbajele naturale, a limbajelor artificiale?

Din păcate și această nouă încercare avu trista soartă a celorlalte, adică nu trezi nici un fel de ecou în rîndul combatanților, așa că, pînă la friptura de purcel se așternu, din nou, liniștea.

La friptură, însă, spre bucuria și emoția invitaților, se hotărî să intervină chiar sărbătoritul.

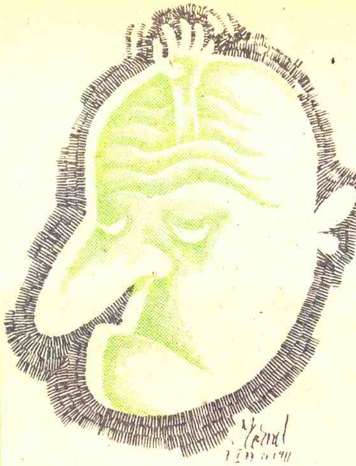
— Parnasianismul, zise acesta, și toți fură așa de triști de parcă picaseră la un examen, este un curent foarte interesant. El dezvoltă tendințele estetizante ale romantismului.

George Bănacu, foarte inspirat cînd păstrase conspectul de la aniversarea trecută, avea lacrimi de fericire. Scoase batista și, atent, încercă să șteargă fițuica mînjită de smîntînă. „Ce dialog o să port acum cu tovarășul șef", gîndi el emoționat.

„În sfîrșit, o să mă remarc." Dar hazardul era împotriva lui, smîntîna dizolvase complet parnasianismul.

— Patriarhii Parnasului, continuă șeful, situați pe pozițiile cultului perfecțiunii, al frumuseții pure, era socialmente condiționată de starea de spirit a unei bune părți a intelectualității franceze.

Spre disperarea generală, nimeni nu intra în dialog. În lipsă totală de inspirație, fiecare se pregătise cu totul și cu totul la altceva. Șeful mai continuă un timp, după care,



CORNEL MARIN CHIOREAN

vizibil deranjat că vorbea de unul singur, se încruntă și tăcu.

Da, catastrofa era inevitabilă. Îi mai trebuia doar lovitura de grație, pe care nu întîrzie s-o dea Sirena Bîscu, contabila șefă, chiar la desert. Neinspirată, vrînd să-și aducă și ea aportul, se angajă în discuție pe un teren mai accesibil ei și tuturor celor prezenți.

— Ce compoziție ați folosit pentru șarlotă? se adresă Sirena Bîscu soției șefului care, parcă trezită dintr-un vis urît, se uită mai întîi spre soț, și cum acesta nu-i acordă nici o atenție, bucuroasă nevoie mare, începu să turuie pe de rost rețeta.

— 200 grame zahăr, 5 ouă, o litră de lapte, 30 de grame gelatină, 30 de grame cacao...

— Cîtă frișcă ați pus? se interesă contabila.

Șeful tuși deranjat, dar soția, după atîta timp de tăcere, era de-a dreptul încîntată să poarte acest dialog.

— Ați observat, întrebă ea bucuroasă? Am pus, într-adevăr, mai multă frișcă. Am pus 600 de grame față de...

Șeful se ridică însă, aruncă nervos șervețelul pe masă, după care, fără nici o vorbă, ieși trîntind ușa.

„Bibliografia este sfîntă!", cugetară adînc invitații.

Vestea acestei catastrofe o află destul de rapid și Vergiliu Ghimeș care, la auzul ei, se însănătoși parcă fulgerător. Drept urmare, se întoarse nerăbdător printre colegii lui de muncă, unde fu întîmpinat cu pompa cuvenită, din această clipă recunoscîndu-i-se rolul și importanța deosebită ce-o avea în dinamicul său colectiv de muncă.

DORIN GOAGĂ

PROSTIA

O BOALĂ INCURABILĂ ?

Se spune că o boală bine diagnosticată este pe jumătate vindecată. Dar să recunoşti boala nu e deloc simplu, pentru că fiecare are forme variate de manifestare, care depind în primul rînd de bolnavi. De aceea se mai spune că nu există boli, ci bolnavi. În cazul prostiei, stabilirea diagosticului este o problemă şi mai dificilă. Asta pentru că nu există o specializare în acest domeniu, adică o diplomă care să-i dea dreptul cuiva să se pronunţe categoric, iar pe de altă parte, mai nimeni nu se recunoaşte atins de această maladie. Unii chiar se consideră imuni. Cînd încep să creadă acest lucru, înseamnă că boala deja şi-a făcut apariţia. Primul simptom este pierderea simţului umorului.

În afara formelor contagioase, care se transmit prin contact direct, prostia poate să apară din senin. Asta nu înseamnă că dacă e cerul înnorat pericolul e mai mic. Prostia poate să apară la orice vîrstă, şi mai ales atunci cînd nu te aştepţi. Există însă o vîrstă periculoasă, aceea la care omul începe să creadă că nu are ce învăţa de la cei mai tineri. Se poate învăţa oricînd şi de la oricine. Şi de la o găină, de exemplu, cît e ea de găină!

Prostia ereditară este mai puţin răspîndită decît s-ar crede. Nu acelaşi lucru se poate spune despre prostia din naştere, care este altceva. A nu se confunda cu naşterea din prostie, întîlnită şi aceasta din belşug. E drept că se şi moare din prostie, frecvent chiar. Uneori în masă, cum e cazul războaielor, deşi nu mor adevăraţii bolnavi.

După sfera de răspîndire, ar fi prostia în familie, prostia în societate şi prostia la locul de muncă. Nu al prostiei, se înţelege! În această ultimă sferă, nimeni nu poate fi cu adevărat imun. Nici şeful. Tocmai cînd vrea să te convingă cu tot dinadinsul că el e sănătos, nu trebuie să-l crezi. Ar fi o prostie! În domeniul tehnic, de producţie, apare şi o formă aparte, adică prostia parţială. Atinşi de această formă sînt cei deştepţi într-o direcţie, dar care cred că numai în acea direcţie se găsesc deştepţi. În speţă, prostia la locul de muncă a căpătat denumirea de incompetenţă. Faţă de alte forme ale prostiei, incompetenţei i se aplică un tratament aparte. Nu neapărat după reguli mai clare, dar aparte. Depinde despre cine este vorba şi pe cine are el mai sus.

Dacă se consideră că prostia în societate nu e gravă, se face o mare greşeală. Grandomania, de exemplu, are acţiune lentă şi efect întîrziat, uneori resimţit de alte generaţii, de aceea nu trebuie tratată cu uşurinţă. Unii se cred mari încă de mici şi în final ajung unde şi-au dorit, dar tot mici rămîn. Sau ce nevinovaţi sînt puştii care se apucă de fumat, crezîndu-se mari cu o oră mai devreme, şi ce rău le pare multora cînd nu se mai pot lăsa! Altă prostie este conservatorismul. Dacă ne-am fi luat după vorba „aşa am pomenit!", am fi rămas la sapă de lemn. Deşi conservatorismul apare la o vîrstă mai înaintată, sînt şi cazuri de contaminare la vîrste fragede. Se ia, de regulă, de la rudele de gradul întîi, sau de la şeful direct. O variantă stranie a prostiei este snobismul, care în general se ia de la marii maeştri. O formă apropiată de snobism este moda. Pe parcurs, însă, au apărut diferenţe vizibile între acestea. Moda, de exemplu, se ia de la unul la altul, de la oricine, aproape s-a generalizat şi a devenit cronică. Aşa că ar fi o prostie să se mai apuce cineva să-i caute vreun leac ! S-ar putea spune că moda şi snobismul sînt cauzele crizei economice mondiale. Dar fără modă probabil că rămîneam în peşteră.

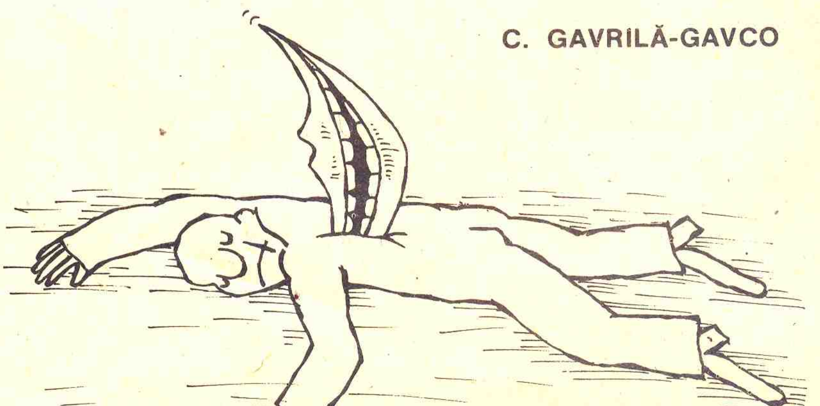
Forma cea mai gravă a maladiei se pare că o îmbracă prostia în familie. Se poate spune asta şi pentru că aceste celule ale societăţii sînt

multe, dintre care pe unele mi le voi pune în cap, tratînd prostia atît de direct, nu foarte pe ocolite, ca alții care au simțul lipsei-de-răspundere. Astea-s riscurile! Unii se căsătoresc din prostie, sau divorțează din prostie. Dar între căsătorie și divorț, prostia ia forme nebănuite. Era să spun nesăbuite, deși n-aș fi greșit cu nimic. Prostia este o boală rușinoasă și dacă cel în cauză ar afla că gelozia este o formă a prostiei și nu a iubirii, ar pleca ochii în pămînt. Tendința unuia dintre soți, sau a ambilor, de a demonstra care este mai deștept dintre ei, este altă prostie! Această formă s-a extins îngrijorător, mai ales de cînd cu emanciparea femeii. Nu că sînt parte adversă, dar multe reprezentante ale sexului frumos consideră că emanciparea și egalitatea sînt niște hotărîri, care se adresează bărbaților. Deși n-am generalizat, îmi dau seama că mi-am pus absolut toate femeile în cap, dar cineva trebuia să-și asume această plăcere. Dacă disputa dintre cei doi deștepți dintr-o celulă a societății nu ia amploare dintr-un motiv sau altul, apare controversarea celor două perechi de socrii. Care dintre ei vine prea rar cînd trebuie să vină des, care vine prea des cînd trebuie să vină rar, care are mai multă grijă de nepoți și care mai puțină, care a contribuit mai mult la Oltcit și care mai puțin? Dacă nici aici nu e material suficient, se caută în altă parte. Ce e mai greu, călcatul sau aspiratul, făcutul pieței sau lecțiile cu cel mic? Și tot așa pînă la adînci bătrîneți cînd încep să cîntărească medicamentele procurate de fiu sau de fiică, numărul vizitelor făcute de unul sau de celălalt.

Din cîte am spus, fără să epuizez subiectul, pentru că prostia este de necuprins, s-ar putea înțelege că toată lumea suferă de această boală. Există și acest aspect. Nici eu nu sînt vreun deștept, altfel aș face altceva acum, mai folositor mie. Dar ar însemna să fiu un egoist, și egoismul e o prostie. Ca la orice maladie, însă, există indivizi mai mult sau mai puțin atinși, așa că se pot ajuta unul pe altul, sau chiar reciproc. Ba unul foarte grav îl poate salva pe altul și mai grav. Totul este să nu apară prejudecățile, pentru că și astea-s o prostie! De fapt eu nu vreau să stabilesc tratamente, ar fi o prostie! Eu sînt doar agentul provocator, ca vaccinul numit I.D.R. care ne avertizează dacă bacilul lui Koch și-a făcut cumva apariția.

Multe șanse de vindecare sau ameliorare a bolii asigură cele șapte arte. Nu video, pentru că nu s-a stabilit ce este, boală sau modă, dar care se pare că nu ajută, deși unii văd filme în prostie, cîte șase, șapte pe zi. De fapt nici la cinematograf sau la teatru nu e sănătos să rîzi în prostie arătîndu-l pe altul cu degetul. Pînă la urmă cred că autotratamentul este cel mai eficient. Să nu se înțeleagă tratamentul auto. Asta e altă gîscă... Din vechi timpuri, simpla lectură sau lectura repetată a dat rezultate excelente. Cu condiția ca cititorul să se simtă implicat. Totul e să nu se simtă jignit. Ar fi o prostie!

C. GAVRILĂ-GAVCO



VLAD MUȘATESCU

ȘI-ATUNCI AM DEMARAT ÎN TROMBĂ

După cinșpe lecții de groază, cînd, de fiece dată, curgeau apele pe mine ca dintr-o cișmea, și-ncepusem să mîn mașina ca un pilot de curse (formula V), instructorul mă lăsase în pom. Și se internase la „Babeș", pradă unui puseu de hipertensiune arterială, la care, mai mult ca sigur, contribuisem și eu. Și rămăsesem pe mîinile mătușă-mii, tanti Ralița. Care, nerăbdătoare să-nvețe și dînsa conducerea, mă-nsoțise permanent la lecții. De i se înmuiaseră turismului amortizoarele, și-acum rula cu toba de eșapament mai mult tîrînd-o pe asfalt. Motiv pentru care mă liniștise, asigurîndu-mă că-mi va face rost de-un nou instructor.

Trei mi-a găsit!

Despre primul mi-a spus, cu aplomb:

— Cu el am să iau și eu lecții de conducere...

— Însă în nici un caz pe mașina mea! am ținut să precizez.

— Serios? Biiine! Păi, dacă-i așa, află c-atunci mă-nscriu la „Trabant", și nu la un pîrlit de „Fiat 600"...

— Nu ziceai că-i unicat, cînd mi-ai făcut rost de el, la mîna a treia?

— Era! Pînă nu te-ai urcat tu la volan...

— Așaaaaa? Păi știi ce se spune de „Trabant"? Cică, „nici cocoșul nu-i găină, nici „Trabant"-ul nu-i mașină!" E bine?

— Sigur că nu! Ce pricepe lumea la minunății dintr-ăstea? N-are radiator, lucrează numai în două bujii și, la nevoie, merge și cu gaz lampant... Uite, întreabă și pe meșterul Coteață, aici de față. Ia zi-i, Alionte!

— Coană mare, eu zic, dar nu-mi mai spuneți pe nume, că mă rîde mahalaua. Mai bine-i cum mă strigă colegii. Scurt și cuprinzător. Gingisgang! Cel mai frumos șofer din istorie... Așa cum mi-s și eu!

— Și cum e cu „Trabant"-ul, meștere Gingishan?

— Pardon, Gingisgang, vă rog! Cu gang... Ăla cu hanu' era altu'... Și-l chema Manuc! Și, fiindcă-ntrebarăți de mașinile de mai sus, păi să v-o spun pe-a bună, cinstit și verde-n față. Nici una nu-i chiar automobil!

Și-am plecat la poligon. La locul cu pricina, instructorul m-a solicitat:

— Ia să vedem cum stați cu parcările în marșarier... De pilotat am să vă pilotez eu, privind în retrovizor!

Așa că, „pilotat" de Gingisgang, am nimerit cu fundul „Bombiței" în taluzul de protecție al poligonului. Bine că era din pămînt tasat. Numai capota se strîmbase, pliindu-se peste fulia ventilatorului, pricină pentru care motorul refuza să se-nvîrtă. M-a lămurit Gingisgang:

— Oglida, adică oglinda, cum se spune la oraș, retrovizoru' vroi să zic, e defect rău, și-ncă rău de tot, de-am pățit ce-am pățitără. Prezintă distanțele cu mari abateri...

Motiv pentru care am renunțat la prețioasele servicii prestate de Alionte Coteață-Gingisgang. A urmat apoi Șarap. Alt instructor. Pre-



C. PAVEL

numele întreg Terente Mehmet Șarap, turc din Medgidia. Aflat la București în concediu de boală. Avînd un picior în gips. Și-asta numai din vina unui accident de circulație. Cînd sărise din cabina camionului, căzuse și fusese felicitat de conducătorii bazei. Bucuroși că scăpaseră de-o rablă de „Molotov", dar și de dibaciul șofer. Nici cu mine n-a rezistat mai mult de două ore de instrucție. Cum vedea vreun camion pe șosea, mereu simțea nevoia să sară din „Fiat". La ultima întîlnire, cu un TIR, i-am salvat viața. Am intrat în șanț, ceea ce era preferabil unei striviri de către ditamai mamutul, iar Mehmet a sărit din mașină. Drept într-o groapă plină cu apă. Rămînînd astfel nevătămat și întreg, minus gipsul de pe picior. Care se spărsese.

După ce tanti Ralița i-a aplicat alt gips, din ciment rapid însă, în lipsă de materialul adecvat, Șarap și-a luat valea (și cinci sute de lei). Apoi a urmat nea Marin Polonic, un neam de-al cumătrului Dublău, de la Balotești. Tractorist de felul său, în timpul liber venea cu agregatul în Calea Moșilor. Îl parca în curte, dărîmînd mai de fiece dată poarta, ne-mbarca pe toți în „Bombiță" și dădea să pornească spre Tunari, la poligon. Atunci l-am întrebat, extrem de curios:

— De ce ții mașina numai în viteza a doua?

— Păi mai are și-altele? s-a interesat Polonic suspicios.

Bineînțeles, l-am rugat să-și ia tractorul personal și să mă instruiască în ogradă, renunțînd la „Fiat". N-a mers. Nici tractorul, cu mine la volan, nici calificarea mea.

Acum, renunțînd la instructori, toceam pe rupte la legea circulației rutiere. Cînd ajunsesem la semnele de interdicție și dirijare, m-am pomenit cu tanti Ralița. Furioasă foc. Clocotind de mînie, mătușă-mea fierbea ca un cazan sub presiune. Chiar mă miram că nu scoate aburi pe nas, gură și urechi.

— Nefericitule, a purces deodată să urle la mine, stai acasă ca o besniță, iar nevastă-ta-i asediată la Tîncăbești de-o haită de tîlhari... Bine că s-a zăvorît în casă, și-a izbutit să deie de mine la telefon.

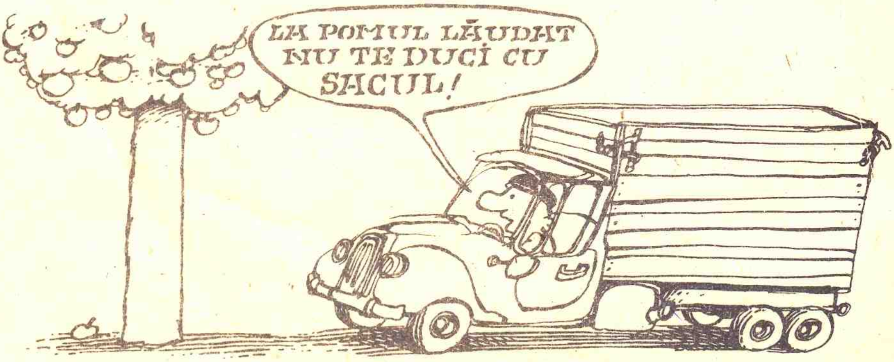
Îngrozit de cele auzite, simțindu-mă și vinovat, că scosesem aparatul din priză, am intrat în transă și i-am poruncit mătușă-mii:

— Pe cai, nu mai sta! Am sau n-am carnet, demarăm spre Tîncăbești. Mergi cu mine, să alungăm bandiții...

„Fiat"-ul ar fi trebuit să se afle în stradă, și l-am și găsit. Din nenorocire, blocul de contact i se defectase inexplicabil. Nu puteam vîrî deloc cheia în el. Tot tanti Ralița m-a salvat, spunîndu-mi:

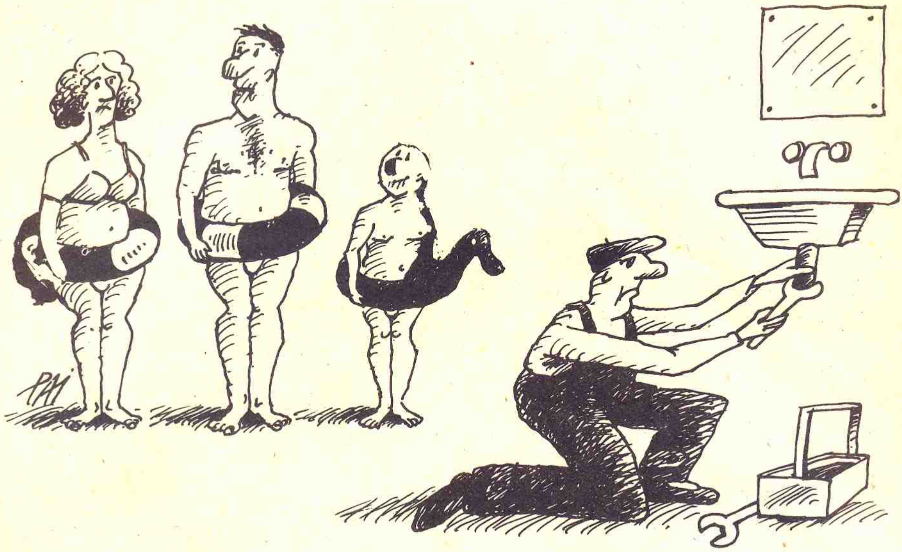
— Fii liniștit, nu-i o problemă! Pornesc eu motorul și fără cheie de contact. Doar mă știi cît mi-s de abilitată în chestiile astea electrice...

Știam, și n-am mai zis nimic. Nici una, nici două, a smuls niște fire, le-a lipit unul de altul, s-au zărit niște scîntei, a pîrîit ceva și-a mirosit nițel a ars, iar motorul a pornit praștie. În clipa următoare demaram în trombă spre linia de centură. Pe cînd ne-apropiam de Otopeni, unde se găsea și postul de



CRISTIAN MARCU

IULIAN PENA-PAI



control, deodată, amintindu-mi de „control" am simțit că-mi îngheață sîngele în vine. Ceva nu era în regula cu „Fiatul" meu. Și, îngrozit, am întrebat-o pe mătușă-mea:

— Tanti Ralițo, mai ții minte ce culoare are „Bombița"?

— Păi cum să nu! Cînd e spalată, alb-gri murdar. Cînd nu, nămol curat, negru spre maro închis...

— Și-acum?

— Curios, a mormăit tanti Ralița, asta-i și spălată, și-i bej curat! Băiete, sîntem în pom, nu-i mașinuța noastră!

De-aia nu-mi mersese figura cu cheia de contact. Deci, furasem mașina cuiva. Și-am început să mă simt rău. Atunci am întrebat-o pe mătușă-mea:

— Ai ceva de băut în geamantanul matale de poșetă?

— Cum să nu! Totdeauna umblu la mine cu un vasodilatator. De asta dată, coniac cinci stele...

După ce-am tras cîteva duști, mi-am mai revenit un pic. Și-am ridicat la vreme piciorul de pe pedala de accelerație. De amețit ce eram. Încît abia l-am zărit pe tînarul agent de circulație care ne semnaliza să tragem pe dreapta. Apropiindu-se de noi, cînd a observat că frînasem regulamentar, băiatul s-a prezentat politicos:

— Sergent-major Pandele Ion... Stați liniștit, n-am nevoie de acte pentru control. Am vrut doar să vă felicit, pentru felul preventiv în care conduceți!

Mirat de-atîta amabilitate, l-am asigurat și eu:

— Nu numai că mîn atent, dar am studiat pe larg și toate celelalte recomandări...

Atunci a intervenit și mătușă-mea, sărindu-mi în ajutor:

— Pe toate le știe, că de-aia-i nepotu-meu! Bea rar, la volan, numai în caz de nevoie, cum e situația astăzi... De fapt, e pentru prima oară, căci încă n-are carnetul de conducere!

— Un moment! a devenit brusc atent sergentul-major. Ia să-mi suflați un pic în fiolă... Pe-urmă vedem ce-i și cu carnetul.

— Și dacă suflu-n ea, ce se-ntîmplă?

— Se-nverzește, în cazul cînd aveți alcool în sînge...

— Imposibil! Că n-oi fi băut verde de Paris, ca să se-nverzească. Doar am tras cîteva duști de coniac. În stomac, și nicidecum în sînge. Iar coniacu-i de culoarea castanelor... De fapt, cît costă o fiolă?

— Depinde de intensitatea culorii! Dacă-i verde închis, vreo trei sute... Dacă-i mai deschis, numai două sute cincizeci!

— Perfect! Treceţi-mi pe chitanţă două sutici... Cît am băut eu, precis iese vernil, ca prazul...

— În regulă! Îmi pare bine că nu opuneţi rezistenţă legii. Chiar n-aveţi carnet, cum spune mătuşa dumneavoastră?

— Am! Vreo trei chiar... De membru al Uniunii, de sindicat şi de ADAS! De conducere însă, nu prea... Ăsta cît costă, dacă nu-l am?

— Minimum 1 000 lei!

— Nu-i drept! a sărit cu gura tanti Raliţa. Din moment ce maşina nici nu-i a noastră, ci furată din motive de forţă majoră, de ce să plătească el în locul proprietarului?

Total năucit de cele aflate, sergentul-major m-a rugat afabil să cobor de la volan şi să-i predau cheile.

— Care chei? s-a înfuriat mătuşă-mea. N-ai înţeles că nu-i maşina băiatului? Am pornit-o eu, cu forţe proprii, rupîndu-i firele de contact. .

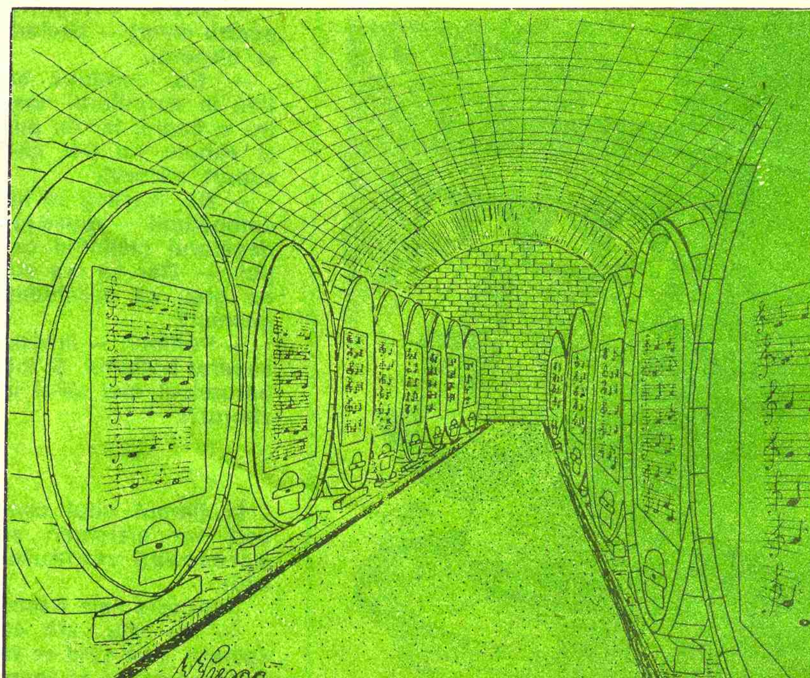
— Vă pricepeţi şi la de-alde-astea? s-a mirat Pandele Ion. Păi atunci e grav.

— Sigur că-i grav! Nevasta lu' nepotu-meu e atacată de tîlhari la Tîncăbeşti, şi noi stăm acilea la palavre... În asemenea situaţii, sînt capabilă de orice!

Intrînd la idei, sergentul-major a urcat la volan şi-am demarat cu toţii în trombă spre Tîncăbeşti. Unde am găsit-o pe biata nevastă-mea lătrată de-o haită de cîini vagabonzi, care încă mai dădeau tîrcoale casei. Convins că mătuşă-mea spusese adevărul, Pandele Ion ne-a luat cu duhul blîndeţii, comunicîndu-ne:

— Vă las aici, să păziţi ograda de tîlhari, însă maşina o iau cu mine, ca s-o predau cui se cuvine... De asemenea, vă iau şi cei 1 200 de lei, ca totul să fie în regulă! E bine? Pe viitor, cînd veţi obţine şi carnetul, şi dacă ne mai întîlnim, poate o să vă coste mult mai ieftin. Principalul este să nu beţi la volan, să nu conduceţi maşini de furat şi să mărturisiţi întotdeauna adevărul, cum aţi procedat astăzi! Şi-am să vă felicit iarăşi. Pe bune însă, sper... Deocamdată, vă felicit totuşi pentru că posedaţi o asemenea mătuşă!

Am tăcut mîlc. Şi-am achitat totul. Fără să-i mai spun amabilului sergent-major că-s dispus să i-o predau şi pe tanti Raliţa. Contra aceloraşi chitanţe. Chiar fără să fie menţionata în formularele respective. Să vadă şi dînsul, după aceea, ce-i poate capul mătuşă-mii!

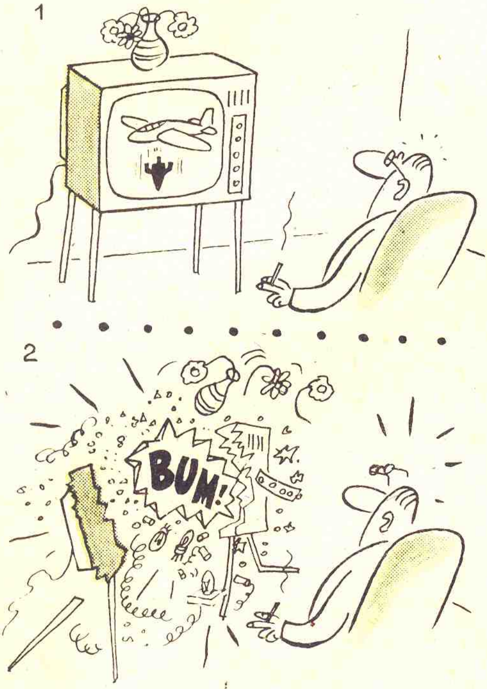


MITICĂ PUŞCĂ

ADRIAN ANDRONIC

1

2



A. ŞT. ALEXANDRESCU



Anecdote

— Vreau ca perlele pe care le voi purta în primul act să fie veritabile — declară capricioasa actriţă.

— Bine, vor fi autentice — spuse zîmbind directorul.

— Totul va fi veritabil. Şi perlele din primul act şi otrava din ultimul...

*

Într-o şcoală din Scoţia învăţătorul a dat elevilor o compunere pe tema: „Poveste scurtă despre noroc". O fetiţă a scris: „Odată un bandit a omorît un trecător ca să-i ia banii. Acesta însă îşi uitase portofelul acasă. Asta da noroc!"

*

— Insist categoric pentru divorţ — declară el disperat.

— Ea, continuă să ţină în dormitorul nostru o capră, iar eu pur şi simplu nu pot să-i suport mirosul.

— Da, meritaţi să fiţi compătimit — spuse judecătorul clătinînd capul. — Dar vă era atît de greu să deschideţi geamul?

— Poftim?! — întrebă supărat bărbatul. Şi toţi porumbeii mei să-şi ia zborul?!

*

În timpul unui concert un meloman se adresează vecinului său:

— Acesta este Bach?

— Nu ştiu, stă cu spatele, însă cînd se va întoarce am să vă spun.

Anecdote

Un magazioner, vizitînd vila unui coleg, îi mărturiseşte:

— Splendidă vilă! drept să-ţi spun pentru vila asta şi cinci ani dacă ai primi, nu e mult...

*

Într-o carte de bucate scoţiană, o reţetă pentru omletă începea aşa: „Se iau două ouă împrumut..."

*

— Soacră-mea a venit la noi o singură dată după nunta noastră.

— Norocosule, ferice de tine!

— Da, însă de atunci n-a mai plecat...

*

Medicul către soţie:

— Soţul dumneavoastră este bolnav de nervi şi are nevoie de linişte absolută!

— Acelaşi lucru îi spun şi eu de o mie de ori pe zi!

*

Doi scoţieni se aflau pe un vapor care începuse să se scufunde. Unul începu să plîngă, celălalt îl consola:

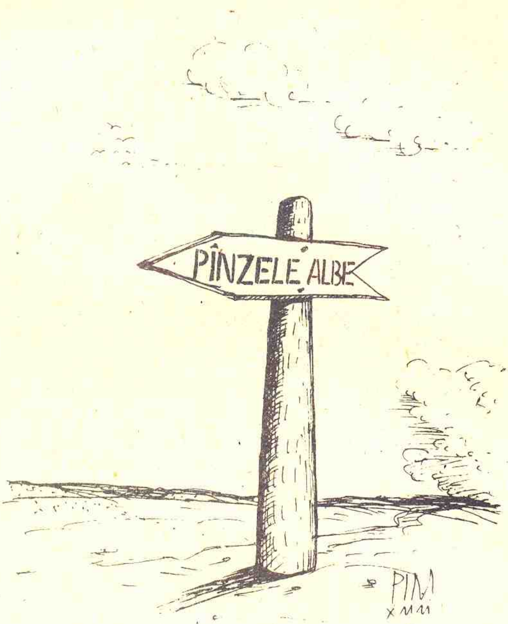
— Lasă, nu merită, doar nu eşti tu proprietarul vasului.

*

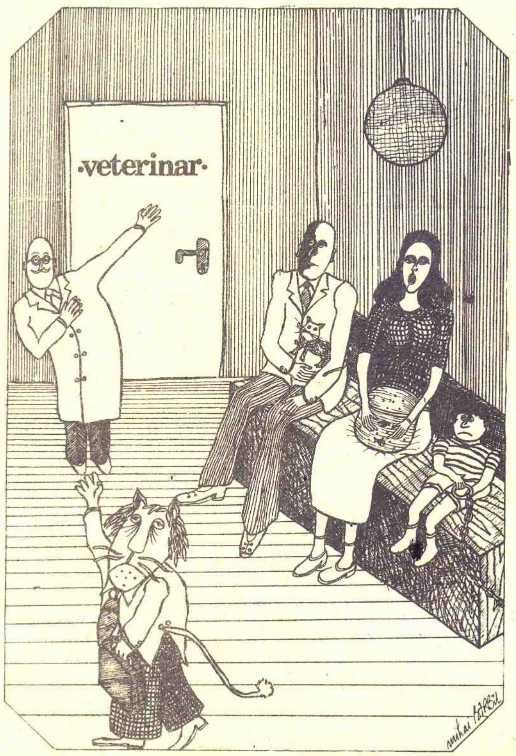
Victima unui grav accident este adusă la spital. Doctorul o examinează şi spune:

— Slavă Domnului. Numai o rană este mortală. Celelalte se pot vindeca.

Culese de *VIOREL CLOPOVSCHI*



MIHAI PÎNZARU-PIM



MIHAI BARBU

MIHAI CRIŞAN

EVOLUŢIE

La orice oră soseai în orăşelul N., Milică te aştepta la gară, pe peron, cu zîmbetul lipit pe buze ca o etichetă, fie ploaie, fie senin, fie că trenul venea la timp sau că întîrzia o oră-două. Licărul din ochii lui trăda o adîncă recunoştinţă pentru faptul că ai binevoit să descinzi în localitate şi pentru că i-ai permis marea cinste de a te întîmpina. Altminteri sobru, nu avea explozii de bucurie şi nici intimităţi care ar putea deranja o personalitate de la „centru". Îţi înşfăca geamantanul şi te invita, cu un gest discret, la maşina împrumutată de la un prieten sau, în cel mai rău caz, la autobuz, pentru care avea pregătite biletele. Între timp anunţa programul întregului sejur — astă seară, că-i tîrziu, o ţuică, o gustare şi o sticlă de vin, în camera de hotel; mîine luăm masa la cantina I.P.C.M. vorba vine cantină, e un separeu rezervat, iar poimîine avem „acţiunea melu". Ultimul punct al programului se rostea cu glas şăgalnic, evocînd mai vechi şi mai recente amintiri, cu friptură de miel servită la iarbă verde şi vinul răcit „natural" în pîrîul cu apă ca gheaţa. La „acţiunea melu" se lipeau două-trei fire de lăutari şi niste fete foarte cuminţi, care vedeau de gospodărie, mai cu servitul, mai cu strînsul vaselor şi umplutul paharelor, dar şi pe post de soliste vocale, specialiste în folclorul local. Iar Milică le făcea pe toate, fără să se plîngă, fără să-i simţi efortul, senin şi binevoitor, nespus de bucuros că poate contribui la înseninarea zilelor pe care le petreci în fieful lui. Memoria lui Milică e surprinzătoare: îţi spune cu cîtă plăcere te-a ascultat vorbind la radio şi despre ce, în ce publicaţie ţi-a apărut un articol, o notă, o recenzie, cine te-a lăudat sau cine te-a înjurat. După ţuică, după gustare (consistentă), după vin, tocmai la cafea şi coniac, îţi şopteşte încet, la ureche, cum s-a îmbătat cutare director de la Bucureşti, care era şi el în trecere prin N., neuitînd să te roage ca cele discutate să rămînă îngropate aici, pentru că slăbiciunile sînt omeneşti şi trebuie iertate. Iertat să fie şi L., care cumpărîndu-şi stofă de haine i-a cerut bani cu împrumut şi a uitat să-i mai trimită. Cîtă generozitate! Cîtă mărinimie! Printre valurile de fum, printre aburii băuturii îi vezi faţa senină, ochii blajini şi-ţi vine să-l pupi pe chelie. Bun băiat Milică!

Nu e de mirare că, ivindu-se un loc liber în schema noastră, la Editura „Natura" şi întrebat de şef pe cine ai propune, primul nume care îţi vine pe buze e... Milică. Un tovarăş bun, muncitor, îndatoritor, destul de tînăr, cu experienţă în domeniu, apreciat de forurile locale, cunoscut la centru. Şeful surîde complice. Înseamnă că ştie programul lui Milică, a servit pastrama de purcel şi caşcavalul, stropite cu ţuică folclorică şi vin de buturugă în camera de hotel, pînă spre dimineaţă, a luat masa la cantina I.P.C.M. la separeu, bineînţeles, cu nelipsita ciorbă de burtă, pentru dres, iar în încheiere „acţiunea melu" cu specific local.

În cîteva zile Milică a descins la Bucureşti, afişînd un aer cam provincial, cu un geamantan de carton, cu ghetele scîlciate, pantalonii burlan, cravata legată strîmb... Pe scurt, a făcut o impresie bună, fiind instalat într-una din cele două camere ce adăpostesc birourile redactorilor. Şi-a ales masa cea mai mică, din colţul cel mai întunecat, cerîndu-şi scuze pentru deranj, pentru faptul că îţi consumă din oxigen, solicitînd sprijin şi sugestii de la toţi, pînă ce mai învaţă şi el cîte ceva de la asemenea somităţi cu care are acum cinstea să fie coleg.

Apoi evoluţia lui Milică a fost rapidă. Îmbrăcămintea a început să tră-

deze preocuparea pentru eleganță (se scuza că a luat ce-a găsit la „Confecția"), cravata, cămașa și ciorapii se asortau la costum, pantofii bine lustruiți, întotdeauna ras proaspăt, lăsînd în urma lui o vagă dîră de lavandă.

Într-o dimineață, intrînd în redacție, am rămas, cu toții, înmărmuriți: masa lui Milică era acoperită cu un cristal gros, peste care trona o lampă superbă, cu picior de porțelan și abajur de mătase verde. Și, culmea! În spatele biroului se afla un scaun cu spătar uriaș, tapițat în pluș albastru. Modesta lui masă domina acum încăperea, atrăgînd atenția tuturor. Iar Milică explica, sfios, că a pus cristalul întrucît masa era întotdeauna plină de praf, că în colțul ăla nu are lumină, că fiind miop, a găsit o lampă la vechituri. Vechiul scaun era o ruină, numai cuie, care i-au deșirat pantalonii...

Îngrijorați de faptul că revista bi-anuală „Prietenii naturii" nu i-a mai invitat pentru obișnuitele colaborări, adică studii de botanică, biologie, zoologie etc., doi colegi și-au luat inima în dinți și au mers să discute cu redacția revistei. De aici au aflat că cineva de la editură, le-a pus în vedere să nu mai publice decît articolele ce au avizul lui Camil Prestacu. Adică Milică! Luat la rost, noul nostru coleg ne-a răspuns că el n-are nici o vină și că dispoziția venea de la minister.

Umblau de mult zvonuri despre relațiile neprincipiale pe care le avea Milică cu un director din minister, ba că îl aprovizionează cu vestita țuică folclorică și cu pîntecoase damigene, ba că îi împrumută cheia apartamentului, atunci cînd are de discutat chestiuni mai intime cu unele subalterne, ba că aranjează chiolhanuri prin diverse localități din țară, după binecunoscutul protocol. Zvonurile s-au confirmat indirect cînd, la o ședință-fulger, respectivul director ne-a anunțat că șeful nostru va fi transferat în altă parte și că noul șef (deocamdată cu delegație) va fi... Milică.

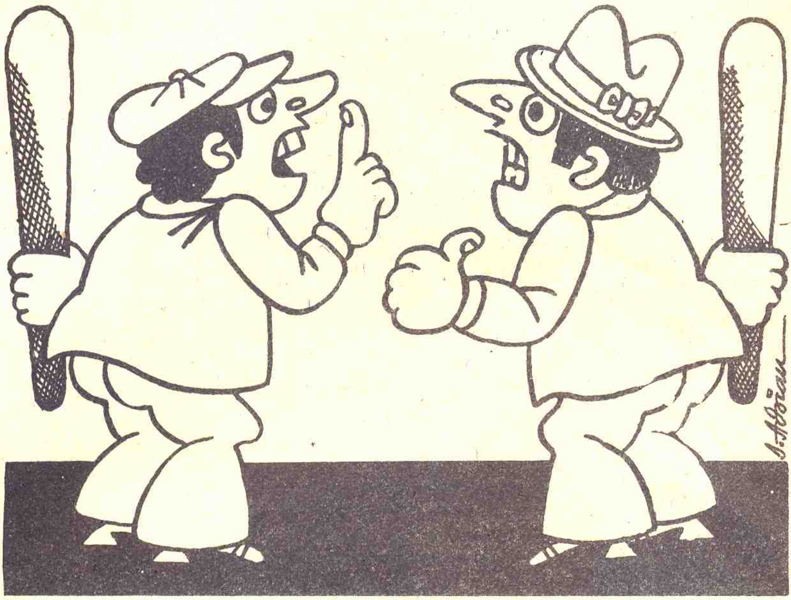
Brusc, întreaga lui făptură a suferit o schimbare calitativă. Vorbea răstit. Îi făcea o deosebită plăcere să te țină la ușă ore în șir, anunțînd prin secretară că are de rezolvat o lucrare urgentă sau că vorbește la telefon cu ministrul, în persoană.

De altfel șicanele erau multe și diverse, minuțios gîndite, elaborate temeinic, avînd ca scop să ne dezbine, să ne umilească, să ne facă viața imposibilă. Și-a creat o rețea de informatori și a întocmit fișe, pentru fiecare, cu orele de sosire și de plecare, cu cei care ne vizitau și cu durata vizitei, cu telefoanele care se primesc și se dau. Dar cea mai diabolică invenție a fost interzicerea accesului prin intrarea principală, după ce a spart în perete o ușiță ca de coteț, prin care nu puteai pătrunde decît aplecîndu-te adînc. Dimineața te aștepta pe coridor, zîmbind înghețat, cu sentimentul de infinită satisfacție privind involuntarul servilism.

...Mi-am amintit de toate acestea curînd, după Revoluția din decembrie. Speriat la început, dezorientat, ros de îndoieli și incertitudini, Milică și-a revenit repede. Și-a descoperit oarecari rude „cu probleme", pe care nu le trecuse în autobiografie, și-a amintit despre perioade de viață cînd ambițiile nu se îndepliniseră conform marilor speranțe și, după ce și-a ars carnetul de partid, a devenit... victimă, o victimă a mîrșavei dictaturi și a odioasei sale soții. A apărut la televizor înfierînd vechiul regim, apoi pîndind diverse greșeli, a scris articole criticînd aprovizionarea magazinelor, condamnînd lipsa de obiectivitate a televiziunii și a unor ziare, s-a luat de poliție, a găsit oricui nod în papură.

L-am văzut pe o listă de candidați independenți la deputăție (e mai prudent să fii independent). N-a fost ales. Acum, supărat, înjură și mai tare. Dar n-au fost astea ultimele alegeri. Va găsi el un partid serios, unde să se aciuieze. Pînă atunci continuă să scrie articole fulminante, arătînd ce calamitate a însemnat comunismul pentru acest popor, demascînd pe cei care, după ce au slujit vechiul regim, s-au strecurat într-un anume partid (parcă numai unul!), demonstrînd că sîntem încă departe de democrație dar el, generos, ne înlesnește calea spre adevărata libertate. Evoluția lui Milică nu s-a întrerupt, ea continuă pe alt drum, mai generos, mai plin de speranțe.

ADRIAN DRAGOMIRESCU



– *Ce-mi dorești tu mie îți doresc eu ție!*

CORNELIU ALBU

SEXTIL PUȘCARIU

epigramist

Ne îngăduim ca în relatarea noastră să aducem în discuție un remarcabil epigramist dat uitării. Să subliniem, în prealabil, că în preocupările literare ale intelectualilor transilvăneni, umorul, dar nu și epigrama, a deținut un loc de frunte.

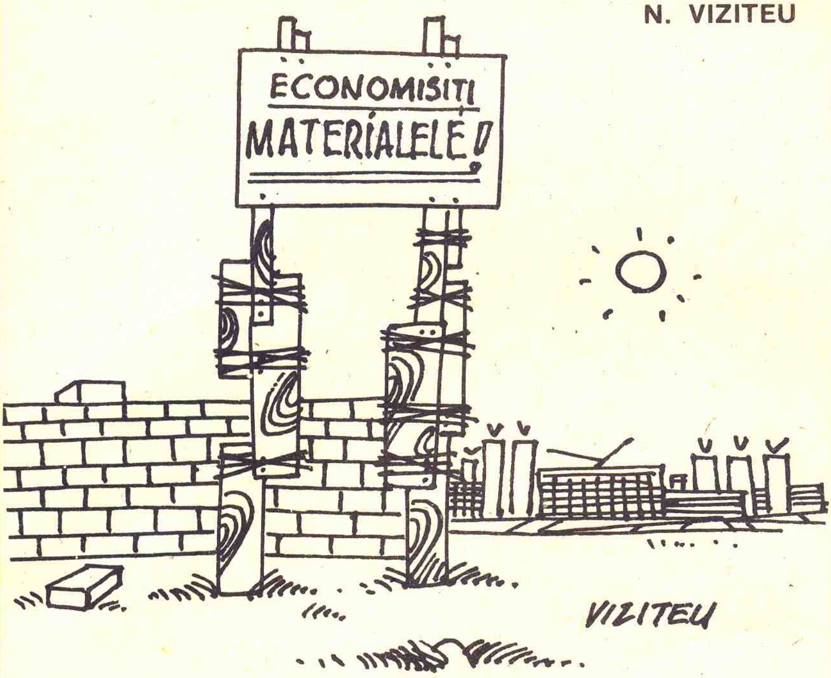
Mărturia care confirmă afirmația noastră constă că în 57 de ani, care au premers unirea de la 1 Decembrie 1918, pe lîngă numeroase publicații, de toate categoriile, au apărut și 11 reviste de specialitate. Ele sînt: **Tutti Frutti** — 1861, **Strigoiul** — 1862, **Umoristul** — 1863, **Gura satului** — 1867, **Priculiciu** — 1872, **Cocoșiul Roșu** — 1874, **Roza cu Ghimpi** — 1877, **Calicul** — 1881, **Cucul** — 1905, **Nuelușa** — 1906, și **Veselia** — 1900.

Toate aceste reviste au publicat puține epigrame. Nici unul din autorii acestora nu au reușit să-și transmită numele viitorimii.

Epigrama transilvăneană este însă mult mai veche. Ea datează din 1535 și aparține sibianului Nicolaus Olahus fiind elaborată în anii exilului său de la Bruxelles (1531—1542).

Firește că, vorbind de epigrama, nouă sau veche, nu putem trece cu vederea epigrama populară, STRIGĂTURA, utilizată de popor în public, la horă, cînd sînt criticate, biciuite chiar, cu severitate, practici care jignesc trăirea în colectivitatea satului sau denunță atitudini neconformiste, autocritici, ironii care acolo — și numai acolo — trebuie să fie considerate, chiar și de pricinași, ca fiind spuse Sine ira et stu-

N. VIZITEU



dio, adică fără ură și pătimire:

Măi, bărbate, strugur dulce,
Să fii om unde te-i duce...
Că și eu unde mă duc
Îs muiere, nu butuc.

Cu bărbatul nătăfleț
N-ai ce merge la ospăț...
Odată n-are căciulă,
Odată-i cu călcătură,
Odată n-are curea,
Greață-mi vine, nu alta.

*

- *Vai, mîndruțo, cum te-aș strînge*
  Dar ești tînără și-i plînge!
- *Strînge, badeo, cît îi vrea*
  Că îmi place și-oi tăcea!

*

Hora bine-o știu juca,
Ardeleana tot așa!
Cu suveica nu știu da,
Nici rufe nu știu spăla.

E fapt de necontestat că pînă spre sfîrșitul secolului trecut, majoritatea intelectualilor români proveneau din lumea satului, din rîndurile preoților și dascălilor, adică a învățătorilor. Aceasta pentru simplul motiv că, de-a lungul secolelor, numai aceștia s-au putut afirma ca știutori de carte.

Cunoaștem în Transilvania, în a doua jumătate a secolului trecut, familia preotului Pușcariu din Sohodolul Branului, jud. Brașov, din sînul căreia a ieșit epigramistul Sextil Pușcariu.

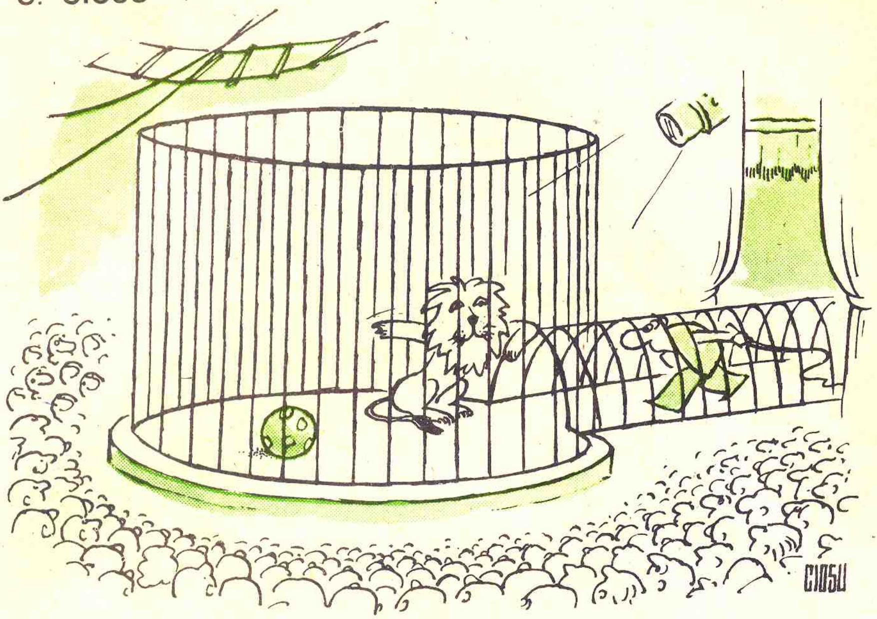
Preotul Ion Pușcariu a avut trei fii: Ion, Iosif și Ilarion, care au jucat roluri însemnate în istoria politică, culturală, științifică și ecleziastică a Transilvaniei.

Cel mai strălucit reprezentant al acestei familii este, fără îndoială, Sextil Pușcariu (1877—1948), cel care a scos la Sibiu revista umoristică „Cocoșiul Roșu", suprimată de contele Coloman Tisza.

A făcut studii superioare la Leipzig, Paris și Viena. În 1904 a fost numit docent pentru filologia română la universitatea din Viena, unde a întemeiat primul seminar de limba română. În 1906 a fost însărcinat cu redactarea dicționarului Academiei Române, iar în 1914 a fost proclamat membru activ al acestei instituții.

În anii 1906—1918 a funcționat ca profesor de limba română la

C. CIOSU



Universitatea din Cernăuţi, căreia în 1914 i-a fost decan.

După dezmembrarea Imperiului Austro-Maghiar a fost ales vicepreşedinte al Sfatului Naţional din Bucovina, iar în 1918 a deţinut portofoliul de secretar de stat pentru afacerile străine.

După unirea de la Alba Iulia, Sextil Puşcariu a fost numit profesor la nou înfiinţata universitate românească din Cluj şi însărcinat cu organizarea ei. A fost primul rector al acestei universităţi.

Activitatea lui ştiinţifică este remarcabilă. Nu vom stărui asupra ei fiindcă majoritatea este scrisă în limbi străine. Amintim însă că în 1919 a înfiinţat Muzeul limbii române şi a condus Buletinul Dacoromania, organul de presă al acestei instituţii. În 1925 a fost delegatul ţării noastre la Liga Naţiunilor. A fost membru activ al Astrei, secţia literară şi membru al Academiei de ştiinţe din Berlin.

Nu am bănuit niciodată că epigrama a fost pentru Sextil Puşcariu o preocupare stăruitoare în cursul vieţii sale. De aceea surpriza a fost mare cînd am aflat, în vara anului acestuia, că în anii tinereţii, influenţat probabil ereditar de preocupările tatălui său care, după cum am arătat, a înfiinţat, redactat şi condus revista umoristică poporală „Cocoşiul Roşu", Sextil Puşcariu a fost nu numai literat ci şi epigramist.

Pot afirma acum, în deplină cunoştinţă de cauză, că în 1886, pe cînd avea 19 ani, a tipărit la Craiova un volum de schiţe, iar peste doi ani în 1898, pe cînd se afla încă student, întreprinderea tipografică „Ciurcu" din Braşov i-a tipărit volumul JUVENALIA (Tinereţea), o adunare de păcate ale tinereţii, care cuprinde cîteva schiţe, poezii în proză, poezii şi 30 de epigrame.

Reţinem 6:

UNUI POET PESIMIST

„Lumea e deşărtăciune"
Zice-acest poet mereu.
Eu îl cred, că prea des spune:
„E o lume-n capul meu!"

UNUI POET MODERN

Vezi, la alţii chiar şi proza
Cîte-odată-i poezie.
Pe cînd versurile tale
Proză bine-ar fi să fie!

O. BOUR



UNUI POET ORIGINAL

M-ai rugat să-ți văd lucrarea
Și s-o critic, cît de scurt.
Critica mi-e foarte scurtă,
Căci e numai vorba: FURT!

DOAMNEI X

De cînd păru-i înălbește
Ea cu pudră și-l pictează
Și pe drept. Culoarea albă
Neprihană însemnează!

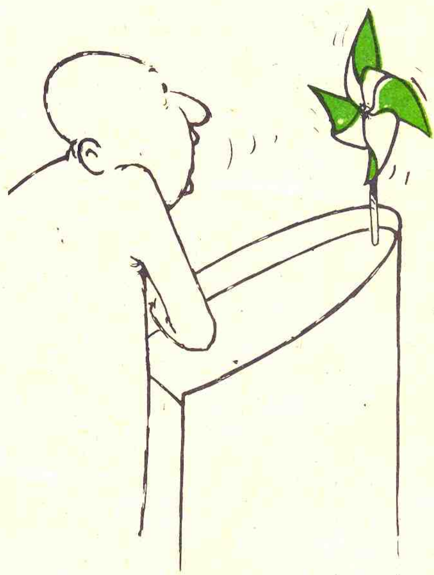
UN SFAT BISERICANILOR

În biserică cînd intri,
Vezi să mergi cu pas domol;
Inima să-ți fie plină,
Capul să îți fie gol!

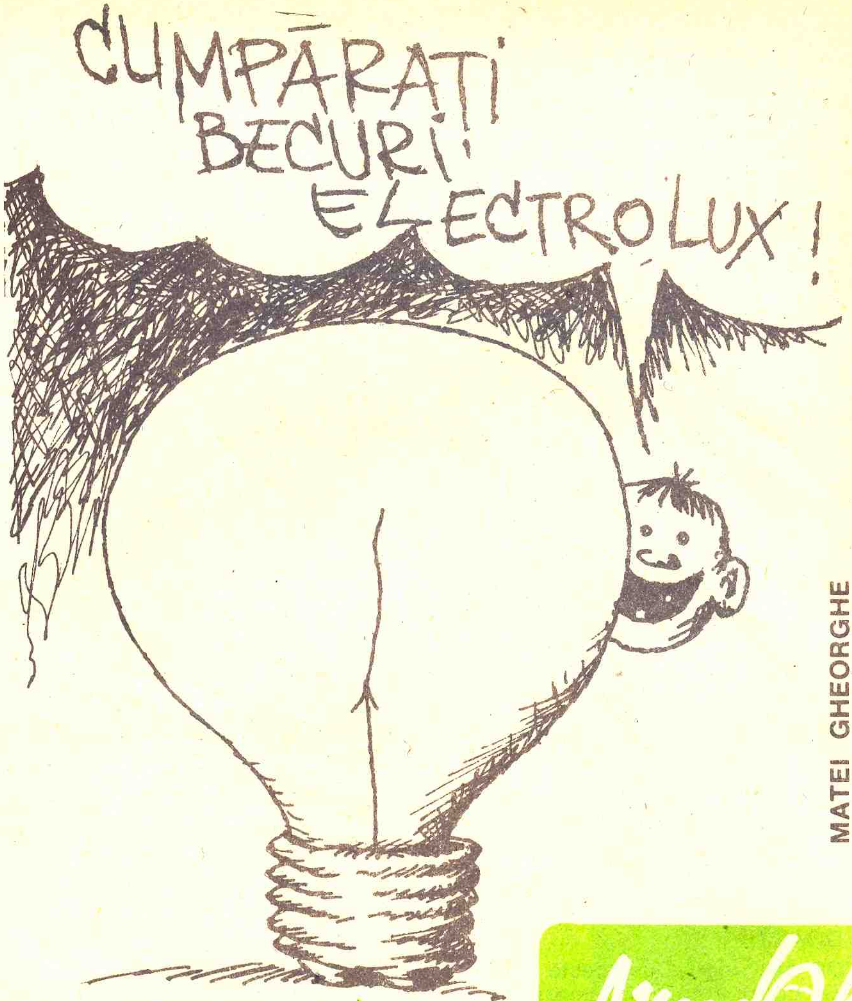
UNEI DOAMNE MĂRINIMOASE

Că inima ți-e mare, doamnă,
O cred și eu, și-s toți convinși
Că dacă nu, putea-vei oare
Să-ngropi în ea atîția inși?

Făcînd lectura acestor epigrame, realizate de marele cărturar care a fost prof. Sextil Pușcariu, ele nu trebuie judecate după canoanele moderne ale genului, ci după ce era epigrama românească acum mai bine de o sută de ani cînd, de fapt, existența ei era foarte firavă.



NEBOIȘA ROSICI



MATEI GHEORGHE



C. GAVRILĂ-GAVCO

Anecdote

— Ce faceți!? — țipă pacientul către dentist. Trebuia să-mi scoateți alt dinte!

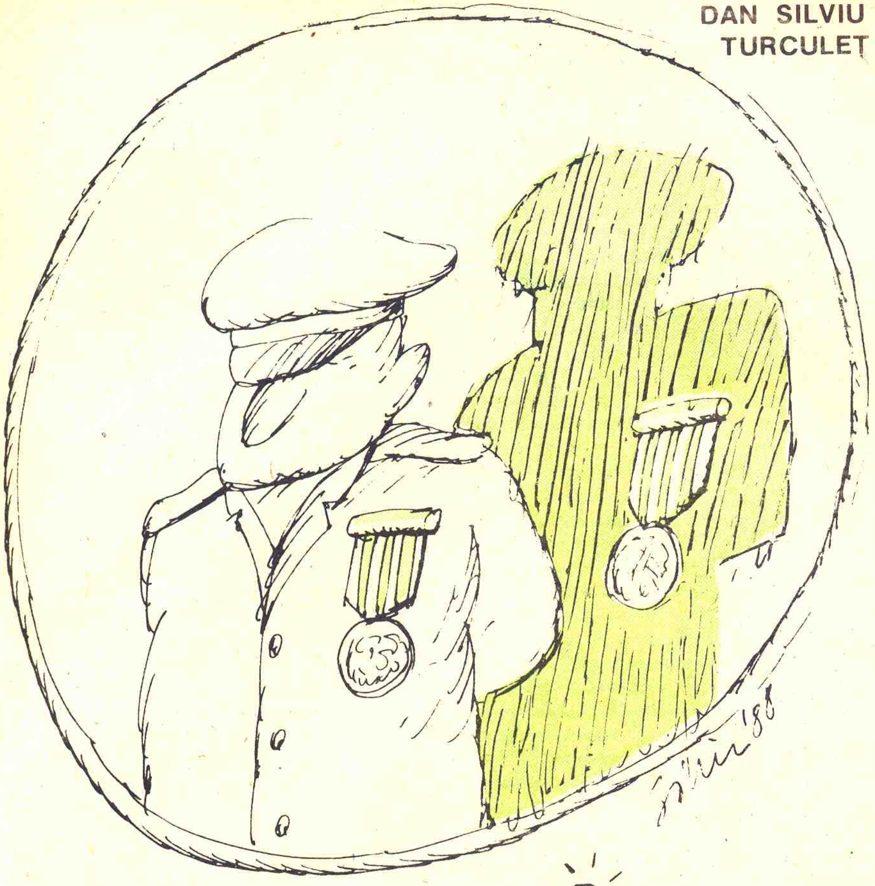
— Calm, calm! Vom ajunge și la el, prietene!

•

Un tribunal american a condamnat un inculpat la 130 de ani de închisoare.

— Nu vă alarmați — l-a încurajat judecătorul. Nu sîntem birocrați. Veți ispăși atît cît veți putea.

DAN SILVIU TURCULET

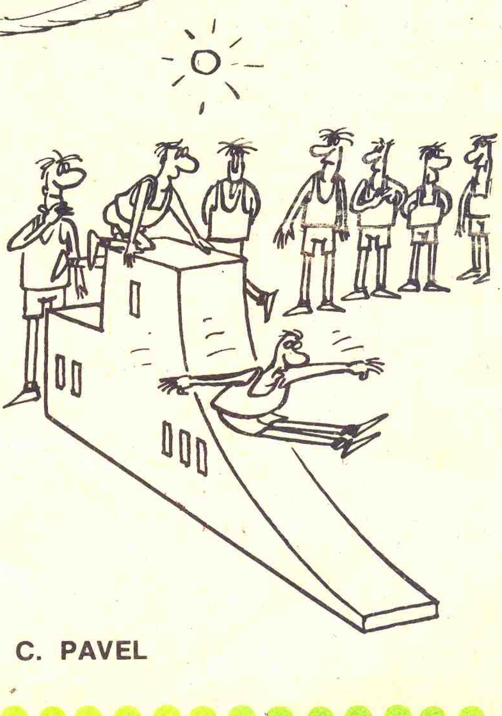


— Care este diferența între sport și infidelitate?
— Despre sport vorbesc toți, dar nimeni nu-l practică.

•

Soțul se întoarce vesel acasă și-i spune soției:
— L-am auzit pe portar cum se lăuda unui domn că s-a culcat cu toate femeile din bloc, cu excepția uneia.
Soția căzu pe gînduri, apoi zise:
— Precis e mototoala aceea de la etajul trei!

Culese de VIOREL CLOPOVSCHI



C. PAVEL

ŞTEFAN DIMITRIU

TARIF SPECIAL

Ieri, orele 2 p.m. în casele miresei din strada Gestionarilor s-a celebrat căsătoria domnişoarei Anda Carnemacră cu domnul Val Ciolan, naşi fiind domnul Costică Măcelaru, condamnat la trei ani cu suspendarea pedepsei şi domnul Nelu Frunză (zis Aprozar), judecat în stare de libertate, printre invitaţi aflîndu-se şi persoane, în special casnice, fără antecedente penale.

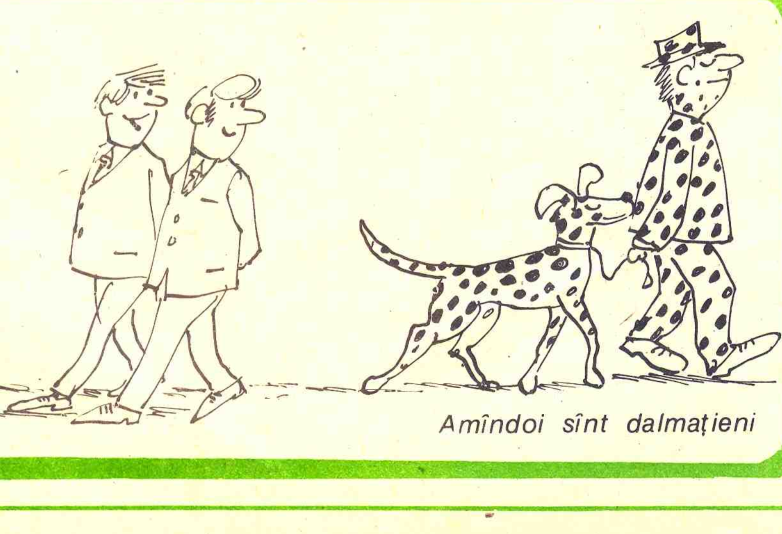
Deşi născuţi şi crescuţi la nr. 4 şi 4 bis, tinerii căsătoriţi nu au avut şansa de a copilări împreună, întrucît mireasa a apărut pe lume cu şase ani mai devreme. Aşteptînd ca această diferenţă să dispară (între timp, domnişoara Anda şi-a pierdut, de cîteva ori, prin oficiul de stare civilă, calitatea de domnişoară, redobîndindu-şi-o apoi, de fiecare dată, prin hotărîre judecătorească), mirii şi-au propus, în cele din urmă, să facă pasul decisiv în momentul în care municipalitatea va rezolva şi mult promisa problemă a transporturilor în comun. Deoarece, însă, situaţia naşilor devenea cu fiecare zi tot mai precară şi cum nu exista nici un semn că evenimentul anunţat de municipalitate se va produce prea curînd, mirii au fost obligaţi să-şi aleagă, pentru nunta lor, o zi obişnuită, cu autobuze, tramvaie şi troleibuze supraaglomerate, funcţionînd după un orar numai de ele ştiut, fapt care a făcut ca nuntaşii să apară, la ora fixată, cam şifonaţi şi cu destulă dificultate.

Ceremonia schimbării ghiulurilor, felicitările, dansul, friptura şi şpriţul au decurs normal, pînă cînd naşul cu suspendare, domnul Costică Măcelaru, a oferit tinerilor căsătoriţi darul său de nuntă — un tablou de Pallady, cumpărat pe timpul foametei. În momentul acela, mama miresei, într-un acces de mînie necontrolată, din care se putea înţelege că, dacă nu se aşteptase la o maşină, visase, din partea suspendatului, măcar un Lăstun, îi sparse acestuia, în văzul întregii asistenţe, pînza de creştetul capului, în timp ce mama mirelui, vară dulce cu naşul, încercînd, în învălmăşeala aceea, să salveze cel puţin rama, nu reuşi decît s-o prefacă-n surcele, pe care le strînse apoi cu făraşul.

Domnul Costică Măcelaru, ştiindu-se cu suspendare, a dat dovadă tot timpul de un calm desăvîrşit, iar la urmă, cînd şi ceilalţi se mai potoliră, a scos tacticos, din buzunarul de la piept, copia anunţului pe care-l plătise, pentru a doua zi, la mica publicitate: „Dau Pallady stare excepţională contra automobil condiţii similare".

Fiind plătit după tarifele speciale, anunţul a apărut, în ziarul de astăzi, cu chenar negru.

GH. CHIRIAC



Amîndoi sînt dalmaţieni

FLORIN ANDREI IONESCU

Ghidul POSESORULUI DE PAŞAPORT

SE POARTĂ IAR... PATRUPEZII

TURISTUL neavizat va fi desigur şocat, la primul contact cu occidentul, de numărul impresionant al patrupezilor. Cu cît o ţară vestică e mai bogată, cu atît cetăţenii săi par a se simţi obligaţi să-şi asorteze la dotare mai mulţi cîini sau pisici: un dog la Mercedes, doi pechinezi la rochia de seară, un fox la paltonul îmblănit, măcar un grifon la costumul de schi, cel puţin un doberman la vila din Elveţia şi, dacă n-au altceva mai bun la îndemînă, două-trei pisici siameze la budoar.

Pe străzile marilor oraşe, cîinii mişună mai rău decît sfintele vaci din India. Presupun că vacile pun la dispoziţia băştinaşilor ceva lapte, aliment atît de necesar organismului. Pe cînd în occident, patrupezii nu lasă în urmă decît... muşuroaie.

Te apucă uimirea cînd îi vezi pe occidentali trecînd placizi, pe străzile lor în general bine curăţate, printre muşuroaiele de pe trotuare, într-un slalom grotesc şi nu rareori simţi nevoia să te opreşti, şocat de spectacolul oferit de cîte o doamnă îmbrăcată cu ucigător rafinament, femei din categoria acelora care nu folosesc pentru toaletă decît „apa distilată şi săpunul CD", aşteptînd în poziţii deosebit de fototelegenice momentul în care, după ritualul de rigoare, căţelandrul îmbrăcat în jacheţică ecosez depune la o distanţă de un centimetru de pantoful de lac şi mătase, excrementele sale, în definitiv organic justificate.

Odată evenimentul produs, căţelul respectiv îşi continuă demn promenada, iar doamna elegantă îl urmează, anexată lănţişorului de argint, pînă lîngă proximul copac unde patrupedul devine subit triped, ridicînd unul dintre picioare în exercitarea altui ritual străbun.

Cîinii, al căror număr dispune în principalele ţări europene industrializate de circa şase zerouri în coadă, au la dispoziţie totul, de la leagăne cu horboţele şi pînă la jucării din material plastic închipuind pisici şi chiar mirosind plăcut a aceste feline. Dar, problema aceasta a mai fost cu succes dezbătută în presa noastră...

Venind vorba de pisici, trebuie musai menţionat, dacă vrem să respectăm adevărul istoric, faptul că în ultimii ani asistăm, se pare, la naşterea unei noi mode: moda pisicilor. Pisicile se poartă dimineaţa, la prînz şi uneori seara, legate cu lănţişoare de aur fin şi prevăzute cu mici clopoţei de argint.

Se povesteşte chiar — şi nu văd de ce n-am crede — că cineva a asistat odată, pe o pajişte de gazon englezesc, la următoarea scenă: posesoarea unui cîine şi posesorul unei pisici încercau, plini de bunăvoinţă, ca doi buni cunoscători ai normelor de comportare în societate, să facă prezentările de rigoare între cele două fiinţe. Pisica îşi scutura tocmai, plină de graţie, clopoţelul, cînd, din senin şi sfidînd orice precepte de politeţe, infamul dulău s-a repezit ca fulgerul şi i-a clămpănit micuţei circa două treimi din urechiuşa sa roză. Anunţată de un binevoitor, poliţia a apărut urgent la locul crimei. Atraşi ca de un magnet, s-au prezentat în goana mare şi reporterii ziarelor de seară. Ca de obicei, reprezentanţii celor două societăţi de asigurări implicate au apărut şi ei, dar ultimii.

Evenimentul acesta tragic a fost înfierat cu indignarea necesară de asociaţia „Prietenii animalelor" şi a condus ulterior la o acţiune în justiţie de pe urma căreia un avocat a devenit, ca de obicei, celebru, iar altul şi-a pierdut complet clientela, nerămînîndu-i altceva mai bun de făcut decît să se lanseze în industria jocurilor de noroc, devenind în scurtă vreme milionar şi patron a şapte bordele.

Dezbaterile procesului au fost relatate în presă cu lux de amănunte, secvenţe fiind de asemenea prezentate într-un serial produs din însărcinarea programului IV al televi-

CRISTIAN MIHĂILESCU



ziunii, în cadrul emisiunii finanțate de opoziție și sugestiv intitulată „Așa nu mai merge! Unde sînt drepturile cetățenești?"

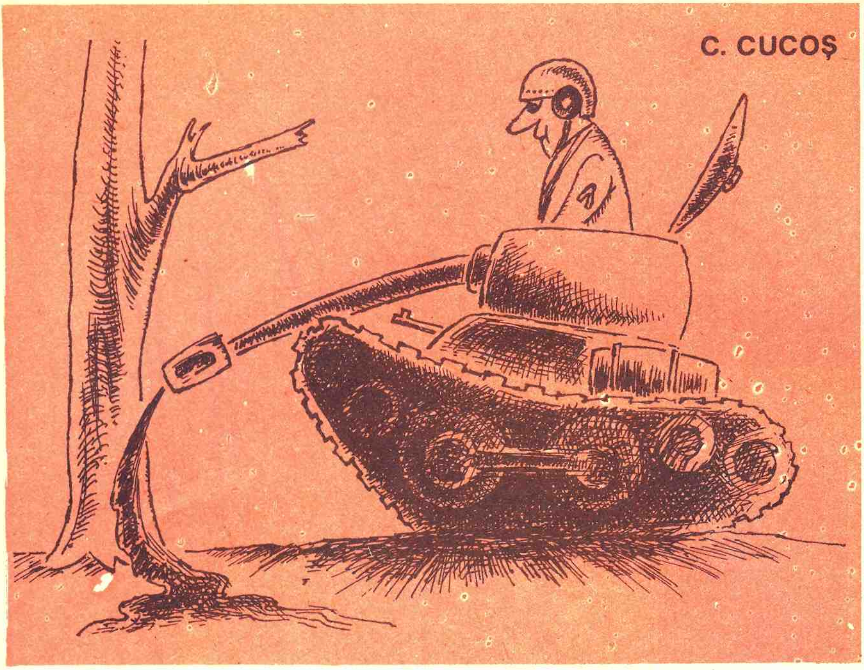
CÎINII, spuneam, au o serie de drepturi, inclusiv pe acela de a călători tolăniți pe canapeaua din spate a oricărei limuzine, în tramvai, tren, avion sau transatlantic, de a beneficia de asigurări pe viață și pentru cazuri de invaliditate parțială, permanentă sau temporară, de a fi cazați în hoteluri speciale în camere cu vedere la Mediterana, dar și o serie de datorii.

Așa spre exemplu — faptul pare incredibil — nu pot pătrunde în unele magazine! Trist, dar adevărat. Sadicii proprietari ai acestor magazine lipesc, la înălțime corespunzătoare, pe ușile de acces, mici poze frumos colorate, reprezentînd de obicei doi cățelandri cuminți care declară, textul fiind înscris în limitele unor balonașe care le ies din boturile roze, „Noi rămînem afară". De obicei, în imediata apropiere a intrării acestor magazine, sînt înfipte în zid belciuge amintind de vremurile odioasei inchiziții, de care cățeii se lasă legați îngăduitori, fără a-și putea însă deghiza întregul dispreț ascuns în ochii lor blînzi, de triști patrupezi.

AM cunoscut cîndva un cățel negru, lung de circa un metru și jumătate, avînd forma unui burlan cu patru labe, care n-a putut suporta această degradare și s-a sinucis pe pragul magazinului de instrumente muzicale în care-i dispăruse stăpînul. S-a sinucis ostentativ, simplu și demn. S-a sinucis autoînnodîndu-se. Stăpînul său, un individ respectat, patron al unei fabrici de hîrtie igienică, a purtat doliu două săptămîni încheiate, după care, nemaiputînd suporta singurătatea și atmosfera lipsită de lătrături a palatului în care locuia, și-a achiziționat un cățel lung de numai 15 centimetri, care nu s-ar fi putut autoînnoda nici invocînd forțe supranaturale. Noul cățel, de o înțelepciune rară, avea un singur defect: nu suporta papucii de casă. Drept care, într-o noapte mai răcoroasă, a ieșit desculț din baie și s-a căptușit pe loc cu o dublă pneumonie de care nu l-au mai putut salva nici cei trei cunoscuți profesori doctori ai universităților din Bonn, Oxford și Sorbona, convocați urgent la căpătîiul muribundului.

El odihnește în prezent în cimitirul orășenesc al cîinilor, pe mormîntul său putînd fi admirate în fiecare dimineață flori albe de cais, orhidee și excremente omagiale ale prietenilor patrupezi veșnic neconsolați.

Deși am senzația că insist prea mult asupra acestei digresiuni, nu pot lăsa nemenționat faptul că si-



nuciderea cățelului amintit mai sus n-a rămas fără urmări în conștiința patronului magazinului de instrumente muzicale pe pragul căruia se produsese plecarea sinucigașului către o lume mai bună. Ros de remușcări, patronul a dezlipit de pe ușă micul afiș, lipind în locul lui altul, de dimensiuni ceva mai mari, cu următorul conținut: „În acest magazin ușile stau deschise accesului oricărui cîine. Aceștia pot chiar proba instrumentele muzicale puse în vînzare". Am trecut destul de des prin fața acelui magazin, dar numai rareori am putut vedea vreun cățel acționînd clapele pianului. Ceea ce mă face să cred că patrupezii hotărîseră să boicoteze un magazin patronat de un om cu inimă de cîine.

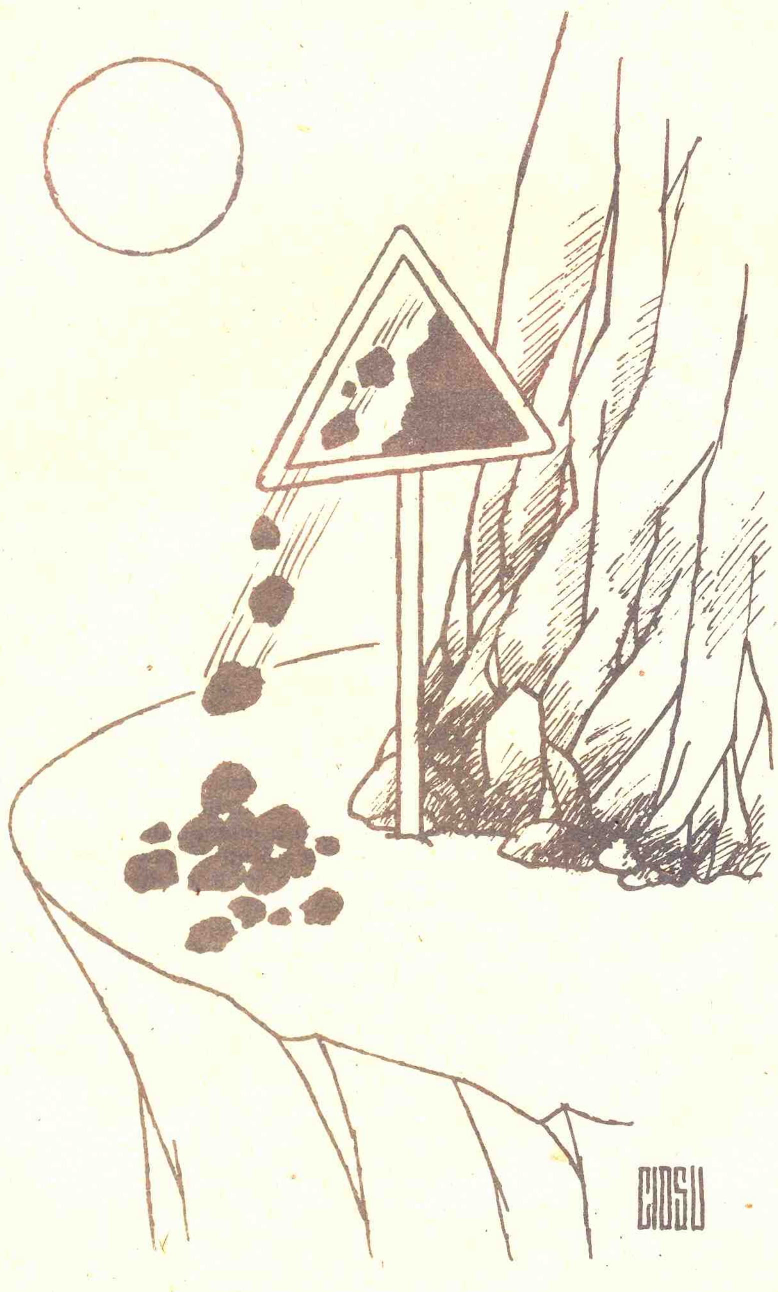
INDUSTRIA alimentară a produselor dietetice pentru cîini se află într-un permanent boom economic. Ea produce îndeosebi conserve, care se vînd formidabil. Altfel nu se explică reclama permanentă de la televiziune care costă, pe minut de emisie, echivalentul celebrului inel făcut cadou de Richard Burton nu mai puțin celebrei Elisabeth Taylor, cu ocazia împlinirii rotunjoarei vîrste de 40 de ani.

O astfel de reclamă prezintă în general următoarele secvențe: Un dulău doarme visînd o cutie de conserve pentru cîini „Chappy"; o mînă frumos manechiurată deschide lejer acea cutie; dulăul se trezește cu un zîmbet fericit; el trece din dormitorul său în sufrageria sa; aici este așteptat de o farfurie de porțelan pe care scrie „Chappy", plină ochi cu bunătăți; dulăul se năpustește asupra farfuriei; figura fericită a unui bătrînel cu ochelari, prezumtivul stăpîn al patrupedului; botul cîinelui, care face, entuziasmat, „hmmmmm".

Ar fi o infamie din partea mea să declar că nu-mi plac animalele. Cu atît mai mult aș fi de condamnat dacă mi-aș permite să afirm că îmi displac cîinii, aceste animale mai nobile decît caii, prieteni de veacuri ai omului, care au dat dovadă de mult devotament și dăruire de sine (a se vedea poeziile „Cîinele soldatului" sau „La un popă era un cîine și pe cîine îl iubea") în cele mai dificile împrejurări.

Dar, dezbrăcînd haina de cercetător obiectiv al occidentului (care constată din statistici locale că în circa două decenii numărul cîinilor va depăși sensibil numărul locuitorilor aceluiași occident) și descălțînd pantoful cu care tocmai am strivit un rahat voluminos de cîine, îmi permit și eu să întreb, la fel de uimit ca personajul Sfîntul Petru din celebra operă a lui Sienkiewicz: „Quo vadis, Domine?" Căci drumul e impracticabil!

C. CIOSU



TEODOR PÎCĂ

Poetul Teodor Pîcă omul zdrobit de către forțele oculte comuniste ale timpurilor imemoriabilului stalinism românesc, fiind student la filologie, limba rusă la institutul „Maxim Gorki", înainte de a-și susține lucrarea de stat pentru a-și obține diploma de licența, fiind membru P.C.R., a luat poziție împreună cu alți studenți (Corneliu Leu, Jenica Mandric, Bubu Ornaru) împotriva abuzurilor comuniste, obiectînd împotriva metodelor staliniste și a cultului personalității. Drept pedeapsă, au fost trecuți urgent la munca de jos, pentru a se recalifica în diverse meserii la Întreprinderea 23 August din București.

Pîcă se calificase strungar și chiar ajunsese inventator. Era lăudat și la gazeta de perete a întreprinderii.

Într-o zi fiind cu mîna pe strung, se trezi tam-nesam, spre hazul colegilor, cu următoarele vorbe verificate:

„Cîte stele sînt pe cer,
Pînă mîine toate pier.
Numai una ca o proastă.
Șade pe uzina noastră.."

MARIA ȘOIMUȘAN

SCRIU VERSU-ACESTA

Scriu versu-acesta micului Ne Tot,
Acelui bălăuc din vremea noastră,
Un univers de flori zidit în glastră,
Clădit din spaima unui idiot.

Scriu versu-acesta unui imbecil,
Nimicitor prin ampla lui candoare,
Căruia-i pasă **nu** *și nici nu-l doare,*
De tot maturizat - de tot copil.

Scriu versu-acesta unui prost perfect, -
Prostia pașnică e mult candidă, -
Cea agresivă-i groasă și perfidă,
Pustiitoare, deflagrînd efect.

Dar scriu așa în speța unui vis:
Prostia-aceea va-nflori odată!,
Cum din nămol orheea minunată, -
De n-ar fi astfel, n-aș fi mai fost scris.

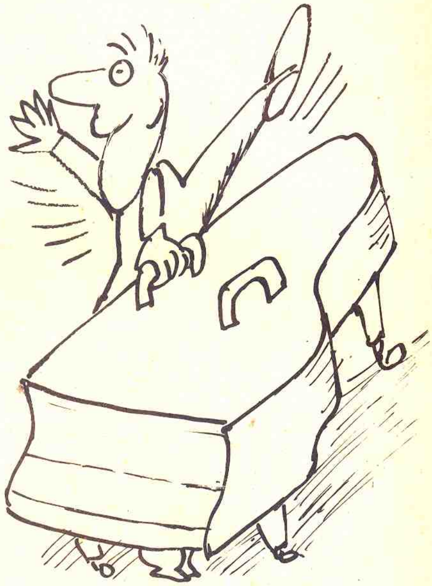
TEODOR PÎCĂ
— inedită —
(.. din sertar)

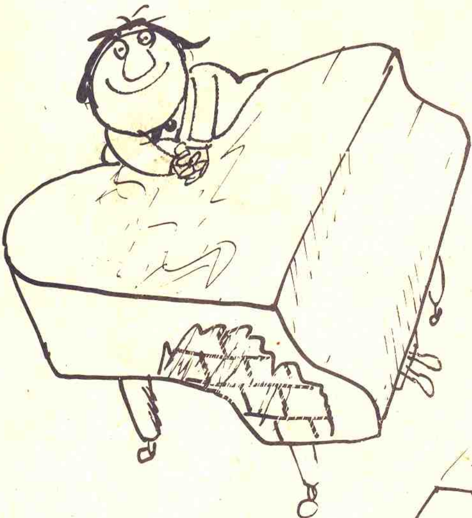
VIOREL TEOC-NASTA



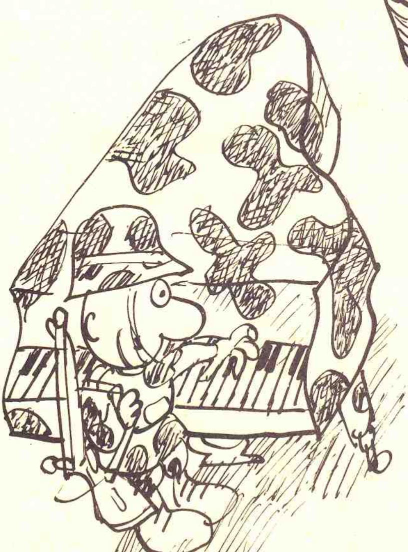
„LA PIAN“ CU

POMPILIU DUMITRESCU









BOGDAN CĂUȘ

TEATRU ÎN TEATRU

SHAKESPEARE 100 %

Cabină de actori. Actrița, în costumul Desdemonei. Actorul, în cel al lui Othello. Amîndoi, în fața unor oglinzi, se demachiază, ca după spectacol...

Actorul: Draga mea, pasează-mi, te rog, demachiantul tău...

Actrița (suspicioasă): Pe unde mi-ai întîrziat, „domnule" Othello?

Actorul: Cînd?

Actrița: După căderea cortinei...

Actorul: M-a oprit secretarul literar într-o problemă.

Actrița: De ce te minciunești? Ai fost la Elvira, precis!

Actorul: Ce treabă am eu cu Elvira...

Actrița: Nu-nțeleg ce ai găsit la ea... Frumoasă, nu e... Talent, ce să mai vorbim... Ce te uiți așa la mine? Spune că nu-i așa?

Actorul: Zău, dacă te înțeleg... ce-ți veni, așa, deodată?...

Actrița (cu sughițuri): Află că pe această fetișcană nu pot s-o sufăr!

Actorul: Draga mea, îți faci nervi de pomană.

Actrița: Vrei să spui că n-ai trecut pe la ea?

Actorul: Cînd?!?

Actrița: Îndată după căderea cortinei...

Actorul: Dacă-i așa... află că m-a oprit secretarul literar ca să ne facă reproșuri. Avem scăderi în interpretarea noastră... În special, scena revederii din actul I... E sub orice critică — așa mi-a spus! E și părerea regizorului!

Actrița: Chiar așa? Și nu te-ai întrebat de ce?

Actorul: De ce?

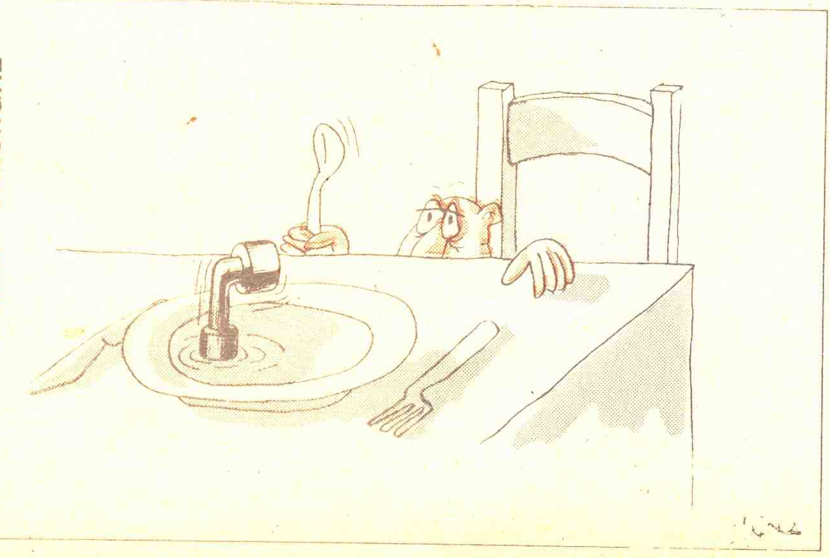
Actrița: „Domnul" Othello, în loc s-o privească pe Desdemona, cu ochii inimii, îi zboară mintea, aiurea, la Elvira, netalentata teatrului...

Actorul: Ești cuprinsă de gelozie și nu văd de ce?

Actrița: Ha! Ha! Ha! Eu geloasă! Pe cine? Pe o nesuferită?

Actorul: Nu te supăra, reacția mea

MIRCEA GHEORGHE



se desfășoară în raport cu comportamentul partenerei din scenă... Or, tu, nu mai ești Desdemona de la premieră... Ai devenit un sloi de gheață...

Actrița: Bi-ne! Vrei să-ți dovedesc că n-ai dreptate? Îți propun să revedem scena, acum, aici, ca să te convingi!

Actorul: De acord! (în rol) *Ce faci Desdemona?*

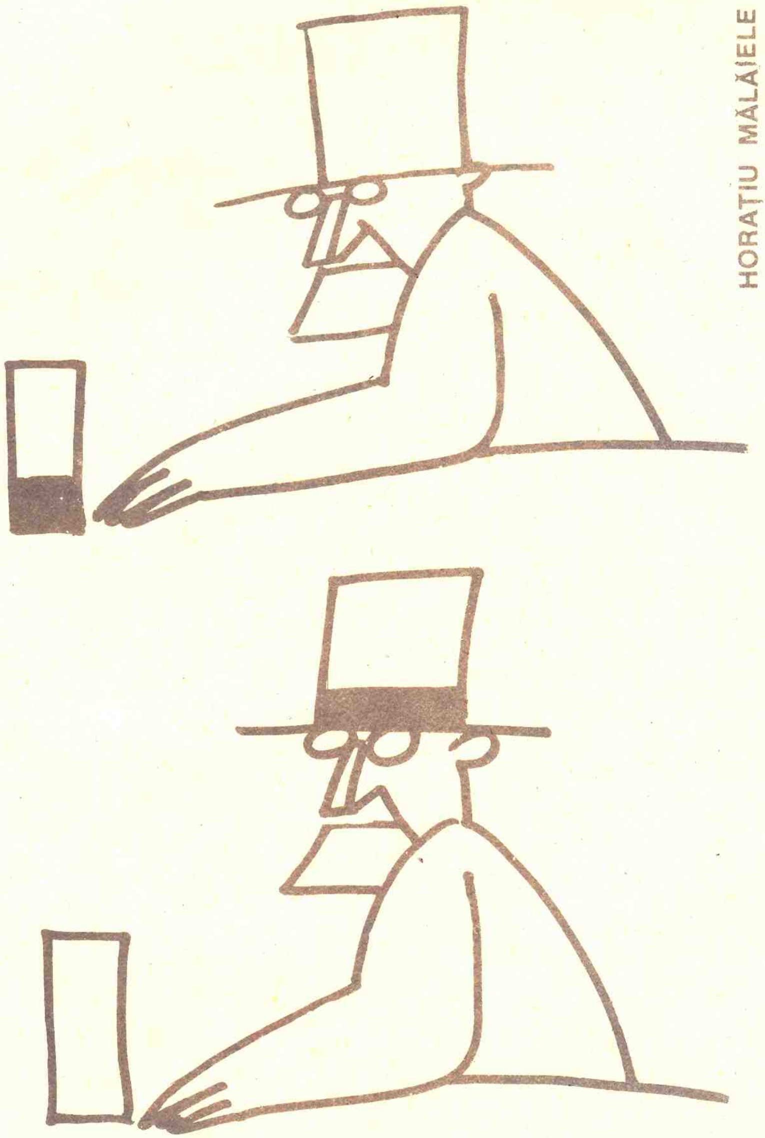
Desdemona: *Bine, Doamne!*

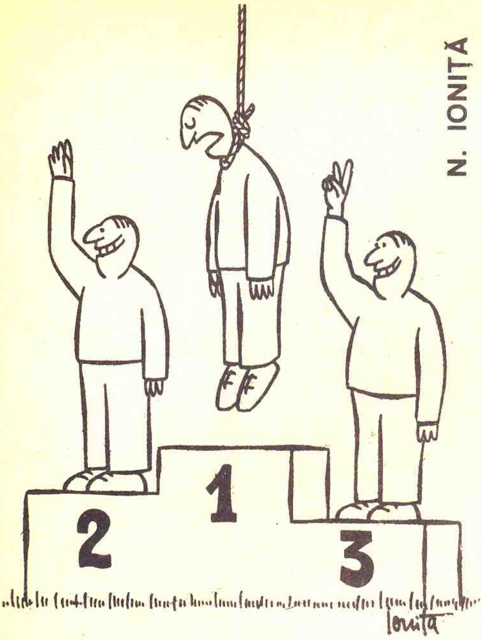
Othello: *Dă-mi mîna ta. E-o mînă moale, Doamnă...*

Desdemona: *Tu poți pe drept s-o spui*
E mîna care inima-mi ți-a dat-o
Și-acum, făgăduiala...

(Apare Recuziterul teatrului, în căutarea unui obiect)

Othello: (joc) *Puicuță, ce făgăduială?*



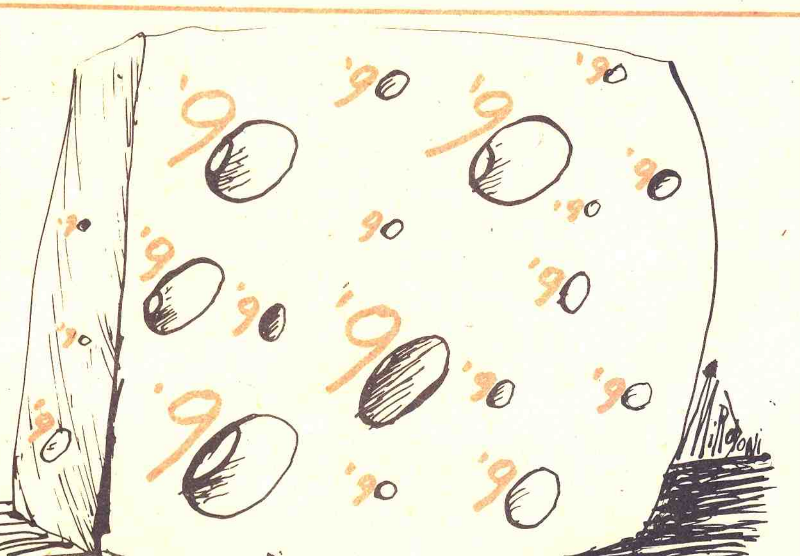


N. IONIȚĂ

Othello: *E o greșeală...*
Recuziterul: Nu vă supărați, unde e?
Actrița: Ce cauți?
Recuziterul: Batista!
Actorul: Care batistă?
Recuziterul: Batista Desdemonei... Face parte din recuzita teatrului... Trebuie s-o restitui la magazie...
Actorul: Ai s-o cauți mai tîrziu. Acum lasă-ne, te rog, se repetă! (în rol) *Desdemona, batista scumpă mie, ce ți-am dat-o, lui Cassio, tu i-ai dăruit-o...*
Desdemona: *Nu!*
Pe sufletu-mi și viața-mi! Fă-l să vie
Și întreabă-l!
Othello: *Ia aminte, suflet dulce...*
Să nu spui strîmb, că ești pe patul morții...
Recuziterul: Ați aruncat-o cine știe pe unde și tot eu trebuie s-o caut!
Actrița: Dă-i dragă, batista, și să ne lase în pace...
Actorul: De unde să-i dau? N-o am la mine!
Actrița: Normal, batista ar trebui să fie la tine... Eu o pierd, Emilia o găsește, o dă lui Iago, Iago o pasează lui Cassio iar Cassio ție... deci batista trebuie să fie la tine...
Actorul: Nu știu!

Desdemona: *Pe Cassio l-am chemat, să stați de vorbă...*
Othello: *Mă supără un strașnic guturai*
Dă-mi rogu-te-o batistă...
Pe aceea ce ți-am dat-o...
Desdemona: *Nu-i la mine!*
Othello: *Nu?!?*
Desdemona: *Nu doamne-ntr-adevăr...*

NECULAI MIRODONI



Recuziterul: Seară de seară, batistele teatrului se pierd și eu trebuie să am grijă de ele... (iese)

Actrița (bănuitoare): Unde zici că mi-ai fost, după căderea cortinei, domnule Othello?

Actorul: Am stat de vorbă cu secretarul literar...

Actrița: Mai bine spune drept că te-ai oprit la Elvira... Ai fost la ea în cabină...

Actorul: N-am fost la nici-o Elviră... Crede-mă! Ți-o jur!

Recuziterul (apare): S-a găsit! În sfîrșit, am găsit batista!

Actorul: Ei, vezi? Și mai făceai gălăgie...

Actrița: Unde era?

Recuziterul: În cabină, la duduia Elvira!

Actorul: La cine?

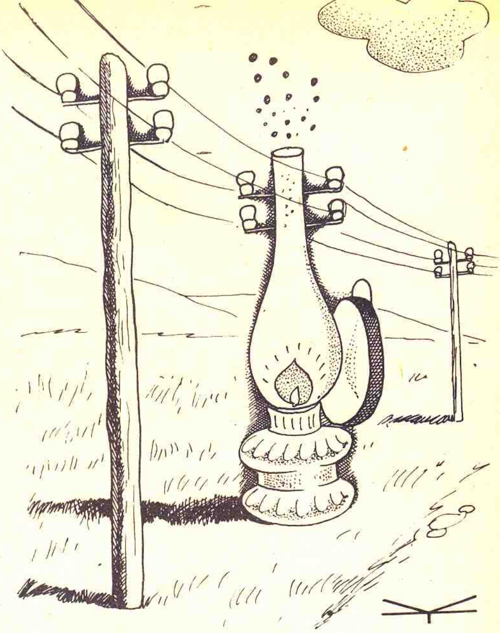
Recuziterul: În cabina duduiei Elvira! Era chiar pe canapea! (iese)

Actrița (furie): Spune-mi adevărul! Altfel, te sugrum! Cum a ajuns batista în cabina ei?

Actorul: Fii cuminte Desdemona... *Batista scumpă mie, ce ți-am dat-o*
Lui Cassio tu i-ai dăruit-o...

Actrița: Te-ntreb, Othello, cum a ajuns batista pe canapeaua Elvirei?

Actorul: Omoară-mă, dacă vrei, dar nu știu!



VIRGIL TOMULEȚ

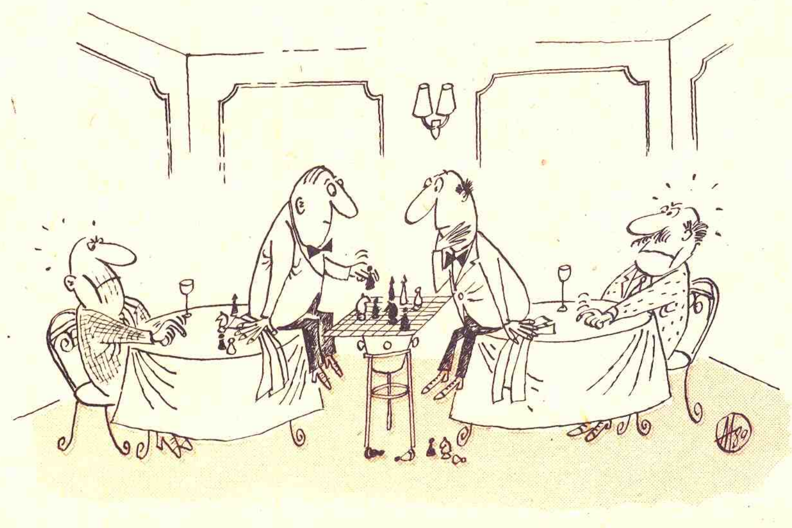
Actrița: Vreau adevărul! Altfel te sugrum!

Actorul (cade în genunchi):
„Pe sufletu-mi și viața... Fă-o să vie
Și întreab-o"

Actrița: *E prea tîrziu, Othello, e prea tîrziu! Să mori! Nu meriți îndurare! Să mori!* (îl sugrumă)

—cortina—

ADRIAN ANDRONIC



O. COVACI



– Fănică e jucător de divizia „B"
nu are condiția noastră... fizică!

SLUJBAȘ LA DATORIE

ANATOL GHERMANSCHI

Într-o zi oarecare, ori poate diferită de altele — asta nu are absolut nici o importanță — slujbașul se îndrepta spre slujbă. Faptul în sine nu are nimic spectaculos, este la mintea cocoșului că trebuie să fie așa, din moment ce slujbașul e dator să-și facă datoria față de slujbă.

Lume multă în troleibuz, lume și mai multă în stații. Slujbașul își potrivește ceasul și dă oarecare semne de neliniște. Simte că va întîrzia. Lucrul acesta nu că i-ar atrage cine știe ce sancțiune, dar datoria? Cum rămîne cu datoria? Fiindcă acolo unde lucra el, problema aceasta era prioritară. Nu te puteai juca...

Urcă în troleibuzul care oprise chiar în fața lui, deși observase că numărul acestuia era barat. La urma urmelor care să fie diferența între numărul șase și șase barat? Își aminti vag că odată își întrebase colegul de servici iar acela, un tip intuitiv și cu idei dintre cele mai originale, îi spusese că diferența respectivă constă doar în faptul că, în interior, unele troleibuze au bare de susținere iar altele nu. Și totuși, lăsînd gluma la o parte, o diferență există, de altă natură decît cea pomenită, căci troleibuzul în care urcase slujbașul avea capul de linie în dreptul altei instituții decît aceea unde-și făcea el datoria. O privește cu atenție slujbașul, o studiază în amănunt și își dă seama că fațada este aproape identică, poate doar mai deschisă la culoare, ramele ferestrelor tot maro, poarta de fier a intrării tot verde. Tot atîtea etaje, tot atîtea ferestre, tot atîtea trepte de urcat pînă la ușa batantă, care tot așa de melancolic scîrțîie. Nici o diferență. În zare, la trei kilometri, ori poate chiar mai mult se profila romantic, ca într-o aură de inaccesibil castel medieval, instituția unde semna el condica în fiecare dimineață. Din tot calculul mental pe care și-l face rapid în cî-

SLUJBAŞ LA DATORIE

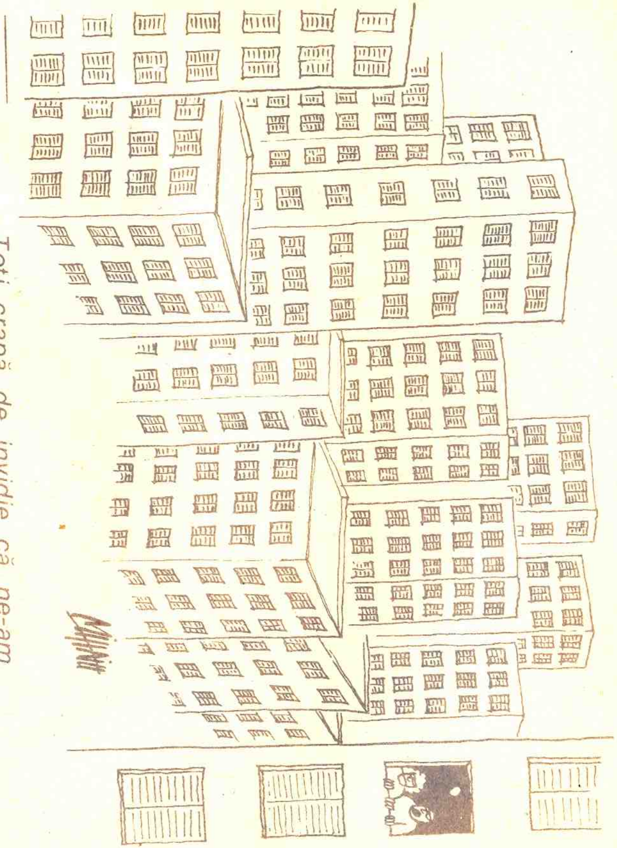
teva secunde, rezultă că într-un singur minut cît mai rămăsese pînă la ora de începere a programului, distanța pînă acolo poate fi parcursă doar în condițiile doborîrii recordului mondial pe trei mii de metri plat. Cum slujbașul nu-și propusese în programul de activități o asemenea performanță — cel puțin pentru perioada imediat următoare — gîndul i se orientă rapid și în timp util spre o altă rezolvare. „Și, mă rog, frumos, — cugetă el cu profunzime — care să fie diferența?" Și cu același pas sigur, apăsat, păși pe poarta instituției la vreme. Exact la vreme. La secundă, cum se zice. Într-o încăpere largă mai era un birou neocupat iar slujbașul se așeză pe pernuța pestriță de pe scaun și-și trase meticulos mînecuțele negre peste mînecile hainei, privind cu toată atenția în jur. Observă cu repeziciune, dintr-o rapidă ochire, că peisajul îi este deosebit de familiar iar atmosfera... ce să mai vorbim...

„Fleacuri — gîndește el din nou — absolut nici o diferență. Am să șed aici cele opt ore pe care le am de stat, și basta! Trebuie să-mi fac datoria. Păi cum altfel?"

Și șezu, cinstit și conștiincios, opt ore bătute pe muchie, nici un minut mai puțin, nici o secundă mai mult. La sfîrșitul programului i se dă o adeverință din care rezulta că, într-adevăr, „în ziua de... între orele... el a stat la instituția respectivă, îndeplinindu-și datoria, adeverință foarte necesară la instituția de unde, de două ori pe lună, își ridica suma ce reprezenta contravaloarea datoriei îndeplinite.

N-a avut nici o neplăcere, adeverința i-a fost luată în considerare, înregistrată, îndosariată iar în ziua de leafă își îndeplini din nou datoria, iscălind statul de plată, cîtet, apăsat, fără complexe, cu toată convingerea, pentru că și acest gest superb de a-și depune cu eleganță autograful pe respectivul document făcea parte organică din datoria slujbașului.

HORAȚIU MIHAIU



– Toți crapă de invidie că ne-am mutat cu un etaj mai sus!...

VICTOR PARHON



Garnitura de peşte OCEANIC

Dacă m-aş fi sculat de dimineaţă, acum eram şi eu la Vorona, la mînăstire. De, chef pînă dimineaţa mi-a trebuit, chef am găsit!

Poate că după mînăstire s-or fi dus pe la vreo staţiune din apropiere. Oricum, grup de tovarăşi, masă de peşte, risling de protocol, era ceva. Eu nu, cu băieţii pînă la ziuă!

Una e să cunoşti realizările judeţului la faţa locului, în mod organizat, fără să te coste nimic, şi cu totul altceva e să te confrunţi cu realităţile lui, pe banii tăi. Acu, să nu mîniem pe Dumnezeu, n-am stat eu cu băieţii decît pînă pe la vreo două noaptea, că după aia ceva tot s-a legat. Da aşa e omu, nemulţumit şi cînd îi iese pasienţa. Dimineaţă ea a plecat în treaba ei şi eu am rămas să-mi fac somnul. Aşa că ce să mai vorbim? Asta e! Mai bine să mă dreg c-o ciorbă de burtă, după o cafea zdravănă şi-o apă minerală rece. Tot se zice că e băiat bun da-l cunosc chelnerii şi bea prea multă apă minerală dimineaţa. Vorona, o s-o vedem noi altădată!

Spre surprinderea mea, curge apa. Ba e şi apă caldă, la prînz. Să ştie nea Nicu, cred că i-ar lega pe ăştia de la Botoşani. Da ce nume de hotel au găsit, „Rapsodia"! De la Enescu, probabil. Mă rog, fiecare cu rapsodia lui. Bine că are restaurant la parter aşa că nu e nici un motiv de disperare, reflectez cu maturitate, în timp ce prima mare descoperire a civilizaţiei începe să mă readucă la viaţă. Căci după mine două sînt pînă azi marile descoperiri ale lumii civilizate: duşul şi spălatul pe dinţi. Mă folosesc insistent şi de cea de-a doua mare descoperire şi simt că încep să renasc. Nu mi-ar mai trebui acum decît primul şi cel de-al doilea dintre viciile ei: cafeaua şi ţigara. Apa minerală n-o trec nici la vicii nici la descoperiri. V-a trebui să-i găsesc un capitol aparte.

Totuşi, ce poate fi mai stupid decît să stai singur, duminica la prînz, într-un restaurant de provincie, în care nu cunoşti pe nimeni? Ceilalţi sînt acum la desert, dacă nu s-o fi organizat şi vreo degustare de vinuri, prin preajma unui obiectiv cultural. Sau după tradiţionala întîlnire cu artiştii amatori de la căminul cultural. Sînt ei acum în campanie agricolă, dar vor fi oricum bucuroşi să afle că ne-am interesat de realizările lor, dîndu-le şi cîteva indicaţii preţioase. Bine cel puţin că am găsit o masă liberă în îmbulzeala asta de lume pestriţă, care n-are altceva mai bun de făcut decît să se distreze, duminica la prînz, la restaurant! Şi ce hărmălaie, dom'le, parc-ar comenta ace-

Iași meci de cînd lumea!

În sfîrșit, își face apariția și chelnerul, pe care țin să-l impresionez de la început printr-o politețe perfectă, știind că, la cît fură ei, bacșișul oricum nu-i mai impresionează de mult.

— Bună ziua, domnule.

— Bună ziua.

— Fiți vă rog amabil, aș dori să mănînc ceva. Știu că și asta impresionează, altfel, dacă vrei să ceri o cafea sau ceva de băut, riști să ți se răspundă stereotipic: nu servim băutură fără mîncare.

— Depinde ce doriți să serviți, o dă și chelnerul pe politețe, realizînd, sper eu, că are de-a face cu un client subțire.

— Știu că aveți o ciorbă de burtă grozavă!

— La ora asta?! Am avut, da s-a terminat. La ora asta nu mai avem decît ciorbă de pui, dacă doriți.

— Nu, mulțumesc. Cu puii ăștia care miros a pește nu mă prea împac, dar apropo de pește, am mîncat data trecută la Botoșani o saramură de crap extraordinară.

— La noi?

— Nu, parcă nu la dumneavoastră, în orice caz la alt restaurant din Botoșani, unde era și un hotel mai vechi.

T. PALL



— Nu mai e nici hotelul, nici restaurantul, nici peştele. La noi numai ca garnitură.

Mi se pare că n-am înţeles bine, probabil că nu m-am trezit de-a binelea.

— Dar, pînă la mîncare, puteţi să-mi aduceţi o cafea mare, fără zahăr, şi o sticlă de apă minerală rece?, risc eu să-mi dau în vileag noaptea de pierzanie, doar-doar oi trezi sfînta înţelegere umană a chelnerului.

— Numai amestec, vine prompt ca o ghilotină răspunsul persoanei.

— Fie şi amestec, zic eu, gîndindu-mă la cafeaua naturală sau **ness**-ul la discreţie de care vor fi avînd parte colegii mei mai vrednici într-ale sculatului de dimineaţă. Şi de mîncare?

— V-aş propune un muşchi de vită.

— Muşchi de vită, repet eu convins că iar n-am înţeles bine. De unde să aibă ei, la restaurant, muşchi de vită? Om fi noi la Botoşani, la „Rapsodia" mă rog, dar sîntem în aceeaşi ţară şi în aceeaşi epocă de aur!

— Îl doriţi mai în sînge?

— Sigur că da, îi sînt recunoscător chelnerului că se pricepe şi zeilor că nu e totul pierdut.

— Vă aduc întîi cafeaua?

— Da, v-aş ruga, pînă se face muşchiul...

— Altceva mai doriţi?

Numai de vin de cîrciumă n-am eu chef, dar, ca să nu-mi dezamăgesc chelnerul, trebuie să-i onorez propunerea pînă la capăt.

— Ce vinuri aveţi?

— Doriţi alb sau roşu, tatonează chelnerul, circumspect, nivelul priceperii mele în materie.

— Roşu, evident, încerc la rîndu-mi să-i spulber neîncrederea.

— Avem Cabernet şi Merlot de Dealul Mare. Ce preferaţi?

— Dacă-i chiar de Dealul Mare, caut eu să fiu mai mult insinuant decît concesiv, atunci un Merlot de Dealul Mare.

— Vă aduc imediat cafeaua, mai zice satisfăcut de comandă chelnerul şi se retrage, cred eu, impresionat şi el că sîntem totuşi între cunoscători.

Va să zică se poate. Uite, dom'le, cine ar fi crezut că tocmai la Botoşani, în apogeul anilor-lumină, mai poţi găsi într-o cîrciumă un muşchi de vită şi un Merlot de Dealul Mare? Bine că nu m-am dus la Verona sau mai ştiu eu unde. Aceleaşi mutre, acelaşi tipic, aceeaşi mascaradă surîzătoare. Aici, pe banii mei, cel puţin nu trebuie să zîmbesc nimănui dacă nu-mi face nici o plăcere.

Vine şi cafeaua amestec, asta-i situaţia, ştiu că nu chelnerul e de vină, ca dovadă apa minerală e aburită şi paharul curat. Chiar şi masa mea mi se pare cumva mai alt fel, mai curată decît celelalte, pe care zac diverse farfurii cu bucăţele de peşte mic, neatinse. Omul îşi cunoaşte meseria şi dacă tot ştie să-şi aprecieze clienţii, parc-ar merita puţină conversaţie.

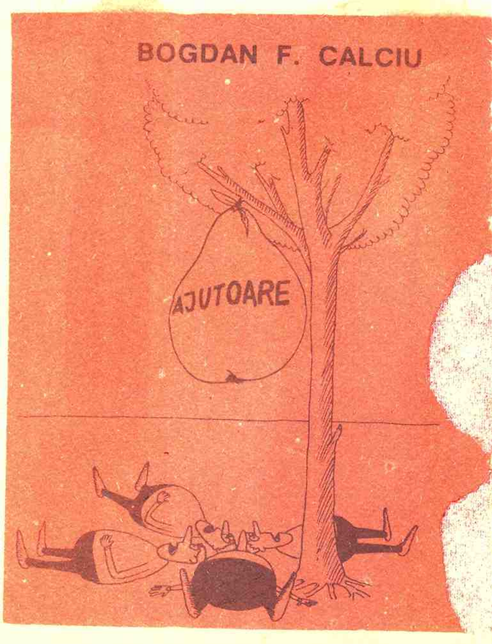
— Totdeauna e atîta lume în restaurant?

— Nu, majoritatea săptămînii nici nu servim decît grupuri şi pe cei din hotel. Astăzi aţi avut noroc că nu-s nunţi, da ce-a fost aseară, să nu mă-ntrebaţi!

Nici nu întreb. Dau numai din cap, ca şi cum, stînd în hotel, aş fi auzit eu însumi ce-a fost, chiar dacă atunci cînd am intrat noi în hotel nu cred să fi fost alţii mai gălăgioşi.

— Vine imediat şi muşchiul, îmi spune chelnerul, retrăgîndu-se respectuos.

Fac bilanţul serii precedente şi al nopţii care i-a urmat şi, încă o dată, nu mai văd nici un motiv de a regreta că n-am împărtăşit soarta celor preocupaţi de excursia cultura-



lo-vizuală de a doua zi. Viața trebuie trăită și orice abatere de la programul stabilit îți mai dă cît de cît acest sentiment. Cafeaua amestec e cel puțin fierbinte, apa minerală e în schimb foarte rece, iar țigările, chiar dacă-s proaste, sînt totuși Snagov, ceea ce în București n-am mai văzut de mult. N-apuc să-mi termin bine a doua țigară, că vine și mușchiul. Dar, stupoare: pe marginile farfuriei, atingînd minuscula bucățică de carne numită impropriu, cel puțin ca gramaj, mușchi de vită, se răsfață două bucățele de pește oceanic, prăjit cine știe de cînd, care-ți taie pofta de orice.

— Vă rog să luați imediat chestia asta de-aici! Eu am cerut mușchi de vacă, nu pește cu mușchi!

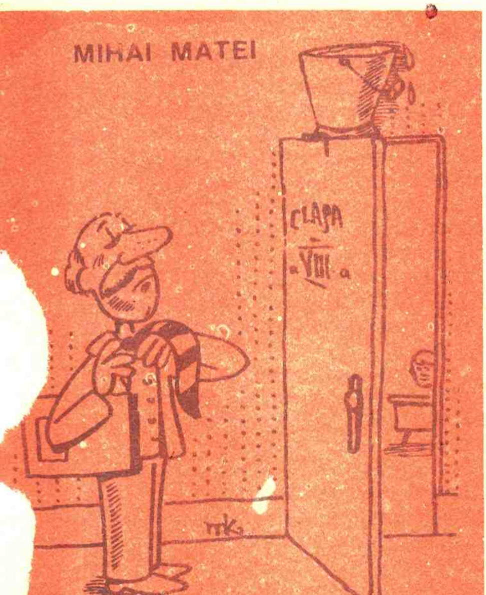
— Eu v-am spus, asta-i garnitura.

— Fugi dom'le de-aici, umblu în toată țara! Așa ceva n-am mai întîlnit! Cum o să dai în aceeași farfurie mușchi de vacă, dacă ăsta e mușchi, împreună cu pește prăjit! Vă bateți joc chiar în halul ăsta? Unde e responsabilul sau șeful de sală? Vă rog să-l chemați imediat!

— Așa-s dispozițiile. Eu n-am nici o vină. Și nici dînșii.

— Care dispoziții? Ce dispoziții? Ce tot dați vina pe dispoziții? Nu există nici o dispoziție ca eu să-ți cer una și dumneata să-mi dai alta!

— Ba există. Altfel nu ne luăm retribuția.



— Dom'le, dumneata poate că nu știi cu cine stai de vorbă!

— Hm, zîmbește subțire chelnerul, bănuiesc că sînteți ziarist.

— Și tocmai mie îmi faci atunci chestia asta? Cum vă permiteți să inventați dispoziții care nu există? Numai ca să umflați nota de plată și să plimbați peștele dintr-o farfurie în alta?

— Vă rog să nu ne jigniți. Nota se umflă, ce-i drept, dar nu din vina noastră. Așa-s dispozițiile.

— Fugi dom'le de-aici cu dispozițiile dumitale! Nicăieri în lume nu există așa ceva! Cum adică, mă obligi dumneata să mănînc ce nici nu-mi trece prin minte?

— Nu eu, dispozițiile. Dacă nu vreți, nu mîncați decît mușchiul, dar garnitura trebuie să intre în preț. Avem plan de desfacere a peștelui oceanic și, dacă sînteți ziarist, nu trebuie să vă explic eu cum e cu planul.

— Bine, duceți-mă la responsabil. Vreau să văd și eu dispoziția asta!

— Nu e nevoie să-l deranjăm. E afișată la bar. Vă rog să poftiți cu mine.

Mă ridic de la masă, cu toată indignarea moral cetățenească de care sînt în stare, hotărît să nu las lucrurile așa. Și citesc. Și citesc din nou. Iar spiritul meu justițiar se topește într-o perplexitate totală, care-l face pe chelner să zîmbească din nou.

— Credeți că nouă ne place? Credeți că e vreun consumator care să nu protesteze? Dar apoi se liniștesc toți. Astea-s dispozițiile.

Citesc și nu-mi vine să cred. E o adresă în regulă, cu antet și toate ștampilele și semnăturile de rigoare.

TAPL-ul județean aduce la cunoștință unității că fiecare chelner are de vîndut un kilogram și opt sute de grame de pește oceanic, în caz contrar urmînd să nu-și primească retribuția.

— Bine, și cine vă obligă să-l dați ca garnitură? Mai încerc eu un ultim apel la logică, deși numai despre așa ceva nu mai poate fi vorba.

— Citiți cu atenție pînă la sfîrșit. Se specifică clar, va fi porționat ca garnitură obligatorie. Altfel, credeți că l-ar lua cineva? Dar, poate c-o să scrieți dumneavoastră un articol! Să nu ne mai pună nici pe noi în situația asta.

E rîndul meu să bat în retragere. Chiar dacă l-aș scrie, știu bine că

nu l-ar publica nimeni. Dispoziția TAPL-ului județean începe prin a invoca decizia nr... a ministerului de resort, prin care se repartizează spre desfacere către populație etc, etc, etc.

— Vedeți, nu se poate face nimic, e rîndul chelnerului să mă consoleze. Dacă v-aș fi spus, sînt sigur că nu m-ați fi crezut. Așa v-ați convins la fața locului. Pe dumneavoastră vă plimbă la iarbă verde și noi trebuie să lămurim clienții, în loc să-i lămuriți dumneavoastră.

— Bine, zic eu, să ne întoarcem la masă. Cum adică să-i lămurim noi?

— Păi, nu e sarcina dumneavoastră, a presei, să lămuriți cetățenii, să le explicați importanța sarcinilor de plan? Sau nu sînteți ziarist?

— Da dumneata de cînd ești chelner, că nu prea pari?!

— De ce? V-a nemulțumit serviciul meu cu ceva?

— Dimpotrivă. Numai că prea mi-ai făcut-o! Și cam subțire pentru un chelner.

— Sînt chelneri și chelneri. Eu înainte am fost economist. Și, credeți-mă, nu mi-a fost ușor să mă angajez, cu studii superioare.

— Atunci, uite, mă dau bătut. Numai ia-mi chestia asta din față și adu-mi măcar separat „garnitura", ca să nu protesteze cei de la alte mese. Bineînțeles, o plătesc. După aia, poate mă lămurești dumneata, ca economist, cum stă chestia asta, că eu unul nu pot s-o pricep.

— Nu e nici un secret. V-aduc altă farfurie și, după ce mîncați, fiindcă-mi sînteți simpatic și v-a mai trecut enervarea, o să vă prezint și importanța economică a „garniturii". Nici nu știți cîte ramificații are. Dar, pînă la urmă, dacă toată lumea e mulțumită și-și ia salariile, de ce n-am fi și noi? În general garnitura rămîne aceeași și se schimbă numai friptura!

Îmi aduce imediat altă farfurie cu un mușchi de vită ca-n timpuri normale, pregătit se vede pentru orice eventualitate, în funcție de cum voi reacționa, dat fiind că „i-am fost simpatic", și lasă în colțul mesei, pe o altă farfurioară, nepoftitele bucățele de pește, identice cu cele zărite de mine la început, pe alte mese.

În timp ce mănînc mă tot gîndesc la ramificațiile posibile. Mai cer o cafea, vinul se dovedește destul de bun și-l rog să mă inițieze în tainele garniturii de pește oceanic.



Clienții s-au mai rărit, aflu că vine ora meciului, așa că avem timp să și tăifăsuim pe-ndelete.

— Ce-i cu peștele ăsta? Dispoziția mi se pare absurdă!

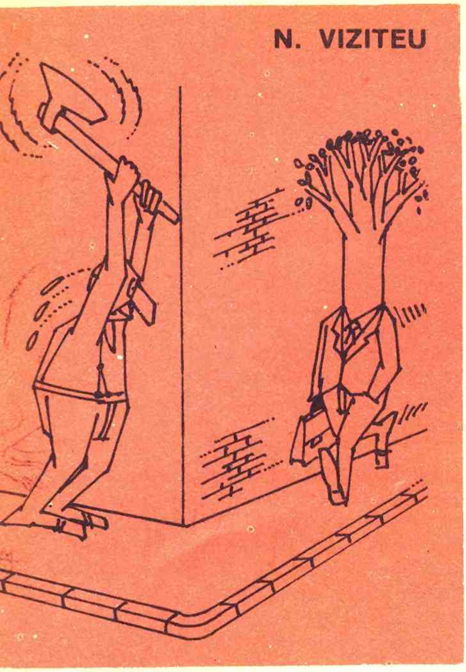
— Și totuși e perfect logică. Dacă s-a produs trebuie să se consume și cineva, pînă la urmă, tot trebuie să-l plătească. Culmea e că oamenii nici nu se uită la el, deși e cel mai scump pește din lume.

— Asta o spune chelnerul sau economistul?

— Amîndoi. Și fiecare, în felul lui, ar avea dreptate s-o afirme. Primul e dispus să recunoască, firește, că nicăieri în lume, pe două amărîte de bucățele de pește oceanic nu se plătește un preț atît de mare. Mai ales dacă raportăm suma de 16 lei, cît costă la noi garnitura, la cei 32 cît costă friptura, și totalul de 48, care, cu remiza de 12%, dă 53 de lei și 76 de bani, la salariul mediu sau la diurna dumneavoastră de 18 lei pe zi.

— Pînă aici corespunde, zic eu, simțindu-mi ca de atîtea ori suma din buzunar radiografică de ochiul expert al chelnerului.

— Mă rog, mai aveți și dumneavoastră ceva colaborări, mai scrieți pe la o revistă, dar acum, fără radio și televiziune, și tot după tarifele vechi, din '57, reduse și ele la jumătate, tot n-aveți cum s-o scoateți la capăt, dacă nu vi se organizează



ceva de protocol. Bineînţeles, ca pentru tovarăşi, fără garnitură şi remiză, mi-o serveşte omul din nou, arătîndu-se cunoscător şi în tarife şi în mese oficiale.

Trec peste aluzie, ştie şi el ce ştie se pare că ştie chiar mai multe decît mine.

— Şi economistul ce zice? Cum ajunge peştele ăsta, din ocean, în farfuria mea?

— Hm, nici chiar aşa! Ar fi mult prea simplu, domnul meu! Îl cumperi de-acolo şi-l aduci aici! Asta ar însemna să fim dependenţi de economia de piaţă, ori noi avem flota noastră de pescuit oceanic! Vă previn că e vorba de o explicaţie mai lungă, dacă vreţi să aflaţi tot parcursul organizării ştiinţifice.

— Mai ales dacă e vorba de organizarea ştiinţifică, mor de curiozitate!

— S-o luăm atunci de la bază, cum se spune. Organizarea ştiinţifică, la noi, porneşte ca peste tot de la resursele naturale ale ţării. Şi ce se constată?

Se constată mai întîi că n-avem minereu de fier şi cărbune. Deci, ceea ce ne trebuie e un mare combinat siderurgic, dacă se poate cel mai mare din Europa. Şi se construieşte combinatul, să zicem la Galaţi. Ca să fie rentabil, se aduce minereul de fier de la doi paşi, din Brazilia. Iar cărbunele de la Krivoirog, din India şi de unde o mai da Dumnezeu. Şi începe să se producă apoi cea mai mare producţie de oţel pe cap de locuitor, cu cea mai mare pierdere din lume. Care oricum nu contează, importantă fiind grija faţă de om, independenţa şi suveranitatea ţării.

Se constată apoi că, în urma desecării bălţilor Dunării precum şi a diverselor lacuri, redate tot ştiinţific agriculturii, nu prea mai avem peşte. Mult mai grav e însă faptul că multe ţări au, iar noi n-avem şi noi peştele nostru oceanic. Ceea ce ne-ar trebui aşadar ar fi flotă de pescuit oceanic, oceanul fiind şi el, după cum se ştie, tot la doi paşi. Vom importa nu produsul finit, adică peştele, ci niscaiva aparatură electronică de bord şi alte chichiţe pe care încă nu sîntem în stare să le facem în ţară, dar vom destina producţia de oţel cu cea mai mare pierdere pe cap de locuitor realizării unei flote de pescuit oceanic, care va fi şi ea prima din lume, tot la pierderi, pe kilogramul de peşte.

Dacă am fi importat doar oţelul de care avem nevoie ne costa de trei ori mai puţin. Dacă importam vasul de pescuit ne costa de nouă ori mai puţin. Dacă importam pur şi simplu peştele oceanic, în care se transformă vasul de pescuit, produs din oţelul provenit din minereul de fier din Brazilia — graţie politicii înţelepte şi a grijii faţă de om — ne costa doar de 91 de ori mai puţin. Ar fi suferit în schimb repartizarea teritorială a forţei de muncă, procentul angajării ei în industrie faţă de agricultură şi, în ultimă instanţă, gradul de industrializare a ţării. Ştiţi dumneavoastră,... industria grea, cu pivotul ei, industria constructoare de maşini!

Nu contează ca plătim fiecare fîţă din asta congelata pînă ne ies ochii din cap dacă pentru a o „produce" pot lucra în industrie sute de mii de oameni, întărind rîndurile clasei muncitoare, din care se selectează detaşamentul ei de avangardă! Singurul deţinător al strategiei unei politici industriale ştiinţifice. Nu de piaţă, la bunul plac al cererii şi ofertei. Ba şi la cheremul concurenţei!

Nu zic nimic, ca să nu-i întrerup demonstraţia, cel puţin pînă acum perfectă.

— Odată existentă oferta, sub formă de peşte oceanic, vom constata că nu există o cerere corespunzătoare. Nu-i nimic, o s-o plani-

ficăm și pe asta științific, sub forma cunoscutei lozinci mobilizatoare, „nici o masă fără pește oceanic!".

Ne izbim însă de gradul de înapoiere al populației, pe care l-am moștenit de pe vremea cruntei exploatări burghezo-moșierești, cînd nici nu se pomenea măcar de pește oceanic, cel autohton fiind considerat în schimb, după cum se știe, mîncarea săracilor. Și acum, după ce am făcut atîtea eforturi, să nu-l vrea populația? Să nu se vîndă? Lasă că o să îl vrea și o să se vîndă! Important e că avem oferta, cererea o să vină după aceea, științific, nu ca în societatea de consum, unde lucrurile se petrec exact invers!

Pînă una alta ministerele să-și facă datoria, să dea dispoziții la centrale, centralele la trusturi și trusturile la unitățile de desfacere! Ceea ce ați și văzut, afișat pe geamul de la bar! Vă dați seama acum cît ne costă peștele ăsta în realitate și cît de ieftin îl oferă statul cumpărătorului sau consumatorului, care mai face încă și nazuri? Și asta numai pentru că dumneavoastră, presa, radioul și televiziunea, nu vă faceți pe deplin datoria! De aceea se înregistrează încă o serioasă rămînere în urmă a conștiinței sociale față de avîntul forțelor de producție! Rolul dumneavoastră ar fi deci nu să protestați, ci să lăudați garnitura de pește oceanic, în toate ramificațiile sale! Ca nu numai noi, ci și dumneavoastră să vă justificați retribuția. Să vă mai spun că sînt și alți oameni care-și justifică retribuția, și ce retribuție!, urmărind atitudinea noastră politică față de acest produs? Asta o știți și dumneavoastră!

— Mi-e teamă că aveți dreptate. Și ce e mai prost e că nu-i nimic de făcut.

— Aș, e foarte simplu! N-ați văzut? Nu trebuie schimbată decît... garnitura. Dacă vreți să mîncați mușchiul cu cartofi prăjiți de ce să vă dau eu pește oceanic? Iar cartofi, slavă Domnului, avem din belșug!

— Și ramificațiile?

— Ar trebui să cadă și ele, odată cu... garnitura. Altfel, s-ar putea să vă servim mușchiul cu garnitură de pui de baltă sau cu salată de melci, la preț de inflație, chiar dacă produsele sînt autohtone.

— Deci, jos **garnitura!**

— Și toate ramificațiile ei! Cînd te lepezi de Satana, nu te lepezi și de toate neamurile lui, de toți diavolii lui?

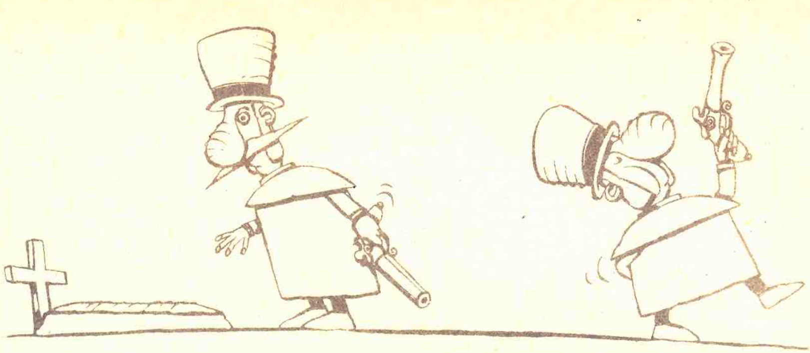
— E clar. Să-mi faceți și mie nota, vă rog.

— De asta nu scapă nimeni. Totul e să nu-mi faceți și dumneavoastră mie, una!

— Dumneata ce crezi? Poate fi uitat cineva, în țara asta, pentru o astfel de **garnitură?**



– Dragul meu soț în sfîrșit ai sosit, colegul tău te așteaptă de mult!!



CRISTIAN MARCU

ION ACĂI

O SEARĂ ÎN FAMILIE

E ora nouăsprezece. La televizor se transmite un reportaj agrar. Familia Baciu e adunată în sufragerie. Familia Baciu e formată din: domnul Baciu Eusebiu, doamna Baciu Cezarina, domnișorul Baciu și soacra domnului Baciu, doamna Afrodita Tîrziu.

— Ai putea să-ți faci lecțiile înainte de programul de la televizor! rupe tăcerea bunica, ștergîndu-și, de fustă, mîinile ude.

— Pot, dar nu știu să fac problemele la matematică!

— Ești prost ca maică-ta, de aia nu poți să le faci!

— Iar începi, dragă, cu insinuările astea, ce o să creadă copilul, vino Victoraș mamă la mine, să vedem ce-s cu problemele alea!

Se aud voci pe palier. Tropăituri. Afară ninge ca-n basme, în casă caloriferele sînt reci, iar televizorul transmite imagini de pe străzile Beirutului.

— Cîte văduve trebuie să fie și-n Liban! comentează șeful clanului, domnul Baciu Eusebiu, sorbindu-și nechezolul amestecat cu zaharină. Obosit și plictisit, se lasă pe spătarul fotoliului, închide ochii și strigă:

— Azi pe ce ai mai cheltuit banii, mamă soacră? Fiecare cuvînt al acestei replici are sclipirea și duritatea unui stilet din oțel arab. De doi ani soacra stă în aceeași casă cu fiica și ginerele și nu este seară ca domnul Baciu să-și uite replica. Într-o viață de om și cel mai mărunt amănunt trebuie să-și aibă locul lui, așa chibzuiește domnul Baciu.

Așteaptă răspunsul, acesta nu vine, de doi ani răspunsul la aceste cîteva cuvinte nu vrea să vină; deschide ochii și privește, în continuare, programul la televizor. Acum se transmite starea vremii.

Domnul Baciu simte cum dispare într-un val de nisip. În jurul lui nu mai vede nimic. E clar, a devenit astenic!

— Și mă rog, madam Cezarina, cît mai ai de gînd să mă înșeli, nu te-ai plictisit de acest adulter?

— Ești tîmpit, numai prostii vorbești! Bea-ți cafeaua și du-te și te culcă!

Niciodată domnul Baciu nu o observa pe soția lui, atunci cînd îi arunca această replică de teatru, acum însă a privit-o; l-a făcut tîmpit, zîmbind, asta mirosea a promisiune.

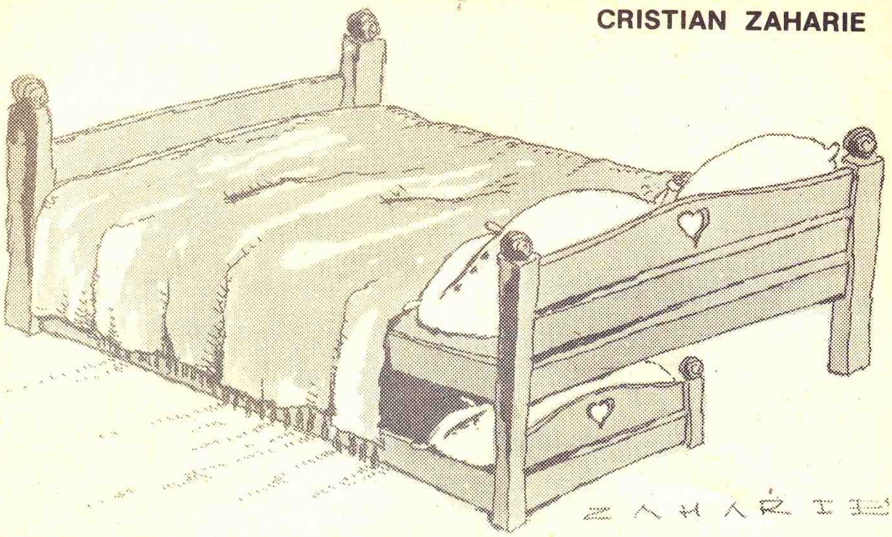
— O să mă duc să mă culc. De asta sînt bun în casa asta: sa dorm și să aduc bani de două ori pe lună!

De el se lipise această trăncăneală. Se ridică și zise:

— Mă duc să mă culc, asta e o casă de nebuni! Nu mă ajutați cu nimic. Noapte bună!

Afară fulgii alergau frumos la întîlnirea cu asfaltul...

CRISTIAN ZAHARIE



SORIN HOLBAN

CUM SE SCRIE UN ROMAN POLIȚIST

Într-un adevărat roman polițist, tînărul detectiv are o tînără soție și un băiețel de doi anișori. Tînărul detectiv ajunge acasă tîrziu după miezul nopții, obosit, dar, totodată, cu mulțumirea de a fi făcut inofensiv un criminal înrăit, în pofida alibiului (evident fals) al acestuia, amprentele găsite pe scrumiera dintr-un mare restaurant nelăsînd nici un dubiu asupra vinovatului.

Sosit acasă, tînărul detectiv calcă în vîrful picioarelor, spre a nu-și trezi tînăra soție. Dar, firește, tînăra soție nu doarme și îl întîmpină pe tînărul detectiv, spunîndu-i că băiețelul lor adorabil a învățat o poezie nouă. Privesc amîndoi, cu ochii umeziți de lacrimi, la băiețelul dormind ca un îngeraș în pătucul său imaculat. Apoi, tînăra soție încălzește tînărului detectiv supa, din care tînărul detectiv nu apucă niciodată să guste, pentru că sună telefonul. La capătul celălalt al firului este bătrînul detectiv, superiorul tînărului detectiv, care-i spune acestuia, cu blîndețe, că îi pare rău pentru deranj, dar un caz presant îl reclamă urgent la birou. Tînărul detectiv oftează, tînăra soție oftează, băiețelul oftează și el, prin somn.

Tînărul detectiv ajunge la birou, unde se întîlnește cu bătrînul detectiv. Acesta din urmă are ochii roșii de oboseală și își masează discret, cu mîna dreaptă, partea stîngă a pieptului, pentru că suferă de o gravă maladie coronariană, pe care o ascunde celor din jur; cei din jur știu însă toți de boala bătrînului detectiv, și încearcă să-l menajeze cît pot, prinzînd cît mai mulți criminali periculoși. Bătrînul detectiv cere tînărului detectiv o țigară, dar n-o aprinde, mulțumindu-se s-o miroase îndelung. Apoi, scoate dintr-un sertar o fotografie, pe care o arată tînărului detectiv. Tînărul detectiv își ascunde cu greu o tresărire (întotdeauna tinerii

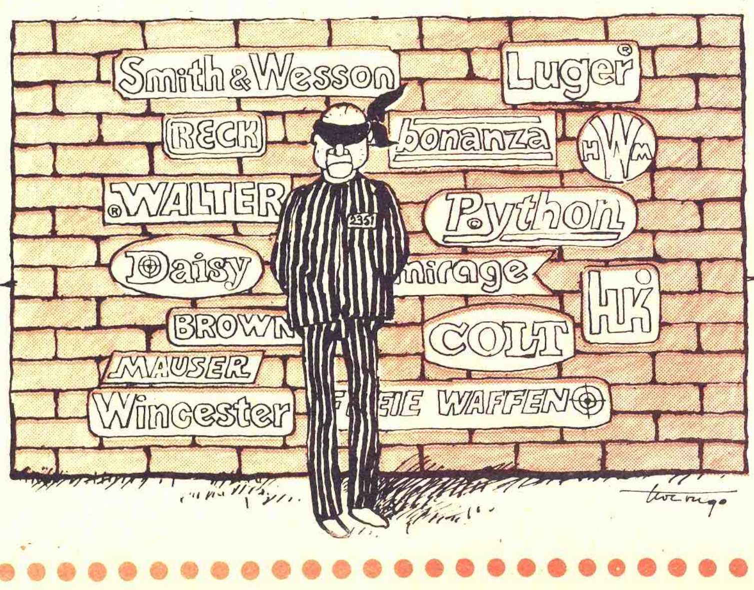
detectivi își ascund cu greu tresăririle) și exclamă: „El e"... Bătrînul detectiv își maschează un surîs amar (întotdeauna bătrînii detectivi își maschează un surîs amar) răspunzînd: „Ai dreptate"...

După care bătrînul detectiv îl întreabă pe tînărul detectiv: „Te-ai gîndit la un plan?". Bineînțeles că tînărul detectiv se gîndise la un plan, pe care-l expune detaliat superiorului său. Îl va urmări pe criminalul care se crede infailibil, îl va prinde în flagrant delict și îl va înainta, cu cătușele la mîini, justiției. Unde îl va urmări? Firește, în diferite baruri de zi și de noapte, știut fiind că orice criminal care se respectă își petrece zilele și nopțile în barurile de zi și de noapte. Bătrînul detectiv aprobă planul tînărului detectiv, cu amendamentele de rigoare, spunîndu-i să fie atent, întrucît periculosul criminal este înarmat pînă-n dinți, inclusiv pînă în măseaua de minte, unde deține o armă cu laser. Apoi, privindu-l cu dragoste părintească pe tînărul detectiv, bătrînul detectiv îl întreabă ce-i face familia. Urmează o scenă duioasă, în care tînărul detectiv prezintă bătrînului detectiv patruzeci și șase de fotografii color ale tinerei sale soții și ale gingașului său băiețel. Bătrînul detectiv își reprimă cu greu o lacrimă (întotdeauna bătrînii detectivi își reprimă cu greu o lacrimă), sfătuindu-l pe tînărul detectiv să aibă grijă de tînăra sa soție și de adorabilul său băiețel. Tînărul detectiv își înăbușă emoția (întotdeauna tinerii detectivi își înăbușă emoția) asigurîndu-l pe bătrînul detectiv că îi va urma întru totul sfaturile.

În continuare, tînărul detectiv intră în barul de zi „Calipso", unde, evident, îl descoperă la o masă pe criminalul înrăit. Tînărul detectiv cere o bere. Criminalul înrăit cere un whisky. Tînărul detectiv își aprinde o țigară scurtă, populară, fără filtru. Criminalul înrăit își aprinde o țigară lungă, aristocratică, cu filtru. (Întotdeauna, detectivii, fie tineri, fie bătrîni, comandă bere — spezele lor de deplasare fiind modeste — și fumează țigări ieftine, în timp ce criminalii înrăiți beau whisky și pufăie țigări scumpe, dacă nu chiar trabucuri. În acest fel, criminalii înrăiți se autodemască, ușurînd munca detectivilor, fie ei tineri sau bătrîni).

De masa criminalului înrăit se apropie un vînzător ambulant de caramele cu lapte, în care tînărul detectiv recunoaște, cu obișnuita sa perspicacitate, pe complicele criminalului înrăit. Vînzătorul ambulant oferă criminalului înrăit patru sorturi de caramele cu lapte, între care strecoară un bilețel. Tînărul detectiv fotografiază bilețelul, cu ajutorul unei scobitori electronice. Biletul nu conține decît un singur cuvînt: „Cleopatra". Tînărul detectiv trece repede în revistă is-

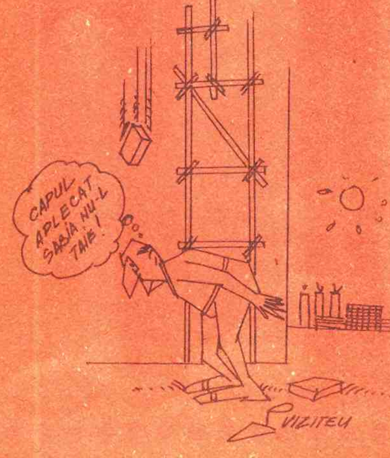
VIOREL TEOC-NASTA



toria Egiptului antic, recitește în memorie circa două sute de pagini din viața lui Iulius Cezar, se oprește asupra unor episoade zbuciumate din existența lui Antonius, după care, cu o impecabilă deducție, conchide că misteriosul cuvînt „Cleopatra“ este, de fapt, numele unui cunoscut bar de noapte. Prin intermediul unei găici de la curea (gaica fiind, de asemenea, electronizată) tînărul detectiv transmite bătrînului detectiv că deznodămîntul acestui caz încîlcit se va produce în sînul „Cleopatrei“, respectiv al barului cu acest nume. Bătrînul detectiv trimite în jurul barului paisprezece ajutori de detectivi, deghizați în coșari, măturătoare de stradă și autobuze de noapte.

Tînărul detectiv se plasează la o masă, ascunsă vederii celorlalți de către trupa de balet a barului. Făcîndu-se că este atras de picioarele balerinelor (lucru exclus, pentru că el își iubește prea mult tînăra soție), tînărul detectiv urmărește, printr-o lunetă specială, camuflată în monograma batistei, toate mișculațiile criminalului înrăit. De masa acestuia se apropie o florăreasă, cu un decolteu gen Sophia Loren, dar tînărul detectiv nu poate fi corupt prin asemenea mașinații, el dîndu-și seama că alunița de pe sînul stîng al florăresei este, în realitate, un mesaj adresat criminalului înrăit. Folosind scobitoarea electronică, tînărul detectiv fotografiază sînul florăresei, fără nici o intenție erotică, ci strict interes de serviciu. Mesajul pe care-l conține alunița e clar: „Lichidează-l“. Prin luneta sa specială, tînărul detectiv observă

N. VIZITEU



C. GAVRILĂ-GAVCO

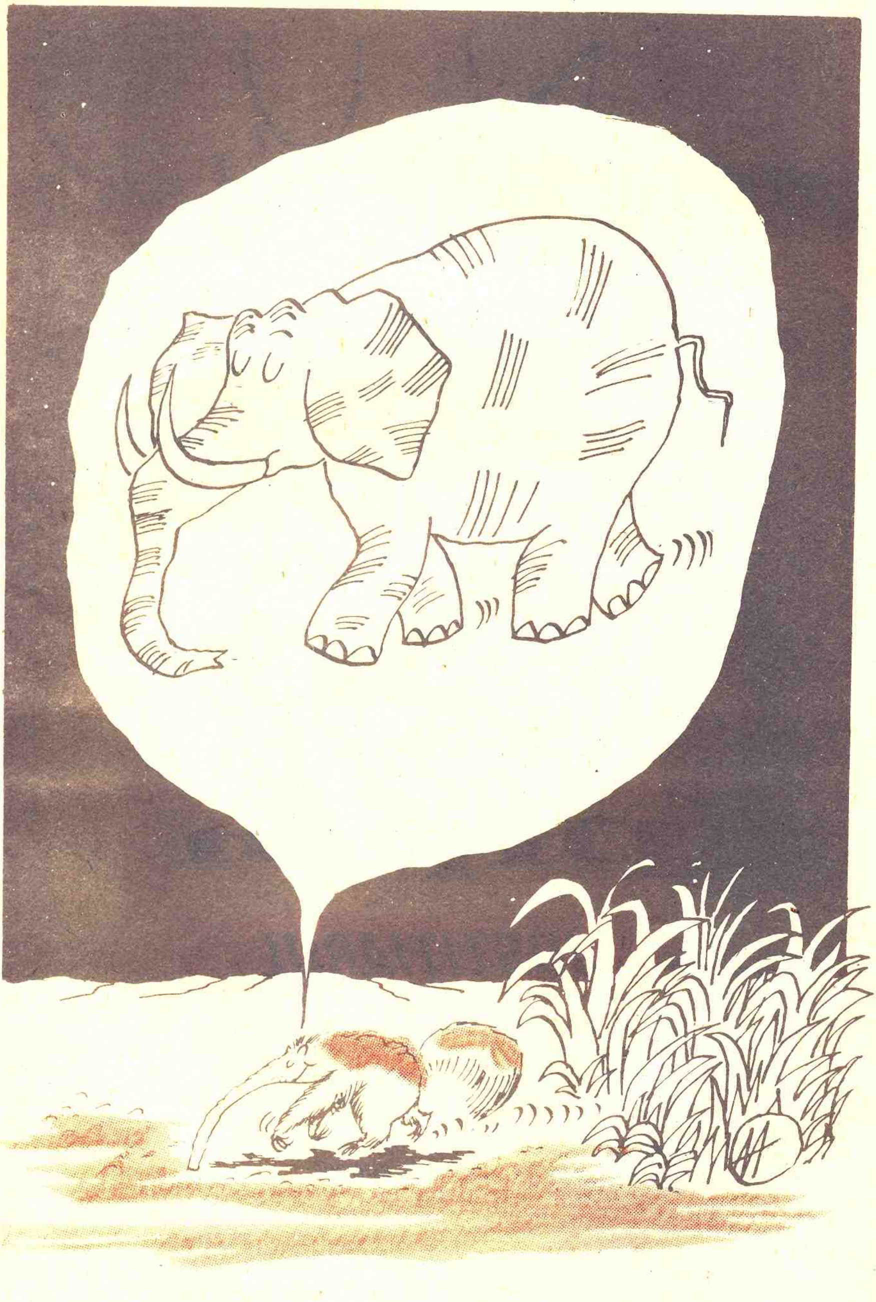


cum criminalul înrăit cumpără un buchețel de flori, care, la o examinare atentă, se dovedește a fi o mitralieră. Tînărul detectiv își strivește un surîs în colțul buzelor (întotdeauna tinerii detectivi își strivesc un surîs în colțul buzelor), se ridică tacticos de la masă și se apropie de cea a criminalului înrăit. „Predă-te!“, îi spune — calm, dar tăios — tînărul detectiv. Criminalul înrăit îndreaptă mîna spre buchețelul de flori, care e, în realitate, o mitralieră, însă, în aceeași secundă, corpul de balet îl înconjoară și îl imobilizează, balerinele fiind, se înțelege, destoinici ajutori de detectivi. Criminalul înrăit scrîșnește din dinți (întotdeauna criminalii înrăiți scrîșnesc din dinți) și se predă.

Apare și bătrînul detectiv, care condusese, din umbră, întreaga operațiune, deghizat într-o frapieră. Îl felicită pe tînărul detectiv, care răspunde, cu modestie, că nu și-a făcut decît datoria. Bătrînul detectiv îl trimite pe tînărul detectiv acasă, ordonîndu-i să se odihnească și (aici bătrînul detectiv face tînărului detectiv cu ochiul) să-i dăruiască minunatului său băiețel o gingașă surioară. Tînărul detectiv roșește ca o fată (întotdeauna tinerii detectivi roșesc ca o fată) și pleacă acasă. Tînăra soție îl așteaptă cu lacrimi în ochi și cu supa pe aragaz, dar, zărindu-l, își șterge lacrimile și îi toarnă supa în farfurie. Bineînțeles că sună telefonul tocmai cînd tînărul detectiv duce la gură prima lingură, bineînțeles că la telefon este bătrînul detectiv care-l invită, urgent, la birou.

Aici se termină cartea, nu înainte ca tînăra soție să verse supa înapoi în oală, pentru că această supă va mai fi folosită și în viitoarele romane, în care tînărul detectiv își va continua aventurile, mînă în mînă cu bătrînul detectiv. Rezultă că supa pregătită de tînăra soție nu va fi consumată niciodată. Atîta pagubă...

ADRIAN ANDRONIC



TUDOR GEORGE

IMPERIUL IMPOSTORILOR

NOUA ORDINE

Pipin cel Scurt, ca Hitler, înțelese
Că „omul nou", civilizat, se bagă-n
Vîrtejul „vieții noi" doar c-un **Volkswagăn,**
Schimbînd mîrțoaga cu-alte interese!

Dar pîn' să-ți faci mașină, cam lung tragăn!
Pierzi mii de lei la loto-n van și-adese,
Sleitul maț lași foamea să-l degrese,
Și te-amăgești că zbori, ca pruncu-n leagăn!

Ce rezolvări le-a dat Pipin cel Scurtul?
Salvarea națiunii-i doar iaurtul!

Cu un iaurt pe zi, cel mult c-o chiflă,
Înfrunți și foamea, poți să-i dai o tiflă!

Cu timpul, chiar, renunți și la atîta –
Plătind benzina ori parcînd carîta!

pipin

JUSTIȚIARUL

Luînd ca etalon supremu-i gust
În toate celea – minte, suflet, trup –
Gîndea cum că Dreptatea-i un șurup
Pe care-l strîngi, cît vrei, la punctul just!

Așa că-i îndemna pe toți – hei, rup! –
Cu chibzuința gestului august,
Făcînd din lege patul lui Procust,
Și din obșteasca miere propriu-i stup!

Dînd plusu-n minus, minusu-n prea plus,
Ciuntea prisosul, luxul fiind exclus!

El totul cîntărea, ca mîța sură
Cea din Esop, cu propria-i măsură:

Muta din laba dreaptă-n stînga untul
Pînă-l topea, gustînd cu de-amăruntul!

PROLIFERANTE

dinastii

Natură, tu, c-un haz funest ne domini,
Pledînd himerici monștri cînd ai chef,
Precum împlînți o perlă de sidef
În mîl cu mule și-n netrebnici homini!

Nu se putea-ntr-un mai hazliu gherghef
Să țeasă zeii un goblen de pomini,
Decît sortind alături doi ignomini:
Berthe-au grand pied *și cu* **Pipin-le Bref!**

Pipin cel Scurt și Berta ciolănoasă
Făcură-n haz istoric bună casă!

Din negura Istoriei incerte,
Noi dinastii plodesc **pipini** *și* **berte!**

Dar sumbrul **prototip** *de vogă tristă*
Îl onorează cupla ceaușistă!

Centrul civic

Ca orice Rex, visînd la vechea Romă,
Pe dealul Cotroceni, ce toană-i vine?
Hai, să renască sacrele coline,
Pe care să-și etale „noua" gomă!

Dar, mai întîi, o biblică Sodomă
Să-ngroape-n colb stihiile vecine!
Orașul vechi, surpat din rădăcine,
Să piară tot cu-arhaica-i aromă!

Pipin cel Scurt, în chip de Magnus Ctitor,
A pus edilii Urbea de ciuntit-or!

Taie, de colo, valea, colo – dealul,
Mai strașnic ca Traian cu Quirinalul!

Ca Nero-și dărui o nouă Vatră
Și-un intim For, pe-o gîlmă idolatră!



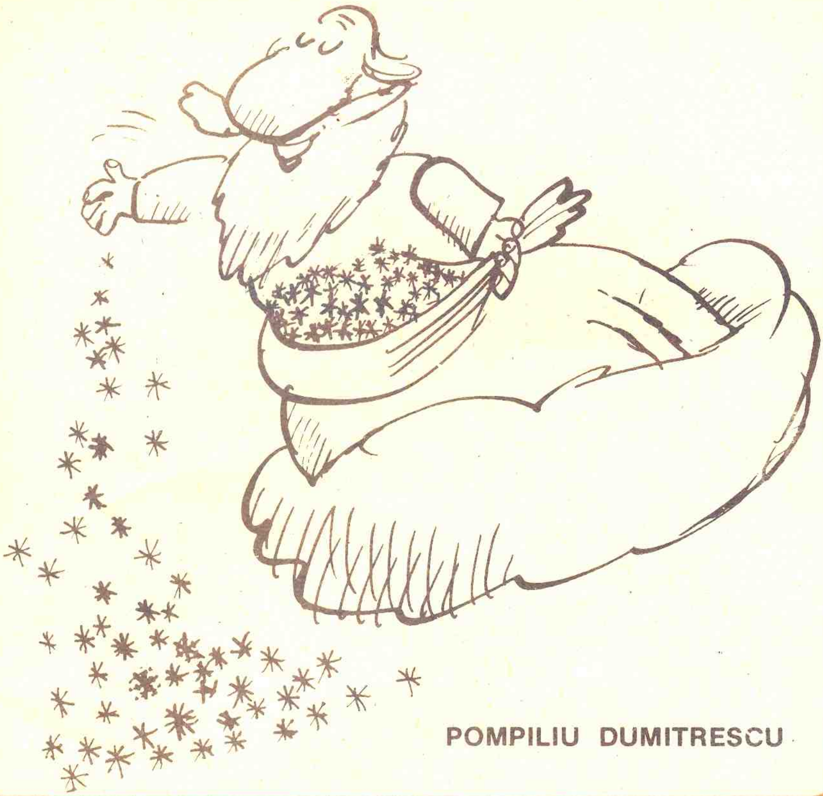
ION BARBU

EDUARD HUIDAN

HOTELLE ONETTE PROTOCOL

Ascuns după o draperie, într-un fel de remiză a restaurantului „Capitol", Mitică Ionică, șeful cooperativei „Avînt nou reparatori", un individ bucălat și spin, veșnic cu lacrimi în ochii spălăciți, fără să se formalizeze — în jurul lui se înalță, prăfuite, stive de mobilier propus pentru casare — înfulecă a treia friptură, garnisită cu... mititei și udată din belșug cu „Sîmburești". „Adă și niște clătite!", bolborosește el, cu grăsimea scurgîndu-i-se pe bărbia și așa unsuroasă, privind disperat la bucata de carne care se micșorează cu o viteză uluitoare.

De fapt, nimeni nu-i mai spune Mitică sau Ionică, asta se întîmpla pe vremea cînd era subaltern și nu se remarca prin mai nimic pentru că nici nu făcea nimic. În spiritul respectării adevărului trebuie arătat că, totuși, producea o țuică foarte apreciată, din corcodușe, era util la înmormîntări, unde, datorită lacrimilor, care, indiferent de anotimp, îl curg rîu, îl proțăpeau în față cu un prosop prins de guler și cu portretul defunctului în brațe, decorativ și impresionant, iar în timpul programului se ocupa de cumpărături — chibrituri, ziare, lenjerie de corp, tacîmuri, șervețele, ciorapi, langoși, detergenți, pîine caldă, Carpați fără filtru, de Sfîntu Gheorghe, bate-



POMPILIU DUMITRESCU

rii de ceas, borcane, timbre, vată de zahăr etc. — într-o acerbă, dar profitabilă pentru colectiv, dispută cu Salomeea, femeia de serviciu. Altfel, îi plăcea să stea prin cooperativă și să bea cafele, bătîndu-și propriile recorduri în materie cu un entuziasm de nestăvilit. Acum, i se spune Hotelle Onette-Protocol, nume cîștigat pe merit, prin eforturi de care puțini s-ar dovedi capabili.

Totul a început într-o după-amiază în care cooperatorii, mai puțin Ionică Mitică, se aflau pe teren, cînd însăși tovarășa Tățoiu, soția tovarășului Tățoiu, de la „Cooperația cooperativelor unite" a sunat disperată la „Avînt nou reparatori". I se stricase mixerul și seara avea musafiri. Inspirat și leneș, Mitică Ionică, conștient de puterea tovului Tățoiu, a luat mixerul unui „amărăștean", care mai putea fi dus cu preșul, gata reparat, și s-a prezentat cu el la nefericita gospodină. Acolo, a doua oară inspirat, dar și harnic, a trecut la acțiune: frecat icre și maioneză, aspirat covor sufragerie, lustruit veselă, mutat mese și scaune, curățat hrean, tras vin, cărat sifoane, măturat terasă ș.a.m.d. ceea ce l-a determinat și pe Tățoiu să-și arate „puterea" numindu-l în postul, aflat vacant, de șef al cooperativei „Avînt nou reparatori", iar pe a sa soție să-l însoare, operativ, cu o nepoată, zdruncinată după al doilea divorț. Petrecerea aceea, la care a servit chiar tovarășa Lica, de la bufetul central al „Cooperativei cooperativelor unite", îmbrăcată într-un costum de subretă, închiriat de la Teatrul Muzical, i-a trezit lui Mitică Ionică, acceptat doar la bucătărie, gustul pentru o „viață nouă". A plonjat în ea cu temeritate chiar din ziua cînd a fost instalat șef „lipindu-se la singura acțiune cu rang de protocol programată în oraș, în saloanele hotelului

PARODII
de MIRCEA MICU

LA...

... *MARIANA BOJAN*

GHID ELECTRONIC

Vă dau un cifru pentru tăierea iedului
pentru încălţatul cu dreptul pe stîngul
pentru învăţarea limbii esperanto
pentru procurarea cartofilor iarovizaţi
pentru izolarea turlelor de biserici
pentru îmberbecarea oilor
pentru refacerea virginelor
pentru practicarea Berbuncului în familie
pentru aşezarea culorilor cu degetul
pentru aşezarea degetului cu ajutorul kricului
pentru kric cu ajutorul kriketului
pentru kriket cu ajutorul
Crucii roşii
pentru Crucea roşie cu ajutorul
fostei Cruci de piatră
pentru piatră cu dalta şi ciocanul
şi cu aizănbanul
în veacul electronic
care-i foarte cronic.

„Palace", Balul frizerilor. La început nu a prea fost băgat în seamă, aşa cum arăta, în costum negru, la două rînduri, cu sandale bej şi cămaşă kaki, părea un achizitor de păr, dar pe măsură ce tăvile cu preparate culinare şi paharele din faţa lui se goleau într-un ritm nemaipomenit personajul devenea tot mai cunoscut, „Ia şi icre, nea' Ionică!", „Şniţelul este formidabil!", „Ia că ai mai luat!", „Vin de buturugă, face bine...", „Merge şi ghiudemul!", îndemnurile frizerilor sunau ca o muzică divină. A fost prima şi ultima oară cînd a leşinat la un protocol. Din ziua următoare, singura dispoziţie dată de cînd a fost numit şef, „Nici o reparaţie în restaurante şi hoteluri fără participarea mea, de «oneteu» şi «iceseapeu» răspund personal!", a intrat în vigoare şi Ionică Mitică, sau invers, nu are importanţă, s-a lansat, cu aplomb şi ambiţie, într-o perseverentă acţiune de călire.

În timp ce harnicii subalterni verificau sau reparau, şeful băga în fizicul tot mai durduliu, curînd mai uşor putea fi sărit decît ocolit, cantităţi impresionante de mîncare şi băutură. Uneori, nu părăsea hotelul „Palace" cu zilele, între „protocoale" zăcea în cîte-o remiză sau, în cazuri fericite, în cîte-o cameră unde se repara ceva, pe la cooperativă trecea tot mai rar, de aceea porecla Hotelle (de la hotelurile pe care le iubea atît de mult), Onnette (de la O.N.T., firma cu care se logodise pe viaţă), Protocol (de la unica şi marea sa pasiune) fusese primită firesc şi adoptată în întreaga urbe. Îi venea ca o mănuşă. Nu ierta nimic, pentru el orice manifestare, urmată de „oarece" mîncare şi băutură, prezenta aceeaşi importanţă, participa la toate, fără deosebire, revelionul ospătarilor, balul bacalaureaţilor, expoziţia „Nici o masă fără peşte", schimbul

...MIRCEA DINESCU

NICI GENIAL, NICI IUBĂREȚ

Eu nu-s nici genial, nici iubăreț
Iubita mea cu părul lung și creț
Prin care coboram cînd venea seara
De m-amețesc mai mult ca Niagara.
Ca să rămîi de-a pururi diafană
Ți-am dat în dar „capra contemporană"
Dar tu, ca un bătrîn și vechi satrap
Schimbași căprița blîndă cu un țap.
Habar n-aveai că prima-i mare-n fapte
Și-n loc de căcăreze ne dă lapte.
Poet îți zici c-am înghițit eu hapul...
Dar dacă-i capră-n travesti și țapul?

...TUDOR GEORGE

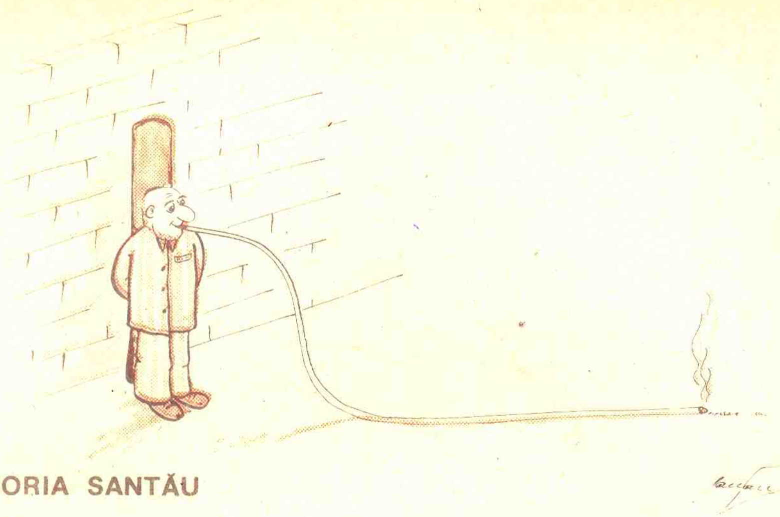
ANTI-SNOBISM

Pe rimele autorului

Eu nu vreau bere blondă cu bule mici de aur
S-o sorb nătîng din cupe cu marca Granzquel
Ca Robinson Crusoe stînd singur pe un plaur
Aș vrea să prind un pește și să vorbesc cu el.
Nu vreau coniac de marcă din prelungită sondă
Că nu-s nepotul capiu al unui fals Rotschield.
Nu dau un praz și-o ceapă și o slănină blondă
Nici pe cinzeci de baxuri cu marca „Chesterfield"!
Decît să beau cu silă mult lăudata bere
Din lăzi ce o încarcă docherii în morman
Mai bine-mi iau avîntul și rime și putere
Din vin „o mie unu" adus din Bărăgan.

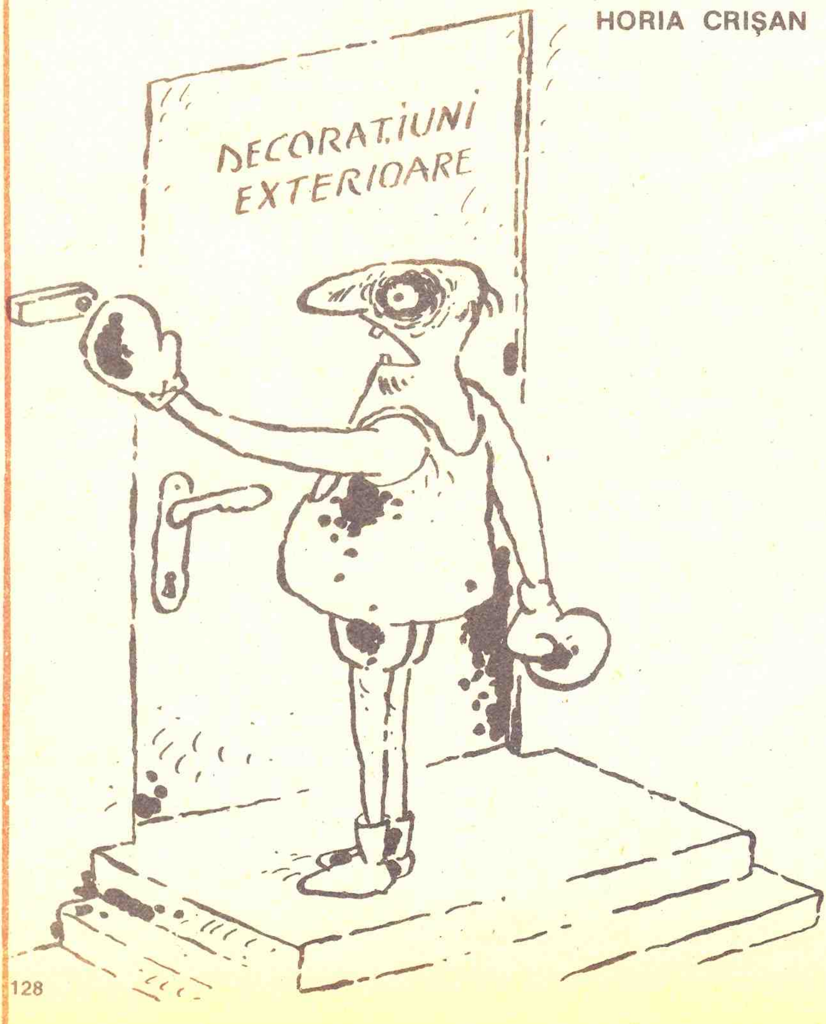
de experiență „Preparate culinare din animale mici de blană", concursurile profesionale, partea a doua, desigur, premierele, nici nu intra în sala de spectacole, aștepta în „obiectiv" , (bufet, restaurant) mîngîind cu privirea bunătățile ce urmau a fi puse la bătaie și atunci cînd organizatorii manifestau mai puțină vigilență, „ciugulea" de ici, de colo, vernisajele, primirile, plecările, cînd pe agenda lui se ivea cîte un gol trecea și pe la „starea civilă" unde ciocnea în cinstea „preafericiților miri" ținînd și cîte un modest toast, învățase o groază, pentru toate împrejurările, pe dinafară. Adunările, mai mult sau mai puțin generale, pensionările, avansările, retrogradările, parastasele, lansările etc. etc. nu mai aveau greutate fără Ionică Mitică, în capul sau în coada mesei, depinde unde apucă să se fixeze. A trăit multe clipe fericite, la o paradă a modei a fost lăsat să tragă fermoarele manechinelor, la inaugurarea unei stații de autobuz a ținut tava cu foarfeca, a servit ca model la concursul de desene pe asfalt, la toate manifestările artei culinare este îmbrăcat în bucătar și înarmat cu un polonic, datorită fizicului în permanentă expansiune nu are rival, a devenit campion și recordmen județean la mîncat viteză: sarmale, clătite, găluște, biscuiți, hamsii, cîștigînd torturi, purcei, chiar și o excursie la Olimpiada bucătarilor, de unde s-a întors, mai gras.

Acum, după ce a înghițit și ultima clătită, piescăie mulțumit, și ochește un loc pe o masă de tablă, în grădină, unde se va întinde, pe partea dreaptă, are mare grijă, de ficat, cu haina sub cap, în chip de pernă. „Băiețică, mă trezești cînd apare delegația aia de apicultori, să-i primesc...".



HORIA SANTĂU

HORIA CRIŞAN



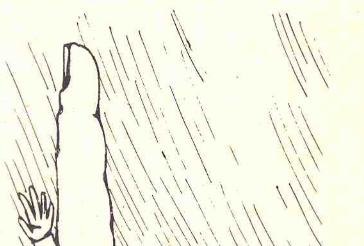
PAUL EVERAC

LUMEA GRĂBITĂ

Erau bune vremurile de altădată cînd totul decurgea liniștit, astăzi toată lumea e grăbită, timpul costă bani, fiecare se zgîrcește cu acest capital, gîfîie din cauza ocupațiilor suprapuse, a ritmului de viață drăcesc din marele oraș european care e Bucureștiul. Puține sînt deci șansele să găsesc oameni care să mă asculte, să mă înțeleagă și mai ales să aibă timp să-mi confecționeze urgent niște pantaloni de casă, — asta e problema! — căci de-a gata nu se găsesc în această etapă pre-liberală înspre economia de piață.

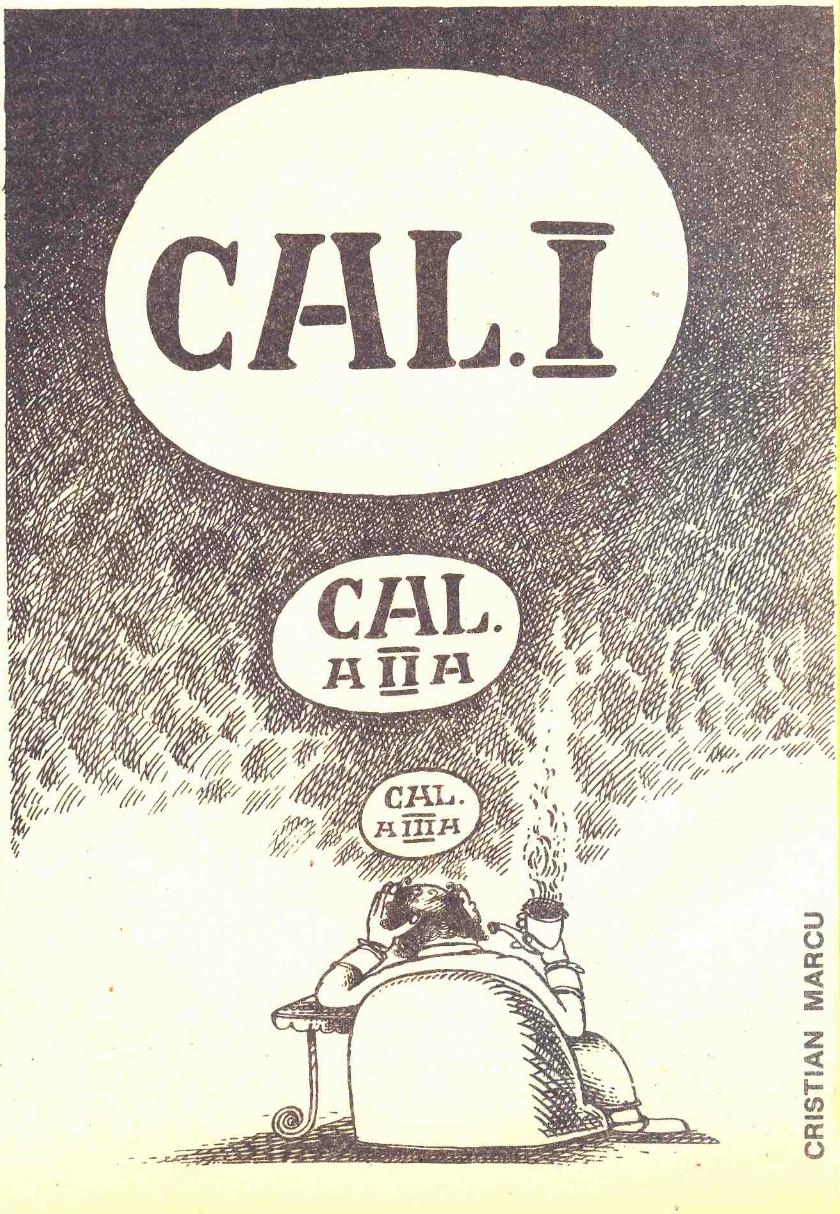
Parchez mașina cu greu într-un loc neutru, intru în magazin și încep să pipăi două-trei materiale. — Ce vreți să vă faceți? mă întreabă o cucoană ageră, din spate. — Pantaloni de casă. — Pantaloni de casă? — Da. — Păi nu găsiți? — Nu. — Și vreți să vi-i faceți la lenjereasă? — Da. — Din **asta?** — Da. — Păi asta nu ține! — Nu ține? — Nu ține! Nu vedeți cum se mototolește? Plus că e și culoare deschisă, prinde murdărie. — Dar e plăcută!... — Eh! plăcută! se strîmbă cucoana. — Ba chiar e plăcută, zice o altă cucoană, ochioasă, din dreapta, prețăluind materialul. — Fugi, doamnă, zice prima, eu nu știu ce cunoști dumneata... — Cunosc foarte bine, zice a doua, am mai tîrguit și noi așa ceva și poci să declar că nu prinde murdărie deloc! — Haida de! se îndoiește prima, să nu-mi spui mie care... — Nu e rea! își dă cu părerea și un bărbat năltuț venind dinspre stînga, atît că se deșiră ușor. — Ba nu se deșiră deloc! protestează cea ageră, în schimb se face mototol! — Nu se face, zice cea din dreapta. Cred că dînsul nu vrea dungă. Vreți dungă? — Puțină!... zic eu timid. — Atunci luați-o! opinează bărbatul. — Cum s-o ia, se oțărește prima cucoană, să-i stea mototol, burlan? Nu se poate! Plus că trebuie s-o ducă mereu la „Nufărul"; or „Nufărul" acuma te ține și 30 de zile, că n-are apă... — Nu apă n-are...! — N-are nici chimicale, căci bandiții ăia de la guvern... — De ce le ziceți așa? Se roșește a doua cucoană, se vede treaba că sînteți din ăia care... — Păi sigur, zice prima, dumneatale, acuma, dacă îți place de primul-ministru îți închipui că... — Mie? — Lasă că am văzut eu ce ziar ai în mînă... — Și ce dacă? Te pomenești că nu-mi dai voie dumneata! Ete, soro! na-ți-o fleoșc!

C. GAVRILĂ-GAVCO



Cît vrajba continuă, eu îmi fac bonul și merg să plătesc la casă. — Ahá, îmi spune prima cucoană cu ură, vasăzică și dumneata ești cu cioflingarii care vor să ne destabilizeze! — Eu? — Ți-am spus că nu-i bun materialul, o să-ți dea lenjereasa cu el în cap, iar acasă o să fii ca un Vasilache mototolit, vai de nevasta d-tale!

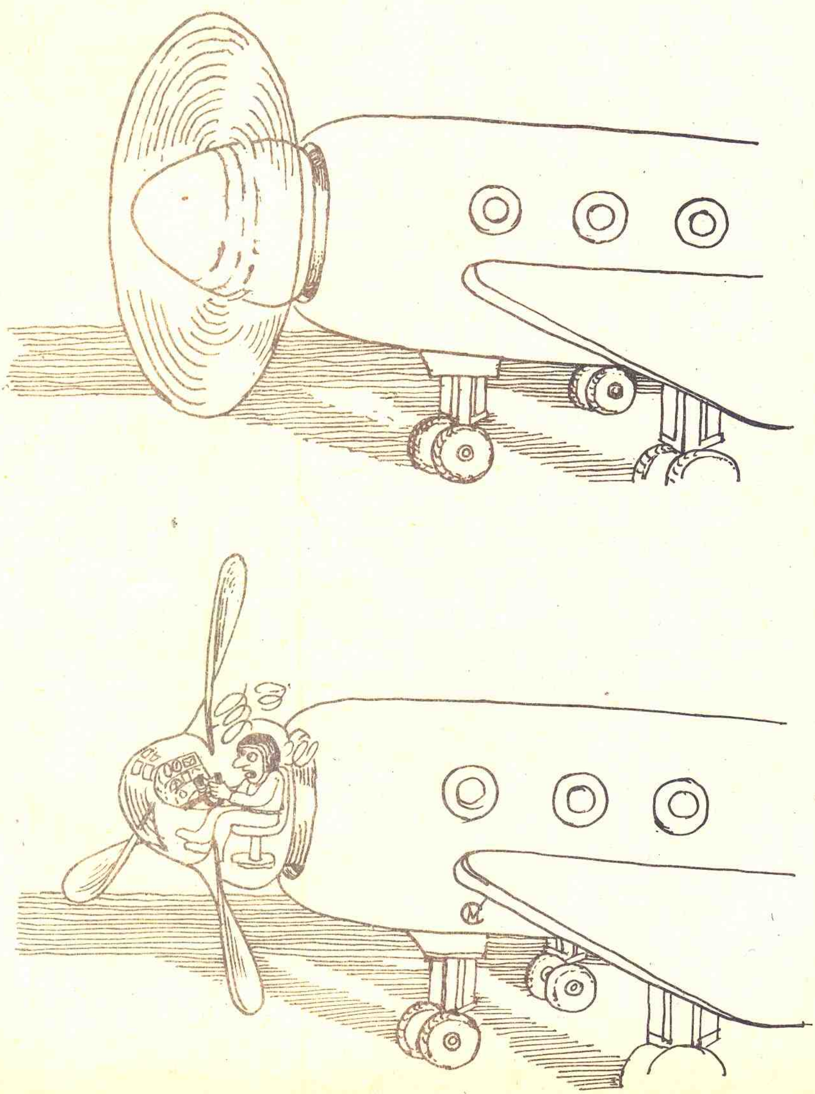
Lenjereasa nu mi-a dat cu materialul în cap, era foarte grăbită, avea comenzi, nu prea voia să mă ia la rînd, deși mai fusesem la dînsa, dar acum era absolut imposibil, n-avea timp nici să moară. Plus că i se umflase și talpa piciorului. Făcuse fel de fel de tratamente, însă nu se știa care e cauza. Fusese și la doctorul Chiriacescu, acela îi recomandase prișnițe... — La Mămulea ați fost? — Da, fusese și la Mămulea, îi administrase profesorul un medicament din străinătate, căci ai noștri, ce să zicem, e haos mamă-dragă, n-au, eu nu știu ce face industria noastră farmaceutică, dezorganizată, lasă că nici pînă la revoluție nu prea mergea, dar credeam că după, sîngele curs



eroic în decembrie... — Și medicamentul străin nu v-a făcut bine? — Nu mi-a făcut nici el, mamă-dragă, probabil că era expirat, a zis doctorul Cristache să încerce un autovaccin și dacă nu dă rezultate să mă duc la Amara, deși o colegă a bărbatului meu spune că Amara e prea tare și că nu e pe specificul bolii... — Care specific? — Asta e că nu știe nimeni, eu acum țin comprese cu burow și nu simt nimic, dar nimic, mamă-dragă! Că dacă s-ar ști o situație clară cel puțin aș putea să iau măsuri, — dar ce măsuri să iau cînd sînt mereu înghesuită, ața e proastă, eu nu știu guvernul ăsta ce face...!

Și tiptil trecem spre chestiunea minerilor din iunie, apoi a unor rude pe care le are dumneaei în Italia și care nu vor să miște, deși au un castel pe care l-au cumpărat după căderea lui Mussolini, socialiști fiind, apoi alunecăm la problema gîndacilor negri care i-au invadat blocul și ne întoarcem la laba piciorului. O încurajez din răsputeri, ea îmi ia măsură de pantaloni și îmi promite că într-o lună-două

VASILE CRĂIȚĂ-MÂNDRA

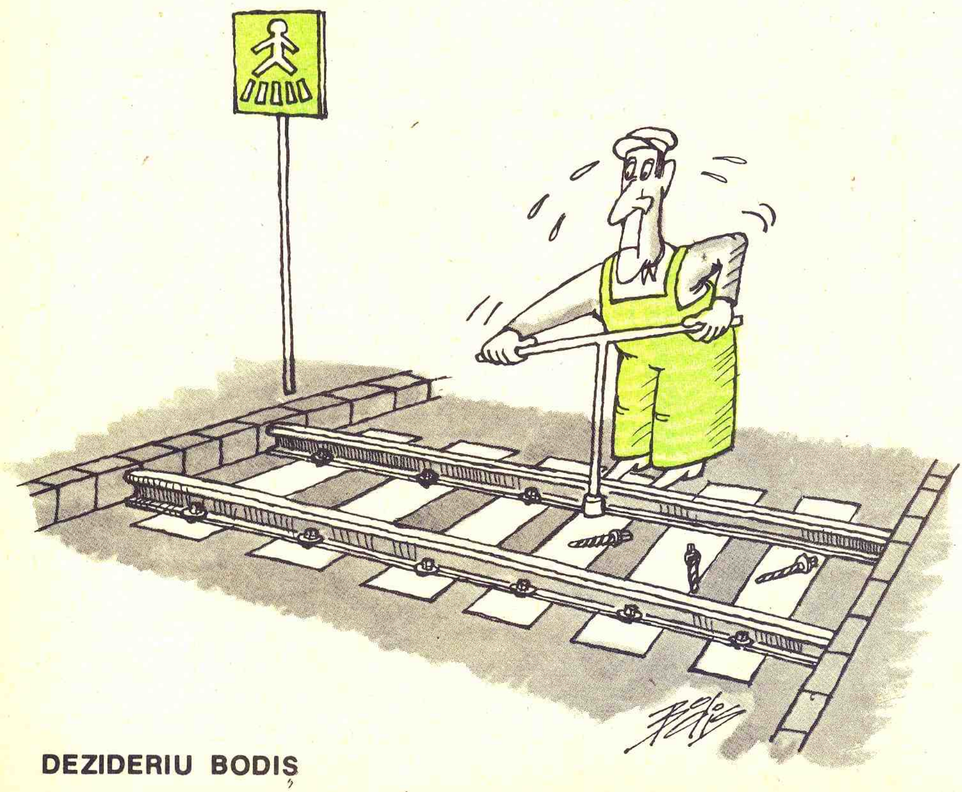


dacă va avea timp... Acum, mai ales, după o oră de conversație, e foarte înghesuită!

O iau spre mașină, o pereche îmi vine din față, de braț, în cadență, dar la un metru de mine bărbatul desface brațele: — Maestre, îmi zice, ce bine că vă văd, arătați minunat, ca atunci!... și îmi trage cu ochiul. — Cînd atunci? — Ei, **atunci,** zice el, și-mi mai trage o dată cu ochiul, cînd erați în comisie și pe urmă, la premii, s-a dat un banchet... Domnișoara e... (Se fac prezentări) Dacă ați vrea să mergem să bem un pahar cu vin!... Noi vă urmărim! Sînteți cel mai...! Zîmbesc echivoc, îndoindu-mă că vom găsi un pahar de vin și că domnișoara mă urmărește și că sînt cel mai... — Dom'le, ce fac ăștia? Nu mai e ca... zice bărbatul, și face un gest spre trecut. Eu schimb vorba. El repetă invitația și ochiadele. Pînă la urmă înțeleg c-a fost militar, avea și el un ochi deschis asupra culturii. Peste un sfert de oră, copleșit de efuziuni, mă extrag din grup, dar cad peste o compozitoare care mergea grăbită la Televiziune dar, fiindcă tot întîrziase, propunea o abatere pe la cofetărie, să ia ceva pentru ăla-mic și să mai stăm la o parolă. Ea între timp mai făcuse o sonată și fusese la Innsbruck sau la Mamaia.

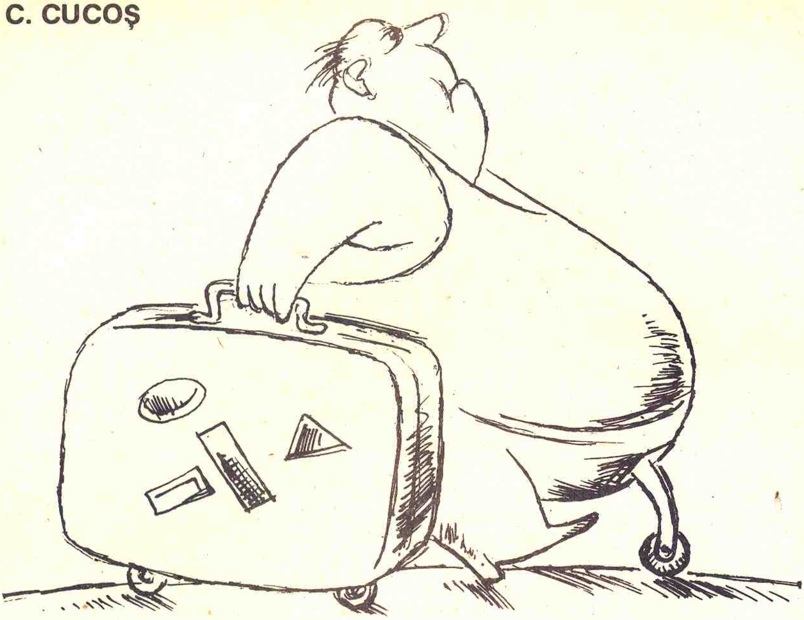
Se-nnopta cînd am ajuns la mașină, unde erau adunați vreo trei-patru inși grămadă. — Nene, vă curge radiatorul! îmi lansă un puști, fericit că descoperise defectul. — Nu-i de la radiator, e de la colier, sări un mustăcios. — Ba de la radiator, să n-am parte, să moară mama! — Păi tot o să moară, interveni un umflățel roșu, dar eu zic că e de la borcan...! — Vezi de treabă, se zborși mustăciosul, înseamnă că nu te pricepi, iar tu țîcă du-te, mă, în moașe-ta, de te plimbă, ce, n-ai treabă? Eu îți spun că e de la colier, și colier nu se găsește neam, căci bandiții ăștia de feseniști...

Am ajuns cu bine la domiciliu cu nădejdea că pînă la Crăciun, în lumea asta europeană, atît de grăbită, o să am și eu o pereche de pantaloni de casă.

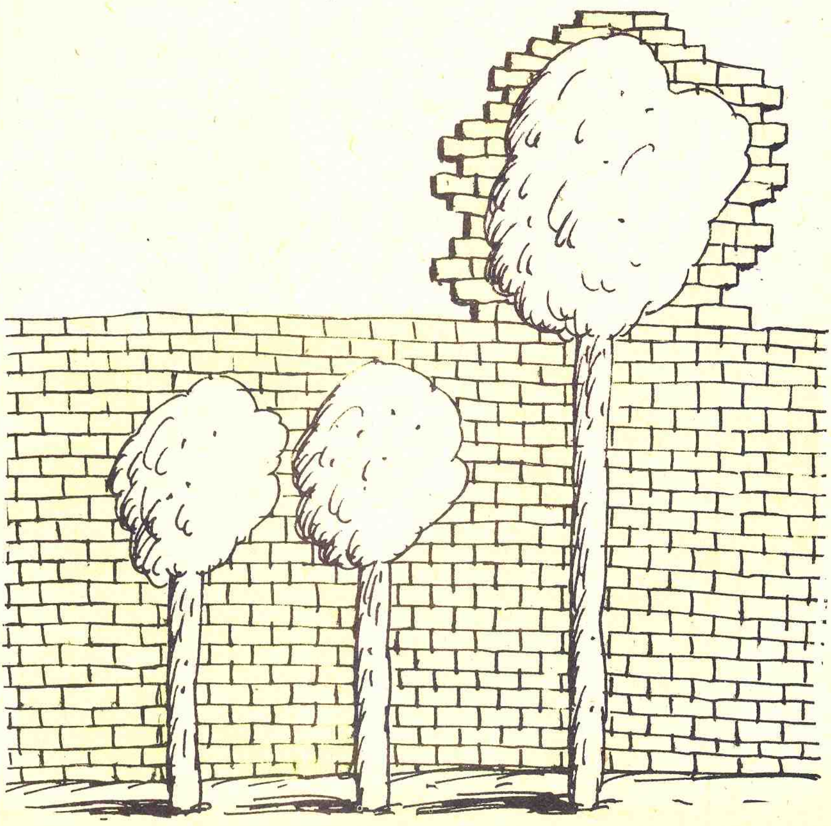


DEZIDERIU BODIȘ

C. CUCOȘ

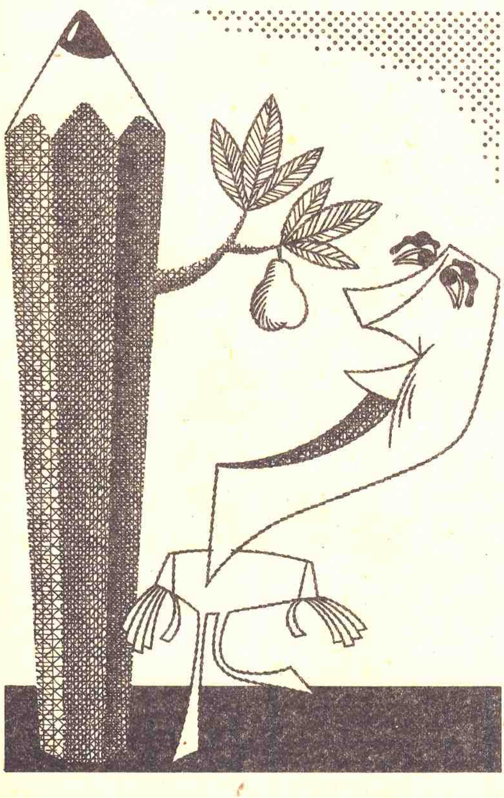


DAN SILVIU TURCULEȚ



LIVIU PENCEA





O. BOUR

ANECDOTE

Soţia: — Ar trebui să-l concediezi pe şofer! Era să mă omoare de două ori!

Soţul: — O, dar este un om atît de bun! Să-i mai dăm o şansă.

*

În Scoţia, un turist englez a suferit un accident. Pentru că a pierdut mult sînge i s-a făcut o transfuzie. Englezul i-a răsplătit pe doctori cu generozitate. A doua zi însă, a trebuit să i se facă din nou transfuzie pentru care englezul a plătit jumătate din suma iniţială. După a treia transfuzie, nimeni n-a mai primit nici un ban. În venele englezului curgea de acum numai sînge scoţian.

*

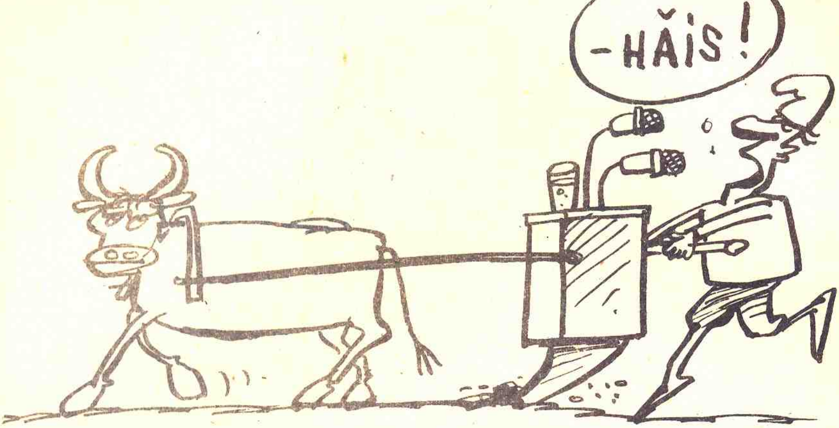
— Doctore, mă lasă memoria!

— De cînd?

— De cînd ce?

*

C. PAVEL



— Doamnă, — se adresă stewardesa unei pasagere speriate. Nu trebuie să vă alarmați. Pînă acum nu s-a mai întîmplat ca un avion să nu se întoarcă pe pămînt.

*

— Cauza tuturor necazurilor dumneavoastră este alcoolul — spuse medicul.

— Mulțumesc, domnule doctor — răspunse pacientul.

— Dumneavoastră sînteți primul medic care nu aruncă toată vina asupra mea.

*

Tinărul către logodnica sa: — Înainte de a ne căsători trebuie să-ți mărturisesc ceva — nu știu să deschid conserve.

*

Un bărbat tînăr întreabă ghicitoarea:

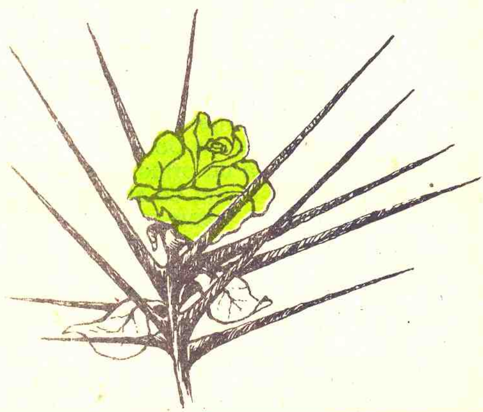
— Ghiciți numai viitorul sau și trecutul?

— Și una și alta — răspunse ea.

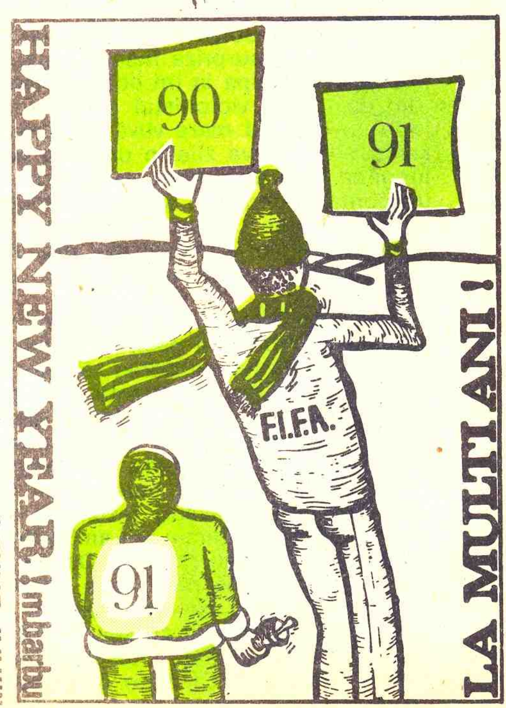
— Atunci povestiți-mi, vă rog, trecutul viitoarei mele soții.

Culese de
VIOREL CLOPOVSCHI

VIOREL TEOC-NASTA



MIHAI BARBU



DAN COJOCARU

ADIO, DRAGĂ NELO!

30 decembrie 198... și ceva. La ambasada română din P. zarvă mare. După-amiază urma să aibă loc un cocteil și toată suflarea — cam mică, ce e drept — se agita în vederea pregătirilor. Doamna ambasador, într-un capot matlasat, făcea sandvișuri împreună cu soția atașatului cultural, colonelul de securitate, pe post de șofer, transporta sticle cu băuturi și ape gazoase, secretara cu încă două neveste de funcționari diplomatici mai mărunți, aranjau salonul de primire și ștergeau praful, iar un acordeor băștinaș încerca să pună la punct pianina din hol, instrument deteriorat de foarte mulți ani, plin de mucegai și de păianjeni. Peste toată această agitație planau indicațiile prețioase ale domnului ambasador care se plimba în pijama și încerca cu orice preț să-și ascundă emoțiile pe care le avea. Fusese numit de curînd, iar un cocteil dat la o zi festivă pentru țara sa însemna un eveniment deosebit. Cînd totul a fost pus la punct, întregul personal s-a retras în camere pentru a se aranja în ținută de sărbătoare.

La ora 17 punct, mașinile oficiale de culori închise, au început să tragă în fața intrării principale. Din ele au coborît domni și doamne, în toalete de seară. Erau cîțiva funcționari neînsemnați din guvernul țării gazdă, ambasadori ai unor republici socialiste, precum și reprezentanți ai statelor africane cu care România avea relații calde, frățești.

Prima parte, adică aceea oficială, a decurs banal. Urma surpriza serii. Și surpriza însemna un tînăr violonist sosit acolo pentru a participa la un concurs internațional de interpretare. Plin de talent, violonistul român luase toate premiile, uluind juriul și stîrnind mare vîlvă în lumea artelor auditive. Se prezentase cu cîteva zile în urmă la ambasadă ca să ceară prelungirea vizei de ședere cu încă două luni, fiindcă i se oferise un contract pentru o suită de concerte la care nici nu visase atunci cînd se urcase în avion la Otopeni. Ambasadorul, de voie, de nevoie, a trebuit să-i prelungească viza, dar a condiționat-o de prezența lui la cocteil, unde urma să dea un scurt recital.

Cînd tînărul slăbănog, cu fața gălbejită și cu o fleică de păr atîrnată pe frunte, a pășit în salonul de recepții, s-a așternut liniștea. Toată lumea dorea să-l asculte; era un nume care de cîteva zile apărea cu ostentație pe primele pagini ale ziarelor din capitala respectivă. Domnul ambasador, personal, i-a făcut o prezentare extrem de elogioasă. Violonistul s-a apropiat de pianină, a șușotit ceva cu domnișoara care îl acompania, și-a pus instrumentul sub bărbie și a început să cînte.

După primele măsuri fascinase într-adevăr sala. Singurul care nu pricepea nimic era ambasadorul. Ba chiar, scîrțîiturile acelea, i se păreau ridicole. Dar te pui cu gustul snobilor?!...

S-a retras cu discreție după o perdea unde chelnerii, închiriați pe bani grei cu ora, lăsaseră tăvile cu băuturi. Fără ca să-l vadă nimeni, mai cu seamă soția ori vreun alt turnător, a dat pe gît cu rapiditate cîteva pahare amestecînd whisky-ul cu vodca, Martini cu Cinzano, Dubonet-ul cu palinca. A ieșit de

după perdea roșu la față și bine dispus. Parcă muzica aia nu mai suna atît de barbar, începuse chiar să-i placă. A încercat să bată tactul cu piciorul, însă nu prea mergea, melodia nu avea un ritm anume.

Cînd micul concert s-a terminat l-a felicitat călduros pe interpret, ba chiar l-a bătut protector pe umăr numindu-l drăgăstos „fiule". Apoi, cu voce tare, ca să-l audă toată lumea, l-a rugat să cînte și ceva „mai de-al nostru".

— Bine... dar a fost Enescu...

— Lasă-l, frate, pe Enescu ăsta, că ne-am cam săturat de el! Zii ceva mai săltăreț! O sîrbă, o învîrtită, o hațegană.

— Eu... eu nu știu muzică populară... a îndrăznit să articuleze violonistul slăbănog.

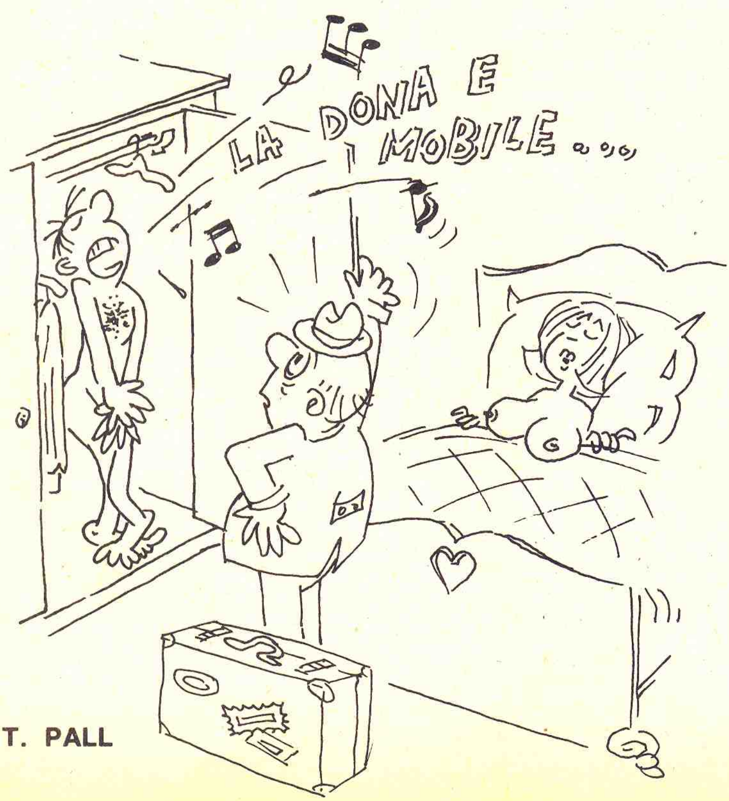
— Foarte rău, fiule! Muzica populară este mama noastră a tuturor. Atunci măcar „Adio, dragă Nelo!"

— Îmi pare foarte rău... n-am auzit de...

Cîțiva dintre invitați s-au interesat ce discutau cei doi, pentru că dialogul se desfășura în limba română, dar translatorul a avut grijă să îndruge altceva, explicînd că domnul ambasador dorea un bis. Tînărul, la cererea generală, a mai interpretat ceva, după care recepția a luat sfîrșit.

Toată noaptea ambasadorul n-a putut închide ochii. „Auzi, mama lor, cu conservatoru lu' pește! Păi n-ajung eu la București? Nu vorbesc eu cu ăia de la Cultură? Uite-așa ne facem de rîs peste graniță. Îi învață să scîrțîie toate prostiile nemțești de parcă i-ar plăti refegheul în valută, iar de muzica populară ori lăutărească habar n-au. Măcar „Adio, dragă Nelo" să-mi fi zis și-l iertam. Uite pe cine-mi trimite țara belea pe cap, să-i țin în vest, să le dau premii, să le dau prelungiri, să-i fac oameni cunoscuți de oficialități, să..."

A adormit spre ziuă fredonînd fals „Adio, dragă Nelo!", șlagăr pe care-l ținea minte de la Ploiești, de pe vremea cînd fusese secretar cu economicu.



T. PALL

OMUL CARE CERE PALME

ADRIAN COSTEA

Să ştiţi de la bun început că eu sînt ăla. Aşa că nu poate fi vorba nici de portret psihologic, nici de reflectarea unor puternice trăiri interioare pe faţa mea care, nici mai mult nici mai puţin, cere palme. Iar pentru aceia care îşi zic cu mîndrie „prietenii" mei, mai cere şi pumni. De fapt, cu toate că am renunţat destul de timpuriu să-i împiedic pe cei atraşi de figura mea să-şi aplice pleznitura preferată, asta nu m-a putut apropia de cei din jur: n-am avut niciodată un amic adevărat, numai interesaţi care au profitat de relaţia noastră pentru a mă altoi în lege. În orice caz, eu recunosc cu mîna pe inimă că în viaţa mea nu am cerut nimănui nimic, cu atît mai puţin lovituri pe care am învăţat, de-a lungul experienţei mele cu oamenii, să le împart în „iuţi", „baroase", „carabe", „lipitori" şi altele.

Bineînţeles, m-am dus şi la un doctor, pentru a-l întreba dacă nu cumva sînt bolnav. A spus că nu, că aşa sînt eu, că asta mi-e firea, şi a refuzat politicos sticla pe care i-o adusesem, solicitînd în schimb să-mi dea o palmă. L-am lăsat, iar el s-a încordat şi mi-a catapultat o lovitură pe care o dorea nimicitoare... Hm, un ageamiu, s-a dezechilibrat, abia mi-a atins obrazul şi s-a oprit într-un dulap. După care, printre gemete, mi-a prescris să mă însor. Deşi nu mi-a dat reţetă, am reuşit să-mi fac rost de o nevastă bunicică, o femeie de bază căreia nu i-a păsat cum arăt şi cît cîştig pe lună. Voia doar să fie alături de mine, să mă apere de răutatea celor din jur şi să mă atingă peste ochi şi nas la culcare şi la sculare, o dată — ca să se elibereze de toxine, a doua — ca să-i meargă bine peste zi. Şi, că veni vorba de culcare şi sculare, mărturisesc că noaptea sînt cel mai fericit, nu mă vede nimeni, deci nu cer nimănui nimic. Aprind lumina la baie şi mă privesc îndelung în oglindă, îmi examinez cu atenţie faţa şi mă găsesc destul de atrăgător. Încerc diverse grimase de bărbat fatal şi dur, care, bineînţeles, nu-mi reuşesc, schimb pieptănături şi-mi ard cîte una peste bot.

Ca să scap de coşmarul palmelor, m-am făcut pădurar, să trăiesc în libertate şi la o distanţă strategică de braţul lung al societăţii omeneşti. N-am rezistat prea mult, nu neapărat din cauza tăvălelilor încasate din partea ursului carpatin, ci mai ales din pricina reproşurilor şefilor mei, cum că le-aş speria vînatul, şi mai ales a palmelor lor, de fapt nişte lovituri grosolane cu pumnul înmănuşat. Am revenit între oameni. Din umil şi speriat, din manechinul care aştepta şi încasa palme, pumni şi insulte, am devenit o brută. Am început să văd pe stradă oameni care cer palme. I-am pălmuit. Aşa am ajuns la spital. Deci eram totuşi bolnav!

Acolo, toată lumea se purta frumos cu mine, m-am şi îngrăşat puţin din cauza traiului bun şi a tratamentului: mi se făcuse un grafic lunar de folosinţă, astfel încît nimeni să nu beneficieze prea mult de mine şi nici să nu mă epuizez. În cele din urmă am scăpat şi de acolo şi m-am dus glonţ la un specialist celebru, internat la gerontologie, care-şi purta cu demnitate suta de ani, într-un regim de asceză şi cultură fizică. La vederea mea, bătrînul vegetarian s-a înviorat brusc şi mi-a ras două dosuri de palmă de nu m-am văzut. Apoi a început să ridice greutăţi. Se uita la mine şi se înviora, îmi mai plasa cîte-un swing şi mai adăuga nişte kile halterelor. Astfel ne-am dat amîndoi seama ce virtuţi terapeutice are faţa mea. Ne-am gîndit să le valorificăm. De aceea mă aflu în faţa dumneavoastră. N-aveţi decît să loviţi. Vă veţi simţi mai în formă, vă veţi înviora şi veţi munci mai cu spor. Loviţi!

SONET AUTUMNAL

ION CĂNĂVOIU

În toamna cu miros de **razachie**
Octombrie în zori și-ascute spada.
Pe ulițe vecinele-ncep sfada,
Dar se împacă iar la **cumetrie.**

Pe trenuri e în toi **bidoniada.**
Nu toți cîți cară au muncit la vie,
Dar asta-i parcă altă poezie
Și-oricum, aici e toată **nostimada.**

Și străzile-s de-acum mai animate.
Mai poartă unii semne de **avarii,**
Ciocnind(u-se) paharele brumate.

Prin colțuri se adună **boschetarii,**
Că nu cunosc pe lume altă vrajă
Decît atunci cînd beau direct din **glajă.**

DICȚIONAR

Autumnal: de toamnă; adică anotimpul cînd viii culeg viile, iar pe ei soțiile.
Razachie: străveche viță-de-vie, care era cît pe ce să dispară definitiv. Și zău că era păcat!
Cumetrie: petrecere ocazională, cu repertoriu la liberă alegere. Și ce repertoriu!
Bidoniadă: odiseea bidoanelor, goale la dus, pline la-ntors. Sau măcar pînă-n clipa plecării.
Nostimadă: un fel de cacealma între neamuri.
Avarii: cicatrici, sechele, urme de traume, de tamponări sau alte glorioase vestigii.
Boschetari: băutori iconoclaști, care nu recunosc bufetelor și restaurantelor dreptul de preț majorat sau de remiză.
Glajă: uiagă, adică vas pentru lichide, cu o capacitate variabilă, între 0,5 și 5 litri. Ceea ce depășește se cheamă ebrietate. Punct.



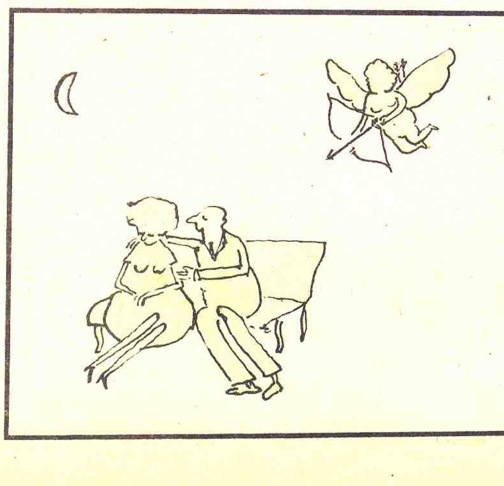
CRISTIAN MARCU

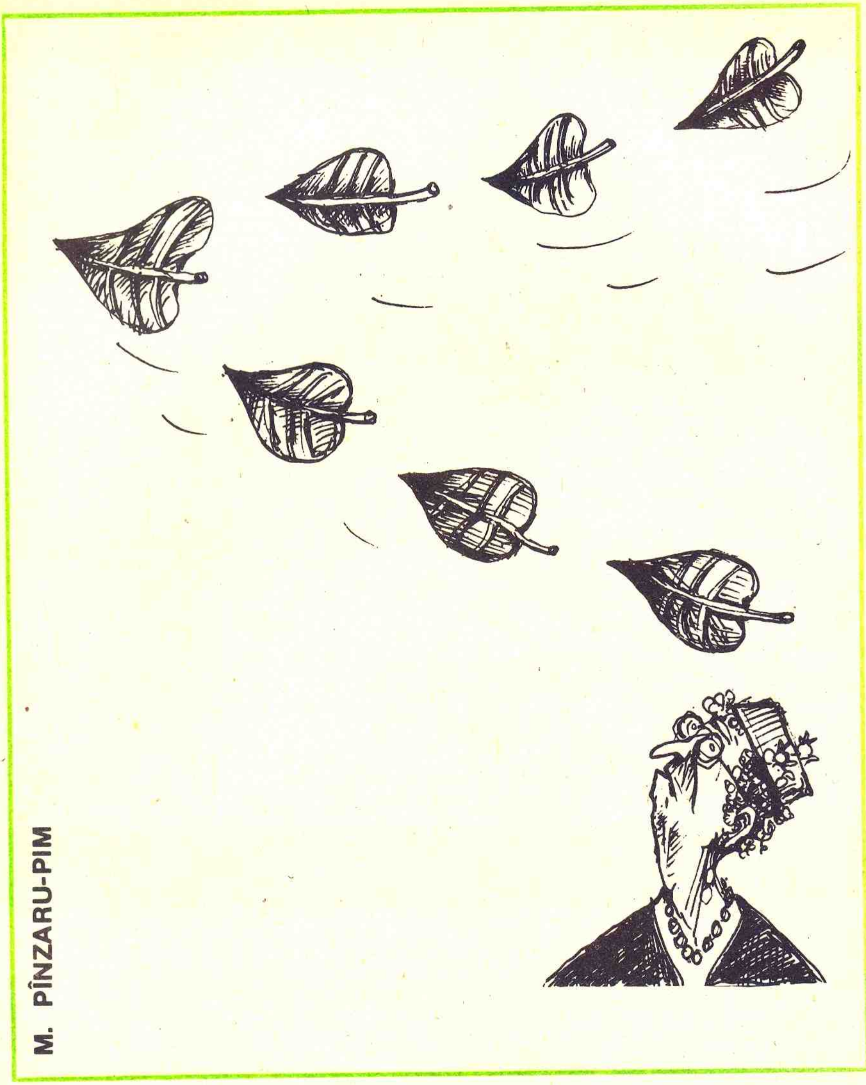
C. TOPAN



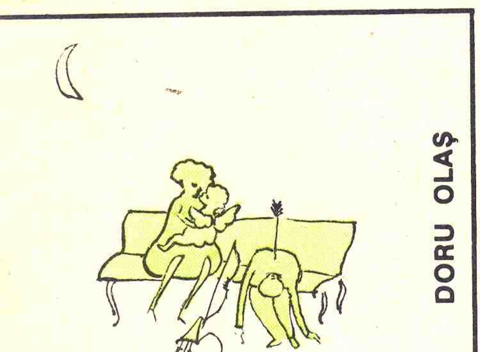
ADRIAN POPESCU







M. PÎNZARU-PIM



DORU OLAȘ



MIHAI BARBU

ADRIAN DRAGOMIRESCU



– Tinere ai un dosar îngrozitor. Nu ai pe nimeni în străinătate!

ILEANA GĂRBACI

DOAMNE AJUTĂ

— Liniște!... Vă rugăm liniște, să-l ascultăm pe domnu' avocat!

— Domnilor! Repet: adevărul e că n-are importanță cît așteptăm; totul e să apară!

— Păi cum? S-ar putea să...

— Bine-nțeles. Vedeți piatra aceea de-acolo? Șase ore am stat ieri lîngă ea... și degeaba... n-a apărut... Așa că...

— Și acum credeți că...

— Eh... am presimțirea că astăzi avem o zi bună.

— Doamne-ajută!

— Ce faceți doamnă? De ce faceți asta?!

— Dom'le, dînsul poate să confirme; am plecat pentru cîteva minute...

— Da, dar eu sînt aici de patru ore și nu v-am observat. Ia uite-o și pe-asta... se duce direct în față. „Individa" în negru o caută mereu pe-acasă și ea aleargă nonstop pe la cozi. Mare noroc mai are.

— Ei, vai de ea... Cît privește norocul, trebuie să recunoaștem că

MIHAI ISPIRESCU

VARA, ÎN AMURG

Căldura s-a mai domolit. Dinspre apă începe s-adie o boare răcoroasă luminată de soarele ce stă s-apună în spatele blocurilor cenușii pe balcoanele cărora prind să sune muzici în tranzistoare și se ivesc trupuri de bărbați, strînse în maiouri albe, staționînd mulțumiți printre ghivece cu plante firave.

El stă pe conducta ruginită, cu spatele lipit de țeava unui bătător de covoare și privește lumea care începe să treacă spre casă, desculță, în slipuri sau halate, ca și cum s-ar afla într-adevăr la mare, în vilegiatură, nu pe marginea unei bălți artificiale, la periferia orașului. O căruță cu țigani trece în trap ușor, urmată de un mînz cenușiu. Cîțiva copii aleargă după o minge, claxonați de o Dacie gri. Sandu mai trage un gît din sticla ascunsă-n geantă și se-ncăpățînează s-aștepte, privind cu luare-aminte fiecare fată. Stă acolo, să fie vreo două ceasuri și ea tot n-apare. „Sînt la plaje. Viorica", găsise biletul înfipt în ușa apartamentului. O căutase peste tot, pe sub pomi, pînă departe, spre stăvilar, unde perechile se răcoreau, făcuse drumul de cîteva ori, dar n-o descoperise deloc printre trupurile întinse pe iarba uzată și prăfuită, năpădită de tinichele și sticle sparte. Probabil că, miop cum e, totuși n-o văzuse. Dar din locul ăsta, unde stă

MATEI GHEORGHE



noi îl avem; încă n-au aflat „brunețiiˮ noștri, că altfel...

— Așa e, așa e...

— Dom'le, fii bun, spui că ești avocat... explică-mi și mie, te rog, să mă luminez și eu... De ce, dom'le, de ce trebuie să suferim atît?... Ai?... De ce?... Că noi, dacă am primit o palmă, am întors obrazul și pentru cealaltă. Eu, domnul meu, am trecut prin multe. Șase ani am fost prizonier la ruși. Pe mine nu mă mai înspăimîntă nimic. Am mîncat și scoarță de copac... și șobolani... Da, da...

— Brrrr!... Fugi, dom'le de-aici cu grozăviile astea!

— Iertați-mă... da' ce, parcă știm ce mîncăm?

— Oooo!... Uite cine apareee!... Mașina noastră dragă cu oase și...

— Fraților! Să ne așezăm în ordine; doi cîte doi! Văd că acolo, în față, sînt pe șapte... Cine vrea să facă ordine, să ridice mîna!

— Credeți că au adus și șuncă?

— Pe mine nu mă interesează; eu vreau coaste afumate. Face nevastă-mea niște chifteluțe din ele, că o pot invidia și bucătăresele vieneze.

— Da' dom'le, ai dreptate. Depinde foarte mult de mîna gospodinei. Uite, eu, cînd găsesc oase din acelea de șase lei, iau mai multe, să avem. Gătește soția din ele o supă, că te lingi pe buze.

— Un lucru mă neliniștește; e ora 18 și 30, pînă descarcă „marfa" se face 19 și 30 și la 20 închide...

— Poate avem noroc...

— Doamne-ajută!

— Dom'le, nevastă-mea înainte era foarte geloasă. Dacă întîrziam mai mult de ora 20, era vai și-amar de mine! Acum n-o mai interesează

acum, sigur n-o mai pierde. Un bărbat cu pantalonii sumeşi şi o femeie într-o rochie subţire, înflorată, udă la poale, trec mîndri purtînd un preş, din care apa curge şiroaie. N-o va mai lăsa de-acum. S-a hotărît! Gata! O ia de nevastă. Prea mult a ocolit-o. De prea multe ori a părăsit-o şi iar a revenit. Aşa, în răstimpuri, cînd şi-aducea aminte, îl lovea dintr-odată dorul şi suna la uşa ei. O găsea întotdeauna singură, rămînea o noapte, apoi pleca spre a reveni peste alte trei, patru luni, după ce, în ziua plecării jurase că la prînz e-napoi, să-l aştepte cu masa. Sporadic, tot aşa, îi făcuse şi-un copil.

Priveşte — prin înserarea care acum a coborît de-a binelea — ultimele perechi întorcîndu-se spre casă şi simte amărăciunea lovindu-l ca un junghi în inimă, pentru că, iată, ea nu-i nicăieri. Se desprinde cu greu, şi-o ia spre blocul aflat lîngă bisericuţa părăsită. Urcă iar la etajul opt, apartamentul 77, să mai verifice o dată; să se convingă, să mai încerce, poate, totuşi... Inima începe să-i bată nebuneşte: creanga de pin pe care i-o lăsase în uşă nu mai era. A venit! Da, e-năuntru! Doamne, ce noroc! I-aude paşii apropiindu-se, uşa se deschide odată cu braţele lui şi o bătrînă îl priveşte mirată.

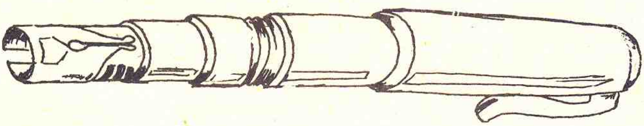
— Viorica!, bîlbîie el.

— Eu sînt!

Atîta timp să fi trecut oare?! se trezeşte întrebîndu-se fără noimă.

— Dar dumneavoastră o căutaţi pe cealaltă, revine bătrîna, pe nepoată-mea, probabil. Tot Viorica. Nu mai stă aicea. S-a măritat cu domn' Marcel, a luat-o la Focşani. Dacă-i vorba de vreo comunicare însă, ceva... Dumneavoastră aţi lăsat creanga...

Vede buzele gurii supte mestecînd înainte cuvinte pe care nu le mai aude. Se-ntoarce coborînd treptele cu viteza cea mai mare pe care i-o pot imprima picioarele muiate, gîndindu-se că va mai trebui să şteargă din memorie şi din repertuar încă un nume. Trece vremea, frăţioare, se duce, mormăie căutînd prin întunericul holului uşa de la ieşire.



decît un lucru: să vin cu sacoşa plină, chiar şi la miezul nopţii. Aşa că, uneori, cînd inima îmi dă „ghes", folosesc următoarea stratagemă: fug de la serviciu, fac cumpărăturile, şi pînă seara, tîrziu, zic că am stat la coadă... Dar ce mă fac că „fericirea" asta depinde de ceea ce găsesc în timpul serviciului?... Cum spunea şi un scriitor francez, Stendhal, parcă: „... uneori fericirea e greu de găsit... dar merită să alergi după ea chiar şi o viaţă întreagă"... iar eu alerg uneori cîteva luni pînă reuşesc să cumpăr ceva... Odată, fiind trecut puţin de miezul nopţii, ajuns acasă nevastă-mea m-a întîmpinat voioasă, m-a sărutat, mi-a luat sacoşa grea din mînă şi a observat că am pe obrazul stîng puţin ruj. „Dragă, am ţinut rînd unei doamne în vîrstă, săraca, şi drept mulţumire m-a sărutat..." „Frumos gest, iubitule. Ştiam eu că eşti un adevărat gentleman", îmi spune ea privindu-mă cu duioşie, şi a continuat să scotocească febril prin sacoşă. Ha! Ha! Ha!...

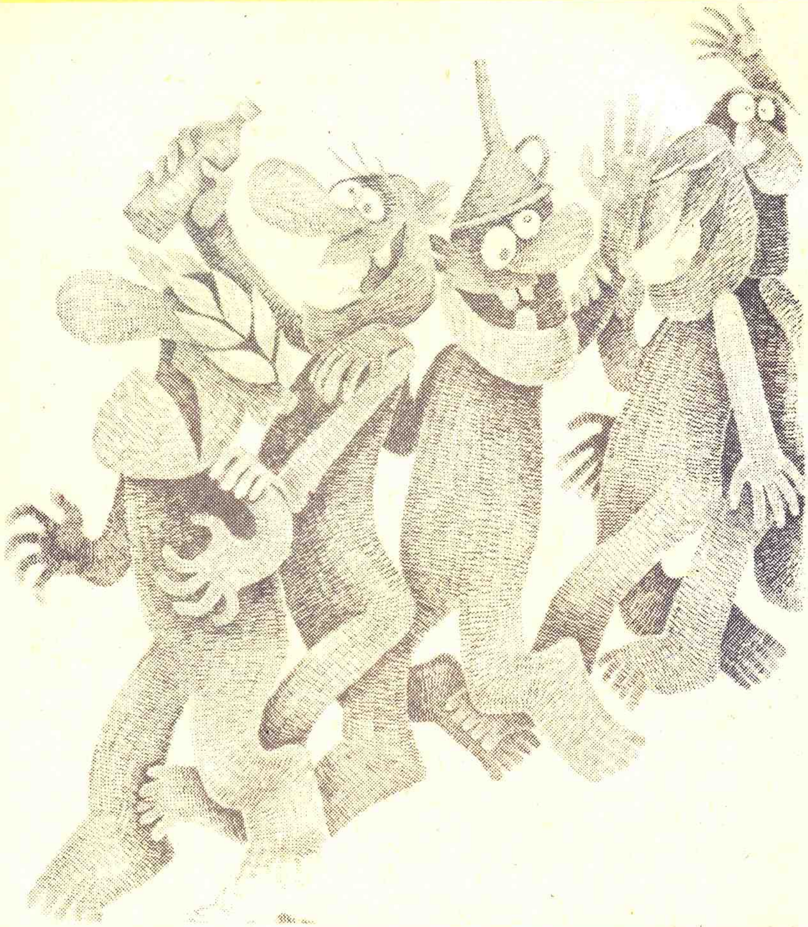
— Dom'le, ar trebui să vă jenaţi puţin... Ţara arde şi dumneavoastră...

— Lăsaţi, domniţă, să mai rîdem şi noi puţin, să mai treacă timpul... Că dacă noi, românii, n-am fi avut umor... ehei... vai de noi... cu asta ne-am bandajat rănile...

— Aşa e, aşa e...

— Dom'le, eu simt că mă sufoc la gîndul că nu mai rămîne nimic pînă-mi vine rîndul...

— Linişte! Am spus: li-niş-te!... Tu ăla de-acolo... nenea ăla... numai „pliscul" tău se-aude. Cînd ajungi aici, să te servesc, nu mai zici nici „pîs"! Te faci mic de tot... nu mai îndrăzneşti să „cîrîi"... Şi



CORNEL MARIN CHIOREAN

acum, gata! Gura! Să nu mai aud nici musca că altfel...

— Dar n-am zis nimic, domniță...

— Uite, știi ce, mie să nu-mi vorbești cu „dilimutive"! N-ai mîncat din aceeași farfurie cu mine!

— Vai de mine, se poate... cum aș fi îndrăznit să... că doar farfuria mea... știți... a fost mai întotdeauna... goală.

— Aaaa! Întreci măsura! Ia stai!... Geto! Ia hai să-i dăm afară pe nemîncații ăștia și să închidem magazinul!

— Domnișoară, domnișoară, fie-ți milă, am stat șase ore, ca acum să... domnule dragă, cere scuze domnișoarei...

— Așa e! Așa e! Să-și ceară scuze! Din cauza lui sîntem sacrificați noi. Ce-i dau copilului să mănînce?... Cere-i scuze! Cere-i scuze!

— Da! Da! Să iasă afară din rînd, din magazin! A supărat-o rău pe domnișoara și acum suferim noi! Să plece! Să iasă afară! Afară cu el!

— Domnilor, vă rog... n-am făcut nimic... n-am zis nimic... nu mai vreau nimic... uf... mor... mor de cald... lasă-mă, dom'le, nu mai trage de cămașa mea... nu mai cumpăr nimic... vreau să ies... lăsați-mă... lăsați-mă...

— Costele, Costele... ce-i cu tine?... Costele...

— Mmmm... mmm ce... ce e... cine... lăsați-mă... ce vrei să faci... unde sînt...

— Aici, dragul meu, aici în pat. Trezește-te să-ți schimb pijamaua că ai transpirat rău. Ai visat ceva... și ești așa palid...

— Mmmm... mmda... of, of... ce soție bună ești tu... Cred că muream în somn... Așa coșmar... of...

MIRON DINULESCU



se făcea că eram la o coadă... pe vremea „ăluia"... și... și...

— Ei lasă nu te mai gîndi. Relaxează-te. Uite, faci o baie, mănînci ceva și te remontezi. Îți fac și o cafea mare, că acum se găsește, și vezi, afară e soare, dragule, faci o plimbare și iei și sacoșa, că tot ești în concediu și aerul îți va face bine...

— Of, of... poate că ai dreptate... Voi face așa precum vrei tu ......

....

— Ooo, ce plăcere, dom' doctor! Nu ne-am mai întîlnit de pe vremea... știi dumneata cui...

— Da dragul meu... Uite sînt aici de mai bine de o oră...

— E vreo speranță să mai apucăm și noi?

— Eu cred că da...

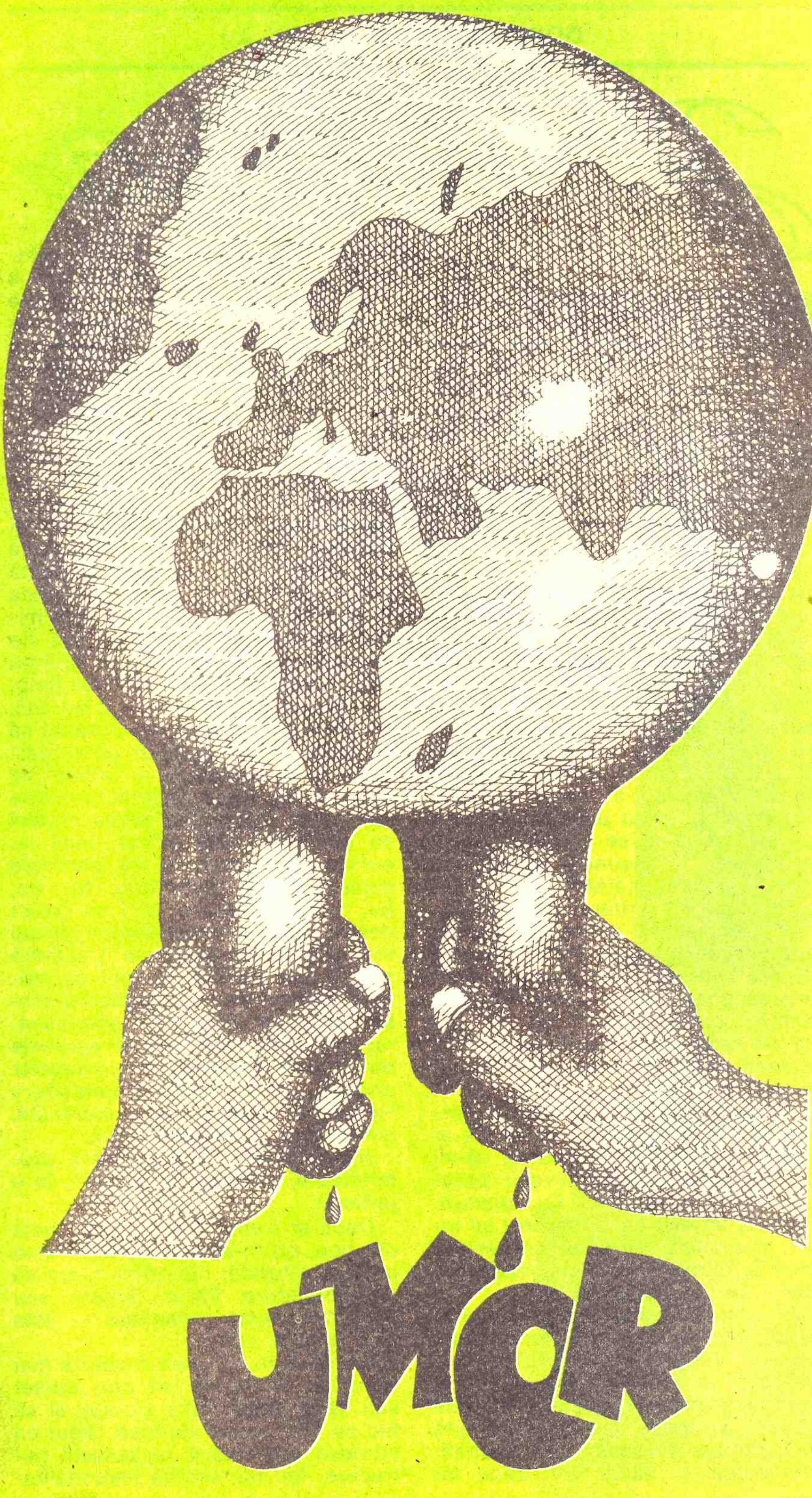
— Doamne-ajută!

— Domnii mei, eu am un amic care a fost marinar. De cîte ori îl întreb despre taifunul din mările Chinei, se îngălbenește, dom'lor... Eu mă îngălbenesc de cîte ori îmi amintesc de epoca... aia... Stăteam, dom'lor la cozi, pînă cîntau cocoșii la miezul nopții...

— Numai de-ar ajunge...

— Nu vă supărați, am înțeles că sînteți avocat... Fiți bun și explicați-mi și mie, să mă luminez și eu: de ce, dom'le, de ce?... Noi i-am încălzit pe toți la piept, le-am fost mamă bună... și ei, ce fac? Ies din biserică după ce s-au închinat, și apoi bagă cuțitul în tine! Asta e credință?... De ce, dom'le, de ce?...

— ... Adevărul e că n-are importanță cît așteptăm; totul e să ajungă. Oricum, și mîine e o zi. Și de altfel mai am ceva „provizii" în candelă... Am trecut noi prin altele și mai... așa că... Doamne-ajută!


UMOR

DOROTHY PARKER (S.U.A.)

Jartiera

Uite-o cum se duce! Așa va fi! Să mi se întîmple asta tocmai mie, ca și cum n-aș fi avut destul necaz. Sînt și eu o orfană sărmană, stingheră, țintuită pentru tot restul serii la afurisita asta de petrecere unde nu cunosc pe nimeni. Și acum jartiera mea e gata să cedeze.

Ăsta-i și felul cel mai amar de singurătate. Oricine ți-o poate spune. Acela care nu ți-o spune e un împuțit. Mi se putea întîmpla în sanctietatea parfumată a budoarului meu. Sau chiar în relativa izolare a unui taxi. Dar nu. Ar fi fost prea frumos. Trebuie să mi se întîmple exact cînd sînt încolțită ca un guzgan înspăimîntat într-o cameră plină cu necunoscuți. Și camera de toaletă se află la patruzeci de iarzi distanță. Dacă glasul meu ar putea să emită gîndurile ce mi se învolburează în mine! Oameni buni, dac-aș avea puterea! Aș face ca încăperea să se golească exact în treizeci de secunde. Mulțumesc Domnului că stăteam pe scaun cînd a pocnit jartiera! Este un comentariu asupra existenței, pentru dumneavoastră. O privire fugară asupra profunzimilor în care o ființă se poate adînci. Singurul lucru pentru care trebuie să fiu pe de-a-ntregul recunoscătoare, e că stăteam pe scaun cînd mi-a pocnit jartiera.

Ce se presupune că face o persoană într-un caz ca acesta? Ce-ar fi făcut Napoleon? Trebuia să-mi păstrez calmul. Am devenit practică. Am început să fac planuri. Trebuia să evit cu orice preț să intru în panică. Să spun orchestrei, pentru numele lui Dumnezeu, să cînte întruna.

Singura cale este să stau aici și să nu mă mișc, astfel ciorapii mei nu vor aluneca în jurul gleznelor. Va veni și vara cea strălucitoare, amarnica toamnă și vesela și recea crăiasă a zăpezii. Iar eu voi rămîne aici, țintuită de acest lucru afurisit. Dragostea și faima vor trece pe lîngă mine și nu voi cunoaște niciodată bucuria sacră, teribilă de a ține un mic trup cald în mîinile mele recunoscătoare. Nu voi putea așterne pe hîrtie vorbe nepieritoare de care să se minuneze posteritatea; nu vor exista pentru mine nici călătorii, nici bogății, nici prietenii, nici o aventură strălucitoare, nici bucuria dulce a feminității mele grațioase. Ah, ce infern! Plăcut o să mai fie pentru norocoasa noastră gazdă, cînd fiecare pleacă acasă și eu stau încă aici! Mă întreb dacă voi ajunge să-i cunosc vreodată destul de bine ca să-mi pot pleca în fața lor capul și să le șoptesc micul meu secret. Presupun că ne vom obișnui destul de mult unii cu alții. Probabil voi sta aici mult timp; nu mă voi uza prea tare stînd aici, an după an, ținîndu-mi ciorapul să nu cadă. Poate ei mi-ar putea găsi o întrebuințare după o vreme. Ar putea să-și atîrne pălăriile pe mine sau să-mi folosească poala rochiei ca scrumieră. Mă întreb dacă nu cumva contractul lor de închiriere expiră la întîi octombrie. Nu, nu, nu, nici nu vreau să aud un cuvînt despre asta; dumneavoastră plecați toți înainte și pe mine lăsați-mă aici, noilor chiriași. Aștept ca hainele mele să se îngălbenească asemenea celor aparținînd domnișoarei Havisham din **Marile speranțe** de Charles Dickens, un romancier englez, 1812—1870. Domnișoara Havisham avea o inimă sfărîmată, iar eu am o jartieră ruptă.

Mă gîndesc la o viață tînără, promițătoare, întreruptă, distrusă de o jartieră!

Dacă ar trebui să-mi trăiesc viața din nou, nu m-aș mai încrede într-o jartieră rotundă; niciodată n-am să am încredere într-o jartieră sau într-un financiar american — asta m-a învățat viața.

Ca să fi putut avea o soartă mai bună, ar fi trebuit să port corset sau să fi plecat fără ciorapi, și să fac pe fata veșnic văratică. Sigur că stîrnesc mare vîlvă la această petrecere. Îmi fac simțită personalita-

tea. Mă furişez în fiece inimă, asta fac acum. Oh, aţi cunoscut-o pe Dorothy Parker? Cu cine seamănă? Oh, este teribilă! Dumnezeule, este veninoasă, stă într-un colţ, posacă, toată seara nu deschide gura. O femeie mută cum n-aţi văzut în viaţa dumneavoastră. Ştiţi, se spune că nu scrie un cuvînt din mintea ei. Se spune că plăteşte pe un biet tînăr care locuieşte într-un apartament modest din East Side cu zece dolari pe săptămînă pentru a-i scrie opera, iar ea doar semnează. E silit s-o facă, amărîtul, pentru a-şi ajuta o mamă neputincioasă şi cinci fraţi şi surori; în timpul zilei, face butoniere. Este îngrozitoare!

Puţini ştiu, neghiobi orbi, că sînt plină de gingăşie şi afecţiune, şi că mor de dorinţa să dau, să dau, să dau mereu. Tot ceea ce văd ei este nefericita mea postură. Acum, mă priveşte un bărbat.

— În ordine, scumpule, n-ai decît să te uiţi pînă ameţeşti. Arăt destul de neghioabă, nu-i aşa, cum stau aici ţinîndu-mă cu mîinile de genunchi? Da, şi sînt singura care şi-l va ţine în continuare. Ce gîndeşti despre asta, drăguţule?

Ceruri, faceţi în aşa fel ca nimeni să nu se apropie şi să încerce să se împrietenească cu mine. Este pentru prima dată cînd îmi doresc asta, în toată viaţa mea. Ce voi face dacă vine cineva? Să presupunem că încearcă să-mi strîngă mîinile. Să presupunem că cineva îmi cere să dansez. Va trebui doar să dau din cap şi să spun:

— Nu vorbesc englezeşte, asta-i tot. Mi se poate-ntîmpla asta mie, să mă rog eu ca nimeni să nu vină lîngă mine? Pe cînd mă îmbrăcam, pentru a veni aici mă gîndeam „poate aceasta va fi noaptea în care romantismul va pătrunde în viaţa mea." Oh, numai de m-aş putea folosi de ambele mîini, doar să-mi acopăr faţa şi să-mi plîng amarul!

Acel bărbat, bărbatul acela care mă privea! Iată-l! Oh, ce mă fac? Nu pot spune: „Domnule, nu am plăcerea de a vă cunoaşte". Nu mă pricep la lucrurile astea. Nu-i pot răspunde într-o franceză perfectă.

Dumnezeu ştie că nu mă pot ridica pentru a mă îndepărta semeaţă. Mă întreb cum va privi asta, dacă i-aş spune totul. Poate m-ar găsi excentrică. Poate că vibrează în el o coardă umană undeva, înăuntru. Poate are o soră, sau o mamă, sau ceva. Poate se va dovedi a fi un nobil al Naturii.

— Bună seara. Ascultaţi, ce-aţi face, dacă aţi fi în locul meu, şi...?

În româneşte de
SUZANA CARMEN DUMITRESCU

ŢVETAN ŢEKOV-KARANDAŞ (Bulgaria)



ALEA SOBL (S.U.A.)

AVANTAJE

Sînt destule lucrări publicate care descriu nefericirea femeilor nemăritate și însingurate. Totuși, s-au depistat și unele avantaje. Iată, de exemplu, cîteva dintre ele:

— Te poți culca în pat cu pisica sau cățelușa preferată.

— Pui aspiratorul în priză cînd vrei sau, dacă vrei, nu-l folosești deloc.

— Nu-ți mai faci griji că noaptea cineva îți va bea odată cu apa din paharul de pe noptieră și lentilele de contact.

— Nimeni nu-ți va critica însușirile culinare.

— De asemenea, nimeni nu-ți va face scandal dacă cineva te sună în toiul nopții.

— Îți permiți să faci orice mască cosmetică și așa să te culci peste noapte.

— În timpul mesei, dacă-ți face plăcere, te poți juca cu cocoloașe.

— Nu vei suporta represalii pentru o sumă prea mare cheltuită la coafor.

— Nu ești obligată să aștepți rîndul la baie.

— Dacă ai o cutie cu zaharicale, le poți gusta pe toate ca să-ți dai seama care este cea mai gustoasă bucățică.

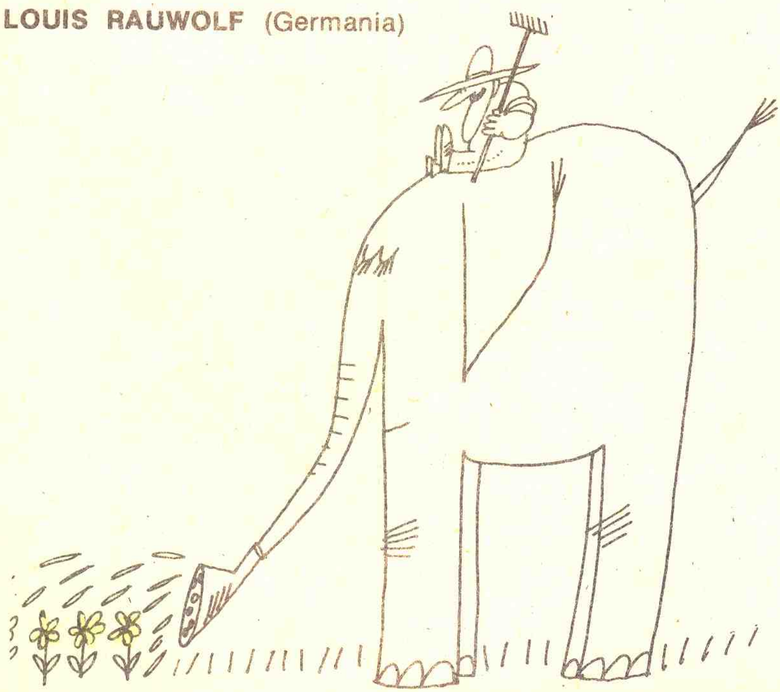
— Nu este nevoie să inventezi nu știu care motiv ca să-ți cumperi o rochie nouă.

— Pui aceeași casetă cît ai cheful sau cît ai cheful vorbești singură.

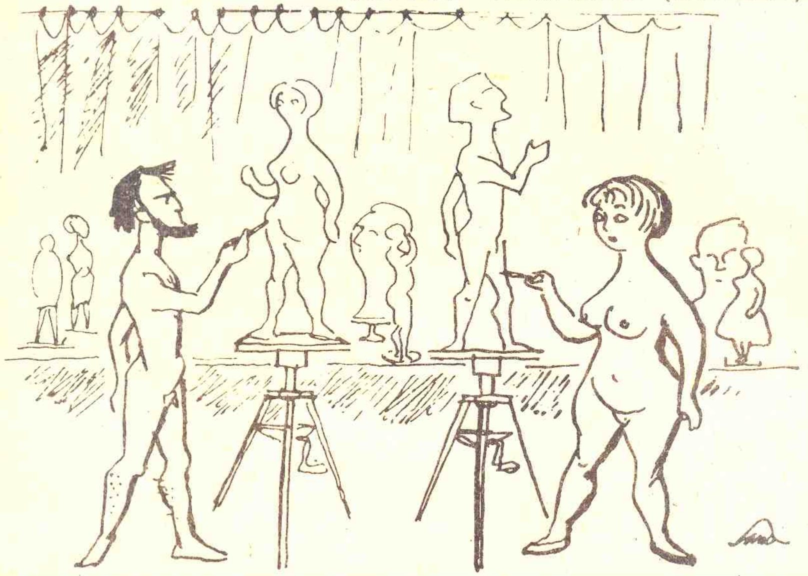
— Nu trebuie să minți că nu ești măritată.

În românește de *VITALIE TEODORU*

LOUIS RAUWOLF (Germania)



HERBÉRT SANDBERG (Germania)



Femeia O OPINIE

MARK TWAIN

Iubesc sexul frumos. Iubesc toate femeile, indiferent de vîrstă sau culoare.

Intelectul uman nu poate estima tot ceea ce datorăm femeii. Ea ne coase nasturii; ne cîrpește hainele; are încredere în noi; ne aduce la cunoștință tot ce poate afla despre micile întîmplări din viața vecinilor; ne dă sfaturi bune, și încă foarte multe; ne răcorește frunțile înfierbîntate; dă naștere copiilor noștri — ai noștri în general. De aceea a spune că femeia, sub absolut toate aspectele, este o adevărată minune, nu înseamnă decît a-i aduce un îndreptățit și grațios omagiu.

Oriunde ați plasa femeia — în orice poziție sau stare socială — ea constituie o podoabă pentru locul pe care îl ocupă și un tezaur pentru lumea căreia îi aparține. Uitați-vă la Cleopatra! Uitați-vă la Desdemona! Uitați-vă la Ioana d'Arc! Uitați-vă la Mama Eva! Nu e nevoie să vă uitați la ea decît numai dacă țineți neapărat, dar să știți că Eva a fost foarte decorativă, mai ales înainte ca moda să se schimbe.

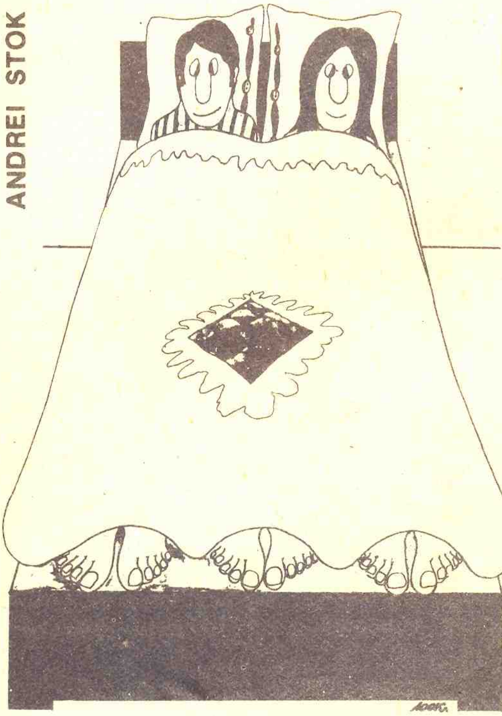
Ca iubită, nimeni nu egalează femeia, darmite să o întreacă; ca verișoară, e convenabilă; ca bunică înstărită și bolnavă incurabil, e de neprețuit; ca doică, nu-și are egal între bărbați.

Ce s-ar face oamenii de pe pămînt fără femeie? Ar fi puțini, al naibii de puțini. Atunci s-o prețuim cum se cuvine; s-o apărăm; să-i acordăm sprijinul nostru, încurajarea noastră, înțelegerea noastră, să i ne dăruim — dacă avem cumva ocazia.

Dar, lăsînd gluma deoparte, femeia este atrăgătoare, grațioasă, prietenoasă, frumoasă — meritînd întreg respectul, stima și considerația noastră. Nici unul dintre noi nu va refuza să închine, cu cordialitate, un pahar de vin în sănătatea ei, pentru că fiecare a cunoscut personal, a iubit și a respectat pe cea mai bună dintre toate — propria sa mamă!

În românește de
PETRU IAMANDI

ANDREI STOK (Polonia)



UMER MINDJOSI
(Albania)

MINIATURĂ

— Încîntat să te întîlnesc — m-a îmbrățișat dramaturgul pe stradă.
— Hai să-ți povestesc o treabă revoltătoare!
— Te ascult cu cea mai mare atenție.
— Nu este numai revoltător, dar și absurd! Un an întreg am scris o piesă și, în sfîrșit, o termin. Piesa are toți eroii, dar absolut toți eroii pozitivi, înțelegi? Iar deștepții noștri de critici au scris numai cronici negative!

BĂTRÎNUL CU BARBĂ

Pe șoseaua principală era înfipt un stîlp, cu un rest de tablă ștearsă. În jurul stîlpului se adunase un pîlc de oameni.
Mi-am pus sacoșa

SERGIO JOCKIMAN (Brazilia)

MICUL JIMMY

— Allo, Harry?
— Da.
— Harry, aici, la noi se află fiul dumitale, Jimmy.
Harry își privi ceasul.
— Păi acum e două noaptea. Cinstit să fiu, pur și simplu nu pot să-mi imaginez ce face Jimmy la dumneata la ora asta. Te-aș ruga să fii atît de amabil, bagă-l într-un pat să doarmă. Mîine dimineață intru eu pe la dumneata să-l iau pe micuț.
— Harry, n-aș vrea să te neliniștesc, dar am impresia că va trebui să vii după el neapărat acum și încă repede.
— Acum, Billy, la două noaptea?
— Harry, Jimmy se află aici cu automatul. Înțelegi? Cu automatul!
— Nu înțeleg, Billy, ce găsești neobișnuit în treaba asta. Dacă bălatul este la dumneata cu automatul, asta înseamnă că a plecat cu el de-acasă. Doar nu ești în stare să crezi că Jimmy e dintr-aceia cărora le place să pună mîna pe lucruri care nu-s ale lor?
— Harry, cred că va trebui să vii după Jimmy cît mai grabnic. Imediat. Eu te rog în calitate de membru al Consiliului parohial al sectorului nordic.
— Billy, bătrîne, știi foarte bine cît de corectă este comportarea mea față de Consiliu. Dar nu pot să-mi dau seama, nu văd rostul tărăboiului pe care-l faci numai din cauză că micul Jimmy a apărut în casa dumitale cu un automat.

lîngă copacul învecinat și m-am apropiat de grup. Toți ascultau, cu mare atenție, ce povestea un bătrîn cu barba albă.

— Cum venea pe șosea, mi s-a părut că-i foarte mare. Cenușiu, cu pete maron, acoperit de praf. Mugea ca un taur și a trecut ca o săgeată. În partea aceea!

Bătrînul a întins mîna să indice direcția și toți au întors capetele într-acolo.

— Înainte vreme — a continuat bătrînul — veneau des pe aici, dar după un timp au început să se rărească. Să știți, însă, că ăla cenușiu de care spuneam nu este ultimul. Eu știu sigur că este încă unul ca el. Credeți-mă, va veni ziua cînd...

În sfîrșit, am înțeles de ce s-a adunat lumea în jurul stîlpului. Mi-am luat sacoșa și dus am fost.

Nu au decît să aștepte ei autobuzul!

În românește de
VITALIE TEODORU


MARCEL LAVACHERI (Belgia)

— Înțelegi, Harry, aici intervine o mică chestiune de amănunt: automatul este îndreptat spre mine. Mă auzi, Harry?

— Da, da, aud. Nu mai țin minte de cîte ori i-am spus puștiului ăstuia să nu mai țintească spre membrii Consiliului nostru parohial. Dar trebuie să te pui în situația mea, bătrîne. Cred că-ți dai seama că nu pot să strig la el. Corect? Asta ar fi o încercare de înăbușire a personalității sale.

— Harry, ascultă: Jimmy mă amenință cu automatul și-mi tot face semne să ridic mîinile.

— Se poate, bătrîne, se poate, dar te încredințez că el face asta fără nici un impuls dușmănos. Știi doar cum sînt copiii.

— Harry, s-a trezit copilul meu și se uită la noi. Dacă va pricepe că eu stau cu mîinile sus în fața unui puștan de șapte ani își va pierde orice încredere în propriul tată...

Telefonul amuți pentru cîteva clipe, apoi răsună sec, ca un trosnet uscat, o rafală scurtă de automat. Apoi, a doua. Apoi — din nou cîteva clipe de liniște, în sfîrșit, micul Jimmy luă receptorul:

— Hello, papá...

— Jimmy, de cîte ori ți-am spus să nu mai tragi în membrii Consiliului parohiei noastre?

— Dar, papá, mama a spus...

— Nu vreau să știu ce ți-a spus mama! Ea este unitariană iar Consiliul este episcopal. Ai înțeles? Și, ține minte: Dacă se mai întîmplă încă odată așa ceva, să știi că-ți iau automatul, e clar?

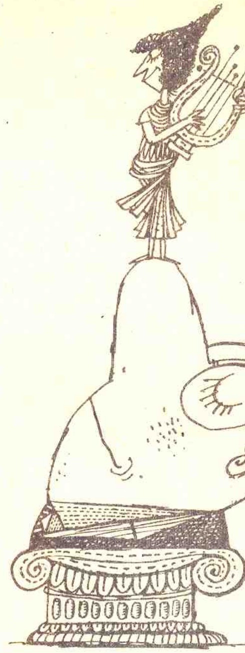
— Da, papa.

— Și acum întoarce-te acasă, să bei un păhărel de lăptișor fierbinte și să te culci...

În românește de
ANATOL GHERMANSCHI

ALEXANDĂR MILANOV (Bulgaria)

PROSTIA

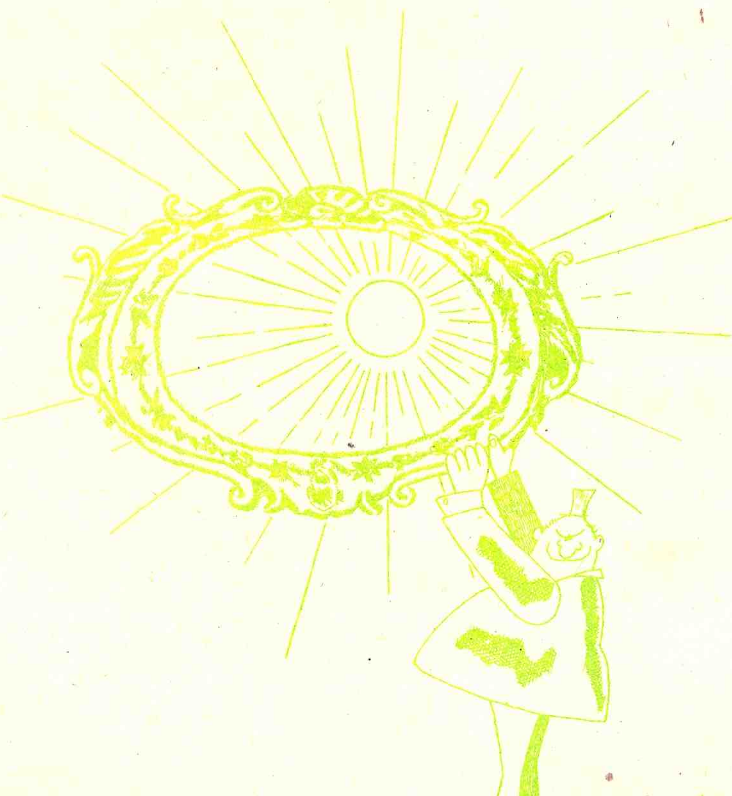


De cînd e lumea şi pămîntul
Se ia peste picior prostia,
Dar n-o ucide rîsul, nici cuvîntul —
Se-ntinde precum bălăria.

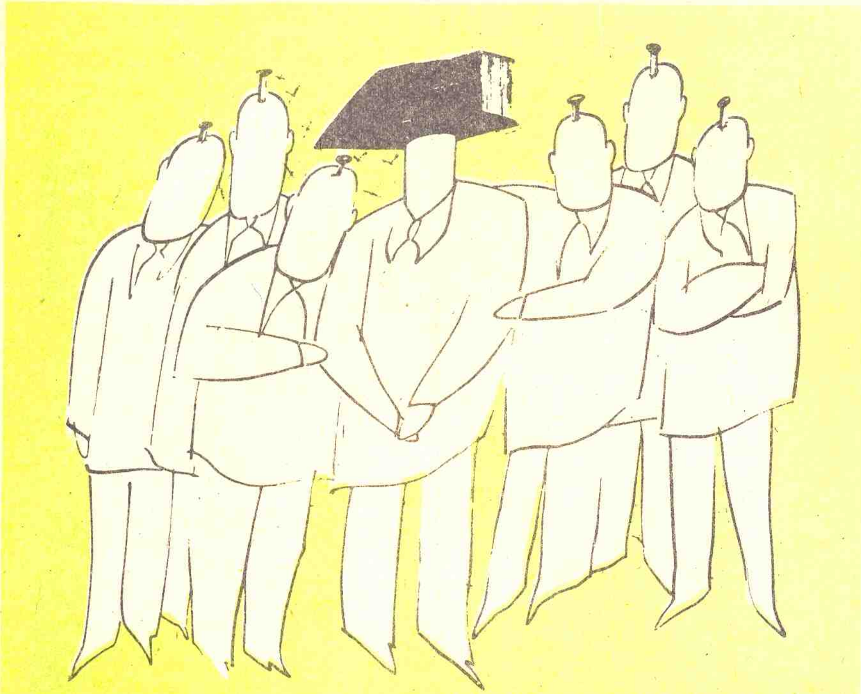
Obraznică din cale-afară,
A prins şi slăbiciunea noastră:
Pe uşă dacă-o dai afară,
Îţi intră-n casă pe fereastră.

Împrăştie microbi după microbi
Dînd naştere mulţimii de neghiobi,
Şi, culmea, peste pupăză colac,
E boală lungă, fără leac!

În româneşte de *VALENTIN DEŞLIU*



RAŞIT YAKALI (Turcia)



KAMBIZ DERAMBANSKI (Iran)

SLAVI SLAVOV (Bulgaria)

O ÎNTÎMPLARE

Iarna a trecut de mult, dar eu nu pot uita ușor această întîmplare. Călătoream spre Burgas. În gara X, în compartimentul nostru a intrat un călător ciudat.

— Aveți vreun loc liber?

Da, în compartiment erau locuri goale, bagaje însă puzderie. Noul venit le tot privi, apoi se așeză. Din cauza căldurii, lentilele reci ale ochelarilor aburindu-i-se el și-i scoase, și-n timp ce-i ștergea cu căptușeala pardesiului ne cerceta cu ochii săi miopi, dar de văzut nu vedea nimic. Punîndu-și piciorul drept peste genunchiul stîng începu să-și desfacă o sfoară care înfășurată în jurul piciorului îi ținea galoșului de legătură. În aceeași clipă la megafonul gării răsună glasul crainicului: „Atențiune! Atențiune! Din cauza căderilor abundente de zăpadă trenul va staționa în gară timp de o oră, pînă restabilim legătura. Călători, aveți grijă de bagajele dumneavoastră! Repetăm: aveți grijă de bagaje! Pentru lucrurile pierdute nu răspundem!"

Ne-am privit unii pe alții.

— Probabil că s-a furat ceva — a spus unul.

— Nu există furturi la noi, ci numai abuzuri — adăugă altul.

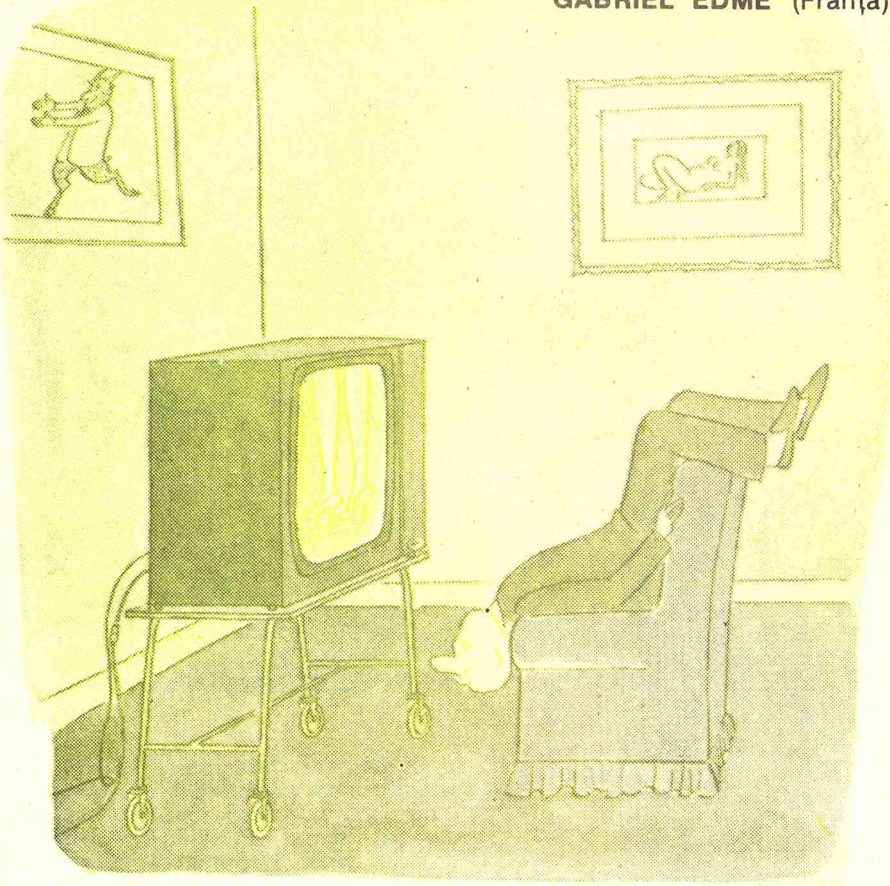
Nou-venitul a băgat la repezeală sfoara pe jumătate desfăcută în galoș și a ieșit. După el, prin fața ușii, trecu un om cu banderolă pe braț, privindu-ne atent. L-am privit și noi.

— Oare unde s-o fi dus? zise cineva din compartiment.

— Cine, Galoșul?

Curios, pentru noi, cei mai vechi din compartiment, noul venit nu

GABRIEL EDMÉ (Franța)



era nici „Ochelaristul", nici „Cel cu pardesiul jerpelit", ci pur și simplu „Galoșul". Dar, iată că se și întoarse, aducînd un geamantan pe care îl lăsă pe coridor. Apoi, reluîndu-și locul, zise:

— Îl lăsasem în alt compartiment și m-am dus să-l iau.

Se apucă iarăși de desfăcutul sforii care, udă fiind, nu prea vroia să se deznoade.

— Are cineva un briceag? — întrebă Galoșul.

Nu, nimeni nu avea.

— Păi, eu am în geamantan, dar trebuie să-l deschid.

Privind spre coridor, se năpusti ca mușcat. Sfoara se tîra după el.

— Geamantanul meu...

Toți am sărit de pe locuri.

„I-a dispărut geamantanul", „I-au furat omului geamantanul" — zburau vorbele din compartiment în compartiment. Călătorii își iţiră capetele pe la uși.

— Ce s-a întîmplat, oameni buni? — se auzi din capătul coridorului glasul omului cu banderolă pe braț, cel care se uitase în compartimentul nostru. Stați la locurile voastre — zise el. Are cine să se ocupe de astfel de treburi.

Îi împinse pe călători și veni lîngă noi.

— Al cui geamantan a dispărut?

— Al meu — răspunse Galoșul care trăgînd tare de sfoară o rupse.

— Ă-ă-ă — dădu din cap omul cu banderolă, acu să plătești mata 2 leva amendă.

— De ce?

— Cum de ce?!!! S-a anunțat prin



Revista **„IES"** (Iugoslavia)

megafon să aveţi grijă de bagaje? S-a anunţat! Iar mata ce-ai păzit? Nimic. Pe tine, omule, te-am văzut încă de pe peron cum ţi-ai lăsat geamantanul la voia întîmplării şi cît de căscat eşti. Ia te uită, mi-am zis, un om inteligent, cu ochelari, ce grijă are de lucrul lui. Voi, intelectualii nu prea daţi dovadă de vigilenţă, iar duşmanul tocmai astfel de oameni caută. Dă 2 leva amendă, pentru ca pe viitor să ştii!

— Dar pentru ce?

— Haida, de! Măi, omule, spune-mi, n-ai auzit comunicarea? Ai auzit-o? Poţi să nu vezi bine cu ochelarii ăia, dar cu siguranţă că de auzit ai auzit. Şi ce măsuri ai luat? Nici una. Stai aici ca o cloşcă, în loc să fii cu ochii-n patru...

— Eu — răspunse omul — m-am lovit la picior şi m-am dus să-mi cumpăr un galoş.

— Bine omule, ţi-ai luat galoş, bine, dar de ce aşa de mare ca să-l legi cu o sfoară? Te întreb, dacă tocmai în acel moment cineva-ţi lua geamantanul, cum de fapt a şi făcut-o, ce naiba mai făceai cu un galoş aşa de mare? Erai pregătit să-l prinzi din urmă? Nu!

— Am greşit, tovarăşe, am greşit...

— A-a-a, ai greşit. Eu de un ceas stau să-ţi spun chestia asta, iar tu o tot scalzi.

— Şi-acum să plătesc amenda pentru că mi-e mare galoşul? — se întoarse omul căutîndu-şi banii în buzunar.

— Ei, mai dă-l încolo de galoş,

IVAN KANEV (Bulgaria)



pentru geamantan plătești.

Ochelaristul alese 2 leva bani mărunți.

— Stai, stai așa — zise cel cu banderolă. Zi-mi, ești sigur că geamantanul a fost furat?

— Păi dacă nu-i la locul lui...

— Dacă nu-i la locul lui, ar putea fi în alt loc, oricine putea să-l ascundă.

— Chiar așa — se auzi un glas vesel.

— Dacă mi l-au ascuns, mai plătesc amenda sau nu? — clipi ochelaristul de sub lentilele groase.

— Mai termină cu amenzile tale! Încă nu-ți dai seama ce s-a întîmplat de fapt și nu faci altceva decît să bolborosești: „Să plătesc, să nu plătesc..."

— Apăi, ce să fac, măi tovarășe, dac-am greșit. Sînt un om distrat, iar dușmanul tocmai p-ăștia îi lovește...

— Ascultă, omule, nu mă lua peste picior...

— Nu cumva dumneata ai ascuns geamantanul? — zise unul dintre călători.

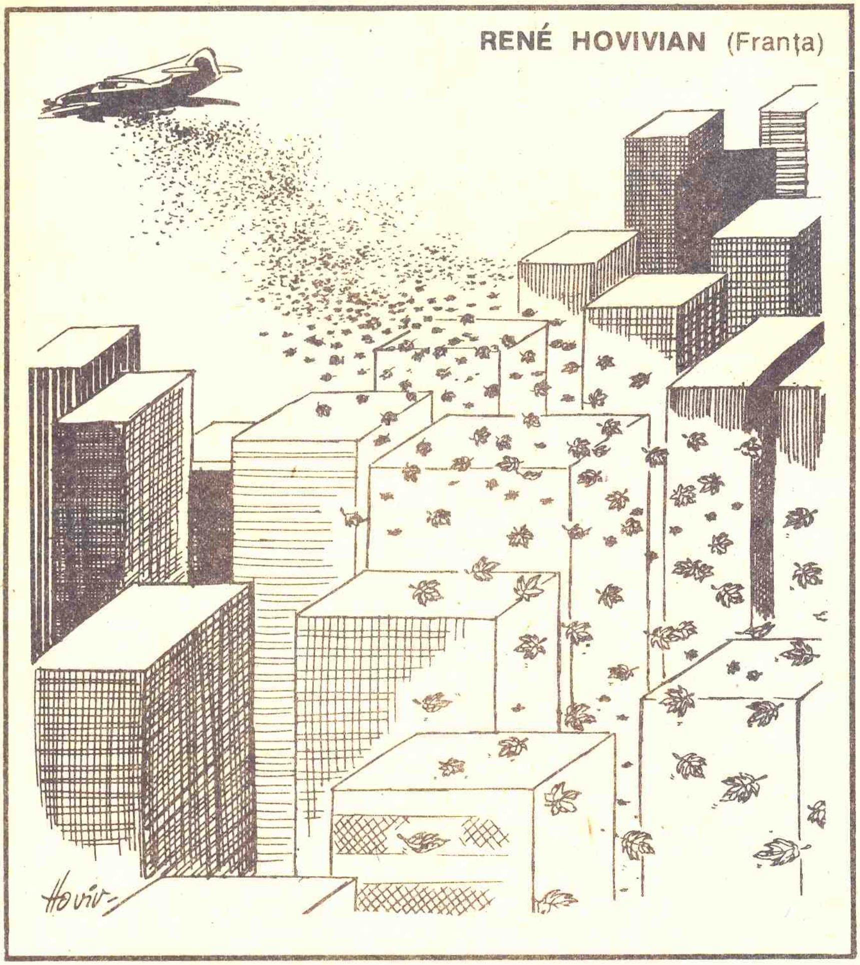
Omul cu banderolă clipi semnificativ.

— Slavă domnului! — se auzi în cor.

— Mulțumită mie. Dacă nu l-aș fi ascuns știți ce s-ar fi întîmplat!

— Nimic, decît c-ar fi stat la locul lui, spuse Galoșul.

— Ascultă, mă, fii atent, c-ai început să mă calci pe nervi. Da-nțelege, bre omule, că dacă s-a zis să se aibă grijă de bagaje, apăi e musai așa. Și chiar dacă eu aș fi aten-



tat la geamantanul matale, tu să-mi fi spus: „Stop! Tovarășe, ăsta-i geamantanul meu!", iar eu aș fi zis: „Da-a, al dumitale? Bravo, tovărășele, astfel de oameni îmi plac, vigilenți, nu din aceia, cu capu-n nori care-și lasă geamantanele pe culoar, dezleagă ghemuri de sfoară și sporovăiesc vrute și nevrute în compartiment".

— Mulțumesc, mulțumesc — zise omul și se înroși tot.

— N-ai de ce! Aici sînt destui șefi. Vei merge și vei spune: „Că așa, că pe dincolo, tovarăși, adică paznicul Ozcev..."

— ...Mi-a ascuns geamantanul — spuse unul care n-avea nici în clin nici în mînecă cu afacerea asta. Omul numit Ozcev se făcu că nu aude și continuă:

— Iar dacă n-ai vreme, ești doar om cu carte, poți zmîngăli două rînduri pe hîrtie. Știi gara, știi cum mă cheamă. Cît despre amendă, treacă de la mine. Nu-i așa cetățeni?

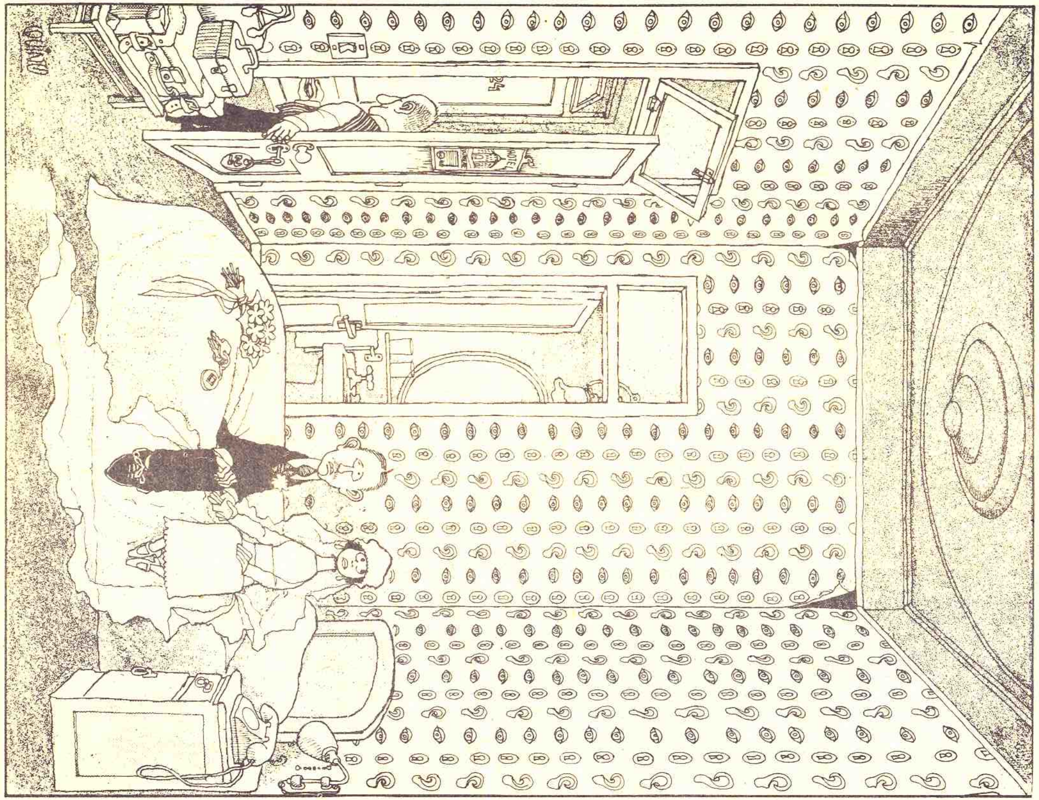
Pentru prima dată ni se adresă și nouă. Toți însă tăcurăm.

Într-un tîrziu trenul se puse-n mișcare. Toți stăteam cu ochii pe bagaje fără a scoate un cuvînt. Vegheam. O femeie se întinse după sicla cu apă, iar noi strigarăm într-un glas: „Stai! A cui e sticla?"

Noul venit ședea cu mîinile încolăcite pe geamantan, gîndind în sinea lui că ferească ăl de sus, acum o muscă de s-ar așeza pe nasul lui, el cum ar putea s-o gonească?

În românește de
RALUCA TULBURE

QUINO (Argentina)





MOIMIR MIHATOV (Iugoslavia)

LAURENCE T. PETER şi RAYMOND HULL (S.U.A.)

PRINCIPIUL LUI PETER

Constatînd incompetenţa pe toate treptele oricărei ierarhii (politice, juridice, universitare şi industriale) am ajuns la concluzia că răul trebuie căutat în regulamentele care privesc încadrarea salariaţilor. Şi, astfel, a început studiul meu, foarte serios, asupra ascensiunii salariaţilor într-o ierarhie, înainte şi după promovare.

Am reuşit să studiez cîteva sute de exemplare. Iată două care sînt caracteristice:

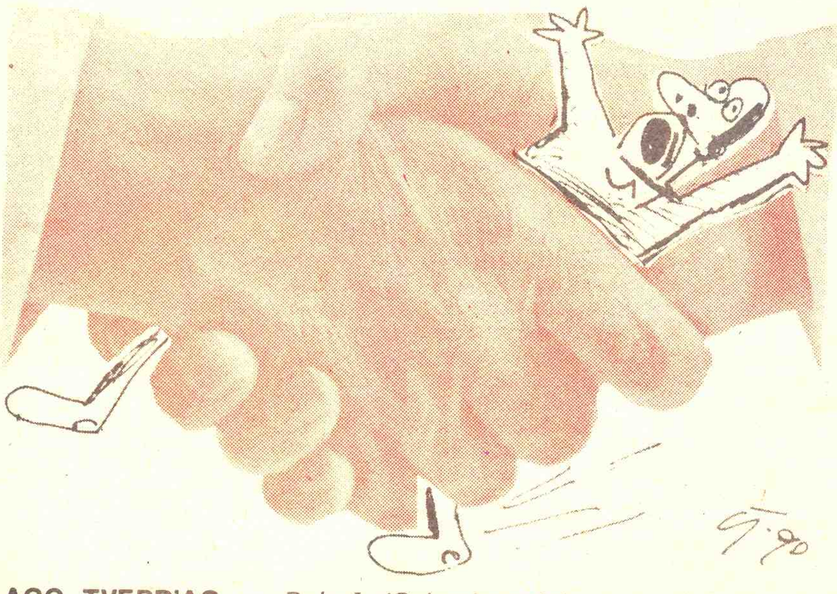
Servicii industriale, cazul nr. 1

Tinker era excepţional de zelos şi inteligent cînd a fost ucenic la garajul G. Reece. El devine în curînd mecanic. Ştia să diagnosticheze admirabil cele mai ascunse defecte ale unui motor şi făcea dovada unei minunate răbdări pentru a repara. A fost numit contramaistru al atelierului de reparaţii.

Dar aici dragostea sa pentru mecanică şi perfecţiunea sa au devenit defecte. El se ocupă de lucrurile care i se par interesante şi neglijează reparaţiile urgente. Se amestecă în toate. Nu este niciodată în biroul său, dar poate fi văzut vîrît pe jumătate într-un motor demontat şi, în timp ce muncitorul care trebuie să facă lucrarea îl observă, ceilalţi aşteaptă să li se spună ce trebuie să facă. Atelierul este deci supraîncărcat de lucru, totul este în dezordine şi livrările sînt întîrziate. Excelent mecanic, el a devenit un contramaistru incompetent.

Dosar militar, cat. nr. 5 al decedatului gen. Goodwin

Manierele sale prietenoase, vocea sa jovială, dispreţul său pentru regulamentele imbecile şi bravura sa indiscutabilă au făcut din el idolul oamenilor săi. El le-a asigurat numeroase victorii meritate.



LACO TVERD'AC — *Rohač* (Cehoslovacia)

Cînd Goodwin a fost avansat la gradul de mareşal, el nu a mai avut de-a face cu simpli soldaţi, ci cu politicieni şi şefi de stat major. El a refuzat să se închine în faţa protocolului necesar. El a fost incapabil de linguşeli şi plecăciuni. S-a certat cu toţi demnitarii şi a sfîrşit prin a-şi petrece zilele culcat, bînd şi mormăind. Comanda războiului i-a scăpat din mîini şi a căzut în mîinile subordonaţilor săi. A fost avansat la un grad pentru care era incompetent.

Astfel în aceste două cazuri a existat un numitor comun. Angajatul a fost ridicat de la starea de competenţă la cea de incompetenţă. Am înţeles că, mai devreme sau mai tîrziu aceasta ar putea să se întîmple oricărui angajat, oricărui subordonat, în toate ierarhiile.

Tinker contramaistrul atelierului de reparaţii **şi-a atins nivelul său de incompetenţă pe a treia treaptă a ierarhiei, generalul** Goodwin, **în vîrful acesteia.**

Studiul meu, al sutelor de cazuri de incompetenţă în muncă, m-a condus să formulez principiul lui Peter:

„Într-o ierarhie fiecare angajat are tendinţa să se ridice la nivelul său de incompetenţă".

Formulînd acest principiu, am descoperit că am creat, fără să vreau, o nouă ştiinţă: „ierarhologia" sau „studiul ierarhiilor".

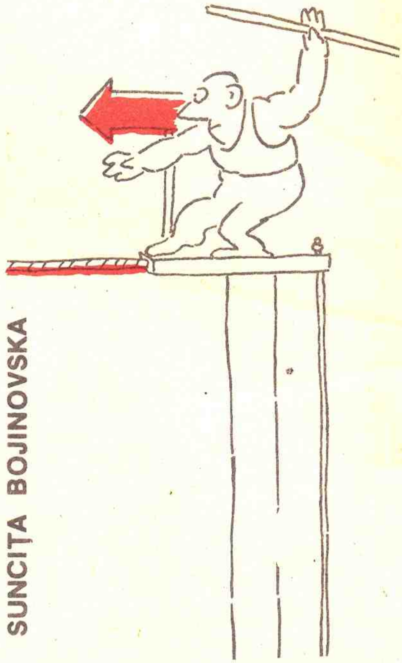
Principiul meu era cheia înţelegerii tuturor sistemelor ierarhice şi în consecinţă, a tuturor structurilor civilizaţiilor. Cîţiva excentrici se străduiesc să nu fie amestecaţi în nici un sistem ierarhic, însă toată lumea, în afaceri, industrie, comerţ, sindicate, politică, armată, religie şi învăţămînt îi este tributară, toţi sînt guvernaţi de principiul lui Peter.

Mulţi dintre ei vor putea, fără îndoială, să mai crească un eşalon sau două, trecînd de la un nivel de incompetenţă la alt nivel de incompetenţă, mai ridicat. Dar competenţa în această nouă situaţie face ca ei să se găsească apţi pentru o nouă promovare. Pentru fiecare individ, pentru dumneavoastră, pentru mine, ultima promovare face să se treacă de la un nivel de competenţă **la un nivel de** incompetenţă. Astfel, cu timpul, fiecare post va fi ocupat de un individ incapabil să-şi asume responsabilitatea.

Excepţie aparentă nr. 1. Sublimarea percutantă

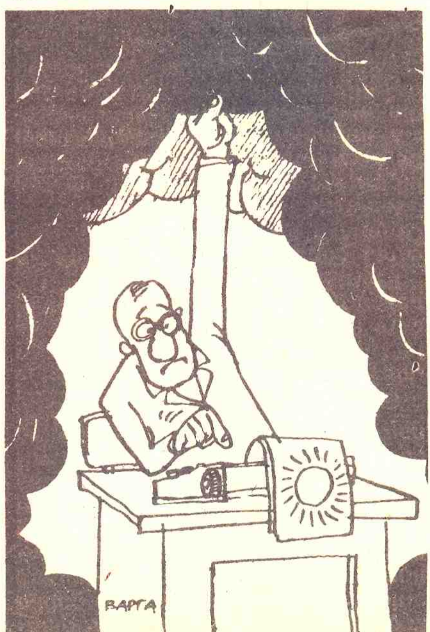
Revista „OSTEN"

(Iugoslavia)

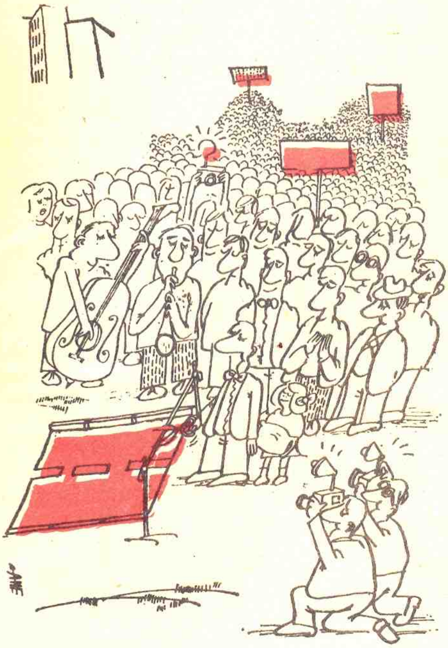


SUNCIȚA BOJINOVSKA

GHIURO VARGA



ANE VASILEVSKI



VLADO IOŢICI



Revista „OSTEN"
(Iugoslavia)

„Şi promovarea lui Walt Eleckett, atunci? El era inconştient, fără speranţă, un zero finit, atunci direcţia l-a promovat pe un post unde nu poate face nimic, pentru a scăpa de el".

Ei prezintă adesea astfel de argumente. Să examinăm deci sublimarea percutantă. Eleckett a părăsit un post în care era incompetent pentru o situaţie în care este competent? Nu. El a fost pur şi simplu mutat de pe un post neproductiv pe altul. Are responsabilităţi mai importante? Nu. Lucrează mai bine în acest nou post? Nu.

Sublimarea percutantă este o pseudo-promovare. Anumiţi angajaţi de tip Eleckett îşi închipuie că au fost realmente promovaţi, alţii bănuiesc ceea ce li s-a făcut. Dar scopul esenţial al pseudo-promovării este de a înşela pe cei ce nu fac parte din ierarhie. Cînd acest scop a fost atins, manevra a reuşit. Sublimarea percutantă este un fenomen curent.

Ierarhologia ne învaţă, în fapt, că orice organism prosper se caracterizează prin acumulare de epave la nivelul executiv, adică sublimaţii şi candidaţii la sublimare. O importantă societate de aparate de uz casnic are nu mai puţin de 23 de vicepreşedinţi. Acest fenomen poate avea rezultate paradoxale: astfel, la Waverley Broadcasting Corporation, reţea de radio şi televiziune cunoscută pentru puterea creatoare a producţiei sale, s-a atins acest ţel graţie sublimării percutante. Waverley a instalat, pur şi simplu, tot personalul său incompetent, fără imaginaţie şi randament, într-un magnific complex de 3 milioane de dolari, numit direcţie. Nu sînt la direcţie nici camere de luat vederi, nici microfoane, nici platouri, ea se găseşte la mai mulţi kilometri de studiouri. Personalul direcţiei este foarte preocupat, se fac rapoarte, se desenează organigrame, se stabilesc întîlniri pentru convorbiri.

Recent s-a procedat la o remaniere. Cei 4 vicepreşedinţi au fost înlocuiţi cu 6 vicepreşedinţi plus un prim-vicepreşedinte.

Constatăm deci că sublimarea percutantă poate fi utilă cînd ea eliberează pe adevăraţii lucrători de „muştele la arat".

Excepţie aparentă nr. 2. Arabescul lateral

Arabescul lateral este o altă

formă a pseudo-promovării. Fără a promova un angajat, şi cîteodată fără chiar a-i mări salariul, se dă incompetentului un nou titlu, mai sforăitor, şi este surghiunit într-un birou, la distanţă.

Societatea Wheler, piese de automobil, a pus la punct în mod remarcabil sistemul arabescului lateral. Această societate cuprinde numeroase departamente şi sucursale şi a numărat 25 de directori care au fost îndepărtaţi fiind numiţi vicepreşedinţi regionali.

Societatea a cumpărat metal şi a plasat la direcţia sa un alt vicepreşedinte, iar un altul lucrează de 3 ani la redacţia de istorie a companiei.

Am tras concluzia că pe măsură ce ierarhia este mai importantă, cu atît arabescul lateral este mai uşor.

Un caz de vîrf zburător

Întregul personal al unui mic serviciu guvernamental de 42 angajaţi a fost mutat într-un alt serviciu, lăsîndu-şi directorul singur fără a avea nimic de făcut şi pe nimeni de condus, cu un salariu de 16 000 dolari pe an. Avem acolo fenomenul destul de rar al piramidei ierarhice, compusă din cheia de boltă, suspendată în aer, fără bază de susţinere. Am numit această interesantă situaţie, vîrful zburător.

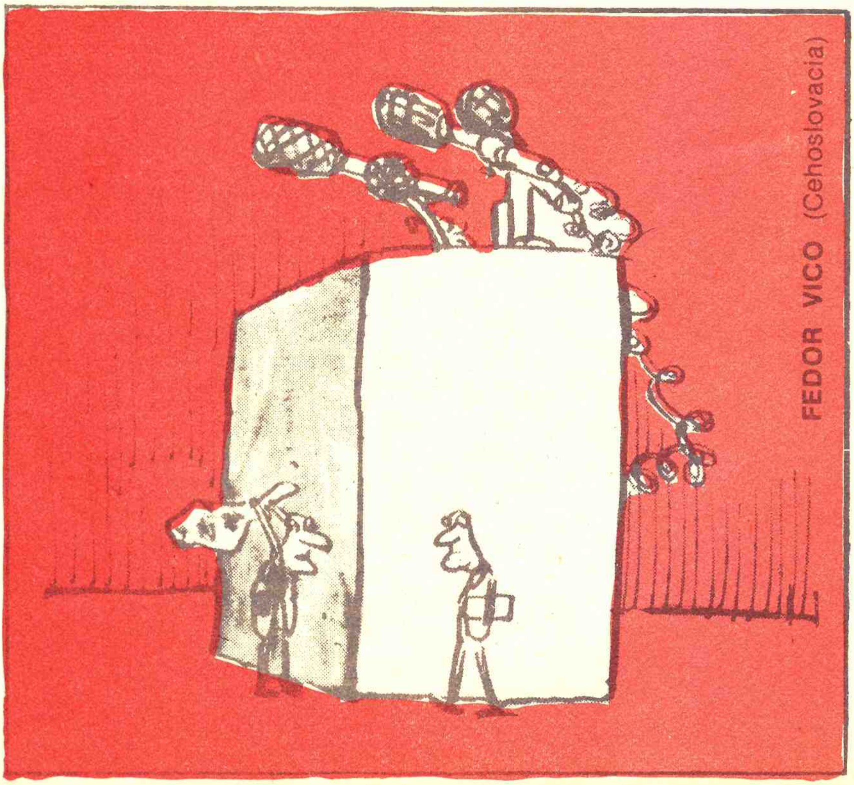
Excepţie aparentă nr. 3. Inversiunea lui Peter

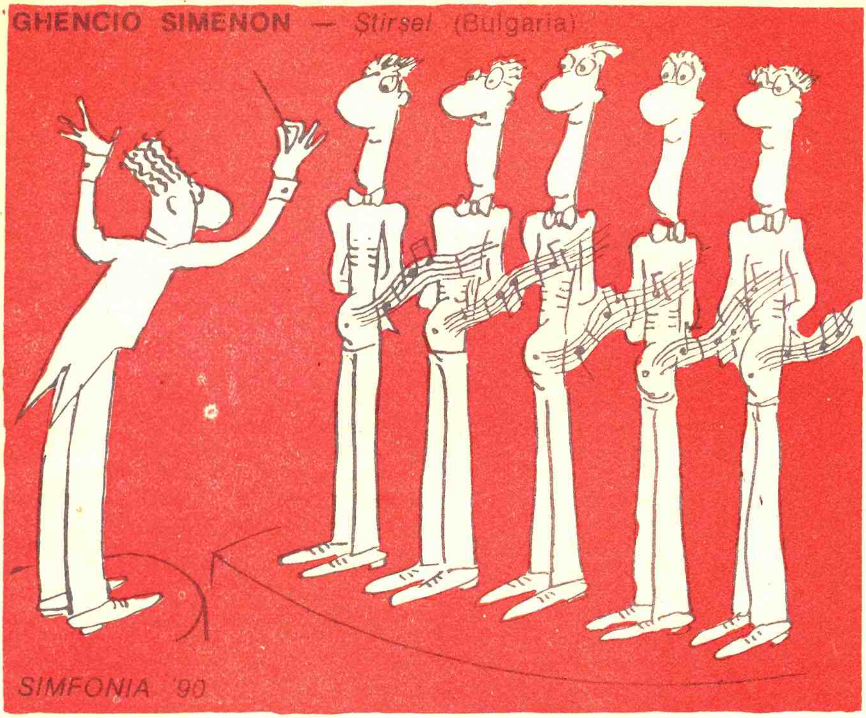
Aţi auzit desigur despre spitale unde se pierde un timp preţios pentru a completa formulare, în timp ce răniţii îşi pierd sîngele. Aţi auzit poate odată o infirmieră spunînd: „Treziţi-vă, trebuie să vă luaţi somniferul"?

Aţi auzit poate vorbindu-se de acest irlandez, Michel Patrick O'Brien care a petrecut 11 luni pe un ferry-boat făcînd naveta între Hong-Kong şi Macao. El nu poseda hîrtiile necesare pentru a debarca în unul sau altul din aceste două porturi şi nimeni nu voia să i le furnizeze.

În general între subordonaţii fără puteri discreţionare se constată o grijă obsesivă a formularului corect fie că acesta este util sau nu. Nu există cazuri speciale şi nici o derogare de la rutină nu este admisă.

Am numit acest compartiment „automatism profesional". Pentru acest automat, hîrţogăraia este





mult mai importantă decît scopul pentru care a fost instituită.

Automatul profesional pare incompetent în ochii clienților sau victimelor sale. Întrebarea se pune atunci: „De ce atîtea automate profesionale ajung să fie promovate? Și automatul profesional scapă principiului lui Peter?"

Dar... „ Cine definește competența?"

Competența unui angajat este determinată nu de public, ci de superiorii ierarhici, și dacă numitul superior se găsește încă la un nivel de competență, el își va judeca subordonații prin prisma lucrului util, de exemplu furnizarea produselor medicale, a informațiilor, producția cîrnaților sau a picioarelor de masă, într-un cuvînt prin prisma randamentului lor. El se bazează deci pe producție.

Iar dacă superiorul a atins un nivel de incompetență, el se va baza fără îndoială pe valori abstracte pentru a-și judeca angajații. Va considera competent pe acela care respectă regulamentele, riturile, formele de statu-quo. Punctualitatea, curățenia, respectul șefilor și hîrțogăria vor fi luate în considerare.

În aceste cazuri, bunul mers al serviciului primează asupra serviciului însuși și a producției sale; este ceea ce se numește „inversiunea lui Peter", și automatul profesional poate fi numit invertit-Peter, căci el a intervertit raporturile scopuri-mijloace.

Speranța de promovare pentru invertiții-Peter

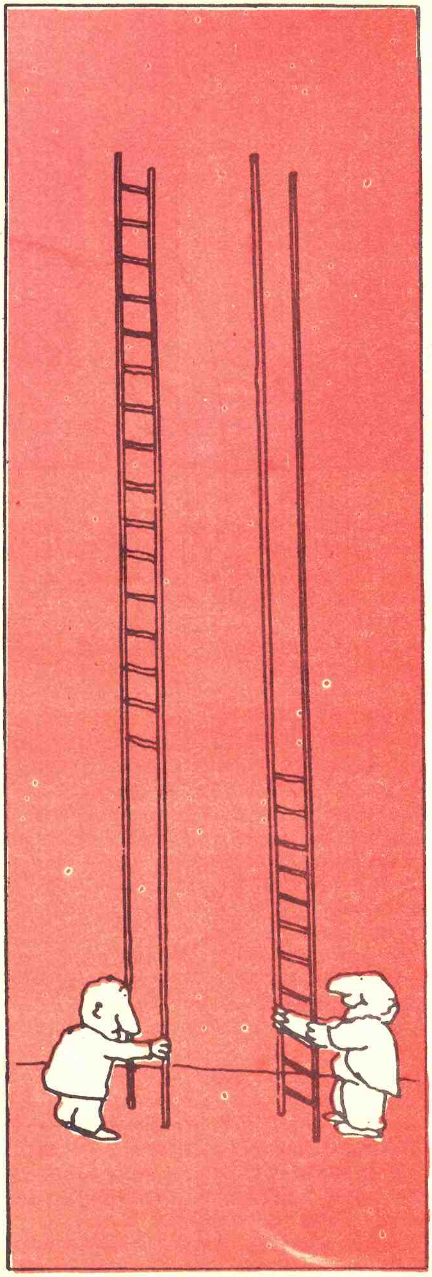
Invertitul-Peter, sau automatul profesional, este incapabil să ia o decizie personală. El ascultă totdeauna, el nu decide niciodată. Din punct de vedere ierarhic, aceasta înseamnă competența, deci automatul merită o promovare. El va continua să urce treptele ierarhiei, pînă cînd o greșeală îl plasează într-un post unde trebuie să ia decizii, și el va găsi aici nivelul său de incompetență.

Excepția aparentă nr. 4. Defolierea ierarhică

Vom începe acum să studiem un caz care în ochii observatorului ignorant este fără îndoială cel mai derutant, cel al lucrătorului productiv și strălucitor care, nu numai că nu este niciodată promovat, dar este chiar concediat.

Miss Beaver, tînără institutoare, era excepțional dotată, remarcabil de inteligentă, punea în practică ce a învățat la universitate, ținînd cont

EIN FRANZOSEI — *Eulenspiegel* (Germania)



de diferenţele de nivel intelectual ale elevilor. Rezultatul a fost că elevii săi cei mai inteligenţi au parcurs 3 ani de studii într-un singur an.

Directorul a fost foarte curtenitor cînd a explicat d-rei Beaver că nu poate fi titulară. El era sigur că ea va înţelege că în felul în care a acţionat ea a deranjat sistemul, nu a urmat programul, a tulburat copii care nu puteau să ocupe un loc în clasa superioară. Ea a deranjat sistemul de notare oficial şi a schimbat manualele programului, a provocat neliniştea profesorului care trebuia să înveţe pe aceşti copii în anul următor, subiecte pe care ei le cunoşteau deja.

Acest exemplu ilustrează faptul că, în majoritatea ierarhiilor, supercompetenţa este mai vrednică de mustrare decît incompetenţa.

Supercompetentul şi superincompetentul riscă amîndoi să fie concediaţi. Ei sînt în general concediaţi, puţin timp după ce au fost angajaţi, şi pentru acelaşi motiv, ei tulbură ierarhic. Această suprapunere a extremelor se numeşte „defoliere ierarhică".

După supercompetenţi, iată acum pe superincompetenţi.

Miss P. Saucier a fost angajată ca vînzătoare la raionul de articole de menaj al marilor magazine Lemark. Din primele zile ea a vîndut mai puţin decît media, însă aceasta nu ar fi justificat concendierea, căci ea nu era singura în această situaţie. Însă d-ra Saucier avea defecte cu mult mai grave: ea greşea bătînd facturile pe casa înregistratoare, accepta bonurile de credit ale concurenţei şi punea totdeauna carbonul invers cînd completa un contract de vînzare. Mai rău încă, era insolentă cu superiorii. Ea a fost concediată, natural, o lună mai tîrziu.

Ierarhologia demonstrează clar că nimic nu conduce la eşec ca reuşita, cînd un lucrător atinge în final nivelul său de incompetenţă.

Un exemplu tipic de iluzii ierarhologice preţuite în cercurile administrative: mama lui George Washington, care a fost întrebată cum a putut fiul ei să obţină succesele sale militare, a răspuns: „L-am învăţat să asculte". America moştenea astfel încă un paradox: cum să depindă facultatea de a comanda de aceea de a asculta. E tot aşa cum s-ar spune că facultatea de a pluti depinde de cea de a se scu-

funda.

Dosarul omului care reuşeşte în viaţă

M. Wheeler era distribuitor pe bicicletă în serviciul mesageriilor Mercur. Wheeler a organizat sistematic munca sa de distribuire, la un nivel necunoscut° pînă atunci. Astfel, a explorat şi a trasat planurile tuturor drumurilor (străzi, căi, bulevarde) pentru a căuta posibilităţi de scurtări de drum pe teritoriu.

A rezultat că el livra cantitatea sa zilnică de pachete atît de repede, că economisea două ore sau chiar mai mult. Îşi petrecea timpul la cafenea, citind lucrări despre conducere. Cînd şi-a pus în gînd să reorganizeze livrările colegilor, a fost concediat.

Pe moment, a făcut impresia că a eşuat, că este un exemplu de defoliat supercompetent, mărturie vie a teoriei „neascultător—rău comandat". Dar el a început curînd să lucreze pe cont propriu, a creat mesageriile volante „Pegas" şi în trei ani a condus Mercur-ul la faliment.

Constatăm astfel că adesea calităţile excepţionale şi competenţa unui şef nu-i pot permite să reuşească trecînd peste căile ierarhice normale. Omul dotat trebuie obligatoriu să părăsească ierarhia pentru a lua un nou start altundeva.

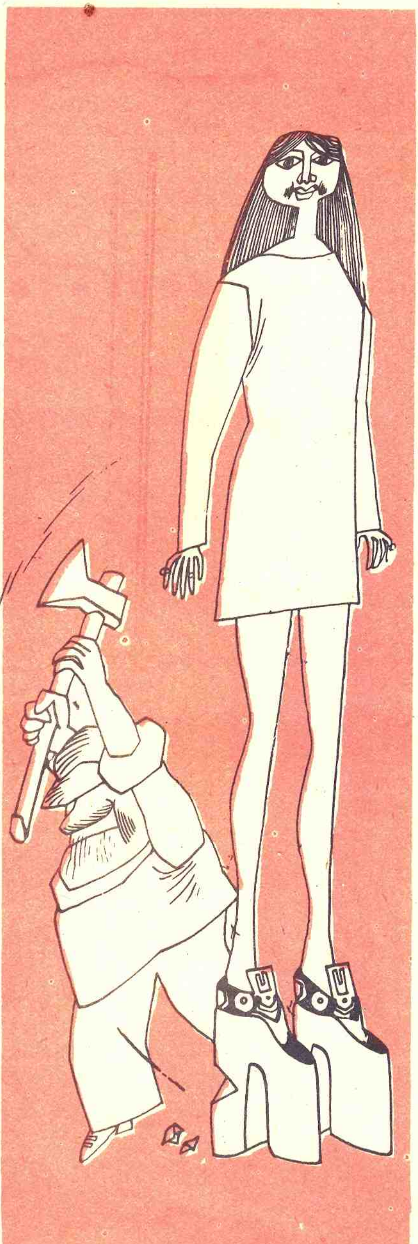
Majoritate ierarhiilor sînt atît de copleşite de regulamente şi tradiţii, încătuşate de legi, încît angajaţii cei mai importanţi, ei înşişi, cadrele superioare, nu pot să comande, nici să dirijeze, deschizînd drumuri noi. Ei se mulţumesc să meargă pe căi deschise, supunîndu-se regulamentelor şi mergînd în fruntea mulţimii. Aceste cadre nu dirijează decît dacă consideră că prora conduce nava.

Se imaginează cu uşurinţă cum, într-un astfel de mediu, apariţia unui veritabil şef va crea vîrtejuri în băltoacă. Va fi temut şi detestat. Acest sindrom se numeşte „frica de ştabi" sau mai bine „fricoleofobie" (teama ca salariatul de rînd să nu ajungă la rangul de ştab).

Dosar psihiatric

S.F. Stickle era un magazioner competent în societatea de prelucrare a plumbului şi robinetărie Bathes fr. Urmînd cu asiduitate cursurile serale, Stickle a obţinut diplomele de conducere a antrepozitelor de metalurgie neferoasă elementară. El a fost promovat contra-

MILAN VAVRO —*Dikobraz* (Cehoslovacia)



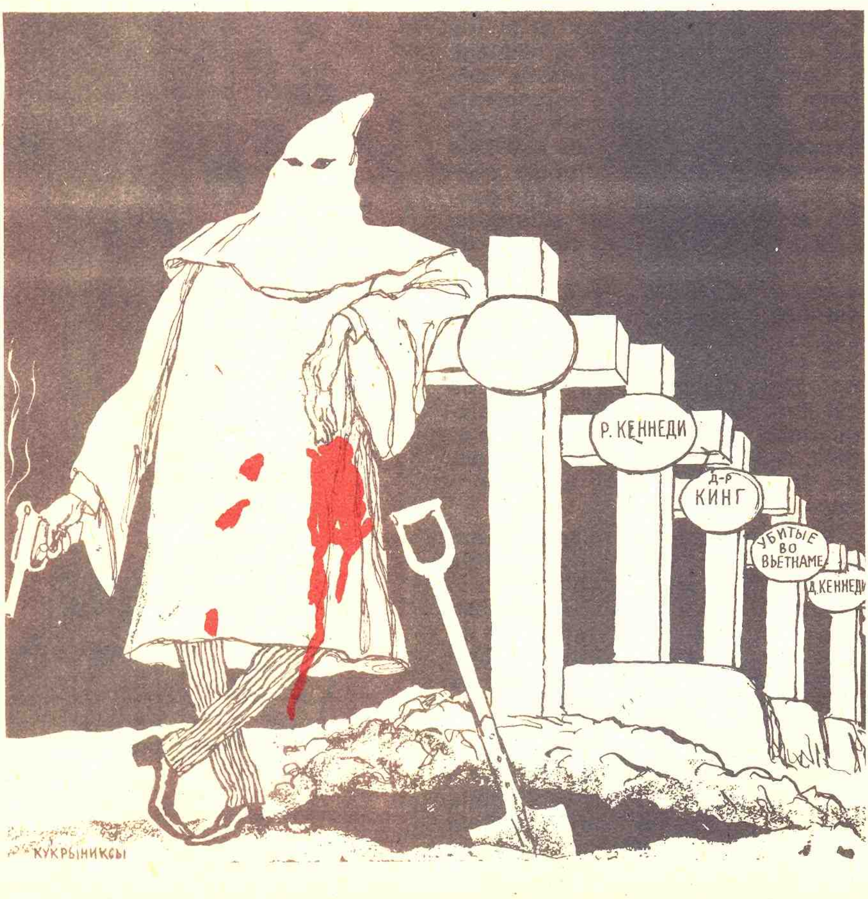
maistru adjunct al antrepozitelor.

După 6 ani Stickle a făcut o nouă cerere de promovare. I s-a răspuns că nu avea calitățile ce se pretind unui șef, el nu putea să se facă ascultat, deci nu putea deveni contramaistru plin.

Însă Stickle refuza să recunoască propria sa incapacitate. El își inchipuia că muncitorii uriași și musculoși ai antrepozitului îl dispreţuiau că era o statură sub mijlocie. El cumpără încălţăminte cu tocuri mai înalte și începu să poarte o pălărie, chiar și în antrepozit, pentru a se mai înălța. A urmat cursuri de cultură fizică, a făcut mușchi și a luat în greutate. Cu toate acestea lucrătorii continuară a nu-i da ascultare. Stickle rumegă defectele sale fizice, sfîrși prin a avea complexe și decise să se îngrijească medical. Dr. Marty începu tratamentul, începu să-i ajute pe Stickle vorbind despre toţi oamenii mici de statură care au știut să dobîndească gloria și bogăţia. Stickle nu reuși decît să devină și mai deprimat; acum nu se mai considera doar un om mic de statură, ci și un ratat obscur. A pierdut și mai mult încrederea în sine și a devenit tot mai incompetent în munca sa.

Cazul Stickle demonstrează că fără o înţelegere perfectă a principiului Peter, psihiatria este teribil de dezavantajată cînd încearcă să rezolve probleme provocate de in-

KUKRÎNIKSÎ — *Krokodil* (URSS)



competenţă.

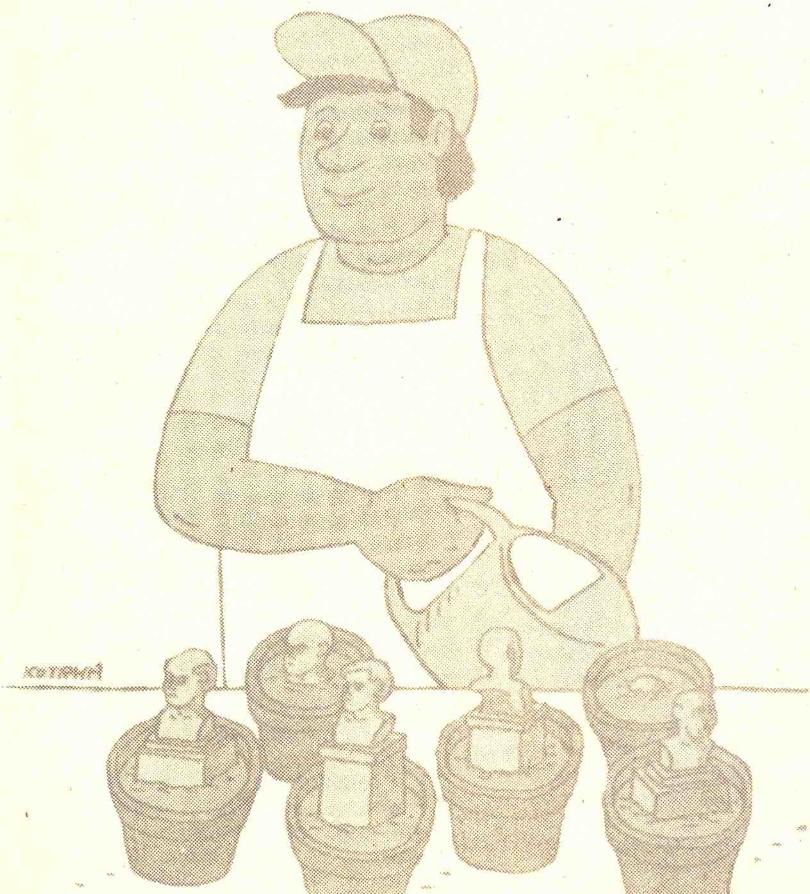
Dr. Marty a fost handicapat de un detaliu: statura mică a lui Stickle. Problema era mult mai simplă: Stickle a atins pur şi simplu nivelul său de incompetenţă în ierarhia casei fraţilor Bathes. Nici un tratament psihiatric nu putea remedia situaţia.

INCOMPETENŢA VOITĂ

Competenţa la vîrf de ierarhie este rară dar nu imposibilă. Mareşali victorioşi, excelenţi inspectori de şcoală, directori de societăţi competenţi şi mulţi alţii nu au avut niciodată timpul să ajungă la nivelul lor de incompetenţă.

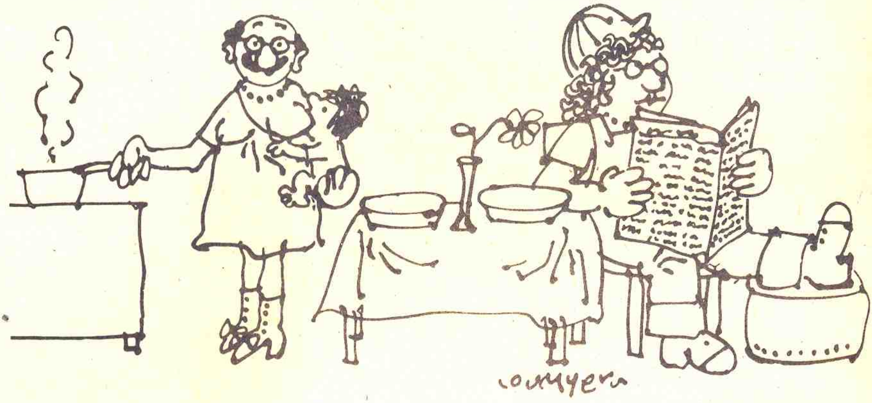
Pe de altă parte, existenţa unui şef sindicalist, sau a unui decan de universitate competent demonstrează că, în această ierarhie particulară, nu există suficiente trepte, pentru ca ei să atingă nivelul lor de incompetenţă. Aceste persoane dau dovadă de competenţă în vîrful ierarhiei.

Am observat că în general aceşti competenţi de vîrf nu ţin să rămînă la nivelul lor de competenţă. Ei nu pot atinge un nivel de incompetenţă pentru că sînt deja în vîrf, dar au o puternică tendinţă de a trece într-o altă ierarhie, să zicem din armată în industrie, din politică în învăţămînt, din teatru în politică şi aşa mai departe, pentru a atinge în

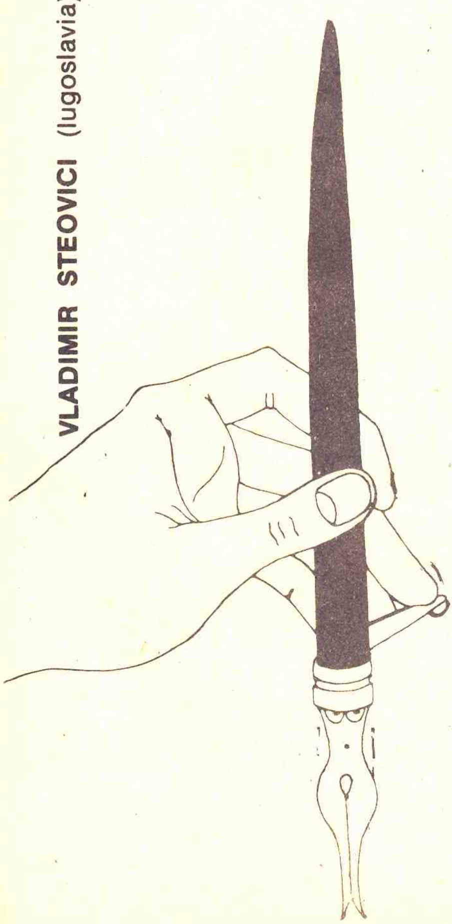


LUBOMIR KOTRHA — *Dikobraz* (*Cehoslovacia*)

LOU MYERS (SUA)



VLADIMIR STEOVICI (Iugoslavia)



noul domeniu nivelul de incompetenţă voită.

Dosarul incompetenţei voite. Cazuri selecţionate

Machbeth, mare şef militar competent, a devenit un rege incompetent, Adolf Hitler, politician experimentat, şi-a atins nivelul de incompetenţă ca general.

Socrate era un profesor şi un maestru incomparabil, însă şi-a găsit nivelul de incompetenţă ca avocat. De ce un astfel de competent? „Această activitate este plictisitoare". „Nu mai am de luptat".

Iată în general justificările pe care le dau competenţii din vîrf, cînd intenţionează să ia decizia care-i va duce la incompetenţa voită.

Caz nr. 4

De 20 de ani de cînd lucra la societatea omonimă Plemperfiat, Mald Nark a urcat toate treptele, trecînd de la postul de magazioner însărcinat cu lingourile la postul de preşedinte-director general. Puţin după ascensiunea sa în postul cheie, sănătatea sa începe să sufere, avu tulburări cardiace, tensiune şi ulcer. Medicul companiei îl sfătui să se odihnească, să înveţe să se destindă.

Consiliul de administraţie recomandă numirea unui director general adjunct pentru a-l uşura pe Mald. Cu toată buna lor intenţie, aceste sfaturi nu puteau face să dispară cauza problemei. Ierarhic, Mald Nark a fost promovat dincolo de competenţa sa fizică.

MEHMET ALTUS (Turcia)

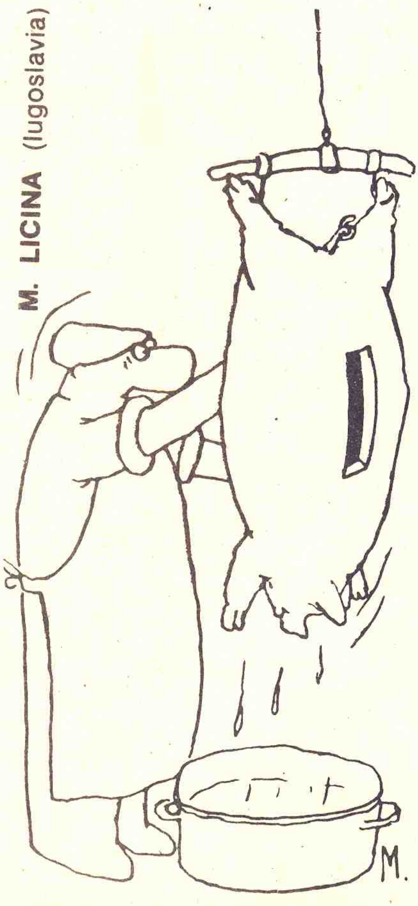


Recomandarea consiliului de administrație a fost pusă în execuție și J. Smugly, inginer competent, geniu al matematicienilor, a fost promovat director adjunct. Smugly, foarte competent în mașini și abstracțiuni, era nul în raporturile umane. Nu avea nici o formulă care, aplicîndu-se la oameni să-i permită să ia decizii privind personalul. Cum el refuza să acționeze dacă un dosar era incomplet, el amîna pentru mai tîrziu deciziile, pînă cînd acestea deveneau urgente și atunci decidea în grabă și greșit.

Smugly a atins nivelul său de incompetență pe calea incapacității sociale. Consiliul decise că trebuie să fie asistat și numi un șef de personal.

Roly Kester fu promovat în postul de șef de personal. Student în psihologie competent, el deveni curînd atît de sensibil la necazurile altora, încît era permanent nervos. Cînd ascultă pe Smugly plîngîndu-se de un raport necorespunzător al d-rei Count, simpatia sa se îndreaptă spre directorul general și se înfurie contra d-rei Count și a neglijenței sale. Cînd ascultă pe d-ra Count povestindu-i relele și răceala umană ale lui Smugly el simțea urcîndu-i-se în ochi lacrimi de întristare și indignare. Roly a atins nivelul său de incompetență pe calea incapacității emoționale. Pentru a rezolva unele din problemele sale personale, s-a decis să

M. LICINA (Iugoslavia)



se creeze un post de supraveghetor de personal şi de a se plasa în acest post un contramaistru al uzinei care se bucura de încrederea muncitorilor.

E. Wilder este iubit de oamenii săi şi s-a distins ca preşedinte al comisiei sociale. Acum în calitate de supraveghetor de personal, el trebuie să vegheze la aplicarea deciziilor conducerii superioare. Dar el nu pricepe cum, este ineficient în acest rol. Îi lipseşte facultatea intelectuală necesară pentru a înţelege abstracţiunile şi în consecinţă, el va da decizii ilogice. El a atins nivelul său de incompetenţă pe calea ineficienţei mintale.

Am vrut să prezint acest studiu efectuat la societatea Plemperfiat, deoarece el ilustrează cele 4 clase de bază ale incompetenţei: fizică, socială, emoţională, mintală.

Matematica incompetenţei: incompetenţă plus incompetenţă egal incompetenţă.

Este adesea util să se ştie cine, într-o ierarhie, a atins sau nu nivelul ultimului post. Iată cîteva simptome care vă vor lămuri:

Tabulogia anormală. **Angajatul competent nu are în general pe masa sa de lucru cărţile, hîrtiile şi instrumentele necesare muncii sale. Ajuns la ultimul post el are tendinţa de a adapta aranjamente neobişnuite şi deosebit de semnificative ale materialului său de birou.**

Fonofilia. **Angajatul îşi justifică în proprii săi ochi incompetenţa, plîngîndu-se de a nu putea fi în contact destul de strîns cu colegii şi subofiţerii. Pentru a remedia această stare de lucruri, el instalează mai multe telefoane pe birou, unul sau mai multe interfoane, cu manete, beculeţe şi difuzoare, fără a vorbi de cîteva magnetofoane. Fonofilul se obişnuieşte repede să folosească două sau mai multe aparate din acestea în acelaşi timp, aceasta fiind un semn sigur de fonofiile galopantă. Boala face progrese rapide şi este în general incurabilă.**

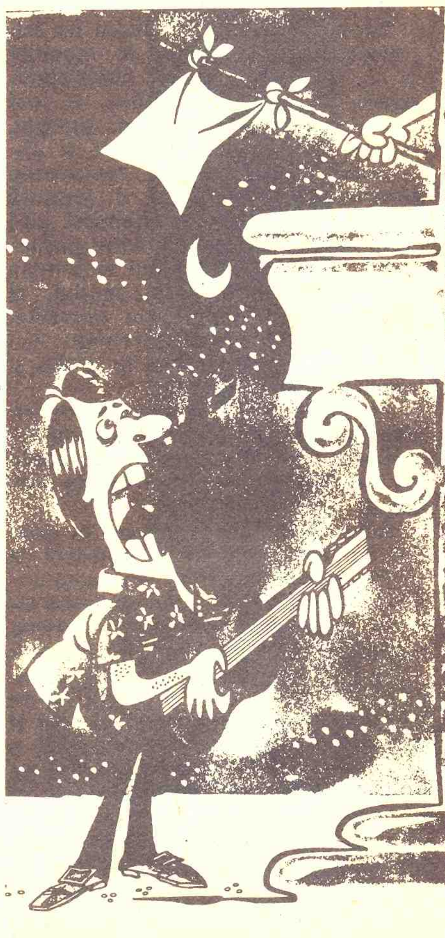
Papirofobia. **Papirofobia nu poate suporta pe masă nici cărţi, nici hîrtii şi în cazuri grave, nicăieri în încăpere. Este probabil că vederea unei foi de hîrtie îi aminteşte toată treaba pe care este incapabil să o efectueze şi nu este surprinzător ca ea să i se pară oribilă.**

Dar el face din fobia sa o virtute şi „avînd un birou curat" cum zice, el speră să facă să creadă că îşi rezolvă treburile cu o promptitudine de necrezut.

Papiromania. **Papiromanul, din contră, îşi încarcă biroul cu o masă de cărţi, dosare, hîrtii inutile. Conştient sau nu el încearcă astfel să-şi mascheze incompetenţa, dînd impresia că are prea mult de lucru, mai mult decît ar putea efectua orice fiinţă umană.**

Clasofobia. **Aici asistăm la o manie de clasare, care se însoţeşte în general cu o groază bolnăvicioasă de a pierde cel mai neînsemnat document. Agitîndu-se să aranjeze şi**

NIYAZI YOLTAS (Turcia)



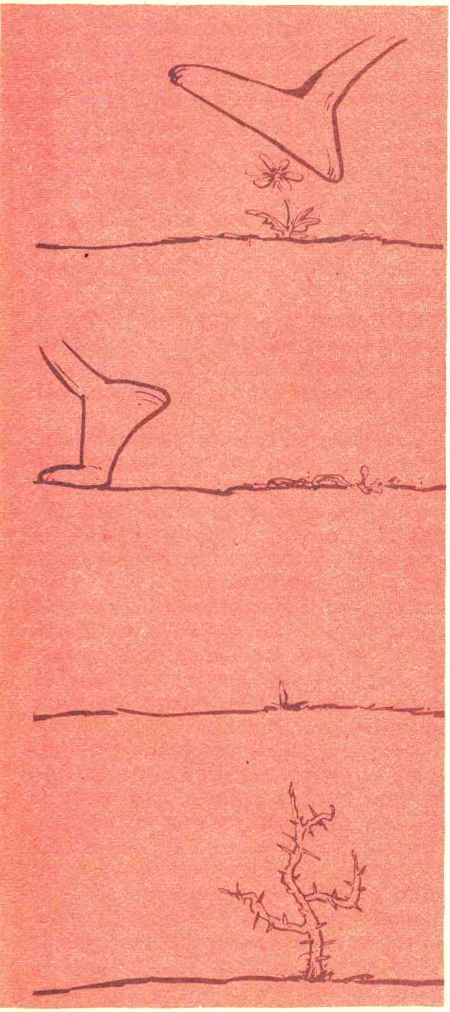
să claseze dosare vechi, depășite, clasofilul împiedică pe alții și pe el însuși să observe că nu face nimic important. Preocupat de dosarele ce trebuiesc clasate, el trăiește în trecut și respinge prezentul.

Masogigantismul. **Obsesie care constă în a avea un birou sau o masă de lucru mai mare decît a colegilor.**

Masofobia. Excluderea totală a meselor dintr-un birou. Acest simptom se observă în cele mai înalte nivele ale ierarhiei.

Ticuri și manii bizare. **Excentricitățile și ticurile apar adesea imediat după ascensiunea la ultimul post.**

DUȘAN VUKOJEV (Iugoslavia)



Pentru a cita cîteva exemple voi menționa deplorabila atitudine de a-și rade unghiile, cea de a bate pe birou cu degetele sau cu un creion, de a face să troznească degetele, de a se juca cu un stilou sau cu agrafe de prin hîrtii, de a se întinde fără motiv aparent și de a-și trage bretelele sau de a suspina profund și afară de subiect. Afecțiunea nu este remarcată uneori, deoarece bolnavul ia obiceiul de a privi în neant. Persoanele neprevenite gîndesc atunci că el este absorbit de grelele responsabilități ale poziției sale.

Diferența între sindromul pseudoreușitei **și sindromul** ultimului post, **este cunoscut sub numele de** „nuanța Peter". **În scopul de a clasa aceste cazuri diverse, trebuie totdeauna să vă puneți întrebarea „Această persoană îndeplinește o muncă utilă?." Dacă răspunsul este „da", ea n-a atins nivelul său de incompetență și nu prezintă în consecință decît sindromul pseudoreușitei; dacă răspunsul este „nu" ea a atins nivelul său de incompetență și prezintă deci sindromul ultimului post. Dacă răspunsul este „nu știu" ați atins propriul dvs. nivel de incompetență. Examinați-vă și căutați-vă imediat simptomele.**

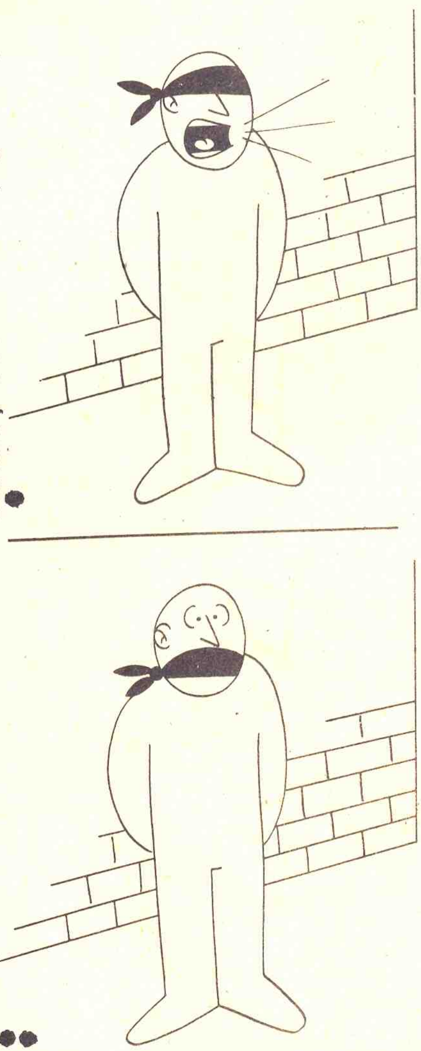
Dosarul utilizării ordinatorului

E. Fogg fondator și președinte, director general al angrenajelor Fogg s.a., era un inventator (inginer) care a atins nivelul său de incompetență ca administrator. Fogg se plîngea fără încetare de incapacitatea directorului său, a angajaților și contabililor săi. El nu înțelegea că ei erau tot atît de eficienți ca orișicare alt grup de lucrători. Unii încă nu atinseseră nivelul lor de incompetență; ei făceau o treabă bună și afacerea prospera. Ei primeau ordinele confuze ale lui Fogg, îndepărtau ceea ce merita mai bine să fie ignorat de ceea ce putea fi util companiei și luau măsurile corespunzătoare.

Un reprezentant convinse pe Fogg că un ordinator putea fi programat astfel încît să efectueze o parte a muncii personalului de birou și chiar să mărească rentabilitatea uzinei.

Fogg a făcut comanda, ordinatorul a fost instalat și personalul devenit disponibil a fost concediat.

Însă Fogg și-a dat curînd seama că activitatea firmei nu era tot atît de rapidă, nici satisfăcătoare. Două



DRAGOȘ JOVANOVICI (Iugoslavia)

lucruri i-au scăpat (sau cel puțin nu le înțelesese): că defectele erau ale operațiunilor sale.

De o parte ordinatorul refuză orice instrucțiune confuză, el clipește pur și simplu din beculețe și așteaptă clarificări.

Pe de altă parte, el nu are tact, nu știe să flateze, nu are judecată. Nu va spune niciodată „Da, domnule președinte", „Imediat, domnule director", dacă i se dă un ordin confuz, pentru a face apoi treaba corespunzătoare. El urmărește orbește ordine stupide, din moment ce sînt date clar.

Afacerile lui Fogg nu au întîrziat să fie periclitate și, nu foarte tîrziu, societatea sa a dat faliment. El a fost victima incompetenței prin ordinator.

Caz de incompetență deliberată-aparentă. Natural, veți spune, orice persoană poate să refuze o promovare și să rămînă la postul pentru care este competentă sau unde este fericită.

Refuzarea categorică a unei promovări propuse este cunoscută sub numele de „parada Peter". Desigur, pare destul de ușor, însă n-am descoperit decît un singur exemplu de reușită.

T. Samyer, dulgher la societatea de construcții imobiliare Demeison, era atît de muncitor, de competent și conștiincios, încît i s-a oferit de mai multe ori postul de contramaistru.

Samyer respecta pe patronul său și i-ar fi făcut plăcere să-i satisfacă dorința. Dar el era fericit ca simplu dulgher, n-avea nici o grijă și putea să-și uite munca în fiecare zi la orele 17,30. Știa că dacă devenea contramaistru, își va petrece toate serile și sfîrșiturile de săptămînă gîndind la lucrul de a doua zi sau din săptămîna următoare. El refuza deci, regulat, orice ofertă de promovare.

Este bine de reținut că Samyer era celibatar, n-avea rude apropiate și doar puțini amici. El putea deci să acționeze cum i se părea mai bine.

Aceasta nu este întotdeauna atît de ușor. Pentru cea mai mare parte a oamenilor, parada Peter este imposibil de pus în practică. Iată cazul B. Loman, cetățean model și bun părinte de familie, care a refuzat o promovare.

Soția sa a început de îndată să-i facă scene: „Gîndește-te la copiii tăi, la viitorul lor. Ce ar spune vecinii dacă ar știi? Dacă m-ai iubi, ai vrea și tu să progresăm, ai avea ambiție", ș.a.m.d.

Pentru a ști ce vor spune vecinii, d-na Loman încredință cauza tristeții sale cîtorva amici siguri. Noutatea se răspîndi repede în cartier. Tînărul fiu al lui Loman, încercînd să apere onoarea tatălui său, se bătu cu unul din camarazii săi și îi sparse doi dinți. Procesul care urmă și nota dentistului reveniră la 1100 dolari. Soacra lui Loman copleși pe fiica sa cu atîtea sfaturi încît ea sfîrși prin a divorța. În singu-

rătatea sa, Loman se sinucise.

Nu, respingerea unei promovări nu este o garanție sigură de fericire și sănătate. Toate cercetările au dovedit că, pentru majoritatea muncitorilor, parada Peter nu este rentabilă.

Cînd studiam structura ierarhică și criteriile de promovare ale personalului uzinelor Trivial Ideal, am făcut o observație revelatoare. Am remarcat că grădinile ce înconjoară sediul social erau întreținute magnific. Peluzele de verdeață și micile floricele indicau un înalt nivel de competență horticolă. Am descoperit că N. Greene, grădinarul, era un om fericit, afabil, care purta plantelor sale o afecțiune sinceră, făcea ce iubea mai mult pe lume, grădinăritul.

Era competent în toate, afară de una: pierdea regulat chitanțele și facturile plantelor și semințelor care i se trimiteau, cu toate că se descurca foarte bine cu cererile.

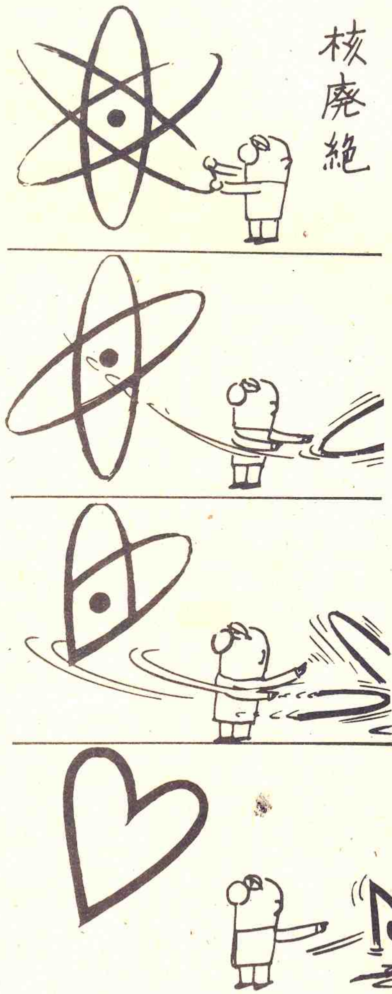
Pierderea acestor chitanțe încărca contabilitatea și de multe ori Greene a fost mustrat de director. Răspunsurile sale erau vagi: Probabil că am plantat hîrtiile în același timp cu tufele, sau: Dacă aceasta s-a întîmplat, probabil că șoarecii din seră le-au mîncat.

Datorită acestei incompetențe particulare, Greene nu a fost luat în considerație cînd a trebuit numit un nou contramaistru pentru întreținerea grădinilor. Am discutat de multe ori cu Greene. El era curtenitor, amabil, însă mă asigura că pierde hîrtiile accidental. Am întrebat-o pe soția sa. Ea mi-a spus că Greene păstra dosare bine ținute pentru terenurile sale proprii și putea calcula costul a tot ce producea sera și grădina sa. Am studiat mai multe din aceste cazuri de incompetență deliberată aparentă, însă nu am putut determina niciodată dacă purtarea avea drept cauză o voință precisă sau o motivare subconștientă. Un lucru este clar: acești angajați evită avansarea, nu refuză o promovare (ceea ce ar fi dezastruos) însă fac astfel încît aceasta să nu li se propună niciodată.

Și totuși... există un mod infailibil de a evita ultima promovare. Această tehnică se numește incompetența creatoare.

Metoda se reduce la aceasta: a crea impresia că ți-ai atins deja nivelul de incompetență.

SAKAI SADAO (Japonia)



Incompetența creatoare va da cele mai bune rezultate dacă veți ști să alegeți un domeniu de incompetență care nu vă împiedică să vă ocupați de îndatoririle principale ale sarcinilor dumneavoastră actuale. Pentru angajatul de birou, obișnuința de a lăsa deschise sertarele la sfîrșitul zilei de lucru poate avea în anumite ierarhii efectul dorit.

A face dovadă de o avariție dezgustătoare, de un simț al micilor economii, a stinge luminile, a închide robinețele, a strînge agrafele și elasticile de pe jos sau de a le

strînge din coşurile de hîrtii tot mormăind despre virtutea economiei, pot fi de asemenea foarte eficace.

A refuza să plăteşti cotizaţii, a refuza să bei cafea în pauza oficială, a-ţi aduce gamela atunci cînd toată lumea ia masa la bufet, a stinge radiatoarele şi a deschide ferestrele, a refuza să participi la cheta pentru căsătoria unei colege sau pentru cadoul de pensionare a altuia, un mozaic de mici excentricităţi (complexul lui Diogene) procedînd negreşit la o atmosferă de neîncredere şi bănuieli care vă vor descalifica pentru orice promovare.

Un şef de serviciu extrem de competent va evita orice promovare dacă-şi parchează din timp în timp maşina sa în spaţiul rezervat preşedintelui societăţii.

Purtarea de haine excentrice sau uzate, o uşoară nuanţă de murdărie, păr prea lung, bărbierit prost (mica tăietură ascunsă de o bucată de leucoplast însă cu o picătură de sînge uscat alături, sau micul colţ pe care aparatul de ras nu a trecut) sînt tehnici utile.

Femeile pot purta prea mult sau prea puţin ruj, se pot pieptăna într-un mod care nu li se potriveşte.

Un parfum prea puternic sau un exces de bijuterii fantezie dau, de asemenea, rezultate apreciabile în multe cazuri.

Iată, pentru a vă ghida şi inspira, cîteva minunate cazuri de incompetenţă creatoare pe care le-am putut observa în cursul cercetărilor mele.

M.F. a cerut în căsătorie pe fiica patronului, cu prilejul sărbătoririi anuale a firmei. Tînăra fată tocmai termina studiile sale în Europa şi M.F. nu o văzuse niciodată. Normal, el nu a obţinut mîna fiicei şi, nu mai puţin natural el nu mai poate spera la nici o promovare.

D-ra L. de la aceeaşi firmă, a reuşit să ofenseze pe soţia patronului la aceeaşi serată, imitînd rîsul deosebit de ascuţit al acestei doamne, astfel încît aceasta s-o audă.

Depinde de dumneavoastră să vă găsiţi propria incompetenţă creatoare. În acelaşi timp, trebuie să insist asupra importanţei capitale a unui detaliu: este indispensabil să ascundeţi faptul că încercaţi să evitaţi promovarea.

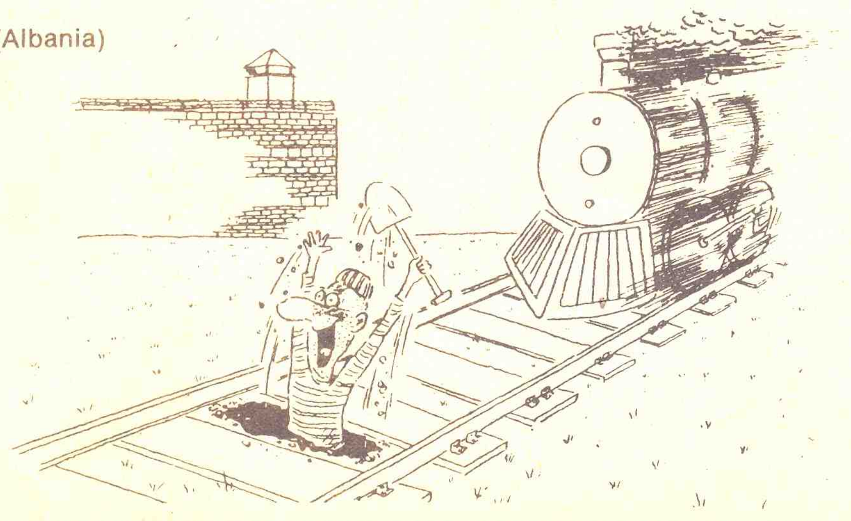
Puteţi de exemplu să mormăiţi din cînd în cînd „Ce lume! Totdeauna aceiaşi sînt promovaţi în şandramaua asta şi mereu sînt uitaţi cei mai buni".

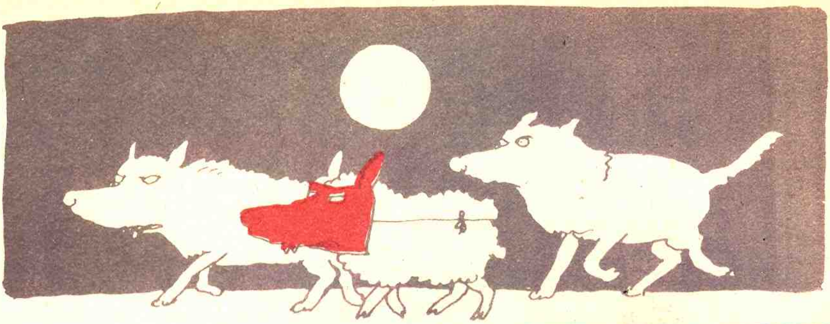
Îndrăzniţi s-o faceţi! Veţi rămîne astfel la nivelul dumneavoastră de competenţă şi veţi avea satisfacţia de a îndeplini o muncă utilă.

Incompetenţa creatoare oferă, mi se pare, un cîmp de acţiune tot mai pasionant, ca şi lupta tradiţională pentru promovarea la nivelul superior.

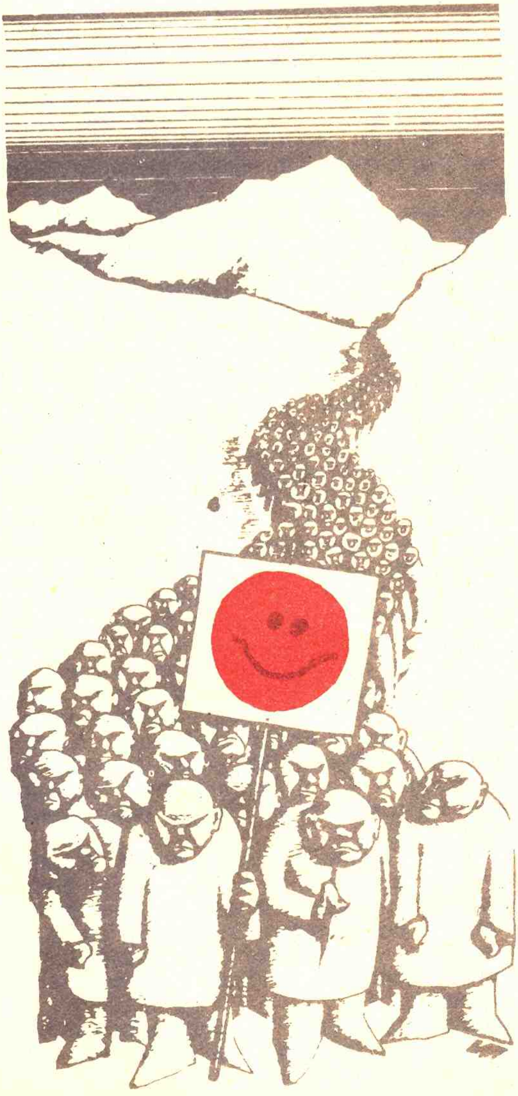
În româneşte de
OLGA IVANCIU

(Albania)





ANDREI LUDWIK — *Szpilki* (Polonia)



FRANTIŞEK IANURA
(Cehoslovacia)



Doamna Uţmuiev a intrat în lift, a lăsat jos sacoşele încărcate şi era gata să apese pe buton, cînd în cabină intră grăbită doamna Şcubalov.

— Sînteţi foarte drăguţă că m-aţi aşteptat! Mă bucur că vă văd! Chiar am vrut să vă întreb din ce rasă e ciinele pe care l-aţi procurat. Sînt sigură că este un Saint-Bernard.

— Saint-Bernard?! — întrebă, mirată, doamna Uţmuiev.

— Desigur. În fiecare dimineaţă îl aud cum latră.

— Da, latră — zise d-na Uţmuiev, cu răceală în glas. Într-adevăr, ne-am luat belea pe cap!...

Cu ochii în flăcări ea a năvălit în locuinţă, a aruncat cît colo sacoşele şi s-a năpustit asupra domnului Uţmuiev, care dormita în fotoliu cu o ţigară de foi în mînă.

— Mi-ajunge! Ştii ce

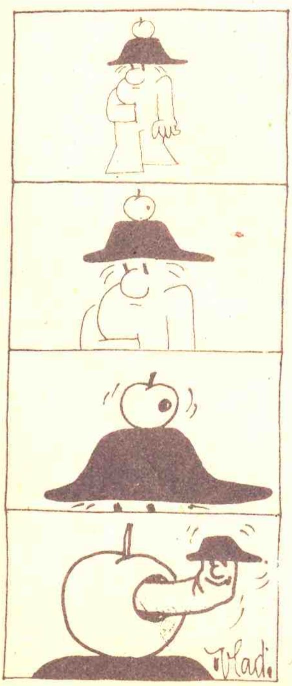
discută vecinele? Că ne-am luat un dulău mare, care latră în fiecare dimineață! Doar nu pot să le explic că dulăul ești tu, care din cauza blestematelor de trabucuri, latri de dimineață, ca un Saint-Bernard; ne-am face de rîs! Dar acum, gata! S-a terminat! Pleci imediat la policlinică! Să nu mai aud un tușit în casă!

Scuturînd scrumul, domnul Uțmuiev a murmurat:

— Nu mai fierbe așa, Cvetușca! Știința a demonstrat că tusea n-o provoacă trabucul, ci smogul.

— Auzi invenții! Smogul! Păi smogul, în casă, il faci tu! Lasă-te de subterfugii și pleacă imediat la doctor! Eu nu mai am intenții să suport Saint-Bernarzii!...

Deși era într-o cameră mai îndepărtată și lucra la mașina de cusut, cînd i s-a întors



OLIVER ANDRÁSY (Cehoslovacia)

OPERAȚIE PE CREIER

La medic se înfățișează un pacient.

— Domnule doctor, intră el direct în subiect, am descoperit un adevăr înfiorător.

— Zău? se minună doctorul.

— Zău, confirmă cu tristețe pacientul. Sînt idiot.

— Cum ați ajuns la concluzia asta? întreabă doctorul după un răgaz de gîndire.

— Nu înțeleg, domnule doctor, nu înțeleg.

— Ce anume nu înțelegeți?

— Pur și simplu nimic. Nu sînt în stare să înțeleg nici cele mai simple lucruri și lucrușoare de pe lume. De pildă, sensul vieții. Pricepeți, domnule doctor?

— Pricep, zise compătimitor doctorul.

— În ruptul capului nu pricep, continuă pacientul gata să plîngă, nu pricep de unde venim și încotro mergem, de ce sîntem cum sîntem și nu altfel. Mă înțelegeți, domnule doctor?

— Înțeleg, cum să nu, îl asigură doctorul.

— Numai eu nu înțeleg, reluă pacientul suspinînd. Nu înțeleg oamenii, pricepeți, nu-i înțeleg și gata. De ce acționează și de ce în acest chip. Apoi să luăm Universul. Nici p-ăsta nu-l înțeleg. Unde începe și unde se termină. N-are capăt? N-are margini? Mai e și Timpul! Peste toate celelalte. În definitiv, de ce există timp? Iacătă ce probleme mă frămîntă. Din cauza lor nici nu pot să dorm. Ca o fantomă mă urmărește gîndul că toată lumea înțelege toate astea, numai eu nu.

— Dragă domnule pacient, am să vă spun un lucru care o să vă bucure. Cazul dumneavoastră nu este atît de grav cum poate să pară la prima vedere. Vom opera creierul. Operația vă va scăpa de îngrozitoarea suferință provocată de convingerea că nu înțelegeți nimic.

Doctorul și-a ținut întocmai promisiunea. L-a operat și operația s-a desfășurat fără cele mai mici complicații.

Cînd s-a trezit din starea de narcoză, medicul era lîngă patul lui.

— Ei, cum este? îl întrebă. Acum e mai bine?

Pacientul dădu din cap că da.

— Mai bine, domnule doctor. Hotărît lucru, mă simt mai deștept. Înțeleg multe lucruri pe care înainte nu le înțelegeam.

După care se posomorî.

— Ce este? întrebă doctorul neliniștit. S-a întîmplat ceva?

Pacientul se foi în pat.

— Știți, operația m-a ajutat în multe privințe, dar sînt încă destule întrebări cărora nu le pot da un răspuns clar. De-asta sînt necăjit.

— De exemplu?

— De exemplu, nu mi-e absolut clar de ce îngheață apa. Pe urmă nu știu din ce apare fulgerul. Am stat și m-am gîndit. Degeaba. Nu înțeleg.

Medicul reflectă o clipă.

— Numai un singur lucru vă mai poate ajuta, zise. Repetarea operației.

Zis și făcut. A repetat operația care s-a desfășurat și de data asta fără complicații.

Și de îndată ce și-a revenit din narcoză, după cele cîteva ore care au urmat intervenției chirurgicale, pacientul a exclamat victorios:

— Ura! Domnule doctor, ați reușit! Acum înțeleg tot.

— Chiar tot? făcu neîncrezător doctorul.

— Absolut tot, pe cinstea mea, se jură pacientul. Nu există pe lume ceva care să nu-mi fie clar.

— Înțelegeți acum faptele omului și motivația lor?

— Înțeleg.

— Și Universul? Și timpul? Și evoluția? Și legile fizicii?

— Nu văd nimic problematic în ele. Totul e simplu și limpede.

— Felicitările mele, zise doctorul, bătîndu-l pe umăr, înseamnă că sînteți definitiv vindecat. Mai stați două-trei zile aici și pe urmă puteți merge acasă.

Doctorul se îndreptă spre ușă. Dar acolo se opri.

— Acum, de vreme ce sînteți în stare să înțelegeți orice, cu siguranță, ați putea să-mi explicați și mie cum de mi-a reușit acest miracol.

Pe pacient întrebarea asta, ca de altfel oricare alta, nu-l puse în încurcătură. Răspunse fără să ezite:

— Sigur că pot. Mi-ați mai pus ceva creier în cutia craniană.

Doctorul zîmbi trist.

— Dimpotrivă, ți l-am scos pe tot.

În românește de C. BARBORICĂ

bărbatul, l-a auzit de la ușă. „Într-adevăr latră ca un dulău" — s-a gîndit ea. Dar n-a apucat să se ridice de la mașină, că în cameră a dat năvală o matahală de Saint-Bernard. După el, strunindu-l cu greu în lesă, năvăli și domnul Uțmuiev, cu trabucul în gură.

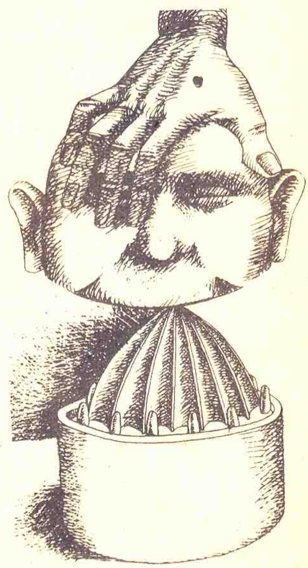
— Ai înnebunit? Ce-i asta? — zise Cvetușca, îngălbenind de spaimă și retrăgîndu-se într-un ungher.

— Este Marcefal. Cel mai mare cîine care se poate cumpăra.

— Dar la doctor ai fost?

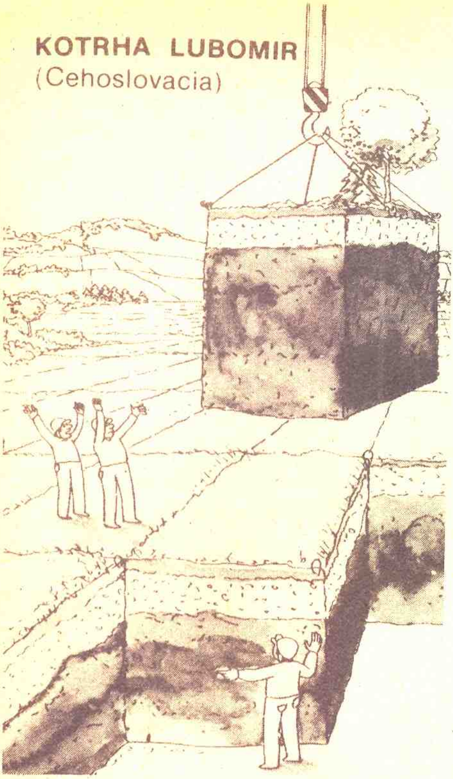
— Pentru ce? — întrebă domnul Uțmuiev, zîmbind și slobozind din gură o trombă de fum. Doar acum îl avem pe Marcefal: pentru tuse, un alibi excepțional!!

În românește de *VICTOR GORȘCOVÂZ*



PIERRE LETERME
(Belgia)

KOTRHA LUBOMIR
(Cehoslovacia)



JOZEF LONGAUER
(Cehoslovacia)

PREGĂTIRI DE IARNĂ

Redactorul: Bună ziua. Vă rog să vă prezentați.

Janko: Da, mă numesc, adică mă cheamă Janko Ockovský, specialist în transportul rutier, calamități și prevenirea lor pe timp de iarnă.

Redactor: Și acum, prima întrebare. Cum stăm cu pregătirile pentru iarnă?

Janko: Da.

Redactor: Ați spus da?

Janko: Da.

Redactor: Atunci cum stăm?

Ianko: Ca să spun drept, nu prea grozav.

Redactor: Vreau să-mi spuneți cum stăm cu tehnica pe drumurile noastre.

Janko: Am înțeles întrebarea. Atîta timp cît nu e iarnă, e foarte bine, sîntem pregătiți încă din iulie. Dar cînd o să vină iarna, și statisticile spun că vine în fiecare an, atunci o să mai vedem.

Redactor: Ce o să vedem?

Janko: Păi așa cum spuneam. Este o problemă. Dar, ce să vă mai spun, numai să nu ningă... dacă ninge, ne troienește tot, fir-ar să fie de treabă...

Redactor: Calm, calm...

Janko: Da, bine, atunci calm. Dacă zăpada o să cadă calm, o să fim și noi calmi. Dar dacă o să cadă neliniștit, o să ne enervăm și noi.

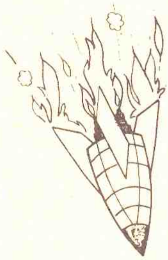
Redactor: Și cum v-ați pregătit pentru viscol?

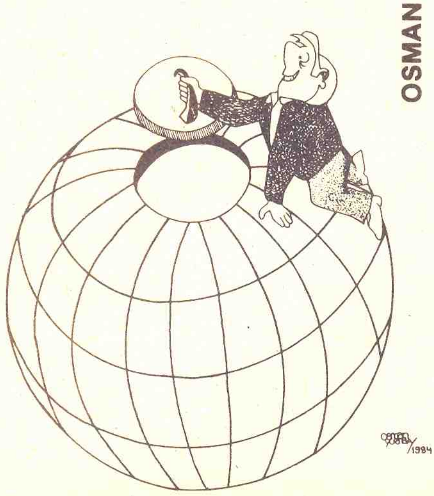
Janko: La așa o întrebare nu mă așteptam din partea voastră. Dar am să vă răspund. Pentru viscol și, nu mă tem să spun, calamități, sîntem pregătiți.

Redactor: Dar cum?

Janko: Pot să spun cu tot simțul de răspundere că nu am fost delăsători. Am convocat 77 de consfătuiri cu gustări și una fără gustări. Muncitorii noștri au petrecut multe

OSMAN YORTUBAY (Iran)





ore cu această problemă.

Redactor: Și ce faceți preventiv?

Janko: Încă din timpul verii am instalat pe străzi tăblițe cu „Atenție, polei!"

Redactor: Dar de ce în timpul verii?

Janko: Așa, ca semiconducătorii și chiar și conducătorii întregi să știe ce iarnă îi așteaptă. Cum îți așterni așa dormi.

Redactor: Dar ce ne puteți spune despre tronsonul Buciani — Cifer unde se formează troiene în fiecare an?

Janko: Am tras învățăminte. Anul acesta vom deschide un bufet categoria I pentru cei troieniți. Cu serviciu 24 de ore din 24. Ca o atracție în plus am pregătit o tombolă care funcționează toată noaptea pe bază de tragere la sorți. Cel care cîștigă are dreptul să fie primul dezăpezit.

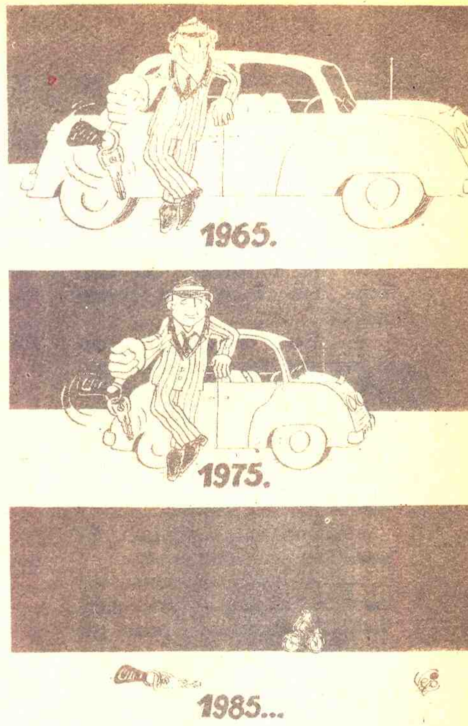
Redactor: Văd că vă gîndiți la oameni. Și că nu mai au de ce să se teamă de troiene.

Janko: În privința troienelor avem o școală cu înalt nivel.



V. ZEMENIUK (Iugoslavia)

VERHULST (Olanda)



Redactor: Dar ce puteți să ne spuneți despre tehnică?

Janko: Avem și tehnică.

Redactor: Mă bucur.

Janko: Avem și tehnică... pot să fiu sincer?

Redactor: Firește.

Janko: Tehnică avem și nu avem. Multe pluguri au rămas troienite și au putrezit. Dar ce ochii nu văd, inima nu simte.

Redactor: Dacă îmi permiteți, încă o întrebare. Cum stați cu forța de muncă?

Janko: Bine, dar vedeți dumneavoastră, iarna se taie porcii și aproape toți muncitorii noștri cresc și porci, ceea ce pe mine, în calitate de șef, mă bucură foarte mult. Numai că din cauza asta au multe accidente, mai ales cînd ninge.

Redactor: Acum am putea să rezumăm cele auzite și, în concluzie, să facem unele recomandări ascultătorilor noștri cum trebuie să circule iarna.

Janko: Da, trebuie să le spunem deschis, dacă plecați la drum, să vă așteptați la orice, pentru că și noi ne așteptăm la tot ce e mai rău. Sperăm că și anul acesta vom putea privi iarna drept în ochi de la ferestrele birourilor noastre bine încălzite.

În românește de
ANCA-IRINA IONESCU

STANISLAV BEBJAK
(Cehoslovacia)

Un om cinstit

— Feri dragă, ce am auzit, sufleţelule? Ai adus înapoi sacul de la betonul pe care l-ai împrumutat în secret?

— Furat, tovarăşe director, furat. Dar acasă, ce m-am gîndit eu: Feri, eşti om de caracter, da sau nu? Aşa că să duci înapoi sacul!

— Feri dragă, nu ştiu dacă eşti de caracter sau nu, dar sacul pe care l-ai adus azi de dimineaţă nu e de la noi, cine ştie al cui e, de unde l-ai luat... dar asta nu mă priveşte, să uităm...

— Ba nu, e acelaşi. Şi pot să vă dovedesc!

— Feri dragă, noi nu avem nici un fel de sac. Adică, vreau să spun, pe hîrtie! Şi dacă nu e pe hîrtie, înseamnă că nu e şi gata! Aşa că nici nu ai avut ce să furi, pricepi?

— Dar l-am furat, pe onoarea mea!

— Feri dragă, te-ai prostit de tot. Şi doar pînă mai ieri erai normal. Luai tot ce vedeai şi nu mai aduceai înapoi nimic. De ce te-ai schimbat, Feri dragă?

— Dar conştiinţa mea... (plînge)

— Vezi tu, Feri, unde ai ajuns? La ce bun? Spune-mi, ai tu nevoie de stressul ăsta? Feri, doar tu întotdeauna ai ştiut să mă înţelegi!

— Păi aş vrea şi acum, dar cu sacul ăsta zău că nu ştiu ce să fac.

— Nu ştii? Îţi spun eu. Ştii unde e strada Lesna? Acolo se construieşte o vilă. Le-ar trebui un sac de ciment. Aşa că te duci liniştit şi îl duci acolo.

— Dar a cui e vila?

— A mea, Feri dragă, a mea.

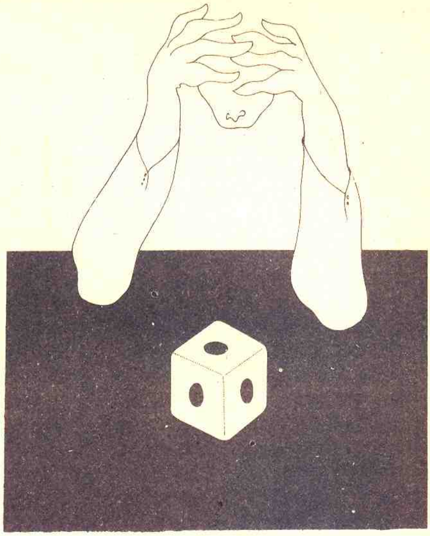
În româneşte de
ANCA-IRINA IONESCU



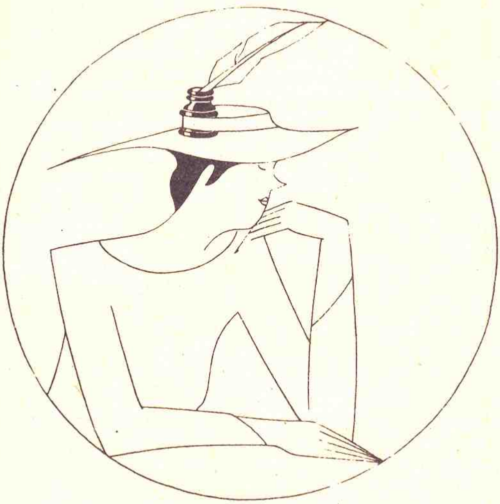
ISMAIL BIRET (Suedia)

FOLCLOR CHINEZ

ÎMPĂRȚEALA



Odată, două lutrii
Mergeau către un rîu,
Cu gînd să pescuiască,
Și una mai năroadă
Spunea: – Eu prind mult pește!
Să nu mă ții în frîu!
– Hai, să intrăm în apă!
Cît prinzi, o să se vadă!



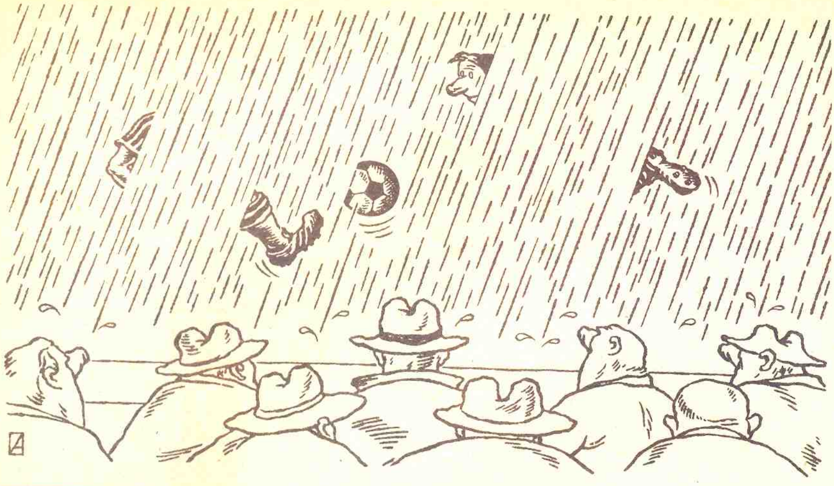
Și se-aruncară-n unda
Cea limpede și rece,
Visînd o pradă mare
Și proaspătă, firește.
Au înotat la dreapta,
La stînga... Timpul trece
Și-ntr-un tîrziu ieșiră
La mal ...c-un singur pește!
– E-al meu!
– Ba, nu! Al meu e!
...Strigau cu-nverșunare,
Trăgînd vîrtos de pește,
Încolo și încoace.
Și tocmai cînd scandalul
Era mai crunt, mai mare,
Dintr-un tufiș, șacalul
Sări să le împace.

I-a dat uneia capul,
Cu generozitate,
Și celeilalte coada,
O bucățică-n fine,
Iar partea de la mijloc
(Fiindcă-a făcut dreptate!)
A cîntărit-o-n labă
...Oprind-o pentru sine!

Morala

(Că se cere, desigur, și-o morală!)
O spunem celor lacomi,
S-o înțeleagă bine:
Nu căuta dreptatea,
În pricini de-mpărțeală,
La unul care este
... Mai lacom decît tine!

În românește de
GABRIEL TEODORESCU
și STELIAN FILIP



ANATOLI OREKOV (URSS)

MARIO BARROS (Cuba)

REPROFILARE

De la înălţimea clădirii, printr-o fereastră a biroului meu de la etajul 15 văd desfăşurindu-se traficul oraşului. Mult timp am analizat circulaţia persoanelor din această localitate şi problemele care împiedică o mai mare eficienţă a transportului de pasageri. Am investit ore de studiu intens, dar victoria nu va întîrzia să apară. Totul este explicat în informarea pe care o am în faţă. Soluţia nu constă în a mări numărul de autobuze sau de a construi un metrou.

Este vorba de ceva mult mai simplu şi mai economic pentru o durată lungă: Redistribuirea forţei de muncă a oraşului.

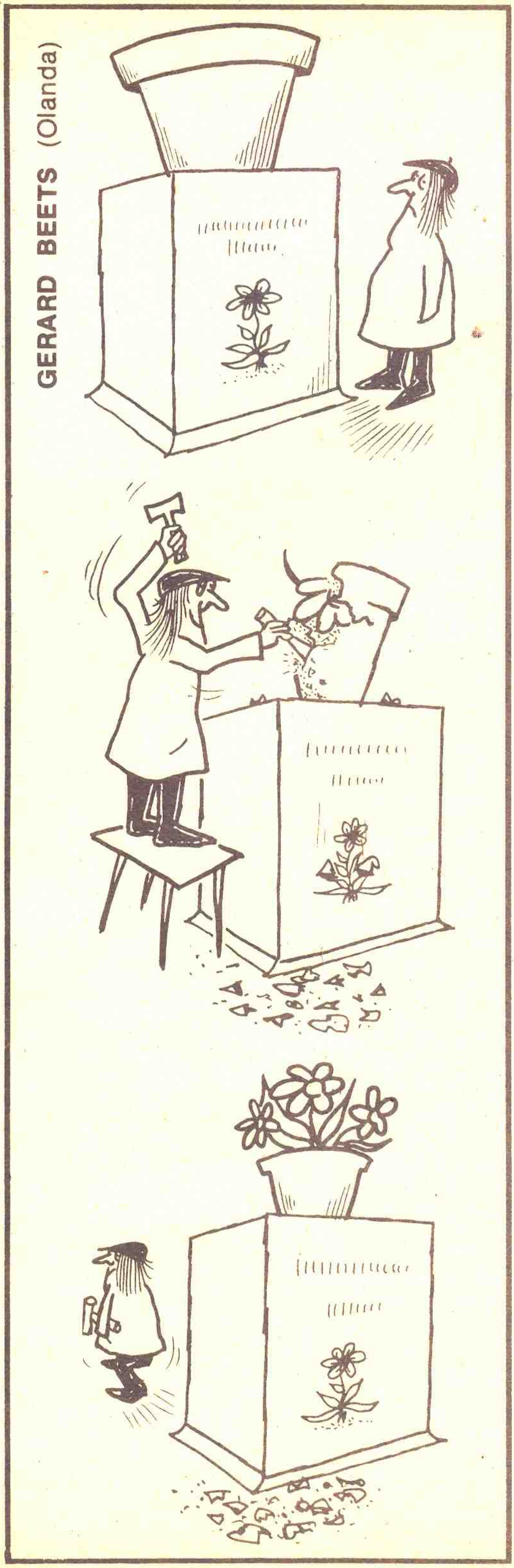
În conformitate cu teoria mea, transportul unui mare număr de persoane în diferite zone se poate evita dacă fiecare ar lucra în apropierea locuinţei sale. Astfel, dacă în faţa casei cuiva există un magazin alimentar, nu contează dacă persoana respectivă e licenţiată în fizică nucleară: o dată redistribuită forţa de muncă, lucrează ca vînzător. La urma urmei e preferabil să treci drumul decît să înfrunţi o călătorie cu autobuzul, în fiecare zi, ca să ajungi la servici. Cu siguranţă că vînzătorul locuieşte în partea cealaltă a oraşului lîngă o policlinică. Deci el ar putea să devină tehnician radiolog şi, în consecinţă, tehnicianul care locuieşte în centru se va face frizer, iar acesta ospătar. Pe scurt, se formează un lung lanţ care, probabil, că va dura mulţi ani pentru a se destrăma.

Trebuie să se facă schimbări, să se elaboreze directive şi orientări, să se ţină cursuri de perfecţionare, să se ducă muncă de lămurire, să se întreprindă controale, în sfîrşit, o activitate febrilă. Dar rezultatul va fi promiţător. După cinci sau şase ani toată lumea va fi recalificată, perfecţionată şi mulţumită că are de mers doar cîţiva metri pentru a ajunge la noul loc de muncă. Atunci autobuzele vor fi aproape goale, tensiunea va scădea, se vor elimina întîrzierile nejustificate, se va economisi combustibil, se va profita din plin de ziua de muncă... ce mai! Paradisul!

Ridic ochii şi privesc un nor care trece prin faţa geamului. Chipul meu reflectă o satisfacţie totală. Dar brusc mă trece un fior. Fruntea mi se întunecă pe măsură ce norul se deplasează prin faţa ferestrei. Şi dacă pierd maşina pe care mi-o asigură întreprinderea? Dacă va trebui să lucrez în atelierul de reparat încălţăminte din colţul străzii, n-o să mai am nevoie de maşină şi atunci...

Privesc pentru ultima oară norul care se pierde în depărtare, oftez fără chef şi, fără să mă ridic din scaun, las să cadă informarea în coşul de hîrtii.

În româneşte de
DOINA LINCU



GERARD BEETS (Olanda)

PETER BICHSEL
(Elveția)

INVENTATORUL

Meseria de inventator nu se poate învăța, de aceea un inventator adevărat se întîlnește foarte rar; astăzi chiar deloc. În zilele noastre lucrurile nu mai sînt inventate de inventatori ci de tehnicieni, mecanici, tîmplari, arhitecți și zidari; însă majoritatea nu inventează nimic.

Mai înainte existau într-adevăr inventatori. Unul dintre ei s-a numit Edison. El a inventat becul incandescent și gramofonul, care pe atunci se numea fonograf, a inventat microfonul și a construit prima centrală electrică din lume, precum și aparatul de filmat și cel de redat filmele și multe altele.

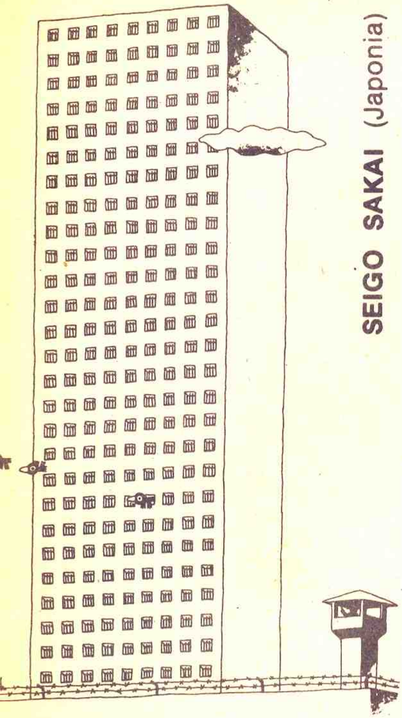
El a murit în 1931.

Fără el n-am fi cunoscut becul.

Atît de importanți sînt inventatorii!

Ultimul a murit deci în anul 1931.

În 1890 s-a născut într-adevăr încă unul, care mai trăiește și azi. Nimeni nu-l cunoaște însă, deoarece trăiește într-o epocă în care nu mai există inventatori. Din anul 1931 el a rămas singur. Lucrul acesta nu-l știe, fiindcă încă de atunci el nu mai locuia în oraș și nu



SEIGO SAKAI (Japonia)

mergea niciodată printre oameni, pentru că inventatorul are nevoie de liniște. Așa că locuia undeva departe de oraș, nu-și părăsea niciodată locuința și primea foarte rar cîte o vizită. Calcula și desena ziua întreagă. Stătea ore în șir încrețindu-și fruntea, trecîndu-și preocupat mîna peste față și meditînd. Lua apoi toate calculele, le rupea și le arunca, după care o lua de la început, seara fiind ursuz și prost dispus întrucît, se pare, iar nu-i reușise treaba.

Nu găsea pe nimeni care să-i înțeleagă desenele, așa că o eventuală discuție cu semenii lui n-ar fi avut nici un sens.

Se ocupa cu această activitate de peste patruzeci de ani și dacă vreodată se întîmpla să-l viziteze cineva, își ascundea cu grijă pla-

MARCEL AYMÉ (Franța)

Problema

Părinții și-au așezat uneltele lîngă perete și, deschizînd ușa, s-au oprit o clipă în pragul bucătăriei. Așezate una lîngă alta, în fața caietelor maculator, Delphine și Marinette stăteau cu spatele la ei. Ronțăiau capetele tocurilor și își balansau picioarele sub masă.

— Ei? E gata problema aia?

Fetițele se îmbujorară. Își scoaseră tocurile din gură.

— Încă nu, răspunse Delphine cu glasul stins. E grea. Ne-a spus și învățătoarea.

— Dacă învățătoarea v-a dat-o înseamnă că puteți s-o rezolvați.

Dar cu voi... mereu e la fel. La distracții primele și la muncă... altă dată, mintea, nu mai multă decît a saboților. Nu sînteți în stare să faceți o problemă.

— De două ore ne chinuim, zise Marinette.

— Așa? Să vă mai chinuiți. Mult și bine! Da' astă seară problema să fie gata. Dacă nu... ah! dacă nu e gata... Nu, nici nu vreau să mă gîndesc ce-o să pățiți.

Erau așa de furioși părinții la ideea că problema ar putea să nu fie rezolvată pînă seara încît înaintară cîțiva pași în bucătărie și, ajunși în spatele fetițelor, își aruncară ochii pe maculatoarele lor și ...rămaseră muți de idignare. Delphine și Marinette desenaseră, una o paiață cît o pagină întreagă de caiet iar cealaltă o casă cu coșul fumegînd, o baltă pe care înota un rățoi și un drum lung la capătul căruia se vedea un poștaș pe bicicletă. Fetele înțepeniseră pe scaune. Părinții începură să strige, spunînd că e de neimaginat, de necrezut, cum de merită ei să aibă asemenea copii. Se agitau și făceau atîta gălăgie încît cîinele, culcat sub masă, la picioarele fetițelor, nu mai putu, se sculă și se plantă în fața lor. Era un ciobănesc pe care îl iubeau foarte mult dar care le iubea și mai mult pe Delphine și Marinette.

— Ei, părinților, n-aveți dreptate. Credeți că strigînd și bătînd din picior o să ne folosească la ceva în rezolvarea problemei! Și apoi, de ce să stea ele aici să facă probleme cînd afară e așa grozav? Bietele fete s-ar simți mult mai bine la joacă.

— Așa! Și mai tîrziu, cînd or avea douăzeci de ani și s-or mărita, vor fi așa de proaste că bărbații lor or să-și bată joc de ele.

— Ei, o să-i învețe și pe ei să se joace cu mingea și coarda. Nu-i asa, drăguțelor?

— Da! Da! spuseră fetițele.

— Gura! strigară părinții. Și — la muncă! N-aveți pic de rușine! Prostovane care nu pot rezolva măcar o problemă.

— Vă faceți prea multe griji, zise cîinele. Dacă nu pot să rezolve problema, ei, ce-oți vrea, nu pot și gata! Mai bine v-ați pune-n locul lor. Eu chiar asta și fac.

— În loc să-și piardă timpul cu zmîngăleala... Da', gata, destul! Ne ducem. Și, voi, distrați-vă în continuare. Și de n-o fi gata problema deseară, cu atît mai rău pentru voi.

Cu aceste cuvinte, părinții ieșiră din bucătărie, își luară uneltele și plecară pe cîmp să sape la cartofi. Aplecate pe maculatoarele lor, Delphine și Marinette smiorcăiau. Cîinele veni și se așeză între scaunele lor, își cocoță labele din față sus pe masă și își trecu limba de cîteva ori peste obrajii lor înlăcrimați.

— E chiar așa grea problema asta?

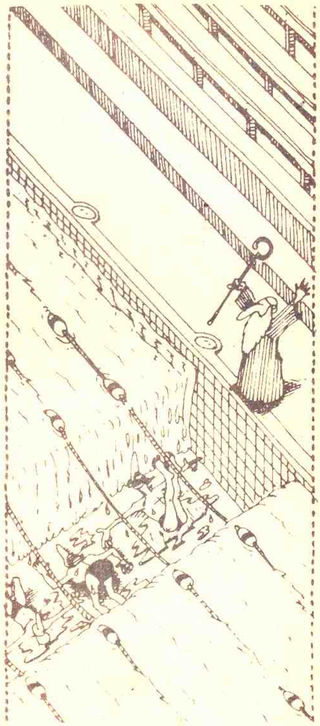
— Grea? suspină Marinette. Mai rău: nu se înțelege nimic!

— Dacă aș ști despre ce este vorba poate mi-ar veni vreo idee, zise cîinele.

— Hai să-ți citesc enunțul, propuse Delphine. „Pădurea satului are o întindere de 16 hectare. Știind că un ar este plantat cu 3 stejari, 2 fagi și 1 mesteacăn, să se afle cîți arbori din fiecare specie se găsesc în pădurea satului".

— Aaa! sînt de acord cu voi, zise cîinele, nu e deloc o problemă ușoară. Și, chiar, ce-i aia hectar?

— Nu se știe prea bine, zise Delphine care, fiind mai mare, era și cea mai deșteaptă. Un hectar este cam tot cît un ar dar, ca să zic așa, care e mai mare, nu prea știu. Cred că hectarul...





EMILIO ISCA (Italia)

nurile, temîndu-se să nu-i fie copiate sau să nu fie luat în rîs. Se culca devreme, se scula cu noaptea-n cap și lucra toată ziua. Nu primea corespondență, nu citea presa și nu aflase de existența radioului. Și iată că, după atîți ani de trudă, sosi și ziua cînd nu mai avea de ce să fie prost dispus, întrucît își terminase de inventat invențiile. Acum nu se mai culca deloc. Stătea zi și noapte aplecat peste schițele și calculele lui, examinîndu-le cu atenție. Constată că erau perfecte. Le-a strîns cu grijă și, pentru prima oară după atît amar de timp, a plecat în oraș. Totul era complet schimbat! Acolo unde mai înainte erau trăsuri cu cai, acum erau automobile, în magazine erau scări rulante, iar trenurile nu mai mergeau cu aburi.

Tramvaiele mergeau pe sub pămînt și se numeau metrouri, iar din niște cutioare, pe care le duceai în mînă, se auzea muzică. Inventatorul rămase uimit, dar, pentru că era totuși un inventator, înțelese totul imediat. Văzu un frigider și spuse: „Aha!" Văzu un telefon și spuse: „Aha!" Cînd văzu luminile roșii și verzi ale semafoarelor înțelese pe dată că trebuie să aștepte la roșu și că poate traversa numai pe verde. Procedă întocmai. Era atît de uluit de tot ce vedea încît uitase chiar și de propriile-i invenții. Cînd își reaminti de ele, se îndreptă hotărît spre un bărbat care aștepta la stop și-i spuse: „Scuzați-mă, domnule, știți, eu am făcut o invenție!" Domnul îi răspunse cu amabilitate: „Da, foarte bine, și acum ce doriți?" Inventatorul își dădu seama că, de fapt, nu prea știa ce dorea. „Este chiar o invenție foarte importantă!" spuse el, dar în

— Nuuu, protestă Marinette. Arul e mai mare.

— Nu vă mai certați, zise cîinele. Că arul o fi mai mare sau mai mic nu are nici o importanță. Să ne ocupăm de problemă. Ia să vedem: „Pădurea satului...".

Învățînd pe dinafară enunțul, cîinele se gîndi mult timp la el. Cîteodată își ciulea urechile și fetițelor li se umplea inima de speranță dar în cele din urmă trebuiră să accepte că toate eforturile lor nu duc la nici un rezultat.

— Nu vă descurajați. Cît e ea de afurisită, îi dăm noi de cap. O să chem toate animalele din curte. Om găsi noi toți o soluție...

Cîinele sări pe fereastră și alergă să-l caute pe cal. Cînd îl găsi păscînd pe cîmp îi spuse:

— Pădurea satului are 16 hectare...

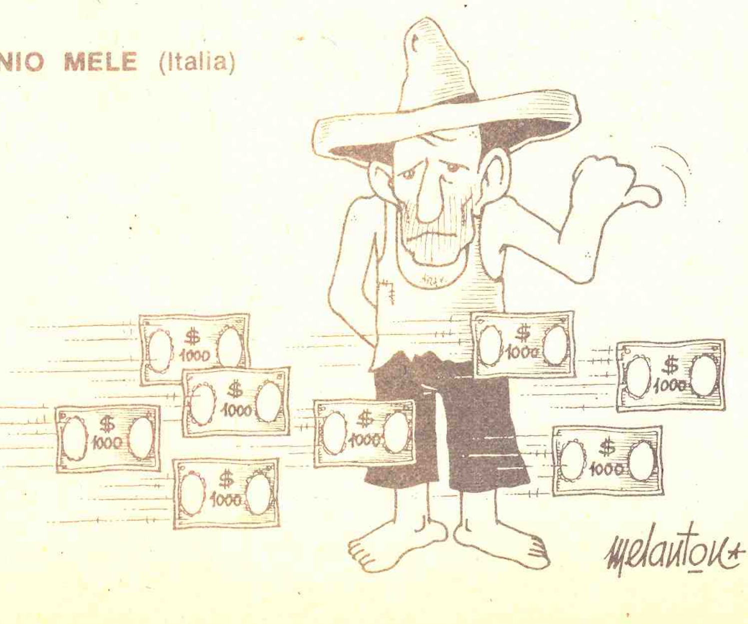
— Se poate, zise calul, dar nu văd ce mă interesează asta pe mine.

Cîinele îi explică necazul celor două fetițe, cum și el este destul de îngrijorat și cum a fost de părere să ceară ajutorul tuturor animalelor. S-a întors în curte și a început să cheme toate animalele. Din toate părțile veneau găini, vaci, boi, gîște, porcul, rățoiul, pisici, cocoșul, vițeii și, cu toatele, s-au aranjat în semicerc, pe trei rînduri, în fața casei. Cîinele se duse la fereastră, între cele două fetițe și, explicînd ce se aștepta de la ele, de la toate animalele din curte, spuse enunțul problemei.

— Pădurea satului are o întindere de 16 hectare...

Animalele se gîndeau în liniște și cîinele se întoarse spre fetițe, făcîndu-le cu ochiul, plin de încredere. Dar, curînd, printre ani-

ANTONIO MELE (Italia)



male se auziră murmure descurajate. Chira rățoiul, pe care se conta foarte mult, nu găsea nici o soluție iar gîștele se plîngeau că le doare capul.

— E prea greu, ziseră animalele. Asta nu-i problemă pentru noi. Nu se înțelege nimic!

— A, nu! Sînteți neserioase strigă cîinele. N-o să le lăsați așa, în încurcătură, pe bietele fete. Mai gîndiți-vă!

— La ce bun să ne spargem capul, grohăi porcul, dacă nu servește la nimic.

— Sigur, tu nu vrei să faci nimic pentru fetele astea. Ești de partea părinților.

— Nu-i adevărat. Sînt de partea lor, a fetelor, dar cred că o problemă ca asta...

— Liniște!

Animalele începură iar să caute soluția problemei cu pădurea dar... degeaba. Pe gîște le durea capul din ce în ce mai rău. Vacile începuseră să picotească. Calul, în ciuda întregii lui bunăvoințe, se distra întorcîndu-și capul la dreapta și la stînga. Tocmai atunci văzu venind o găinușă albă.

— Nu te prea grăbești, îi zise. Nu-i așa? N-ai auzit semnalul?

— Aveam un ou de ouat, zise ea pe un ton sec. Sper că n-o s-aveți pretenția să-mi întrerup și ouatul...

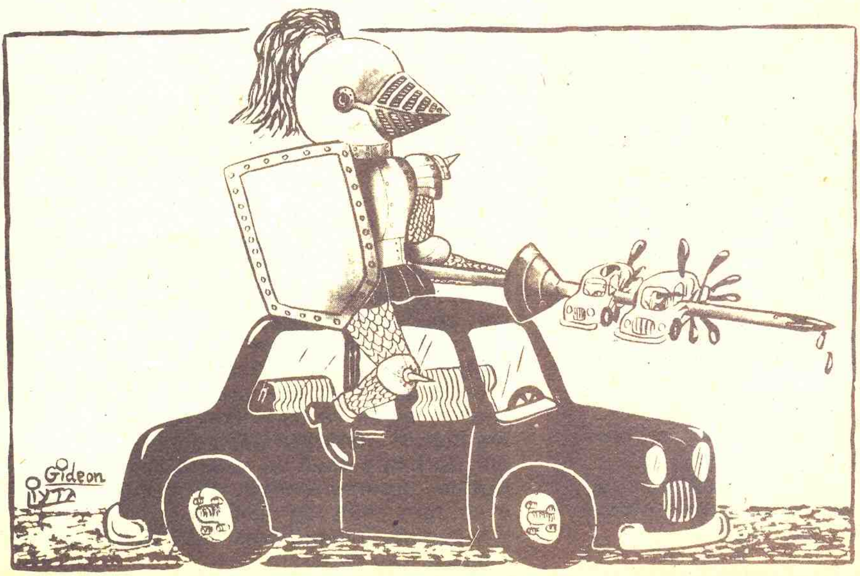
Intră și ea în cercul animalelor și, după ce ajunse în primul rînd, lîngă celelalte găini, se informă de motivul adunării. Cîinele, pe care îl cam cuprinsese descurajarea, nu socotea de nici un folos să-i mai spună și ei ceva. Nu putea să creadă că ea, o găinușă, ar putea să reușească ceea ce ei toți n-au fost în stare. Întrebate, Delphine și Marinette hotărîră să-i zică totuși și ei tărășenia cu pădurea. Cîinele repetă explicațiile și, încă o

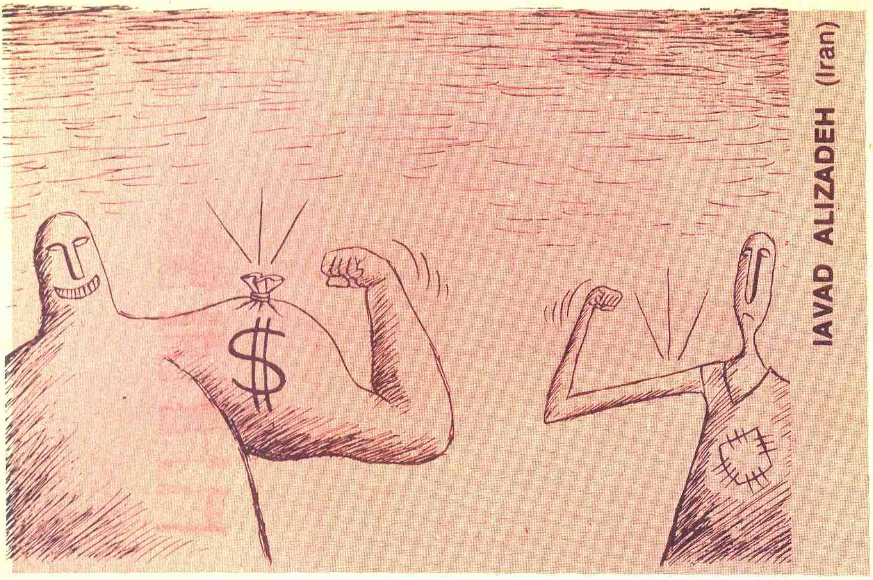
acel moment semaforul indică verde, așa că a trebuit să traverseze.

Deoarece nu mai fusese de foarte multă vreme în oraș, nu mai recunoștea nimic și atunci cînd ai făcut o mare invenție nu știi ce trebuie să faci cu ea. Oare ce-ar fi trebuit să spună cei cărora inventatorul le spunea: „Eu am făcut o invenție!"? Cei mai mulți dintre ei nu spuneau nimic, unii rîdeau bătîndu-și joc de el iar alții își vedeau de drum liniștiți, ca și cum n-ar fi auzit nimic.

Întrucît inventatorul nu mai vorbise de mult cu nimeni, nu mai știa nici măcar cum trebuie să înceapă o conversație. De exemplu nu știa că mai întîi se poate spune: „Vă rog, cît este ceasul?" sau: „Urîtă vreme azi!" Nici nu-i trecea prin cap că de fapt, este imposibil să spui pur și simplu: „Știți, am făcut o invenție!" și, cînd în tramvai cineva îi spuse: „Ce zi însorită!" el nu răspunse așa cum s-ar fi

GIDEON AMICHAI (Israel)





cuvenit: „Da, într-adevăr, o zi minunată!" ci spuse grăbit: „Auziţi, eu am făcut o invenţie!"

Nu se putea gîndi la nimic altceva, căci invenţia sa era foarte mare, era extrem de importantă şi originală. Dacă n-ar fi fost sigur că schiţele şi calculele lui sînt absolut exacte, n-ar fi putut nici el însuşi să creadă într-o atare invenţie! Inventase un aparat în care puteai vedea ceva ce se întîmpla la mare distanţă. Ţişni deodată în mijlocul tramvaiului, îşi întinse planşele pe jos, printre picioarele pasagerilor şi strigă: „Priviţi, am inventat un aparat în care poţi vedea ce se întîmplă la mare distanţă!" Oamenii se purtau de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic, urcau sau coborau, în timp ce inventatorul striga: „Uitaţi ce-am inventat! Puteţi vedea ce se întîmplă departe!"

„Ăsta a descoperit televizorul!" spuse cineva şi toţi rîseră.

„De ce rîdeţi?" în-

dată, spuse enunţul problemei.

— Pădurea satului...

— Ei, şi? Ce-i cu asta? spuse la sfîrşit găinuşa. Ce e aşa greu? Totul mi se pare îngrozitor de simplu.

Fetiţele se înroşiră de emoţie şi-o priviră cu speranţă. Între timp, animalele schimbau păreri, deloc măgulitoare.

— N-a găsit nimic. Vrea să facă pe grozava. Nu ştie mai mult decît noi. Gîndiţi-vă, o găinuşă amărîtă...

— Hai, lăsaţi-o să vorbească, zise cîinele. Linişte, porcule şi, voi, vacilor, linişte! Ei, ce soluţie ai găsit?

— Vă mai spun încă o dată că e prea simplu, răspunse alba găinuşă, şi mă mir că nimeni nu s-a gîndit. Pădurea satului este doar atît de aproape. Singurul mijloc de a şti cîţi stejari, cîţi fagi şi cîţi mesteceni sînt în ea este să-i numărăm. La toţi, nu cred să ne ia mai mult de o oră...

*

A doua zi dimineaţă, cînd învăţătoarea apăru în pragul şcolii, pentru a-i primi pe elevi, nu se miră deloc văzînd în curte un cal, un cîine, un porc şi-o găinuşă albă. Nu era prima dată cînd un animal de prin curţile vecine se rătăcea pe acolo.

— Scuzaţi-ne, zise porcul, apropiindu-se. N-am vrea să vă deranjăm dar am auzit atîtea lucruri frumoase despre şcoala asta încît am dori tare mult să auzim şi noi una din lecţiile dumneavoastră. Sînt sigur că am avea tare mult de cîştigat.

Măgulită, învăţătoarea ezita totuşi să-i primească în clasă.



CHRISTIAN CLARK (Canada)

— Bineînțeles, adăugă cîinele, ne angajăm, cu toții, să fim cuminți și să nu deranjăm ora.

— Păi, la urma urmei, nu văd vreun inconvenient, așa că... Treceți la rînd.

*

— Ei, ia să vedem, zise învățătoarea, cine a știut să rezolve problema?

Delphine și Marinette erau singurele care ridicară mîna. Aruncîndu-și ochii pe caietele lor, învățătoarea făcu o mutră care le cam neliniști pe fete. Părea că se cam îndoiește de rezultatul obținut.

— Ia să vedem, zise învățătoarea, trecînd la tablă, să recitim enunțul. Pădurea satului are o întindere...

Explicînd elevilor cum trebuia judecat, ea făcea operațiile pe tablă.

— Deci, pădurea satului conține 4800 stejari, 3200 fagi și 1600 mesteceni. Deci Delphine și Marinette au greșit. Și vor primi, imediat, o notă proastă.

— Îmi permiteți, zise alba găinușă. Îmi pare rău pentru dumneavoastră, dar dumneavoastră ați greșit. Pădurea satului conține 3918 stejari, 1240 fagi și 1302 mesteceni. Așa cum au găsit și fetele.

— Dar, e absurd, protestă învățătoarea. Nu pot fi mai mulți mesteceni decît fagi. Să reluăm judecata...

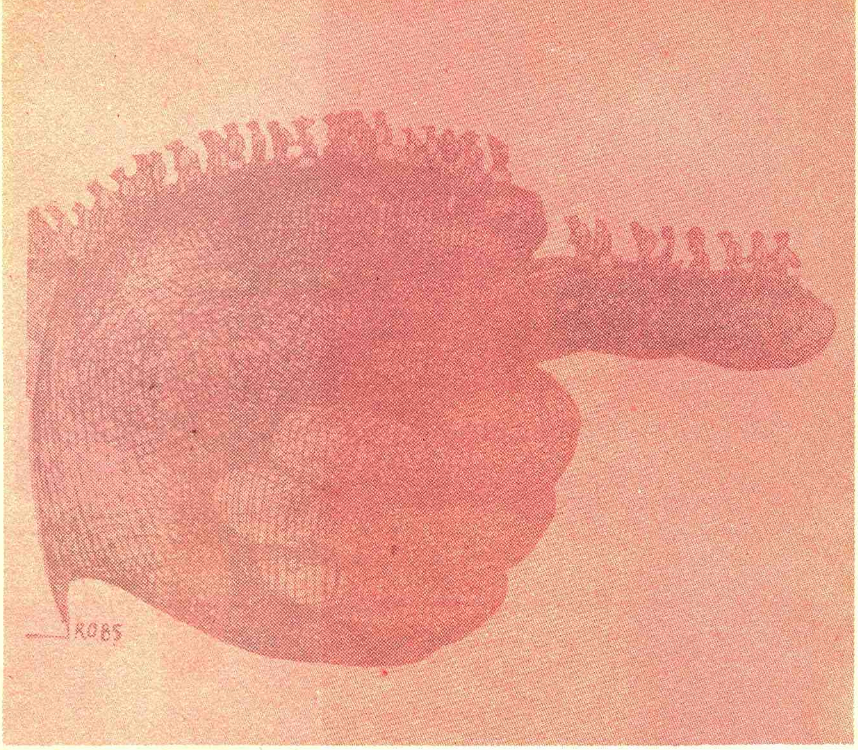
— Nu încape nici o judecată. Pădurea satului conține exact 1302 mesteceni. Am trecut ieri după amiază pe acolo și i-am numărat. Poate să vă spună oricine, am fost cu toții... Nu-i așa?

treba inventatorul, dar nimeni nu-i răspunse și atunci coborî, merse o vreme pe străzi hai-hui, intrînd în cele din urmă într-un bar unde comandă o cafea. Cînd vecinul său de masă i se adresă cu „Frumoasă vreme azi!", inventatorul spuse neliniștit „Ajutați-mă, vă rog, știți, eu am inventat televizorul și toți își bat joc de mine!" Vecinul tăcu, privindu-l lung. „Rîd, pentru că televizorul există deja de mult, așa că nu mai e nevoie să-l inventeze cineva!" spuse atunci bărbatul arătîndu-i televizorul aflat într-un colț al barului. „Să-l deschid?" se oferi el amabil. „Nu, nu vreau să văd nimic!" spuse inventatorul ridicîndu-se brusc și părăsind localul în grabă. Lăsă baltă toate planșele sale.

Colindă prin oraș toată ziua neglijînd de data aceasta stopurile; șoferii îl înjurau și-l făceau nebun.

De atunci inventatorul n-a mai mers nicio-

ROBS — *Szpilki* (Polonia)



dată în oraș. Rămase acasă și inventă numai pentru el. Luă o coală de hîrtie, scrise deasupra „automobil", calculă și desenă săptămîni și luni în șir și inventă automobilul încă o dată, apoi inventă treptele rulante, telefonul și frigiderul. Tot ce văzuse în oraș, inventă încă o dată.

Și de fiecare dată cînd făcea cîte o invenție, își distrugea planșele și le arunca la gunoi, spunîndu-și: „Asta există deja!"

Cu toate acestea a rămas un adevărat inventator pentru tot restul vieții, căci și a inventa lucruri deja inventate este foarte dificil și numai adevărații inventatori o pot face.

În românește de
MIHAI BANCIU

— Așa, așa... ziseră cîinele, și porcul, și calul. Am numărat de două ori...

Învățătoarea încerca să le explice că pădurea satului, despre care este vorba în problemă, nu are nimic de-a face cu cea adevărată, dar găinușa albă se supără și însoțitorii ei se posomorîră: „Dacă nu te poți baza pe enunț, ziceau ei, problema nu mai are nici un sens". Învățătoarea le spunea că asta e stupid. Roșie de furie, tocmai le punea fetelor o notă proastă cînd, în clasă intră un inspector. Mai întîi se miră văzînd calul, cîinele, găina, porcul...

— În fine, zise el, treacă! Despre ce este vorba?

— Domnule inspector, declară alba găinușă, învățătoarea a dat alaltăieri elevilor de rezolvat următoarea problemă: „Pădurea satului are...".

După ce a fost informat, în amănunt, inspectorul nu ezită să-i dea dreptate albei găinușe. Apoi o somă pe învățătoare să le pună o notă bună fetelor. „Pădurea satului este pădurea satului, indiscutabil." (...)

Delphine și Marinette se întoarseră acasă cu inima ușoară. Văzînd c-au luat note bune, părinții, mîndri și fericiți, le-au cumpărat, ca răsplată, penare noi.

În românește de
ELENA DRĂGUȘIN-POPESCU

• Se știe că atît femeile frumoase cît și cele mai puțin frumoase preferă să-și ascundă vîrsta.

— Cînd străbunica a împlinit venerabila vîrstă de o sută de ani, îmi povestea amicul meu Jean, ea ne-a spus oftînd: „Eh! am împlinit și eu optzeci de ani". Noi, ne-am temut să nu-i provocăm un șoc pomenindu-i despre apropiata festivitate a centenarului său pe care primarul din localitatea Thenon o pregătea în cinstea ei. Din fericire Estella — străbunica — era surdă și nu înțelese nimic din frumoasele cuvîntări rostite în cinstea ei. La sfîrșit, primarul se aplecă spre ea și îi strigă la ureche:

— Vă urez sănătate și viață lungă pînă la o sută de ani.

— Oh! să mă ferească Domnul, îi răspunse ea cu cochetărie.

• O doamnă din Anjou se prezintă la unul din ghișeele P.T.T. cu o cerere prin care solicită transferarea postului telefonic al decedatului Maurice Escande pe numele său, deoarece obținuse apartamentul acestuia prin contract de închiriere.

— Doamnă, îi răspunse funcționarul de serviciu, nu avem nici un abonat pe numele Maurice Escande; noi avem un abonat Escande Maurice, dar pînă la ora aceasta nu am primit nici un act oficial din care să reiasă că defunctul ar fi decedat.

— Domnule, îi spuse doamna contrariată, este oare posibil să nu știți că Maurice Escande a murit?

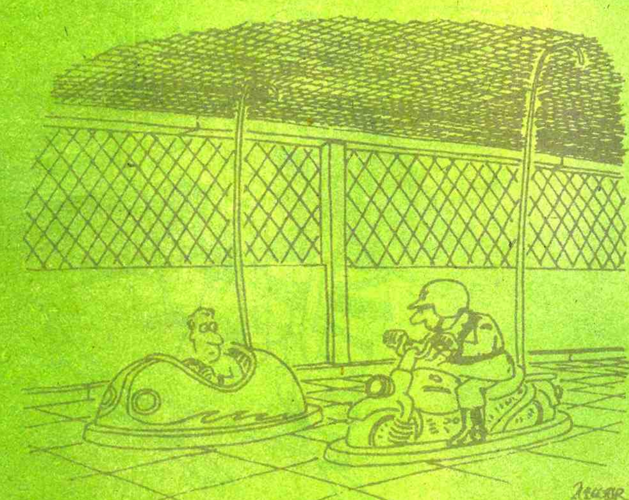
— Cum să nu știu doamnă, că doar și presa și televiziunea au anunțat moartea marelui nostru actor de la „Comedia franceză", Maurice Escande, dar mie vă rog să-mi aduceți probe concrete că abonatul postului telefonic pe care îl solicitați se numea Escande Maurice și nicidecum Maurice Escande, altfel, cu regret dar nu vă pot aproba cererea.

• P.T.T.-ul francez acceptă expedierea telegramelor, în aproape toate limbile, dar refuză textele injurioase, erotice sau din care reiese vreo intenție criminală.

„VINO DUMINICĂ STOP TĂIEM MINISTRUL"

JEAN CHARLES (Franța)

PERLE



Revista „ROHAC" (Cehoslovacia)

Această telegramă nu numai că nu a fost expediată, dar a dat curs unei anchete. După cîteva zile de minuţioase cercetări, Poliţia descoperi că de fapt MINISTRUL nu era altul decît porcul expeditorului iar destinatarul, un amic al acestuia care fusese invitat să se înfrupte din el.

● Locomotivele moderne au un dispozitiv electronic de alarmă pentru prevenirea accidentelor de cale ferată, pe care mecanicii de locomotivă îl numesc „Omul mort". Cînd acest dispozitiv intră în funcţiune, întîi emite un sunet foarte strident, iar în cazul în care mecanicul nu reacţionează prompt, începe să frîneze automat. Într-o zi, sistemul acestui dispozitiv se declanşă fără motiv. Mecanicul scrise în raport: — Am izolat „Omul mort" pentru că urla fără încetare.

● Un african care îşi părăsise pentru prima oară Continentul, sosi la Paris pe calea aerului. Dorind să viziteze un amic care locuia la Lille, se duse la gară, şi fără să cumpere bilet, se sui în trenul care-l ducea în localitatea respectivă. Cînd veni controlorul, africanul nu numai că refuză să plătească amenda cuvenită, dar încerca să-l convingă pe controlor că ceea ce-i cere este un abuz, deoarece el, de peste douăzeci de ani este şofer de taxi şi niciodată nu şi-ar fi permis să ceară vreunui client banii înainte de a ajunge la destinaţie. Argumentele sale n-au reuşit să-l convingă pe controlor care îl forţă să coboare la prima staţie.

● Colette, în vîrstă de cinci ani, se ducea cu tatăl său în vizită la bunici, care locuiau în apropierea Parisului. Trecînd pe lîngă un aeroport văzu un supersonic care îşi lua zborul.

— Tată, cîţi cai are maşina noastră?

— Şaizeci!

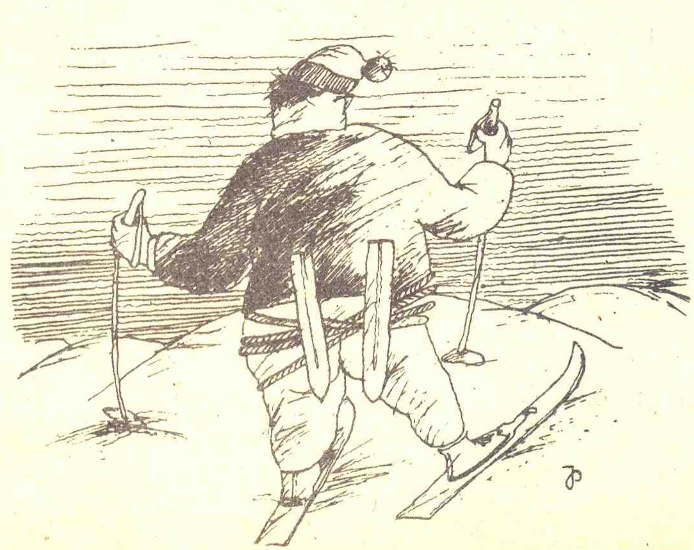
— Şaizeci?... atunci avionul ăsta mare cîte păsări are?

● „Înainte aerul nu era atît de poluat ca acum deoarece caii scăpau mai puţine gaze decît maşinile", a scris o elevă de unsprezece ani într-o compunere despre „Poluare".

● Dacă un canadian vorbeşte mai multe limbi este poliglot; dacă vorbeşte două limbi este bilingv, iar dacă vorbeşte doar una, este englez.

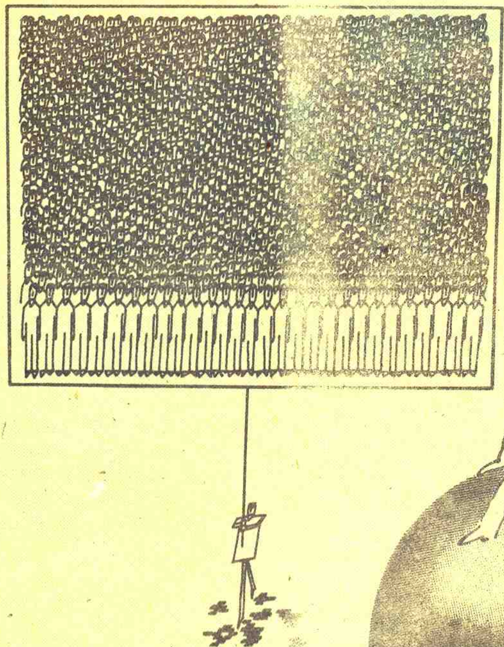
● Într-unul din birourile de Asigurări Sociale din Paris, o dactilografă grăbită a scris: „Asiguratul a decedat nouă luni după autopsie".

În româneşte de
IOANA DIMITRESCU

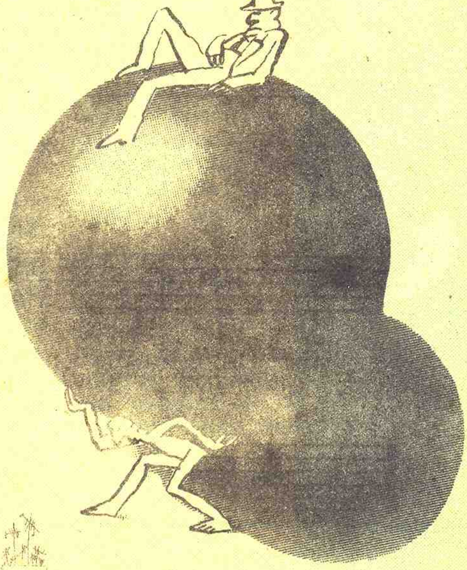


Revista **„IEJ"** (Iugoslavia)

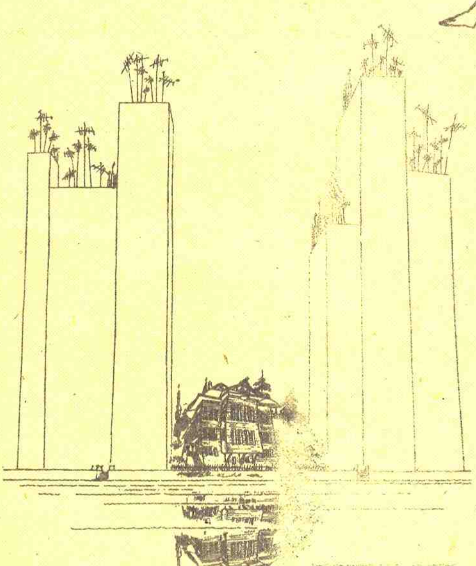
ASOCIAȚIA CARICATURIȘTILOR TURCI

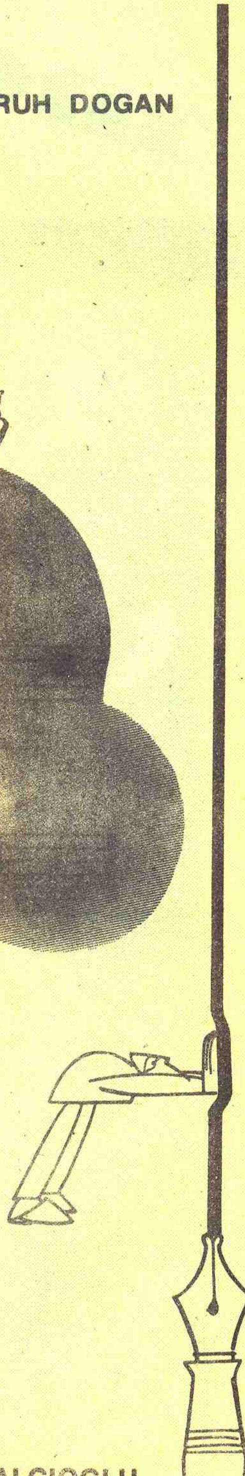


FERUH DOGAN



TAN ORAL





SEMIH BALCIOGLU

KARINTHY FRIGYES

merg ACASĂ SĂ LUCREZ

Da, merg acasă, în seara asta merg acasă, în căsuța mea, și o să lucrez, o să fac ceva, scriu nuvela aceea frumoasă despre femeia care s-a întors la mine, care mi-a venit în minte de mult, prin o mie opt sute nouăzeci și patru și de atunci nu-mi dă pace, seară de seară, și pe care încă n-am scris-o. Am scris de atunci trei mii de schițe și încă patruzeci de mii de articole dar, de fiecare dată simțeam că pe astea le termin repede aici, la cafenea și-apoi, fără zăbavă, încep nuvela, merg acasă și lucrez.

Astăzi, în sfîrșit... E opt, acasă, au închis obloanele, mă ridic, pornesc. O, singurătate! Ce minunată ești... O, mobile mute și tic-tacul pendulei, voi vegheați un singuratic, lina lui învolburare sufletească... sigur, aici, la cafenea, nu poți gîndi, nu poți scrie frumos. Acasă, doar acasă.

Și iată, sînt acasă. Trag perdelele, încui ușa. Aprind lumina. Fac cîțiva pași. Pun scaunul în spatele biroului, hîrtia pe masă.

Ei, și-acum... să începem. In singurătate.

Hm, ce ciudat e totul aici. Niciodată n-am văzut odaia la opt seara, e cu totul altfel. Privesc în jur, descopăr un tablou pe care nu-l observasem pînă acum, pentru că este pe peretele din fața patului.

O, singurătate!

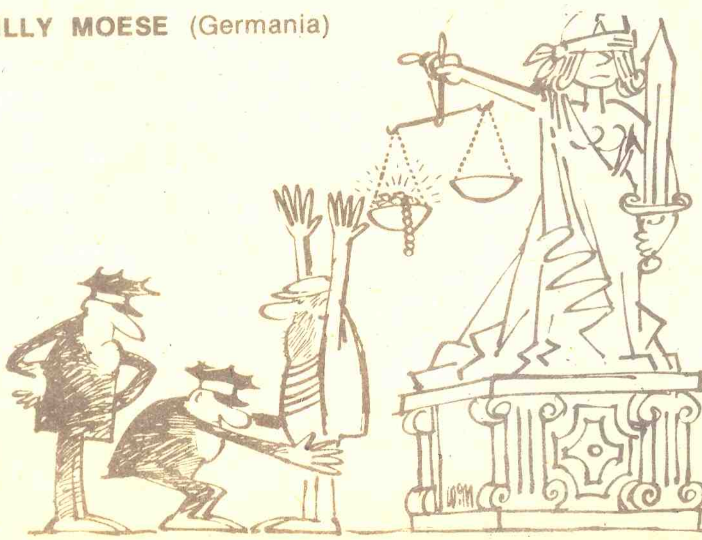
Și acum, să începem. Dar ce ciudat...

Mă așez, trag hîrtia în față. Băiete! O cafea! Adică, pardon. Așadar, nuvela despre femeia care a plecat și s-a reîntors... Într-o seară cețoasă de noiembrie...

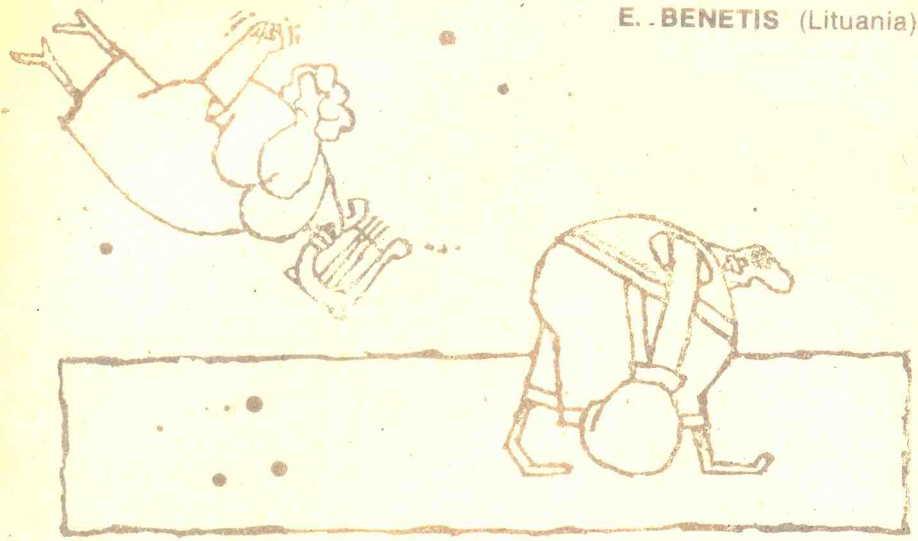
Mă scarpin în cap. Ce simțeam eu atunci, în nouăzeci și patru? O seară cețoasă de noiembrie, femeia care s-a dus...

S-a dus... S-a dus...

WILLY MOESE (Germania)



E. BENETIS (Lituania)



S-a dus... S-a dus... Tii! Redactorul ăla brunet s-a dus și nu mi-a lăsat biletele pe care i le-am promis ieri lui Gardos, zicea că mi le aduce la cafeneaua „Palermo"! Unde am pus scrisoarea? Da, sigur, am lăsat-o în fișet!

O, singurătate!

Deci, femeia s-a dus... Da, e dureros. Nu trebuia să plece... Cum vine asta? E limpede, îmi amintesc că plîngeam, în nouăzeci și patru, într-o seară cețoasă de noiembrie și am hotărît, chiar atunci, că treaba asta e tare frumoasă și trebuie s-o scriu.

S-a dus... S-a dus...

Înghit în sec... Așa e cînd îți vine să plîngi. Fac așa... și uite-așa. Asta-i bună! Păi ăsta-i refrenul unui cuplet, pe care l-am auzit la cabaret. Ce tîmpenie, e ca un vin trezit cupletul ăsta, ca și cabaretul. Iar interpretul nu l-a cîntat bine. Deschidea larg gura, ca un broscoi, uite-așa o gură avea și își dădea ochii peste cap. Ce prostie, ce prostie. Phii!

O, singurătate!

Aha! Deci, femeia s-a dus, atunci, în nouăzeci și patru, s-a dus și nu s-a mai întors niciodată... Ploaia cernea, în noiembrie, era neplacut, era frig...

Ei ce facem? Singur...

E nemaipomenit ce lucruri îmi trec prin minte. N-o să mai merg, niciodată, nici la cabaret, nici la cinema. Și prietenilor o să le spun să nu mai meargă, omul e leneș, viața asta tîmpită, de cafenea, îl dă gata... Iar ei stau acolo, ce nebunie... Stau și discută... despre cărțile apărute, probabil că acum vorbesc chiar despre mine... De bună seamă mă înjură... pe la spate... sigur, e ușor dacă nu sînt de față... Phii!

Ei, fir'ar să fie de singurătate.

Femeia s-a dus.

Lor le este ușor. Nu înțeleg ce scriu eu, e ușor să mă-njure. Acum vorbesc despre piesa mea, dar înțeleg greșit conflictul dramatic. Pardon, asta nu-i chiar așa, amice Bartos. Nu așa am conceput-o eu... Nu... că-i așa, că-i altminteri...

Ei, vasăzică femeia... în nouăzeci și patru... noiembrie...

Ciudat. Pot fi un excelent dramaturg, chiar dacă ăla e cu fața galbenă, invidiosul ăla de Budai e de altă părere. Nu-i mai vorbesc niciodată.

Femeia... nouăzeci și patru... Femei...

Nu e proastă! Ce tot spui, domnule?! Păi să-ți spun eu dumitale! Da, mă duc chiar acum la cafenea și-i spun!

Și femeia din noiembrie?... Da, s-a dus...

Păi, s-a dus... Ei și? Ce-mi pasă! De ce a plecat? O fi avut și ea vreo treabă... Ceva urgent. Ce? Singurătate?

Poate în mormînt! Acolo o să am destulă vreme. Hai!

Dar... ceva tot trebuie să scriu. Bine, bine, o să scriu o schiță, la cafeneaua „Vino-ncoace!"

În românește de *MIHAI CRIȘAN*



KUNIO AYATA (Japonia)

EBERHARD BECHTLE (Germania)

POVESTE EȘUATĂ

A fost odată un oraș în care totul era de-a-ndoaselea. Bărbații purtau fuste lungi, femeile purtau barbă. Femeile tușeau deseori din cauza trabucelor fumate, iar bărbații cădeau, nu arareori, în nas, împiedicîndu-se în propriile lor fuste. Casele în care locuiau acești oameni nu puteau fi, bineînțeles, blocuri cenușii construite din beton. Unde ar mai fi fost atunci ciudățenia? Erau făcute, nici mai mult nici mai puțin, decît din piure de cartofi. Se clătinau cumplit, astfel incît nu se putea păși pe stradă nici măcar în vîrful degetelor. În cazul unor astfel de case nu te puteai gîndi cu nici un chip la o bătaie ceva mai puternică în ușă. S-ar fi prăbușit imediat totul. Iar locuitorii trebuiau să mănînce, drept pedeapsă tot piureul căzut. Se întîmpla destul de frecvent! Fiecare era foarte atent să nu se deplaseze prea repede. Străzile erau din cel mai fin lemn de brad, bine geluit, care, tratat cu ceară de albine de un cafeniu deschis, emana o proaspătă mireasmă de pădure. Automobile? Așa ceva nu exista. Aici oamenii preferau mersul pe jos. S-ar fi mers mai curînd cîte cinci ore în șir pe lemnul de brad, decît să se folo-

SUNCIȚA BOJINOVSKA (Iugoslavia)



sească mușchii fesieri măcar un singur minut într-un vehicul. Ah, da, era să uit: deoarece în acest oraș totul era de-a-ndoaselea, nu se mergea cu picioarele, ci cu mîinile. Astfel, promenada pe lemnul geluit și tratat cu ceară era deosebit de plăcută. Acum n-ar mai trebui să se mai mire nimeni dacă voi menționa că zi și noapte străzile erau populate de oameni care se plimbau în grup. Pe cine ar fi putut deranja acest lucru? Se mergea pe palme atît de silențios, încît cei care voiau să doarmă o puteau face liniștiți. În plus, în această poziție, deveneau aproape imposibile atît strigătele de orice fel cît și abuzul de alcool, iar piureul înăbușea pînă și cel mai mic zgomot necuviincios. Era așadar o liniște deplină! Chiar prea multă liniște, dacă mă gîndesc bine. Și în tot acel piure respingător te simțeai deznădăjduit, pierdut, ca îngropat de viu. Exista o interdicție generală de a vorbi. O poliție a zgomotelor. Celui care rîdea, îi erau astupate nările cu piure. Ceea ce era groaznic de scîrbos! Se înființase chiar și un Minister al Liniștii și Ordinii. (Nu! Asta nu-mi place deloc! Repede un final!) Într-o zi s-a întîmplat ceva cu totul neobișnuit. În oraș intră un bărbat cu cizme grosolane. Tam-taram, tam-taram făceau tălpile și boc-boc-boc, bocăneau tocurile cizmelor. Bărbatul avea niște picioare lungi de vreo doi metri și îi călca pe toți pe mîinile albe, bine îngrijite. Ce de țipete se auzeau! Miniștrii își astupară urechile. Liniște! Liniște! țipă președintele, care se trezise imediat. Zadarnic. Oamenii se rostogoliră unii peste alții.

Din cauza zgomotului asurzitor, casele din piure de cartofi se prăbușiră și, uite așa, întotdeauna lucrurile decurg altfel de cum te-ai fi gîndit.

În românește de
CARMEN BANCIU

JOHN STAVE (Germania)

O PROBLEMĂ AMUZANTĂ



Renumitul medic mă măsură din cap pînă-n picioare. Apoi îmi aruncă o privire bănuitoare, dacă nu chiar sceptică:

— Cît timp vă spălaţi pe dinţi?

Recunosc că am fost puţin surprins. Nu mă aşteptam la o astfel de întrebare.

— Domnule Profesor, vă referiţi la...

— Cît timp folosiţi pentru a vă spăla pe dinţi? Dimineaţa, de exemplu!

— Ei bine... am răspuns, ca să cîştig timp, ... este greu de spus. Poate vreo jumătate de minut. Cam aşa ceva...

— Trei minute sînt absolut necesare! declară renumitul medic. Masajul gingiilor este decisiv!

— Trei minute înseamnă mult timp! am reflectat eu. Şi cum ar trebui măsurat?

— I-am explicat deja toate acestea domnului Dr. Weissflog, cel de la Întreprinderea Chimică Elba, care produce pasta de dinţi! îmi spuse renumitul medic. Merge şi cu o clepsidră, cu una primitivă! Întrebaţi-l dacă i-a trecut prin minte aşa ceva!

Am părăsit îngîndurat Academia Medicală „Carl Gustav Carus" din Dresda...

Ştiţi cît este de lungă o panglică de pastă de dinţi? Cum, încă nu ştiţi ce este o panglică de pastă de dinţi? Ei, foarte simplu: este pasta de dinţi ca atare, cea aflată în tub, dar privită în forma sa de după ieşirea din tub, rezultată prin apăsarea acestuia. Deci, apăsaţi pe tub şi obţineţi o panglică de pastă de dinţi. Dacă tubul este bine umplut, ceea ce se întîmplă uneori, panglica de pastă de dinţi trebuie să aibă o lungime de 150 cm, din care vă puneţi pe periuţa de dinţi numai 3 cm, cel puţin dimineaţa, după micul dejun şi seara, după cină. Cine îşi iubeşte dinţii, chiar dacă stau să-i cadă, şi-i spală, suplimentar, şi după masa de prînz. Nu e prea scump, merită totuşi!

Dar să rămînem pentru început la recomandarea minimă a stomatologilor: dimineaţa şi seara. Asta înseamnă 6 cm de pastă de dinţi pe zi, deci 180 cm pe lună.

Cine se gospodăreşte cu economie sau mai uită uneori să se spele pe dinţi, ar putea să se descurce, eventual, şi cu un singur tub pe lună.

Privind problema sub aspect statistic, în R.D.G. contăm pe aproximativ zece milioane de persoane care se spală pe dinţi, ceea ce ar însemna un consum anual de 120 mi-

lioane tuburi de pastă de dinți. Cu importurile — punîndu-le la socoteală și pe cele particulare — ajungem însă la maxim 80—90 milioane tuburi! Mai mult spălat pe dinți, colega!

În Evul Mediu lipseau cu desăvîrșire periuțele de dinți. Să nu fi existat, oare, nici un fel de igienă? Iar dacă prinții se spălau sau nu pe dinți, asta nu ni s-a transmis. Ar fi fost, oricum, extrem de important să o facă, după toate acele ospețe și orgii ale lor. Măcar puțină apă de gură ar fi trebuit să folosească! Presupun însă că cel mult făceau gargară cu vin. În privința igienei bucale mulți se comportă azi ca prinții. Ceea ce, firește, este o adevărată sinucidere — pentru dinți! Aceștia nu sînt altceva decît o substanță dură, asemănătoare celei osoase, avînd un dușman de moarte. Este vorba de agenții provocatori de carii, care se ivesc cu duiumul.

Dr. Weissflog își ridică mîinile într-un gest de protest:

—Da, știu, știu, spuse el. Dacă ar fi să ne luăm după Academia Medicală ar trebui să scoatem pe piață cadouri sub forma unor pachete care, pe lîngă diferite paste de dinți, să mai conțină și o clepsidră. Desigur că masajul gingiilor este important și necesită timp, dar vă închipuiți că ați putea face vreo bucurie cuiva oferindu-i un astfel de dar?

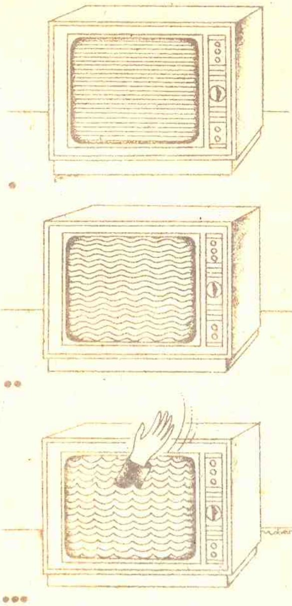
Se caută alte mijloace și căi pentru a reuși să se extindă în rîndurile populației plăcerea spălatului pe dinți. De cele mai multe ori acest lucru se întîmplă cu ajutorul arătătorului ridicat amenințător de către stomatolog, însă cu un amabil zîmbet clorodontic, merge uneori și mai bine!

Dr. chimist Weissflog critică lipsa de colaborare dintre cei care fabrică produsele necesare igienei bucale și stomatologi. Destul de rar se întîmplă ca stomatologul să reco-



RENATE FUHRER (Germania)

VLADIMIR BERESNEV (URSS)



HARISANKAR PARSAI (India)



COMPORTARE

În blocul nostru locuiau douăsprezece familii. Ciaudhri, proprietarul, ocupa o vilă din apropiere.

Într-o zi a apărut un nou chiriaș. Peste scurt timp am aflat unele amănunte biografice despre acest sahib. La instituția din orașul vecin unde lucrase a avut o legătură nepermisă cu o secretară, după care datorită scandalului izbucnit a fost transferat la noi în oraș.

Locuitorii cartierului erau revoltați.

— Este inadmisibil! Cartierul nostru se bucură de o reputație bună! Sîntem oameni

respectabili! Cum de a închiriat proprietarul Ciaudhri locuinţă unui asemenea om imoral! ziceau unii.

— Noi avem soţii şi fiice ziceau alţii. Cum putem tolera printre noi un om periculos!

Sahib a aflat ce se vorbea despre persoana lui. Pe stradă trecea cu capul în jos şi nu se uita la nimeni. Nimeni nu-l saluta. Eram singurul care se purta normal cu el. Din cînd în cînd mă vizita.

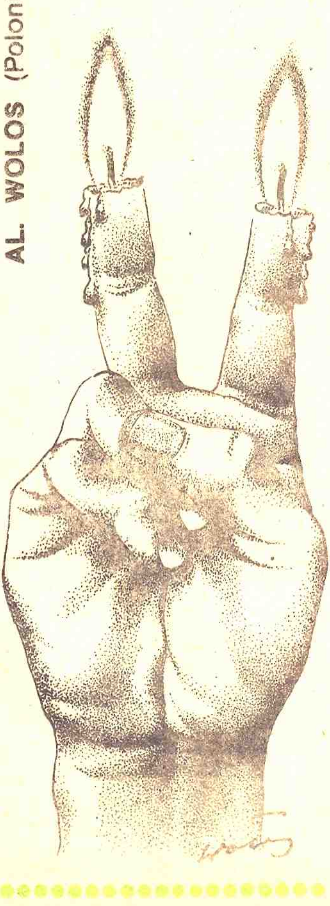
La una din aceste vizite mi-a spus:

— Ştiţi că funcţionarul dumneavoastră frecventează o femeie măritată? Aceea care stă lîngă podul de fier.

LUBOMIR MIHAILOV (Bulgaria)



AL. WOLOS (Polonia)



mande o pastă de dinţi specială în cazul unor anumite boli ale gingiilor sau dinţilor. Există şase sortimente de pastă de dinţi pe bază de substanţe active foarte diferite. De exemplu „Salufar"! Această pastă de dinţi conţine un adaos de săruri minerale care favorizează irigaţia sanguină, avînd efect antiinflamatoriu.

După pilire sau extracţie (mai înainte se spunea afectuos „ruperea dintelui") chiar şi cel mai îndărătnic pacient devine destul de influenţabil. „Nu mîncaţi nimic timp de două ore!" — Această recomandare stereotipă va fi respectată de pacient fără crîcnire. Presupun că şi recomandarea: „De două ori pe zi, în special seara, să vă spălaţi cu «Biox-ultra-aktiv», întrucît această pastă conţine extracte de plante medicinale!" va fi luată în consideraţie, măcar în primele zile...

Agentul patogen roade şi macină substanţa dentară dură. Nimic nu-l sperie! Există însă un leac universal pentru această maladie: fluorul. În Karl-Marx-Stadt, de cîţiva ani încoace, apei potabile i se adaugă fluor şi astfel, predispoziţia la carii a copiilor a scăzut deja simţitor.

Ei, bine, nu te poţi deplasa totuşi pînă acolo, în fiecare dimineaţă şi seară, special pentru a te spăla pe dinţi (cîte trei minute, clepsidra!). De aceea Intreprinderea Chimică Elba fabrică „Silca cu fluor".

Dr. Weissflog are o încredere oarbă în „Silca". Pentru mine este prea subţire. Cîteodată curge din tub. Asta ar fi un semn bun. Pastele de dinţi pe care ni le aduce uneori tanti Emma şi care stau atît de frumos, ţepene, pe periuţa de dinţi, au un conţinut prea mare de substanţe dure, adică procentul de cretă este prea ridicat. Stomatologii

pretind să nu se depășească procentul de 20%. „Silca" conține 13 pînă la 14 procente. Mai e de lucru la consistența pastelor!

O pastă de dinți, chiar dacă are un gust bun, este nocivă pentru dinți cînd conținutul de substanțe dure este prea mare. Creta se depozitează în alveolele dentare, provocînd astfel tot atîtea ravagii ca și un rest de prăjitură sau o bobiță de mac. Dar să n-o ofensăm pe tanti Emma! Spălați-vă, după aceea, încă o dată cu „Silca"!

Am făcut chiar acum un calcul: dacă cineva, timp de șaizeci de ani, se va spăla pe dinți de două ori pe zi și de fiecare dată cîte trei minute, inclusiv duminicile și sărbătorile legale, înseamnă că, fără pauză, asta ar însuma cam 91 de zile din viață. Va folosi în tot acest timp 876 tuburi de pastă de dinți. În cazul că am socotit corect...!

Cînd tocmai încheiasem această frumoasă lucrare despre igiena bucală, apăru deodată în fața mea d-na Pinnemann, punîndu-mi ceaiul pe masă.

— Aș avea o întrebare, doamnă Pinnemann! i-am spus repede, exploatînd situația cu dibăcie. Cît timp vă spălați pe dinți?

D-na Pinnemann m-a privit stupefiată:

— O asemenea întrebare puneți dumneavoastră unei doamne?

— Insist totuși să-mi răspundeți. E vorba întrucîtva de un schimb de opinii... Este foarte important — pentru statistică!

— Ei, bine, oftă d-na Pinnemann. Dar, vă rog, repetați întrebarea!

— Cît timp vă spălați pe dinți?

— Atît timp cît îi mai am! spuse d-na Pinnemann printre dinți.

În românește de
CARMEN BANCIU

Și capul i s-a ridicat puțin.

După două-trei zile a întrebat:

— Cunoașteți povestea văduvei Ciopra? Unul din cei trei bărbați cu care se întîlnea în vara aceasta a fost somat să se însoare cu ea, fiindcă ceilalți doi erau căsătoriți.

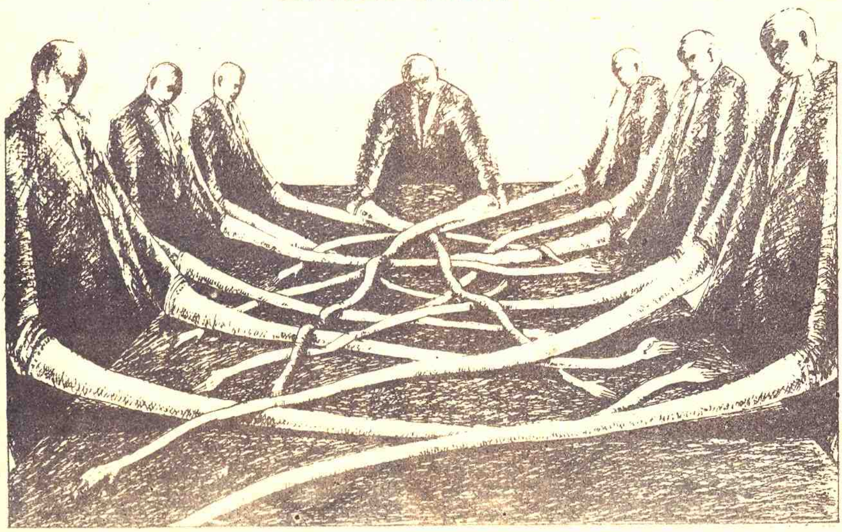
Am văzut că interlocutorul meu a ridicat capul și mai mult.

După cîteva zile numai mi-a mai relatat cîteva noutăți. De pildă, că farmacistul Pande pleacă des la un camping cu o călugăriță.

Sahib a început să umble cu capul sus. Mersul i-a devenit foarte sigur și elastic. Și din ce în ce mai multă lume a început să-l salute și chiar să stea de vorbă cu el. Cînd l-am întrebat de ce nu își mută la noi familia din orașul vecin, mi-a răspuns:

— Unde? În cartierul acesta imoral? Dacă voi găsi un cartier respectabil aduc și familia.

În românește de
VITALIE TEODORU



ZBIGNIEW WOZNIAK (Polonia)

S. PUNTARICI (Iugoslavia)



EPHRAIM KISHON (Israel)

UN OLDTIMER

Situaţia imigranţilor nou-veniţi, lipsiţi de mijloace materiale, care reprezintă în mod ciudat marea majoritate a cetăţenilor din Israel, nu este în nici un caz disperată. Există oameni care au venit în ţară cu un geamantan acum douăzeci de ani, iar astăzi tot mai posedă acest geamantan. Ei sînt aşa-numiţii „Oldtimeri", care au îndurat lucruri de neînchipuit pentru idealurile lor, cînd erau tineri. Şi-au păstrat pînă în ziua de azi o vrăjmăşie sănătoasă împotriva tuturor acelora sosiţi mai tîrziu şi care — în opinia Oldtimerilor — îşi petrec existenţa pur şi simplu în lux.

Mînie şi dezgust se citeau pe trăsăturile acelui domn mai în vîrstă, care mi-a aţinut calea la intrarea în cinematograf:

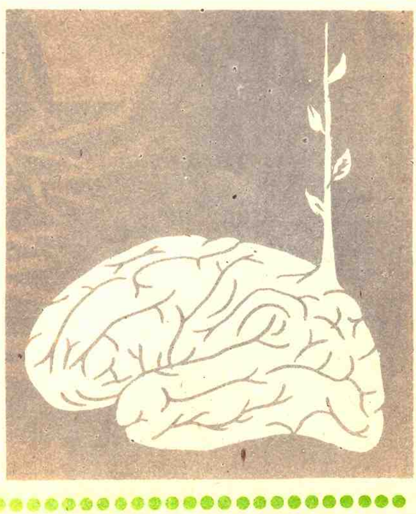
— Încotro aşa de grăbit, Jossele?

I-am mărturisit că mi-am cumpărat un bilet de intrare la cinematograf.

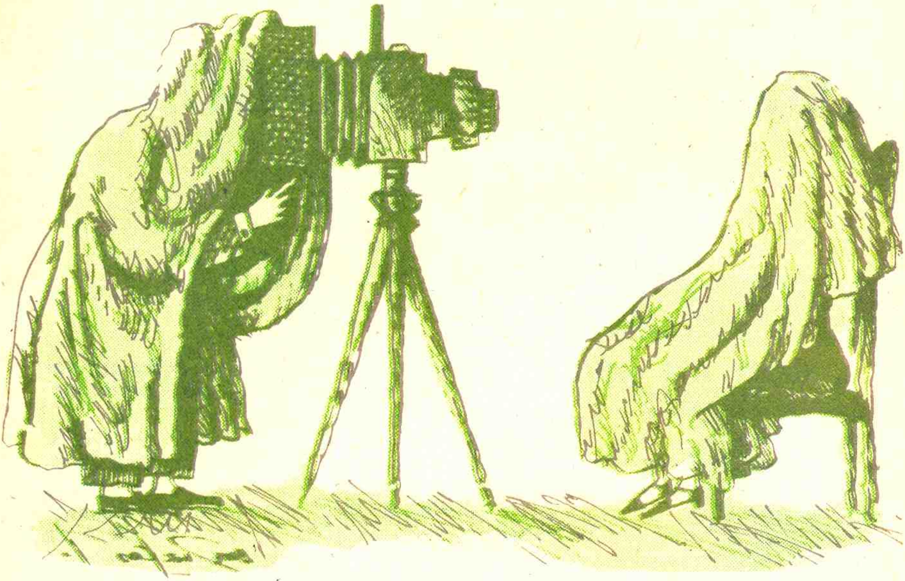
— Bilet de intrare la cinematograf? repetă el pe un ton tăios, plin de dispreţ. La vîrsta ta eram fericit, dacă izbuteam să-mi cumpăr o murătură pentru masa de seară, darmite bilete de intrare la cinematograf? Pe atunci mai treceau pe aici cămilele care cărau poveri, iar din bulevard se putea vedea marea cea mare.

— Interesant, spusei eu. Dar acum trebuie să mă duc acasă.

RUSTU ERATA (Turcia)



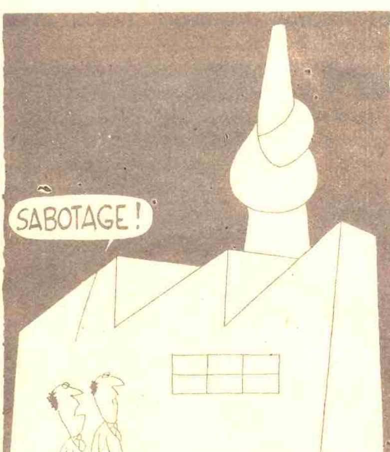
ILIA BEREZNIKAS (URSS)



— Acasă? Dădu violent din cap, în timp ce pe chip i se putea citi furia. Nu aveam cămin. Obişnuiam să punem una peste alta cutii de lemn şi cutii de conserve, le lipeam cu hîrtie de împachetat — şi ăsta ne era căminul. Ai mobilă?

— Neînsemnată. (Începusem să devin prudent). În general stăm aşezaţi pe cărămizi.

— Cărămizi?! Nu îndrăzneam nici măcar să visăm la cărămizi! De unde să fi avut banii ca să ni le procurăm?



MIRCO AMADEO (Italia)

— Nu ştiu, am recunoscut în surdină. Ca să vă spun adevărul adevărat: nu am cumpărat cărămizile, ci le-am furat de pe un şantier nesupravegheat.

— Furat?!? Vocea bătrînului domn era încărcată de mînie. Am trăit aici timp de optsprezece ani, pînă cînd m-am încumetat să fur prima mea cărămidă! Nu aveam pe atunci nici măcar nisip ca să ne întindem pe el. — Bei apă?

— Foarte rar. Poate o dată pe săptămînă.

— O dată pe săptămînă? Mă apucă de umeri şi mă scutură vîrtos, ca şi cînd ar fi vrut să mă frămînte. Nu pricepi, puştiule, că pe atunci se cumpăra apa cu bani peşin? Limba ni se lipea de omuleţ, însă nu puteam să ne stingem setea care ne ardea din rărunchi. Nu aveam nici măcar amărîtul ăla de piastru ca să ne cumpărăm un pahar cu apă!

— Nu mă cheamă Jossele, îl întrerupsei eu. Şi, la urma urmei, nu vă cunosc, domnul meu.

— Nu mă cunoşti? urlă partenerul meu în culmea furiei. Dacă am fi avut la vîrsta ta obrăznicia să nu cunoaştem pe cineva, am fi fost bătuţi măr cît ai zice peşte! Dar voi, mucoşii de azi, desigur că vă puteţi permite orice...

In româneşte de
PETER SRAGHER

GIOVANNI GUARESCHI (Italia)

PAGINI DIN VOLUMUL

MICA LUME A LUI DON CAMILLO

1. CUM AM ÎNVĂŢAT CARTE

Viaţa mea a început la 1 mai 1908 şi de atunci, prin forţa lucrurilor, continuă.

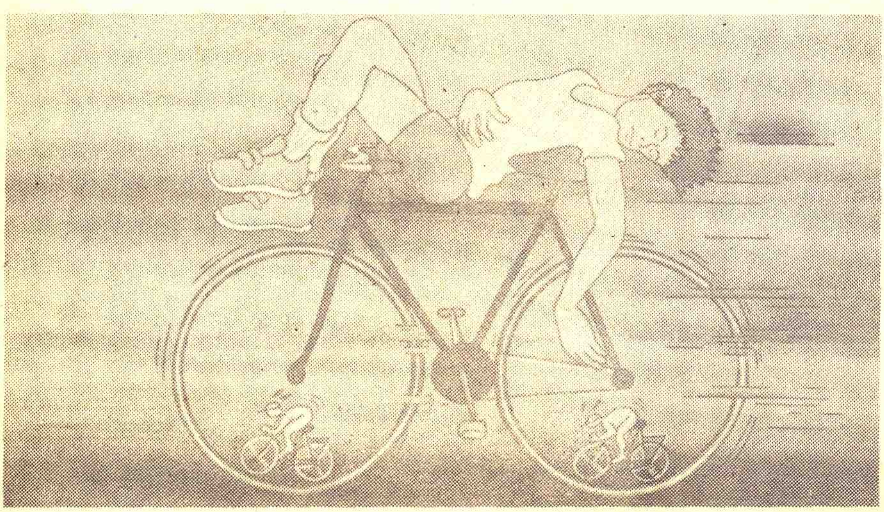
Mama era de nouă ani în învăţămînt cînd m-am născut eu; şi a predat mai departe, pînă în 1949. Ca recompensă pentru munca ei, preotul i-a oferit în numele întregului sat, un ceas deşteptător; astfel, după 50 de ani de activitate într-o şcoală, unde nu exista nici apă, nici curent electric, doar puzderie de gîndaci, muşte şi ţînţari, mama îşi petrecea timpul aşteptînd ca statul să vrea să ia în consideraţie cererea ei de pensionare şi asculta tic-tacul ceasului deşteptător.

Tatăl meu este un pasionat după maşini de tot felul, de la secerători pînă la gramofoane. Are totdeauna şi o imensă mustaţă. De la un timp încoace nu-l mai interesează mare lucru. Citeşte jurnalele; citeşte de asemenea tot ceea ce scriu eu; dar nu-i place felul meu de a scrie, nici de a gîndi.

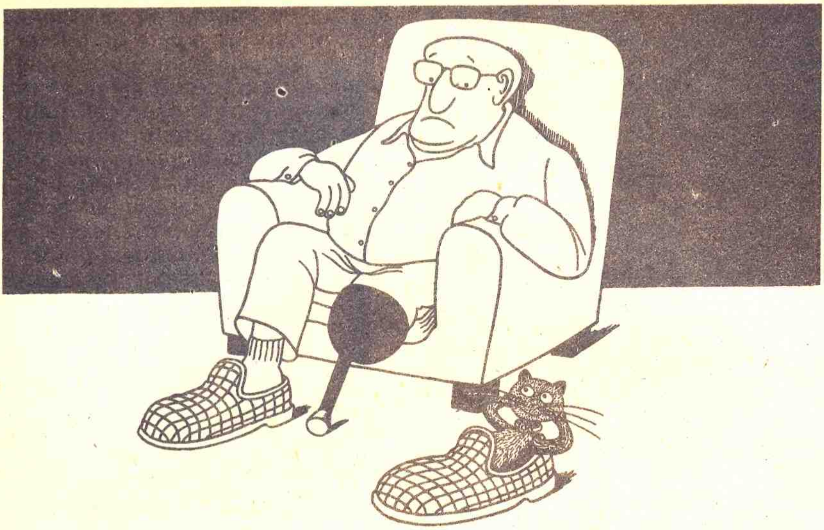
În timpurile de demult tatăl meu a fost un om strălucitor. El a făcut turul Italiei în automobil într-o vreme cînd oamenii se porneau dintr-un oraş în altul ca să vadă acea invenţie drăcească, care mergea singură. Singura amintire care-mi rămîne din strălucirea lui de odinioară este aceea a unui claxon de maşină din cele de demult, care consta dintr-o pară de cauciuc pe care se apasă. Tata şi-o pusese la pat, la capul lui, şi o făcea să mugească din cînd în cînd, mai ales vara.

Am şi un frate cu care am avut o discuţie acum 15 ani, dar prefer să nu mai vorbesc de el. Mai am şi o motocicletă de 4 cilindri, un automobil de 6 cilindri şi o soţie cu doi copii.

Părinţii mei au hotărît să devin inginer naval; aşa se face că am făcut dreptul. Profesorii mei nu m-au



PHILIPPE COUDRAY (Franţa)



MICHEL HAIRET (Franța)

învățat să desenez; de aceea am și făcut carieră în afiș și caricatură; eu am dus spiritul de contradicție chiar mai departe și am făcut sculptură în lemn și decorație scenică.

Fleacuri toate! Ca să cîștig am fost portar la o fabrică, supraveghetor într-un parc de biciclete; apoi, cum nu cunoșteam muzică, m-am apucat să dau lecții de mandolină unor prieteni. În fine, am ajuns profesor într-un pension și în timpul recensămîntului am obținut un excelent certificat în această nouă direcție; de asemenea am găsit fără nici un fel de dificultate o slujbă de corector la un ziar. Ca să-mi completez salariul scriam articole de interes local. Ziarul meu îmi acorda o zi liberă și ziua aceea era duminica.

Cum văzusem lumina zilei la Parma, pe malul rîului Pad, în colțul acela de lume unde oamenii au capul tare, am ajuns redactor șef la *Bertoldo.*

Dar, din rațiuni independente de voința mea a izbucnit războiul. În 1942 am încasat-o din plin pentru că fratele meu a dispărut în Rusia. Într-o noapte am străbătut toate străzile din Milano în lung, în lat și de-a curmezișul și am strigat lucruri care au umplut mai multe coli de cerere de format legal, după cum am descoperit a doua zi în zori la postul de poliție.

Timpul petrecut în închisoare a fost perioada cea mai activă din viața mea. Aveam de făcut tot felul de lucruri ca să mă mențin în viață și am reușit prin programul pe care mi l-am impus, pe care îl pot rezuma astfel: „N-am să mor chiar dacă ei au să mă omoare". Nu este chiar așa de simplu cînd ești redus doar la 50 de kilograme de oase, plus păduchi, ploșnițe, purici, foame și melancolie.

Cînd m-am întors în Italia am văzut că multe lucruri se schimbaseră, mai ales italienii, și mi-a trebuit mult timp să înțeleg dacă asta era mai bine sau mai rău. Pînă la urmă, odată pentru totdeauna, am descoperit că nu se schimbaseră deloc. Constatarea din urmă m-a deprimat într-atît, încît m-am închis în mine.

Puțin timp după aceea un nou ziar, *Candido,* a apărut la Milano și-am început să colaborez și eu. Aici m-am trezit prins în politică pînă-n gît, cu toate că eram și atunci, ceea ce sînt dintotdeauna, un independent. Ziarul aprecia colaborarea mea, desigur, pentru că eu eram redactorul șef. Cu cîteva luni în urmă, domnul Palmiro Togliatti și-a pierdut, într-unul din discursurile sale, sîngele rece și a numit „triplu idiot" pe ziaristul italian care a creat personajul cu trei nări. Triplul idiot sînt eu, și atenția domnului Togliatti m-a consacrat mare ziarist politic. Omul cu trei nări este acum celebru în Italia și eu sînt acela care l-a creat. Pot fi mîndru căci nu-i o nimica toată să caracterizezi pe un comunist dintr-o singură trăsătură de condei (adică să-i pui sub nas trei nări în loc de două) și, a și prins.

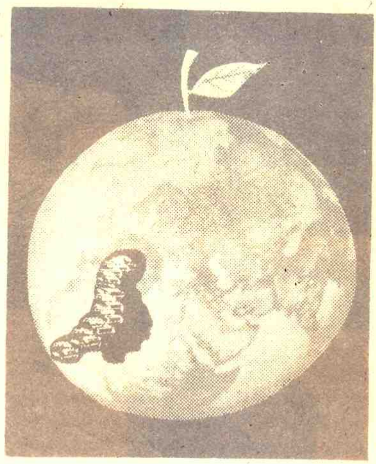
Și de ce să fiu modest? Tot ce am scris și am desenat înaintea alegerilor a mers. Pot să vă dovedesc: am la mansardă un maldăr de tăieturi din presă, care mă tîrăsc în noroi. Cei care vor să știe mai multe pot să vină să le citească.

Povestirile lui DON CAMILLO au avut mare succes în Italia și volumul a ajuns la ediția a șaptea. Multe articole s-au scris despre Don Camillo și-am primit multe scrisori privind o povestire sau alta. Așa că m-aș simți puțin încurcat dacă ar trebui să-mi spun părerea. În spatele acestor povestiri se află casa mea, Parma, cîmpia emiliană care bordează Padul, unde pasiunea politică prinde teren dar unde poporul rămîne cuceritor, generos, ospitalier și plin de umor. Soarele să fie pricina, un soare teribil, care lovește tare în cap în cursul verii, sau ceața, o ceață deasă, care se lasă grea iarna?

Aceste istorioare sînt tot atît de adevărate precum este și viața și atît de adevărate încît deseori ele se repetă în viață, chiar și după ce eu le-am scris și le-am citit în ziar.

În realitate faptele depășesc imaginația. Am scris într-una din zile o istorioară al cărei erou era un comunist, Peppone; Peppone așadar tocmai organizase un miting cînd un avion a trecut pe acolo, a lansat niște pamflete anticomuniste; Peppone s-a supărat și a pus mîna pe o mitralieră; dar n-a mers departe, nu a tras. „Prea e fantastic!" mi-am zis în timp ce scriam. Cîteva luni doar au trecut de atunci și la Spilimberg comuniștii au tras într-un

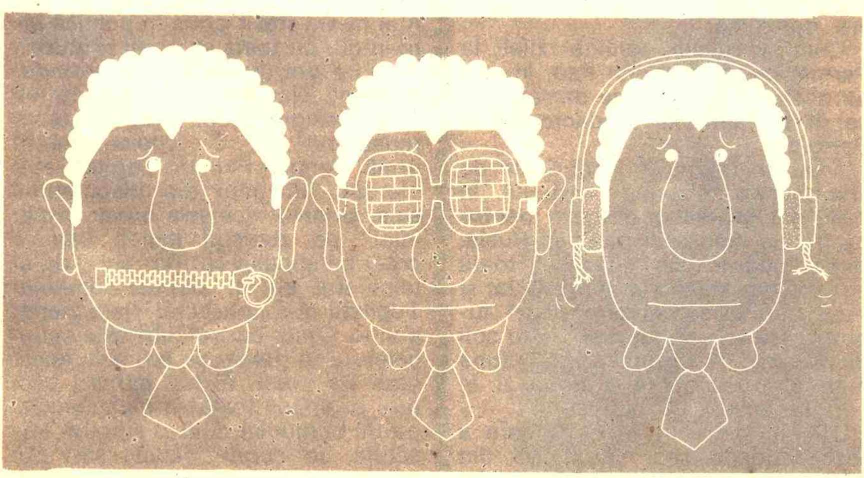
JULIUS PUHALSKI (Polonia)



avion care distribuia afișe și l-au doborît.

N-am nimic mai mult de spus despre DON CAMILLO. Nu putem cere unui biet om să înțeleagă o carte pe care el a făcut efortul s-o scrie.

Am 1,78 m înălțime și am scris cu toatele opt cărți. Am făcut și un film care se cheamă „Oamenii așa cum sînt ei" și se joacă în toată Italia. Mulți oameni iubesc filmul; mulți nu. Pe mine mă lasă indiferent. Multe lucruri mă lasă de-acum indiferent în viață. Vina nu este a mea, este a războiului. Războiul a distrus în noi o mulțime de lucruri. Am văzut prea mulți morți și prea mulți supraviețuitori. Pe lîngă faptul



OSMAN BAHGAT (Egipt)



ANDREJ MISANEK (Cehoslovacia)

că măsor 1,78 m, am și tot părul în cap.

2. MICA LUME

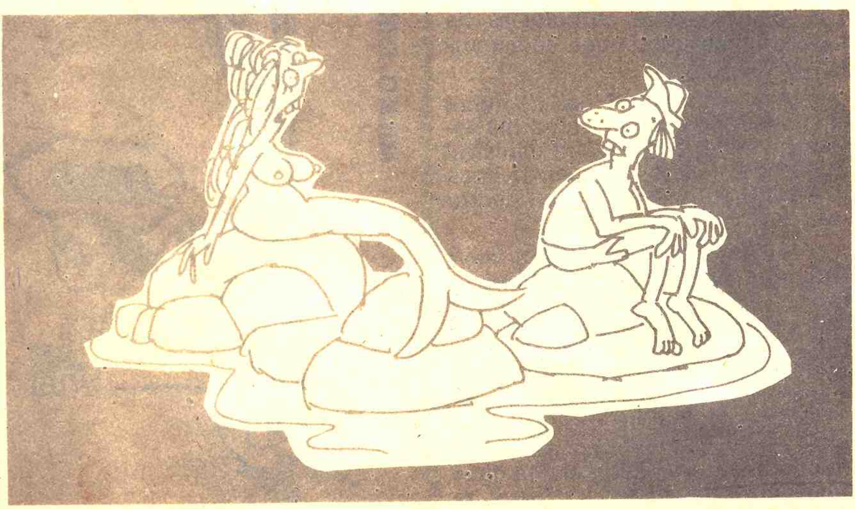
Mica Lume a lui Don Camillo se pierde undeva în valea Padului. Ea se află în oricare din satele cuprinse în această porțiune de pămînt din nordul Italiei. Acolo, între Pad și Apenini, clima este mereu aceeași; peisajul nu se schimbă și fiecare din fermele așezate în mijlocul porumbului sau cînepii își are povestea ei.

De ce acest preambul? Pentru că aș vrea să vă fac să înțelegeți că în această Mică Lume dintre fluviu și munți se petrec multe lucruri, care nu se petrec nicăieri în altă parte de lume. Aici, respirația eternă, profundă, a fluviului aduce răcoarea în aer pentru locuitorii cei vii și pentru cei duși, totodată; aici, și cîinii chiar au suflete. Nu uitați acest lucru și veți pătrunde în caracterul lui Don Camillo, preotul din sat, și al adversarului lui, primarul comunist Peppone. Și nu veți fi surprinși că faptele și gesturile oamenilor sînt urmărite atent de Crist, de sus de pe cruce, și că el le vorbește, că un om lovește în cap pe un altul, la modul sportiv, — vreau să zic fără ură — și că la urmă dușmanii cad de acord în problemele esențiale.

Și încă un cuvînt înainte de a începe istorisirea: dacă se află undeva un preot, care se va simți jignit prin personajul Don Camillo, eu îi permit sa vină să-mi spargă în cap cel mai mare candelabru de-al lui; dacă se află undeva un comunist, care să se simtă jignit de personajul Peppone, eu îi permit să vină să-mi sfarme pe spinare un ciocan și o seceră; dar dacă cineva se va simți ofensat prin cuvintele lui Crist, eu nu voi putea face nimic pentru că nu Crist vă vorbește, ci acel Crist al meu, cu alte cuvinte vocea conștiinței mele.

3. PĂCAT MĂRTURISIT

Don Camillo era unul dintre acei oameni care nu prea știu să tacă și cînd a avut loc povestea aceea cu vechii proprietari și fetele, Don Camillo le-a zis-o. Era la slujbă, începuse cu o predică bună de ordin



SCOTTY (S.U.A.)

general, apoi dintr-o dată, zărindu-l în primele rînduri pe unul dintre cei fără rușine, a văzut roșu dinaintea ochilor. Nu a mai avut timp decît să-l acopere pe Cristul din altarul central ca nu carecumva să-i vadă și el și cu mîinile în șold Don Camillo a ținut un discurs în felul său. Astfel fu tunetul vocii care ieșea din gura uriașului și așa vorbe mari le-a zis, încît bolta micii biserici s-a cutremurat.

Venit momentul alegerilor, Don Camillo își exprimase, desigur, părerea într-un fel foarte clar, asupra candidaților de stînga și, într-una din zile, pe înserat, la ora cînd ziua se pierdea în noapte, pe cînd el se întorcea la presbiteriu, o namilă de om a țîșnit dintr-un tufiș și s-a năpustit asupra lui. Don Camillo încurcat de bicicleta sa și de un pachet cu 70 de ouă, care atîrna de ghidon, a primit o ciomăgeală pe cinste; apoi omul dispăruse de parcă îl înghițise pămîntul.

Don Camillo nu a spus nimănui nimic; s-a întors acasă, a pus ouăle bine, apoi s-a dus la biserică, ca să se mai sfătuiască cu Crist, cum făcea mereu în momente de perplexitate.

— Ce trebuie să fac? întrebase Don Camillo.

— Dă-ți și tu pe spate cu puțin ulei amestecat cu apă și taci, îi răspunsese Isus din înaltul altarului. Trebuie să-i iertăm pe cei care ne-au ofensat; așa trebuie.

— Bineînțeles, spusese Don Camillo; mai ales că-n cazul de față este vorba doar de lovituri și nu de vreo ofensă.

— Și-atunci? reluase foarte atent Isus; ofensa adusă corpului să fie mai dureroasă decît cea adusă sufletului?

— Așa e, Doamne! dar ar trebui să ții seama că atunci cînd mă lovesc pe mine, cum eu sînt ministrul tău, ei pe tine te jignesc. Și dacă mă revolt, eu o fac mai mult pentru tine decît pentru mine.

— Eu am fost, pare-se, mai mult decît tine ministrul lui Dumnezeu, nu-i așa? Și n-am iertat eu atunci cînd m-au răstignit pe cruce?

— Cu tine nu se poate discuta, încheie Don Camillo. Tu ai întotdeauna dreptate. Facă-se voia ta. Vom ierta. Dar să nu uiți un lucru, dacă acești oameni, încurajați de tăcerea mea vor veni să mă facă bucăți, tu ai să fii responsabil și aș putea să-ți citez aici pasaje întregi din Vechiul testament...

— Don Camillo, tu-mi vorbești mie de Vechiul testament! Între noi fie vorba, o pălmuță nu ți-ar face deloc rău; poate vei înțelege și tu în sfîrșit că-i mai bine să nu faci politică cu mine.

Don Camillo iertase. Totuși îi rămăsese un nod în gît: dorința de-ar ști cine fusese acela.

Zilele au trecut și într-o seară, pe cînd se afla în confesional, Don Camillo văzu prin grilă fața șefului de extremă-stîngă, Peppone.

Peppone venit să se spovedească era un eveniment. Don Camillo s-a bucurat din plin.

— Domnul să fie cu tine, fiule; cu tine, care mai mult decît oricine altcineva, ai nevoie de binecuvîntarea lui. E mult de cînd nu te-ai mai spovedit?

— Din 1918, îi răspunse Peppone.

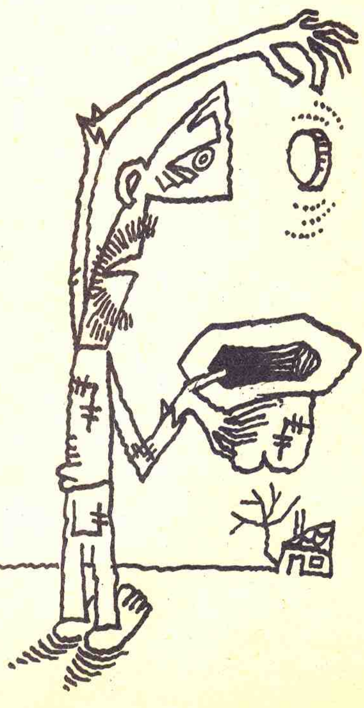
— Poți să-ți închipui și tu ce de păcate mai ai, de cînd cu toate ideile acelea din capul tău!

— Păi da! multe, suspină Peppone.

— Care, de exemplu?

— Spre exemplu, acum două luni eu v-am bătut cu bastonul.

— Grav, răspunse Don Camillo; cînd jignești pe un ministru al Dom-



MILKO DIKOV (Bulgaria)

nului, tu aduci jigniri Domnului.

— M-am căit amarnic, exclamă Peppone; totuşi, nu v-am bătut ca pe un ministru al Domnului ci ca adversar politic. Un moment de slăbiciune.

— În afară de asta şi de apartenenţa ta la partidul ăsta diabolic, ai mai comis şi alte greşeli grave?

Peppone îşi goli sacul.

În tot, sacul nu era prea greu şi Don Camillo îl lichidă cu vreo douăzeci de pater şi de ave. Peppone îngenunche dinaintea mesei sfinte ca să facă penitenţă să se izbăvească de păcate şi Don Camillo se duse să îngenuncheze şi el la picioarele lui Crist din altarul central.

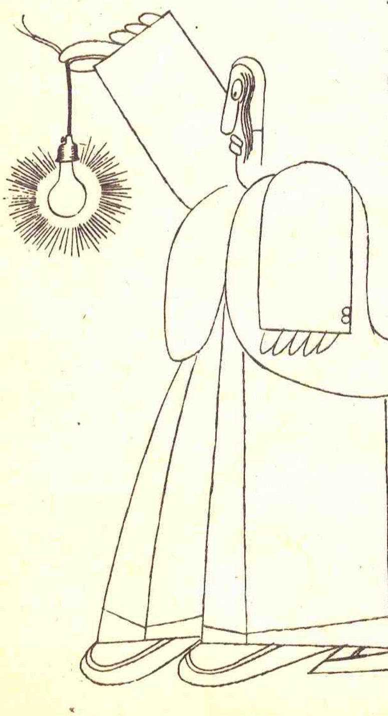
— Isuse, zise el, îţi cer iertare dar îl fac praf.

— Nici gînd, răspunse Isus. Eu am iertat, şi tu va trebui să ierţi. De altfel, este un om de treabă.

— Isuse, nu te încrede în roşii; îşi rîd de oameni. Uită-te bine la ei. Nu vezi că are chip de tîlhar?

— Chipul lui este ca oricare altul. Don Camillo, inima ta e plină de venin.

— Isuse, dacă ţi-am fost un servitor bun, îngăduie-mi şi mie ceva: lasă-mă să-i trag o lumînare pe spinare. Mai ales că o lumînare nu e un lucru mare.



STOIAN DUKOV (Bulgaria)

— Nu! îi raspunse Isus, mîinile tale sînt făcute să binecuvînteze şi nu să lovească.

Don Camillo oftă, îşi făcu semnul crucii, îngenunche şi se îndepărtă de altar; apoi se întoarse din nou cu faţa spre altar ca să-şi facă încă o dată semnul crucii şi se află în spatele lui Peppone, care în genunchi, era pierdut în rugile sale.

— Da, bombăni Don Camillo încrucişîndu-şi mîinile şi uitîndu-se la Isus: mîinile sînt făcute ca să binecuvînteze, dar picioarele nu!

— Asta-i adevărat, îi zise Isus din înaltul altarului, dar atenţie, Don Camillo, doar unul!

Lovitura porni ca un fulger. Peppone o încasă fără să clipească, apoi se ridică şi, eliberat, zise oftînd:

— De zece minute aşteptam. Acum mă simt ceva mai bine.

— Şi eu! zise exclamînd Don Camillo, cu sufletul luminat şi uşor, ca cerul senin.

Isus nu zise nimic dar se vedea că şi el era mulţumit.

4. BOTEZUL

Şi iată că vin la biserică un bărbat şi două femei, una dintre ele fiind soţia lui Peppone, şeful comunist.

Don Camillo era urcat sus pe o scară şi făcea să strălucească aureola Sfîntului Iosif; se întoarse spre cei veniţi şi-i întrebă ce doresc.

— Am venit pentru botez, zise bărbatul; şi una dintre femei îi arătă un pachet în care era un copil mic.

— Cine l-a făcut? întrebă Don Camillo coborînd de pe scară.

— Eu, răspunse nevasta lui Peppone.

— Cu bărbatul tău? întrebă Don Camillo.

— Fireşte! Cu cine voiaţi să-l fac? Cu dumneavoastră? replică sec nevasta lui Peppone.

— N-ai de ce să te enervezi, îi zise Don Camillo îndreptîndu-se spre sacristie. Ştiu eu ce spun. Am auzit de destule ori că partidul vostru este pentru amorul liber.

Trecînd prin faţa altarului, Don Camillo se înclină şi-i făcu cu ochiul lui Isus.

— Ai auzit? de data aceasta nu mi-au scăpat, rătăciţii!

— Nu spune prostii, Don Ca-

millo! răspunse Domnul iritat. Dacă erau niște rătăciți nu mai veneau să-și boteze copilul. Dacă nevasta lui Peppone-ți ardea una, o meritai.

— Dacă nevasta lui Peponne îmi ardea una, îi luam pe toți trei pe sus și...

— Și? întrebă cu severitate Isus.

— Nimic, ziceam și eu așa, se grăbi să-i răspundă Don Camillo în timp ce se îndrepta din spate.

— Don Camillo, fii atent! îi spuse Isus, amenințător.

Don Camillo acoperi ornamentele sacerdotale și se apropie de cristelniță.

— Cum vreți să-l cheme? o întrebă el pe nevasta lui Peppone.

— Lenin Libero Antonio, răspunse ea.

— Atunci botezați-l în Rusia, zise cu calm Don Camillo, în timp ce acoperea cristelnița.

Preotul avea niște mîini zdravene: prietenii noștri plecară toți trei fără să mai zică o vorbă. Don Camillo încercă să treacă atunci neobservat pe lîngă sacristie dar vocea lui Isus îl opri.

— Don Camillo, nu e frumos ce-ai făcut. Cheamă-i pe oameni înapoi și botează-le copilul.

— Isuse, răspunse Don Camillo, nu trebuie să uiți că botezul nu este o glumă; botezul este un lucru sfînt; botezul...

— Don Camillo, doar n-ai să mă înveți tu pe mine ce este botezul, cînd eu l-am inventat. Îți repet că ai comis o greșeală gravă, gîndește-te puțin, dacă moare copilul chiar acum? Din vina ta el nu se va duce în paradis.

— Doamne, să nu dramatizăm! De ce vrei tu să moară? Roz e și frumos ca o floare.

— Asta nu înseamnă nimic, îl certă Cristos; poate să-i cadă o cărămidă în cap; poate să aibă așa, deodată, convulsii. Era de datoria ta să-l botezi.

Don Camillo ridică brațele spre cer.

— Dar doamne, gîndește-te și tu o clipă. Dacă am fi siguri că acest copil se va duce în infern, am mai putea trece și noi cu vederea; dar se poate și să nimerească la tine în paradis, el, fiul caraghiosului acela de păcătos; și-atunci, spune și tu, cum mai vrei să-ți trimit chiar ție pe cineva care se cheamă Lenin? Eu la bunul nume al paradisului mă gîndesc.

— Bunul nume al paradisului e-n

Revista **„SZPILKI"** (Polonia)



grija mea, declară scurt Isus. Ceea ce mă interesează pe mine este să fie un om cinstit; că-l cheamă Lenin sau Bottone, n-are nici o importanță. Tu puteai să-i fi făcut pe-acești oameni să înțeleagă că un astfel de nume, atît de bizar, ar putea să-i pricinuiască probleme mai tîrziu.

— Bine! zise Don Camillo. Nici de data asta n-am avut dreptate. Voi încerca să-ndrept lucrurile.

Chiar în clipa aceea cineva intra în biserică; era Peppone singur, cu copilul. Închise ușa după el și trase zăvorul.

— Nu ies de aici, zise el, pînă cînd fiul meu nu va fi botezat, cu numele pe care eu i l-am ales.

— Vezi, murmură Don Camillo, întorcîndu-se cu fața spre Crist. Tu ești plin de intenții sfinte și-uite el cum te tratează!

— Pune-te și tu în situația lui, răspunse Cristos; atitudinea lui nu poate fi de aprobat dar poate fi înțeleasă.

Don Camillo dădu din cap.

— Am zis că nu plec de-aici pînă nu-mi botezați fiul așa cum vreau eu, zise din nou Peppone.

— Și punînd pachetul cu copilul

pe o bancă, își scoase de pe el haina, își suflecă mînecile și porni înainte cu un aer amenințător.

— Isuse, zise implorînd Don Camillo, mă las în mîinile tale; dacă tu consideri drept ca tot felul de indivizi să-mi impună voința lor, atunci uite, eu cedez. Dar să nu te plîngi dacă mîine îmi vor aduce un vițel și mă vor obliga să li-l botez. Știi doar că e periculos să creezi precedente.

— Desigur! dar în cazul de față tu trebuie să-ncerci să-l faci să-nțeleagă...

— Și dacă el atacă?

— Primește loviturile, Don Camillo. Suportă, suferă și tu ca mine.

Don Camillo se întoarse spre Peppone:

— De acord, zise el; copilul va ieși de aici botezat dar nu cu acest nefericit nume, totuși.

— Don Camillo, bombăni Peppone, nu uitați că sînt cam șubred de cînd cu glonțul acela-n burtă; fără lovituri în burtă sau, pun și eu mîna pe-o bancă.

— Fii liniștit, Peppone, ți le voi trimite pe toate la etajul superior, răspunse Don Camillo. Și-i trase una drept în ureche. Amîndoi erau vînjoși, cu brațe de fier și loviturile curgeau, șuierînd, una după alta. După douăzeci de minute de luptă furioasă, pe tăcute, don Camillo auzi clar o voce, care-i zicea:

— Dă-i, Don Camillo, dă-i una-n maxilar!

Era Crist din înaltul altarului. Don Camillo-l lovi cu putere și Peppone se rostogoli pe jos.

Rămase lungit vreo douăzeci de minute, apoi se sculă, își frecă bărbia, își puse haina pe el, și-aranjă nodul de la cravata roșie și-și luă copilul. Don Camillo îl aștepta, deja, în ținută și tare ca o stîncă, dinaintea cristelniței. Peppone se apropie încet.

— Cum să-l numim? întrebă Don Camillo.

— Camillo Libero Antonio, zise-ncet Peppone.

Don Camillo dădu din cap:

— Nu! Să-l numim Libero Camillo Lenin, zise el. Da, și Lenin: cu Camillo alături ceilalți nu mai există.

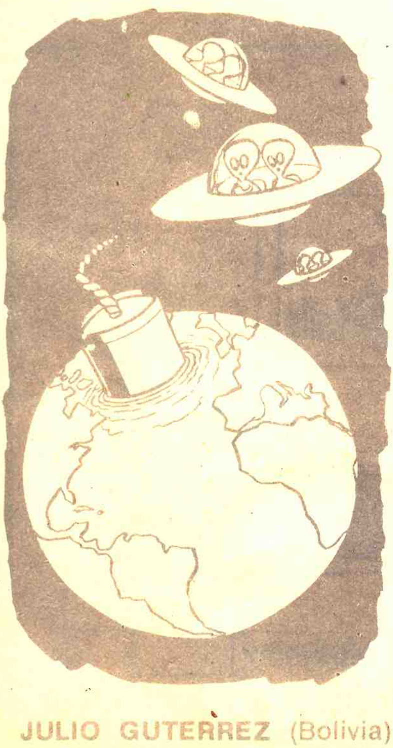
— Amin! mormăi Peppone, frecîndu-și de zor bărbia.

Cînd, ceremonia odată terminată, Don Camillo trecu prin fața altarului, Crist îi zise zîmbind:

— Nimic de zis, Don Camillo, în politică tu te pricepi mai bine decît mine.

— În pumni de asemenea, replică Don Camillo cu demnitate.

Și cu indiferență, își palpă un cucui zdravăn din frunte.



JULIO GUTERREZ (Bolivia)

5. URMĂRIREA

Don Camillo se lansase poate cam prea mult într-una din predicile sale cu critica împotriva ACELORA. A doua zi chiar, pe cînd era agățat de frînghia clopotului — pe paracliser îl trimisese tot el Domnul știa unde — s-a produs un adevărat cataclism. Un suflet păcătos a pus petarde la cele două limbi ale clopotului: nici o pagubă, dar un vacarm, de neînchipuit.

Don Camillo n-a spus o vorbă; și-a făcut slujba de seară într-o atmosferă de un calm perfect; biserica era plină de lume, erau cu toții prezenți; Peppone în primul rînd și toți cu un aer de nevinovați, de parcă nu unul dintre ei ci vreun sfînt păcătuise. Don Camillo știa de felul lui să suporte greul și-au plecat cu toții acasă așa cum au venit.

Îndată ce-a închis ușa, Don Ca-

millo și-a pus paltonul pe umeri și se grăbea să iasă, cînd și-a adus aminte că trebuia să îngenuncheze dinaintea lui Crist. Făcu deci o genuflexiune rapidă; și iată, Crist îi vorbi!

— Don Camillo, aruncă-l!

— Nu înțeleg, protestă Don Camillo.

— Aruncă-l!

Don Camillo scoase un baston de sub mantou și-l puse în fața altarului.

— Nu-i de loc frumos, Don Camillo!

— Dar nu e de stejar, Isus! e din lemn de plop, ușor și elastic.

— Du-te la culcare, Don Camillo, și nu te mai gîndi la Peppone.

Don Camillo înălță brațele spre cer și se duse să se culce; avea febră. A doua zi seara, cînd soția lui Peppone în persoană se ivi în fața ochilor lui, el făcu un salt de parcă ar fi călcat drept pe o petardă.

— Don Camillo..., începu femeia, vădit foarte agitată.

Don Camillo o întrerupse:

— Afară, nelegiuire!

— Don Camillo, să lăsăm puțin politica! Știți dumneavoastră, blestematul acela care a-ncercat să-l ucidă odată pe Peppone? Ei bine! l-au pus în libertate; este la Castellino.

Don Camillo și-aprinse o havană.

— Mie vii să-mi spui una ca asta, camarad? Nu v-am declarat încă armistițiu! Și-apoi, ce-i cu asta?

Atunci femeia începu să țipe:

— Păi, ce să fie, au venit de i-au zis toate astea și lui Peppone și Peppone a plecat la Castellino, așa, de nebun. Și-a luat și pușca cu el!

— A! e-adevărat deci că aveți arme ascunse?

— Don Camillo, să lăsăm problemele de ordin politic! Nu înțelegeți c-or să se omoare?

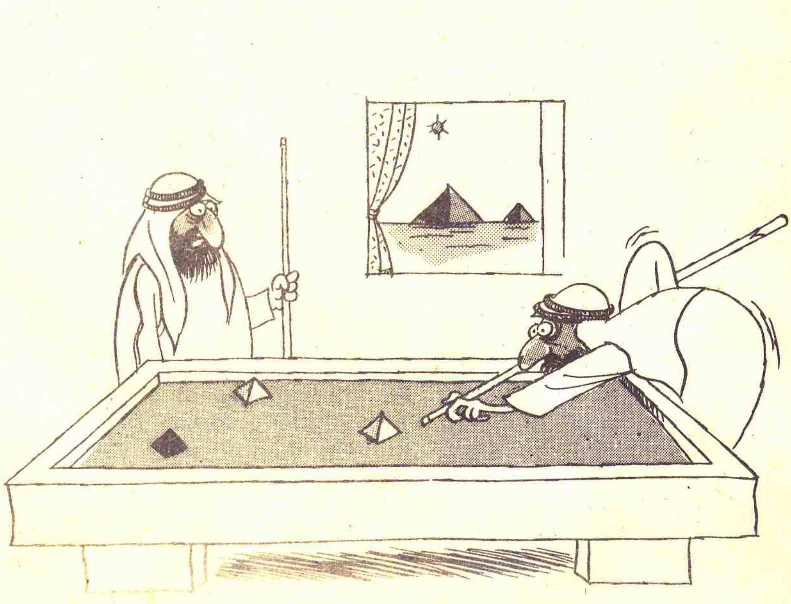
Don Camillo rîse cu perfidie:

— Abia c-o să învețe să pună petarde la limbile de la clopot. Aș vrea să-l văd închis, tare aș mai vrea. Afară!

Trei minute mai apoi Don Camillo, cu sutana ridicată pînă la gît, trăgea ca la galere pe drumul spre Castellino; luase cu împrumut o bicicletă de la fiul paracliserului.

Era o lună superbă și la patru kilometri de Castellino, Don Camillo zări un om așezat pe parapetul podului spre Fossone. Încetini imediat pentru că, noaptea pe drum omul trebuie să fie prudent; se opri la vreo zece metri înainte de pod, strîngînd în mînă o jucărie, pe care o avea, din întîmplare, în buzunar.

POL DE VALK (Belgia)



— Prietene, întrebă el, văzut-ai trecînd un om mare și voinic spre Castellino?

— Nu, Don Camillo, răspunse liniștit omul.

Don Camillo se apropie:

— Ai fost deja la Castellino? se informă el.

— Nu. M-am gîndit mai mult; nu merita. Proasta de nevastă-mea v-a deranjat?

— Deranjat? Da' de unde! O plimbare.

— Totuși! Un preot pe o bicicletă de curse e ușor caraghios! nu se lăsă Peppone.

Don Camillo veni și se așeză lîngă el.

— Fiule, trebuie să te aștepți la orice în această lume.

O oră mai tîrziu Don Camillo se înapoiase și-i făcea raportul lui Crist.

— Totul a mers bine, după ordinele tale.

— Foarte bine Don Camillo. Dar spune și tu, ți-am zis eu să-l iei pe sus și să-l arunci în șanț?

Don Camillo își înălță brațele:

— La drept vorbind nu-mi aduc exact aminte; fapt e că nu-și mai venea în fire să vadă un preot pe o bicicletă de curse; și-atunci am făcut în așa fel încît să nu mă mai vadă.

— Înțeleg foarte bine. Și s-a întors?

— Se întoarce [illegible]. Cînd l-am văzut în șanț, mi-am zis că s-a udat puțin și nu va mai putea pedala ușor; și-atunci i-am luat cu mine bicicleta.

— Acesta-i un gînd delicat, Don Camillo, spuse Crist cu un aer de aprobare gravă.

Se făcea aproape ziuă cînd Peppone se arătă la poarta presbiteriului.

Era ud din cap pînă-n picioare; Don Camillo îl întrebă dacă ploua:

— Ninge, îi răspunse Peppone printre dinți. Pot să-mi iau bicicleta?

— Sigur că da! este aici.

Peppone se uită la bicicletă.

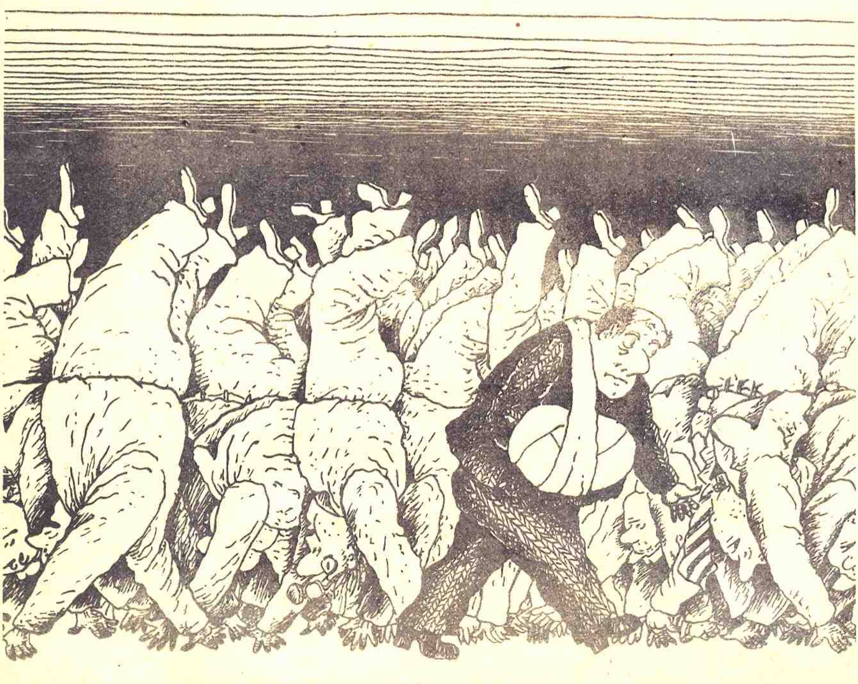
— N-ați văzut, din întîmplare, o pușcă legată de cadru?

— O pușcă? Ce-i aia?

— Știți, eu am făcut o mare greșeală în viața mea, îi spuse Peppone, cînd să iasă. V-am pus petarde în clopot în loc să vă fi pus o tonă de dinamită!

— Errare humanum est, preciză Don Camillo.

În românește de
ANTIGONA GRECU



VLADIMIR KAZANEVSKI (URSS)

RADIVOIE BOICICI (Iugoslavia)

COMPETENŢĂ DE NEÎNLOCUIT

Rar se pot întîlni undeva prin lume oameni competenţi ca la noi. Chiar dacă pe undeva se întîlneşte vreun astfel de competent, atunci ăsta este un reprezentant de-al nostru în străinătate.

Oamenii noştri incompetenţi fie că au murit deja, fie că încă nu s-au născut.

La noi, nu numai că toţi sînt competenţi, ci avem unul sau două milioane surplus de competenţi. Un milion e în străinătate, iar celălalt e acasă. Dar ei n-au nici o şansă să-şi demonstreze competenţa deoarece la noi toate locurile sînt ocupate deja de competenţi.

Că nouă ne este străină orice incompetenţă o dovedeşte şi faptul că astăzi incompetenţii se găsesc numai în alte ţări.

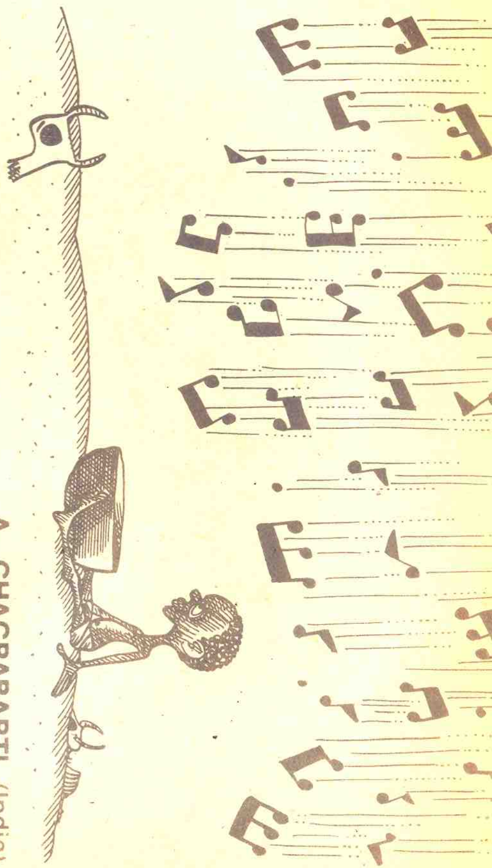
În străinătate, incompetenţii ocupă adeseori diferite poziţii în stat, sport, economie, asociaţii de amatori şi în societate în general.

Datorită incompetenţei acelor oameni — care se află în asemenea funcţii de răspundere — în alte ţări se ajunge foarte frecvent la înlocuiri. Pe un incompetent îl înlocuieşte alt incompetent şi e numai o problemă de zile cînd va fi şi ăsta, datorită incompetenţei sale, înlocuit.

La noi, însă, nu se poate în general de la o înfrîngere la altă înfrîngere.

La fel e şi cu cei care conduc economia. Se întîmplă, spre exemplu, ca într-o anume ţară, un director să facă o greşeală măruntă. În acest fel, el a demonstrat că e incompetent şi este imediat înlocuit, fără a se mai aştepta ca el să-şi dovedească incompetenţa prin greşeli mai mari. Acolo e suficient şi un lucru mărunt ca omul să fie crezut că e incompetent.

La noi, cei care conduc economia sînt mult mai competenţi. Aceasta se vede nu numai prin rezultatele pe care le realizează economia noastră, ci şi prin aceea că ei cedează mărinimos greşelile lor mărunte adjuncţilor, loctiitorilor şi colaboratorilor lor, ca recunoştinţă pentru ajutorul acordat de aceştia în muncă, iar pentru ei păstrează cele mai mari greşeli. Dar, pentru aceasta, ei nu vor fi schimbaţi, deoarece şi cele mai mari greşeli se fac numai în interes larg: interesul clasei muncitoare, interesul proletariatului mondial, interesul comunei, interesul republicii sau provinciei. Ei, deci, cei care conduc economia noastră au întotdeauna un interes atunci cînd fac greşeli mari şi numai cei mai competenţi oameni pot să-şi pună viaţa şi opera în slujba unor asemenea interese largi şi nu numai că nu sînt înlo-



A. CHACRABARTI (India)

ajunge la asemenea fenomene, deoarece fiecare dintre oamenii noştri este excepţional de competent şi pentru a fi schimbat trebuie să facă ceva cu totul extraordinar: să moară sau să fie transferat în altă (citeşte mai înaltă) funcţie.

Lucrurile pe care alte ţări sînt nevoite să le facă din cauza incompetenţei oamenilor lor noi le-am rezolvat prin simplul fapt că la noi oamenii sînt deosebit de competenţi, noi realizînd şi un asemenea succes că pe cap de locuitor avem doi competenţi.

Să luăm de exemplu, sportul. Cînd un selecţioner incompetent, din străinătate, ocupă la un campionat mondial un ruşinos, înjositor şi descurajant loc doi, opinia publică îl scuipă imediat, iar el nici nu mai aşteaptă să fie înlocuit, ci ori se sinucide, ori pleacă în exil de bună voie, schimbîndu-şi în prealabil, prin operaţie, înfăţişarea, că nici propria lui mamă nu l-ar mai recunoaşte, conştient fiind de incompetenţa lui şi de situaţia dezastruoasă în care s-a adus pe sine şi în care a adus echipa în fruntea căreia era.

Pe selecţionerii noştri, însă, nici un fel de înfrîngere nu-i poate descuraja. Ei, chiar atunci cînd suferă cele mai grele înfrîngeri, rămîn pe teren cu încăpăţînare şi plini de bucuria vieţii şi de optimism, gata să suporte şi toate celelalte înfrîngeri din viitor.

Aceasta dovedeşte doar că ei sînt mai competenţi decît colegii lor din străinătate, deoarece numai un asemenea om competent poate să meargă de la o bătălie dinainte pierdută la o altă bătălie dinainte pierdută, cuiţi, ci din contră!

Ce e cel mai rău (din fericire — în străinătate) este că, în alte ţări şi miniştrii pot fi incompetenţi. Din cauza unui ministru incompetent se întîmplă să cadă şi guverne întregi, dar, acolo nimănui nu-i pare rău de un asemenea guvern, deoarece se consideră că guvernul în care stă un ministru incompetent trebuie să-i mai aibă şi pe alţii în rezervă, altminteri n-ar exista miniştri fără portofoliu. Un asemenea guvern este înlocuit cu altul care promite că va fi mai bun, dar în curînd se constată că nu s-a schimbat nimic, deoarece şi în noul guvern sînt miniştri fără portofoliu.

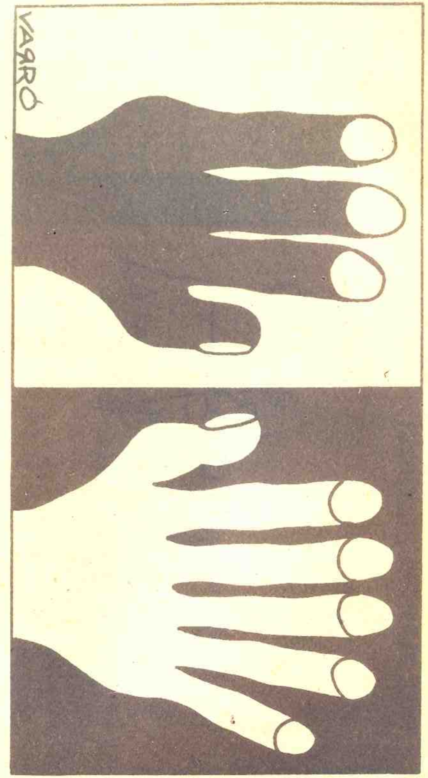
La noi, însă, şi cei mai mici şefuleţi dovedesc o asemenea competenţă încît devine un eveniment istoric atunci cînd unul e criticat că ar fi făcut ceva rău. Critica nu o suportă nu pentru că ar fi incompetent, ci din cauza unor dificultăţi obiective. Astfel că e mai uşor să schimbi dificultăţile obiective, decît pe şef.

Toate acestea vorbesc despre competenţa noastră de neînlocuit şi ne minunăm că încă nu se poartă negocieri globale în cadrul cărora să se realizeze un acord între Nord şi Sud pentru ca oamenii noştri să preia toate locurile cheie în omenire, pentru a scoate lumea din criza pe care o trăim.

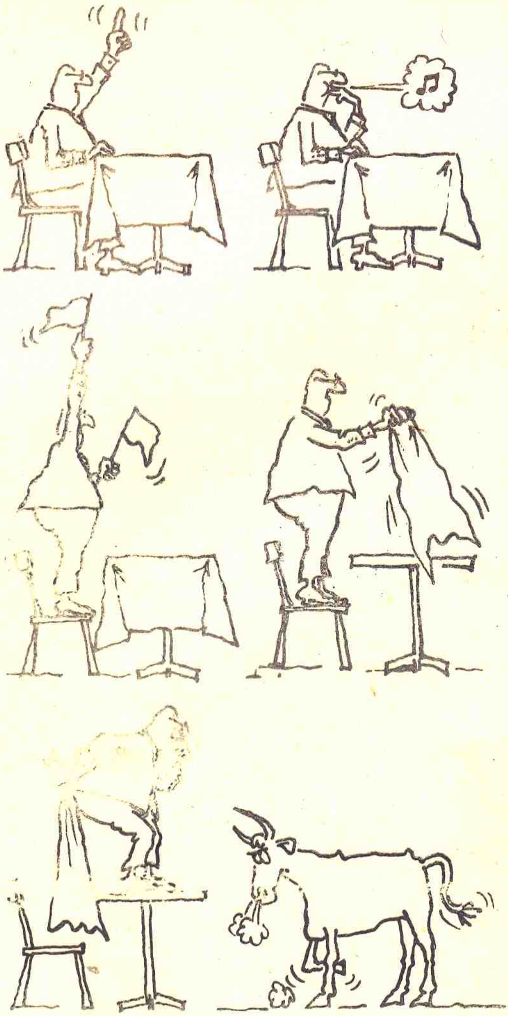
Dacă omenirea doreşte oameni de neînlocuit, deci cu practică de mulţi ani, să ni se adreseze. Cei mai competenţi aşteaptă demult apelul, lipiţi pe scaunele actualelor lor poziţii.

În româneşte de *VERONICA ZAVU*

SANDOR VARRO (Ungaria)



TED MARTIN (Canada)



IVAN MORIOVEC
(Iugoslavia)

VECINII NOŞTRI

COMPUNERE LIBERĂ DE ZORIȚA ZORICI ELEVĂ ÎN CLASA A II-A PRIMARĂ

Noi stăm la bloc. Noi avem mulți vecini. Cei mai importanți vecini ai noștri sînt tanti Rosa și familia Petrovici. Ei stau la etajul șase, ca și noi.

Tanti Rosa are apartamentul lîngă noi. Ea nu are bărbat și trăiește singură. Mama spune că ce-i trebuie Rosei un bărbat, de vreme ce are tot orașul la dispoziție. Tata spune că tanti Rosa dă din coadă. Mama spune că da, dă din coadă, dar din asta are și serviciu și casă. Cînd mama nu-i acasă, tata și cu unchiul Panta de la etajul unu vorbesc întotdeauna despre Rosa. Ei afirmă că e bună. Și-și fac tot felul de planuri ca s-o viziteze. Mie îmi place de tanti Rosa. Întotdeauna e aranjată și frumoasă.

Pe cealaltă parte locuiește familia Petrovici. So-



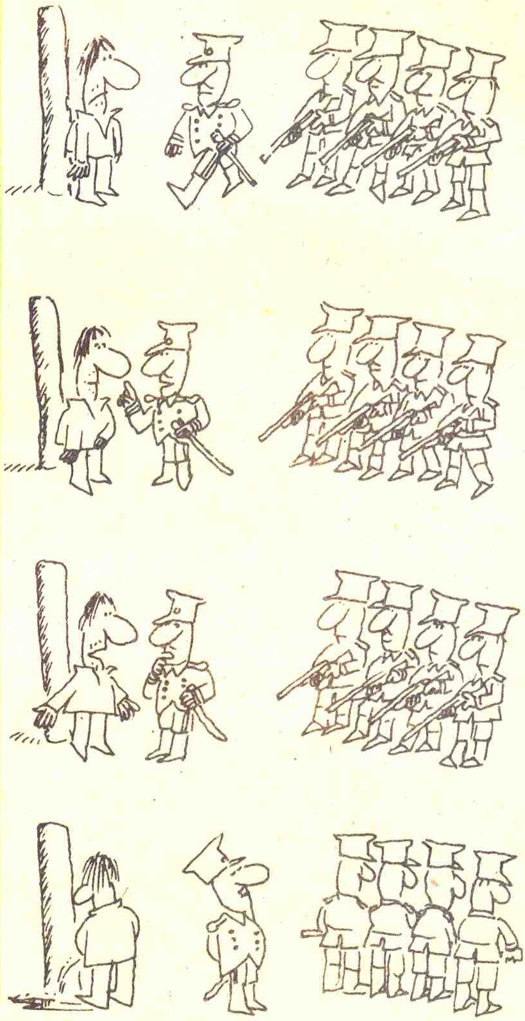
[illegible] RADULOVICI (Iugoslavia)

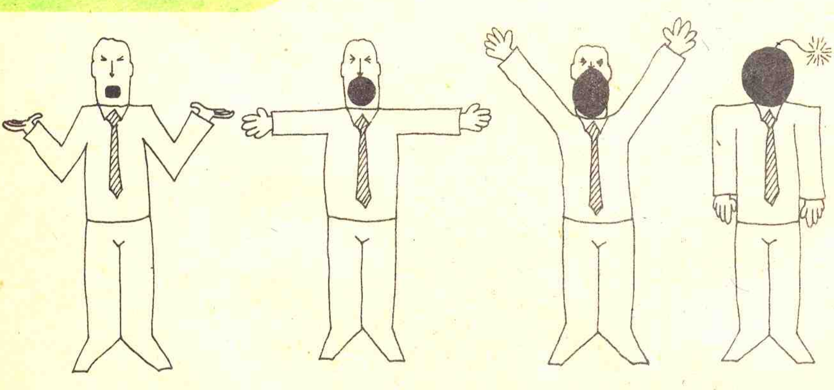
tul, soţia şi fiul. Fiul este băiat mare, merge la facultate şi se numeşte Goran. Familia Petrovici are un apartament de patru camere, de două ori mai mare ca al nostru. Mama spune că Petrovici este un baroşan şi pentru asta a primit casă mare. Tata spune că ce mare baroşan, că e un lingău obişnuit şi un poltron. Mama spune că poate o fi lingău şi poltron, dar are de toate, şi casă, şi maşină, şi vilă la mare. Tata spune că n-aş da eu principiile mele nici pe o sută de vile de-ale lui. Iar mama spune că de aceea vei rămîne pînă la capăt un pîrlit. Atunci tata spune marş afară — şi vorbeşte urît despre bunica — pentru că eu le-am scos din noroi. Şi mama începe să ţipe şi amîndoi mă trimit afară să mă joc.

Cu vecinii trebuie să întreţinem relaţii bune. Noi întreţinem relaţii bune cu vecinii. Doar pe Goran nu pot să-l sufăr şi mereu scot limba în spatele lui, să nu mă vadă. Şi asta fiindcă el îmi spune întotdeauna puştoaico, iar eu nu sînt puştoaică, sînt elevă. Nici măcar numele nu mi-l cunoaşte. De ce aş mai întreţine atunci relaţii bune cu el?

În româneşte de
ADRIAN COSTEA

ISAAC ALBERTO (Mexic)





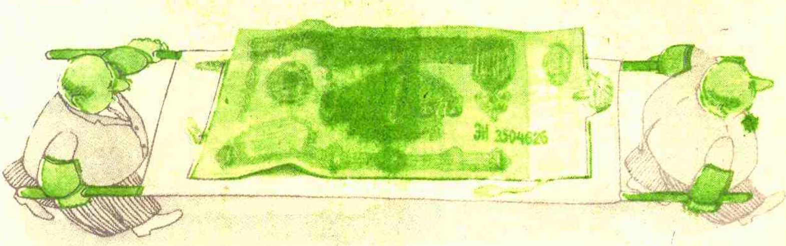
GUROL USTOMEROGLU (Turcia)

„CHIPĂRUȘUL" REVISTA TUTUROR ROMÂNILOR DE PESTE PRUT

GH. NEGRU



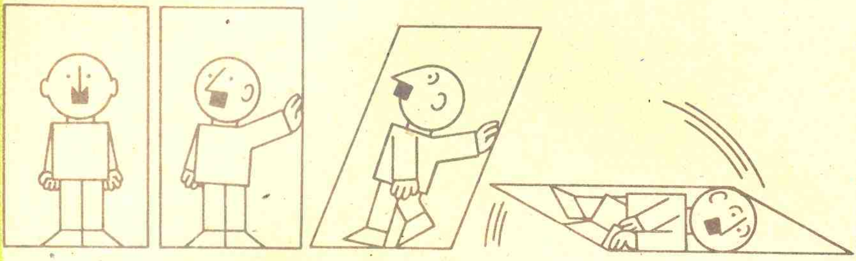
VALERIU IONIȚOI



IURIE SIMAC



J.M. MILES (Anglia)



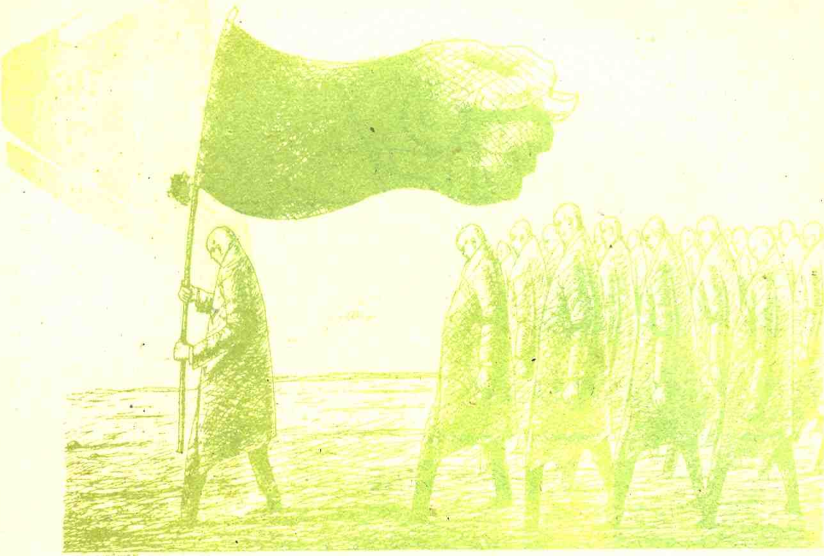
Din însemnările MAIORULUI THOMPSON

PIERRE DANINOS (Franța)

(Autorul, folosindu-se de clasicul subterfugiu al „străinului – ui-mit-de-ce-i-văd-ochii" (în cazul de față, bătrînul și șugubățul maior de ață englez Thompson), ia peste picior cîteva din slăbiciunile concetățenilor săi.)

Zău așa... Cum să definești niște oameni care-și petrec duminicile proclamîndu-se republicani și săptămîna întreagă adorînd-o pe Regina Angliei; care se declară modești, dar îi dau mereu cu gura că ei poartă făclia civilizației; care fac din bunul-simț unul din principalele lor articole de export, dar păstrează atît de puțin pentru ei înșiși, încît își răstoarnă guvernele abia înfiripate; care-și plasează Franța în inimă, dar averile în străinătate; care sînt dușmanii evreilor în general, dar prieteni intimi cu o izraelită în particular; care se topesc auzindu-i pe cupletiști cum îi iau în răspăr pe soldățoi, dar se pun în poziție de drepți numai părîndu-li-se c-aud glas de trompetă; care nu rabdă să li se critice cusururile, dar nu încetează a le ponegri ei înșiși; care se declară îndrăgostiți de liniile clasice, dar nutresc o afectuoasă slăbiciune pentru Turnul Eiffel; care admiră la englezi totala necunoaștere a „sistemului D" („descurcă-te cum poți"), dar s-ar socoti ridicoli să declare fiscului suma exactă a veniturilor; care rînjesc cu gura pînă la urechi la bancurile cu scoțieni, dar nu se dau nicidecum în lături să lupte pentru un preț mai mic decît cifra de pe etichetă; care se-nfoaie de plăcere pomenind de Istoria lor, dar nu mai vor defel să aibă **istorii;** care nu rabdă să treacă nici o graniță fără-a strecura fraudulos barem un flecușteț, dar cărora le displace profund să nu fie în regulă; care țin mai presus de orice să se afirme ca niște oameni „ce nu pot fi duși de nas", dar se grăbesc să aleagă un deputat cînd acesta le făgăduiește marea cu sarea; care spun: „În april, nasu-n fular îngroapă-ți-l", dar sistează complet încălzirea centrală încă din 31 martie; care proslăvesc deliciile vieții la țară, dar la o adică o-njură birjărește; care au un respect nemaipomenit pentru tribunale, dar nu se adresează avocaților decît pentru-a afla cum să păcălească mai bine justiția; care, în fine, sînt ca vrăjiți cînd aud pe unul din oamenii lor mari vorbindu-le de măreția lor, de marea lor misiune civilizatoare, de marea lor patrie, de marile lor tradiții, dar al căror vis e să se retragă, după o viață binișor trăită, într-un colțișor liniștit, pe-o moșioară numai a lor, alături de-o gospodină cumințică, mulțumită cu cîteva rochițe ieftioare, care să-i răsfețe cu tot soiul de mici bunătăți și să se priceapă la nevoie a-i întîmpina drăguț pe amicii veniți la o mică partidă de belotă? ...

În românește de ANCA-DOMNICA ILEA



ZBIGNIEW WOZNIAK (Polonia)



IULIO ARCE (Bolivia)

RANDAL LEMOINE (Malta)

AFACEREA

MUTRĂ DE ȚAP

Demetrio Panadopo se prezintă în fața unui tribunal maltez. Cere daune cu atîta insistență, încît îi agasează pe jurați.

— Credeți într-adevăr că afacerea merită atît zgomot pe cît faceți?

— Domnule judecător, am fost calomniat! Insist cu toată tăria.

— Adversarul d-voastră susține contrariul.

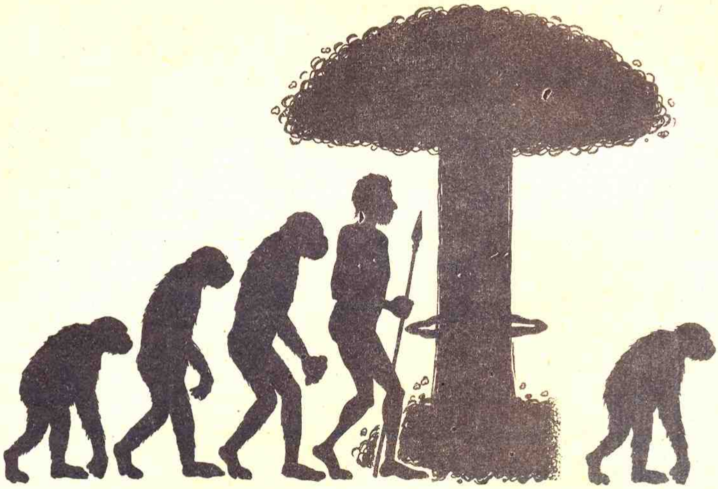
— Nu mă miră așa ceva din partea lui. Suferă de o boală a limbii care nu-i permite să spună adevărul.

— Fiți atent! Acum d-voastră sînteți cel care calomniați.

— Retrag cuvîntul boală, domnule judecător. Voiam să spun doar că este cel mai mare mincinos pe care l-a avut insula vreodată pe pămîntul ei. Atît și nimic mai mult. Toată lumea știe. Dar nu-i vina lui: e mincinos din naștere, așa cum alții sînt blonzi sau hydrocefali.

— Prefer această explicație. Nu-i o ofensă să-i tratezi pe oameni drept mincinoși în fața unui tribunal. De altfel, lucrul acesta

STEVE GREENBERG (S.U.A)



este, în general, adevărat. Totuși, am aici o scrisoare în care adversarul d-voastră vă roagă să-l scuzați și afirmă că, în discuția aprinsă pe care ați avut-o, cuvintele au luat-o înaintea gîndului. În aceste condiții, vă considerați satisfăcut sau susțineți în continuare că v-a calomniat?

— Îmi păstrez declarația. Mi-a zis „Mutră de țap împuțit". După părerea mea asta este calomnie, căci, chiar fără a lua în considerație mirosul, și cel mai nepriceput dintre observatori își poate da seama că nu semăn deloc cu un țap. Domnule judecător, spuneți-mi cinstit: vedeți ceva la mine care să vă ducă cu gîndul la un țap?

— Nu mă puneți la încercare.

— În orice caz, eu cer 20 000 de franci daune.

— 20 000 de franci este o sumă mare domnule Panadopo.

— Țapul este un animal extrem de dezgustător, domnule judecător. Îmi permit să vă întreb încă o dată dacă figura mea are ceva comun cu un țap.

— Ei bine, fiindcă insistați, vom examina asta cu toată imparțialitatea.

Tribunalul îl privește cu atenție pe reclamant. Îi cere să stea în diferite poziții, unghiuri... profil dreapta... stînga... față... În patru labe... În picioare... Se discută cu voce joasă detaliile... îngustimea frunții... bărbișonul... paloarea ochilor... și mai ales urechile ascuțite... Există, într-adevăr ceva... Totuși nu suficient... Tribunalul ezită...

În sfîrșit, președintele ia cuvîntul.

— Panadopo, după ce v-am privit cu atenție, tribunalul a decis că, la nevoie, se pot găsi unele diferențe între un țap și d-voastră. În consecință, vi se face drep-

NIKOLA TALEVSK-OSTEN
(Iugoslavia)

CONSTATĂRI STATISTICE

În ultimii ani folosim frecvent termenul de economie. Economie de energie, de apă, de materii prime, de timp... Recent am făcut un calcul: cum îmi împart zilele dintr-un an.

Am început cu concediul. Rămîn 337 de zile. Am scăzut zilele nelucrătoare, inclusiv sărbătorile și am ajuns

MED HANKOUR (Algeria)



la 234 zile. Avînd în vedere diferite epidemii, în orice caz virusul gripei face ravagii, socot că în medie sînt bolnav 33 de zile. Deci, cît face? 201 zile a 8 ore. Din 8 ore cel puţin 1 oră stau la locul rezervat fumatului, un sfert de oră mă pregătesc pentru gustare, încă un sfert de oră strîng sufertaşul. Mănînc în tihnă. Zilnic, jumătate de oră îmi strîng lucrurile pentru plecare acasă şi aştept soneria de la încheierea programului. Luni dimineaţa cîteva ore sînt consacrate comentariilor sportive. Nu trebuie neglijate nici şedinţele. Una peste alta înseamnă 67 de zile. Scoase din 201 iacătă un rest de 134 de zile, cam 36% din totalul zilelor dintr-un an.

Nu prea e în regulă. Dacă şeful îmi va face o asemenea socoteală în mod ştiinţific, cu computerul lui personal, şi pe ecran va apare rezultatul? Să văd ce bani aduc atunci acasă!!

În româneşte de *VITALIE TEODORU*

tate... pentru partea corespunzătoare acestor diferenţe.

— A, vă mulţumesc, domnule judecător!

— ...şi vă acordă douăzeci şi cinci de centime daune.

Douăzeci şi cinci de centime! Panadopo, pe cît de uluit pe atît de indignat, simte că moare, sufocat de mînie. Face imediat recurs.

— Recurs? Foarte bine. Pentru ca să putem privi din nou cu atenţie asemănările, vă rugăm să depuneţi suma de 1 000 de franci.

— 1 000 de franci! Dar asta e... e... N-am cuvinte să...

— E preferabil. Credeţi-mă, aici, cuvintele sînt periculoase.

— 1 000 de franci!... Bine, plătesc. Dar la preţul acesta consider că trebuie să fiu hrănit şi găzduit, aşteptînd ca afacerea mea să revină pe rol.

Acum e rîndul tribunalului să fie uluit. Panadopo, gîfîind de furie, se dezbracă într-o clipă. Rămîne doar în lenjeria de corp şi pantofi. Restul îl răsuceşte şi-şi face o pernă după ce urează politicos: „Noapte bună, tuturor!“ Apoi se întinde pe o bancă şi închide ochii să doarmă.

După primele clipe de surpriză, în sală izbucneşte vacarmul. Publicul, deja aţîţat de afacerea „mutrei de ţap“, acum rîde dezlănţuit... Panadopo este aclamat... Preşedintele se bîlbîie de furie... şi nu reuşeşte să calmeze sala... Gardienii se străduiesc să-l îmbrace pe reclamant... Dar el este atît de puţin dispus să colaboreze încît aceştia nu reuşesc... În sfîrşit, îl scot afară în cămaşă...

În mijlocul dezordinii, preşedintele îl condamnă pe Panadopo la trei luni închisoare. „Mutră de ţap“ a avut cîştig de cauză cel puţin la acest punct: pînă la recurs va fi hrănit, va avea un pat şi va sta la umbră într-un loc închis şi mai ales bine păzit.

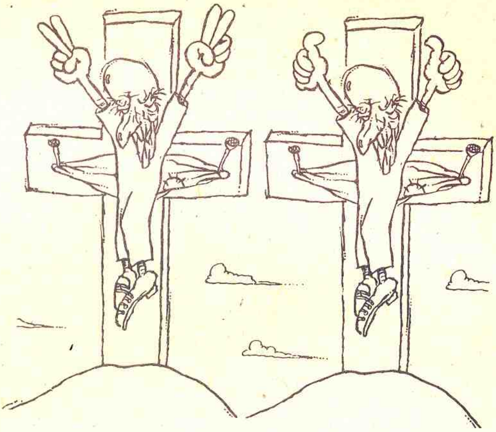
În româneşte de *VASILE SAVIN*

REVISTA Стършел (BULGARIA)

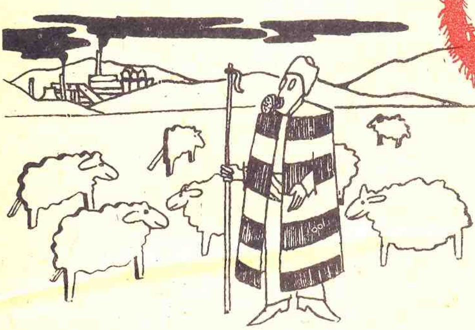
IVAILO NINOV



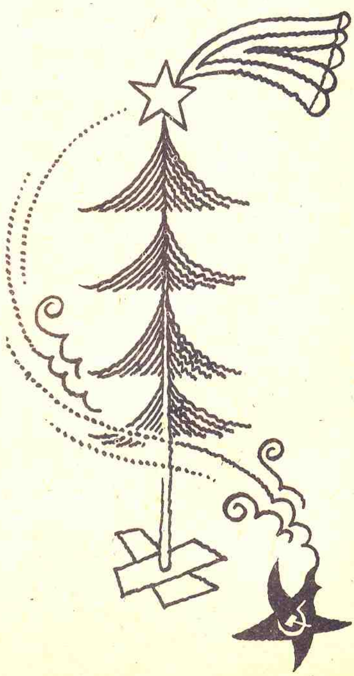
DIMITR DINEV



MIHAIL VĪLKANOV



MILKO DICOV



GHEORGHI CEAUȘOV



SIMON CARMIGGELT (Olanda)

CUVÎNTUL

Am fost trimis la o instituţie de stat în căutarea unui material pentru care redacţia mea făcuse de mult nenumărate demersuri. Traversînd cinci încăperi, care nu prezentau pentru mine nici un interes, am ajuns, în sfîrşit, la ghişeul în spatele căruia se vedeau vreo douăzeci şi ceva de oameni scriind de zor, ale căror chipuri degajau un nemaipomenit chef de muncă şi o oarecare concentrare.

— Da, da, într-adevăr, nu e chiar prima dată cînd vă adresaţi nouă pentru acest material, nu-i aşa? — spuse funcţionarul care se apropiase să-mi asculte doleanţa. Da, e aproape gata. A mai rămas doar să fie epibrat. Aşa că treceţi dumneavoastră pe-aici săptămîna viitoare şi...

— Bine — am răspuns eu îndreptîndu-mi spinarea.

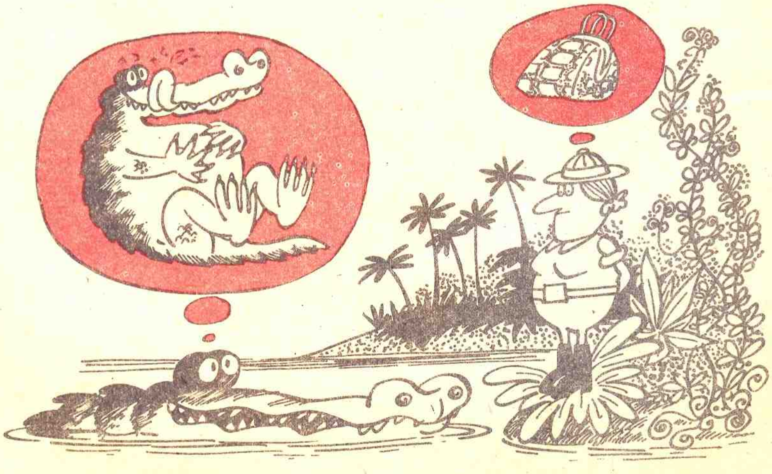
Dar, trecînd de-a lungul coridorului, mă cuprinse un gînd: ce-o mai fi însemnînd şi epibrat? Aprobat, vizat, coordonat, referat, mai auzisem eu, dar epibrat îmi era absolut necunoscut. Îmi imaginam dialogul pe care urma să-l am cu şeful meu: „— Ei, unde-i materialul? —„Mai trebuie niţel epibrat". „— Poftim? Cum ai spus? Dar asta ce mai e?" „— Habar n-am..." O să apar în faţa şefului drept ultimul dintre nătărăi. Şi, pentru a înlătura o atare posibilitate totalmente neplăcută şi nedorită, după o scurtă frămîntare interioară m-am reîntors la biroul respectiv, intrînd de-a dreptul în spatele ghişeului. Cei aproape treizeci de funcţionari, ca la comandă îşi puseră alături, pe birouri, instrumentele de scris, fixîndu-mă binevoitori dar şi curioşi cu privirea.

— Da, domnule, cu ce vă putem fi de folos? — mă întrebă acelaşi funcţionar.

— Aş vrea să ştiu — spusei cu oarecare greutate în glas — adineauri aţi pronunţat un cuvînt, epibrat... scuzaţi-mă, poate întrebarea mea s-ar putea să vă pară deplasată, dar... ce înseamnă?

O anume agitaţie, aparent binevoitoare, străbătu în lung şirul de

WOLFGANG SCHUBERT (Germania)



funcţionari, iar cel întrebat mi se păru că mă priveşte cu oarecare tulburare: mă prinse de mînă, spunîndu-mi:

— Domnule, într-adevăr e pentru noi un moment foarte emoţionant.

— De ce?

— Pentru că dumneavoastră ne-aţi pus această întrebare. Cuvîntul ăsta nu înseamnă nimic. E pur şi simplu un cuvînt. Eu l-am născocit. Odată, la ghişeul nostru a venit un cetăţean foarte sîcîitor, care insista cu tărie să ne grăbim cu rezolvarea unei petiţii care cerea oarecare timp. I-am spus: „Domnule, aveţi perfectă dreptate, dar îngăduiţi-mi măcar o săptămînă, afacerea dumneavoastră trebuie neapărat să fie epibrată". Cuvîntul l-am creat atunci, pe loc, ca rezultat a unui prea-plin sufletesc. A avut un efect de-a dreptul miraculos: solicitantul a plecat foarte mulţumit.

Foarte curînd, cuvîntul acesta a devenit de neînlocuit. Ba, mai mult decît atît, era utilizabil în cele mai diverse împrejurări: „Nu, nu, domnul Frederiks nu este aici, astăzi toată ziua este ocupat cu epibraţia". Drept răspuns, solicitantul spune: „A-a-a-... da?" şi pleacă imediat, fără să crîcnească. E util şi în cazul cînd înmînezi cuiva un dosar al unei afaceri şi-i spui: „Fiţi bun, vă rog, şi epibraţi chestia asta". În aceste cazuri, persoana care primeşte dosarul, pleacă foarte grăbită şi face cu hîrtiile respective ceea ce crede că trebuie făcut. Odată — povesti mai departe funcţionarul — i-am pus unuia din şefii noştri pe masă o cutioară din aceea rotundă cu burete şi i-am alăturat şi un bileţel: „Vă rugăm să fiţi atît de bun să epibraţi personal orificiile acestui burete". În dimineaţa următoare, şeful, om inteligent, cu studii superioare, ne-a scris pe aceeaşi hîrtie: „Am cercetat buretele, totul e în ordine". După cum vedeţi, el a procedat absolut elegant şi cu spirit de prevedere. Şi-a ascuns cu abilitate neştiinţa şi n-a căzut nici în epibraţie.

Mi-am exprimat adînca admiraţie pentru acest experiment şi bazele lui filozofice şi mă îndreptam deja spre ieşire, cînd funcţionarul mă strigă:

— Domnule... Fireşte, n-am nici o pretenţie, dar ştiţi, totuşi asta e invenţia mea... oare n-aţi putea s-o popularizaţi în scris în ziarul dumneavoastră, în vederea unui premiu sau altceva asemănător?

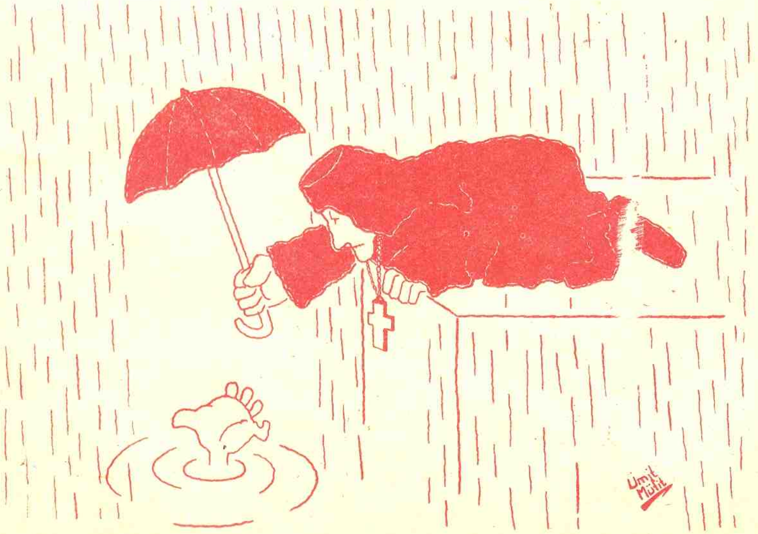
— Mă voi strădui.

— Şi cum aş putea afla răspunsul? — m-a întrebat el arzînd de nerăbdare.

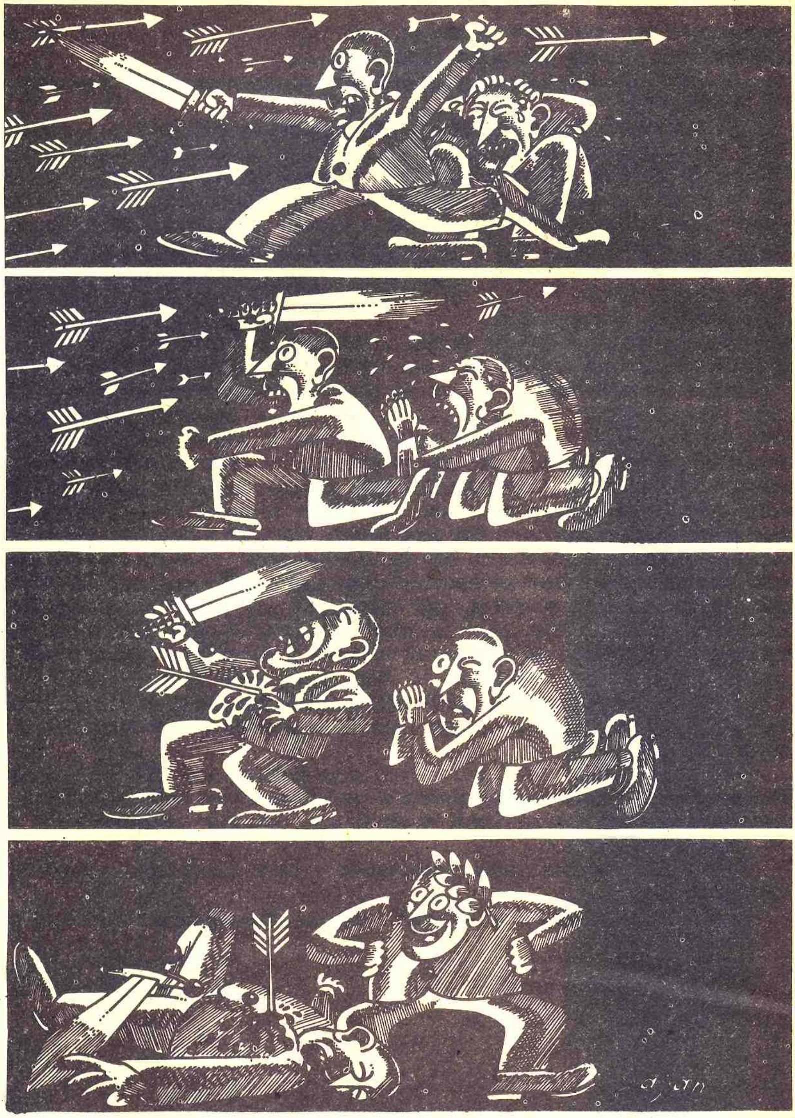
— Aşteptaţi cîteva zile — i-am răspuns. Personal am să vă epibrez.

În româneşte de
ANATOL GHERMANSCHI

MUFIT DINCAY (Turcia)



MIDHAT AJANOICI (Iugoslavia)



JUAN RIVERA SAAVEDRA (Peru)

EVENIMENT ISTORIC

Nava se îndrepta spre aterizare. Aveai impresia că aproape întreaga capitală a venit s-o întîmpine. Reporterii de la radio și televiziune, ca și ziariștii, erau cuprinși de o emoție febrilă.

— Din clipă în clipă vom asista la oprirea navei în fața tribunelor și vom vedea fețele lor! izbucni un reporter.

— Nava rulează pe pistă! Cei prezenți freamătă de nerăbdare! Este ca un vulcan înainte de erupție! s-a

JANUSZ OSEKA (Polonia)

AUDIENȚA

Am deschis ușa cabinetului și am pătruns înăuntru. Șeful se ridică de la birou și o porni în întîmpinarea mea. Pășea apăsat, cu capul sus, iar eu mă grăbeam spre a ajunge la locul de întîlnire, cu atît mai mult cu cît între noi doi se găsea o masă uriașă de consiliu pe care trebuia s-o ocolesc. Mă văzui nevoit să zoresc pasul, deși, de obicei mergeam foarte repede. Cam pe la jumătatea drumului, pe chipul șefului apăru un zîmbet larg, semn că mă salută din toată inima. Acum pășeam amîndoi și mai fericiți, ca doi vechi prieteni. Șeful întinsese deja mîna pentru salut. Întinsei și eu ambele brațe; noi continuam să mergem, gata pregătiți pentru prieteneasca strîngere de mînă. De departe, șeful îmi strigă: „Vă salut, vă salut!". Mai trecură cîteva minute și noi, în sfîrșit, schimbarăm mult doritele strîngeri de mînă, stînd la capul mesei de consiliu.

Abia încercai să-mi formulez întrebarea, că ușa se deschise și, la orizont, apăru secretara. Pentru început îmi fu foarte greu să mă orientez, să-mi dau seama dacă ea se îndreaptă spre noi ori, dimpotrivă, se depărtează către măsuța ei de scris. Dar, oricare ar fi fost situația, firul convorbirii noastre era întrerupt, astfel că puteam urmări amîndoi, cu toată atenția, mișcările secretarei. Involuntar, mă gîndii cum aș putea să interpretez apariția ei în cabinet. Desigur, puteam să nu-i acord nici o atenție și să continui a-i expune șefului problema mea. Dar secretara mi se părea a fi foarte grăbită și probabil că motivul grabei sale era unul foarte important.

Avea o fustă foarte scurtă și strîmtă și, din cauza asta, pentru a ajunge cît mai repede acolo unde dorea era absolut obligată să facă o mulțime de pași grăbiți și mărunți.

Șeful se uită cu mare neliniște la ceas. În sfîrșit, se hotărî să pornească în întîmpinarea ei. Luînd din mîinile ei foaia de hîrtie și citind-o, își încreți fruntea, scoase stiloul din buzunar, mormăi ceva foarte important și își depuse cu o teribilă eleganță semnătura.

Înapoind secretarei hîrtia șeful porni din nou spre mine, mai bine zis, în direcția mea. După cel mult un minut, ne aflam din nou față în față.

Acum, secretara se îndrepta spre ușă. Pașii ei mărunți nici nu se auzeau pe covorul moale. Îmi place grozav liniștea și începu să mă enerveze anticipat gîndul că, peste cîteva momente, secretara va păși peste marginea covorului, ajungînd pe parchetul gol. Îmi imaginam ce

auzit vocea altui reporter.

— Trăim clipe unice! Clipe unice din istoria universului!

— Atenție, unul cîte unul ei coboară pe scara navei! Exact ca în ziua cînd omul a coborît pentru prima oară pe Lună!

— În sfîrșit, aurul peruan s-a întors acasă!

— Să lăsăm epitetele pompoase! Pe scurt, pe ecranele televizoarelor dumneavoastră au apărut eroii tuturor timpurilor și popoarelor!

— Oare pămîntul nostru păcătos va avea cinstea să fie călcat de picioarele lor?

Nu, nu au reușit să pună picioarele pe pămînt fiindcă lumea dezlănțuită i-a luat pe sus și așa i-a purtat în brațe, pînă în centrul capitalei. Pe toți unsprezece. Componenții lotului național de fotbal care a reușit un meci egal cu reprezentativa Argentinei.

În românește de
VITALIE TEODORU

zgomot infernal vor face atunci tocurile ei!

Dar, cu toate eforturile, secretara nu putea nicicum ajunge pe parchet. Obosită peste măsură de drumul acesta lung, ea își încetini pașii. Acum mergea pe covorul moale, de parcă s-ar fi plimbat pe promenadă.

Eu și cu șeful stăteam într-o tăcere religioasă, fiecare din noi fiind ocupat cu propriile sale gînduri. Și, în sfîrșit, secretara păși pe parchet! Zgomotul tocurilor ei deveni insuportabil. Pe măsură ce se depărta de noi, apropiindu-se de ușă, zgomotul — în mod cu totul și cu totul curios — devenea tot mai puternic. Probabil că aceasta era o particularitate acustică, interesantă ba chiar paradoxală, a cabinetului.

Primul care-și pierdu răbdarea fu șeful. El privi la ceas și spuse:

— Ei, e tîrziu! Poate doriți cumva să vă conduc?

Eu privii la ceasul din perete. De bună seamă, timpul zburase pe neobservate. Dacă aș fi primit propunerea șefului de a porni împreună spre casă, ar fi trebuit să aștept multă vreme pînă ar fi ajuns la masa lui să-și ia servieta. Riscam să întîrzii la întîlnirea cu nevastă-mea. I-am mulțumit cu căldură șefului pentru audiență, ne-am salutat cu prietenie de departe și fiecare-și continuă drumul său: șeful spre masa lui, iar eu spre ieșire, pe urmele secretarei care încă nu reușise să ajungă la ușă.

În românește de
ANATOL GHERMANSCHI



JANUSZ OSEKA (Polonia)

CONSULTAREA

În general se știe că nu trebuie să pui pe nimeni în fața unui fapt împlinit. Altfel spus luarea prin surprindere nu este conformă cu regulile jocului. De aceea, imediat ce am simțit nevoia intimă, de neînvins, ca să-mi lărgesc orizonturile social-sentimentale, am hotărît să mă consult în această privință cu propria soție, ea fiind, desigur, viu interesată de această problemă. În scopul de a lua mai ușor o decizie cît de cît comună, i-am prezentat soției cîteva variante diferite.

Prima variantă a fost vecina noastră de pe palier, singură, lucrează la un birou, de vîrstă medie și căreia îi place turismul, fapt constatat de mine în timpul excursiilor comune în pădurea din apropiere. Intenționam ca eventual să mă unesc cu ea pentru toată viața.

Varianta aceasta, deși fundamentată, intra în contradicție cu planurile de viață ale soției.

— Putregaiul societății, necredinciosule, muieraticul naibii! strigă ea plîngînd. Vrei să mă lași în stradă pentru cîrpa aia? Îți doresc să te lovească nenorocirea, să te trăznească, hienă umană!

Fără să fiu intimidat de insucces, am încercat totuși să vin în întîmpinarea dorințelor ei. I-am prezentat deci cea de-a doua variantă.

A doua variantă era o lucrătoare a secției financiare din instituția mea, o persoană cu situație. Cu ajutorul ei, desigur, mi-aș găsi liniștea interioară, deoarece cărarea

vieții noastre era marcată de aspirații comune.

— Peste cadavrul meu! protesta cu tărie soția. Nu-ți voi permite niciodată să te destrăbălezi, și cu cine? Cu toanta aia creață! Mai curînd vă omor pe amîndoi, nenorocitule!

Cu toate acestea, eu n-am încetat consultările. I-am prezentat pe rînd o studentă care făcea curățenie în locuința noastră, fiindcă lucra la cooperativa de deservire „Plastus", apoi o chelneriță de la restaurantul „Pierwiosnek". Cu ambele aveam legături prietenești de multă vreme și în principiu le preferam pe amîndouă ca tovarășe de viață în locul jumătății mele din prezent.

— Deci ăsta-mi ești, țipă ea, nenorocitule! Nu voi permite să fiu smulsă ca un lujer de pe marginea drumului! O să te aranjez eu de o să mă ții minte multă vreme!

Această ultimă formulare m-a enervat și mi-a produs un dezechilibru. Dacă pînă acum nu mă consideram un om împlinit, dovadă planurile mele sentimentale de perspectivă, în nici un caz nu doream să fiu aranjat și mai rău. Soția putea să gîndească liber pe această temă. Am subliniat însă că dacă nici o variantă nu i se pare suficient de atractivă, voi înclina să mai revin asupra discuției și să analizăm noi propuneri. Am plecat în concediu ca să mă odihnesc după un efort psihic atît de epuizant.

Și, într-adevăr, în timpul concediului am reușit nu numai să-mi regenerez foarte serios forțele vitale, dar să mai și studiez profund cîteva noi variante. Plin de optimism m-am întors acasă.

Mi-a deschis ușa un arab necunoscut, cu o carnație foarte arămie. După ce mi-a verificat identitatea, fără să mă lase înăuntru, mi-a înmînat o scrisoare din partea soției mele prin care eram informat că, din diverse motive, mi-a fost intentat un proces de divorț. În casa noastră comună nu mai am ce căuta, întrucît ea a deschis o firmă cu un arab de origine poloneză. Grijulie, totuși găsise o soluție în speranța că va fi acceptată de ambele părți. Îmi propune următoarele variante:

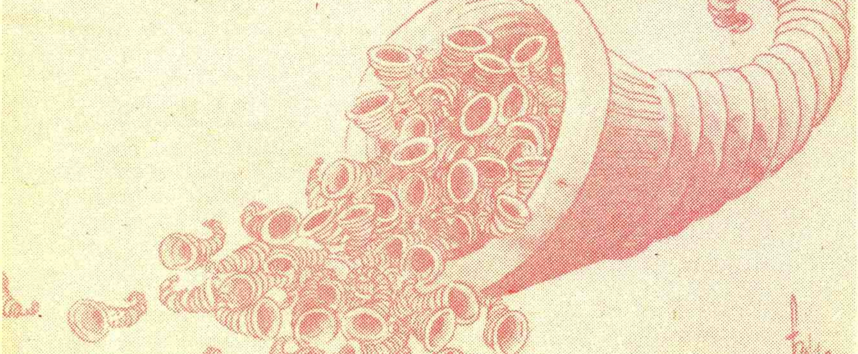
1. Pot să mă mut la hotel.
2. Să-mi caut un loc într-un azil.
3. Să mă duc încotro voi vedea cu ochii.
4. Să-mi iau zilele prin orice metodă o consider eu mai eficientă.

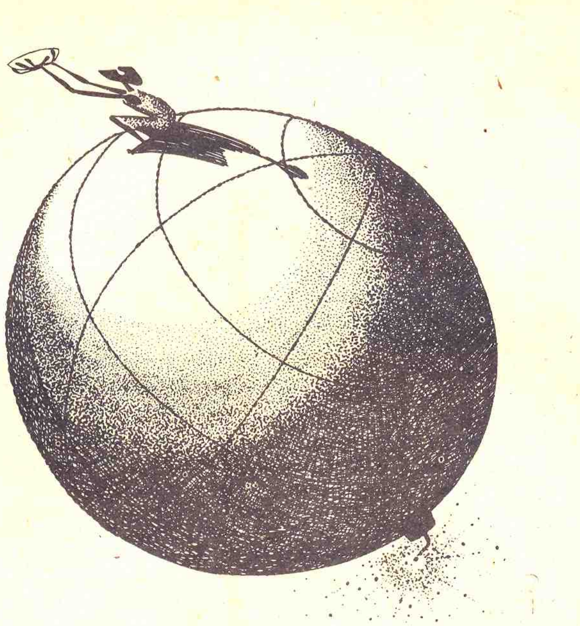
Nu putea fi vorba de o prelungire a consultărilor pe platforma altor variante, întrucît arabul își demonstra clar hotărîrea și forța fizică.

Mergînd încotro mă duceau pașii, adică în direcția locuinței vecinei de pe același palier, aveam cele mai negre presimțiri. Și acolo mă puteam aștepta la o consultare grea, plină de variante periculoase și greu de acceptat.

În românește de
VASILE MATEI

ARNOLDO FRABCHIONI (S.U.A.)





MIGUEL TORGA (Portugalia)

identificarea

Asemenea unui armoniu imens ce alerga afară, în noapte, scoţînd sunete răguşite, acceleratul se îndrepta spre nord. Un singur pasager coborîse în gară, tulburînd peisajul.

— Fiţi amabil să ne urmaţi!

— Poftim?!

— Vă rugăm.

— Dar, domnilor, pentru dumnezeu! E o greşeală!

— O să vedem dacă e o greşeală.

— Aşa o fi, însă eu nu sînt dispus să...

— Haideţi! Haideţi, şi fără gălăgie!

— Nu merg! Fir-ar să fie!

— Rău faceţi!

— Ei bine, merg. Dar mai înainte vreau să aflu motivul acestei comportări abuzive.

— O să-l aflaţi la timpul potrivit.

Întotdeauna este neplăcut să mergi încadrat de doi gardieni. Chiar într-un ţinut unde nu te cunoaşte absolut nimeni, ai impresia că fiecare om pe care-l întîlneşti este un judecător care te condamnă fără drept de apel.

— Să fii reţinut...

Şi Leonel simţea că nevinovăţia lui constitutivă fusese lezată iremediabil. Odată pusă la îndoială, lezată de intervenţia autorităţii, nimeni nu-i va mai putea reda imacularea ei originară.

— Să umileşti într-atîta un om!

— Ce sîntem noi de vină?

— Dar dumneavoastră sînteţi cei care mă reţineţi!...

— Noi executăm ordine.

Doar întunericul îl ocrotea. Numai el îi atenua trăsăturile feţei colţuroase, făcînd-o să pară vagă în ochii celui care o privea.

— Ce ţară! Dar pentru ce...?!

— Nu insistaţi, n-are nici un rost.

Încerca, înainte de toate, să le arate trecătorilor că nu era decît un suspect. Că protesta şi, prin urmare, nu accepta stigmatul. Singura lui preocupare era să discute, să spargă într-un fel tăcerea ucigătoare în care mergeau. Însă cu cît deveneau mai circulate străzile pe care le străbăteau, cu atît cei doi poliţişti deveneau mai tăcuţi.

— Din ce în ce mai bine!

Şi amuţi, neputincios. Nu se în-

doia că va rămîne în amintirea trecătoare a tuturor acelor oameni drept un răufăcător de rînd. Pe cînd urca treptele vechii clădiri unde urma să fie identificat, se linişti. Răceala neutră a granitului îl făcu să-şi revină. Mai presus de orice era un om onest. Cu toate că situaţia în care se găsea îi repugna, înţelegea că, în ce priveşte ordinea publică, nu puteau fi evitate unele greşeli. Fără îndoială, demnitatea sa de om fusese lezată. Dar, în sfîrşit, răbdare!

În anticameră se enervă din nou. Aşezat între hoţi şi vagabonzi culeşi de pe străzi în ziua aceea, avea sentimentul că devenise unul de-al lor. Cu toate scuzele care i s-ar fi cerut, în ciuda oricărei justificări, într-un anumit moment al existenţei făcuse parte dintre cei stigmatizaţi de lege. Îi fusese contestată însăşi libertatea. Ca şi ei, trebuia să se justifice. Şi, asemenea lor, trebuia să se supună hotărîrii finale. De fapt, ce diferenţă putea să fie dacă toţi erau păziţi de aceeaşi santinelă, aşteptînd aceeaşi sentinţă irevocabilă?

— O ţigară, amice?

— Mulţumesc.

În cele două ore petrecute în societatea lor se surpă şi ceea ce mai rămăsese din castelul inexpugnabil pe care-l locuise. Nici unul din zidurí nu mai rezista. Încrederea sa într-o ordine naturală se prăbuşise. Se afla la cheremul liberului arbitru.

— E rîndul nostru acum.

Se ridică şi împinse, şovăind, uşa biroului.

— Bună seara! — spuse, cu timiditate.

— Bună seara! Arătaţi-mi actele dumneavoastră de identitate.

Căută în portofel nervos, întinse mîna şi aşteptă.

— Leonel Ramiro de Lencastre...

— Exact.

— Inginer...

— Da.

— De unde veniţi?

— De la Lisabona.

— Cu ce treburi?

— Aici, nimic.

— Asta-i acum! Vreţi să mă faceţi să cred că există cineva care să se deplaseze de la Lisabona pînă aici fără nici un motiv?

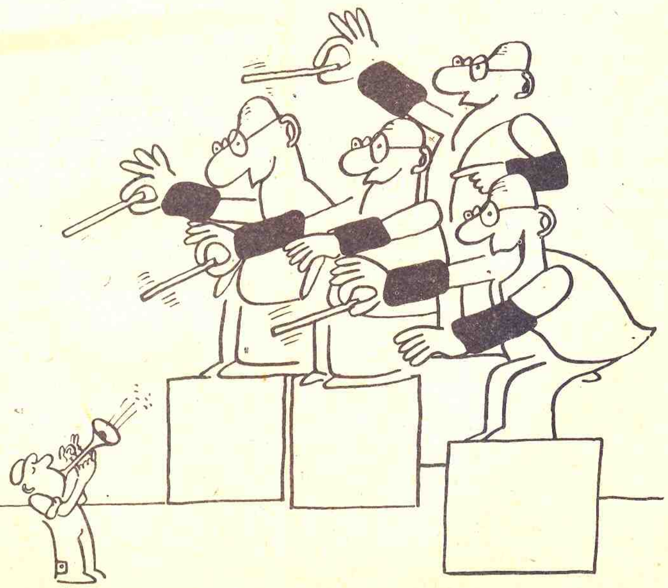
— Poate să fie numai nevoit să treacă pe aici, cum sînt eu.

— Aha! dumneavoastră mergeţi mai departe? Şi unde anume?

— La Rio Torto. Intenţionam ca mîine dimineaţă să-mi continui drumul pînă acolo cu autobuzul.

— Pentru ce?

Ezită. Investigaţia mergea prea departe, pătrunzîndu-i în suflet. De ce să-i fi spus necunoscutului ace-



A. NOVAK (URSS)

luia motivul intim, tainic care-l mînase într-acolo?

— Probleme personale...

— Care anume?

— Vă rog să mă iertați, dar nu spun.

— Țineți-o așa dacă vreți să vă îngreunați situația!

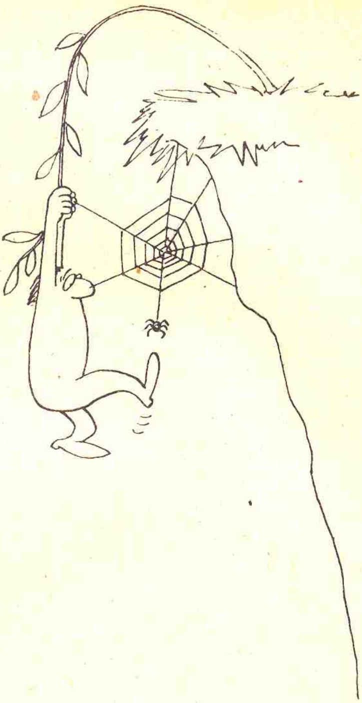
În fața amenințării sfiala îl părăsi. Se confesă, cu glasul și cu emoția cu care ar fi făcut-o în ziua următoare, spunînd că mergea să-și ceară logodnica în căsătorie.

— Ca să vezi! La așa ceva nu mă așteptam!

În tonul cu care fuseseră primite cele spuse de el era ceva batjocoritor. Gîndul că destăinuirea lui ar fi putut să fie luată drept o scuză oarecare îl făcu să roșească.

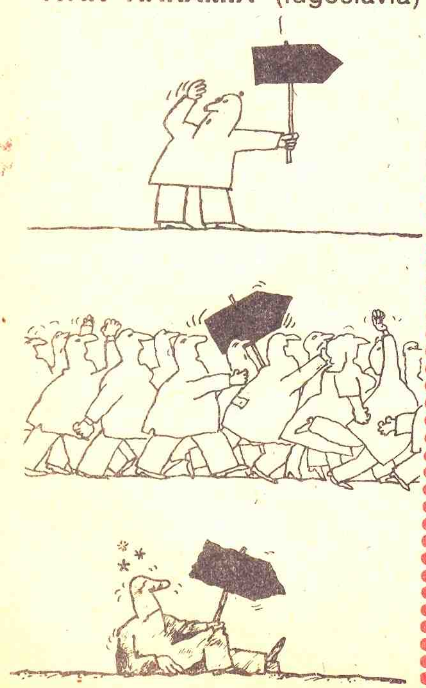
— Buun... Priviți această fotografie...

Un tîlhar oarecare evadase din închisoare. Iar ziarele, apărătoare zeloase ale ordinii publice, reproduceau portretul delincventului, o fotografie neclară, așa cum sînt fotografiile publicate prin ziare. La fel de zeloasă, și informată fiind că în trenul respectiv călătorea un individ ale cărui semnalmente corespundeau cu cele ale fugarului, poliția îl așteptase pe Leonel la stația de destinație.



Din revista „IES" (Iugoslavia)

IVAN HARAMIA (Iugoslavia)



— Și ce legătură am eu cu toate astea? — întrebă el, fără să bănuie nimic.

— Tocmai acest lucru vrem să-l lămurim.

Abia acum înțelese despre ce era vorba. Și se simți mai degrabă nefericit decît jignit.

— Dumneavoastră vi se pare într-adevăr că semăn cu el?

— Da, semănați.

Privi încă o dată la sosia din fotografie. Și, cu sinceritatea care-l caracteriza, își compară trăsăturile — fără a și le îndulci în vreun fel — cu mutra asasină a infractorului. Nu, fără nici o părtinire, nu se potriveau.

— Sincer să fiu nu văd nici o asemănare. Dar, dacă dumneavoastră socotiți că ea există, vă stau la dispoziție...

Față de o asemenea capitulare, celălalt dădu înapoi. Căută să iasă din încurcătură.

— Dumneavoastră sînteți sau nu inginer?

— Da, sînt.

— Atunci, dacă sînteți inginer, nu sînteți cel pe care-l căutăm... Prin urmare nu trebuie să suportați

VIKTOR BOGORAD (URSS)



totul!

— Ce trebuie să fac?

— Să dovediți că sînteți într-adevăr...

— În afară de actele pe care vi le-am arătat și de cuvîntul meu, nu văd ce-aș mai putea face...

— Cunoașteți pe cineva aici?

— Nu cunosc pe nimeni.

Inspectorul își scărpină capul, gînditor. În sinea lui știa de-acum care-i adevărul. Trebuia însă să-l audă din gura omului acestuia tulburat și vulnerabil.

— O să ne lămurim îndată! — Aveți familia la Lisabona?

— Nu. Părinții mei locuiesc în provincia Algarve.

— La naiba!... Ce treabă încurcată! Ei bine, mai există logodnica dumneavoastră. Să vorbim cu ea.

— Spunîndu-i că sînt confundat cu un criminal, nu?...

Această perspectivă îi sperie pe amîndoi.

— Da, într-adevăr. E neplăcut, fără discuție. Nici nu mă gîndisem. Oricum e de preferat decît să fiți reținut aici pînă mîine. Înțelegeți... Ei? Ce părere aveți?

— Faceți cum socotiți de cuviință.

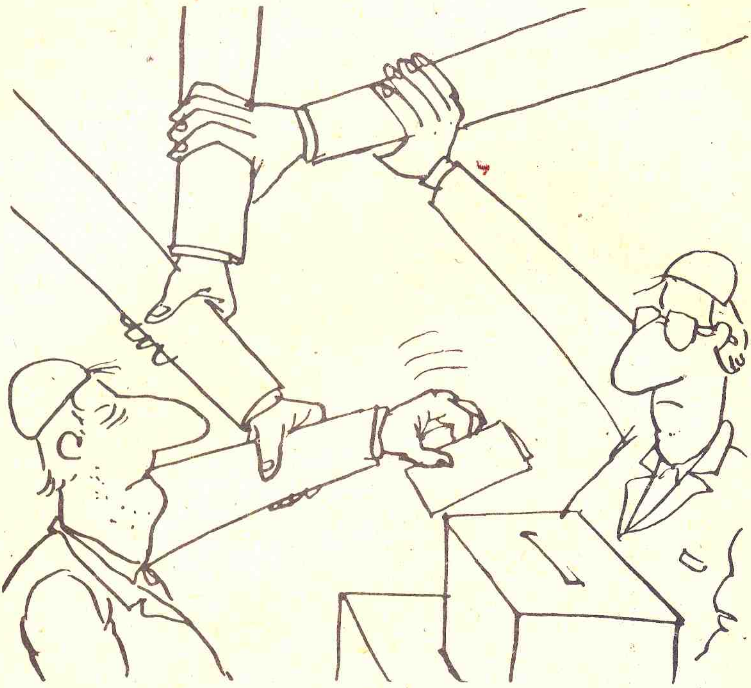
— Ea are telefon?

— Numărul doisprezece.

Urmări discul învîrtindu-se asemenea roții norocului și surîse cu amărăciune.

— De ce rîdeți?

GHIURO VARGA (Iugoslavia)



— De toate astea. De viață.

Însă viața, absurdă cum era, își urma logica proprie.

— Alo! Alo! Poliția. Numărul doisprezece din Rio Torto, urgent... Ne lămurim imediat... Alo? Alo? — Aveți răbdare... Vă cred că e neplăcut... — Rio Torto? Aici comisariatul. Aș dori să vorbesc cu domnișoara... — Cum se numește?

— Isabel.

— Cu domnișoara Isabel. Dumneavoastră sînteți? Ce mai faceți, distinsă doamnă? Doream să știu dacă așteptați mîine pe cineva în vizită... Da? Nu, nimic. Vă rog să mă credeți! Pentru numele lui dumnezeu! O simplă informație. Așadar... Exact. Inginerul Leonel Ramiro de Lencastre. Întocmai. Din Lisabona. Vă mulțumesc foarte mult. Și fiți liniștită. Fără îndoială! Cred că sosește mîine dimineață. Noapte bună! Noapte bună!

Așeză receptorul în furcă satisfăcut.

— Vedeți? Treabă de o clipă!

— Într-adevăr.

— Și iertați-mă! Sînt lucruri absolut necesare... Dureroase, de acord. Din fericire totul s-a rezolvat cum nu se poate mai bine. Vă puteți urma liniștit drumul vieții în continuare; nimeni nu o să vă mai supere.

— Vă foarte mulțumesc!

— N-aveți pentru ce!

Urmă un moment de tăcere stînjenitoare. Uniți de întîlnirea la care fuseseră constrînși, sosise clipa să-și ia rămas bun pentru totdeauna. Și amîndoi se simțeau prost pentru faptul că fuseseră dușmani în aventura care se încheiase.

Într-un tîrziu, cel mai grăbit dintre ei rupse tăcerea:

— Puteți cumva să-mi spuneți la ce oră am tren spre Lisabona în noaptea asta?

— Există cursa de patru și jumătate. Dar nu-mi spuneați că mîine dimineață mergeți s-o pețiți pe logodnica dumneavoastră?

Inginerul surîse cu amărăciune:

— Am spus, dar nu mă mai duc.

În românește de
CARMEN BANCIU

ANATOLI BAVÎKIN (U.R.S.S.)

O SEARĂ RATATĂ

Imi place nespus să mă recreez în chip civilizat. Să intru, adică, într-un mic restaurant, să ascult muzică, ce mai, să-mi tihnească și mie o seară.

Uite, chiar aseară se contura o asemenea posibilitate. Cîrciumioara în care intrasem era, trebuie să v-o spun, foarte drăguță, intimă, primitoare... Lista de bucate, mai ales, mi-a făcut o impresie grozavă, învelită cum era în coperți lucioase de-ți luau ochii...

Răsfoiam deci prezentabila listă de bucate. În vremea asta, un chelner tinerel mi se proțăpise alături — stîlp de telegraf. Uite-l ce zîmbet și-a lipit pe mutră, ce aere își mai dă, tîmpitul! Las' să stea smirnă-n fața mea, de-aia-i dau ditai bacșișul la urmă...

Fac comanda și adaug, nervos:

— Dar mai repejor. Că vă mișcați ca melcii!

„Oho, îmi ziceam în sinea mea, să zic merçi dacă tîndală ăsta-mi apare într-o oră!".

Aș, apare peste cinci minute și-mi pune sticluța cu vodcă-n față. Ba-mi mai zice și: „Serviți, vă rog!" Și iar zîmbește. He-he, parcă nu știu eu de ce rînjești! Ai pus în clondir cincizeci de grame în loc de-o sută. De unde: măsor cu păhărelul: fix o sută de grame! Aha, vasăzică ai botezat-o, deșteptule; să vezi unde-mi zăcea chimistul...

Mi-aduce și mîncarea. Tot în cinci minute. Păi sigur, șașlîkul ăsta o fi zăcînd de ieri uitat prin vreun cotlon... Îl înțep cu furculița — na-ți-o bună, carnea-i proaspătă, ba mai e și fierbinte... Curios lucru...

Nu-i nimic, nu-i nimic, îți dai tu în petic acuși! Nota de plată e piatra de încercare a oricărui ospătar. Cu mine și-a găsit nașul: mi-am notat pe fața de masă tot ce-am consumat și, alături, am trecut prețurile din lista de bucate. Consumația mea trebuia să coste patru ruble și șaptezeci și două de copeici fix. Acu' să te văd, tinere!

Îl chem și-i spun în zeflemea:

— Ei, hai, fă-mi socoteala.

Nu se poate: pe nota de plată scrie negru pe alb, exact ca pe fața de masă: patru ruble și șaptezeci și două de copeici.

Îi dau două bancnote de cîte trei. N-aștept restul, normal. Ce, nu mi ți-i cunosc eu pe ăștia?

Mda... numai că dumnealui scoate o rublă și douăzeci și opt de copeici, mi-i pune pe o farfurioară pe care mi-o întinde politicos, ba mai și adaugă: „Vă rugăm să mai poftiți pe la noi!"... și iar zîmbește.

A, nu, la asta nervii mi-au cedat:

— Ascultă tinere, te văd ditai zdrahonul, ar trebui să cari cărămizi pe șantierele patriei, nu să-ncurci locul pe-aici, îi dau eu un sfat prețios.

— Dar de ce, sună răspunsul, am terminat școala comercială.

— Hm, sînt sigur c-ai fost coada-cozii...

— Greșiți, am terminat școala cu diplomă de onoare.

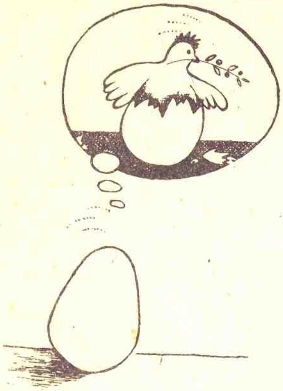
— Înseamnă că-n școala aia sînt niște profesori total incompetenți!

Și am plecat furios. Doamne, ce seară ratată! Și începuse atît de bine, de civilizat — cîrciumioară micuță, intimă, primitoare, listă de bucate în coperți lucioase de-ți luau ochii...

Păcat, mare păcat c-am dat de-un chelner atît de bizar...

În românește de
DENISA FEJES

MCRTICI KORIUN (U.R.S.S.)



PUIUL DE GĂINĂ

Spărgînd coaja oului matern
Veni pe lume puiul de găină.
E mic și peste puful lui se cern
Grăunți de aur mici, ca de lumină.

Dar puiul nu-mplini o zi măcar
Și admirînd cum tot cînta tăticu'
Ce-și fîlfîia aripile pe-un par,
Își spuse: – Tlag și eu un cu-cu-li-gu!

Doar numai să ajung pîn' la prichici
Și-acolo am să cînt pe note scurte
Și toate vor privi la mine-aici
Găinile cîte se află-n curte.

Am să le văd la mine, sus, cătînd
Cum ciocurile de mirare-și cască!

....

Dar puiul nostru ce și-a pus în gînd
Nu i-a fost dat de fel să izbutească!

Și-a dat el osteneala, dar în van
A încercat să zboare, nu-l ajută
Puterile, deși s-a repezit avan!
Acum se zbate jalnic, în derută.

Văzîndu-l, closca-i spune cu reproș:
– Pînă să cînți, mai este vreme încă,
Acum ești doar un viitor cocoș
Și ca să crești, ia boabe și mănîncă!

Și nu e bine, fiule, ți-o spun,
Și îi zîmbi, cu-n fir de soare-n gene:
– Nu ești deloc pe drumul cel mai bun
Cînd ai doar fulgi, să mi te umfli-n pene!

În românește de
VALENTIN DEȘLIU



VESELINOV (Bulgaria)

HERMAN DROBIZ (U.R.S.S.)

UN TRECĂTOR STRANIU

M-a oprit pe trotuar, atingîndu-mi curtenitor mîneca.

„Scuzaţi-mă, îmi permiteţi să vă pun o întrebare?"

„Bineînţeles, vă rog".

„Scuzaţi-mi, vă rog, deranjul, dar cît este ceasul?"

„Şapte şi un sfert. Dar de ce consideraţi că purtarea dumneavoastră este deranjantă?"

„Păi, vedeţi dumneavoastră, pentru a vă adresa rugămintea asta, au fost necesare cîteva secunde, am primit informaţiile de care am avut nevoie şi-acum îmi voi vedea în linişte de drum. În timp ce dumneavoastră veţi începe să meditaţi asupra incidentului, şi asta s-ar putea să vă ia o groază de timp. Poate dumneavoastră nu aveaţi de gînd să vi-l petreceţi în felul acesta — deci, nu este o impolitețe din partea mea?"

„Pur şi simplu nu înţeleg la ce mă voi gîndi atît de mult timp?"

„La motive, bineînţeles! Spre exemplu, de ce vă întreb cît este ora — să însemne asta că nu posed un ceas propriu?"

„Asta pare evident."

„Dimpotrivă! Poate că am un

AHMET SABUNCU (Turcia)



ceas, dar este defect. O să începeți să vă gîndiți de ce. O defecțiune din fabricație? Ori l-am scăpat pe jos? Sau s-ar putea să începeți să analizați cauzele dintr-un unghi total diferit: spre exemplu, de ce v-am adresat întrebarea dumneavoastră și nu altcuiva sau de ce am avut nevoie să știu ce oră este?"

„Astea nu-s, desigur, lucruri cu care merită să-ți bați capul. Poate vreți s-ajungeți undeva la timp".

„Să zicem, dar unde? La un film? La o întîlnire? Acasă, ca să prind începutul programului de la TV? În oricare din cazuri va trebui să vă gîndiți: ce genuri de filme îmi plac, la ce mă aștept de la programele TV. Pe scurt, ce gusturi am?"

„Scuzați-mă, dar de ce dracu' să-mi bat capul cu așa ceva?"

„Dîndu-vă seama că nu vă pasă deloc, în mod inevitabil vă vor trece prin cap alte gînduri — despre persoana dumneavoastră proprie. De ce sînteți indiferent față de soarta unui trecător ocazional? Poate că, în general, oamenii vă sînt indiferenți. În acest caz, care sînt rădăcinile egoismului dumneavoastră? Copilăria, cum se întîmplă atît de des? Apoi veți începe să vă priviți retrospectiv întreaga viață..."

„N-am de gînd să meditez nici asupra dumneavoastră nici chiar asupra mea!"

„Cît vă invidiez! Eu, în schimb, voi merge mai departe și sînt sigur că mă voi gîndi... De ce v-am abordat exact pe dumneavoastră. De ce mi-ați răspuns. De ce ceasul dumneavoastră merge exact în timp ce eu n-am decît o groază de necazuri cu al meu. Și, lucrul cel mai important: la ce-mi trebuie să știu cît este ceasul? Și asta mă duce la faptul că trebuie să mă gîndesc retrospectiv la cîteva lucruri..."

În românește de
DAN BRUDAȘCU

VOVA ŞI EINSTEIN

ALEXANDR EROKHIN
(U.R.S.S.)

JURNAL INTIM

Săptămîna tecută, în curtea grădiniței nr. 6, a răsunat o explozie asurzitoare. Martorii au observat un bulgăre de foc ce s-a ridicat rapid spre cer și a dispărut în nori. La fața locului s-a găsit o lopățică de copil și un caiet ars ușor pe margini, aparținînd unui oarecare Vova Bukin. Lectura lui a dezvăluit că era vorba de un jurnal. Iată cîteva pasaje din el.

18 iunie

Astăzi am împlinit trei ani. Am început să țin un jurnal. Singurătatea, fără-ndoială. N-am pe nimeni cui să-i împărtășesc gîndurile.

24 iunie

Am citit **Decameronul** de Boccacio. E scris într-un stil primitiv și plictisitor.

2 iulie

Am găsit într-un dulap manualele fratelui meu mai în vîrstă. Se găsesc uneori și lucruri interesante

11 septembrie

Azi bunica m-a luat pe genunchi și a început să-mi povestească o poveste în care era vorba de un lup și de iezi. După ce am ascultat-o puțin, i-am spus că la Darwin toate astea sînt expuse cu mult mai multă logică. Bunica m-a privit tare mirată.

30 septembrie

Azi, în curte, Mașa (cea de la apartamentul 7) m-a chemat să joc șotron. Mai bine să nu mai vorbesc...

2 octombrie

Am aflat ceva teribil. Mașa are cu două săptămîni mai mult decît mine.

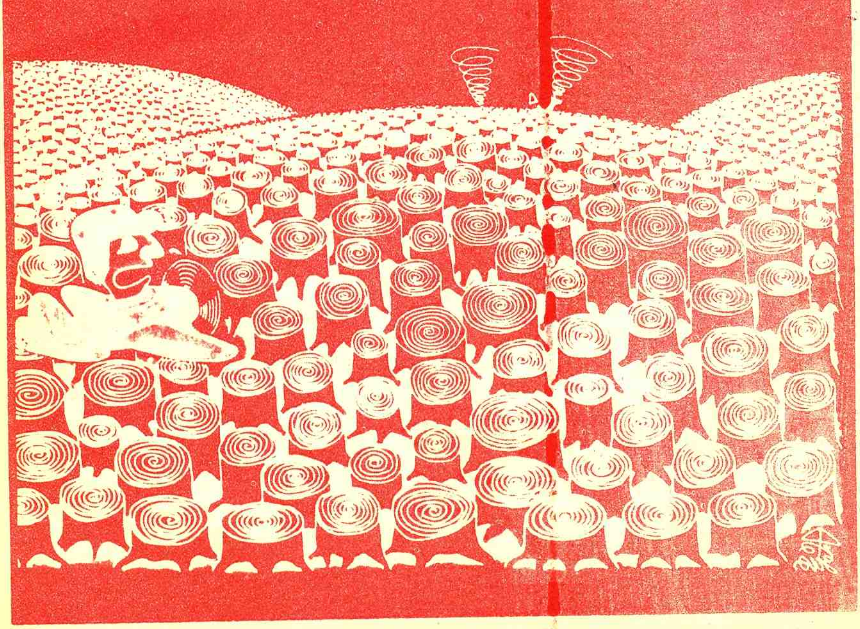
4 octombrie

Cu Mașa am terminat. Drumurile noastre s-au bifurcat. I-am arătat cartea mea de căpătîi „Mecanica cuantelor" și ea s-a apucat de plîns văzînd desenele îngrozitoare pe care aceasta le conține. Într-adevăr, sîntem diferiți. Începînd de azi mă consacru definitiv științei.

16 decembrie

Azi am citi mult.

KOJI KASANE (Japonia)



6 ianuarie

Vecina a venit s-o vadă pe mama. Au vorbit mult despre dezvoltarea precoce a copiilor. Ce-o fi aia?

23 ianuarie

$E=mc^2$. Curios. Trebuie să verific.

7 februarie

Einstein are dreptate!

19 februarie

Și dac-aș încerca eu însumi? E seducător...

22 februarie

Am demontat televizorul. Mama a bombănit, dar tata era satisfăcut de interesul pe care-l am față de tehnică. Dar, oricum, m-au pus la colț.

13 martie

În ultimele zile am demontat consecutiv frigiderul, aparatul de radio, aspiratorul și mașina electrică de ras a tatii. M-au pus la colț. Tata a hotărît să-și lase barbă. Și-a dus mașina sa Jiguli în garajul unchiului Petia, în celălalt capăt al orașului. Ca revanșă, cutia de viteze e aproape demontată.

1 aprilie

Am scris în întuneric, așezat sub masă. Toți mă caută înnebuniți prin apartament. Din neatenție, am provocat un scurtcircuit încărcînd bateriile de alimentare.

17 aprilie

Am calculat itinerariul. Precizia lasă de dorit. Mai am de muncit.

20 mai

Azi am început montarea navei în curtea grădiniței. Sașa și Kolea mi-au dat o mînă de ajutor. Nu le-am spus nimic despre planurile mele. Ei cred că ne jucăm. La fel și adulții.

17 iunie

Plecarea va avea loc peste cîteva minute. Am în urma mea un an de muncă intensă. Acum esențialul este ca etajul al doilea să funcționeze. Mîine e aniversarea mea... Cu siguranță că mama va face o plăcintă cu prune... Oh! Iat-o pe educatoarea noastră! 5, 4, 3, 2, 1, 0...

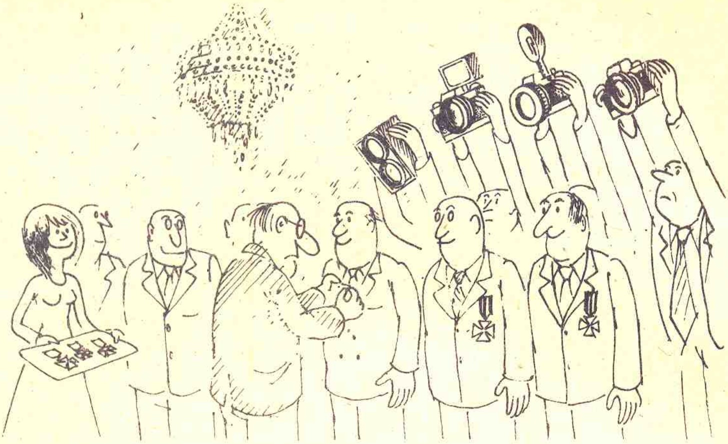
Aici se întrerupe jurnalul lui Vova Bukin.

În românește de
DAN BRUDAȘCU

POL DEVALR (Belgia)

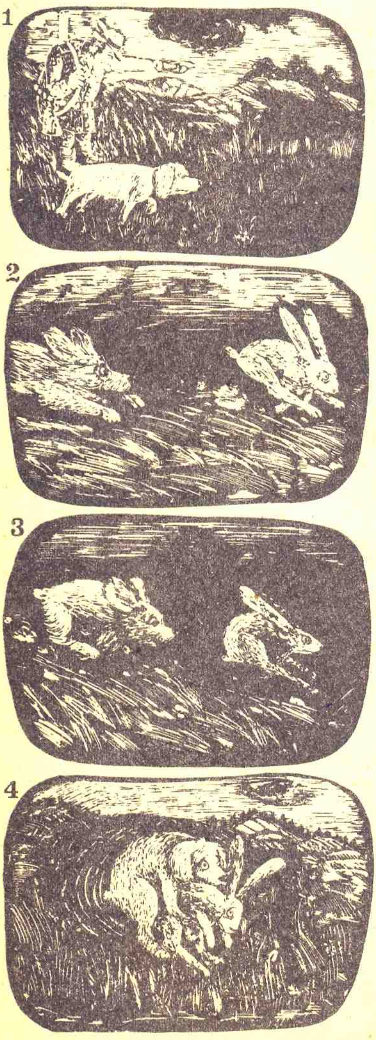


ZBIGNIEW JUJKA



REVISTA 'Szpilki' (POLONIA)

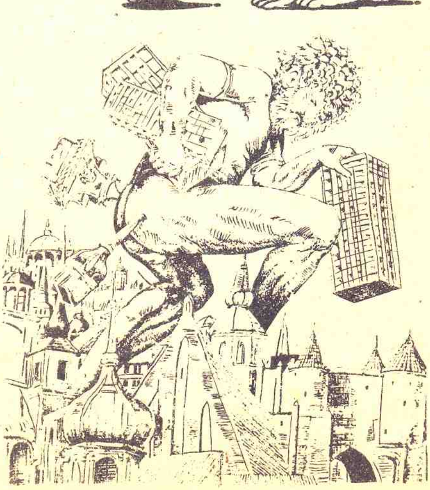
JULIAN BONDANOWICZ



EDWARD LUTCZYN



ANTONI CHODOROWSKI



VITAUTE JILINSKAITE (U.R.S.S.)

PÎNĂ LA REVEDERE

Iubitule!

Ai plecat şi, acasă, deodată, totul a devenit plictisitor şi trist iar eu nu-mi puteam găsi locul. Priveam la fotoliul gol din faţa televizorului iar inima mi se strîngea ca într-un cleşte. Un singur lucru mă linişteşte: tu, în vremea asta faci baie, faci sport, citeşti — într-un cuvînt, îţi îmbunătăţeşti starea fizică şi sufletească...

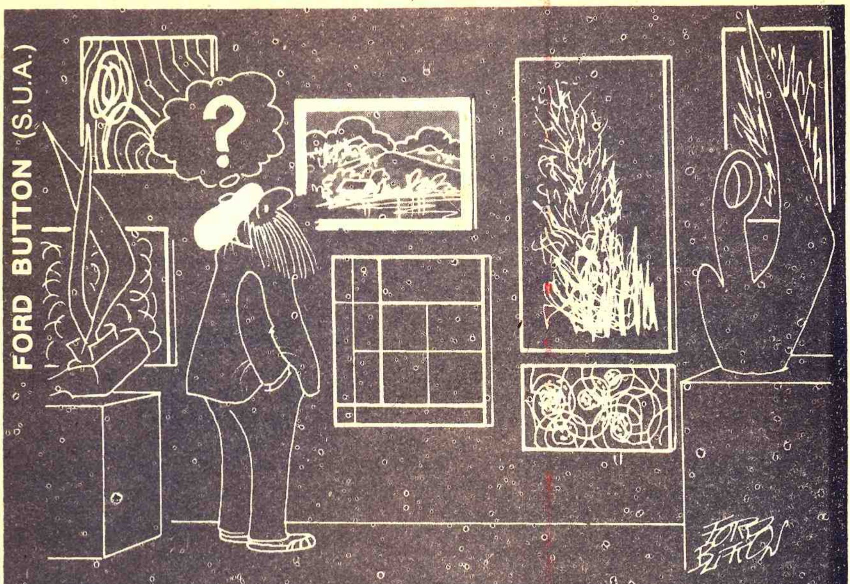
Pe cînd eu? Pentru a-mi înăbuşi tristeţea singurătăţii am înşfăcat mătura, cîrpa, aspiratorul, am deschis toate dulapurile, comodele, servantele şi... mare mi-a fost mirarea cînd am văzut în lada de pantofi ghetele tale de sărbătoare! Totul mi-a devenit clar atunci cînd nu mi-am găsit la locul lor, proprii mei pantofi. O întîmplare de groază. Acum, o lună întreagă, cît vei sta tu la odihnă, voi fi lipsită de pantofii mei preferaţi!

Am continuat cu dereticatul şi, deodată... altă surpriză! Dar tu, fără îndoială ştii deja despre ce e vorba: pantalonii tăi, velur din import, ăia care-ţi întinereau atît de mult mutra ta nu prea tinerică şi, împreună cu ghetele acelea cu toc înalt, dădeau un aspect longilin picioarelor tale scurte, în loc să te însoţească în concediu, atîrnau cuminţi în dulap. Să fie oare un miraj? Da' de unde, nu era nici un miraj! Pur şi simplu, în timp ce-ţi făceam geamantanul s-a reîntors acasă de la şcoală draga noastră Laimute şi şi-a aruncat ginşii săi vechi din velur pe acelaşi scaun unde erau şi ai tăi iar eu, din grabă şi fisticeală, i-am încurcat între ei şi astfel tu ai plecat cu unicii ginşi ai unicei noastre fiice! Biata fată! A fost aşa de amărîtă că nu mi-a rămas altceva de făcut decît să-i duc pe ai tăi la croitor, aşa originali cum erau, ca să-i transforme pentru ea.

Venindu-mi în fire după toate aceste surprinzătoare descoperiri, am continuat să fac ordine, fără să bănuiesc măcar că marea surpriză abia acum va veni. După cum glăsuieşte vechea înţelepciune populară, dacă primul nasture l-ai încheiat greşit, atunci şi toate celelalte vor fi în-



MARCELO LAURENCZO (Argentina)



cheiate tot cum nu trebuie.

...Și acum, fi atent. Scot eu din sertarul comodei un sac de celofan — știi, acela în care țineam vechea uniformă de pompier a tatălui tău, cu casca aceea strălucitoare de alamă — deschid, dragă, sacul și... îngrozitor! În locul uniformei de pompier găsesc costumul tău elegant, frumos și nou, pe care ți l-ai cusut special pentru concediu. Ce lanț uimitor de coincidențe și stranii întîmplări! Mai ceva ca treaba aia cu triunghiul Bermudelor! Să-nnebunești, nu alta!

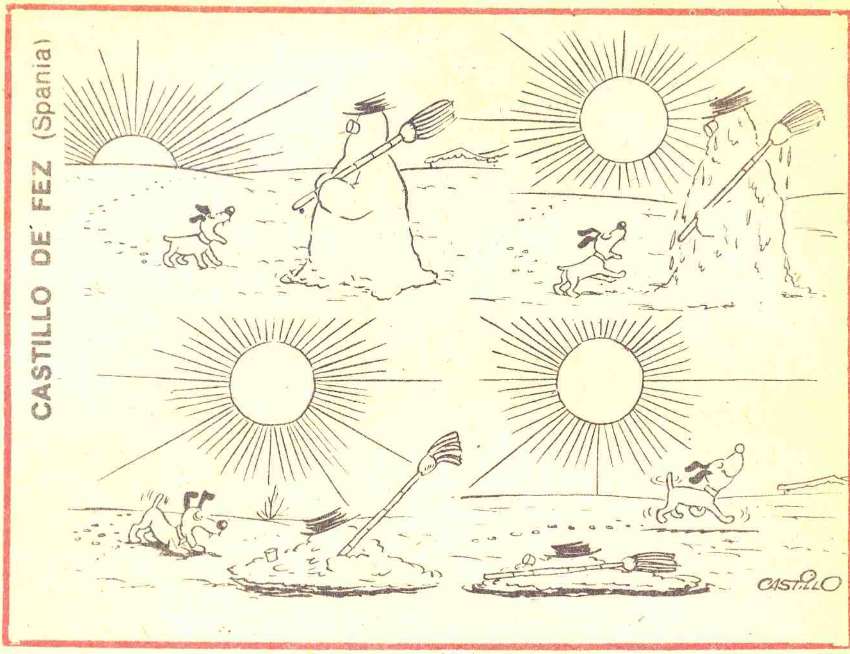
Crede-mă, nu m-aș fi mirat mai mult dacă ar fi apărut din sacul acela un omuleț verde, extraterestru, sau secretara ta cea roșcovană. Dar chiar în momentul următor judecata lucidă a învins. Ea mi-a spus că secretara ta n-are ce să caute în sac, din moment ce ea, în acest timp, își face concediul în aceeași stațiune unde, întîmplător desigur, te afli și tu. Dacă stăm să judecăm, prezența costumului tău elegant în sac avea o logică. Pregătindu-mă să ți-l pun în valiză m-am temut să nu se șifoneze pe drum și — de aceea — l-am băgat în sacul de celofan, același sac în care înainte se aflase uniforma tatălui tău. Dar din grabă și emoție, (doar nu tu însuți mă alinți spunîndu-mi „împrăștiato"?) le-am încurcat. Dacă ai fi văzut cît de mult m-a indispus chestia asta: ce se va întîmpla dacă tatălui tău îi va da prin cap să arate cuiva relicva aceea? Ce se va întîmpla?!

Și totuși sînt puțin neliniștită că te-am lăsat să pleci la drum în trening și tenişi, ca să nu mai fii nevoit să te schimbi în tren. Cine și-ar fi putut imagina că geamantanul acela își va schimba conținutul într-un asemenea hal? Bine măcar că ți-a rămas mustăcioara pe care ți-ai lăsat-o special pentru concediu și cravata aceea elegantă. Îmi închipui ce minunat se vor armoniza cu casca de alamă, dacă cumva ai de gînd să faci o vizită pompierilor de acolo, pentru a le transmite salutul tatălui tău.

Dar de ce m-oi fi apucat eu să flecăresc despre haine (ai avut întotdeauna dreptate, de o mie de ori ai avut dreptate, cînd ziceai că sînt o „sclavă a lucrurilor")? Închei cu speranța că treningul te va ajuta să-ți păstrezi o excelentă formă fizică, sănătatea și agerimea, energia tinerească. Poate chiar te vei întoarce acasă mai devreme. Pentru că, dacă ai de gînd să te întorci chiar la termen și nu mai devreme, atunci ai să găsești casa încuiată, doarece și noi plecăm la odihnă.

Pînă la mult așteptata și fericita reîntîlnire, te îmbrățișează fierbinte, a ta, iubitoare...

În românește de
ANATOL GHERMANSCHI



CASTILLO DE FEZ (Spania)

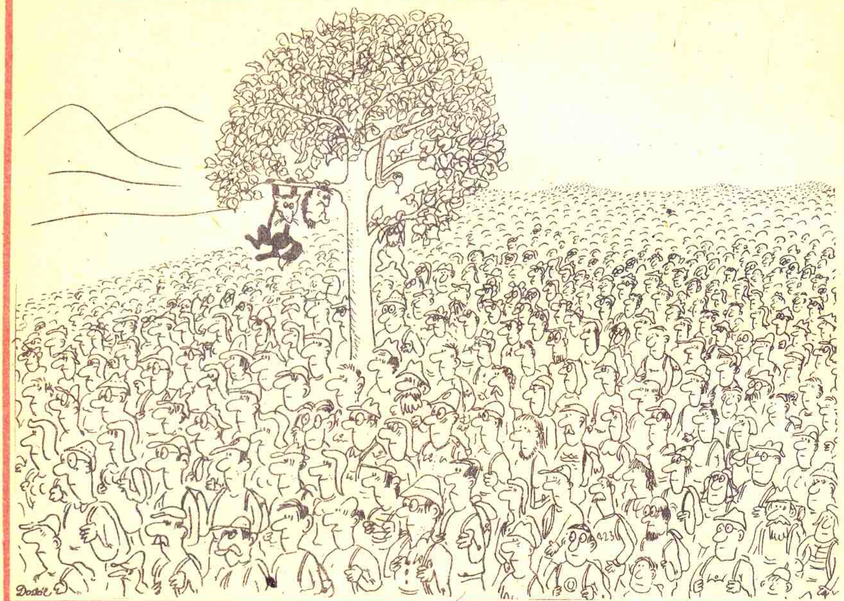
AZORÍN (JOSÉ MARTÍNEZ RUIZ) (Spania)

ÎN CONCEDIU

Victor și Amalia — cei doi mari actori — mi-au scris: „Cînd vei pleca în vacanță să ne faci și nouă, în trecere, o vizită." Eu le-am răspuns: „Zilele astea voi pleca din Madrid; nu știu exact cînd. Voi rămîne cu voi cîteva ore, între două trenuri". Am plecat din Madrid cu un expres, noaptea. Am dormit bine în tren. A doua zi de dimineață, liniștit și odihnit, am ajuns într-o mică gară. Mi-am lăsat acolo bagajele și m-am îndreptat spre casa prietenilor mei, care se afla în cîmp. Ziua era proaspătă. Cerul, încărcat de nori cenușii, lăsa să cadă o lumină suavă, argintie. Și cîmpia, cu ondulări dulci, se întindea verde, bogată, pînă la munții îndepărtați unde ceața, bucăți de ceață, fîșii de ceață se destrămau încet pe piscurile cenușii, lăsînd pe ici pe colo bucăți și bucățele subțiri. Eu mergeam încet, pe un drumeag răsucit, mărginit de tufe crețe de muri. Știam unde se află casa. O pădure deasă o înconjura și frunzișul umbros forma, pe grilajul din jur, între barele groase de fier, o podoabă de frunze proaspete și grase. Printr-o deschizătură a covorului verde am privit în grădină. Victor stătea într-un fotoliu de răchită și în fața lui, pe o măsuță, avea o grămadă de cărți.

M-am oprit o clipă. Liniștea — cum spunea Cervantes — era „minunată". Din cînd în cînd trilul unei păsări răsuna argintiu în atmosfera de liniște profundă. Casa prietenului meu, ilustrul actor, se arăta senină, placidă. Cîteva zile în aer liber, în oxigenul dătător de viață, fuseseră de ajuns pentru a elibera chipul de ușoara paloare a nopților pierdute. Și, desigur, gestul, mimica, toate mișcările marelui actor nu mai aveau acea vioiciune bolnăvicioasă, acea repeziciune nervoasă, acea bruschețe pe care o dă oboseala după o muncă îndelungată și istovitoare. Îmi priveam prietenul printre frunze; actorul citea, lăsa cartea, se gîndea, lua din nou volumul... Am tras de șnurul

JAROSLAV DOSTAL (Cehoslovacia)



clopoțelului; clinchetul metalic răsună vesel. Chiar Victor veni să deschidă. Ne-am îmbrățișat amical și am început să pălăvrăgim. Amalia, soția lui Victor, se afla prin casă și urma să vină dintr-o clipă în alta.

În liniștea cîmpiei, printre copacii verzi, sub un cer noros cu o lumină cenușie și suavă, clipele se scurgeau plăcut. Vîltoarea pasiunilor — perfidii, rivalități, trădări, ingratitudini — era foarte departe. Parcă nici Victor n-ar mai fi ieșit din izolarea aceasta fericită pentru a călca iar scena, nici eu pentru a mînui din nou pana spre a scrie, neobosit, povestiri, dialoguri, cronici, romane, comedii. Trecu o jumătate de oră și apăru în capul scărilor de la intrarea principală Amalia, minunata actriță. Ezită o clipă înainte de a coborî scara. Și la dreapta și la stînga, sub cerul plumburiu, se întindea podoaba splendidă a rămurișului. Amalia ezită o clipă și începu să coboare încet, grav, scara. Eu am rămas puțin surprins observînd reținerea pe care prezența mea o trezea actriței. Apropierea de mine, de prietenul meu drag nu părea, prin încetineală și solemnitate, potrivită împrejurării. Actrița se apropia de noi încet. Ca mine, poate cu aceeași uimire, Victor își observa soția. Era ceva în atmosferă care nu era normal și obișnuit. Am salutat-o și eu pe actriță. Cuvintele Amaliei erau măsurate și grave. N-am putut nici Victor nici eu să ne reprimăm o mișcare de surpriză. Da, da, neîndoios se petrecea ceva. Victor își privea soția în liniște. Amalia tăcea. Tăcea și ținea în mînă o batistă subțire și în această batistă ascunsă, părea din cînd în cînd că se aude zgomotul ușor al unei hîrtii mototolite.

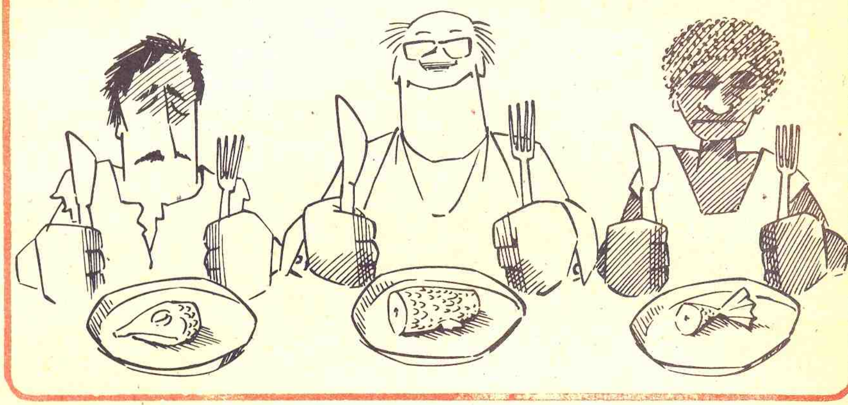
— Ce s-a întîmplat, Amalia? — spuse, în sfîrșit, marele actor.

— Nimic..., nimic... Nu-i nimic — răspunse Amalia.

A spune „nu-i nimic" în aceste momente de incertitudine, de indispoziție nedefinită, înseamnă a spune totul, sau cel puțin să începi s-o spui. Printr-un „nu-i nimic" încep marile scene dramatice. Un „nu-i nimic" este începutul tragediei. Toate durerile intime, supărările neconfesate, tragedia personală a unei femei sînt rezumate, sintetizate într-un „nu-i nimic". Da, aici se întîmplase ceva. Victor ghicea asta. Eu începeam să deplîng — nu eram eu de vină — faptul că sosisem în acest moment familial dificil. Toți trei tăceam. Tăceam, iar trilul păsărelelor răsuna în vastitatea verde și gri a cîmpului și a cerului.

— Da, Amalia; da, Amalia — spuse Victor în sfîrșit. Se întîmplă ceva, spune-mi. Pepe e om de încredere. Vorbește, poți să vorbești.

ALFRED SMOLINSKI (Suedia)



Nu îndrăzneam sa spun nimic; priveam în tăcere, acum întristat, la superba actriță. Aceasta continua să tacă și Victor insista. O mișcare bruscă făcu să se audă foșnetul hîrtiei pe care neîndoios o ascundea în batistă. Ochii Amaliei începură să se umple de lacrimi. Deodată, instinctiv, privirea lui Victor se opri pe ghemotocul batistei pe care actrița îl avea în mînă. Și dintr-odată, marele actor se ridică. Eu nu văzusem niciodată la teatru, cînd dădea ilustrul actor vreo reprezentație, o asemenea mișcare elegantă și violentă totodată, nici o asemenea expresie de neliniște, incertitudine și groază. Fără să vreau asistam la un spectacol unic, minunat. Și în sinea mea îmi spuneam că niciodată arta imitației nu putea ajunge unde ajunsese acum realitatea însăși. Încet, cu pași măsurați, cu ochii largi deschiși, cu mîinile întinse, Victor înainta spre Amalia.

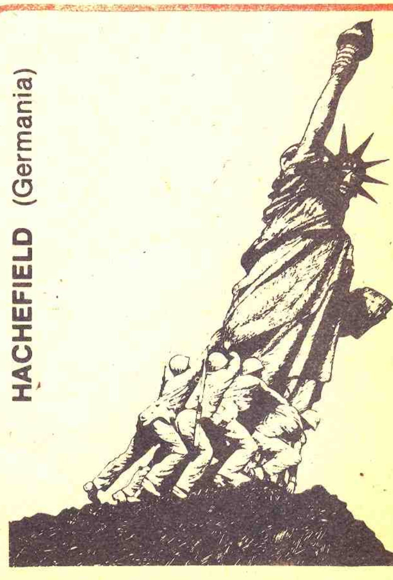
— Ba da, Amalia, ba da; se întîmplă ceva. Ai ceva ascuns în batistă — spuse actorul.

Și actrița nega, implora. O lacrimă îi alunecă pe obraz.

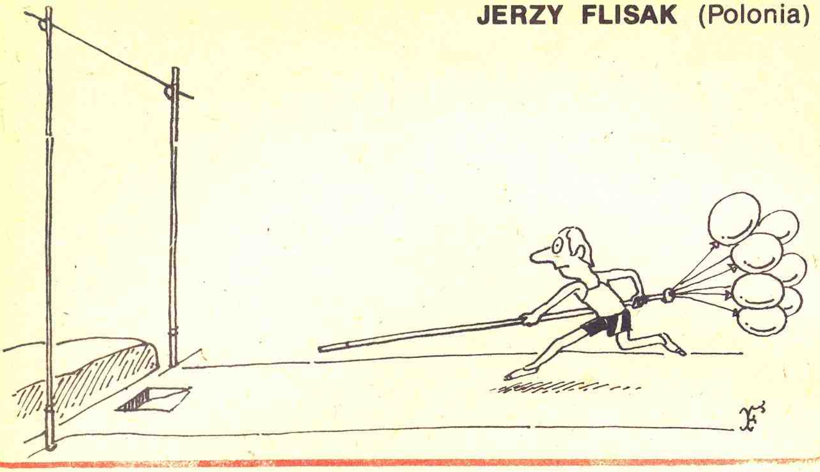
Nu încăpea nici o îndoială. O nenorocire, o mare supărare se produsese. Telegrama aducătoare de vești se afla acolo, ascunsă în batista actriței. Treceau clipe groaznice. Chipul actorului se schimba de la incertitudinea vagă la teroarea sigură. Mîinile se întinseră spre batista actriței. Marele don Antonio Vico — care și-a mișcat cel mai bine brațele în scenă — n-a ajuns desigur niciodată să întreacă acest joc al brațelor în momentul acesta de tulburare a prietenului meu, Victor. Și încă o dată, la fel cum admiram măiestria incomparabilă a realității — suprema maestră în artă — deplîngeam venirea în casa prietenilor mei într-un asemenea moment critic.

Se scurgeau clipe îngrozitoare. În sfîrșit, cu blîndețe dar hotărît Victor luă batista Amaliei. Actrița scoase un strigăt; un strigăt ascuțit, sfîșietor. Victor, după ce desfăcu telegrama, începu s-o citească. Niciodată, dar niciodată la teatru nu am văzut ceva asemănător. Asemănător expresiei feței, respirației gîfîitoare, crispării mîinilor, tremurului picioarelor marelui actor în timp ce citea telegrama fatală. Și apoi, cu un gest lent, tragic — în timp ce Amalia plîngea — lăsă hîrtioara al-

HACHEFIELD (Germania)



JERZY FLISAK (Polonia)



bastră pe măsuță, se așeză pe fotoliu, își lăsă bărbia în piept, își ascunse fruntea în mîini, cu coatele pe masă. Acest mare artist întruchipa minunata imagine a durerii. Spectacolul, atît de măreț, atît de frumos în dureroasa sa realitate, nu putea apărea de multe ori pe scenă. Eu nu știam ce să spun; m-am ridicat tulburat, cu inima străpunsă de durere; m-am ridicat și m-am apropiat de Victor. I-am pus amical mîna pe umăr. Actorul era complet absent; își înălță capul și mă privi ciudat, nesigur. Atunci i-am văzut în ochi toată acea inconștiență, insensibilitate și stupidă toropeală pe care tulburarea, durerea intimă și profundă le pune în sufletul nostru. Tot teatrul tragic,

TOMASZ KOSYRA (Australia)



de la Sofocle la Shakespeare, de la Shakespeare la Ibsen se afla în acea privire pe care Victor o plimba peste mine.

Și deodată marele actor scoase un zgomotos hohot, bătu din palme și strigă:

— Hei! Lucia, o sticlă de șampanie!

În capul scării apăru o fată cu o sticlă și cîteva cupe pe o tavă. Amalia rîdea; Victor veni spre mine și mă îmbrățișă rîzînd.

— Nu se poate opri — spuse actrița; ne-am luat un concediu de o lună și nu poate uita teatrul.

— Iartă-mă, Pepe! — exclamă rîzînd Victor. Am teatrul în sînge. Îl iubesc cu pasiune.

— Și eu la fel! — strigă Amalia.

— Bravo, bravo! — exclamai eu la sfîrșit.

— Nu se poate stăpîni — repetă actrița. În fiecare zi cînd vine cîte un prieten să ne viziteze, Victor născocește o farsă.

Cupele erau umplute.

— Pentru artă! — stigă Victor, ridicînd o cupă.

— Pentru artă! — am repetat Amalia și cu mine.

— Sînt pe cale de dispariție actorii care iubesc cu adevărat teatrul! — spuse Victor. Altă cupă. Pentru teatrul antic și pentru cel modern!

— Pentru teatru în general! — l-am secondat Amalia și cu mine.

— Și am băut vinul limpede și auriu, în fața peisajului verde, sub cerul cenușiu, în lumina argintată, suavă.

În românește de
DOINA LINCU

ROBERT FFORYCE
(Republica Sud-Africană)

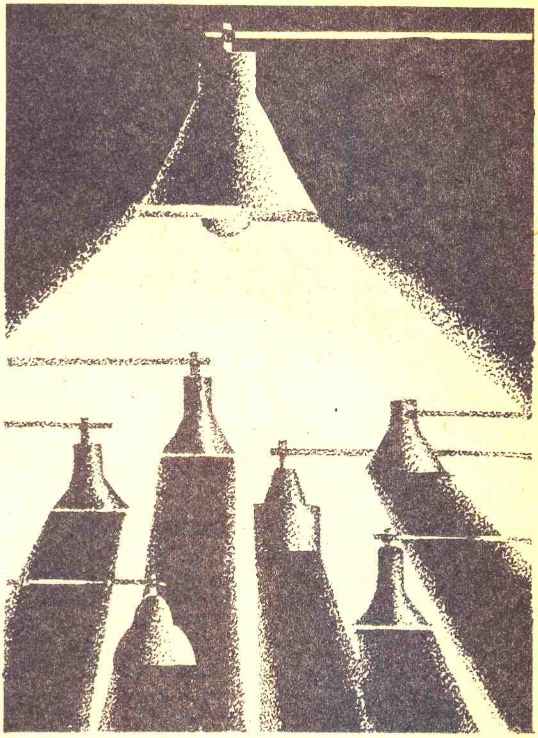
RĂTĂCIT ÎN JUNGLA NUMERELOR

Nu, nu că n-aș ști unde mă aflu sau cum să ajung acasă de aici, ci pur și simplu m-am rătăcit undeva, de-a lungul drumului.

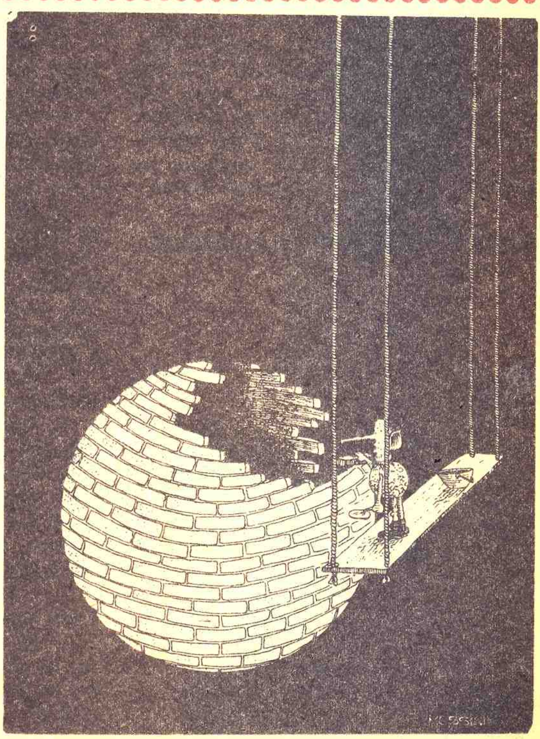
Să mă explic: M-am născut cu un nume suficient de distinct, la care s-au adăugat două prenume cu nimic ieșite din comun. În privința aceasta dețin dovezi inatacabile. În timpul copilăriei am fost dezmierdat în tot felul, iar la școală am căpătat cîteva porecle, unele dintre ele dorindu-se foarte caraghioase.

În momentele ei de tandrețe, nevastă-mea mi se adresează într-un fel anume (și în nu știu cîte feluri atunci cînd e supărată), în timp ce copiii îmi spun „Tăticule", în față și „Babacul", în spate. Există, probabil, vreo 15 versiuni/ substituiri ale numelui meu la care m-am obișnuit să răspund.

Atîtea alternative, ați crede, sînt mai mult decît de ajuns pentru orice persoană. Dar, nu, spre groaza mea descopăr că reprezint o sumedenie de numere



SILVA PARDOVA (Bulgaria)



CLAUDIO ROSINNI (Argentina)

REŞAT NURI GÜNTEKIN (Turcia)

SERVITUTIILE CASNICE

De obicei sînt un bărbat liniştit, blajin. Dar la o lună, la un an o dată îmi ies din fire pentru un lucru de nimic şi-atunci mă leg de orice, devin certăreţ, mă ambalez şi spun vrute şi nevrute. Fireşte, în timpul crizei, provoc multe neajunsuri celorlalţi şi, în nouăzeci şi cinci la sută din cazuri, tot mie îmi fac cel mai mult rău. Aşa s-a întîmplat şi cu cearta iscată între mine şi nevastă-mea iarna trecută.

Pentru un nasture cusut pe dos stîrnisem atunci un tărăboi groaznic. Din nefericire şi Hasibe, soaţa mea, are o guriţă!... ce nu ne-am zis, şi eu şi ea! Pînă la urmă, mi-a scăpat o vorbă grea. „Te repudiez! Afară din casa mea!" am ţipat la iubita mea nevastă.

Hasibe nu s-a speriat, n-a leşinat, nu m-a implorat căzîndu-mi la picioare. Dimpotrivă. Fără să-şi piardă cumpătul, mi-a replicat neînduplecată: „Să ştii că-s chiar mulţumită că m-ai repudiat. Numai că din casă, tu ai să ieşi, nu eu. E proprietatea mea!" A trebuit să-mi strîng lucurile şi să plec.

N-am dat bine colţul străzii şi m-au şi năpădit regretele. Nevastă-mea avea o casă modestă şi cîteva lucruşoare. Să părăseşti o femeie ca ea pentru un fleac însemna o pată atît pe conştiinţa, cît şi pe onoarea mea de bărbat. De aceea m-am şi întors fără să pierd timpul. Bat la poartă. Hasibe apare la fereastră şi strigă de-acolo:

— Cine sînteţi? Ce doriţi?

— Cine sînt?! Ce doresc! Probabil că necazul pentru ce s-a petrecut între noi te-a buimăcit şi pe tine, ca şi pe mine. Nu-ţi mai recunoşti bărbatul, iubita mea soţioară?

— Care bărbat?! Eu sînt o femeie singură... Nu ştiu cine eşti... Haide, vezi-ţi de drum!

Şi a închis fereastra. Am insistat, am implorat-o, am ameninţat-o. Zadarnic... Zadarnic...

Cincisprezece zile m-a perpelit Hasibe. Cîte eforturi incalculabile am făcut în răs-





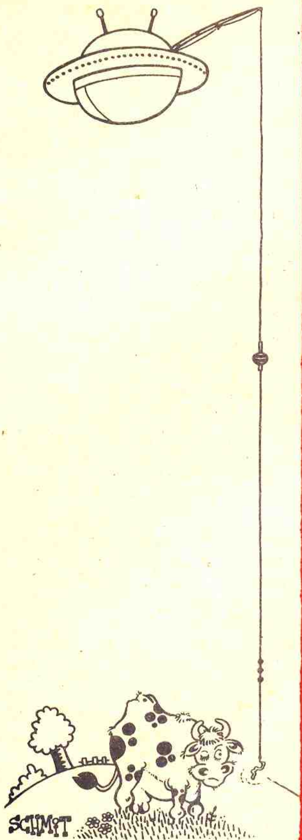
pentru o sumedenie de oameni. Aceştia, pe rînd şi fără să-i rog, m-au silit să accept cîte un şir de cifre, fără nici o legătură între ele, iar acum sînt condamnat să rămîn un număr sau altul pentru totdeauna. Numele meu, pe care l-am cultivat cu atîta grijă toţi anii aceştia, e doar un amănunt întîmplător, lipsit de absolut orice însemnătate. De fapt, cînd, disperat, îndrăznesc să-l pomenesc în faţa lor, sînt oprit imediat, cu un gest categoric, de parcă aş încerca să mă iau cu altă vorbă.

Numărul meu de buletin diferă de cel al paşaportului, ca de altfel şi de cel al impozitului pe venituri.

Numărul meu de la circa medicală, înscris cum se cuvine în toate registrele posibile, nu e niciodată suficient: fiecare doctor, optometrist, specialist din policlinică sau din spital, îmi atribuie, cu generozitate, o altă serie de numere.

Magazinul de articole de menaj, florăria, staţia service, farmacia —

DUNLOP SCHMIT
(Franța)



nici nu le mai țin socoteala — sînt la fel de risipitoare.

Tarifele și taxele pentru apă (nu și pentru lumină), dintr-un motiv sau altul, se împărtășesc din același număr, dar companiile de asigurări fac o adevărată artă din a da cîte un număr pentru fiecare rată achitată din polița de asigurare.

Actul de ipotecare, acțiunile și contul meu de economii, aflate toate la aceeași sucursală a aceleeași societăți, au numere diferite, fără a mai aminti acea „secretă" însușire de cifre pe care trebuie să o introduc în calculator, ori de cîte ori vreau să folosesc o carte de

timpul ăsta! În sfîrșit, într-o zi, mi-a trimis printr-o rudă a ei următoarea misivă: „Accept să-ți fiu din nou soție dar numai cu o condiție: să iscălești angajamentul pe care ți-l trimit. Altfel, inutil mă mai cauți".

Cu ochii ieșiți din orbite, citesc: „Cu convingerea că trebile din afara casei sînt mai mult o distracție decît o muncă, faptul de a lăsa în spinarea femeii gospodăria, e o nedreptate socială. Ca atare, începînd cu data la care mă recăsătoresc cu fosta mea soție, mă angajez să iau asupra mea următoarele treburi casnice: scosul apei din puț, dereticatul, spălatul vaselor. Semnătura".

La început m-am revoltat. Apoi însă, am stat și m-am gîndit: femeile sînt niște ființe ca niște termometre extrem de sensibile. Așa după cum moda vestimentară și a umbrelelor străbate cu viteza luminii lumea lor, de la un capăt la altul, și acum a venit, pesemne, rîndul modei de a pretinde pentru orice fleac hîrtii oficiale, semnate în bună regulă. Ce să-i faci? Acuși ca ne învoim și pe parcurs, mai vedem noi. Sigur că se va găsi o modalitate să anulăm angajamentul.

Mi-am pus semnătura cu parafă: Ali Murat și, după două zile, ne celebram din nou căsătoria legală.

Cea de a doua lună de miere a căsniciei noastre nu semănă deloc cu prima. Îmi venea tare greu să execut condițiile din angajament. De cîte ori mă vedeam încins cu șorțul, în mînă cu găleata cu apă sau mă-



Din revista „LE CANARD ENCHAINE"

tura, mă și înfuriam, mă și amuzam pe socoteala evoluției mele: iată-mă în postura de proaspătă gospodină care, după ani îndelungați și-a găsit, în sfîrșit, vocația.

Trecuse așa o săptămînă. Dar supărarea nevesti-mii nici gînd să slăbească. „Vom respecta întocmai angajamentul, pînă la moarte. Dacă-ți convine, dacă nu..." îmi spunea ea. „Femeie, eu, în stilul ăsta, nu rezist mai mult de-o lună... Și munca în casă, și în afara ei mă doboară. Haide, renunță la ideea ta fixă. Eu o să mor și-ai să rămîi văduvă" o rugam. Dar Hasibe nu era făptura care să cedeze, mai ales că, în fine, își găsise acum, și încă pe gratis, o slujnică bună la toate.

Într-o zi, pe cînd scoteam apă din puț, s-a întîmplat un accident. Găleata s-a agățat de ceva, am tras cu putere ca s-o desprind și... dusă a fost.

— Nepriceputule! s-a năpustit nevastă-mea la mine, cu furie. Nu ești în stare de nici o treabă ca lumea! Rușine să-ți fie!

— Ție să-ți fie rușine! i-am ripostat eu. Ce, eu sînt vechi în meseria asta de servitor ca să-mi pretinzi îndemînare?

După un schimb de cuvinte tari, Hasibe mi-a adus o cange:

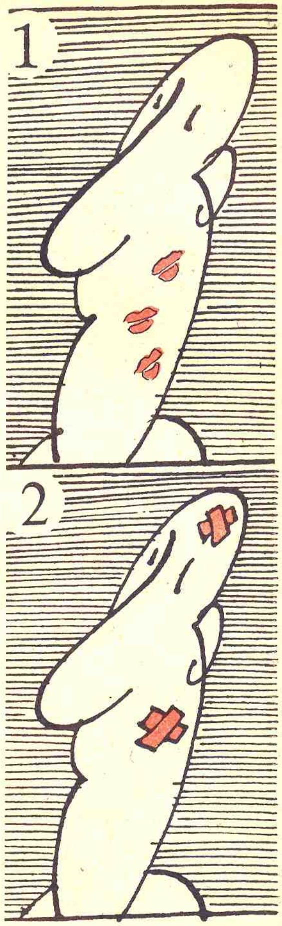
— Haide, scoate imediat găleata!

— Nu, m-am împotrivit eu, stăpînit dintr-o dată de o nestăvilită pornire de a mă opune, în angajament nu e trecută și scoaterea găleții din puț.

Două ceasuri și jumătate s-a chinuit Ha-



IVAILO NINOV (Bulgaria)



credit. Acest ultim număr nu e valabil pentru casierul automat de la banca de care aparțin, unde contul meu are un alt set de numere, pentru totdeauna cu mult mai mari față de sumele pe care pot să le depun.

Nu știu dacă a mai rămas vreo latură a vieții mele care să nu fie contaminată de acest virus numeric. Crescînd într-o societate mai mult a cuvintelor decît a numerelor, situația aceasta mi-a creat nenumărate probleme.

Nu fac niciodată caz atunci cînd numele meu nu este scris corect, cum se întîmplă de obicei, dar cerul să mă aibă în pază dacă

omit sau schimb un singur număr din oricare din aceste serii sacre.

Achit un cont, dar suma rămîne în suspensie pe extrasele din cont, iar eu devin victima unei răzbunări cumplite pînă cînd arăt cecul, depus și onorat la timp. „A, calculatorul a ales alt număr", sînt anunțat, fără nici un fel de scuze. Sau, pe un ton vesel: „A, dar acesta nu este numărul dumneavoastră!"

Luptîndu-mă să supraviețuiesc în acest război limitat cu numerele, mi-am tot repetat că trebuie să existe un mod de a face ordine în haosul personal. Chiar dacă nu am nici o afinitate pentru numere, am, totuși, o logică sănătoasă și, pînă la urmă, am găsit o soluție.

Mi-am cumpărat un mic repertoar și mi-am notat cu grijă absolut fiecare număr „personal", verificînd de două ori dacă fiecare înșiru-

sibe, vociferînd și blestemînd întruna. Eu, de-acum, găsisem remediul. Cînd să scot apă din puț, lăsam găleata să cadă înăuntru și o făceam pe Hasibe să se căznească ceasuri întregi ca s-o scoată. Pînă la urmă, am săturat-o de luptă pe biata femeie. Într-o bună zi, văd că mi se adresează, încruntată:

— Gata! Te iert de obligația de a mai scoate apă din puț!

Am răsuflat ușurat. Scăpasem de una din servituți. Era rîndul celorlalte. Cînd măturam, am început să pun anapoda obiectele din casă, spărgeam ghivece, oglinzi, pahare, farfurii... Hasibe turba de mînie:

— Pune-le la locul lor! striga ea. Dar eu, clătinînd din cap, răspundeam cu toată seriozitatea:

— În angajament nu se prevede obligația asta... Dacă nu-ți convine, liber: ușa tribunalului e deschisă pentru oricine.

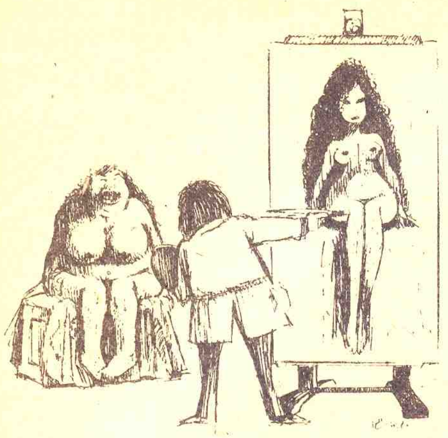
În sfîrșit, sosi și clipa cînd din angajament s-a șters și punctul cu dereticatul prin gospodărie.

Mai rămăsese spălatul vaselor. La un moment dat, după ce mi-a dat dispoziții precise în acest sens, soțioara mea s-a gătit, s-a fățuit și a plecat de-acasă. Cînd se întoarse, cu umbrela în mînă, obosită de-atîta plimbare, o aștepta o priveliște de coșmar. În fața porții eu, dinainte cu un ditai șorțul, pe cap cu o tichie, spălam vasele, zăngănind farfuriile și castroanele, ciocnindu-le vîrtos de pietrele din fața ferestrelor. Avusesem grijă să las pe seama cîinilor din jur să desăvîrșească metodic curățirea celor socotite de mine ca spălate. Lîngă mine se îngrămădise o cohortă de copii și oameni în toată fi-

HARIS ANAGNOSTOPOULOS (Grecia)



FRANZ FUCHSEL (Danemarca)



rea. Ştrengarii se întreceau care mai de care în a mă lua peste picior. Un paznic bărbos, rîdea: „Zău, de nu-i mai bun la treabă decît femeia mea!" O cerşetoare arăboaică striga cu glas strident: „Orbire-ar să orbească dezmăţata aia de-i muierea ăstuia!"

Cum dădu cu ochii de spectacolul acesta, Hasibe făcu feţe-feţe. Puţin a lipsit să nu cadă în mijlocul drumului, leşinată.

— Ce-i cu tine în halul ăsta, Murat? Nu ţi-e ruşine?

— Ruşine? Pentru ce? am privit-o eu drept în ochi, mimînd nedumerirea. E cumva ruşine să-ţi vezi de treabă?

— Mă faci de rîs! Îmi vine să intru în pămînt de ruşine!

— Dacă te ruşinezi înseamnă că te simţi vinovată...

— Alt loc n-ai putut să-ţi găseşti?

— Îmi văd de treabă unde am chef. În angajamentul pe care mi l-am asumat nu se specifică locul unde să efectuez spălatul vaselor. Hai, profită că încă mai eşti în ţinuta de plimbare, ia-o frumuşel pe strada din dreapta şi ţine-o aşa pînă ce dai de o clădire cam dărăpănată. E judecătoria de pace. Adresează-te acolo...

— Strînge vasele şi du-te imediat în casă!

Mi-am şters mîinile pe şorţ:

— Eu mi-am făcut datoria. Am spălat vasele. Transportul lor nu intră în sarcina mea!

Şi m-am dus frumuşel în casă.

De furie, soţioara mea a plîns, a dat bezmetic din mîini şi din picioare, şi cu dinţii a făcut fărîme hîrtia cu angajamentul. În sfîrşit, îmi recăpătam libertatea.

Toată seara, Hasibe a stat îmbufnată. Spre miezul nopţii, din nou a fost zguduită de o criză de plîns. Apoi eu, cu vorbe dulci şi mîngîieri, am îmbunat-o şi i-am redat şi ei liniştea.

În româneşte de
VIORICA DINESCU

ire este absolut exactă. Lista este lungă şi pe de-a-ntregul înnebunitoare. Cunoscînd riscul la care sînt expus, în caz că unele dintre aceste numere cad în alte mîini, am ticluit un cod din cuvinte, pentru fiecare număr, de neînţeles pentru orice altă persoană.

Acesta s-a dovedit răspunsul ideal fiindcă, dînd doar paginile, îmi puteam face cunoscută identitatea, la cerere, cît ai clipi din ochi. Asta pînă cînd l-a descoperit nevastă-mea azi-dimineaţă. Acum insistă că acesta-i carneţelul meu negru (deşi coperţile au o nuanţă de albastru destul de atrăgătoare), cu numerele de telefon ale unui harem împrăştiat prin tot oraşul.

Cu toate că ar trebui să fiu flatat, acum parcă m-am rătăcit de tot.

În româneşte de
PETRU IAMANDI



Prezentarea artistică:
GH. D. CONSTANTINESCU
Prezentarea tehnică:
ION ROMEO
Corectura:
GEORGETA IONESCU
GABRIELA MAŞEK

ANTOLOGIE ANUALĂ DE UMOR ROMÂNESC ŞI UNIVERSAL

moftul român

COLECTIVUL DE REDACŢIE

MIHAI ISPIRESCU
(redactor-şef)

GH. D. CONSTANTINESCU (redactor-şef adjunct) ● NECULAI MIRODONI, VIOREL TEOC-NASTA (grafică) ● VALENTIN MUNTEANU (proză, poezie, teatru) ● LUCIA ILLES (corespondenţă) ● ELENA DRĂGUŞIN-POPESCU (literatură străină) ● ILEANA GÂRBACI (secretariat) ● ŞTEFAN GRIGORE şi ION ROMEO (tehnic) ● GEORGETA IONESCU şi GABRIELA MAŞEK (corectură).

TIPARUL EXECUTAT LA REGIA AUTONOMĂ A IMPRIMERIILOR — IMPRIMERIA „CORESI" BUCUREŞTI SUB COMANDA NR. 202

● AU COLABORAT ●

VLADO IOȚICI, FEDOR VICO, GHENCIO SIMEONOV, EIN FRANZOSEI, MILAN VAVRO, KUKRÎNIKSÎ, LUBOMIR KOTRHA, LOU MYERS, VLADIMIR STEOVICI, MEHMET ALTUS, M. LICINA, NIYAZI YOLTAS, DUȘAN VUKOJEV, DRAGOȘ JOVANOVICI, SAKAI SADAO, ANDREJ LUDWIK, FRANTIȘEK IANURA, (VICTOR GORȘCOVÂZ), OLIVER ANDRASY, (CORNELIU BARBORICĂ), PIERRE LETERME, JOSEF LONGAUER, VERHULST, (ANCA-IRINA IONESCU), V. ZEMENIUK, OSMAN YORTUBAY, STANISLAV BEBJAK, ISMAIL BIRET, (GABRIEL TEODORESCU și STELIAN FILIP), MARIO BARROS, ANATOLI OREKOV, GERARD BEETS, (DOINA LINCU), PETER BICHSEL, (MIHAI BANCIU), MARCEL AYMÉ, (ELENA DRĂGUȘIN-POPESCU) SEIGO SAKAI, EMILIO ISCA, ANTONIO MELE, GIDEON AMICHAI, IAVAD ALIZADEH, CHRISTIAN CLARK, ROBS, JEAN CHARLES, (IOANA DIMITRESCU) FERUH DOGAN, TAN ORAL, SEMIH BALCIOGLU, KARINTHY FRIGYES, (MIHAI CRIȘAN), WILLY MOESE, E. BENETIS, KUNIO AYATA, EBERHARD BECHTLE (CARMEN BANCIU), JOHN STAVE, VLADIMIR BERESNEV, HARISANKAR PARSAI, AL. WOLOS, LUBOMIR MIHAILOV, ZBIGNIEW WOZNIAK, S. PUNTARICI, EPHRAIM KISHON, (PETER SRAGHER), ILIA BEREZNIKAS, GIOVANNI GUARESCHI, (ANTIGONA GRECU), PHILIPPE COUDRAY, MICHEL HAIRET, JULIUS PUHALSKI, OSMAN BAHGAT, ANDREJ MISANEK, SCOTTY, MILKO DIKOV, STOIAN DUKOV, JULIO GUTERREZ, POL DE VALK, VLADIMIR KAZANEVSKI, RADIVOIE BOICICI, (VERONICA ZAVU), A. CHACRABARTI, SANDOR VARRO, TED MARTIN, IVAN MARIOVEC, (ADRIAN COSTEA), SRDIA RADULOVICI, ISAAC ALBERTO, GUROL USTOMEROGLU, GH. NEGRU, VALERIU IONIȚOI, IURIE SIMAC, J.M. MILES, PIERRE DANINOS, (ANCA-DOMNICA ILEA), ZBIGNIEW WOZNIAK, IULIO ARCE, RANDAL LEMOINE, (VASILE SAVIN), NIKOLA TALEVSK-OSTEN, MED HANKOUR, IVAILO NINOV, DIMITR DINEV, MIHAIL VÎLKANOV, MILKO DIKOV, GHEORGHI CEAUȘOV, SIMON CARMIGGELT, WOLFGANG SCHUBERT, MUFIT DINCAY, MIDHAT AJANOICI, JUAN RIVERA SAAVEDRA, JANUSZ OSEKA, (VASILE MATEI), ARNOLDO FRABCHIONI, MIGUEL TORGA, LAZARO FRESQUE, A. NOVAK, IVAN HARAMIA, VICTOR BOGORAD, ANATOLI BAVÎKIN, (DENISA FEJES), MCRTICI KORIUN, HERMAN DROBIZ, (DAN BRUDAȘCU), VESELINOV, AHMET SABUNCU, ALEXANDR EROKHIN, KOJI KASANE, POL DEVALR, ZBIGNIEW JUJKA, JULIAN BOHDANOWICZ, ANTONI CHODOROWSKI, EDWARD LUTCZYN, VITAUTE JILINSKAITE, MARCELO LAURENCZO, FOR BUTTON, CASTILIO DEFEZ, AZORIN-JOSE MARTINEZ RUIZ, JAROSLAV DOSTAL, ALFRED SMOLINSKI, HACHEFIELD, JERZY FLISAK, TOMASZ KOSYRA, ROBERT FFORYCE, SILVA PARDOVA, CLAUDIO ROSINNI, REȘAT NURI GUNTEKIN (VIORICA DINESCU), DUNLOP SCHMIT, HARIS ANAGNOSTOPOULOS, FRANZ FUCHSEL.

Lei 55